

Ukaranie

~ vyobrazenie obraz

Inovego ukarany = somniantis imaginacionis
1466 / R. XXII, II.

Fac, ut equa mente sustineas, si somniantis imaginacionis, snovego ukarany.
leta res se obtulit sive mesta 1466

R XXII 11

maestus ponemy, sumby
offero - side - albo
- przedstawi, przedlozy, obraz

fac - przypusi, przyjuzij se

lelas

Feria quarta Xpus fuit venditus ad mortem,
 ad innuendum, a to kv vkaszanyv, quod per peni-
 tenciam ^{obstopy (my)} temimus Xpm et regnum eius

ca 1500 ~~JARP X 140r~~

glkazB I 61, sim. ib. 62

innuo

poukaz o uzmi, dovei do
 poznani

Ukaranie - supputatio ~ wykarzenie

podle ukarania wrzaskow porzeda tobye BZ Lev. 25, 15.

iuxta supputationem frugum vendet tibi

8207

supputatio obrodowanie, wyrodowanie, obliczenie

Wajch wellug poradowanie uty ibora pveda tobie

predstavine, predlozene

Ukaranie

Prisiedl a stal ku ukarany (ostensurus) prava
swego list. 39.

Diel 2 baby... prav (a) swa ukaral abo po-

$\frac{1}{2}$ ^{bo slyl} billyby klo, genby myal ... Idore
pravo... ku dzedzinye ~~recooney...~~

aby... ~~tyja tedi nasnamy onahesa~~

Prisiedl a stal ku ukarany ~~abro~~

a bronnyenyu prava swego
us sum ostensurus et defensurus

Ukaramie

~~predstavame svoje, posa~~

Nayd (p cz) isto w naboszneem ukara
nyu skritego angyala nyeczystoty
(Bibl. Wam. 1873. III. ~~XXXXXX~~ Sloy. facs.

1/2 XV

Augustinus:

Nayd (e cz) isto w naboszneem ukar-
zaniyu skritego * angyala nyeczystoty
Glozer Ya wprzey dowiedziam pokokorney
gnesznylzy, nyz pyszneey dzevle

Ukazanie

Tunc ubi inquit: ... An ignores,

Quod plural^p in sola sui ^{cy ar} ^{cy ar} opponencia, gl.
ipocrisi vkazanyv, non veritate fundantur ?

hypocrisis (obtusio, deinde coram)

abl. ipocrisi

XV med. RRp XXIII 280

n. 269

ⁿ gl. encia

ens - entis - ista

wg Wójcisa

apparentia

wygląd zewnętrzny
postr. studium

fundo

fudi fusum
219 na kinn 12 abl.)

- pass. fulgesci 10 p. 10

wskazanie

Łeł ✓
Dneł ✓

Ukaranie

Pre laznysze praw thichto myanowani albo
gdre kthora staya, popysana, ukaranye ths stoy
Sub. 5.

Pre sgodnoscz z lazinnyki y pre
laznysze praw thich to myano-
wani (e), albo gdre kthora stoye
popysana ukaranye, ths stoy popy-
szan porantheł ych Sub 5

Ukazanie - declaratio

CS. EB

o podrobeniu

k. 89v

Declaracionem - ukazana

1477 МПКУ. II, 323.

Quare Xc de desponsata voluit concipi? ...

Prima causa est, secundum Jeronimum,
propter declaracionem ~~de~~ originis,

ukazane rodoyu 1477 МПКУ II 323

Ukazanie

Ukazanye - significatum HamKal 281

~~1471 HAKJV 127~~
d est

Significatum ukazanye i. nunciatum /
ver. lib.: wskazanye;
(significatum est enim mihi de vobis,
... quia contentiones sunt inter vos
I Cor 1, 11)

I Cor 1, 11.

cf. Wskazanie

nuncio oznastvati, oplovati, oznajmivati, javiti
significo 'dai, ukazati, pokazati, donesiti
vinašivati, pokazivati

Ukazanie

Ad [...] kv vkaszanyv

Ad innocendum kv vkaszanyv

ca 1500 JARp X 141r

głkca bī 62

Ukazanie - traditio

Tedy przystępiwszy k niemu z Jerusalemu
mistrowie sydowscy i licemiernicy i rekli:
czemu twoi uczniowie prestequją ukazanie
waszych (!) starszych sicow (osow)? [quare disci-
puli tui transgrediuntur traditionem seniorum?]]

Rom. 354.

Ukazanie

~~propter apostolorum represen-
tationem naukazanie and~~

wszyawene apostolske = propter apo-
stolorum representationem c. 1420 R. XXIV, 81.

~~Jag. nr. 1299 k. 7.~~

k. 7

Br. Kar. sów I. 44.

Rozpr. 24 str. 81 poz. w. XV

wszyawya yrkeff - representat ecclesia YANU 505
ujawiai - tłumaczy, przekład, objaśnienie.
naukazai, wyjawiai, informacj
pojawiai

Cruces ... in ecclesia depinguntur, quod ...
fit triplici ratione: — primo propter de-
monum terrorem ... secundo cruces de-
punguntur propter triumphum ostensionem
tertio depinguntur propter apostolorum
representationem, et haec ueritate a ha-
ueryawene apostolice

Ukazanie

vieda, poznanie

**Nam Ihesus interpretatur Salvator dicunt miserere
nostri propter experienciam ^{ne} nesznanu albo navkazano
virtutis eius**

1403 G1Jag 94

XV p. pr.

experiencie

1) probe, dovedenie

2) vieda

Ukazanie . porname, vides

faplati (wkazane
Fides caret merito, cum ratio prebet expe-
vel vfnane)
rimentum

XV med. Gf Wroc 85v

prebes - ni

'dostoreni, vobnelai, vfiarwai

careo - aduwei brak

odmanai robe pvostru rel ai

Mharanie

Alii Iohannem baptistam propter eminentiam vite proprie proerytholago Iywotha, quia ita sancte vixit, quod Christus putabatur. Alii autem Heliam propter evidentiam proprie prochozamyse moxay patencie, quia ignem de celo misit super patentes vel peccatores. Alii vero Seremiam... aut...

Elyseum propter ^{uis} excellentiam sapientie

XV med. Gl W. voc. 55v

vivo vixi utrum vixi evidenter ocyistoric,
puta vixi, sanovai, iashoi
vixi, vixi loord, vixi

Alii autem Helyam propter evidenciam
proprie pro (pro pne) vkaranye mozy
potencie, quis ignem de celo misit
super potentes vel peccatores,

proprie vixi, vixi, vixi, vixi

Ukazanie = ostendere

cl. 2A

Assumptio.

Ad cuius evidenciam in effectum
ostendendam - na ukazanie gey
szwathoschy vyelebnyye dostatecznyye

1444 onpky II 324. k. 123r.

Ad cuius evidenciam in effectum ostendendam
na ukazanie gey szwathoschy vyelebnyye
dostatecznyye, omnipotens deus matrem
suam voluit vocari Mariam

meie a by
ukozne

evidencie .2 motiva ^{videnie}
Baranů
2. dílů 1. Malý
~~Baranů~~

prot. XIV, R. XXV, 157.

ad vius evidenciam
Baranů gey swa-
thoscy wyclikcy

~~Brück u. K. Z. str. 3.~~

~~Rozpr. 36, str. 157~~

XV. vyd.

~~Prot. I. 175. k. 204.~~

1408

Ukaranie

'iwidedoo', doved uwh

Wnętrze lato sie w ty usta jego, ktoromi
był Boga sakował, na ukaranie tego, i
sakowaniem miś ukaruję [pro: ukaruję?],
miś w wsich ouy... Rom. 769.

Ukaranie = experimentum

To jest było pewne ukaranie o martwych
nostania [et iussit illi dari manducare;
hoc enim est verum experimentum vere resur=
rectionis] Rom. 296.

Ukazanie

Fides caret merito saplari, cum ratio
prebet experimentum (wkazane vel vsnane)

XV med. GlWroc 95 v

Ukazanie

niejasne z porodu bralen kontehly
Ukazanie. re 1450 GrFil. IV 570.

ukazanie ? Chyba Kazanie

communet autem is, qui catechizatur
научаю verbo ei, qui se catechizat in omnibus bo-
... w [Kazanie] nis Gal 6,6)

1449 R. xxv 166

~~sp. slov. gego nauczajacy w slowe, u Kazanie~~
~~— qui catechizatur verbo~~ XV ma [SK] 1912

~~Man 286~~

~~Gł Kar B 11 54~~

... moie corruptum pro Kazanie

Ukazanie

cz. kazanie 17'

dzyecza...
bylo na puszczach az do dnia
ukazania swego do Israel.

Ev. ex. XV Pf XIII 29A

A dzyecza ... bylo na puszczach az
do dnia ukazania swego do Israel
~~Lut 1.80~~
Lut 1.80

(usque in diem ostensionis suae ad Israel
Lut 1.80)

Item Ian szwyrzchowycz py-
szczek zrucznyczą Item
Barthosz zrudna szkvscha a-
lye natho myesczye ma mye-
cz ruczniczą Item Thoma-
sch szwroczlawa z ruczny-
czą Item Ian szczynawy z-
rucznyczą Item Marczyn z-
wrathyszlawya wkopyniczy
zbroy szchvlyczą Item
krzysthoph zlamberkv pawe-
sзык Item Mychal zlubly-
na zrucznyczą Item Mar-
czyn strzelyna zrucznyczą
prochv nyemyal | Item Cas-
per Snyerberkv wkopyniczy
zbroy bez kapalyna, alye ma
myecz na drugye vkazanye

Ukazanie

Ukaranie

bez kapaly na olye ma nycer na
drugye okaranye

1497 ~~1497~~ Göts Pech 207.

Ukazanie

okazuje ?

Tec 0

O miły Boże, i co może przydź ku myśli baczącemu albo pamiętającemu koronę tarnową miłego Jesucrista. jedno ukazanie wzgardzenia, przeciwność sromocenia, a trudność męczenia? Rozm. 830.

Uharanie

~~obrasen?~~

poname!

skawne!

Některý mimiq: Fouharanie slany bohiq
na powietrum bylo ogarnione swiat bo'iq, a
nie w ciele, ktore mial on tedy smiertelne
[quidam dicunt hanc Christi gloriam in aere
circumfuso fuisse, non in corpore, quod tunc
habebat mortale] Rom. 367.

hanc Christi gloriam in aere circum-
fuso fuisse, non in corpore quod tunc
habebat mortale

Podobnie jak pod system
papierniczym

-----176c

nathem gesczye gego tramy
wmvrze leszą ale gego kr-
okwy dachv gego nyeschą
wmvr

any namvr po/26/stawyony
any szyą/27/gaya wmvr any
na /28/ mvr Na tho Sampy-
erz /29/ Pytham prawa Jv-
sz-ly /1/ On to vkazal,
yako gest /2/ prawo vka-
zac odzye/3/dzycztwo,
czyly nye, al/4/bo maly
gescze ktore /5/ vkazanye
czynycz, albo /6/ czo gest
o to zaprawo.

Nato proszyny wasz navcz-
czye nasz

OrtOssol 92,1,w.25-29 -

92,2,w.1-6

Ort Mac sim

vel si diam ostensionem
facere debeat.
Marianie

aut si ipse quam ostensione heredi-
tariam favore debeat
Mkazawé

-----177a
przeszewszej odmowy szlo-
wye przez nagabanya

(albo maly ktore /18/ gyne
vkazanye czynycz /19/ dz-
yedyczne a kako to /20/
ma vczynycz albo doka/21/
zacz albo ^{<u>}gest o to zap-
rawo /22/ MAyaly czy prz-
ysz/23/aszny ludze odmy
/24/asta ktemv posta/25/
wyeny aby myedzy sa/26/
szady obesrzely albo ogl
/27/daly myedzne sczyany
albo gyne krzywdy obvdo-
wane myedzy szaszady ro-
sprawyly

Ukarane

Doctionem a. ^{decernere} wkaranye // 1432 // Stpp. II, № 2439.

Set Propter doctionem al. wkaranye
decernere distulimus 1432 Stpp. II in
2438

doctio 'predtorenie dowodu u spie

decerno rozstrzygni, postanowi

diffano, disteno - przesuni terminu rozprawy

habere potuissent secundum
ostensioni ~~de~~ de quo atte-
rendum.

Ukaranie #

habet terminum Ukaranyu ad colloquium
proximum, contra Andream
1432 Stpp. VII, No 666

Iohannes... habet terminum ukaranyu
ad colloquium proximum Cracowie contra

STAR. PRAW POLS, pomn. T 7

Ulan Inscriptiones clenodales

ex libris iud Crac. rok 1432 № 666

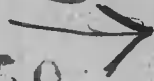
157 Andream

1432 Stpp VII 348

U Kazanie

et

Andreas... dixit, quod (Joannes) esset
nobilitas et non dignus iurare, qui Johannes
de Cosmire uolens se expurgare dixit se
nobitem...; datur terminus WKazany
eidem Johanni ad colloquium generale
~~W Kazaniam~~ 1432 Stapp, VII, 3, № 669

~~159~~

STAR.PRAW POLS, pomn, T 7

Ulan Inscriptiones clenodales

ex libris iud Crac. Rok 1432 № 669

Andreas ... dixit, quod (sc. Johannes)
esset ribaldus et non dignus iurare,
qui Johannes ... uolens se expurga-
re dixit se nobitem ... Datus terminus
wkaranyw eidem Iohanni ad collo-
quium generale proximum Cracouien-
se 1432 STPPP VII 348

'obyszenie z najamny nadszedła'

Ukazanie

Benak... ostendere debet prolem hereditatum
ad ipsum pertinentem... et ukarack, et ukar-
rane debet demonstrare 1395 Lekn. I, No 1962.

we

Alkazowie

-----71a
do /31/ szwey szmyerczy
Any od/32/dal nykomv prze-
d ga/33/yonym szandem tho
ma/34/ya wszacz y myecz
gego /1/ blyszy przyrodze-
ny pod/2/lug prawa prawego
ma /3/ Daley pytaly/4/sz-
ezye nasz a /5/ pyszalywsze
geden ortel /6/ donasz Czq
gy wyrzekl /7/ gedem wasz
przyszasznyk /8/ thymy sl-
owy /Gdysz o/9/pawczanom
sprawa da/10/no nadluszzy
y pewny /11/ dzien przyny-
escz vkazan/12/ye

----- *62 mm.* -----

OrtOssol 49,1,w.30-34 -
49,2,w.1-11

ostensivam

Sine

o tho, czo nanye [takym /13/
 kthorym] zalowano, a o/14/ny
 przynieszly wkazan/15/ye
 takye, kthorym szye /16/
 nyemoga zostacz, przetho/17/
 ony szwa rzecz straczyly
 neque /18/ A nyemoga gyny dalsy
 swae ost/19/ dzen myecz albo vkaza
 ostensio- /20/nye drugye przyniescz
 nis longio-
 rem dien/21/ podlug prawa, przeczyw
 habere /22/ko themv wydzy szye
 /23/ nyektorym ludzom kako
 /24/ly przeszedl albo mynal
 /25/ dluszy dzen vkazanya

ostensio

60

neque
 swae ost
 ostensio-
 nis longio-
 rem dien
 habere

Wkazanie

 OrtOssol 49,2,w.12-25

OrtOssol 60
 ukazania ny moga ... drugiego
 przy mocz

Ad Oressionem successome hereditatis vemo testi
Moravie
nonium aliquid indiget sed...

-----142d
nyszly przyszedl dzen zap-
laczenia tego czo gymyeny
wszem dludze zapo/9/wyiedz-
al tedy zapow/10/yedanye
ma mocz m/11/yecz przed
szya podlug /12/ prawego
prawa mayd /13/ |NJsadnemv
czlo/14/wyekowy po/15/trz-
ebyszno vka/16/zanye albo
szwyadecz/17/stwa gynego
kv blysz/18/kosczy przyro-
dzenya Ny/19/szly tako | gdy
vmrze a /20/ zostawy posz-
obye gy/21/myenye przydzy-
ely /22/ kto a lyczy sbye
temv /23/ vmarlemv przyro-
dzo/24/ny
tedy ma czlowyek wymyenyecz
blyszkosczy

OrtOssol 79,1,w.8-24

Ukaramie ~~o p u~~

~~1444~~. portavit in Termino hodie
ne dici / [L]itteram ab illustri Duce
Swittrigallo expurgacionis sue nobi-
litalis alias okaszanya ¹⁴⁴⁴ AGZ. XIV. 128
~~Arch. B. XIV,~~

pro penis alias o pokup

Archiwum bernardyńskie. T. XIV

Zap. sądów Lwowskich

R. 1444. str 128.

231

[Eeden czlowyck zabył swa
zoną y przyniosł szwego
roszgrzeszenią

ukarany

- /32/ *ky* [kazany] *v* lysth, ysz
- /1/ Szgednall szyć szgey
- /2/ przyrodzonymy przy/3/
- yaczelmy] ysz krolewą /4/
- y krola przenalaszł y /5/
- ma tego lysth mozely /6/
- tego ten czlowyck za /7/
- taką myloszczyą za szyć
- /8/ przydcz kv szwemv pr-
- aw/9/v albo czo gest za-
- prawo

Ukaranie

OrtOssol [94,1] w. 32 -

94,2, w. 1-9

129: przyniosł lysth roszgrzeszenią

Ordnac 136 then ulowek zobo
wyazal nye w gyanthwe lyst

-----197a

silowye
vkarar
od myasta
Fridborke

Ten czlowy/16/ek zobowya-
zal szya /17/ wyatcztwo
lysth/vka/18/zanya ^(prymisi) od mya-
sta ^{no ulowye} kkry/19/burgkv y przy-
nyoszl /20/ taky lysth y
wysznan/21/ye przyyaczel-
szkye po/22/klon naprzod
etc pod/23/pyssanye taky
burg/24/mystrz raczcze
przyszasz/25/ny myasta
ffryburg /26/ etc temv ly-
sthowy y /27/ pyeczaczy
Burgrabya /28/ nyechczal
wyerzycz /29/ y poszlal
ten lysth do /30/ ffryburkv
pytacz radzcz Ony ly ten
lysth wydaly

lac vete!
Alkaranie

De eo se vir obtulit in vinculo
litteras et ostensiones afferendas
ex civitate Freidburg

Ukaranie

Gdyż o prawostykemu sz prawa dano na duszory y pewny
dzen przyniesow ukaranye thakye, ktorom szyc nye
moga, ostair, przethony szwag niez stracily Ost. Mac. bo.

-----71b
o tho czo nanye takim /13/
kthorym zalowano a o/14/ny
przynyeszly vkazan/15/ye
takye kthorym szye /16/
nyemoga zostacz przetho/17/
ony szwa rzecz straczyly
/18/ A nyemoga gyny dalsy
/19/ dzen myecz albo vkaza
/20/nye drugye przynyeszcz
/21/ podlug prawa przeczyw
/22/ko themv wydzy szye
/23/ nyektorym ludzom kako
/24/ly przeszedl albo mynal
/25/ dluszy dzen vkazanya

OrtOssel 49,2,w.12-25

Alkaramie

-----71e
/26/ opawczom wszdy ony
/27/ gescze moga myecz
spra/28/wa drugi dzien gyne
v/29/kazanye przynyescz
osz/30/wa rzecz mozely sz-
ye /31/ szostacz ten ortel
czosz o/32/ny wyrzekly cz-
yly czo /33/ gesth prawo
maydbor /1/ NA tho my prz-
ysz/2/asznyczy zmaydbor/3/
ku prawo mowym/4/y Ten or-
tel cze gy wyrzekl /5/ wa-
szch przyszasznyk zdr/6/u-
gyny przyszasznyky do /7/
debrze wyrzeczon

Wkazanie

Ukharanie

gesthly ten powod danyer ukherel thynny
pnyryermyny ludrny ... , deleho porer
vok y dyer porere vne admanoy y porer
nagabanye albo maly kthore gynyne
ukharanye cyryer dzyedryermye Ostcher

126 (d)

Ukaranie

Pytham prava: ywerly ukarant on tho, yam yetta prava ukarace
o dyedyerthras, erly nye, ~~albu~~ ma ly yeture ~~at~~ there
ukaranye ~~is~~ ~~dy~~ nye? Pt. Mar. 126.

Wkazanie - ostendere

na wskazanie wielkości szwyatha
ad ostendendam orbis magnificentiam

к. 79v. descriptio

$\frac{1}{2} \overline{xv} \text{ sk} \overline{y} \overline{v} 254.$

XVmed.

Hanc descriptionem faciebat ~~caesar~~...
propter gloriam et iactantiam, vel
ad ostendendam orbis magnificentiam,
na utranque velikosny swyatha,
et potentiam Romanorum

Ukazany (?) Ukazany. ~~Ukazany~~

Super impiorum ne iocundaveris interitu, quo-
rum vita ex abrupto velut a ~~taxante~~ precipitur,
pserwan, nullo mortis indicio precurrente, ^{gl.}
id est signo antecedente ukazany, nec
opineris, quod deus eos morte prevenire. ^{opre-}
domy byz, sinit precipiti. 1466 RRp XX4 12

precepto I ~~zabovni, ukazany~~ ^{ms. 1451, 1452, 1453} vyprivedec
sino, sivi, situm 3 dopusic
opior 1. - mniemsi, praprusaci
indictio fo. zapovedi
velut - iak
interitus, ~~ms.~~ m. - zaplata

t. 145

~~Ukazani~~ Ukazani

Ukazany

Literam

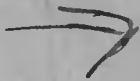
pro necessitate expurgatoriam ^{a.} aliam v Kazany ~~fact~~

1444; App. II № 3189

~~Kras 1444~~

1444

~~837~~

Mezshuus... contumax in termino concitato
contra Dismissum..., pro eo, quia sibi no-
luit dare literam pro ipsius necessita-
te expurgatoriam al. ukazany, proet
frater eorum senior... ~~indidit~~ se
expurgavit 1444 STPPP II, w 3188.

(list) ukazany ^{dokument} 'pismo stonarskiej
wyjsci' slobodnie podrodzene

contumax (ten, ktory nie sluszt na ne raprowe)

Ukaricel

Ukaricel = osentator | 1447; R. xxii, vi.

Ukarowai

Gego oyeer ukarowal praestitit / mylosyordre mnye
BZ I par. 19, 2. Ynye forual gest gego, bo bti
rpe na podobiectionu ukarowale suamyo (expres-
serant similitudinem) starrego brata ob. Gen. 27, 23.

Vzinyo, mylosyordre z Anonem
(praestitit)

Gego oyeer ukarowal V mylosyordre

mnye BZ I par 18, 2

8239

praestitit enim mihi pater eius qualis

Czy wszytchey take czynyąezi, tą vinną naya
bycz potapyony.

/35/. O dzieczkewanyv zomyan.

/A/le vbestwo szastekreca naczyisk y szkedy
nyemale esyrpyą przeto, ysze nye podlug
sprawiedlywesczy ale wyąezey wsperi swą moss
vkasvyąez, kv dzieczskewanyv yake na woyną gya-
dą, na the nyemayąez przyswolenyą od sądzej ny
przeparwszy sadną vinną zienyanyna albe gego
knyeesa, drapystwo czynyąez. Przeto cheseny,
aby sądsa abe' pedsądek kv dzieczskewanyv nye
Dział: 19

Ukazowac

vel, ininitias, occultas vel manifestas

Ukazowac ~~tas ab hoc~~ ~~monstrum~~ ~~proes~~ ~~188~~

abe yawney ukazowacz, pod naszą miłoszczą, ale szona tako yątego w swem wienye na myszkacz abe przedacz przez przekazy.

/151/. O zbieglen kmyeczv tv patrz. /

62/ /V/stawiały, aczby od nas abe od naszych poddanych kmyecze w noczy zbieszą z dziedzini, tedy rzeczy, kterich odbieszą w swych democh, pan dziedzyczny ty wszytky otrzyma, a pan, pod kterege są on zbiegli sklony, kmyecza se wszythkiny rzeczany y z wyną rzeczoną pyathnadzes
Dział. 67-

sub. 60 any nyepnyasny tagemnyh abo
yawnyk dla tego maye smyecz
rusyicz

A gdyby byl jat
przez kogo naszego a nam wydan, tedy ten ma bycz
na naszey lascze, | telke przyaczele take yatego
tenv, czso gymye a nam vyda, nygedney lsczywos-
czy nye maye czynycz any nyepnyasny tagemney

Ukazować

Ukazuya - exercent
ИММРКУ 119

Mat 20, 25

Ukazuya exercent (qui maiores
sunt potestatem exercent in eos
sc. gentes Mat 20, 25) ca 1470. Mam Lub

26 ~~7~~

ukazować

+++

Pythess thy veszele myala,
gdysz szyna zogladala,
boszthwo swoje ukazoyancz,
przechoba w nyebo wstapoyancz

2. pol. XV S. J. I, 147.

XV p. pol.

Ukarować

Cześ' ukarować: honorem exhibeo

Egiptskie dzieci uchyliły się sobie Jezusa
królem, ... ukarując jemu cześ' królew-
ską [honorem sibi regium omnes exhibe-
bentes] Rom. 103.

Ukarować

Odpowiedział im miły Jezus, jako by
poślednie miłosierdzie matce ukarując,
i mronił stęz jako synowską miłosier-
dzia ukarując Rom. 50f.

Ukarować

Miły Jęsus po tem przedaniu, ukarujęc
męłoić, ... pośrednię ji Isc. Judasza] mię dny
sobę - a swoję matkę Rom. 577.

Ukarować

Ten istny biskup pouąb na siebie odzienie
drapać... jakoby ukarując miłość Boga i
rakora Romu. 725.

Ukarować

Dostojno to jest, iż mam być smę-
sien a takiego męża płakać, jen
nam wystokroć wiele dobrego przynt
i wiele mi łosierdria ukarował
[nobis atque caritatem maximam
ostendit] Rom. 134.

Ukarować

Na tej puszczy miły Jęsus swoję moc
ukarował, ię niektorem zdrowie da-
wał [in ista solitudine non caruit
virtute, faciens miracula quorundam
cum salute] Rom. 160.

†††

Ukarować reśc' = honorem exhibere

Jesus in odpowiedział: ta pieweżta...
modłęcy sie m nie ukarowali mi reśc'
podobną [exhibuerunt mihi reverentiam
et debitum honorem] Rom. 140.

Ukarować przepierność komu

O miły nasz panie, kaka przepierność
nam ukarujesz... twym zwoleni kom kariesz
odpoczywać, a ty co uczynisz? Rom. 613.

Ukarować

La mna [-re mna] będąc bydlę na
wielki przespierno, nie bojąc się ich
zdrady i ich przeciwności, którzy ukarują
przeciw tobie [securus eorum ab insidiis
et malignitate, quam moluntur contra
te cum iniquitate] Rom. 227.

Ukarować moc = potestatem exerceo

Ktoś się więcej, ukazuje moc nad
niemi [et qui maiores sunt, potestatem exer-
cent in eos] Rom. 403.

Ukarować

Christus nekt: ... to jest godina wasza ... ja =

koby nekt: maty was porycron jest wam ukarować pychę waszę nade mną Rdm. 650.

Ukarowai'

Wnętrze lato sie w ty usta jego, ktoromi
 był Boga sadowat, na ukaranie tego, ii sato-
 wanim mis ukaruję [pro: ukaruję?], nias
 w usich szych... Rom. 769.

brong

++

Ukarować chytróść = falsitate exercere

Djabel nima we mnie nijednej mocy,
wrakoi bedrie przeciw mie ukarowaci
swoję chytróść [demon in me nullam
habet potestatem, tamen suam contra
me nitetur falsitate exercere] Rom.
167.

Ukazowai = ostendere

~~vz nam darmo dany, vkauzper nam... dragy Gn. 171, b.~~
~~darogovor... u odzenu vkauzge sp (apparet) Gn. 91. 105, a.~~
~~toer sp nam vkauzge / tem (patuit) Gn. 91. 41, a.~~
~~vkauzge sp (in quatuor conditiis) Gn. 91. 164, a. Taji vzp~~
~~any pred lucamy vkauzge dobryy Gn. 11, b.~~

^

(sc. ludie)

Ukarowai t'is - se offerre

Sądza sąz ukaroge ku czynyenyu sprawyedy-
wosci tim rathshny (= rətury) Jul. 63.

Isse gdy oblyse nasze oth thich
person, si gych sąd sąz sklada, bywa
wydrano / sądza sąz ukaroge ku
czynyenyu sprawyedywosci tim* rathsh-
ny (pro rətshry, index se offert insti-
tiam ad reddendam promptiorem)

Ukazuje się

Peters.

~~Wydanie~~

exterius blandium skryet-
ny sye wkaawya

dr. pol. XV, R. XXV, 149.

XVex.

~~Petr. I. 222. B. 337.~~

~~Brückner K. 222. B. 337.~~

~~Kazania Piotra z Miłosławia~~

~~Opis Świątokręski dr pol XV~~

766

Ukarować się

Stat też Piotr, grejąc o nimi, ukarując
się, jakoby nie był zwolennik Jezusotów,
~~Wskazywał~~ ale jeden z jego nieprzyjaciół
Rozm. 688.

Ukarować

Kristowi kapłany ... gegorz nasladuiz y skutki
ukaruiz, cro szog roskaruz. c. 1449 Wicl. 29.

Kristowi kapłany, ... gegorz nasladuiz, y
skutki ukaruiz, cro szog (leg. z usieg)
roskaruz Galka w. 28.

+++

Ukarowaci - aslendera

Dziedzina kupcewy przez predawca, bydne
ukarowana sul. 78.

Ustawiamy, aby kedy ktora dziedzina
na kupcewy zey... przez predawca ^{ostendytur} bydne
dne ukarowana albo wywodzone, szase
dzij... byli poszwarnij sul 78

Шажожаа

Шажожаа вод жаа ржод^у

||а XV Фил. IV 594

XV med. PF

Ukarowai

dual,

+++

Nye posnal gest gego, bo bili rōce ku
podobienstwu ukarowale znanyj storsie
zo brata (quia piliosae manus similitudi-
nem maioris expresserant) BZ Gen 27,23

Ukarowai

Ukarowano ient (monstratur) loze gego

relasne BZ Deut 3,41

Ukrawa'.

Ther pokoy pan bog ukrawa =

ye ~~ukrawa~~ swoim swiatem

tero pokoyu poroztek Anna swyathe
w'zywocze swem nosyla. Ther pokoy

pan bog ukrawa: W: G B. swoim

swiatem MW G B

Alkarowai'-

Czalo... boga... kaplan)

~~Kaplan~~ (w roku pyasthuye, nam
gzeschnym vkaruye Naw. 79.

Ktoresz (sc cialo boga) kaplan
w roku pyasthuye, nam gzesch-
nym vkaruye Naw 78

Ukazować

(ostendis Jo 2, 18)

chtere znamya ukazoyem Vnam,

ys2 the dayalas2. Ev. ev. x0 OF x00 204

Twlam 304

Ukarowai = ostendere

Odpowiedziawszy iydowie rekli: ku
jemu (!): Ktorci swamie ukarujesz, iie
to oznisz? [responderunt ergo iudaei
et dixerunt ei: Quid signum ostendis nobis,
quia haec facis?] Rom. 211.

Ukazować = ostendo

Ktore znamię ukazujesz, iże to oznaczasz?

[quod signum ostendis nobis, quia haec
facis?] Rom. 450.

Указовъ сизъ = presentantur
tenor ubi ^{pro}ista bonis
rubor rarisidne

Presentantur - ukazova, ssha,

ex ~~XIV~~ MPKY II, 326.

XV ex.

~~Qua~~ O quot miseri peccatores...

occidentes suis peccatis filium

suum in iudicio, sibi in omni

timore et rubore presentantur, ^{k. 326}

ukazova, ssha, tanquam in illo eum

offendissent

plusquam. unum. ad.

tunguan 'jakolez'

ropelini bled
gurewei

offendo 3

broni

Ukazywać

Łzechias król niemożny... ku szyćenye
szya rest obraczył, a thedy bog go uschorzył.
| Szyana C~~z~~n~~z~~sta *sznamygnbye, yen
oblycze wka sz bye |
ca 1500 spr JNW V 15

ca 1500 piesni Uład 177

Ukarowai = demonstro (dok. i niedok. ?)

Ociec miłuje syna a wszystkie rzeczy je-
mu ukazuje, które on czyni i więcej jeszcze
uczynki ukazuje jemu, abyście wy się dziwo-
wali [pater enim diligit filium et omnia
demonstrat ei, quae ipse facit, et maiora
his demonstrabit ei ei opera, ut vos miremini]

Rom. 258.

Ukarować owoc = fructum facio

A jako roślina pospólna wiele i poczęsto ukarować
owoc, pokarat się kękol między tym [cum
autem crevisset herba, et fructum fecisset, tunc
apparuerunt et rirania] Rom. 339.

Ukarować

Ociec Bog wszechmogący ukarał się
synu swemu, ... ukarując odpłatę jego
świętej męki Róm. 604.

Ukazować
ukazuje

Przetoż ukazuje swe oblicze ubite, aby ty miły Stworzycielu weźrawszy nanie i był nam miłościw i odpuścił nasze grzechy. Rozm. 834.

ukazowac

Chce on, bichom mi tako wna^{tr}
sya przeziwienstwem (!) radowaty,
ach bichom j^z zewna^{tr} tho poca-
zowaty ludzem, a przeziw nikom (!)
niye bichom ze ^{se. licha} na wyjacshi gnijew
prziwozili, ukazujacz gich njedba-
losez

1/2 XV R. XXII, 247.

XV med. R XXII 247

Ukazować
ukazował

O tem, jako miły Jesus przywiedzion do Pilata potem
ubiczowaniu a | jako j^o Pilat ukazował tako ubiczo-
wanego. Rozm. 835.

Ukazować

Mienią tu mistrzowie, iż kiedy nasz miły zbawiciel Jesus tako jawnie ukazowan żydom, było jakoby trzeciej godziny, a tedy dziewica błogo sławiona uźrawszy swego syna pośmiewanego, tako ubiczowanego, tako koronowanego i sromotnie obleczonego, zumiawszy sie, straciwszy mowę i padła jako umarła. Rozm. 840.

уварова!

уварова, оуба

Петелбат уварова

XV р.г. R. XXV, 178.

~~Brückner Kop. str. 3~~

~~Ros. pr. 25, str. 158~~

~~Сл. 414. б. 258.~~

2473

Sanctus vero Petrus Romanam
ad Neronem venit et omnia
eius maleficia detegebat ukazo-
val.

detego 3 : 1. odkryvati, odstaviti 2.
objasni, združiti

Wkarowac' = simulatio

simulant (sc. hypocritae), ut uazuya,
enim oulta bona, dissimulant oulta
uazuyq male

(simulant)

ca 1461-67. Serm. 151. v.

$\frac{1424}{108}$ 104. Mns. K. 151 v.

Sermones r. 1461-67

310

Kapit. Krak. № 1424/108 Mns karta

occultum

'toieunice'

Ukrasować

++

1085 Jaco tÿ ranÿ czfzom gey vofznemu
vkafzował | ty mi on ranj dal
Testes: yaco to fwaczcą |

1421 Pan ni 1085

Ukazować

+

1244 — yaco ty raný czom ye wo | szny
vkazowal ty mý pyotrowfky dał |
yodnyego ye mam *Testis*: yako to
szwa | czy — — —

1427 Foxu us 1244

ukazanie,
~~wskażować~~

Jaw pan Sdunowski lysta nje
ma..., any gego wkażował przeth pa-
niżem

Pisarz 21, ks. VIII r. 1427

dzeżąd grziwen anÿ gego wka/fzo-
wal przethpaniczem tego kto|rÿ by
był nyewi^{prawy}onÿ — — —

1427 Książa^m 1285

Ukazowac

Jako to swyadczo, jako Nicolay trzyma to
role w pyancy grzywen w zastawie, ktory

Margorzata wosnim ucasowala

1420 Pyzdr nr 629

Spm.

Ukarowai - exhibere

~~adi~~
adu.

~~S~~

Ukaruyacz swoy przywyley w szrode, straczy
oth nyego coga, Jul. 43.

Soli ktho pnesywo swemu przy
wyleyowi w kakaykole meci porwan
bade a ukaruyacz swoy przywyley
w szrode, straczy oth nyego coga
(exhibendo suum privilegium in
iudicio anctit sexapendim)

Ukazowai

ukazowai

postawic swadki

Na tho Paniel ukazowye swadky, pyre mu
dal sine rana

1416 AKGr. VII a ~~138~~ 138

Ukazovací

Ka tho pavel ukaznye swadky
gysze mu dal sina rana

~~1416 enky II 294~~

AKPr VIII q

Ukazować się = causer
s, u

tek 2

(ukazująca .
causatur)

1444 Pr. Fil. IV 590.

pF

causer podać jako parit

~~LUB. KINa za bytków~~

~~A. S. Głosy począt w XV~~

~~Pr. F, t, IV str. 590~~

Ukarowai

tot ~~0~~

Ukaswge sre = mentitur / ⁴⁰ 1/2 xv / R. xxii, ~~xx~~.
XV med.

mentior

symptici, udawoi, Tudei
klauwei

Ukarowai

~~Vbludnye ukaroye = mentitur 1466 R. XXII, 17.~~

~~Ukaroye utre mentitur~~

u. 224

Rex dolet et leto mentitur, gl.
fingit vbludnye ukaroye, gaudia.
ultu 1466 R XXII 17.

letum u. iuceri

Ukarowae die

Michodra, ukazua sa, wno seha sa = Vexilla
prodeunt / 1888 / R. xxiii, 303.

~~(Vexilla regis prodeunt, fulget crucis
mylerium) quae carne carnis conditor
suspensus est palibulo~~

(Vexilla regis prodeunt)

- Num. Georgiew knila buja wryi

Ukarona' si

Ivse dryen nam sje vkaruye. MW. 64b.

Указывать - videri

emendo, usuwai bledy
poprawa, longi

- Człowieku ukazoye →

videtur homini

in XV MPKy. V, 42 f.

XV med. <sis>

człowieku ukazoye (ista est etiam
clara ad emendum, quia durum
videtur homini coercere os suum
a multiloquio et vaniloquio)

coercio

zaprasi

zabroni

zapanowai

Ukarowai

+++

Mamy chować tyto dary, chasz sio
nam darmo dany, ukasugocz nam ged-
no drogó. Gosz mamy do krolestwa
nebeskego pricz Gu 171 b

Ukarowai

XV

Ty nam drogę ukarujesz (J.A. xv, 536.

XV p. pr.

Vilay ty kwi

x błogusławone...

Ty nam drogę

ukarujesz XV p. pr. JA

XV 536

Ukarowei

Thy nam & droga ukaruyesz R. XIX, 63.

XV p. pod.

Srdnowa thy gwyasida zamorszka,...

thy nam droga ukaruyesz

ukazgwai

+++

Bada wam mówicz wschitko ste,
Israex prze mija, ... gen gesm
droga ku sbawieniju, yasz wi
gidreexije ij ginim ukazupe-
exije

1/2 XV R. XXII, 246.

XU med.

spow.

Ukarowai - ostendere, monstrare

W noy Ukarowal wam drogę ogniem BZ Deut. 1, 33.

~~Ukarowawo jest loze jego zelazne it. 3, 11.~~

nōde ostendens uobis iter. per ignem

8268

Ukazować

Ukasuyacz pandens ca 1470 Man

Ukazayacz = pandens

1471 M PKY V 113

Lab 250

ascendit enim ~~pandens~~ iter
ante eos

Hidias 2, 13

pando

'torovai dnogz

Ukarować = demonstrare

Jedni sili przed nim i drudzy za nim,
jakoby ukarując im drogę niewiadomą
[his quasi semitam ignotam demonstran-
tes] Rom. 84.

Ukarowai = ostendere

Palciem im ukarowat dwanas'cie kamie-
niow, ktorei byli wrięli dwanas'cie wo-
drow z po'rod Jordana [digno autem
ostendebat eis Johannes XII lapides, quos
tulerunt XII duces tribuum Israel de
medio Jordanis] Rom., 178.

Ukazować

Czwarte przeto nieodpowiedział, iż Pilat pytał o jego pokoleniu, (845) któreż pokolenie jego uczynki ukazywały, awszakóż niechciał jego wybawić śmierci, ani też chciał mieć omowy z jego uczynków, aby go puścił, a przeto też niebyło podobno, a by jemu odpowiedział. Rozm. 844—845.

Uwarowci

Dignitas sancti Stanislay in eius
ornatu apparet ukasuge sô Gn gl. 105r.

Uharowoi

Sanctitas vite sue in quatuor consistit

okasuge sō, videlicet in humilitate,

in castitate, in pietate, in austeritate

te Junij. 1642

ukazwać się

Chce li kto tho miycz bogostawien-
stwo, napróusehe tegda miel o poko-
rze, li ija miyal y miylowal. A ta cz

sc. polowa

V ma czwora sya vkaruge ~~Hititas~~

$\frac{1}{2}$ XV R. XVII, 236.

XV med.

Hititas in quatuor consistit a
ta cz, sc. polowa, na czwora sya vkaruge

consisto 3 mei mese

Wkarowai' si3 = resulto

ya33 3a wca3uge

(que resultat)

ca 1461-67. Sermon. 91. r.

$\frac{1424}{608}$ V. Mrs. R. H.

Veritas dei est innocencie, que
resultat, ya32 332a wca3uge, in
anima

Ukazować się

Ex hoc magna ingratitude et irrisio appa-
ret, ukazuge ssye, in peccatore XV p.post

GlDon 79

ingratitude - the work

irrisio - our upgame, syndiane

a b c ć d e f g h c h i j k l m n ń o p r s t u w z z ı

Ukarować się

Primum est pudicitia sromyeshywosek
corporis, quam superbi omnino owshesley
non habent, yako tsho sra na nyeh
s yasna ukaszvye, IV Pr.Fil. T 202.

nam quedam, bo nykthore XV p. post
feminae sua membra absque omni verecundia
denudent obnasyayę et ostendant

Przybor. Urywek kazań dla młoc
(w. XV) PR.FIL. t, I, str, 202

Ukarowai się-

Na jego jedno słowo padli wryscy na pie-
mię. A w tym się ukaruje moc jego, Rom.

624.

si Krystus

Ukarować się w czyn

W tym się ich wielika radość ukazuje,
iż chcą niewinnego umorzyć, skłóci swój
grzech na Pilata obrócić Rom. 773.

Ukawaai

~~Quod autem fuit mundum vas beatus~~

Paulus ... Hoc patuit, ~~hoc sō nam~~ ^(sc. beatus Pauli)
in eius morte, quando enim decolatus
fuit lactis unda de suo corpore
exiit hoc sō nam ukasuge + teny
yse gdis mō gego gloua byla gest
sōpta, tedy vōiz s gego vata slo gest
mleko y voda gū gl. 41a

patesco, podui stawi mō ouyistly, zhangm

Ukazowaci = indicare

~

Nowy słownik ukazowaci nauki Fl. 18, 2.

sin. put

nowy słownik ukazuje naukę

mensuris

B.T. p. puchawski

Wkarowai.

Wkarowai, dawol mat
Peters,
do wznowienia

Wkarowai

Narzekajęz wkarowai ut eis podpo-
magaly

1440 R. XXV. 242.

Ukarować

A gdzie jest miły Jezus umył nogi ich, ...
proszę im mówić, ukarując, ile to przyniósł
na przykład Rzym. 538.

Ukarować

Judas... co myślał potajemnie, to już
jawnie chce ukarać a podobną mękę-
ukaranie, i że tym (czyem) tu sgrzeszył,
proszę to być dzie i unęson Rom. 761.

Ukarować

Kristus... od potrow umęcon i ukrzyjowan;
ukaruje to w księgach Jop, gdzie mówi: rebramy
się potrowie jego popęli... i osiedli przybytek
moj Rom. 651.

Ukarować

Kristus pytał ich nie jako nie wiedzący...
gdzie i ukazuje, że gdy jest s nimi był, wra-
koi od nich nie mógł porann być, ani rolnan
Rom. 623.

Ukarować = ostendo

Odtychczas Jezus ukarować (!), sie miał
iść do Jerozolimę między kirpieć od radziec
i od mędrocow [exinde cepit Jesus ostendere
discipulis suis, quia oportere eum ire Jeroso-
lymam, et multa pati a senioribus et scribis]
Rohm. 363.

Ukarowaci = ostendere

O tem glosie, ktory styneli w koiscie
ukarujac, kto byl matienstwa dostojen
i dziewica Marja [de voce, que fiebat
in templo, ostendens, quis dignus esset
coniugio virginis Marie] Rozm. 29.

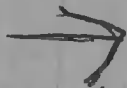
~~университет~~
университет

саммые (non indi-
cavit университета!)

XV p. post R. XXV, 173.

~~Brückner Kaz. st w. 3.~~

~~Rozpr. 25 str. 173~~

~~Ossol. 44. b. 27.~~

1998

• Habemus exemplum in isto phari-
zeo homine, cuius consciencia
non indicavit, nye ukazovala, ve-
ritatem sibi

Ukarowac

preluamje, mooi
intornunje

~~XXXX~~

~~MPKJ. V. 12~~

Dkazagye = dicit

Ukazugye dicit

1471 MPKJ. V. 12

(haec dicit frater tuus Iacob
Gen 32,4) ca 1470 Mam Lub 14

~~XXXX~~

~~Gen. XXii~~

Gen 32,4

ukazywać

/G/dysz przy sadzech wierny sędze nye maja
nyecz any baczyecz gnyewow any lasky any darow,
gedne podlug prawdy y sprawiedlywosczy sędzyecz
skazowacz, a te od tych, ktorzy na naszym stol-
czy sa posadzeny; bo gdy sędza wkazuge sprawiedly
Dział. 47

Wobec, tedy wsparcze odstapvya od potthwarzy. V-
 stawiamy, aby kyedy my s swym dworem krolewskym
 do Poznanya abe Gnyezna wgedzemy, sadza kromye
 wszego zanyesskanya do naszego dworu ma bycz y
 syescz na sadze a poznacz o wszythky rzeczy dzie-
 dzynne przed nami abe kromye nas z naszego przy-
 kazanya; ale gdy my s tych zemy wygedzem, reky
 pospolite podlug obyczaya o dziedziny maya bycz
 trzymany y chowane.

/116/. O pysarzv ziemskem.

/V/stawiamy, aby pysarzowie przy sadowych
Dzial. 47

Ukarowai - se offerre

Gdy sadza ukaruge sprawiedlywosc, tedy wiporeres
odstaprya od pathwarzy Dzial. 47.

Łac -

Sul -

Ukarować = declaro

libido

Quilibet Christianus debet sibi Chris-
to... propter rectitudinem, dicitur vltadu,
naturalis rationis psychonego oru-

~~ukaszyc~~ mu, nam hoc naturalis
~~deklarat~~ ratio dicit, quod mi-
c. 1410 Gr. Fil. IV 616. non subicitur

XV p. pr. PF IV 616 maiori

k. 48 v kol. 2

~~LUB. Kilka za bytków~~

~~B. 17. Glosy początek w XV~~

~~Pr F, t. IV str. 616~~

46

Ukarowai - ditare

..

Rozum sho wkaruye, yuz sandzee (mayz myeeer...
wornee Sul. 28.

Dicit $\emptyset$

(possibilitas rationis hoc dicit)

ukarowai

ukapaya, (!) (ukarujaj)

doet 1441, PrFil.V, 67.

Nam experencia doet, * ukasraya
quod ipse est filius dei

~~LUB Kilka za bytków~~

174 ~~8~~

~~A11 Glosyrok 1441~~

~~Pr, F, t, V str. 67~~

~~249~~

Ukarować

Pilat... spytał jego: ty jesteś król żydowski?
Tymi słowami Pilat ukazuje, że ta wina
żyda [ni] była jemu namieniona, owi aby
się królem sregnił Rom. 776.

Ukarować

^w

A ^w Xtenas chciał się mu [sc. Jesusowi]
jeść, crui... ukarował wierność swego
ciała Rom. 457.

Ukarować

Miły Jezu... nie za dar białym srebrenim oblecon,
bo ukarował nie pokalanie (!) namiona, erui nie-
winnosci swej męki Rom. 802.

+++

Ukarować dostojęństwo = iustitiam facio

Baerzie, abyście nie ukarowali albo rynsili
dostojęstwa przed ludźmi, aby was wi-
dzieli a chwaliłi [attendite, ne iustitiam
vestram faciatis coram hominibus, ut vi-
deamini ab eis] Rom. 271.

Ukarowaci

Miły Jezu... miłosierdzie i aniołmi
 mówił... a ci są jemu wielka wesela
ukarowali [consolationes ei multas
 faciebant] Rom. 160.

Ukarowai' sturbę = ministerium exhibere

Sturbę przystą będzie tobie ukarowai'
[tibi ministerium dignum exhibebit] Rom.

38.

Ukarowaci

Marja... wrech swych towarzyszek czynita
sie nizra, kaide[j] czynita i ukarowata
stuzę podlug swej mocy Rom. 18.

Ukazowai
‡

+++

operemur bonum
ad omnes

ukazowimij, erijnimij
dobrocz ku wssyistkijn

‡ 4/4, i, i' i' 3, 1/2 XV w.

Operemur bonum ad omnes ukazowimij
erijnimij dobrocz ku wssyistkijn
(Gal 6, 10)
XV med SK 113

Mazowaci

parentibus (pro parentibus)

Circuit pauperes, debiles, cecos, claudos et de bonis, que sibi a parentibus^s mittebantur, pyetatis

wkazowal
eis opera inpendebat

impendo

XV med. Gł Wroc 3 Ar

' doktordzi starai ,

Ukazować - exhibere

+++

Exibere ukazować

1 1/2 XV R. XLVI, 358.

XV p. pr.

sum officium, służba, ~~exhibere~~
ukazować

(poszuki w concordancii, czy nie Permission) - nie

Ukarowai

A wthem ukarowal swoy welky
smothek - 1451 Mac Dod. 105.

Ukarować

O Matko Jezusotrusowa, by mnie... wi-
działa ty ramięna miłości, jez (yaz) syn
twoj temu (tremu) zdradnemu Judasowi
ukaruje ! Rom. 554.

abcćdefghchijklkmnńoprsśtuvwzzz

Ukazawa

we b. w. t. z

ukazujący sryyatym pyssmem na.

pyrrve osryyatem jopye,

rodło?

wo u

JA

69

Br. Alt. pln. T. Arca, XII, 145.

bibl. sem. w Pelplinie rkp.

nr. 195 GLOSZY 2-ga p, xv

skł. 19.

62

Ukazowac!

nie bionę

Śwóte pismo to wszeem ukazwie nato

1/2 XV. Bibl. Warsz. 1873. III. Słoy. facs.

Wkazować

Luc XIII Simile est regnum celorum grano si-
napi, quod acceptum homo misit in ortum
suum et crevit et factum est in arborem mag-
nam / granum sinapis venena tollit .....
in arborem altam crescit, quia fides katho-
lica et vera peruersa dogmata nescit, si
pressuris apparet [...].vdovanyv [...].lyò
wkaszu[... ?]

Serm 113v

Umarzewi

1011 1011
Ny zademu erlowyemu: potrebyrna
okaroye albo swyadeczhwa gynnego
ko blyskozery pryzodrenya (otchee 105g)

~~Ue 40, si dachy~~
opowiedzi
ogłoszenia

Flac
Fuc
-----14a

/9/ Mogaly o bezprawne
/10/ rzeczy w wyazany cza-
cz /11/ prawowacz a orte-
le /15/ | Mozely $\sqrt{\text{wyazane}}$ cz-^(w)
assy /16/ prawowacz y zak-
lady o/17/powyedacz albo
wkazo $\sqrt{\text{F}}$ /19/ | Kako a ktorymy
slovy /20/ maya sand gayy-
cz aby /21/ gayon podlug
maydbur /24/ Pytalysczye
kako wye/25/le przyszasz-
nykow ma /26/ bycz ku gayo-
nemv sand

Mharawic

OrtOssol 20,2,w.9-26 $\sqrt{\text{wkazowac}}$

Requisivistis, an diebus feriatis indicare,
(rudia exponere) hereditates resignare
et sententias edicere desuper po-
sunt?

Указовач: demonstrare

701 -

Svyatyy Francishek... ukazuyasch
droga - ku bogu prysthaplyenya
...k they ~~to~~ vyary kystosci svoye syny
nauchal 1484 ^{Reg.} Refik. IV 705

Указувае

спр.

вказуѣ - allegant

с 1413. JA. 14. 503.

. 1413-4

представеи

813

~~ARCHITOMXIV str 503 . r. 1413~~

Uharowai

Przykład o fihowem drewnie, które
gdy się odmładra, ukazuje jako Roun.

484.

Ukarowai

+++

Ukaruyaner = pronuncians / 1244 / R. XXIII, 303.

Sic terqaternis trahitur
horis dies ad vesperem
occasu sol pronuncians
noctis redire tempore

occasus, -us - zaiwie
redeo ! powracai

Ukarowai

+

Idalyeka smamyonaz vkarowaz

- portendere (~~protendere~~)

↓

JA. XIV, 492.

widiyi, iapo wiada'i

protendo   yuzgzi, raiqzai, rozhenzi

Mkarogwai

R. Ty. ub. 10

36v lw

Et que ventura sunt, wkaszuye anunciat vobis

(170 16.17)

XV med. Gł Wroc 36v

anuncio 1. ogłosci, oznajmi, wiadoma

Ukarowai

juze fr

ego

karowal

+JI

karowal
karowal

Non scindi ibi ligna, sicut presoni ukaszowal [dau
rentius] 1398 Paw. IV, N° 428. ~~Pro Wirbantha~~

~~Ukarowal do swego mlina, ta jest sweta wila
irona 1403 piek 178.~~

(sc. swetko)

Quod ego non scindi ibi ligna,
(sc. Laurentius)

sicut presoni ukaszowal 1398 Paw IV
w 428

ukazować

311. Jaco tho fwatczimi | Jaco Czeſław
nepo|rambil zapuſti na Philippowe¹
dzedzi|ne [[gnedze]]¹, gdzie woſnim
vcaſował | ani tego wſzitka ma
{*Isti sunt producti et iuraverint ex
utraque parte*}.

¹ Hube 43: philipowe. Ul. 10: tu.

1410 Kol m 3M

Ukarowai

Ne porambil zapusti... ku, gōre uoimim uasoval.

1410 Hube. ~~Kab.~~ 57

ukazować

Tako⁵ etc. Jako czfzo. Jan Rzefto-
ta|rzewfki⁶ zaÿol. fkoth⁷. tu⁸ gdzie
wofz|nim ykazowal tho gÿ zaÿol

1416 Koscian no 615

ukazować

+++

Iaco xancz opath ... nye

a nye przecopal [[mv]] grobye panu
abramowÿ | ÿ gaczÿ na doÿcze to
czffo jã woznim vca|zowano

1425 Kościan^{wt} 1132

Ukarować

+++

44. człomi bral do beflaw, gdzem woŷfz-
nim vcafo|wal, tho namem bral
prawem me wcupinkÿ

Zapiska skreślona w rkp.

1402 Kol nr 44

Ukazowaci

Taco nam pomofzi bog etc. Jaco | to
 Swaczimi | Jaco czo wirbantha dro-
 go | ykafowal do Swego mlina, ta
 yest | Iweka vilofzona

P. 615.

1403 Rtcm
 w 87

Ukazować

Jako tędi droga ne mala bica,
kędzi Handeenez nojšerijm
vkazowal

1414 Pyzdry nr 384

Ukazować

691. (501) Oktorą drogą falek namya zalował ta mu tandy nyewydana kandy on vkazował. — Jacom ya przithem byl oktorą drogą falek na pyotra zalował ta mu tandy nyewydana kandy on vkazował. — Jaco ya to wem.

1437 Zap Wana nr 691

Mkarowac

360. Jacoto fvatcimi | iaco tv¹, gdzie Dzir-
fka | voyfznemv vcafzovala, tv¹
dzetrzich | fwego otcza yf] ffwe
vfzival | igli | [n]n¹ copal mimo trzi-
dzefci¹ lat

1411 Kol nr 360

Ukarowai

Gde široka vcarovala, to detrich... v rival

14 // Hube. ~~Lb.~~ 58.

Ukarowai

Gdzie Dzinsha Vozrnewu wazrowala, to Drotnich
... wzial

14// ~~Przyb. Kość.~~ ^{Hube 24. 58.}

ukazywać

(74v) Tako gim pomozi bog yfw<ã>|-
tÿ^a) crzifz Jako tho fwateczÿ || Jako
tha. czanfecz, czfzo yø | Jan vkazo-
wal wofznim | wmorawczewe, tho
fzø czan|fecz panowe Tworzianfeczÿ
vcu|pilÿ | y tha ftogÿ nagich | lÿfce

1413 Kościeln na 505

Ukarowaci .

+++

Jako Wisotha widzersal ... y (z) swem
otczem ta voda, gdzese yasi byl

ytho
yako | yefth wofznym vkaflowal
861 arzeth|kwa anÿ ye rzethkwÿn na-
myftek | Miroflaw nÿgdy nÿthfzey-
nÿemÿal

1423 Kal nr 861

Ukarowai - ostendere

Sz onego ~~ukazzenia~~ ukaz[s]zenia ukarowal
y myenil szaz chramaaz Jul. 44.

Ysze sz onego ukaz[s]zenia ukarowal
(sc. Idzik) y myenil szaz chramaaz

quod.. ex illo morsa ostendebat et
asserbat se claudicare

ukarowawil.

~~ukarowawil.~~

ukarowawil i powoda budy boudeldu

representacione

ukarowawym

~~Brückner Kaz. str. 3.~~

~~Bozpr 25, str 160~~

~~Let. 175. k. 303.~~ 1663

kol. XV, R. XXV, 160.

XV ind. RXXV 160

procedura dowodu
wskazanie
Diet

Ukarowanie - ostentio

Rany do roka * włoska przy rana
wskazanie rani ma do wykazania (zredyng)
Dawnoter wkarowania na rani rok Jul. 13. (zredyng)

byli pozwany, aby były oerwytere przy gey zka-
zowania 78.

vulneratus infra annuni proprio cura-
wskazowania ... Sul 40

mentis vulnera oblinebit

Ukazwane

Yl Kar B II 11253 v.

ostentatio

ostentatio

3. poprywane 28. 1430

1430

Quod celsitudinem, powyszena, regni
clorum non facit personarum acceptio
nec aperta ostentatio, videmus ukasro-
wane, neque hominum reputatio...
sed eam facit virtuosa humilitas
pokornosc ze czsz[th]noth pochodzan.

ca 1430 Yl Kar B II 28

1430

UKAZOWANIE

Quod celsitudinem powyszena regni celorum non
facit personarum acceptio nec appertus ostenta-
cio vidomo, vkaszowane, neque hominum reputacio...

Ha

już v 884j

1430-40 G1kazB II 29

Ukarowanie

Wielka sierność ma myślowa być od
nas nie podniesionym albo ukarowanym [pro:
ukarowaniem] serca, ale zagotowanym Poln.
686.

Ukarowae cf. Ukarowae

Ukazowane

Dni 8

Ustawiamy, aby... ~~ktedy ktora~~ szasz
day they the dzedymy pres pre-
dawisz ~~ktore~~ ~~ktora~~ gey... byli po-
szwamy, aby byly orwysze przy
gey ukarowany (quod illi osten-
sioni intersint) Jul 78

Ukarowanie

Duxd

Ministerialis non assignaret terminum..., nec
just super hereditate Bodrewo in demon-
stracione wlg. na ukarowanie, ~~et ipse dux~~
~~Hinsceca~~ wlt. Luereci 1406 Piet. ^v 308.

Ukazovanie

O to, o chosť ti na mŕ kaloval, to tvoj
očeky t'riminal s Stasem s voyslawonickem,
a Stassek me ne podal et tu y ty s'ke mŕ
s'kesy lath t'riminal t'voj d'hal y vsywal
moy d'hal y kedy bili panove na ukazo-
vanu, tegosť ty ne othymal y na lische
stal y wimě placyl ty s'se a ya s'we →
1421 Profit. viii. 16.

Ty sze mnó szesc bath trzimal twoy
dsal y wszywal moy dsal, y *kekdy
bili panowe na wkarowanu, tegosz
ty ne oth (r) zymal y na lisze stal,
y wini placyl ty sswe, a ya swe

1421 PF VIII 16

Ukazowanie

more simulatio

Ecce qualis simulatio, ukazowa-

nye, sanctitatis, quod precium sanguinis nolent
in carbonem mittere!

1476° AKLitRp III 108

k. 229

↓
nolent

Ukazywanie $\neq$ Ukazowanie

υκαρνις, υκαρνιου byc - compeccari

υερυλεζυ, αυυ υκαρνυου βοδζ
βοζε ρυτ. 82, 1.

Fl: usmezon bōdi

neque compeccaris

υγε μυλεζυ, αυυ υκαρνυου βοδζ,
βοζε

Ρυτ

82. 1.

Ukazowai

extermius . faciem suam ostendit ut obline
hor. lib.:

Ukazayya - extermiant (facies) ~~Mat 6, 16~~ 261
147111PKYU ~~118~~

Mat 6, 16

(extermiant^{sc. hypocritae,} enim facies suas, ut
appareant hominibus ieiunantes Mat
6, 16

~~Mat~~ lib.: vyszu [ca] [s] sayo, bla-
des, pomozya

P. I. p. ...

Ukarowai

Ukarowai = extermino

A kiedy się poście, nie bądźcie licemier-
nicy smętni, boć oni ukarują swoje oblicze,
aby widziani od ludu, iż się postują [cum
autem ieiunatis, nolite fieri, sicut hypocritae,
tristes: exterminant enim facies suas, ut appa-
reant hominibus ieiunantes] Rom. 279.

Messac' cf. Ukusae

Ukgsic

Ukgsic' - mordere

rana ukgszona 'morsus'

(morsum)

Magaz rana, w ka, Jzona, ode pua swego
Janssada, dokwyathery, ly, Jzani strymaa

Sul. 15.

U, yz z poszczwanys tego the
stanssada rana, myaal,

Ukasici - morderce.

Gdy kogo ukaszy przy V brzo. 35. ~~Język wstawał na~~
~~Falce, więc i porównanie gęsto gęstoty przy ukaszy 35.~~

V (Sul 44: o ukaszonych przjem)

wszytek obroczył. Falco poznał, ysze myecz y
 tobola wzał był, ale gemv zasyą yą wroczył,
 ale o pyenyądze zaprzal. Ale my poznawszy, ysz
 nykt kromye czygey woley nysządney rzeczy nye
 ma wącz, alyszby gego vproszyl, przetosmy w
 tey schtucze Gydzikowy sskazaly przyssyądż na
 swą schkoda.

/77/. Gdy kogo vkassy pyes.

<I>dzik szalował na Falka, ysze s posczwa-
 nya gego gest gy pyes vkaszyl tak^o, ysze chra-
 mal. Falco zaprzal sczwanya; ale ysze Idzyk nye
 Dział. 35

V (laesit et momordit, Sul 44: wranył albo
 wranył y vyathel)

Ukasić

O przeklesty Judaszu, kaźowanie twoje jest
kaźowanie niedźwiadkowo, jen spyrusty
lyzo a potem ukasi i wpusci jad Rom.

620.

Ukazic

~~(ukratim B.)~~
Ukazicia = praecidam ~~(bracchium tuum)~~

~~D. & ukratim~~ (praecidam brachium tuum et
brachium domus patris tui
I Reg 2, 31)

m. oz.: ukratim 1471 ~~MPKJ. V. 85~~
MamKal 64

~~II, 51.~~

~~I Reg. II~~ wuj i 2P: odetng

~~Ukaszanie~~

Ukaszanie - morsus

sim. ib. 14

o ukaszonym przyem Jul. 44. [z niego

~~ukaszony męcił szę chrześcijań. 44.~~

V (de morsu canis, Dnia 35: gdy kogo ukaszą pies)

U k ą s z e n i e

Ydzyk skarzył gest, ysz pyeszs Falkow... thako
gi wranyl alybo vrazyl y vyathl, ysze sz onego
vką(s)zenya/vkazowal y myenil szą chramacz

V (ex... morsu)

Украсzenie = morsus

Kako taky Bystryj pones chrosta chrobaka...

slowa podobayotxa nye swyazat
pnes ukrasenye s^o nysbrawiony

~~episcopus per brachium vermem~~

(verba placentia mundi per morsum
designantur) ~~in~~ XV entuy. V, 432.
med.

st
st
st
wkašenie, a

---

wkašenie wossus

XV p. post. PrFil.V,7.

~~esiech, XVII V 33~~

~~Pr. sr. st. p. str. 7.~~

Brückn Prfil 5 7

w XV

119

Ukazovanie

~~Scaligeria~~ ~~to~~ jablka škodlivého v kantschemims
= ~~condens~~ ^{Quando} ~~quando~~ (pomi noxialis moru) in moltem
corruit (1444) R. xxiii, 204.

(sc. parens protoplastus)

G: nad pierwszym grudem ojca bolal ten, co stworzył świat,
gdz z wstronichyl drzew ogroja smied pracowic braci i jado

UKASZENIE

Iuxta id .Osee: Ergo mors tua, o mors, morsus
,vkønszene, tuus ergo, inferne

juv. 1878

1430-40 G1KazB II 16

Ukazzenie of. Ukazzenie.

Music of Music

Wkisić = fermentor

Królestwo niebieskie... podobno jest miasto,
ktoregoż niewiasta wsiąwszy trzy miary wło-
ny w drizę, i i by wrystko wkisiła [simile
est fermento, quod acceptum mulier abscondit
in farinae sata tria, donec fermentare-
tur totum] Rom. ~~377~~. 378.

Luc 13, 21

Ukley

n. os.

Micolai Ukley sartor ius habet

1476 die iur nr 7624

Ukleja

inter generosum Johannem Wkleya
capitaneum Lomxensem ... ab una

1474 Wolff Lap. 96

Ukleja

Johannes Wkleya

1474 Tyn Proc. 164

At ukleja, je

včleza polipus

X med.

Pr Fil. V, 28.

~~Bibl. gt. warz. 17² / 17¹⁷ manotr. 1431~~

~~Pr. is. st. p. str. 28.~~

Brückner Prfil 5 28 r 1431

1080

Ukleja

ukleja ~~ukleja~~

1455.JA.1A.490.

280

~~ARCHIVARIAT 1455.JA.1A.490. p. 280~~

Ukicja = ^{zool.} an. ^{~~albivorus~~} *Albivorus lucidus* Heck.
vkleje polipus
1972 | Ross. n. 1407

ROST. Symb. r. 1472

1407

Ukleja polypus

polypus est piscis, ukleya

ca 1500 Erz. ~~Stow~~ 114

Uklenica

Piscatores... debere habere... ~~Haber~~

Liberam piscaturam parvis tamen dumtaxat
rethibus... videlicet: Zabrodnya, Ucleynyca,
Virscha et hamus, 1490. ANH. VI, 119

~~v. 1490 Acta capitularum (crac. et plog) № 495~~

~~Ulanowski~~

~~Arch. Kom. Hist. 6. 119.~~

Uklekać

Ambicionis enim est omnes omnium
ambire angulos, omnium amiriculas
lambere, ad omnium scabellum
prosterni, gl. humiliari, deprimi,
vclanijacz, vclakacz.

XV. med. gl Winc 145.

Układać wlec

A kiedy powiedzion wtem istnem odzieniu, wpawłoczystem, sromot[n]ym a zedranem, tako więtsze rany, ku ktorem była ona pawłoka wewrzała, otworzyły sie przez onę pawłokę, iże co się podknał albo uklął, to sie zjego świętych ran krew rzuciła przez onę pawłokę; Rozm. 834.

Ukřeď

(*) Si ipse (sc. Parawa) non superdestinavit
mandato suo violenter, iurat
dominus Parawa licet fecit super
consuetudinem terrestrem et.
nu szjemsky oclad, quia [non cum
ministeriali ipsos non recepit] plures
destinavit ultra consuetudinem
terrestrem

1455 Agz XIV 184

Uklad -

Uklad = pacta / ^{XV med.} ~~R. XX~~ / R. XXIV, 347.

pacta vklad, umouy vloschenye

'umowa, układ polubowny, pactis, conventio'

układ u układ

~~in omni sapientia dispositio legis Ezech. 19, 18~~

↑ 22 ↓

Dispositio układ

rozprawa pol. ^{niesł.} XV, R. XXV, 156.

~~Brückner Kaz. str. w. 8.~~

~~Rozpr. 25. str. 156~~

~~Patr. I. 475. k. 158.~~

1389

~~polowa w XV~~

rys petersburski

Układ

Proszymosza wasz y porzywiera
[~~wasz~~ ^(leg. w wasz) wkład moy sz wam,
(respiciam vos et crescere faciam,
multiplicabimini, lero 26,9)

XV p. post. Kaluzm 287

Zlij: rozkrewię was i rozmnożę was i utwierdzą
prymiere moje z wami

Fys ... Umocnie, moje prymiere z wami

Uklad - pactum

~~Robummo₂ wash u₄ p₄o₄o₄u₄er₂
[u] wash uklad moy sh₄ wanny [Lev. XXI 9]
2/2 XV Katowin. 287.~~

(y₄ p₄o₄o₄u₄er₂ na wash p₄o₄o₄u₄er₂
ukladu mego, my₄er₂ my₄er₂ p₄o₄o₄u₄er₂ -
s₄ky [Lev. XXI 25]

~~2/2 XV ib. 288.~~

XVp. post. Katowin 288

(inlucanque super vos gladium ultorem foederis mei

26, 25) Lev 26, 25
26, 25: przywiode... m₄er₂ m₄er₂ p₄o₄o₄u₄er₂ mego
9. 10. Kto₄ s₄ p₄o₄o₄u₄er₂ za t₄am₄ne p₄o₄o₄u₄er₂

Ukrad

Non curantes laudum herrenorum d. Behwali sive
ueladu / 1421 / M. M. de. XVI, ~~972~~ N° 972.
Trahitis ipsum ad ins spirituale pro L maris

= Kodlop V 317

= law seym no 146, a maj.

daci chyba z M M de XVI —

Uktad

Dominus Nicolaus ^{Albas}... debet complere lucrum,
in quo est condemnatus pro omnibus
domine Swantochne..., que in eo acquisiuit,
secundum quod ipsum ab eadem citauit
in Gora pro pecoribus, que noluit dare ad carcio-
nem fideiussoriam, secundum consuetudinem
terrestrem, ad duas septimanas, sub pena XV.
Debent taxari peccora, et solui debent
secundum consuetudinem terrestrem podlug
nolacdu

1490 SPVV II nr 2864

Ulad = laudum

Stanislaus... inculpavit et manifestavit cum
matre sua et pueris predicti Petri occisionem
et ipse [Mathias, occisor] non curando laudum
terre alia~~s~~ ucladu, in terra moratur Maxo-
vieni

1454 PawPoj. nr 56a

BJ 12543^{II}

Uktaol

vklath - laudum

c1455. JA.14., 494.

605

~~ARCOTOMXIV ST. 494F OK. P. 1455~~

(et propter hoc conditio constitutio seu statutum
- et humana coereatur audacia, et inter
Wkład improbos innocentia securitate (25 letu))

nye bylo sklonyono, teđi zgoda y pokoy myedzi
lvdzmyby zgynaly, a kaszdy, czsoby syą gemv
lvbylo, vczynyl; ale ysze nawięzsza dobroc
gest od lvdzi na swięcze sprawiedlywocz mylo-
wacz, czvdzego nye drapacz opczego, a swego
podlvg boszey woley y mylosczy vszywacz, [prze-
te aby niezgodny vczychnali a zgodny przespycz-
nosc myeli, wkładi y prawa są przez rącze bo-
sze vst wyony.]

Kazimirz z Boga mylosczy krol polsky, wy-
znawyamy thymto pysmem, chczac aby poddany

Dział. 1

królestwa naszego a na ymyą polskyego. Otego
stadła, geden z drvgym poczesnye byl, a geden
drvgego nye vraszał, ale sprawiedlywosczy

2/ dopomagal, przetho / z osobney rady wyelebne-
go oczcza, ksyądzia Yaroslawa gnyesznyenskiego ko-
szczola iarczybiskvpa, y tesz prelatow y stol-
nykow, weyewod, ryczerzy y pospolstwa sylachty
naszey y ziemye polskyey, kv wieczney pamyączy
wklad albo statuta vstawylismy, kteresz podpys-
my cheząc, aby ge wzięli w zemy polskyey wszyt-
czy zachowali pod narvszenym naszey myłosczy.

Dział. 1-2

(statuta edidimus infra scripta)

UKTad

Układ

aby od tychczas na wieczne czasy podług
tych statut wszystkich pospolitich sędziów ziemnych
królestwa naszego radzili są i będą sędziować,
i też ta ysta statuta pylnie zachowali.

/B/. Twardosć tych statutów.

/A/ gdyż wkłady abo statuta nym są, są
mają być przypysany ?/ rzeczom nym / tym
ale badaczom albo przyszłym, przeto sędziom, a-
by nasze wkłady y statuta tento czas w Wydziałach
słoszone, wszyscy ziemnych przyglądali.

Dział 6-9

Układ - constitutio

(A) gdyż

Układy służyć miały być przede wszystkim
przemysłom, ^z Sział. 6.

(cum omnes constitutiones et statuta imponuntur
rebus et negociis futuris et non praeteritis)

Sul 20: gdyż wszystkie ustawy i statuta
wkładają przemysłom a drewnom przydatnym,
nie przemysłom)

Układ

43

aby edtyehayasth ass na wieczne czasy podlug tych statvt wzystosy pospolicze sadze ziemne krolestwa naszego rzadzyli sya y bada sadyzycz, i tesz ta ysta statuta pylne zachowali.

/8/. Twardoscz tych statvtth.

/A/ gdysz wkłady abo statuta nye są any mayą, bycz przypysany 7/ rzeczam myna/lym ale badaczym albo przyszlym, przeto ohozeni, a-by nasze wkładi y statuta tenbo czas w Wysliczi sloszone, wszytczi ziemnyane przyiali.

(cum omnes constitutiones et statuta imponuntur rebus et negotiis futuris et non praeteritis, volumus, ut constitutiones nostrae omnes... non respiciant praeterita, sed tantummodo praesentia et futura)

Dział 16-7

układ, a

sancti

s. Basiliensis concilii

Secretum układ

~~Brückner Kaz. 51 w. 3.~~

~~Rozpr. 25, str. 159~~

~~Pat. I. 475. k. 270.~~

połowa w XV

pot. XV, R. XXV 159.
rps petroburski

1563

(quod scabinus modicum donetur

pro servitio intuitu sollicitudinis, quam

habere oportet ad expressionem iuris 134c

providenciam, ac scripcione necnon negligencia

cruse, quam przeto ysz ony mvsa szye

scabini in suis trozskacz otho aby taky

operibus se ortel wydaly

negligencia oportet /14/ yakoby szwey przy/15/

hic bene scabini szadze dosycz vczyny/16/

fallere possunt ly atesz ysz mvszą /17/

quod desuper statutum przetho czastho szwą /18/

fuerit de forma robotą y obesczye /19/

iuris zamyeszczacz Jtesz ten /20/

ortel dacz zapyssacz /21/

tego dla [przyszaszny/22/

czy mvsza vsznacz to /23/

czo gest stego wkład /24/

wthemto myesczye /25/ a

tho gest Sprawą]

Wład

Ullad.

pryrya myery mossa, vsz near the,
ero yeth in thego ullad w them to
myescye, e the yeth re prawe Oct 1828

Uktad

Item civis, cum de agro vadit, vendat agrum
et si non habet agrum sed domum, tunc
vendat domum ad octodecim septimanas.
Sed si agrum vendere non poterit, tunc
resignet domino in iudicio et solvet
Uktad sicut et aneto

1424-1426 JurMas I 122

= STPPP I n. 292-296

"Edycja niniejsza oparta jest na tekście
wydanym przez Heblera

Uklad

Si homo profugus non haberet, de quo solveret domino censum, uklad, et alia debita sive jura, extunc ipsum dominus debet reddere cum omnibus suis frumentis, bonis omnibus et pecoribus. Solum pro se illa frumenta, quae in terra sunt, reservabit

1424-1426 Jurtres I 143

= STPPP I

"Edycja niniejsza oparta jest
na tekście wydawnym przez Helkła"

Uklad

u

quod iste homo profugus
 non solvit nostro domino censum, nec
uklad, nec fecit terrestrem consuetudinem
 .. non solvens censum, neque uklad

1434 Stpp. I. 296

sim. ib. 256

domino suo . . . . .
 Si homo profugus non haberet, de qua ~~solvent~~
 solveret domino censum, uklad, et
 alia debita sive iura;

sim. ib. 287

~~Uklad. Ukad. 1434p~~

~~Uklad. Stpp. I. 296-7.~~

~~33~~

Ukrad = ius terrestre

Johannes... tenetur dare et solvere ius terrestre
de taberna ~~in~~ ^{olga} ~~gaster~~ vclath, quod fideiussit
pro kmethone heredibus de ^{id} ~~holowo~~

1442 Tym ^{ol.} ~~codec.~~ 5

Układ

Statuimus, quod kmethones a dominis
insorum surgere non possunt, nisi
a festo Nativitatis domini, recipientes
licenciam a suo domino ante duas septi-
manas, et sibi dabit ius terrestre, vlg.
uklad, dominibus et sepibus emendatis
vel caucionem faciet pro eisdem 1463
AKPr IV 449

Uklad

Dabit sibi ius terrestre ~~alias~~ ukklad. XV
Bandt. Jus Pol. 200.

Statuimus, quod kinethones a dominis ipsorum
surgere non possunt, nisi a festo nativitatis domini,
recipientes licentiam a suis dominis ante duas
septimanas, et dabit sibi ius terrestre ab ukklad
domibus et sepibus emendatis vel pro eisdem
cautione facta

Jus Pol 200

Uklad

Statuimus, quod knechones dominis ipsorum
surgere non possunt, nisi a festo *Nativitatis Domini;*
Recipiens licenciam a suo domino ante
duas septimanas, et sibi dabit ius
terrestre uklad, domibus et sepibus
emendatis, vel caucionem faciat pro eis-
dem XV ex. AKPr IV 628

Uklød

Ulterius idem dominus ville querat ~~kmethonem~~
kmethonem pro suis debitis, vlg. uklød,
et aliis quibuscunque XV ex. AKPr IV

628

Uklad = debitum

Dominus villae quærat kmettonem pro suis
debitis ^{vll.} ~~vulgari~~ & uklad. ~~XV Band. Jus Pol. 1977.~~

~~1463~~ ^{XV ex.} AKP. r IV 628

Uhsad

uhvad karzemny = iis terrestre de taberna

Item nota, quia Johannes de Zyrbowo tenetur

Solvere iis terrestre de taberna ~~in garten~~ ^{vlag} v-

klad karzemny et sepes orti repire ad festum

santi Adalbesti

1442 Tyn Proc. 249

Ukhdad *

Ukhdad karoremny = ius terrestris de taberna

(luit penam 1 contra heredes de Smolodowo pro eo, quia

Johannes de Tyrbowo non solvit ius terrestris de

taberna, ~~vulgaster~~ ^{vls} ukhdad karoremny et sepes orti
sepire ad festum sancti Adalberti et super festum sancte
1442 Tym ~~kanice~~ ^{not.} 7.

Pentheosten collocare domum ab. dyere

to samo 1442 Tym Broc 249

Wkład

685 Tako gim pomozi bog y fwanti † |
Jaco to fwaczø [Jaco Potraffz Go|
lefki neobflilal. rankoym San|dzi-
wogewich mimo fzemfki | Vklad
anionem wedzal. ani | gim w^x fza-
logu kafzal.]

1412

1488 Pom w 685

Układ

Jakom wanczey ne wozół swini, jedno
podług zemsteego vkladu, s konarskich
kmot 1410-13 yr xxviii 388
= 7491 Lydr no 329

Uklad wlozomy

Ukladu wlozomego

1443 Tym Groc. 279

Nobilis Johannes Lubewo est lucratus super fideiussorie
vel Myszkone ukladu wlozomego, quod sibi fideiussit
knethonem Michaelen... et idem Knethro subdidit se
eidem fideiussori sub sigilinam, quam habuit
in Lubewo, et sic ius decrevit, quod idem fideiussor
debit intro ligare Johannem in istam sigylinam
absque omni negligencia

Układ

Jakom vancreij ne wrzpl swini,
gedno podlug zemskego ukladu
s Konarskich kmot

1411 Pyzdr nr 329
JR xxxiii 388

układ

układ p u (w) z

~~ff8 . . . . . siu autem quod ab eis ^{non}
 persolverit eidem heredi prececcato
 domino Adamo, et tunc subdidit eum in
 commune dictamen iuris ~~videlicet~~ nly. Di-
ctamen pod stemsky welad 1417/ Errs. 108~~

Księga ziemi czerskiej str 108

Zap. sad. CZERSK r 1417

to jest chyba układ zob. Du Cange 149
 dictare - dictamen = forma scribendi et modus,
 formula...

Uklad

1020 Tako [gim] {mv} pomofz etc.]yako |
bil w | pofelstwe by pyotr dal
schekyra | na raky niz zemky
vklad wy | sched) y chczal za na
rarczicz a on mv | ge nye dal po
tem niz (!) ofzm nye | dzel wyfla.

1418 Pozn mv 1020

JP XXXVII 172

układ

Jako ta czeresz..., ta mro (m. Biernatowi) za
słobą nje dana any ze loth wydzersal

(podług zemskyego układu).

1421 Koscian^{nr 861}

Uklad

Tako mý pomozy bog ý ľzwãthý | †
922 ýakotho fwãthcza [yako tho | sedly-
ľzko ľlucha kthey czaľczy | thľľo ýe
pýotr przedal *Andree* | [powľtanu
ľyľta] powyľczu wľdawnego ľyľta |
{ý} wyľtalo ľemľky | vkuklad }

1425 Kal nr 922

układ

Tako mi pomozi boog. ýfwāti (342 v)
† Jacom ýa ýefdzil. wpozeltwe | ot
Jana Chromego kmotowicza. | ktorý
fedzal wtuchorzi. do pana | Jana
Tuchorskego. powedaýocz | mu. ýsz-
czy podtobą fzedzcz nýe | chce.
achcze poftampicz zem|fký vklad.

1427 Kosián^{nr}1277

Uktad

2877. (263) Jacomi Bartel dal napithanye ozemski vclath donabliszszego sandu. — Jacom ya przitem bil Eze Bartel wanczlaowi dal napithanye ozemski vclath donabliszszego sandu.

1428 Zap Wanz nr 2877

Układ

Yako n(1) then szlowyek sbyegl, any nye
vosynyw dosszycz podle prawa, nye oszadznyw-
sszy podla szemsakyege wkladu etc.

1432 Pyzdr nr 1048

Rwan Hisi XV68

Uktād

Iako Jandrsey z swin othozem widzirozal
dobrowolnye tridzessoci lath wenszky wklad,
dziedzicestwo tho, oze gy posival Pyotr z
Zolca

1436 Pyadr nr 1240

Układ

Jako ten człowiek nyc *nal [o] nicz
roley <u>gorney po szemskym układre

1437 Pyzdri nr 1149.

Układ

Kakom ya tego czlowyeka nye puaszil, ale po-
szedi othe m(a)ye nye postampiwszy my
szemakye go vkladu

1438 Pysdr nr 1160

Układ

Yako tho szwadczą, ysze ta grobya vista ~~ala~~^{ala}
zemsy wklad trzy lata przesz vgabanya poszwem

1438 Pyzdr nr 1164

Układ *sim.*

Iako ten człowiek nie posiadał dobrowolnie
ode mnie wiedzawszy sensu wkład

1433 Pyzdry nr 1174

Układ

Jze sem w czasch dawal orup dwu wolu
podluk semskego* ocladu, a Nicolay
Suchorabsky ne cheral jego wsacz, dlatego
myeny Suchorabsky esse ni myal byl uklad
semsky

1441 ST POP II nr 2957

Ukřad

Quia mihi fideiusserunt xyemsky vklad
pro kmetone 1441 Tyn ^{Wol.} ~~Wol.~~ 5

Ukřad

750. (932) Jaco sřa mne Anna pothwřzala zaplaczicz szem-
skega vcladu zanedzalka. — Jacom ya przitem byl Anna poth-
wřzala sřa placzicz zemskego vcladu zanedzalka Janowy.

1445 zapřkaz nř 750

~~Wkład~~ Układ

Yssem nye zachował trojoga koni
nymo zensky sklad ny dal ych
do kwolenskej obor

1447 Fibz 275

Uklad
ego ago, {quia} ad te mihi scabinos..., ut

Michi ius faceret solvere ukladu stowickiego 1424
R. M. II nr. 201. quid tunc kineto meum percussit

11150d

1018
Panowie | milÿ Jacz mam nawafze
fkaſza|nÿe hÿfzczem vſzał dwa
Conÿa ÿ | dwÿe ſzekÿrze ÿ dwa
Clÿnÿ wſwem | leſze ýthoczem
gotow [dowefcz] do(298)conacz vcla-
dem ſzemfkÿm ÿnatho mam | przÿ-
ſandne liſtÿ *Et obtulit duas literas*
adiudicatorias. |

1428 Kal m 1018

Уклад

Пре сем вѣршех давал окупъ сему волу подлукъ семскего
оладу (про: ~~се~~ Укладу, а ~~се~~ Кухонавскы мѣчберал
гего в сѣр; Да того мыеуъ Сухонавскы, еше нимыа
лукъ Укладъ семскеу; 1441; Слѣд. кн. II, № 2957.

‘нина’

Uklad

Iste limitaciones debent stare usque ad infi-

ntum

juste ^{vlg.} vclad ^(s) sremkego [s] obicraya

Lub Podk

1448 ~~Orial Podk.~~ 31

= zionskie prawo

Uwad = constitutio

(comparuit in termino contra Iohannem, quia
Paulus...) recognovit constitutionem, alia
velath terrestrem et non solvit

33
14 §§ Tym ~~Wol.~~ Wol. 5

Uklad = positio

Dum nobilis Gzrymyslaus citaverat nobiles Petrum... et Jacobum
... nec in citatoris continetur, hoc est

Pro percussione kmethonis... nos vero predictos nobiles sentenciavi-

mus predicto nobili Gzrymyslao dimidiam
alteram sexagenam iuxta positionem terre
ab ~~his~~ podluk vkladu terre solvere ~~et~~

1457 Jym ^{Hol.} ~~1457~~ . 5

Uhsad = ordo

Ex sententia dominorum prescriptorum nobilis Nicholai
Nychms, advocatus de Colno querere et restituere laboriosum

Voydol... de manso cum ordine alios

s vhladem terrestri aufugit

1470 Jym ^{Hol.} ~~1470~~. 37

[gastroso Grendome]... [qui ab ipso

u. 1434

regulor
ceremonie

Masa: Nowak /
Addanie

Uklady, ustanowione

1434

Traditiones PrFil.V, 32.

~~Publ. 1434~~

zps zawiera m. in
konstytucje biskupa krakow-
skiego Wojciecha r. 1420

~~Pr. w. st. p. str. 32~~

Bruckner Prfil 5 32 r 1434

~~1301~~

Uktad = rectitudo

Quilibet Christianus debet subici Christo...

Propter ^{(id est) uklad v.} rectitudinem naturalis rationis - ~~id est~~
~~ukladu~~ przyrodzonego rozumu. c. 1410 ~~fról.~~
~~IV 616~~ nam hoc naturalis ratio dicitur, ~~ukladu~~ ~~ukladu~~
quod minor subicitur maiori
XV p. pr. 35 V 616

Układ

?

a. vmysly,

Układy (= machinationes)

Machinationes

Uklady a. vmysly (ne his contenta prosidit ad
pedes regis flevitque et locuta ad eum oravit ut
malitiam ¹⁴⁷¹ Amanu Agagitalae et machinationes
eius pessimas, quas excogitaverat contra
Judaeos, iuberet irritas fieri)

Luj: prosita, aby zlość Amana Agagiteryka i wymysly jego
niecnotliwe, które był wymyślił przeciw Żydom,
rozkarat wniwecz obrócić.

Esth. VIII, 3

ca 1470 Mam Lub 114, sim.
1471 Mam Kal

Układ

~~Układy = insidias~~

(var. kal.: grozamy insidias)

~~U. 2.~~ Układy insidias (sonitus terroris
semper in auribus illius; et, cum pax sit, ille semper
insidias ¹⁴⁷¹ suspectus Job 15, 21)

ca 1470 Mam dub 120

Złuj a choć jest pokój, on
się zawsze zdrady obawia

~~Tys: w uszach brzmie głos przerażenia i w sercu
napadnie niebezpieczeństwo + insidias B.~~

~~MPKJE 113~~

PROV. X

~~v. groza MPKJE 113~~

\ 15, 21

Układ

sim.

Uklady - insidias B. (non affliget dominus fame
animam iusti et insidias impiorum subvertet
Itor 10, 3)

ca 1470 Mam lub 135, sim. Mam Kal

1471, MPKJ. V, 60.

Lny: Nie uderzy Pan głodem dusze sprawiedliwego:
a zasadki nierobnych wywróci

Eys: prawego Jahwe nie zagłodzi, lecz odtrąci źrodę greszanica.

Itor 10, 3

v. groza MPKJ V 60

Uktad

Uclach insidias (war. kal.: grozy)

(qui comedunt tecum ponent insidias subter te

Thy: który jadają z tobą,
zastawia zasadki pod tobą. Abd 1, 7)

Tys: ci, który jedzą chleb twój, zastawia
siatki pod nogi twoje!

ca 1470 Mamshub 248

Abd 1, 7

Układ

Grasy = insidias

B. vclady

Tendentes insidias crynyer zalogy vclady
(adierunt eum principes sacerdotum et primi Iudaeorum
adversus Paulum et rogabant eum postulantes gratiam
adversus eum, ut iuberet produci eum in Jerusalem
insidias tendentes ut interficerent eum in via)

Act 25, 3
Znj: wryniwsy zasadrky,
aby go zabili na drodze ca 1470 Marm lub 301
Tys: gotowali bowiem zasadrky, sin. Marm Kal
aby go zgladric w drodze

Układ

ten słówek sbyęq any niewyżny
doszycz podle poana nje o szadegosszy
podla szewr sekycq wkladu [!]

[w atyku sde nowa o "układzie ziemskim"]

1432-7 Pydry Roczn. Hist. XV 68

Uklad = laudum

Non curantes laudum ferrigenarum alias uchwa-
li sine ukladu. 1421 Kod Wp. V 317.

= ~~MM~~ He XVI nr 972

= law lejm + Maj

chba det 2 MM He XVI nr 972.

Uklad

Tako [gim] {mv} pomofz etc. [yako
bil w

pofelftwe, by p̄otr dal fehekýra
na rāký nifz zemfky vklad w̄y
fched] y chezal za nā rāczicz a on mv
ge n̄ye dal po tem mifz (!) ofzm n̄ye.
dzel w̄yfla. nifz

14 18 JP XXXVII 172 = Form no 1020

Sul: dwalca, jednacz, skarcacz
Driot: rozgodica, wfalacza, jednacz

Ukradaer - compositor

Ihi the stronii... w nos... ~~spozszyli~~

Spuzryli y potrubylj, iako w iadnacza
szlubyonego, w falerzm, skarcera y przy-
iaczelskego wladacza, Sul. 3.

^(in nos)
(Compromiserunt tanquam in arbitrium compro-
missarium, arbitratorem, laudatorem, definitorem
seu amicabilem compositorem, Driot 3: na
rozgodczera, wfalaczera y jednacza przy-
szatego) daczacz... nam... moer, abychom mogli
... na Ihi członki wiczcz, wfalacz a skarcacz,
wjednacza a wczandrier

Ukladaci - decernere

O swynach ukladamy, yz kthokole swyaye
do erudregg larra ^{na orblaczu} swypagry, ten, cryby byl larra,
... more swyaye ^{...} zaggar sul. by.

(decrevimus de scrophis, quod)

|| decernimus

Diat &

a chcąc wyny w tych ksyągach vloszoney, bo
czastekroczy zly acz acz/s/ nye bądze sya bal
grozy, ale sya bądze bal wyny. Wkładac

/1/. /N/a początku sądow sędzącz strony,
tylko mającz Boga przed oczyma, aby zlomcze
prawdy a przedawczo swego samnyenya y czczy na-
leszeny nye bili a chytrosczą swą sprawiedly-
wosc opwsczywszy, kv gedney stronye, drugą o-
pwszczywszy nye przystali, [wkładamy, aczby nye-
ktory sądza wybrany moczą naszą albo gego na-
~~nyestaryk, oprseczywszy beyaszny Boga, dzerszącz~~
strona jedna zdal abo skaral y przysadyb. 2
o dredzyna... verazsrayacz drugą strona, tedy
strona verazsrona odronie sya kv wysremu stolo
(propter quod statimms)

Sul 55: tego dia ustawiamy

2) ^{statuimus insuper, Sub 5: Wstaryami}
Wstadać (Thesa)

-----
wa nad Wysłą, nye na gego bycz posłvszen, any
Kleparz, y takyessz Oracow owych nyast klatwy
nye na bycz posłvszen. Tess wkladany, ysze gdy
klaty do ktorego nyasta, wsy albo koszczola, czy-
rakwie wstapy, tam nye maja spyewacz tako dlv-
go, alysz wygedze z onego nyasta. A tho, eszo
pyrwey po klatem trzy dny nye spyewano, tho
wslawgeny, ale yaco rychlo klaty wygedze, ta-
ko na bycz spyewano, aby nabosznosoz seroz wie-
le lvdzy dlya gednego sapyeklego od slvszby
bosakwey nye odpadaly. Ale gdzekoly klatwa
Dzial. 5

(Super interdicto servando taliter decrevi-
mus, Sul 5: *falko zkarozemij*)

kyby, a ktori polowiczą pluga orse, dwie kycse;
ktory nye na esym oracz, ten na bycz wyswolion
od dzesyacziny konopney.

171. O wielką klyatwą, interdictum,

[* U¹ wieliką kłatwą, która rzezona inter-
dictum, tako wkladany,] ysse gdyby ktorynkoli e-
byczagan przydal są bycz interdict /a/ w Kra-
cowie, tedi gy tano mayą trzymacz a bycz po-
slyszny, ale Kaaynyrz, eszo gest podle Graco-

1/ Litera początkowa U wypisana jest później
przez innego pisarza, ale pierwszy pisarz
saznaczył w miejscu pozostawionym na in-
cjali małą literkę e.

Wkładać (statutum, Sul 21: wstawiamy 5d)

Inety
wkładany, aby kaszdy ryczerz albo prosti słach-
czycz pod swa choragwą stal, aby gdy przydą wal-
ky, wnyalby swe nyesczece pod choragwą odzer-
szecz kv obronyenyw swey choragwie. Paknyali
odtychmyast ktorego tako nyeposlusznego nam wy-
dadzą, przez naszego komornyka, pod ktorego cho-
ragwą nyalby stacz, tedy konye tego ryczerza
albo słachczicza przydawamy podkomorzemu.

/12/. Vymny ma bycz dan za rąką dlvsznykowy.

/G/dy gedem drugego przeprze sadownye a zda-
dzą gy vymnego bandz o dlug abo o ktorakole rzecz
ten od sądv nye ma odstapycz, alysz dosycz

Ukrodat

fol[2]ysz wszystkie wstawienia y statuta

Wkladyg! / reuam ... przydzryu ... , chce-
mi, abt nasa wstawienia ... nye patrzy-
li przemynlich ... reui

Jul 20

Omnes constitutiones et statuta legem /
imponant

47 1201 6 inuonj nypirać

! < prawo > ?

Duet 6: Evelyn vobedy also Statute

mye so any ways byer gypsy -
sany accram mynalym

Wkładac

21a

abo brath s syostrą oczczyzną badą oddzeleny,
kczemvsz to dzalowy przed sądem brath abo syos
przygmą skazanye, a potem drvgy abo gynszy bra
przyszedwszy przed sadzą, ono skazanye odwola-
wa, dokonawayącz abo chczącz dokonacz, yszby
przy tem skazanyv nye byl, chczącz aby to ska-
zanye wypysano abo zagaszono, a ktemv naszymy
sądze czastokroc syą sklaniaya, a rzeczy ska-
zane wygassaly. [Przeto my chcącz pewnyeyszy
koneyecz thym rzeczam vstawycz, wkładamy,] aby

nos... statimur,

(Sul 38: vstawamy)

Dział. 2.

7

gdy bracza abo 28/ syostra z bratem oczczy-
zną bada oddzeleny, a ktemv przyzwala abo /
geden z nych przyzwoli, tedy drugi potem nye
nosze wrzvczyez, ale ma trzymacz tako, yaco
irwdzy, wygyawszy o czascz, czsoby nany przy-
slvszala, o ta mosze mowycz. Aczlyby bracza abo
brath, syostra w oczczysnye nye byly rozdzeleny,
a tako aczby myely lyata rostropnosczy, tedy
wstawyamy, aby w tey dzedzynie, ktoraby byla
magabana abo gdzie gyndze przez wosznego lystem

czastokrocz cырpya. [Przeto ze wszym ryczer-
stwen wkladany, aby kyedy macz varze, dzieczy
czasczy od oczoza szadney nye poszyscza], wygya-
wszy to, ysz oczecz gynszą szoną chczal poyacz,
abo tesz gdyby marnye gymyeny chczal roztruo-
szycz, tedy dzieczom z oczczem slvsza dzal vczyn-
nycz.

/84/. O lychwie szydowskyey.

/G/dysz z lychwy pochodzy nyerzadne lakom-
stwo, a to dla nyevstawienya podobnego platv

Dział. 38

(visum extitit nobis et nostrae militiae, Dul 47:
vydralo szaj gest nam y naszey slachere).

Uktadać Preto my. - -

2d

szew mądrosozy napelnycaych z radą, z dobrym
rozmyslem dla pokoyv pospolnego y opory koscziel-
ney, moza szlybv obv stron wkładamy myędzy pa-
nem krolem a teaz biskypem:

4/ 12/. aby gdy kteri drapyszoza / dzesyaczi-
ny abo gwaltownyk rzeczy kosczielnych byl nale-
szon, ma bycz vpomyenyon klyatwą z vpomynanym;
sapravdą, aczby leszal w klyathwie nym szeszez
myeayczy, tedy knyecze pod nym badaczy, ktorzy
dawaya dzesyacszyna, mayą bycz a panem kłaczy
asz do dosyczewczynyenia, a gdyby teaz ayektora

(nos... laudamus atque ordinamus et... arbitramus)

Sul3: vfelami, zrandrami, zgednawami a zkarwzemi y... ^{vzednawami}

(deklaramus in tali casu testimonium
medicti Jacobi procuratoris vobis)

M. J. J. J.

18b

Pytrowe swiadczenstwo chczal odwolacs, przeto,
ysz gest przyrodzony Kvnratowy. [Przeto my vsnaw-
szy, yss gest [przyrodzony nyedzy przyaczelnay
czastokrocs rzechy gednaya y wkladaya rychley
nyss nyepili, w tey rzechy Pyotra na swiadczen-
stwo vstawylisny przypuseyses.]

/47/. Dawnoscs trzech lyat y trzech /s/.

/G/dysz dawnoscz w prawiech dla lenywstwa
gest vstawiona, przeto vstawiamy, aby ktokolyby
mymal w ktorey dzedzynie nyeczso nyecz podlug
prawa, ktorass to gynszy trzynaya od trzech

Snel 35: ~~my id zynrekanas w thakcy poythcz...~~
Dzial 24

: Nos itaque considerantes, quod amicitiales
compositores seu mediatores consanguinei
esse consueverunt, declaramus in tali
casu testimonium praedicti Jacobi pro
Curado valere

Ukladač

Lzy i. e. mendacia vkladal - moliebatur
insidias.

1471 MPKY 50

Lzy vkladal moliebatur insidias
(haec illo loquente, Jeroboam retro
moliebatur insidias II Par 13, 13)

ca 1470 MamDub 96

Uktadač' sie = fingo

Finxit se longius (ire) veladal sse daley. p. 1450
An. Fil. IV 573.

(et appropinquaverunt castello quo ibant, et ipse
se finxit longius ire Luc 24, 28)

Znj: i priblizili sa ku miasteczku, do ktorego szli, a on
okazowal, jakoby daley mial isc.

\ Luc 24, 28

usmieraos, lagodnie

ukhoduc

(sc. crux xpi²)

'maka, udrezenie, ucisk'

Tercio dolorem tribulacionis mitigat
vskramya, vkladada (~~sc. crux xpi²~~)

Rkps Ossol 2209

XV pp. RRp xxir 375
v. 670

(Ukladca)
Ukladca - arbiter

Sędz panye a ukladca będz tego dnia między
Izrahelem a między syni Ammonowiy *Ex. Jud. 11, 27.*

(iudicet dominus arbiter huius diei inter
Israel et inter filios Ammon)

biblia taborska: sęd pane a ukladce bnd tohoto dne
mery Izrahelem a mery syny Ammonowyni

Tys.: nie ja zamintem przeciwko tobie, aleś ty popętnit z to wyględem mnie
zmuszając mnie do walki. Niech Jahwe, który jest sędzią,
rozsadzi dris sprawę między synami Izraela a synami
Ammonitów

~~Układ~~ (nie) → Układ

Innixa super dilectum, gl. innixa, id est
poległa vel vkladla

ca 1500 G1Gn 39

(quae est ista, quae ascendit de deserto
deliciis adfluens, innixa super dilectum suum?)
Cant 8,5

Fys. Kim jest ta, co się wylania z pustyni, wsparta na obłubienicy
swoim?

Żnij: Która to jest, która wstępuje z pustyni... podparta się miłego swego?

Id: - " - " , co wstępuje z pustyni, podparta się miłego swego?

Gorn Kim jest ta, która wylania się z pustyni, wsparta na swoim umiłowanym?

Uktaniać

Polskie glosy w rękopisie Kroniki S. Kiedrzycki

Ambicionis enim est omnes omnium ambire
angulos, omnium amniculas lambere, ad
omnium scabellum prosterni, gl. humiliari
deprimi, uclanijacz uclakacz.

XVmed. Gl Winc 145.

Melrose of Melrose

ukłonić się

Dziewyca błogosławiona... weszła
w dom Zachariaszow a wtrawszy
szye swa (leg. z swą) czyotka wyelmy
pokornye wklonywschy szye
y pordrovyla yę rękącz

Rozm 52

Ukłonienie

Quicumque homo accedit ad sinum domini cum
inclinacione, s vclonyenym, capitis an^tze conspec-
tu^m/eius

ed KarBI 67

ca 1500 ~~JArp X 154r~~

Ukoie = placare

1.1

1

Ukoier, Gn. q. 156, a.

Qui offendit unum, aliquem sanctum, omnes
simul offenduntur, *pygmaeus n. p.
Et ideo hodie debemus ipsos pla-
care vltzic

Ukoic' = placare

Staal fyness, y ukogil' y preslato trojdenyee.
 Fl. 105. 30. ~~placavit~~, nim. Pivē

V (placavit sc. deum)

Ukoic

21 chr. fot.

Ukojonego placabilium

~~in. xv / R. xxiv / 61.~~

~~Jan. mr. 1619. Mar. 2. Grodz. R. 82~~

~~Pr. Mar. sive. I 88 24 ^{invenitum}~~

Hec domus fuit novum leonera, id est
placabilem, ukojonego, et mansuetum
kukarego

XVim. 4 Kar 3 II 8201

Rozpr. 2~~4~~ str. 61 pocz. w. XV

Uhoic.

Neogyl

ad placandum.

1434 R. ~~11/1~~ 20g.

pt. 16.

Ukoie'

Ukoie' in hymni
2

Ukoie' = placemus / 1444 / R. XXIII, 302.

~~auge bonum, quod poscimus, placere
quo tandem tibi poscimus hic et perpetuum~~

Brevier Verne 3

Ukoie (placare)

12

Y kako bode moc gynako Źkoyer pana swego? BZ
I Reg. 29, 4.

8272

Ukoić

De hoc peccato placari vkoycz non

potuit 1456 ZabŮPozn 85

Ukoic'

1.2.

Udmya, keron, ukoyon = placatus

1471, ~~MSK 7. v. 107.~~ Hamkal 216

~~ver. lat.: omiyakuyt~~

(~~isum enim~~ placatus sum super vobis,
quod feci vobis Jer 42, 10)

Jer 42, 10: bo um sil legz vlegz, ktorem vorem arguit

Ukoic

1.2

Hic enim deus iratus placatur, vblogan,
*vkoyan, demon fugatur XV p. post. GlDom 86

s. 2

Ukoic

Placatus vkoyony

XV p.post. GlDom 92

Ukoic = mitigare

Ukoqit iev koritlek gnew tway Fl. 84.3

~~Nauerier gy, by ukoqit remu oke inow elich
Fl. 93, 12 13 (not mitigare e/).~~

v Pul: vkoylese

Uhoic' - sedare

273v 2

12

Uho qyr a nasycyr pnegliwoscy
sic etiam est iste mundus, qui est aridus, quia non
potest sedare et saciare sitim
eorum, qui eum sciunt et diligunt

1/2 xv say v 280.

Ukoin

13

fol 217v

1 q. Confederatos ^u ^{vlig.} ~~us~~ myensyo suyo
klooyr gnyus ~~stuy~~ ~~noctus~~ schya
1454 R. XLVII, 352.

Refert Petrus mendicatus quod
cum Philippus, rex Macedonum,
desedisset Athenas, dixit eis: Date
mihi decem oratores, quos ex vos
dellegero et confederatus reddam

Ukořily vmyřily - pacificaverunt (sedaverunt)

1471 MPK]V̄.134

Sedaverunt id est pacificaverunt
vkořily, vmyřily (uvr. kol.: seda-
verunt id est pacificaverunt vkořily,
vmyřily)

ca 1470 Mam dub 299

(~~et haec dicentes vix sedaverunt turbas,~~
ne sibi immolarent Act 14,17), sc. apostoli,

Act 14,17 to nioŕge ŕeŕednĕ uŕpokoŕi
lud in nĕ ofierunt

Ukoic

Servi [...] nunciaverunt filii convalescen-
ciam, ut sic patris mesticia, smutek, miti-
garetur, vkoyen XV p.post. GlDom 83

Kiedyż błogosławiony nasz zbawiciel był podan tym
nielutościwym katom, le tako iże Pilat wždy chcąc
ukoić gniew żydowski, wezwał niektore sługi żydow-
skie i kazał im rzekąc: Rozm. 815.

Ukoic = placare

Ukristus enim habuit lucidam valde fa-

ciem, ut quicumque in a se batur ^{sibi} ~~in~~

nisi eum ~~(Christum)~~ respexit, statim

Ukoic 56 ^{ut 2} in. xv | ~~R. xxiv, 64~~
 d. Ker B II 91

Jag. nr. 1619. Mar. 2 Grodz. K. 127 v

~~Dr. Kar. s. w. I 88 27~~

Rozpr. 2⁴ str. 64 podz. w. XV 370

UKOJIC SIĘ

Christus enim habuit lucidam valde faciem,
ut quicumque irascebatur sibi, nisi eum respexit,
statim wkoyl sō.

plj

juio 884

XVin. GlKazB II 91

Ukoic

13

2

Wnde timentes Iudei ne eum
~~Wnde timentes iudei ne eum~~
turba videns ukogilabi sd
~~turba videns ukogilabi sd~~
ipsum conspuerent.

~~ipsum conspuerent~~ fin. xv / R. xxii, 64.
Blkar B II 91

Jay. nr. 1619 Mar. 2 Groch. k. 127

Pr. Kar. sm. I 8827.

Rozpr. 22⁴ str. 64 pocz. w. XV

371

UKOJIC SIE

Christus enim habuit lucidam valde faciem,
ut quicumque irascebatur sibi, nisi eum respe-
xit, statim. Wnde timentes Iudei ne eum turba
videns wkogilabi so, ipsum consuperunt

43

hinc 8/7

XVin.GlKazB II 91

Ukoic'

ukoiony

< Ithé... > obyatha <... prosymy panye
aly> ukoyony <... przydoby> (hanc.
oblationem... quaesumus domine ut
placatus accipias)

XV med. Iura ^X 77

sluthoserywye X I

myloserywye 8 VIII

szd smilasaal 8 III

vpokaoiony albo mlaseriwy 4 IV

ukoyosra szmylasawosra 6 VI

upokoyl saze smylowal 7 VII

Ukoic

Nyechay sryz vlosyz essent

XV p. m. R XVI 346

Ukwić:

To gdzie wstąpił Saul, wkrył syf
w neci jonatanie

BZ I Reg 19, 6

V (placatus)

Ukoić się - placari

Wzbudzały się pan przeciwko mnie, ukoy się w wolney
obycyey 1 Reg. 26, 19. ~~To gdzie ustrzał Saul,~~
~~ukoył się w szczeliny Jonatowy 16. 19. 6. przestala~~
~~plakawa a ukoyła się 16. Job. 5, 28.~~

z rozradowany

(odoretur sacrificium)!

8273

• Ukoič

To vřlisařovni matka gego přestala
plakat a vřayla syđ (trnit)

BZ Tob 5, 28

Ukaić

Ukoyz syz (ver. kal.: ukoyz) placabon

ca 1470 MamLub 228

(non transeam, nec parvam, nec placaba
Er 24, 14)

Er 24, 14: sine coling is, me ofol'guz ami ms.
l. l.

Ukoić

Hanc igitur oblacionem seruitutis nostre ...
quesumus domine vt placatus accipias, tho
tegodla obyathovanya szlusby naszey ...
proszimi panye, aby vkoyw szyą raczy przy-
gacz 1446-7 Msza XIV s. 182

elkoic

ukoyony
placatus

1457, PrFII.V, 77.

= Mosz X

~~LUB Kilka za bytków~~

~~A 8 Glosy rok 1457~~

~~Pr, F, t, V str. 77~~

~~339~~

Ukoić się

13-4

Pro Tego dla obyathowaniae szlusby
naszey ale y Thesz wszystkiey czeladzy
Twey proszmi ^{sz} panye aby ukoyw
szmylowaw (raczy przygycz (hanc
igitur oblationem servitutis nostrae sed
et unctae familiae tuae quaesumus domine
ut placatus accipias)

1456 Msza ^{VI} 261, nim.

XIV

stethoscywye * I
szó smitowaal & III

./.

vpokoiony albo miloszczywy * IV

upokoysl szyc smylowal * VII

myloszczywy * VIII

vkoyony * X

luthosczywy XII

id est vsmyzenon XV

Uhoic

Uhooy syz (var. kol.: vhooyes) pla-
care

ca 1470 Hamdub 238

(exaudi, domine: placare, domine, at-
tende et fac Dan 9, 19)

Dan 9, 19 adpuse parre elca nayan

Uksic

Uksy syz (usr. kol.: ukycie
schiz) quiescite

ca 1470 Ham Lub 248
(domine deus, quiesce, obsecro Am 7,5)

Am 7,5. panyy pami, prestan prony

Ukoić się

Trzewica Marja... poczęła gorzko płakać...
A gajzi... ukoila się sama i mogła wyma-
wiać słowa, tedy recha ku swemu synu
Rom. 523.

Ukwić

Błogosławoni słowek, ięgor ti nawczisz, gos-
podnie, y s twego słowa nawczisz gę,

By wogil'iemu ote dno zlich,
~~asz bi * wocpan bil gnesnemo~~
~~dot~~

(ut mitiges)

Fl 93,13, sim. Put

W zlych nam uilyt' ode zlych dni

Ukoić

Przyjezegnay thy dary ... ,tho swatho swa-
thosc ^{ny}apyrzwey ... ktoro ty]oby offyerujemy
sza czerkyew thvoyo swatho kresczyanskoo,
kthoro vsmerzycz y vkogycz, pacificare,
zgodzycz uel szgromadzycz, szachowacz
raczy ca 1431 Msza XII s. 212

II - IV, VI, IX : vpkosyer

VII : pkosyer

XII : vsmyer

XIV : vpkosyer

Ukoic

12

Wkay (compens) pp. xv, R. xvi, 349. Nyechay 1249,
~~wkay (essent) ib. 346.~~

~~ukoj, ja, jic~~
ukojc

4

Gdy mnych poczyne drzywy stroyex,
nykth go nyc ~~moxxe~~ ukoyex

De morte v.
~~MARK. I. 1941, 444.~~
~~De s. d. m. 444.~~

Ukoic

4, 2

166 v rukopisu
ale pod tlaci mi me
konec

XV med.

Scara, v kazdy = comp. v. R. XXIV, 353.

Ukoiv. Suasu deducere 2.3 5 fot
~~325r / 353r~~

✓ Suasu deduxit - okoyl, osmyeruyt
ex xv onky. II, 32b.

Dyabolus enim in homine ius habuerat,
cum enim in ligno veit ad esum ligni
vetiti suo fraudulentus ✓

Ukoii' - sedare

Pro eodem agro

✓ Multe dissensiones fuerunt alias ~~re~~ nyesgody, id-
circo supradicti viri ista sedaverunt alias ukogily
inter filios supradicti Teschi... et sacrum
intercessorem
preati agri

1449 Jozsin. 56

(re. nyesgody)

Ukojżcy

~~TEXT~~

Ukojżcy = placabilem

~~Ukojżcy = placabilem~~

(ut praedicarem annum placabilem domino et diem ultionis deo nostris Is 61,2)

ca 1470

~~MPJ.V.00~~

Merindub 204

LET

Is 61,2 d. d. alym ogłōnī mitōwajny vol:

Ukojenie = mitigatio

Met 11

for
ers.

Nec dolor

(mitigationem - ukoyenya)

ex XV enpky II ~~325/6~~ 326

7r

tagotreme ; uimiereme

podleg zemyan a slyachty narzey

Ukon - servitium

Czastokrocz duchowny w opekyrnye myenkhayz, prav any
vkonow krotelstua naryednye postapuyaje Brat. 10.

(debita nobis et nostro regno servicia in facienda
expedicionem subtrahere consueverunt, Sul 23:

powymee naam... sluzbi wojenne odegmacz
obikli) of Bri. Jt XI 131

idania z Kasz. od pokoznow sriakta
Dard.

• kolb. od pokoznow sri. IV 265

definiere

Ukonai - diffiniere

Znamyonyy ^{key...} erlosky o wryznerye kwaltem
panyen ^{gysch} Ukonane, na wyerne eratti w kanstuye
mayan trwaer Jul. 89.

fac. O.

ukonac' sig.

Cum fassus fuisset (sc. Helias), id est ukonal saq
quieuit, odpocival, sub vna arbore nomine
inripeso vlg. pod galowcovym drevem

cum fessus fuisset

(XVp. pr.)

ukonalna R. XXV, 174

~~Brückner Kaz. šrw. 3.~~

~~Rozpr. 25, str. 174~~

2039

~~Osvoč. 414. B. 44~~

~~Wymowa~~

Wymowa

Factum est, ut lassarentur animalia; vkonalysya,
per nimio ardore solis et steterunt ita quod
non possent ambulare
lassarentur

vkonalysya (animalia)

XV p. pr.

R. XXV. 177.

Brückner Kaz. śr. w. 3.

Rozpr. 25, str. 177

2286

cod. 414. k. 210.

Ukonerye - diffiniere
Snamy, ze ...

Xandz marowski (wslawcyenya na roczest
wielikich ...)
wiczualit i ukoneryl i spraudit Jul. 91
tym obiczajem

Ukopai = fodere

By ukagit iemu ole now zlich, az bi vocopan (!)
hit gressnemu dol Fl. 93, 13.

~~Убо~~ Убогаі - fadere.

By vkayl yemu ade dnyoio zlychy,
az by vkaopal gnyemnu dol
Pur. 93.13.

~~93.13.~~

Pu!

Ukopać = fodio

Był jeden człowiek, sieć oroladny, który
sadrósny winnice i ogrodził je płotem
a ukopawsy w niej brice i uerynił sieć
[et fodit in ea torcular, et aedificavit
turrim] Rom. 410.

Mat 21, 33

21y: i ukopał w niej prasę
Tys: wykopał w niej prasę
Form: wykopał w niej dół na prasę
und grub in ihm eine Kelter

~~Wkopac~~
Ukopac

Ukopac, rob. Biblia pom. t. III, s. 123
stusnie, rob. Biblia pom. t. III, s. 123

ktory assadrywszy wynnyoze y ogrodzyl
ya plotem a Ukopawsty tnyey Lyszy-
oze y wozynyl wyeta,

(fodit in ea torcular Mat 21, 33)

Rozm s. 410 to. 1

abcđefghchij[≡]klmno[≡]pr[≡]s[≡]t[≡]uwzzz

Ukopczyć

~~granicies facere et scapulas siffare
alias grammeries y kopscies ro-
siffare~~ Ipsi vobiscum volunt

granicies facere et scapulas siffare
alias vokalacis y vkopticis

~~(idem) grammeries vokalacis y kop-
scies vsiffare~~ 1468

AGZ. XVI, 53.
ArchB. XVI,

Archiwum bernardyńskie. T. XVI

Zap. sagów Sandeckich

R. 1468

str. 53

w tej samej kopisze:

Kopiec

79

Уксус → Уксусная

Укорочаі

О бокс, ktorý $\frac{d}{4}$ отхуцпеня прыва..
та рачыался $\frac{d}{4}$ ступ... ~~плоскым~~
~~сплоскым~~ ступным укорочаі, $\frac{d}{4}$ прыклад
быць ex XV каўнн 291/2.

Ukoronować
ukoronowan

Ale podług świętego Augustyna iżę święta głowa jego jego (!) słodka trudno pchajacem tarnim boską wolą stało się, iżę tako ukoronowan, aby się tym ukazan, iżę on jest mocarz wyciężny nadnieprzyjacielem bojującym, jakoż to zjawił świętemu Janowi wtajemnicach niebieskich, gdzież tako stoi: Rozm. 830.

ukorzenie

In vita Christi fuerunt quinque virtutes: summa
misericordia, profunda humilitas, gremboque uteroque

~~summa misericordia~~

~~profunda humilitas~~

profunda humilitas
gremboque uteroque

~~summa misericordia~~

~~profunda humilitas~~

~~summa misericordia~~

~~profunda humilitas~~

642

Brückne, K. S. z M. Roslawka

Rozpr. 26. str. 147

144

Opis Świątokręski dr pol XV

dr. pol. XV, R. XXV, 147.

1

Ukorenienie rab. bykorenienie

Ukorzyj

Humiliauit semet- et Ukorzyj, unijryt
ipsum sam srebije

XV med. 1777, 1, 80, 1/2 1777.

Ukorzyt, unijryt sam srebije humiliauit
semetipsum (humiliauit semetipsum factus
obediens usque ad mortem Phil 2, 8)

Uj: sam sie ponizyt

Uj: unijryt samego siebie, stawzy sie poslusnym wi do smierci

Ukorzyc

(wat. lub. vkarzil)

Ukorzil = humilacja

MPKJ: V: 89

1471
(factum est autem post haec, percussit David Philistinim
et humiliavit eos II Reg 8, 1)

Dni: I stalo sie potem, ze porazil Dawid Filistyjny i uniezil je
Tys: ... i uniezil ich do nleglosci

1471 Mann Kal 72

II Reg VIII

Wkorzye - humiliare

Za rycz snadz rycorzyczele gich

wkorzye bich byl Ps. 80, 13.

~~Wkorson yetm szyno 141, 8.~~

(si populus meus audisset me, Israel si in viis meis ambulasset, pro nihilo forsitan inimicos eorum humiliassem et super tribulantes eos misissem manum meam ~~Ps.~~ Fl: za rycz snadz neptziaczele gich vsmerzil bich bil)

Try: matychmiast zgniot bym ich wrogow
Luj: snadibym byl tacno Ps. 109, 13.

Ukorzyć

Ukorzon yesm syhno (intende ad depre-
cationem meam, quia humiliatus
sum nimis, Pl: Słyszay prosby mozey,
bo vsmetayl yesm sę syhno albo bardzo)

Fys: xwaz na moje wotanie, bo bardzo
jestem niecierpliw
2Lij: bom ci unisony bardzo

Pl 141, 8

Ukorzyj się

Humiliamini Unijere se, ukorere se

XV med. Ps 1, 94 ~~1/2 XV w.~~

Unijere se, ukorere se pod mocna
mocna: boga, humiliamini sub potenti
manu dei (humiliamini igitur sub potenti
manu dei I Pet 5, 6)

Fys: upokorere się, wój pod mocna, reka, boga
Unij: unijacie się, tedy pod mocna, reka, Boga

(cum finis modi postulantur veniam et absolutiorem
quantum ad deum censentur absoluti) 1

Wkromyc sie

dosyca wesnyenya tym to klątym rozgrzeszenye
dano, tego dla, aczby csy yscsy swiateowie
swiadcztwa dokonali, aby takya przeczywie-
24/ nym prawda nye zagynala. Aczby yvss takym
lvdzem klątym ros/ rozgrzeszenya nye chczano
dacz, a to take, yszby to bylo yawno, gdyby
prosyly rozgrzeszenya, gdyss the many z navky
boszey, kto syą vkorzy, yvss gest rozgrzeszon,
ale to podlug Boga, ale nye vstawy czyrekwie
swiatey, tedy chczeny, aby kromye vraszenya
rzeczy, to gest causi, sadza swiadcztwo

5211-23-24

Sub 35: golisz thako poroplayaczi lasky y rosdneszenya
yylko kv bogu rosdneny szo rosdnesreny, chereiny
(a srtkarvgeny)

Elkarriz

Its 43 v. karriz, you get v. karriz on dial. 24.

Ukować = fabricari
Twój jest dzień i twoja jest noc
Ty ukował iesz zorzę Fl. 73, 17.
i słońce

(Tuus est dies et tua est nox, tu fabricatus
es aurotam et solem, Tu i ty yes
ukował zorzę i słońce
Fl 73, 17

Zuj: tyś ukował zorzę i słońce

Ukradli 'furtivus'

gdoby kitho u slodreysihwo... byl przekonany
... alybo rzecz ukradla lubo gwałtem
othyathaz wroczyly, then presececzywy
ostan na wyeky. Sul. 58

(vel sem furtivam seu violento ablatam
restituerit, Dicitur 56: abo rzecz kradzona
abo gwałtem wazata oblycanye wroczyly)

Ukraina of Ukraina

Ukrasie'

Ukraschone rubeo = colirida, pannus collydatus
(papa. 2. orrolatus)

~~Ukraschone~~

^c
~~1471~~ MPKJ.V. 22

1471 Manual 33

(tollens autem de canistis arzynorum,
quod erat coram Domino, panem aëque
fermento et collyridam conspersam oleo

~~Ukraschone~~ ^{oleo} rubeo, arzynomij ^{oleo}
Ukraschone: jeden placek pyro, brony z oliwa

~~Ukr. VII~~

Ukrasie

Ukraschona = decora (quam pulchra est et quam
decora, cotissima, in deliciis! Cant 7, 6)

1471, Mumkail 148

1474

uk(+) assona decora ca 1470 Mumkail 148

Nij: jak kóžeś piękna i już wdrizana, najmilsza,
i rozkoszach

Tys: o jak piękna jesteś, już wdrizana

Pom: ... i jak powabna

Cant. 7

~~Ukrasie~~ Ukrasi c

Ukrasim (pro ukracim)
(var. kol.: vkraschiz) praecidam
mam. mikulovski: ukristim

ca 1470 Manusub 64

(ecce dies veniunt et praecidam
brachium tuum)

~~Tysintainie mardhodra dnu, vkraschiz etanis samistovze~~

I Reg 2, 31

W odetuz samie kuzje
1000 ukrasie

Ukraszenie

Condimentum ucrasene

ca 1420 Wok Tryd nr 437

condimentum - przyprawa, cibi; - przenos. sermorum, amicitia

jęz. -k- korzenie, przyprawa.
Kn. - przyprawa; przysmak

Ukrasć

Ere Adam ne. ucradi Falkowi dwu kopu rzi
chózebno rzecz 1386 HubeZb 60

mirable

Ukrasé'

13. Jaco to fwatczø Jaco woýczech
neukradl. | Michaloui fwyni ani
gich vřizitka ma¹).

1387 Pozn. nr 13

Lehsa I nr 177

Ukraińc

283 Jako [to] maczeÿ nevcradl voÿ-
novi¹⁾ cровi¹⁾ ale ÿø nalafł.

1391 Pozn w 283

Lelun̄ w 1018

ukraśc

taco etc. ifz to fwaczimi ifz Jacob |
ne vcradl Janowi fto owecz any |
gich vřithka ma

L. 1689.

1394 Kościaru nr 11

Ukraini

Jacob ne veradt Janowi slo oweer.

1394 Lekoz. II, — 1689.

ukraši

† jako to fwanzan jako Thomiflav |
ne ykradl Swenchový kona a |
nego vřhidka ma

a) L. 2269: Thomislaus, kmethonem.

1388 Kořcian w 117

Uwaga!

26. yaco Micolaÿ newcradl potrowi co-
bili | chęzobnø rzeczø ani tego
wzítka¹ mal

Zapiska skreślona w rkp.

¹ *Hube 22: Nicolaus, de Poclancow, u*

1401 Kal nr 26

Ukrasć

27. yaco Micolay newcradl potrowi co-
bili | chofzewnø rzeczø anitego wfzit-
ka¹ mal

1401 Kal nr 27

Allraśc

231. Thacomi b{o}g pomozs¹ ifzwethi
crzifz iaco tho | fwatcze ifz an-
drzeÿ neucradl ftafcowi | [[dwoye]]
{dwu} owczu ani thego vfzitka ma

Zapiska skreślona w rkp.

¹ *Hube 5: Andreas, pomoze.*

1401 Kol nr 231

Uraic

73. jako potr newcradl dobcoui con
chofzebno | rzeczø anitego vszitka
mal

Zapiska skreślona w rkp.

1402 Kol nr 73

ukraść

Jaco Janufz neucradl Jagnefz|cze
paczerzi anigich wŕzitka | ma

Piek. 761.

1404 Kościan nr 247

ukraść

Jaco Szchedrzyk neucradl dobre|
flaoui konopi zagrzewnø | ani gich
ufzitka ma

Piek. 791.

1404 kóciam m 258

Alkarašć

258. .Taco nam pomofzi bog etc. Jaco
tho fwatezmi Jaco | [[Jan nep
nevcradl]] Januffz newcradl Janowÿ
co|na szatrzy grziwni chanfzebna |
rzcza {ani yego vřitka ma}^a

1404 Kol nr 258

Alkwaśc

270. Jaco to fwatczimi Jaco Kunat ne |
veradl wawrzcowi szefci grziwen
ani | gich vfzitka ma

1407 Kal nr 270

Ukrasć

611 Tako gim pomozi bog y fwanti † |
Jaco to fwaczø Jaco Przczflaw
neveradl Barthoffzeui dwu konu |
ani tego vzitka ma

1407 Pozn w 611

Piek VI nr 1131

ukraśc

Tacogim pomofz bog {†} iacoto
fwateimi iaco | Goflaw neucraft
Janne dwoge ouecz | anigich vfitca
ma

1407 Rtcm

w 167

ukraśc

T mi b | p ý f. † Jaco tho fwatezimy |
yffze Micolay newerald Jacuffzo|wy
dnu wólwu any wízitka | ma etc.

1407 Rt Hou

nr 248

Ukrasč

331. Jaco tho fwatezimi Jaco fwatoflaw¹ |
neveradl fdzechovÿ Coni ani tego |
vfzitka ma

1411 Kal nr 331

nkrašć¹¹

Takonam pomofzi bog † etc. iaco | to
fwateimi iaco vancencz zolcza | ne-
ucredl pawlowi volu anigo | vlitca
mya

1411 Rtg
ni 187

Ukraiń

Jaco Tomislav ne ukradl

Saulowij klusãcza chansepna
rzecza

1413 Pyzdr nr 374

Ukraić

Jaco Jacusz ne wkradl

Micolayowij dwogich konij
chãszepna rzecz

1413 Pyzdry nr 375

Ukras

430. Jaco to fwateimi iaco Swantoflaw
neveradl | drzemlicoui¹ dwu coną
ani gich vfzitka ma

1414 Kal nr 430

ukraśc'

⁴Jako ⁵przitem bil. | Jako⁶ ⁶ÿeft⁶
Sandziwoÿ⁷ neykradl⁸ | Marcziffewi
noczn⁹ rzecz⁹ szodla. |
Et testis: Jako tho swatczÿ¹⁰

1416 Koscian ms 626

Ukras

553. Takomÿ pomolzÿ bog yfwanthÿ † |
yakoto szwyadczÿmÿ yfz Myeczflaw
nyew|cradl Maczkowÿ conÿa anÿgo
vfzythka | ma

1417 Kol n 553

Ukras'c

790

Jaco mycolaŷow fzyn neu|cradl my-
colayowy rofzuftowi | zayocza prze-
charthy any tego | wifythka ŷma

1420 Kol nr 790

merkasić

Jaco tho etc². Jaco pýotr grabýo-
nowfký | ne³ vkradl wýffacowy⁴
sex⁵ marcas {latorum} cum | cisticula
et speciebus ut una marca⁵

1420 Kościan ms 804

Uknaśc

804 Jaco tho fwathczymy Jaco mico|
lay neucrathl Andrzejowy | ofsz-
mora Swýny any theco | wffuthka
yma iaco dwe | grzywne

1423 Kiel nr 804

Ukraść

Jako ya tho wem, esse jam ne ukradl
Micolaiowi szedmi kop y diwdzesthu

1424 Zap Karsz nr 90

Ukrasč

2740. (196^v) Jaco ya tho wem Eze Jan nyeveradl falcowi wolv.

2741. (196^v) Jaco ya tho wem Eze Adam nyeveradl fal-
cowi volu.

1427 Zap Wana nr 2740

Altrašć

1010

ÿako tho fzwÿacza ÿako Micolaj
konopka | fkothlina nÿeprzyfzedl
anÿ przÿal dodo|mv Grzegorzowego
nocnã rzeczã ÿ nÿe | vkradl mv
trzydzefczÿ y pÿacz [cz]cz grzÿ|wÿen
groffi szÿrokÿch fgego fcrzÿnÿe |
a nÿ ftego vÿzÿdka ma

1428 Kal m 1010

Ukrasé

2784. (219^v) Jaco ya tho wem Eze voycech nyevcratl Jacu-
szowi zapolcoppi rzeczi.

1428 Zap. Wanz nr 2784

Ukrasč

313. (68 r. 1431) Jako ya tho wem Stanislaw nyeucradl
magdalyanye crowy (any yey vszithcu ma) < za copan groschi >.

1431 Zap Kanae nr 313

Ukrasí

417. (B 1, 52^v r. 1433) Jaco ya tho wem Eze Vocech nye-
veratl philippowi cztirzech kopp.

1433 Zap. Kancz nr 417

Ukrasie

Stan nye ucrahl Stanislawowi conya

1438 Wolff Zap. 6

Ukras'ic

536. (157 r. 1440) Jaco ya to wem eze marczyn nyeukradl
Thomkowy wolu.

1440 Zap Warsz nr 36

Ukras'c

Jan nye veradl Tyborowy trogich perol w ge-
go bonu

1456 Sym Sad. 73

Ukrasí

Jan nye vradl Nadborowy... myodu

1463 TymProc. 201

ukraść

3. Jaco to fwatezo ezfo Krziwo |
fandowi vkradzoni kone tego |
Sandziwog vzitka nema.

1386 Pozn nr 3
Lekszt nr 71
JA IV 179

Ukras'ic

723 Tako gim bog pomozi yfwāti | †
iaco to fwatezø [z]cfzo [ka] | ke-
lianowi [wa] veradzoni | cone tego
wancenez vřitka | nema |

1403 Pozn nr 723

řich V nr 445

Mkvašć

295 ta crowa czfo czeftkoui¹⁾ vcardzo-
na¹⁾ | tey²⁾ Jacufz vfzitka¹⁾ nema

1390 Pozn nr 295

Lelen I nr 875

JA IV 180

52

Ukras'c'

57. Czfo Thoma vinne penandze polo-
fzil | tÿ lø veradzoni ani gÿch¹⁾ ia
vfzitka | mam²⁾.

1389 Paan nr 57

Lehsa I nr 530

Hubezb nr 65

Mkvaść

14

85. tago mi pomofzy bog y suan|thi¹⁾
krzyfz jako tho fwacz|fzymi Jako
czo vkradzon¹⁾ | Gerwarthowi²⁾
wol tego fth|afek vfzythka ne ma

1390 Pozn nr 85

Lehsz I nr 883

Hube 26 nr 99

Mkvašć

261. Jaco potrek nedal vkrafcz macz-
coui | dwu volu anigich vřzithea
ma.

1391 Pozn m 261

Lehnī m 1066

Mkvasi'

791 Tako gim pomozi bog | y fwanti †.
Jaco to fwat|czø Jaco Sÿman ne-
kal¹⁾ | fwim ludzem vrafcz con |
(95) Mikolajewi Chomanczfk <e-
mu>¹⁾ | ani tego vzitka ma.

1409 Pozn w 791

Piek y m 1316

Ukrainic

Yanko pan Taylor nye cosol
Roscowshemu vchasu aonye

1419 Rthm nr 260

Ukrasie

1280 Taco gym pomoz bog etc. Jaco to |
fwacza Jfze pan Jan Virzechaczew |
fky fehukal tych flodzeyew czofz |
by myeli vcracsz paney Margo |
rzacze volu yfkopow dzefzacz |
- - -

1428 Pozn nr 1280

Ukrasí

mínsdúké

Traco

Charerim Domenikoni ne wkwad wola 1393 flube 26.
 68. ~~Assibidato szalowal na Virrecha o tenet~~
 wloio (utow) ukradronich 1397 ~~dekis 1, No 2318~~
~~Slactna uwerad[aj] sekiri 1402 / Dick. 95. Scaybor~~
 nye katal Roskowtkemu wewaser conya 1419 / ~~prop. 13.~~

Rt 4m
 nr 260

Ann. 1405 KsMer I nr 529.530

ukraśc'

12

Tako mÿ po|mozÿ bog yfwoty
Crziz Jaco tho fwa|tezø yfz Janek
natboroffkego Cona | Sgofpodi nev-
cratl ani vřzitka ma |

L. 1503.

1393 ročníku w 53

2
sim.
Mkwaść

143. Jaco to fwaczø ifz Czafzflaf¹) ne
vkrađl | fuleflawouich koni ani gich
vřzitka ma

1393 Pozn I nr 143
Lehsa I nr 1445
Huberšb nr 205

sukradź

Taco my po etc. Jaco to fwaczø
ifz ftasz|ec ne veradl petrowich kony

a) L. 1610: Cziekofszky, tamen.

1394 Kościan nr 6
L. 1610

Ukraszc

310. Jaco tho fwatezimi Jaco stafzek ani |
yego czeladz {neyucradl} fwantcowa
cona ale ten | con dobrowolne
wzedl wyego dom | a on gÿ opo-
wadal fanfandom

Zapiska skreślona w rkp.

Hube 42, Ul. 9.

1410 Wal nr 310

Ukras'c

968

Thako mÿ pomozÿ bog † ÿako
tho | fwatczã [ya] ŷlze przedflaw
newkradl | rzeczÿ gÿednich wdrw-
gÿch katharzÿni | nich oczÿfnÿ ŷma-
czerzÿfni ÿako | dzefancz grzÿwen
anÿ wŷzÿthka ma

1427 Kal nr 968

Ukraść

Iaco praue vemy i swaczimy, esz Pecz ne
vcradl duos equos noczlem czazem, ani
tego wzitca jma 1396 PKKr 244

Ukrasić

Wenny i swacimny, esz Per ne veradl duos
equos nocernan rzeeram, ani tego writka
jma. 1396 Tab. 537.

Ukrasó

D. ne ucradl dwoyza koni nocznó rzeczó
1399 HubeSad 278

Ukrasíc

625 Tako gim pomozi bog y fw|anti †
Jaco to fwatczø Jako | Maczek. ne-
veradl Cona | tako dobrego Jako
fzefcz | krziwen Malefzewi ani |
tego vzitka ma — — —

1407 Poznań nr 625

ř. eh VI nr. 1155

Mkrasic'

674 Tako gim pomozi bog yfwati¹) | †
Jaco to fwaczø Jaco micolay | ne-
veradl cona Jaco cztirzi krzi|wni
anitego vztkã ma.

1410 Pozn w 674

Piek v̄i w 1377

Ukras'ć

Jako tho swyadczo, iako Syman nye vcradl

broga rszy any pszenyczy

1419 Pyzdr nr 575

ukrasić

8.7

Kotna:

taco mi pomofzi bog etc. Czo |
fzorbe crowi vcragzoni^{b)} tich waf-
zri|necz vfzitka nema

a) *Zapiska w rękopisie skreślona.*

b) L. 1760: vcraczoni.

2

1395 Kościan nr 22

Ukrajec

Nota Przibek proposuit super Visecho-
nem, quod fures ipsius Visechonis
noctis tempore subiunxerunt 6 boves
valentes sex sexagenas ... szso Przi-
bislaw szaloval na Viszecha o sescz

w(o) flow vkradzonich iako sescz kop,

1397 Pozn nr 348

Lelesz I nr 2318

Hube Ib nr 310

tich Visech
vsritka ne me

Ukras'c

356 Jaco to swacimi jaco Sdzefflawa ne
weradla | Capturof ani ginich reczi
 tako dobrich | jaco dwa dzefcze
{Jarantowi} griwen ani gich vfitka |
 ma

1397 Pozn nr 356

Lekin I nr 2575

Hube 16 nr 355

ukrajs

T mi p b y ff <†> | Jaco to fwadcz
Jaco paulowa cz<e>|ladz nevkradla
izandcze dwu | grzywnu [[al]] ani
tego pael | vřitka ma *etc.*

1408 RtKon

w 291

Ukrasć

183. (247^v) Jako mne przyyka vkradla zadwa dzescza grossy
ramb smego [d]omu.

1426 Zap Warsz nr 183

ukrasć

55

† Jaco tho fwacczø jaco [[Gnewomir]
{Jan} | fzin michalowo ne veralt
{fwanch} szana za trzy | grziwni
any tego vřitka ma

a) L. 2385: kmethonem, Vitchka, Pa

1399 koscian w 132

ukraji

taco mý pomofzy bog y † Jaco
czomý | lech vcralt koyne dwa týt
Izø ta|ko dobri Jaco ftzirze^{b)}
grzýgwný

a) Tu pozostawiono miejsce na wpis

b) L. 2417: sczirze.

1399 kościelni w 138
139

Ukras'c

788 Jaco meczko neucrald cona | mi-
colayowÿ izadzezfancz grzywen |
ianÿ trzy werduk yemu ne| flaplaczył
any tego vfzythka | ma

1420 Kiel nr 788

† Tako gŷm pomozi | bog ŷfwoti †
 {*etc. sicut hoc testificavi*} [Czfo zafta-

na vpana mrocza] | Czo zaftal
 marczin vpana mrocza cobi|lŷ we-
 wfi [czfo [vibita] veradzona¹) chŷ-
 zebnŷ rzeczŷ] | ta ftala zatrzi grziw-
 ni

1399 Poznań nr 398

Lehza I nr 2999

Ukrasie'

2

VII 2

Nye ukradnyesz. ~~e. 1450 from IV 537.~~

II 1: nye cyn Dek VII 2.
<k> nadre worthne

Dek I: any kradny

II 3, 4 etc: IV. v 2, 3. VIII 1, 4, 5

III 1, 6, 14, 15, 17, 18, 21, 22, 24, 25, 28-30

III 2-5. VI: nye bers

III 13. ne pozanday

V 4 ne berii, V 1: ne kradny

warr. cf. krasie'.

VII 6 nye kradnyesz krasasz

III 10, 14, 16, 20, 31
ne cradn

Ukraine

15.5
Lvi " 291 200. 3 pl
Kivsiadi av. 9. myst. 369 !

Toes

Ne wini dzekh sz ganowa domu y ne weradzekh
wortkovi con

1401 ~~Hube. Kb. 48.~~ Kib nr 17.

Ukrasć

15

98. [y] jako fdobeflauina domu nevcra-
dzono pau|loui cona ani tego vfzitek
ma

Zapiska skreślona w rkp.

1403 Kol m 98

Ukras'c

Jako de domo Vincencii neucradzo-
no | Staniflaowy czechelkemu Cona |
787 szadzefzancz grzywen anythego |
wincēti wffzythka ma

1420 Kal nr 787

Ukrasć

3

Jaco Andrzej s Janem ne ukradli s Wichmina
domu crowsi chpszebnp rzecz

sier 1406 Zlube 26 85

Ukrasi'

O kthora crowa starosta na Mycolaya y na
ledra zalowal, they ony nye virathly s xanrey
obary

1460 Spr JWW. VII 2,41

ukraść

5

Jaco to fwatezø czfo veradzoni
van|czeui dua kona tego woczeh |
vřzitka nema.

Piek. 1101.

1406 koscian w 322

2Knašc

1.5

T I P b I S † Jakotho Swyatezi |
yfz yest pani Michalowa nyeveradla
v|eprza Janowi chafzebną rzeczą
anigo | wżitka ma

1416 Rt Kou
nr 338

1.5

ukraśc'

yz czio Michal weweriki, zalowal. |
 na Marczina Pacoflawfkego. aby |
 yego flodzejey. mu. volu y crowa |
vcradl. y do yego domu wyodl. |
 tich | yest. volu y crowy. do yego |
 domu | neprziwyodl. any tego |
 vzitka | ma

1418 Koscien m 674

Ukrasé

Jan... pomowil gy byer slodregya, abi genu s ne-
chqkthorey skrynyky veradl dresqer cop gro-
szow cusnie praskey. 1474 Tab. 540.

13

apr.

!

Ulbrašić

Ye Jan ... za sto priiven recy ne kucradl

1420 AKGr. VIII a. ~~151~~ 151

ukraśc'

n. 5-6

Jaco¹ to¹ fwateza Jaco czlfo Jad-
wiga przefwego² | p^{ro}curatora zalo-
wala na marczina podrzeczfkýe|go³
abý ge dua⁴ konýa⁵ veradzono cha-
febne⁶ | abý ge donego⁷ wdom
wýedzono⁸, tých koný | [[donýego w]
{wgego} dom nýe wýedzono aný
gich vzitek | ma

1421 Koscian^{nr 899}

Ukrasie

76

117. (182) Jakom ya neveradl hadasse czthirech y dwdze-
szthu kop.

1425 Zap. Kraso nr 117

Ukrasie

174. (241^v) Tako mi pomozi bog y swanthi krzisz okthora syethm cop psyenycze (!) dzirszek na mya zalowal theyem mu ya nevkradl any yey vzytka mam.

1426 Zap Karsz nr 174

Ukrasi

246. (B 1, 2^v r. 1428) Jakom ya Sczepanowy trzech cop
nyevcradl. — Jako ya tho wem.

1428 Zap Wanz nr 246

ukraši

Jakom ya Mytkowy nye vradl pyanoxo-
rych pschol nyelessew w gego boru

1450 Tyu Sąd. 81

Ukras'ic

1582. (188^v) yakom ya yemv nyevkradl wogrodze wnoczy
konya yako dwye kopye grossy podla poszwv thako my etc. —
Jako my tho wyemy.

1486 Zap kanz nr 1582

Ukras'c

1752. (172) Jakom ya yemv Crovy czyrvoney nevkradl anym
yey do domv wyodl a nym yey vsythkv myal w domu¹ swem
wasnosczy yako trzy vyerd[unkey] Thako. — Jako ya tho vyem.

1493 Zap Wanz nr 1752

Ukrasi

1686. (465^v) Jakom ya Jemv Nyevek^rathl konya Golabego
Naymyenyv Mrokovye yako pyacz Slothych Thako my pomozi
bog etc.

1494 Zap Wansz nr 1686

141. (209) Tako mi pomozi bog yswanthi krzisz okthore
rzeci przyka na mya zalowala thichem ya neucradl any ych
vszytku mam. — Jako ya tho wem (Maczey) okthore rzeci
 przyka na Maczey a zalowala thich mu (!) on(a) neveradl.

1425 Zap Kanaz nr 141

num. 1440 STPP II nr 2844

(part)

227. (413) Jako ya neucradl zadzesancz grosszy ssola. —
Jako ya to wem.

1427 Zap Wamz nr 227

379. (W 2, 83 r. 1432) Octori kon thomek (weradzoni) nam[e]
zalował zathem ya penędzi (nyeprzebral) nepobral alle za swoy.

1432 Zap Wansz nr 379

Uwaga

56

!

Ważne... polecił skargę precyzyjnie
do sąsiadom swoim, jako gdzieś
kiedyś czas wczesnego lip genu
układam... wysłany, posyłać
słodką: otknowy na
Vriest 28: gest układam   Lip 39

(fui set ... subtractus)

mylczenye, a rzecz sadem zdana w swej mocy na
stacz.

/54/. O konyv vkradzonem.

/N/agoth kmyecz szalował na swe sąsady
tako, ysz gdysz my noczną rzeczą kony gest vkra-
dzon we wsy myedzy sąsady, natychmyast s pyl-
noscą gesm pobvdzyl sasady, prosząc gych,
aby my pomogły w sladv zlodzeya pogonyecz. Tedy
ony wzgardzili a pomoczy dacz nye cęczeli, a w
tem mnye kony gest zgynął. Zatym my w tej rze-
czy wszytkym sąsadam konya Nagotowy skazalismy
Dział. 28

Jul 39: bil ^{gemv} vkradzon
(fuisse... subtractus)

Ukrasii - detrahere, subtrahere

Go: khto nyceruo vkradye, potk shra-
erenga vcha bez potkdan Jul. 64. Kony
erav nornego bit gemu vkradyon 29.

Diē 49: acedidy... vkradl
(si... subtraxent)

sim. XV p. post Katium 283.284

Uwaga!

wymyślono

was do Sul. 2
184

syednadzesaca /a/ a gdyby loyol abe sia slo-
wa nowyl przed nym, tedy pyatnadzesena. Acz-
keby na naszym dwerse abe ryzerakym esse
wkrali, tedy wabe na byca wstawiaj a gdy kto
na ryzerakym dwerse breny debada y wiany
kego, tedy na rana raka abe na myloscy ryzer-
skoy.

/120/. Kto na dacz sluszebnyka.

/N/stawiany, ysz my abe stareta abe we-
yewoda abe sadza abe podsadek abe wesny slusze-
bnyka naya dacz ky pozwanyv taka, ysze ktorz

Dzial. 49

(si... subtraxent)

Ukrasici

36

!

Rachel gemu hila ukradla v
gezo modli, crso srp gym
modlyl

BZ Ken 31, 19.

v (furata est)

Ukrasi - furari

(furatus es)

26

!

Porzev gosz ukradl my bogi moze? B2 Gen. 31, 30.
~~Wzeli s^o zaklady rzeczy, y ukradly s^o b. Jos. 7, 11.~~
~~Nye wyodr^oz, abⁱ Rachel ukradla jego mod^o b. Gen. 31, 22.~~

8275

Ukrajc

83

To gest mowyl, yze nye wye-
dral, alri Rachel ukradla v
gego modli

Bzhen 31, 32

(funata esset)

Uknašć

12

!

[Izgrešyl gest lud israhelsky
a prestupili sŏ smowŏ mŏ] wzŏli
sŏ prabŏty neczy
y ukraŏli sŏ y selzali y skri-
li myedri swimi sŏdy

BZ Jos 7, 11

1 (furoti sunt)

Pothem gy kaktól (mó za-
~~laktól) probozes~~-----42a

szthvmv /23/ albo szkosczy-
ola tako /24/ dlugo gysz

gemv zapla/25/czyl tho Szy-

ano wkra/26/dzyone vcho ot-

ho gest za /27/ prawo podl-

ug prawa /28/ NA to my prz-

yszasz/29/nyczy Smaydbur/30/

ku prawo mowy/31/my Gdysz

ten obwynyo/32/ny poddal

czlowyck na /33/ zaplata a-

lbo na wysz/34/nanye szwy-

ch parob/1/kow y rathaya o

szwoy /2/ zywoth a ony prz-

ed pel/3/na

rada nayn wysznaly ysz on
kazal bracz tho szyano

OrtOssol 36,1,w.22-34 -
36,2,w.1-3

20. 10
mewy

V(fur-
tum)

13

Alkwasie

Sim. Ort Ma 32

Uhras'c

Khal gy o the syene proboscer s thomn
elbo sr kosrenyola theho dlygo, yr mu
gye me replaeryer the syene uhradryone
Oct Dec 38 (to)

Czokole ktemv sz/19/luszą

nyemą dla tego /20/ daru

gey nycz odecz /21/ podl-

uz prawa may /22/ Zastany-

ely /23/ kthory czlow/24/

yek swe rzeczy wzyą/25/the

yako vkradzone /26/ rospy-

the v zyda ktore/27/go th-

en zyd nyemo/28/ze prawem

od bronycz /29/ ale krzes-

czyan moze /30/ gye odzer-

zecz przysąg/31/wazy na

krzysv yako /32/ gyst s-

-----prawa prawego

Ortosol 46, 2, w.18-32

at Mar 55: az vkradzyng
(quod nli apokatum " " at)

Wkradzie

57

Ukraišć

Zastanye by kthony cxlowyek swe
wecry... vkradone... v zyda...,
then zyd nye moxe [ye] prawem
pobronycz.

Ort. Kaf. 184

~~11¹/₂ XIV Litaber. cxi 184~~

Uwaga!

Wsk. do Ost 0.2
46.2

Zainteresuj się, kłopoty zlewają się z sobą, nie ma
w kłopotach zycia, co ma na, wkradają się
albo rozbieżne, ten zyl nie ma więcej
dobra, ale korespondencja ma
odbywać się Ost 55(45)

16
Klwaśc
(frent equus moliatu
sen pntu ablatu)

-----179d
/22/ Hymyely szye k/23/
tho konya mye/24/nyacz a-
by mv /25/ vkradzon albo
roszbyth /26/ daley od
powyedacz za/27/chodcza
ma powod za /28/ nym do-
zachoczczcze gycz /29/ a od
tego do drugyego /30/ Az
do tego czo ten koin /31/
naszwem gnoyv vchoval /1/
A wszdy nyepzemoze

ma szyą zaraczycz woytho-
wy ysz ktory straczy albo
vpadnye ten ma drugyemv
wszythka strawą zaplacz-
ycz

Ort0ssol 93,2,w.22-31 -
93,3,w.1

mylczenyje, a rzecz sadem zdaną w swej mocy na
stacz.

/54/. O konyv vkradzonem.

/N/agoth kmyecz szalował na swe sąsyady
tako, ysz gdysz my noczną rzeczą kony gest vkra-
dzon we wsy myedzy sąsyady, natychmyast s pyl-
noscą gesm pobvdzyl sasyady, proszącz gych,
aby my ponogly w sladv zlodzeya pogonyecz. Tedy
ony wzgardzili a pomoczy dacs nye cōczeli, a w
tem mnye kony gest zgynął. Zatym my w tej rze-
czy wszytkym sąsyadom konya Nagotowy skazalismy
Dział. 28

Ukrasie

02

Gre Maczey z Leczybor pospolna raka nyc
ocradly Maczeyewy -- Mar
1462 ~~Lotff~~ Zap. 43

Ukrasie

Ye Zlodreze nye przysorby xrada Nicolai do dwo-
 re Jacobi tany yemv ukradly myodw

1468, Tym Sad. 76

Ukrasce

3079. (317) Jakom ya sthoba Jadacz dolythphwy badacz
wyenem thowarzysthwe nyevkradlem kabatha Jako dwadzescza-
ycztiry grosche polgroschkow Thako my pomozi.

1472 Zap Wanz nr 3079

Ukrasí

1480. (103^v) Thakomy pomoschy bog etc. yako ya nye vi-
szethl szdomv szwego zothrabusow nyevkradlem konya Czysza-
vego (nyalanczkoviczach) nalakach naothrabasech pothgorzesewem
anym go obroczył gdzem chczał any thego vszythkv mam wdomv
szvem yako pyathdzieszath grossy in $\frac{1}{2}$ gr. — Jako ya tho vem
ysch Jan sin Simanow szothrabusow nyevyszethl.

1480 Zap Kana nr 1480

1359. (217^v) yakom ya nyevkradla perel zdomv Janowa
yandzeyowa oczcza kossaczkych anym gych wdom swoyh wnyosla
anygych vsythkv mam thako dobrych Jako (Jd) Jednaczye
kooph (!) groschy wpolgroszczeh Thako my. — Jako ya tho vyem.

1473 Zap Kancz nr 1359

Ukrasie

1534. (472) yakom ya nyewkrath volv ploveg^o yako kopa
gyay^o anym go wdom weg(b)nal tako pomozy bok yszethi (!) krzisz.

1480 Zap. Kana nr 1534

1715. (779) Jako mnye lysthovi poth sy < rz > ednya pye-
czacją na cząszcz Sdzyechowska < wregulach > slvschayaczemv
pyeczacz vrvana J posewh my o zaklath kthorym myal na An-
drzeyea zalessnego de Regulj J tesz Lysth kthorym myą kxącz
yego myloscz przykazal szádzycz ozaklath zandrzeyem zalessnym
vkradzyony szą przesz Slodzyeya wnoczy wdomv mem wwxąskach
Thako my pomozy bog. — Jako ya Tho vyem ysch mykolayevj
kalyschovy Lysth poth srzednya etc.

1491 Zap Wansa nr 1715

16-7

Україні

Закази на виготовлення книжок
1496 Апр. LXXXVII

Скандинавія

Ukrasč

29

!

Ukradma, ly mu tho V (furto ablata
fuerint, Ex 22.7) XV p. post. Kaluin 284

V BZ: knadzesstwem* odyoty bi bily

Ukras'ic = furor

Ukras'ic (slovene) ni preoz ni pruj-
drie, jedno by ukradt, aby zabiti i zgubit
[fur non venit nisi ut furctur, et mactet
et perdat] Rom. 426.

Jo 10, 10

Ukraiń

207. Jako to fwacza ifz petrafz ne
vkra<dl> ! maczegewi ramb ani pe-
nondzi ani | vfzitka ma

1396 Pozn w 207

Lehn̄ w 2268

ukrásé
Bohr

Opřátá czu narządzona wam ...
opliwýta gest na nýbejtýšech, gdxje
wam nýkt otýacz, ný wsyacz, ný
ocerasz nýe moze

$\frac{1}{2}$ XV R. XXII, ~~246-7~~

247

Ukras'c

Yaco veni yssz Andreevny ero yest
dayana wyna tho yest praw
o karnas ysz go ne wcradh

1407 Petr 272

Ukracić

Jaco ya tho wem o ethori kon, ese
Micolay nye posal (!) verasch jacobowa
konya any go wszythcu ma

1438 ZapWanz nr 866

Ukrasč

567. (215^v) Jaco ya to wem Elena neucradla < v Anny >
szeszorga owecz szchlewa any gych vzithcu ma.

1444 Zap Kazn nr 567

Ukras'c

Ukras'c li ukras'c / ukras'c a
pzetal ..., szmyeracz f vmarzec
ma

BZ Ex 21, 16

V (functus fuerit) /
Ketrin 283: kls ukras'c

Ukraińc

nr. do B2

Kto ukradnye eslowyeka a zapreda
gy (qui furatus fuerit hominem ~~et~~
Ex 21, 16) XV.p.post. Kotuzin 283

Ukras'c

Azli kto ukradl [owozff
alby "wolu ... pyper wlow za ge-
nego wolu woznyr ma (a utyry
owere za genf owozf]

BZ Ex 22, 1

(functus fuerit)

Kaluzin 284: ukradnye - ly^e

Україні

вар. до 32

Українське ім'я: хто вкраде алмаз
оцера (si quis furatus fuerit
bovem, ex 22, 1) XV p. post. Катизон 284

Ukrai' = furor

Prætor senie i k tem dieciam noit,
cokolie ukradt [uxori ergo et filiis dabat
quæ furabatur] Rom. 444.

Ukrasíc'

133. Jako to fwaczø ifz Czafzlaf Jaku-
fzewý | ne vkradl¹⁾ koni ani gich
vfzitka ma

1393 Pozn nr 133
Lohsz I nr 1364

29. yაკომი პოტრ ვცრადლ¹ ცონ¹ ჩაფზებნო
რზეცო¹ | ფაძეფზეცზ გრზიუენ [ი თეგო
გეგო ცეცეც | ვსზუტეკ¹ მა]
Et alii ad testimonium.

Zapiska skreślona w rkp.

¹ *Hube 24: vcradl, dwa cona, rzecze,*

1401 Kd nr 29

Ukrasć

30. yakomi potr vcradl dwa cona cho-
fzebnø | rzeczo fza dzefszøcz grziwen

itego gego oczecz | vlyztek ma
Et alii ad testimonium. — — —

Zapiska skreślona w rkp.

¹ *Hube 24: Johannes de Szudla.*

1401 Kol nr 30

Wkrasie

T | nam b p y f. †. Jaco tho Swat-
czimi | Jaco Januffz Jacoboui new-
cradl zapancz | grziwen zitha chanfe-
bno rzeczo etc.

• 1407 Rt. Kone
nr 250

Alkasaic

594. Jako tho fzwyadczymy jako fczepan
dzyerfko|wÿ nyewkradl fzodla polu-
grzywnÿa pÿe|nyandzÿ fuknÿeg anÿ
tego vfzythka ma

1418 Kol m 594

Altašć

595: Jako tho lzwyadcymÿ yako przy-
byflaw mÿco|lagyewÿ nÿeweradi dw
konyv anÿ gych | vřzÿthka^a ma

^a *Litere a przerobiono z v.*

1418 Kal m 595

Ukrasć
ukradzion

Taco na^m po^a) etc. yfz to fwaczimy |
czo mycolaewi uczradzon kon tego
An|dzre vlitka nema

a) L. 1684: pomofzi.

1394 Kościan nr 9

Ukrasíc

310 Jaco to fwaczymy czo pawloui kone
vcradzoni | tego maczey vřzitka ne
ma

1396 Pozn w 310
Lelní w 2162

ukraść

czfo bayacowi woli veradzoni tich |
go wilczek vřzitka nema

Piek. 747.

1404 Rościan nr 241

ukraść

czło micolaiewi koterbe Conye |
vcradzoni tego Janufz wſzitka |
nema

Piek. 763.

1404 Kalcian nr 249

Ukraini

Nicolat

Nicolaiewi Katerbe conye veradroni

1404, Piek. ~~Keser~~ 221.

Mkerašć

335 Jaco to fwączimi¹⁾ Jaco Siman
ne | werađ piotroui²⁾ Coni ani gich
vřitka | ma

1397 Paen m 335
Lelen Ī m 2504
Hube 26 m 332

Ukrain'

369 † iako to Swath|czø efze marczin
nevkratl¹) ofzmora scothi wa|wrzin-
czevi [ati] anitego wŕzithka ma

1399 Pan m 369

Lekin ĩ m 2860

Slube žb m 380

ukraść

Jaco to fwatezo iaco potr ne veradl |
za cztirzi grziwni zita Staffzcovi

Piek. 590.

1404 kóścian m 224

Ukras'c

602 Tako gim pomozi bog yfwanti | †
Jaco to fwaczø Jaco Syman | ne-

vcradl Conø Micolajewi | ani tego
vzitka ma.

1406 Pozu uw 602

lieh vi ml 1114

Menaśc

623 Tako gim pomozi bog | yfwanti †
Jaco to fwat|czø Jaco Mikolay ne-
ucra|dl. Cona Stafzcowi Jaco | trzi
krziwni ani tego | vztka¹) ma.

1407 Pozn w 623

Piek vī m 1151

Mknaśi'

629 Tako gim pomozi bog yfwanti | †
Jaco to fwatczø Jaco Maczek | ne
veradl. Cona Jacufzewi Jaco |
fzefcz krziwen¹⁾ ani tego vzitka |
ma

1407 Pozn w 629
Pieh v m 1159

Ukrasi'

841 Tako gim pomozi Bog. y fwanti †
yako | tho fwatezø¹) yako Gnewo-
mir neykradl. | panczerza. ýanowy
yako duanacze Grziwen | any {go}
vfzitka mal

1411 Pozn w 841

Украї́ч

Яко Яауіа не вкрадл
двоуега коніі чашепна
реча Миколayoвіі

1413 Руді н 373

Ukrasć

557. Takomÿ pomofzÿ bog yfzwanthÿ †
{iako tho fzwadczimy} yako | yafzek
nyewcradl Captura wylzocze [any] |
anÿ tego wlyztkv ma

M17 Kal m 557

Ukrasć

Yako tho swyadczo,ysze Bronisz Cromoliczsky n

ne wyal w dom pana Lorkowego a nye ucradl

dzesanczy grywen Lorkowy

1417 Pyzdr nr 508

Ukrasć

Yako tho swyadczo, yako Jandrzey nye vcradl
pancerza any czapky Dominicowy

1419 Pyzdr nr 605

Ulraśc

49

Iffze Grzegorz newkradl Cona |
halfcze anyey on Jed{a}l anyey |
polugrziwna fzan dal Any go |
wffzythka yma - - -

1420 Kal nr 749

utkwasić

T n b p y f † Jaco to fwaczimy |
yffe Staniflaw Newkald panczerza |
Panw Januffewy kalifchkemw

1420 R. K. Hou

m 377

Ukrasiti

Sort me wreath of kopy penfury
jakubony sz yego thoboly
1423 Prof. VIII, 17.

Україні

О. чторо пенідре заломал на мѣ Павел о по:
шполіте, ді сръ мне верадони 1403 Ки. н. І. н. 269.
~~Кларі ми сутенѣ вкрадони, лег Павел о зрѣтѣ
ума шпрѣбна прѣрѣ 1411 н. 1678.~~

Ukrasć'

879

Takò na^m pomofzÿ bog etc. Jaco
tho | fwatczemÿ, Jako michal *de*
Wirz|choslaw nÿewkradl dwu ko-
nÿw | iako pÿacz grzÿwen Janowi
de | *Carszÿj* chafzebna rzecz

1424 Kiel nr 879

Ukras'c'

Yako tho swyadczo, yako Jan nye vcradl cztir

grzywen groszy szyrokich Janowy ze Zdzescha

1428 Pyzdr nr 908

Ukraińc'

583 Tako gim pomozi bog y fwāti | †
iaco to fwaczø ÿaco czfo | hinf
veradzon Janowi Jele|newi . ten
newedzon wma|czeÿew dom a ni
tego vzitka | ma.

1406 Pan w 583

Archiw nr 986

Ukrainic

585 Tako gim pomozi bog yfwāti † |
iaco to fwatezø yaco czfo veradzoni |
Sedm krziwen yfidm groflew. | Ja-
nowi timu [wizanti] nenofzoni |
Domaczeyä Wdom ani tego vfzitka |
ma.

15

1406 Pozn ur 585

rich VI nr 998

Ukrasť

246. Jaco to fwatzimi ywemi, iaco
Sbiluth micolaýewi | cona neycradl
anigo zaplaczil anigo vfzitca | ma

1407 Kol nr 246

ukraść

Jako Adam Oftroweczki newfzol. |
kona. nadobrowolneÿ drodze | Ni-
colao. ale gÿ wfzol wfwem | zapufcze.
ytenmu kmecz zafzã | vkradl. anÿ
go wkłoda, fzadzal. | anÿ ÿego pa-
robcom wfzał | rzeczÿ Jaco dwe
grziwne.

1418 Košician ms 673

Ukras'c

Vtornj mi subornj ukras'c,
tey Pawel vriter yma

1411 KoMozI ~ 1678

Ukrain'

993 Jaco otem wemý Jaco fwanthofla |
wemu oczzewý fprawne wyfzedl |
lift wízdawný na thę Czależ krzeft |
kowicz oktorą nam Jandreý fzalo-
wal | fkancelaryyeý pana starof-
cyneý | a ten lift gemu veradzono
a potem | to wydzerlzano mymó

1420 Pan m 993

Ukrasí

507. (89) Jaco ya tho wem ktore pynandze ypassz hyn-
drzichowy veradzono thych on vszithku neyma(!).

1435 Zap Kanae nr 507

ukraśc

Tako gým pomozi bog etc. | Jaco
tho fwatczimÿ Jaco porth | nema
vzidka thich koni | czlo panu
woyewodze wgniezne | wcradzonÿ
kyedy crol był

1430 Rt^{9m}

m 334

Ukraiń

Thako gym pomofzy bog y fwyan-
thy † | iako tho fwyaczczimÿ yfze
pany wychna | oftrowyeczska nÿe
przechowawala zlo | dzegew na pana
mycolaya Schelewskiego | any fgey
wolya konmu nye vkradzon iako |
dobry iako *IV marce* any tego
vfchytka | ma — — —

1435 Poznań nr 1653

Ukraiń

Jaco ya to wem, o kiony kon Pyotr-
na... Andrey a zalowal, ten szya
gemu pyrwey dostal ora walczu
mysz onemu wcradzyon 1436 Zapwarki
nr 467

(responsio detenti, quod ne
minui-juratus-esset) 155d.

mozely on przeczyw themv
rzecz albo czo zato czyr-
pyecz

Tedy odpo/18/wyedzal then

yaczecz /19/ rzekacz Jam

nykomv /20/ nyevkradl th-

ey szkory /21/ gwalthown-

ye na ma /22/ szyya wyaza-

ny y besz/23/prawnye tho

moga /24/ sswym gospoda-

rzem v/25/kazacz y sta

wyelym /26/ ludzmy Jako

wyele /27/.my gych trzebą

kv pra/28/wu memv tedy

rzekl /29/ powod

ya moga nayn myecz dwa
czlowieky

Altwasi

OrtOssol 84,2,w.17-29

min. OrtHsc 114

v (subtraxit)

-----155b

Tako rzeczce czo gy przed
prawo wyoda pyrwey nyszly
nayn zalowano

Jza/28/lowal szye rzekacz
ysz /29/ mv thy szkory
gwalto/30/nye na szyya
wyaza/31/no Tedy pytal
woyth /1/ kto tego czlo-
wyeką y/2/al tedy zalowal
pow/3/od rzekacz zaluya
szą /4/ na tego szlodzeya
ysz /5/ on przyszewd wme
gy/6/myenye y vkradl/my
/7/ thy szkory

a ya gego naszladowal az
wgego gospodarza dom

Ort0ssol 84,1,w.27-31 -

84,2,w.1-7

sim. ort 14c 114

skwaric

Urošić

zalupa me tugo zlozupya, yz on
puzredl w mwyz ethyzy Kethy,
uhoall my thy vrecy ost duc 114(8)

Ukras̃i

Jam nykomv nye vkradl they szkory,
gwaltovnye na ma szyya wyszany

Ont. Kat. 179

~~II 1/2 XV L. tab. CXI 179~~

-----178d

/7/ Gdy maszysz/8/na
ktory al/9/bo gosczy-
mye szyć v /10/ drugyego
myeszanyna /11/ kony
albo gyny rze/12/czy a
rzekly by ysz mv. /13/
ten kony wkradzon albo
/14/ rozbyth albo kako-
ly /15/ którą rzeczą sz-
gynąla /16/ a od powye-
dacz Jam te/17/go kony
albo tą rzecz /18/ kvył

y moga dobrze myecz szw-
ego zachoczczą J ten za-
choczczą swego zachocz-
czą a dwa zachoczczą g-
dze tesz gest nyemyecz-
szkye prawo albo kako
daleko chce

OrtOssol 93,1,w.7-18

sim. OrtHuc 127

(quod sibi equus vel
res spoliatus aut furto
ablatu esset)

Ukrasie!

Uthras'c

lydy myseramyn albo goser gymye srye
u dougego goserya albo myseramyna konye
albo gyne weery, a rellby, yr mu ten
kony ulwadryon elles sorbyt, albo so
yahuwlych mu utore weer sigynala

Vst Mae 127(d)

Ukrasí

opm.

Mysolay ... prava gym, *khtore myeli na gy-
myenje *dredrydene, ... vkradl

•
1473 Spr JNW. VIII 2, 32

Ukrasí

abstracts

Ukradsona = ~~abstracts~~ abstracta (nutric)

ca 1470 Mammulo 222

1471

(cum autem aliqui ex ipsis attinere
ab aliquo transeunte dormierit
cum eo, maximae suae exprobrat

Ex Bar

6, 43

1000 shoro letorejs i
nich ubito sig oddae
letorenum i priedo.

drzycz, to te matryce się
i sziadła, i me tyś tak
godnie jak ona i ie sumer
jej opoda me rortal prurury
(to o mienodni sbrulny)

Ukrasie

8

yffze Staniflaw fczehla neu|crald
785 poczo ftroyn mafza taco | dobre
iaco trzy grzywny ani|ch wffzithka
yma]

1420 Kel nr 785

ukraść

Q

Taco my pomofzy bog y fwonti^{a)} † |
Jaco tho fwacczo Jaco [[panÿ wirz-
choflawa] Jaffzech^{a)} Janowÿ ne |
vkradl[a] szitha zagrzÿwnø^{b)} anÿ |
wirzechoflawa tego vřitka ma.

- a) *Piek. 242*: Grynsky, swanti, Ia ss
b) *Poprawiono z zagrzÿwnÿ.*

14 01 Kościan nr 182

Alkroaii

Jacek Janowy ne okradl sritha

1401 \ Piek. ~~Koep~~ 74.

Ukras'c'

673 Tako gim pomozi bog y fwanti † |
Jaco to fwaczø Jaco micolay ne-
vera | dl. Swanhowi coni Jaco
pancz. | krziwen ani tego vzitka ma.

1410 Pam w 673

Piel VI nr 1376

Ukrasí

Piotr nye vcolath (s) Michalovy myodro
w gyezo boru za dryeszamer kop

1446 Tym Sad. 73

Ukras'c

Q

O ktori kabath Bogusya
szalował na Wyanykblawa,
tego on gemu nye ukras'

1434 R 9 48. VI, 27.

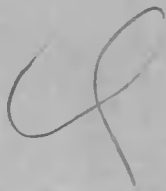
Ukrasie

8

Jaco *Nicolaus de Strzeszew* conya |
843 nyeucradl [a] {Bogyel chafebnya
rzecza} any mu izawyna | dogroda
nyeraczyl othen gyftý | Cony

1423 Kal nr 843

Ukrain

496. Tako gim pomozi bog y fwanti | †
iaco to fwatcø iaco derfek ftro|nø

manfa Oczanflaw{ÿ|[a] veradl |
[on] y Jacob yø gemu¹) otÿan|.

1401 Poru nr 496
Pieh vī nr 122

Increase of Literacy

Ukrawaie

Ukraway crósto a malo

a gedz, bylecz sro gedno scharalo.

Slota. n. 72

~~C. 140. JA. 14. 500.~~

~~B. Arch. I. Sl. III, XII 500~~

~~Sl. Arch. I. n. 140 n. 200 VI~~

~~Verzeichnis des Slota~~

~~odpis ok. n. 140~~

775

Ukracic' of 2. Ukracic'

Ukroji

~~Anna~~ ne ma talerza Karmenu swemu,
esrby gy ucrogi drugemu,

Slota n. 23

~~Ar. iv, 499, upr. 1410~~

~~Slota.~~

~~C1410 JA. 14. 499/~~

Ukraini

Ukraini ^{uel} (ukroczil = praecidit)

~~U. 12~~

ca 1471Q

~~U. 12~~

Marm dabo 162

(breuem languorem praecidit.

medicus

diu memoc obapio lehen

W kertho memoc odine
lehen

Reclus. X, 12.

W. 7. 7. 7. mite imste aiatō

Ukrop (?)

Ťy yes swatlosz [oz] newidzięich, ukrop grzechow smirnydejich XV
J.D. xv, 535. p. pr.

Pocz. 413 'war, woda gęzce'

Funaria Hedw.
Ukropnik = *M. Funaria hygrometrica*
ukropnyk = *meleofilon* (Rost.-n. 1770
1472)

ROST. Symb. r. 1472 med.

slawom

k. 193

Erop. K. XIX

Ukróttý.

bakany

~~Præceptum~~ ~~Verethla~~ ~~szyka~~ = increpat (et)
domitam verbere (nudat) aŕsem | 1466 | R. XXII, 14.

Pauo dolum sensit, falsi pauperis
honorem increpat et domitam,
verethla szyka, verbere nudat
aŕsem

X v Eropi gl. coartatam

V. R. XXII, 33.

J. coarto 1. i aŕmęci, dęsięci; 2. uŕzięci, uŕzumięci,
o pŕmęci aŕmęci

1. Marocit.
~~W. J. J. J.~~

breviatus est

verocryl pol. XV, R. XXV, 151.

~~Pat. 1 475. h. 34.~~

~~Brückner Kaz. str. w. 8.~~

~~Rezpr. 25, str. 151~~

~~polona~~

836

1. Ukrości = accurate

Josef... dať budre svojemu dieťu dorenie,
aby je uciasal rovnou podbug miary...

Keu istny nie rozumjiliwsy sie prevaži
ono doreno i ukrości je [Sed precidit
ille lingua nimis accurate] Rom.

127.

1. Ukrociť sie = abbreviari

Jako amiot pokrepiť Jozefa, a jako sie jemu
droga ukrociťa, ktorazi mieli dwadziestia
i trzy dni idť, ta sie im ukrociťa, iie prer
jeden dien' sli. Rom. [quod via abbreviata
est eis] Rom. 88.

1. Ukrocić = abbreviare

Chęć swoją drogę ukrocić ^{tibi vult} [abbreviare deus
tuam viam] Rom. 89.

1. Ukrócić = brevis

Omni dies... pro rebus et dignis
brevibus ^{...}sed propter electos
breviantur dies illi] Rom. 482.

Mat 24, 22

1. Ukończić

a by były nycvdraozony (pro
nycvkozony) ony dry

Rożm s. 482 w. 8

1. Uknócić

Analizuj swęj mięszpórki
wkroczyła da sławę swęmu
gymnazyju.

BZ Judith 7, 24

(abscondit)

W grębie twój utraci

1. Ukrocié

(Ukrogiel ^{uel} / ukrociel = praecidit) ^{ca} 1470 ^{Mansuet} 162
~~HPK 17. 1780.~~

(breuem languorem praecidit me-
dicus

Eccles 10, 12

~~Wkroczyé i-1. Ukrocié'~~

Wkrocrona - contracta B.

~~ca 1480 PAPK jr HB~~

Mandub 256

- (succidi tres pastores in mense uno et contracta est anima mes in eis Zach 11,8)

1000 stractem uerphiwic

Zach 11,8

Wyciém 3 pastores...
i furcya z dusz moje
ole mch

a b c ċ d e f g h c h i j k l l̇ m n ṅ o p r s ṡ t u w z ż ż

*W 2 Ubronic
A. Kroczyński*

persecutoribus sopitis verocrenim

presidentis

¶

15

Br. Ält. pln. T. Arch, XII 143

bibl. sem. w Pelplinie rkp.

nr. 195 skł. 4. GLOSZY r. 1420 JA XII 143

*wpis z ujemnymi, upekwic
wpis*

8

2. Ukrócić

Zdrowasz pełna myślości, strawy
nasz naschey złoścy, podziękowy mu

z dobroty kroczy ludzkiego kłopoty

1/2 XV Prof. IV 594

med.

2. Ukroćić = refreno

Jac 1, 26

Non refrenans (~~linguam suam~~) nye verocryw.
ca 1450 *Prät.* IV 576.

(si quis autem putat se religiosum esse
non refrenans linguam suam, sed seducens
cor suum, huius vana est religio Jac 1, 26)

[*oces ukroćić, Prückel fA XV 318*]

W. porisgaje jazyka męps

Ukrócié

Podryakuy mu. 12 Dobrocy, widowu Syurkacy Klopokty
R. XIX, 52.

= PF IV

2) Ukrocić - (mitigare)

Ukrutnosc syerera gego Źkrocić Vnye mogly
B22 Judith 3, 11. ~~Analizy swej myrosłoborki~~
~~ukrocić b. 7, 24. Ser possidō. doyd nge~~
~~ukrocić gnyewu borego b. 11 Str. 9, 13.~~

8276

2. 'Ukwaic'

Acc pridiŋ ... re uwelekezo myesta
keplany y sŋdre, dwid nye
vkwatŋ gnyeru borego pwe tekŋ
ner.

BZ II Estv 9, 13

(usquequo solvant inam domini
negotii huius)

2. Ukroćić

~~... ismiesze, tagodni~~

Odma^{vel}kericz & ukroćicy; = lenice len(i)re

Mssm dub 172

ca 1470 ~~MPKJ. 487.~~

lent obmycajcz uel ukroćicy
(uor. kol.) ←

Qui scriptus es in iudiciis tempo-
rum lenire insundiam domini

1/2

Ecdus 48. 10)†

'uayni' miškim,
tegodnyj, toskanyj,
pychylujnyj, ismiesze
tagodni

2. Ukrocić

Ukrocić

Ukrocić = refrenantem

var. lub.: krocacić &

Mam Kal 187

1471

MPKI V. 80

(non erit Aegyptis opus, quod faciat
caput et undam incurvantem
et refrenantem)

1000 lt. dobowy glone i opsu, palma i nitoni

Do 19, 15 i me bidne w Egiptie uaytku
krocić uaytku glone i opsu
nalcunizijey i uaytku

2. Ukrócić -

Racry wlekerzyer bolesery me y ukro.
czyer mały me y racry inye w rychlye
vydargnac z nych || Nam. 74.

2. Ukrócić compescere

1

compescere, ukroczyć, uszmyczyć

c. 1500 Er. ~~Flor~~ 114

2. Ukrócić conticere

2

conticere, ukroczyć, uszmyczyć

c. 7500 Era. ~~Stoa~~ 114

Ukrucicūstuo. crudelitas

Wissaye ze vkrutnyze zmondovily tale

Ar w uzebo weszlo wazre ō kručynstuo, BZ II par. 28, 9.

(crudelitas)

8277

W: Pymondovylisac je duntne tal i
okručini stuo wone donseto qe do meba

Ukrucienistwo

138

Verucenszwo = atrocitas | 1466 | R. xxii, ii.

Per hoc, gl. sc. exemplum, edita impo-
denter in se mansuescat atrocitas,
gl. seueritas

Ukrusciústro = *serpitiá*

Noct enim regulus (sc. serpentum)
morsu, visu et aliter, et ipse (sc. reguli Philis-
tini) morsu, gl. id est ~~toto~~ tactu, laterant per
seniciam, targaya verusens (& twem)

laterant per seniciam

ca 1461-67. Lem. 249. r.

Ukrotwie

Grasnym kanarym ~~st~~
vkrótkyze bzdz vniscreny

Jul 48

(temporalni discipline impii punian-
tur)

diol 38

Ukrutnie (enormiter)

Ida vyna upadne. "Klarikole" vreny ukruth-
nye v kogo Jul. 70. Praznym karanyu
~~ukruthnye baps vma vreny 48.~~

Ukrutnie (abroiler)

✓ Wisnye ge ōkrutnye ✓ z mordowaly BZ II Par. 28, 9.

✓ Owz wzmyewal syf gest pan bog
ocrow nasrich pacyw ludre
y poddal ge w npe nasre a

8278

nozię ni

Erys. n. 6
(Bot. II)

Ukradaiici

164

✓ Verat hnyala = sevit / 1466 / R. XXII, 13.

Dum mine caudet humus, glacies dura sa-
pit aquarum cursus, in colubrum
turbida sevit, gl. adue(s)atur, crudelisat
* hyems

stawi ni dentrym

opina ni, pneainiaci, lyc
wofa usposhiang

Ukrutnosi

Ukrutnosoz ~~*~~ inhumanitas

1437 | Wisl. №228, 87

KATAL REKOP. Bibl. Jag
№ 228 Isnacensis, r 1437

469

Ukrainoi - saevitas

~~(potapryones)~~

Pomogy nygnyey (obrimaer nye mayz dla
grzechu vkratkosy Jul. 42.

(propter damnati inimicis sae-
vitate)

Diol 330

Wierutnosć
Okrutnosć

Quod infirmum fuit, non sanastis, quod perierat,
wierutnoszo przikassaly³
non quesivistis, sed austeritate imperastis

XV med. Gł Wroc 29v

Munit nos

permittente Domino populum suum flagellari
wcrutnoscz
per seviciam paganorum Cosdras rex Persarum
omnia regna sibi subiugavit

XV med. Gf Wroc 77v

ukrutnosť

He ere

(Sprawýedliwosť przez mýlosť
jest ucrutnosť, a mýlosť opýjac
przez spravýedliwosť jest
rospucxenye (!), pre to mowy dalej

1/2 XV R. XXII, 240.

Ukrutnošć - ferocitas

Ukrutnošć V yereza gego ōkrouicez nye woqly
BZ Judith 3, 11.

V (ferocitatem)

8279

Okrutność
Okrutność

Conuertuntur suam tyranidem, vkruthnosc
contra beatum Jacobum 1456 ZabUPozn 112

Ukrutnošć

EV

Ucrutnošeri = crudelitatis ¹⁴⁵³ } R. XXIII, 298

399 v

Corpus domini nostri est ita velatum
skruty jest.

Secundo velatur (sc. corpus domini
nostri) propter ammonicionem horro-
ris, odyšere ocropnošery, quia multi
propter horrorem crudelitatis, ucru-
tnošeri, se subtrahunt, si viderent
comestionem viui hominis et vi-
ui corporis

Ukruťnosť cf. Okruťnosť

Wkrutny

harzo wkruthni.

ca 1461-67. Seru. 97. r.

Ukrutiny

~Demoniaci sui nimis, barszo vkruthi²,...
egressi de monumentis, occurrentes Xpo dixe-
runt (Mat 8,28)... Sui nimis sunt gulosi,
quia per ebrietatem... eorum sanguinem
destrvunt

Sern 97r

FW

Ukrutny

1

Rozgnesal schy (e) col vcrutny

~~ca 1420~~ ~~Vitel 169~~ Dowta 169

Ukrutny

Ucratni trauulentus

1437 | Wisl. №228. s. 89

memity, nantaki, murekling, pomony
mowy, gwiny, oluiny 707

KATAL REKOP. Bibl, Jag

№ 228 Isnacensis, r 1437

Ukrutny

Festiva nunc celebre
Θ w hynne

Ukrutni asper

1444 RXXIII 306

Мкритны

verutnego

Et certe, qui haberet sewum dominum, quem
graviter offendisset

XV med. G. Wroc 79r

Okrutny

Okrutny

Deus est multum iustus et seuerus,

vkruthny 1456 ZabUPozn 115

Ukroutny
Ukrusien

Erop 221

✓ Verueryen byl = iactat / 1466 / R. xxii, 16.

Cum fora festinus lucro petit,
instat, gl. insistit v, a sello institor,
gl. mercator

Укратны

Олы баарыи лаконны, укратны, нымилоссерны.

XV Проф. I 203.

p. port.

~~Jan 2, 13~~

Ukrutny

atroicores verutne

n. part.

~~1/2 XV~~ 24, 12, 143.

7 atwitas 'stresnosc, okropnosc'
demencitno, atwici, marnosc

Ukrutny

in nimis dura servicia

veruthne susubi in. xv p. xxiv, 66.

Jag. nr. 1619 mar. 2 Grod., K. 193

Por. Kar. s. no. I 29

Rozpr 24 str. 66 pocz. w. XV

[Econtra] dyabolus] habet nimis dura
servicia *veruthne susubi [que notan-
-tur per angarias Iudeorum, quas peccie-
-bantur in Egipto]

UKRUTNY

Econtra dyabolus habet nimis dura servicia
,vcruthna, sluszbi, que notantur per angarias
Iudeorum, quas paciebantur in Egipto

*lin
1583*

XV in. GlKazB II 99

Ukrutny

vis absoluta $\frac{1}{\sim}$

~~Ukrutni = asper 1844 R. XIII, 306. Ukrutnego~~
~~piekla wisuoloni = crudelis inferni liber fib. 302~~
~~Ukrutne maky = supplicia horrida fib. 307.~~

(post iugum servile Pharaonis,
post catenas dirae Babylonis
liber homo patriam quaerit cae-
lestem Ierosolymam)

Ukrutny sacus

Pravo thallo uarego yako Harego sakom v
vlasthne gredy (pohapya Jul. 49.

v bathsglawstwo y gysre

1 (fratricidium et alia saeva cri-
mina)

oici o

Укритны = crudelis

л 2-го п. II w 40

~~Præes throno cælestis [2] a præes posel-~~
~~kyndy mylonamy swyato mylonomy~~
~~st - ukritnyestvo - psekymno psekysto~~
~~pyphym nydrey swyato myss psekysto~~

~~Per axorem Ecclesia et per ancillam~~
~~mundi amor designantur et (crudelisi~~
~~ma sententia contra adherentes~~
~~magis mundo quam ecclesiae)~~

~~ix~~ xv mpy. v 430.
med.

Україна

Veruthne rozmyotanye = rabies dira toxicat
1466) R. xxii, 27.

Rabies dira, gl. id est furor, id est
crudelis, veruthne rozmyotanye,
Phariseos toxicat ira

↓
rōic, gniow

Ukrutny

luligay nq ruzaci, rader
wci uerpienic, mi ruzaj
cy litowci

Ukrutny = Daram (~~Duram iram~~ / ^{B.} 1471, 1475,
(var. bal.: *okrotny) a 1470 Mamluk 152

(ocuet autem duram iram in
lanceam Sap 5,21)

W. rortny nqci quicw mioto oraepr

Cf. Ukrucien
Okrotny

Sap 5,21

ukratny.

~~ukratny~~

Łódź ul. rybną,

Pamora vekratny

~~przepry-~~ - posiadać ci
mięszczyzny departer, orodli
Brückner Kazim. w. 8. surowy
~~Rozpr 26, str. 161~~ gwiezdy

~~Pat. I 236. k. 1~~

~~Sieciński dr pol w XV~~ 1668

2 pol. XV, R. XXV, 161.

Ukrutny

2

Ukrutne maly supplicie
horrida

1444 R XXIII 307

(non des supplicie horrida noxiis
sed iustis bona praemia)

Ukrutny - crudelis

a myomylorumpus

pozzercké damow... smyererq vkrutnag
mays bier mapreny Jul. 42.

(morte crudeli et impissima penian-
tur)

Dist 33 o

Ukrutay

3

Ukrutay decess - pluvia

U bil decess & kratniva seuy B32 Gen. 7, 12. ✓
vtyndresseny dny

v (facta, est pluvia)

8230

W decess

Uhuawia.

Uhuawone (^{sc.} Gray)

1440 n. xv 242.

Ukrwać

O rana na obliczu ukrawany w "Bryewydz faulow ...
ma być dawo za pokłp. Ort. Mac. 144.

Ort. Orzol o

y szdokonalym praw/3/em sz-
woym czlowyem /4/ Tego zap-
lata gest dzye/5/wyacz fun-
thow a kaszdy /6/ funth cz-
yny dwadzyescza /7/ szelag-
ow Jako wyelye /8/ chromoth
a woythowy /9/ thyle kroc
osszm szelagow /10/ pyena-
dzy gydacznych a to /11/ sp-
rawa prawego macze /12/ Gdy
czlowyeka /13/ vkrwawya /czo
/14/ nyegest zaraczony /15/
a gest pelnego prawa te/16/
mu maya zakaszda krw/17/a-
wa rana /trzydzyeszczy
szelagow pyenyadzy

OrtOssol 33,2,w.2-17

OrtMec 33: obraryz

Almanach

<no-
kupic>
tac

Ukrwawić

Gdy człowiek... ukrwawia, ..., temu
mają za każdą krwawą raną * pokr-
pacz * trzydziestu sześciu

Ort. Kab. 203

~~II ⁷XV s. 126. Ort. 203~~

-----2d

/27/ Pytalysczye nasz ovy

/28/ny czo sprawa przydze

/29/ woythowy czo woyto

/3/ Daley pytalysczye nasz

/4/ o wszelkye vyny y o

zapla/5/thą zakaszda rzecz

/7/ Geszsczye nasz pytaly

/8/ o zaplathą za chromo-

thą /10/ Gdy czlowyeka w-

krą/11/wyą czo nyegest za-

raczo/12/ny anyegest pel-

nego pra/13/wa Themv

OrtOssol 12,2,w.27-29 -

12,3,w.3-13

Skowanic

Ukrwawic

ii

... et intulisti sibi Steerko quatuor
vulnera cruenta et... et uxori
ipsius duo vulnera cruenta nobilia
et cruentasti ~~atque~~ werawajlesch
nobili sanguine domum ipsius...

1479 AGZ. XVII. 182

Archiwum bernardyńskie. T. XVII

Zap. sądów Przemyckich

R. 1479.

str 182.

127

Ukrwawic

236 fot

Ukrwawiony = sanguinolentus

Ukrwawyona: sanguinolenta
2 1/2 XV Halwim. 2 1/2.

Respice in tunicam filii tui,
propter quod ita est rubricata et
sanguinolenta, gl. tunica rubrica-
ta uerewyenyona, ukrwawyona

Ukravavie

EB

~~XXXXXXXXXXXX~~

ukravavieuy.

Videret oculos eius

Veraxentates ukra-
vavieuy

me lacrimis

vyone R. XXV, 177.

XV p. part.

~~Brückner Kap. 7. 3~~

~~Rozpr. 25 str. 177~~

~~Ossol. 114. k. 227~~

2352

Ukrwawic
ukrwawion

A gdyż miły Cristus był tako trudno ubiczowan, iż wszystkie jego kości było widzieć, i stał tako trudno ukrwawion, a ci, którzy jemu bili, smęczywszy się i stali i przykazali jeszcze innym, by się przyprawiali jemu męczyć, chcąc dosyć uczynić żydom, którzy je byli najęli, aby jemu barzo trudno umęczeli. Rozm. 824.

Ukrwa, wie

Gdyż miły Cristus już prozno stał, tako ukrwawiony i tako trudno ubiczowany, tedy odstąpiwszy od słupa, obeźrawszy sie barzo pokorno, poklęknął, dziękując Bogu Ojcu stego, iż tako obfito przelał swą świętą krew prze człowiecze zbawienie; a wstawszy i poszedł ku swemu odzieniu a kiedy koli stąpił, tedy wszystkie stopy było znać, były krwie napelnione. Rozm. 826.

Ukrwawienie

ii

~~1760...~~ et pro cruentacione ~~atque~~

~~: Arch. B. XVII.~~

ukrwawienye nobili sanguine domus

1480 AGZ. XVII, 187
ipsius per te sibi facta ibidem in Lan-
thownye --

O - umarzeni kowiz, obmarzeni kowiz

Archiwum bernardyńskie. T. XVII

Zap. sądów Przemyskich

R 1480 . str 187.

133

Ukrwańczie

th

Go, erlowycka obrazka, "Slema waga" (pokupycz xxx
^{pyenyadry}
Srelagow a waythowey za kawde ukrwańczie
oraz srelagow wyny Ort. Mac. 33.

wamie me, rane

Ort. Mac. 33, 2; ^{repute} : w kordy kowawey
rany

Ukrýci tíž - ~~telva~~ abscondi

Bo mads

U na gorach tyó nye ákryyó / nec possum salvari / BZ

Gen. 19, 19.

(nec possum in monte salvari)

W ne gine ni mogg, hji. **8281** vchouemy

Ukrzyżować = crucifigo

Wierzę... w ^{chc spa} ~~Chrysta~~ ..., gen... ukrzyżowan ^{vmarł} ~~ex. XIV 7~~ ~~Wierzę~~.
~~Stat. Nr 1299~~ ✓ Wierzę 1, 4-7, 9-12, ¹³⁰ 14, 17, 18, 20, 21

ukrzyżowan 3.

(credo... in Iesum Christum ... qui ... crucifixus
mortuus)

Ukrzyżować

Wierza w boga otacza wszechmogącego, ...

gen ... wmaczan pod Pontyem Pylatem,

wcrzyzowan, vmarll y pogrzebyon Wierzę 21

Ukrzyżowaó

Vyerza w boga oczcza wsechmogącego, ...
y w Gezu Crista, ... gen szą począł
z ducha swyathego, narodzył szą s Meriey, .
... vmaczon, vkrzyzovan poth Pyonskym
Pylatem Wierzę 20

abc^ćdefghchij^łkl^mnńopr^sśtwzz^ź

≡

Ukrzyżowai

~~(niech ci lek wielki i dani, jak wi diana wnego i wate wbole)~~

~~Gysz gyz sprawem kmitowacz gymbeli~~

~~(^{ic} ~~czelny tawa~~)~~
y wszegdi gego nogy czalowacz, nynie

^{ix}
guz smety wkrizowacz.

~~Gymyety Arch. Nos XV, 557~~

~~Brückner " " " 389~~

~~Rp. Odsol 842 nr. 1407~~
nr 118

1407 JA F 389

3

~~887~~

Ukrzyżowaci

A jak go potopily piracy < kapitan? > ...
~~a krzyz < sta? > nase nadswieczne smirny~~
a ukr < y > zowaly zcy ✓
(crucifix erunt eum?)

ca 1425 EWK Reg⁴² / (Luc 24, 20)

Ukrzyżować

1

Mye ony wolaty przedse: wezmy gy,
wezmy, ukrzyżuy gy (Rozm. 9am. 476
2.p. XV)

Jo 19, 15)

(conuifige eum

Ukryżować - crucifigare

Pilat... reki im; a coi uczynił z Jezusem...?

A oni nawołałi: ukrzyżuj, ukrzyżuj ję! Rom. 809.

Ukryjować

A oni jeszcze więcej nawołali: ukryjij, ukryj-
nij [At illi magis clamabant: ^{concepe luan} ~~dicentes, concepi-~~
Mare. 15, 14] ~~gatur Mat. 27, 23~~ Rom. 8 11.

Ukrzyżować

Ukrzyżuj, ukrzyżuj! Rozm. 838.

Ukrzyżować

Ukrzyżuj ją! Rom. 838

Ukrzyżować

2

Przekł gym Pylat: królya waszego ukrzyżowy (>)

2. p. XV Rozm. Pam. 476

Jo 19, 15)

(regem vestrum crucifigam

Урныжован

fol 50v

Ты мѣлы паньс ... расы мѣл паньс
гдъчешъ паньсодъ лотъа съ лобъа стъкъа
ваньс ex xv калвин . 292

Ukryzować = crucifigor

Za nas... był miedzy kotry obieszon
albo ukryzowan Rom. 651.

Ukrywać

Natychmiast sli w radę, kako by ji
podali Pilatowi, iz by ukrywał prese
wrej omowy Róm. 743.

· Ukryć

Chcieli, a by ukryć, a by jego
sławy i jego rci mogli tem więcej uwlec

Rom. 774.

Wkryżować

Pilat... rekt:... Jesus wiele... dobrych uczyn-
ków wam uczynił, ... a wy mnie prosicie, a bym
wkryżowałem Qdm. 811.

Ukrzyżować
ukrzyżowan

O tem, jako żydowie wołali przeciw miłemu Jesucristowi, żądając, aby ukrzyżowan. Rozm. 837.

Wkryżować

Nie było im Tacno albo podobno, kogo
wkryżować Rom. 774.

Ukrzyżować

Aza niewiesz, iżec mam moc ukrzyżować cie? Rozm. 813.

Ukrzyżować

Aza nie wiesz, że mam moc ukrzyżować cie i moc mam puścić cie? Rozm. 846.

Ukryć

Pilat... nekł...: wśm^oići[e]żi ji wy, ukryć i eżi ji
podług zakona waszego Rom. 790.

Ukrzyżować

Odpowiedział im Pilat: weźmiecie je wy,
ukrzyżujcie: [accipite eum vs Jo. 18, 31] Rom.
811.

Ukryć

Pilat... rekt:... a co z młynem z Jusem...?

Omi wspaniało Pali prona, aby ji dał ukryć
Rować Rom. 870.

Ukrypiować

Odpowiedział Pilat: ... Jesli tego nie znajdziesz, a bych
ji ukrypiował? Rom. 811.

Ukrzyżować

a co złego uczynił, abych ji ukrzyżował? Rozm. 838.

Ukryzowai

Ukryzowany - crucifixus

Tędy powód...

Do woznem prissyangaer ma a myeter-
ere ukryzowanego wozni ukare Sul. 102.

1, na ktore takie prissyanga-
yameri palere ma polowicz,

Ukrzyżowanie

podan bōdre pogansrthw na.

naszmowane nadbrzyrowane |
c. 1420 R. xxiv, 83. #

~~Zag. nr. 1299. 1/2 29~~

Br. Kar. s. w. T. 46.

Luc 18, 32

Rozpr. 24 str. 83 poz. w. XV

Tridetur eum gentibus ad illuden-
dum et crucifigendum 2592

Молитвенное.

Дай нам, милы пане,
прости твои неправды =

и во всем грехом нашим одпусти нас.

M.W. 84 cl.

ukrzyżowanie

Per petram significatur caro Xpi...

Hec petra percussa fuit bis in flagellatione, bycovanym, et crucifixione y ukrzyżowanym

ce 1500 fl Korz B 564

Ukrywanie

Ja będę poddan od niewiściwych
sydow pogaiństw na bierowanie, umę-
wienie i ukrywanie t ego tradar
gentibus, flagellis affligendus, a Judeis
impis spis et crucifigendus Rom. 169.

D 328

Ukrywanie

Tenue jest wątplenie, kiedy się to stało
o Judaszu: albo przed pokuszeniem Bożym ...
i przed ukrywaniem jego, albo potem

Rom. 767.

Ukrywanie

Listy Maciej... pierwszej, niż wypisać umęczenie
Boie albo ukrywanie, Kładnie historija-
s Judanu Rom. 767.

Wkrykiwanie

Jeszcze jest wątpliwość, kiedy się to stało
o Judaszu... Święty Maciej mieni, że przed
wkrykowaniem Jezusowym Rzym. 767.

Ukrzyżowanie

Ukrzyżowanie red crucifigendum

Bydrie podan syn abowieny poganiotwa ku...

ukrzyżowanie [Filius hominis tradetur...

gentibus ad... crucifigendum Mat. 20, ~~18~~ 19] Rom.

773.

Ukryzowany
~~Ukryzowae~~

Śmierć ukryzowana

Dostojen jest śmierci tej, ukryzowanej, pro-
ty słowa, które reki jako uźródła rci
Boskiej Rom. 727.

ukrzyżowany

Ukrzyżowanie

Śmierć ukrzyżowana

[Jesus] był nekro... który by śmiercią miał
umrzeć, nie tak, aby Ten miał sobie śmierć
ukrzyżowaną, czy ukrzyżowaną, ale iść od
pogaństwa miał umrzeć Rom. 773.

Wkup

Czsom ia vnovil s Mackem,
po tej vnovie ne vadzil ani
w kupu bral

1401. Pyzdo no 146

Wkup

tako² mi b p y f † czol ^(m) † wozil
sprzefna fhanczini^v | *czeczmi / thomf
wozil / ge | *wolo a othego^m nymal
[[po]] | wkupu dacz

v (mi)

- ¹ *Następuje wyraz wątpliwy (gne ?)*
² *Litera k poprawiona s g.*

1407 Rt Kau

n 231

Wkup

T. mi b. p. I f † Jacomi Jacob
zawadz<i> | wmem wkupe a thomi
izcodzÿ pøcz | grziwen aotho [[I]] ŷ
szoftra bila szafła

1407 Rt Kou

nr 243

okup

Tako⁹ etc⁹. ýz. Milefza ý Maczek¹⁰.
ne | otegnalý. ~~wkupa~~ Janufzewý¹¹
ý¹¹ | *Katherine* napudlifcowiczech.
Jako | dzefzancz grziwen¹². aný te-
go | vžitka. maýa.

1418 Kościan nr 710

vkup

Iz¹⁰ porofdzelenjv tich plofz¹¹ wdze-
dzine¹² Rathayech veczne. vkupy¹³
vglina¹⁴ nigd nye | bral, gedno ten,
czvefza¹⁵ ploffv

1420 Koscian^{nr 820}

Ukup

Tako mi pomozý bog | ýako ýanka
907 izwa czancz wkupow brala | anýgdý
gýe ých nefzathrzýmal — — —

iusabst falisno pracciu tunie

1424 Kal nr 907

Wkup

14
Jacom nyewzał² *quatuor matratos*
[[gich]] | *avene de obligacione ipsius*³
yego wkupu⁴

1424 Koscian nr 1030

~~Wkupic~~

~~Zaciera vkupil Czeslłowica [?] v dreznica y v [?] v [?]
spokoie m [?] [?] [?] rok 1397 dekm. I, N° 2515.~~

~~Janu ocere v Ramrowey macere dedziny~~

~~Cocozerino v [?] v [?] v [?] v [?]
spocoyne tasi lata 1407 [?] 338.~~

Woscian nr 350

Pozu nr 351

Wkup

1002. yako tho fwyadcza yako Jan wo-
lzil wiffzeÿ, nÿlz gego rok bil, |
a nÿe ffwego wcupu

1428 Kal nr 1002

Printed in Poland

Wkupić

~~Wykupić~~

351 Takomi pomofzi bog yfuanti † |
iako {to fuatczø yfze} zauiffza vku-
pil¹) czafoltouicz<e> | vdzedzicza
y vitrzimal fpokoiem | fzefcznafeze
lat — — —

1397 Pan m 351

Leka ; m 2515

Herbe 26 m 338

kupit

ukupic

Jaco Janow oczecz vramzevej̃ |
maczerze dzedzinø Cocolzczino |
vecugicze^{a)} vcupil, witrzimal yø^{a)}
fpokoyne trzi lata apotem on po
swem oczczu yø witrzimal trzi |
lata podlug zemfkego p^{ra}va

a) Piek. 1193: vecugicze, ye.

1407 kościan m 350

Alaupic

3. Jacom nepufcila dzetrzicha¹ profno
tey | czanfei blifcofei, czofz veupil
v micolaia

¹ *Hube 102, Ul. 180: Dzedtrzicha.*

1411 Kol nr 363

Ukupic

Jarom ne pamita dedricha pramo ley cransei
blivosei, czar vcepil v nicolaia.

1411 \ Hube. ~~Kat~~ 58.

Wkupić

471. Tako nam pomozi bog † | iaco to
fwatezimi iaco Potra|sz vkupil¹⁾
naczaflauice ytrzi|mal ye trzidze-
ezi lath|ylift | nane mal ale mu
igorzal.

1400 Pozn m 471
Piech v̄i m 90

Wkupić

Jaco to swateczimi, iaco potrasz ukupil
Naczastawice y Trzimal ye Trzidzesczi
lath y list na ne mal 1400 liek VI 32

1400 Pom w 471

Ukupic

276. Jaco to fwatczimi Jaco hanka ten
flad | trzima wfesczi^xgrziwan wfaf-
taue ,czfo yey | oczecz vcupil iaco
na pelgrzimowe lifce | wfdawnem
mowi

1404 Uel m 276

rekupic

nota.

Jaco Thomiflaow yandrzejew | o-
czecz drobnino vcupil Iwi|trzi-
malye podlug zemfke|go p^{ra}va

Piek. 1186.

1407 koscian m 345

ukupic

Jaco Jafzek trzeciø czanfecz Bo-
dze|va vcupil ibil wtrzymanu, apan |
hinczca vibilgi moczø gwaltem |
aon nedal trzem latom minancz |
ifafwal pana hinczkø apan hincz|ca
tey czanfeci nigdi nevcupil

Piek. 1194.

1407 Roscian nr 351

Wkupić (?) ukupić, wykupić?

J. trzeorz oransz Badrewa ucupił... a pan Himerca
tey oranszi nigdi ne ucupił.

1407. Piek. ~~WA~~ 338.
Koscian nr 351

ukupic

Tako⁵. gim etc⁵. ýz pýotr Gof-
czeýew|fki. czfzo ýeft cupil. v Macz-
ka pol | wolwarka. in Gosczeýewicze.
tho ýeft | witrzimal. trfzý latha spo-
coýne⁶ a | netrzima. tamo wifzeý⁷
{przidzalkow}⁸ nifzly tho | czfzo.
vkupil. ý ku wolwarkowý | przy-
flufza⁹.

1418 Kosičan nr 721

Ukupić

Jaco s tey dzelnice ukupil
ten sklad Bernath

1403 Pyzdre nr 196

Alkupic

281. Jaco to fwatezimi Jaco Janulzow
oczez vcu|pil *poltrzczo flada
w|poczcowe, to Janulz | mirne ipo-
coyne vitrzimal ywego oczezce |
mimo trzifi lata

1404 Wiel nr 281

ukupić

(74v) Tako gim pomozi bog yfw <ã> |
tÿ^a) crzifz Jako tho fwaczÿ | Jako
tha. czanfecz, czfzo yø | Jan vkazo-
wal wofznim | wmorawczewe, tho
fzø czan|ecz panowe Tworzianfeczÿ
vcu|pilÿ y tha ftogÿ nagich | lÿfze

^a) Brzeg karty uszkodzony.

1413 Kościeln 26 505

Alkapić

455. Jacoto fwyatczimi iaco Boguflaw
zaplaczil | wlitko mýroflawýe, tho
zac^z vneý vculpyl fofthą czafcz
witoýanowýe

¹ Ul. 553: Miroslaum.

1114 Kol nr 455

Ukupic

586. yako tho fzwyadczymÿ yako yeft
Choczemirowi | [[dal wyfzszeg pyan-
czø] nÿedodano pyanczÿ grzÿwyen |
tich pyenyandzÿ, [[czfof] czofz on
vkupyl tø czanfcz | bil

M 18 Kol w 586

Ukupić

Yakosm nye sobganszal szye graniczycz dzedzy
ni panu Janowy, iedno tako yako v mnye vcu-
pil

1419 Pyzdr nr 607

ukupić

yz Jasek...

yewfki⁴ Janufzew⁵ Oczech. vkupil |
dziedzina⁶ pudlifzcowicze. p^{ra}wim
vku|peny^{m7}. y lifth⁸. dziedzicznÿ
nana⁹ mal (211 v) fp^{ra}wedlywÿ¹⁰,

y thaz dziedzina... troy katha wibrimal

1420 Kościar nr 767

ukupic'

Jaco tho fwatcza ÿaco Micolaÿ
Czefnik | a Jan, czfzo vkupÿlÿ
czafcz pÿa^{ta} | wbÿeleÿewe, a wpa-
n^{acze} vpane dorothie, ta panÿ
bila wtem dzerfzenv a | onÿ dale
wÿtrzÿmali to spocoÿne trzÿ | latha
potem przedanv ftim listem

420 Koscioen^{mi} 787

Ukupic'

846 Thako mÿ pomofzÿ bog | † yacofmÿ
przytem byl ýfze | Staniflaw ~~S~~krze-
gorzem wkwpily | dzedzÿthwo {gÿeÿ}
wdorothÿee najwekÿ | dzedzÿthfwo
wphalanczÿcz

1423 Kol nr 846

ukupic'

Jacotho fwatczą Jaco Cÿbek Mi-
colaÿew | oczecz newfzał barthlo-
meÿewÿ kmece|wÿ pol flada, ale
gÿ bil ykupil za fwe|go fdrowego
zywotha vbarthlomeÿa | ÿwfdano
mv [v] przeth fzoltifem

1420 Kościaru nr 789

Ukupie

~~I leg. dechnice ukupil ten stad Bernath 1402, biok. 157.
Pragutalo replavit w iktio Myroslawie the, raxa
w nej ukupil soothg erget w Hovansore 1414
A.M. III, 233. ✓ Exceptis # mansis zamyanne
et eiam parte ukupydney 1420. Pac. VII, No 2044.
quatuor~~

1414 Kul nr 455

Mathias... cognovit Jacussio pomjarski in
omnibus mansis, ✓

f. - odmieszenie malszej konus cysni ziemi, w talencie granicy ^(nichodarnosci)

Wkupic

[[Yako tho fwyadczimi]] yakom ia |
dal micolayewy drewno [[czf]] | wtem
gdzem vcupil vpana woyt|ka /gdze
mi pan woytek prze|dal yoczczofal

1424 RtGm

nr 282

Wkupienie

Jacek Piotr

√ ^{LA} Hauselbock cupit tan ^{v Parze} ~~crapz~~ ~~crapz~~... stey u wes
Alberlus ne bit u wazny gospodarz po wcupeniu a sz
* do lichmayst | 1398 | Hpp. VIII, No 6621.

Wkupienie? Wkupienie

~~Jetka ne porpła na Yanowem ukupyengy
zitha 1423 prosb. 17.~~

Pydi w 145

Jacp
Margareta* dzerszala po wakupena [V] lri
lala pokoyno 1401 ~~Diok. 58~~ Krauniszineer

~~prvovim tarkem y prvovim vcapenim Dal sa
Guanowiere potrofs]tha stha grizen 1414~~

~~AKH. III, 235. Jetka ne porpła na Yanowem~~

~~Wkupyengy zitha 1423 prosb. 17.~~

1423 Rlyn nr 276

1414 Kal nr 462

V (pro wakupenu)

Ukupic

707. yako tho [[dobrze wjemý] {fwyad-
czø} yfze | tho gýest dlug they
polowy|cze ,czfo domýnik [[wycu|
vcu|pil y domýnik gy wycu|pil
rzkøcz czterdzefczy grzy|wen y-
pýancz fzyrokych grofzy,| yako lift
mowy

M25 Kal m 707

vkupic

Taco | Jaco † Ifze ýest ten ploth
wýftal izemfký | vklad, czfzofz gý
micolaý zagrodzil natey | drodze
[[el]] [w]twim namyafkyem, anzfzlfz
ty | vkupil

v (i)

1 (pro namyafkyem)

1426 Rt Kou

w-454

Wkupienie

462. Jaco tho fwadczimi Jako^xwauri-
fzinecz | pirwim^xtarkem ypirwim
vcupenim dal za giua|nowicze pol-
lzotha ftha Grziven vichsze gedna |
grziwna quartnikow

Ul. 569.

1414 Kal nr 462

wkupienie

Tako gim pomozi bog. ǫ fwantǫ | †.
Jako tho fwateczǫ. Jako. Budzi|uoǫ
ǫ wawrzinecz. tich fladow | in
Sepno, oǫez Marcziŝz zalo|wal nane,
ne dzerŝzǫ gich | otnego. in obliga-

cione. anǫ | otǫego oczcza. anǫ
ot ftriǫa | ale. wkupenim weku-
giftim, | Jako gich liŝth wfadawnǫ
mowǫ

1415

Koŝcian

nr 555

ukupienie
ojca

Jako² tho² fwacza. yz Jafek³ Cra-
yewski⁴ Januszew⁵ Oczecz. vkupil |
dzedzina⁶ pudlizcowicze. p^{ra}wim
vkulpeny^{m7} y lifth⁸. dziedzicny
nana⁹ mal (211 v) fp^{ra}wedlywy¹⁰,

1420 Koscian nr 767

W kupicwie

986

Jaco pacnierzs, moy oczecz, wiem
wkupe/nu niczsz nemal any stry
moy, anym tego | zapospolne pena-
dze cupil

1420 Poznań nr 986
986

Wkupienie

Jaco tho fwatczą Jaco Dobyełz
za|dorfkÿ czfzo szedzal na tem
fze|dlifkv, to powkupÿeny szedzal |
fmikolaÿewa volą ywgego na|dzeÿą

1421 Kościan^{nr} 775

Wkupienie

665. yako tho swyadczo, jako woŷthek |
[wranczil jeft mŷkolaŷa vedzthirzi
grziwni | ywŷardunk] vŷnowath
mŷkolayowy | trzi grziwni przeŷ
wyerdunka przedwku|pŷenŷm dze-
dzini a oŷtatek pŷukupŷenŷv |
athego jeft nŷeŷaplaczil mŷkola-
yowŷ | zadnŷ rzeczŷ
*Si Nicolaus testes perduxerit, tunc
Dominicus solvat.*

1421 Kal nr 665

Ukupienie

665. yako tho swyadczo, jako woýthek |
[[wranczil jeft mýkolaýa vedzthirzi

grziwni | ywýardunk]] vñnowath
mýkolayowy | trzi grziwni przel
wyerdunka przedwku|pýeným dze-
dzini a ofstatek poukupýenýv |
athego jeft nýefaplaczil mýkola-
yowý | żadną rzeczą

*Si Nicolaus testes perduxerit, tunc
Dominicus solvat.*

1421 Kal nr 665

Wkupienie

Taco † Jaco ta droga, gdzie wiał |
Ottha Janowý woly, ta droga wyfta-
la | Izemfka dawnofcz do oczina
wkupyenya

1426 Rt Kor

nr 455

Ukupienie

958 Tako nam pomozÿ bog [ÿ] † |
ÿako tho wemÿ ÿako Micolaÿ |
sza ne|wrzeczÿl ^{sw} Iwa saftawa pÿo-
trowa w|lowÿne anÿw nÿe potr |
[p] bil wdzerfzenu po Mykolaÿo|wÿm
vkupÿenu

1427 Kal nr 958

Wkupienie

Tako gim po^mozi bog⁷. Jako othem |
dobrze wedza ⁸ÿz Chwal. Rathayfki⁹ |
zaÿoral⁹. fedmdzelzand¹⁰ brofd¹¹. |
naÿadaÿach¹². fczepanowÿ... Rze-
fzo|thazewfke^{m}w¹³ naÿego p^rawem
vku|penu¹⁴ ÿ|w|dzerzenu¹⁴. gwaltem¹⁵

war: y w gęps dressem

1418 Kościan. nr 552

~~Kupienie~~, Ukupienie ~~2~~ Wkupienie

1161 Taco gim pomofz bog etc. yaco |
czomu thomiflaw wżal kone, | to |
muye wżal wyego wcupenu | wo-
czoffianu, czo wnego kupyl Testes: |
Jaco to Swacza — — —

1423 Poru nr 1161

jedynie o. - teren, na którym wzięto małe na dotychczas przesuwano
do Scintli

Wkupienie

yako Jutka nyepofzola na yano|wem
vcupyenyu fzitha yako | pyancz
grzywen, ale czfo fzø|la, tho fzøla na
fwem

1423 Rtc

nr 276

Ukupienie

Czesz stanceta pana Woytkow szp-
dzal Shycolaya, the szpdzal is wu-
pyenyu Stastka Glode

1424 RtGn nr 283

Ukupienie? | ~~Ukupienie?~~

Tako pan Jan wrzucił szc gwałtem namotrzcoss

we cztyrse sledi w Orzeszkowye ^(leg. do ukon-) Ukupienie

pana ^x Jarosla ~~U~~owo

1430 Pyzdr nr 941

Wkupinke

44. człomi brał dobeflaw, gdzem wojz-
nim vcafo|wal, tho namem bral
prawem me wcupinkę

• *Zapiska skreślona w rkp.*

1402 Kal nr 44

Ukupiony
Ukupic? ~~Wkupic?~~

Jakom ya nye raneril panu Breslenski prisi-
sileya dzedzinego ukupyonego, qedno ten, erstor
mu gy moy brath wrocyl 1423 Praw. VII, № 2880.

Ukusie — ^{gustare} comedere

Toscye wi wydrzely, gwesta syj' acci
mog oszwejeccyfe, iszem tego mygodu
Xkusyl mały ~~tko~~ PZ I Reg. 14, 29
(eo quod gustaverim... de melle isto)

Et: gdy skorotawala nico z tego miadu
Wuj: zeem ubogisio trodq miadu tego

Ukusic - gustare

Kustoc okusylem na konoru pro-
ta, gist bil w mey ruce, malyotko
myodu (gustans gustavi... paululum
mellis)

BZ I Reg 14.43

BP: shostovaten kaicen ladei tody miede
Wuj: kosthije shostovaten tody miede

Ukusić

2

Ore peceavit homo gustando, vkusil, ve-
titum fructum, ore penutuit Xc gustando, ^{solory} vkusil, ^{et}
fel/et mirram

ca 1500 JARp ~~X 100v~~ GllkarBI 48

am. 16, 49

Ukusić

Tana jest jemu woda, jeje kto
by ukusić..., Bog dawaj nie z
ktore znamie Rom. 59.

Ukusić

Trieta wodę ficia Borego, ukusiwszy
Roku. 60.

Ukusić

Kiedy Jesus był we dwu lat... tako jest
ostawion ode ssania... a wrakoi nie tym
obyczajem, jako inne dziatki rostawiają
insre ich matki, ktadaż nieco gorzkiego
na swoje piersi, aby oni ukusiwszy potem
nie porządali [per hoc horrere faciunt
pueros mamillas] Rom. 100.

Ukusić = degustare

Cokolwie jemu postawiono, kiedy jadł,
tego maluczko ukusił [modicum
tamen manducabat, quicquid sibi
poneratur parum degustando] Rom.
158.

Ukusić = gustare

At gdyż ukusił ten istny starosta wina,
począł je barro chwalić [ut autem gustavit
architriclinus aquam vinum factam] Rom. 209.

Ukusić

Ut autem gustavit, vkusyl, architriclinus
aquam vinum factam et nesciebat unde esset

(JO 2,9) XV p. post. GlDom 43

Ukusie = gustare

Jedno piele rosto pod tem obrarem, ktore ...
pocz nie kazdemu zdrowie 'dava', ktokolwie
ukusit [cum illam gusta verunt] Rom. 224.

Ukusić = gusto

Zawieram wam powiedział, i że ni jeden
onych meżow, którzy są byli wezwani,
nie ukusi mej wieczerzy [dico autem vo-
bis: quod nemo virorum illorum, qui vocati
sunt, gustabit coenam meam] Rom. 383.

Ukusić

Dico autem vobis, quod nemo virorum illorum, qui
vocati sunt,

XV in.

Ukusić gustabunt R. xxiv. 73.

cenam meam (Luc 14. 24)

~~Jag. nr. 179 / 14. 47~~

Pr. Kaz. sirw I 36

Rezpr. 24 str. 73 pocz. w. XV

1269

Ukusić = gustare

Ukusere^vy widzere, ier słotky iest gospodarim
Fl. 33, 8, sim. Put

v (gustate)

28: rakorstujcie i probowajcie. ois, jak dobry jest
wuj, szorstujcie a obraccie, i^o

Ukusić

Se wstęgo rajskiego drzewa owoce
gedz, ale z drzewa wstędzienya dobre-
go i złego nje gedz, bo w litowikoly
dzen tego ukusisz (comederis ex eo).
Стыгчыць вможаць

BZ Gen 2.17

BP: gdybyś z niego jadł
tożbyś oddzielił jadt z niego

Ukusic - comedere gustare

~~4 klorikaly dzen gego ukusic, struzerovy amratte
P82 Gen. 2, 17. Klorikaly dzen gego ukusic, struzerovy amratte
rzd rzd ocy warre 37 Gen. 3, 5. Struzerovy amratte dzen gego ite.
dent. 26, 14. Struzerovy amratte, yzesta rzd ocy
moy struzerovy amratte, izrem lega myodu ukusyl ma
lyutko 26. I Reg. 14, 29.~~

Vulg. ma comedere, ale
inne varianty Vulg. maja

Gen. 2, 17 } - gustare Jnl XXVII 411-2
" 3, 5 }

dent. 26, 14 die älteren Lesarten verketen sind

V (comederitis ex eo)

8282

Wzr: bydr: ale jest 7 niego B: ply zicic fawc] 2 niego

Ukusić

Nie okusylem tego (non comedi
ex eis) w zalosci mey

BZ Deut 26,14

BZ: nie spozywałem tych plonów w okresie żałoby
Wuj: nie jadłem z nich

Ukusić

Tedi Jonatas wstal od stolu wyety-
kim gnyewem a nye ukusyl tego to
drugogo dnja na godi dileba. (non
comedit... panem)

BZ I Reg 20,34

~~ukusie, si, si~~
ukusie'

Adam mye w yepłose okuszył,
poetho przez mya omroca możył

De morte w.

~~MAP J. I. 185, 141.~~
~~H. Adam, #141~~

Ukusic' -

onyebye gye, ~~prer~~ omylyenya albo wathplywo-

scry

Rcho kowye shwey ukuszy, shen srye do,
slaynye $\sqcup$ przemyeny Now. 99. Zbow nye,
~~yrbych ya vyecasy, smyerasy naye ukuschy.~~

la 80

$\sqcup$ vyecasy

ekusic

Itc ... incubuit super lignum sancte
crucis, satisfaciendo pro illo peccato,
quod fecerant primi homines come-
dendo, vkusy⁴sy, ole ligno

ca 1500 f. Ker B : 48

Ukusić,
ukąszyć

Abraham umar ~~to~~ jest y proroczi, a ty
mowys: Ktoz kazane me showa, * smirczi
niewcusy (non gustabit mortem in
~~actum~~ ~~szci~~ ~~ti~~ ~~wcczi~~ ~~si~~ ~~occa~~ ~~nasy~~
abrama,

ca 1425 GWR Reg 12 Jof 8, 52)

DP: nigdy nie umrze
Wuj nie doświadczy smierci

Ukusić - gusto

Są tu niektórzy s nami stojąc, którzy
nie ukuszą śmierci, alei widać syna wro-
niecego przychodzącego w jego królestwie
[sunt quidam de hic stantibus, qui non gu-
stabunt mortem, donec videant Filium homi-
nis ~~et~~ venientem in regni suo] Rom. 365.

Ukusić

Fbaw nye, ysbych ya vycorney
szmyerory nye ukusdyła

Now 80.

Ukusić

f. Niewkuszony

k. 231v/gm ~~illibate nepkufchone~~

XV, med. Gł Wroc 23/20

Ukusraĭ - comedere gustare

gustare
tastare
probari
boni boni

Tu bydŕec goscyem

√ Ne ukuszał chleba BZ II Str. 9, 2.

(non gustavit panem) any syŕ vodi napyl
proe grzedi lyvcske

8283

Ukuszenie

(w pęci smieszłoch stiwolta naszego:

Spowadami sp..., przesrmi sgrreszili, widzeniem,
salisrenim, dothfikanim, powonenim, wgruszenim
~~in. XV list. lat 1899.~~ Spow 1-3, 6.

V (Spow 4: dawam sdie... vynnna...

z ukuszenia) ~~ib. 4~~

~~ukuszenyem ib. 5.~~

Ukuszzenie

Dawam seche tysehe vynna...
z wydzeyna, slyszrenya, s pawonyanya,
z ukuszrenya

Spaw 4.

~~Ukuszenie~~

Ukuszenie

Re uera, molares dentes in duplo provide
ob hoc natura composuit, ut masticacio maior
assit et gustatiws, ~~xxx~~ vcusanya, sensus pru-
denter locatus est in ore

1436 RRp XXIII 277

k. 67v

Ukuszenie = gustus

ψ

Czom sgrzeszył... ukuszeniem ~~gn. ap. 2. b.~~

Spow 5.

Ukuszenie

Ukuszenia = gustativus sensus | 1486 | R. XXIII, 277.

Re vera, molares dentes in duplo provida ob
hoc natura composuit, ut masticatio maior
assit et gustativus sensus, ukuszenia, prudenter
locatus est in ore

Ukuszenie

Ukuszenie = gustus | 1456 | R. xxii, 24.

Crimine nos tali pesci dedit, gl. sc. Adam. exiciati,

gl. pomi vetiti.

gl. incium, prin-
cipium pyotyna.

sic que fuit mali gustus / origo mali

gl. morsus, tactus ukuszenie

Укусzenie - gustus

(sc. Ewa)

Ona f. Adama w nadziei przostawu-
ła, a to przyczynę ukuszenia szakawka-
nego jabłka (ex. xv) (Gen. II, 317).

Ukuszenie

Opili o tego kielicha wrysy, a potem
i Judasz... Opakowały w twoją prośbę, olemu
ukuszeniu drogiego ciała i krwi twoja
twardość nie zmięknie? Rom. 544.

Ukuszenie = appetitus

bo ukuszenie... .. noser crini
appetitus tollit fastidium

~~in~~ 1461-67. Serm. 316. v.

Ukuszenie

Takie i oni, którzy byli użłoni węzłem
ptaknem... natychmiast będą udrzwion (!)
od ukuszenia grecha Rom. 603.

ukuszenie

Tercium signum s. 7 per gustum,

[pres] ukuszenie, olivine dulcedinis.
Quandiu homo potest comedere et bibere,
et habet saporem, est bonum signum vite et
sanitatis corporalis. ^v 1500 p. Kasz. I. 87

✓ Sic est de gustu spirituali, qui est pre-
gustacio, vkuszenye, eterne vite

ca 1500 ~~JARp X 218r~~

GllKarBI 87

Wasserie.

gustim vraschenye.

XVp. post. R. ~~110~~ 275.

Ukazzenie cf. Ukazzenie

abcćdefghchijklłmńopprsstuwzzz

Ukwapić (się)

Wrocławianynie gym odpowiedzi,
~~szesony the site wrotaly,~~
~~szesony the site wrotaly,~~ szesony
szę ukwapiły, cłowyczka rabyły.

~~II 1/2 XV N. d. 4 267.~~

Też w. 15

~~Siódni o rab. Tenex.~~

~~Row. 07~~

Ukwapi' - ungeri

Bogiem mycota a bronny swcy nye 1874 s soby, bo
Roškarange krolowu to myš ukwapyto PR Reg. 21, 8.
(sermo enim regis ungerat)

8284

It; fah b. pilny dyt roškar kwalephi
Wrej: mowa kwaleška prymag lata

Украсне? Украшение? pluma z pochopenem
reke utod.
(Uchopnie?)
compositivus?

Украсне(?) = *velocius* | 1466 | R. xxii, 12.

Sicut enim torrens ex ^{br}repentinis ymbribus
velocius
zabyryayaca ukopnye
inturgescens precipitantius fluctuare
dinoscitur quam fluminem ingens
quod per suum alveum videmus
perhenniter emanare

Brücka „pomytone“ R. xxii, 32.

— rp 148

Ukwasic. fermentari

Uczyly s^z podporyelny chleb ⁽²⁾forany, bo nye
mogly ukwaszyc Bz Łc. 12, 39.

(neque enim poterant fermentari), ano ge
n^okaly Egipsocy, abi precor wisly

8285

Łp: ano (tj. ciasto) nie zakwasilo sig
wi: bo nie mogly byc zakwaszone

Ul

sicut

Triginta apes ulow in hereditatem duci 1387 Spaw.
III, No 500. ~~Mellificia apum utq. vlt. Acquitivnt~~
~~XIII francos vel mellificia apum utq. vlt. 1417~~
~~Spaw. IV, No 2977.~~

Ul.

Gregorius... judicialiter acquisivit
tredecem truncos vel mellificia
apum vlg. vte in Vlastone

1417 J Paw IV nr 2977

U

... trium apiastrum
al. Wlye

1429 Arch Jer Crac IX 126, 23

29.

Fr. IX 126. 23

Ul

Jacobus... ducentos truncos vivarum
apum al. vlow... recepit

1436 AGZ XII 12
sim. 1437 ib. 14. 18

211

O kłone v lye Breslaw na mja zalowal, hich
ia gemu nye pobral 1486 K. Modu nr. 2446.
2440

Ul

Quia tu... in apistērium... veniens
al. we pōzelnik apes in valciis al.
w mlech destruxisti

1439 1767 XIII 80

M

ul

ca/455:JA.14.489.

33

~~ARCHTOMXIV SEP 480BK. P. 1455~~

Ul

Pro qualibet arbore... per decem gros-
sos solvere sibi tenebitur et que apes
fuerint in domo, pro quolibet ligno
vlq. 10 vlu per festonem

1465 AGZ XVI 25

Ul vidit in curia Thideacelis quatuordecim
apistras al. vlye, ex quibus apes fue-
runt erapte al. vydarthy

1466 | AGZ. XV. 44

Ul

~~1466~~. repercutit alias roszbyl domum
~~meam~~. ~~Archib. XIV~~ pro quatuordecim apistibus
apum ~~alias~~ vlow ~~Archib. XV~~
1466 AGZ. XV. 45

Archiwum bernardyńskie. T. XV

Zap. sądów LwoWskich

R 1466. str 45.

81

Ul

Recepisti Tacz quadraginta
[capistros d. vltow apum

1486 AGZ XIX 277

U

Yze Llodreze nye przyszly ~~krada Nicolai~~ do
dworu Jacobi xany yemu vradly myodw...
s vlow yego

1468 Tym Sad. 76

u

v (paries domorum apium) 1472 Rost.
nr. 1008.

ROST. Symb. r. 1472

1008

U

quia ipse eadem dispercussione domus
ibidem recepisset octo alvearia alias
vlyc apum

1482 pag 2 XVIII 23 4

Insuper Martimus... Stanislas dicem plueos
alias ulow apum relinquere debet

1483 Aey XIX 193

~~recepisti lac quadraginta capisicos alias ulow
apum~~

~~1476 ib. 271~~

~~recepisti sibi violenter ploginta apisicera alias
ulow apum~~

~~1489 ib. 264~~

~~recepisti yedor plueariam alias polzoy~~

~~1483 ib. 191~~

Ul.

Recepistis sibi violentè octoginta
apisteria al. wlow apum cum melle

1489 A67 XIX 264

Ul

Ul-ristus (PrFil.V.8. $\overline{xv}$ p. post.)

ale w innym rotariustu ristus = dzień

U1

ul pexelny 'alvearium'

alvearium } ul pexelny

ca 7500 Erz. ~~Sto~~ 114

U1

A*schocolone et *poszesznye et a wl

1375 DanLowG 218

U1

A stroza, godne, ^{psarskie,} socolove et bobrowe, a
wll

1382 DanŁowG 218

Ull

~~Li pnyow vlyow; 1508; (Lpp. 18, No 1522.~~
Pro & pnyow apum videlicet vlyow 1503)

U

2

Thomas U

1451 Univ. II 132

U

Seniores mercatorum: ... Thomas U

1459 Crac Art nr 514

Mlaci

Et statim ipsi in deserto fecerunt eis vitulum
(vlane)
conflatilem et adoraverunt

vitulum conflatilem Ex 32.4 XV med. Gl Wroc 43v

Wrocław + tego ciekaw

Uac
Many

vitulum conflatilem vlane

~~XV~~ XV XII 143.
p. post.

Ulać - fundere

Udziałal... cztery stopi..., ktoride
*gdi głowi postoczył, ularossy pod-
stawky gidi srebro (fusus basibus...
argenteis)

BZ Ex 36.36

BZ: ulat dla... podstawki

Ulać - fundere

(sc. stupny)
Ktore przylkil slotem a podstawky
gide ulaal mosty & drozwe (basesque...
fudit aeneas)

B7 Ex 36, 38

sim. ib. 37, 13

38. zrobil pod nie 5 podstawock, ulas do tego po... pierścienie

Ulać

Bronkię gęgo... woznył. międzyano
a pod nyp... obtarzyk, vlyaw ożtyry,
pysczozryenye międzyane (fusia
quattuor annulis) przez telet dret-
stadl wyzchaw

BZ Ex 38,5

sim. ib. 37,3

Ulać

K temu bilo sto libr sretzebra,
s ktorich vlani spó potstawocy
(e quibus conflatae sunt bases)
stwyótego przebitku

BZ Ex 38.26

LP: zwróto na ulańie podstawek

Ulae - fundere, conflare.

Frugto y (statuas fudit)

~~Wochy ulyal Balaamowi Bz II par. 28, 2. podskazy
gick ulaal moryg, drowe ib. 28, 38. Brantep...
woryyyl... ulyao cetyry porycyenge ib. 38, 5. Udeya
lal... slupi... ulawry podskazy gick szrebrne ib. 36, 36.
Bito slo lito szrebra, a ktorich ulani sps padstawy
ib. 38, 26.~~

8236

Bl: odlewat + metalu posygi Balaoui

Ulae' of 'Walse' sig

(Manikal 268)

Ulam - Ulam n.v.

Linowe gego: Ulam a Racem BZ I Par. 7, 17.
Bily linowe Ulam miszowe pseudatry ob. 8, 40.

8257

Ulanow v. Ulna

Ulec - accubare

Towż łód iako lwiera powstanie a

† Jako lew pod nyc sre syf, nyc veł p2q, 2 ay p2 nyc
(non accubabit)

poirze plony BZ Num. 23, 24.

a rabitidi krew vipige

8289

Wuj: nie dzie BZ: nie spocnude, ai poire

Ulec ~~cf. Wolub~~

XV ~~ed.~~ SKJ I 313

p. pt.

~~Wolub~~

Quis ambulavit in tenebris et non est
lumen ei, speret in nomine domini et
inviatatur (pro innitatur) in domino deo
suo Wolubna, (leg. ulsje) na panya bodre
strem (7150, 10)

Bf. med... na nym logu sic opte
lany: med. de stus na bodre swego

Ulez

Ulez = incubare, id est iudicare, (~~Ulez~~
~~vimus... prophetarum explanationi incumbere~~)

~~B. ulez = incubare~~

ca 1470, ~~MPKJ. V. 181~~

Mamlub 54

(decrevimus, dum spiritus hos regit artus, propheta-
tarum explanationi incumbere et omnium iam
dum opus quasi quodam postliminio repetere
~~Jos. Prot~~ / 0 Jos prot.)

Ulecieć - evolare

X temu głosu sny obrary oiywa
~~i ulęca jako ploszany~~ [dzywa] pre.
mieniwszy się w ptaki i ulęca- jako
płoszany [et in aves transmutate
vix evolaverunt] Rom. 137.

Atlecei

Pater... Urante dixit:

*hic intrasti michi (in) manus, et si aliquando volasti
michi al. wleczalesz, iam plus non volabis*

1455 | MMAe. XVI, ^{522.} ~~n° 1455 n° 522~~

*ulceias

MONUM ~~medii aevi histor~~ 16

Ulan Acta capit Gnezn

57

Meosene of. Nieuwezeine

Uleerjē - curare

Gen 49 wroczył, albi bil xleoron B2 II Par. 22, 6.
(ut curaretur) 10 Terrahel, bo bil wyelykimy
ranamy ranycen

8200

Ulezyć-

✓ Raczył vlyeczyć moja nyemocz, 77aw. 131.
omyer smood, omoyeczyć slyepotha,

Proszę, bezmyerney vylmorney Hwoyey
opfythosery wschiego dobrego, aby ✓

Uleczyć = curo

Gdy wyzna^x wzwycisz zony thwey, zadny
czye lekarz nyc vleczy. ~~II~~ ~~XV~~ R. TLXLI III.
(a nullo medico curaberis) Q. post.

Uleczyć = curo

Waruy szyc lekarza, ktoromy na thoby swa naroky
napyrtowey duse kosztowact a

Baczy albo baday, kako gynssze uleczyt.

~~II~~ $\frac{1}{2}$ XV, R. Is. XLV. •
p. post.

(qualiter alios de simi-
li morbo curabit)

Uleczyć

Tanquam medicus clavum extrahens ipsum
confortavit vleczył

ca 1500 G1Gn 60

Ulcryi: curare

Leharu, ulcry sam siclic [medice, cura
te ipsum] Rom. 252.

Меккаџ - Lenigane

Lenigat - Mekkaxa)

~~№~~ xv Profil. iv 754.
(p. post.)

Ulekorenie ~~Ulekorenie~~ -

powyschudzenie wpadlych, podepre-
nie trawlych
Droga jesz bladnych, vlyekorenye nye.
moornych, przyodrenye obnaschonych Now. 57.

podepst = wsparcie, pomoc

pow = wyprostowanie, ucieczenie, obalenie dwadziestu

pryo = ubranie, dekrycie, strata (tu przenośnie)

Ulekoryc'-
N ymya, mały y bolgery synacorka trego
Racry wlekoryc bolgery me y ukro.
coryc mały me Naw. 74.

Ulepić = fingere

Lea vlepył oko, no znamona? Fl. 93, 9, sim. Puf

(finxit oculum)

Jensse szorepil vcho, ne oslisty? Albo:

Wry: litoj uformowes oko, nie ujry?

Wlepienie

wlepzenie - figmentum

ca 1455. JA. 14. 491.

389

~~ARCHIWMY SŁ. 591 OK. F. 1455~~

Ulepienie - figmentum

~~Bo~~ Bo ou quaye vlyepuyemye masce,
Pur. 102, 13. (figmentum, fl: slovenye)

spomyanpl. yze prodi yestny

Pur! 102. 13.

man. kal.: strorenie, man. ces. slopenie

Leop: mdtic

Wu: bo ou zua utrorenie masce

u leste (?)

Veniendo ad silvam transiverunt per eandem al.

* u lyessyny

Et ibi sippiuimus et fecimus
scopulum ^{de terra erigendo} graniciale na iuxta
silvam, al. na * u lissyv

1504
(1446) ~~XX~~ ^V Dok Sep III 188
Mars III m 144

Uleremie

LL

Melislans de Uocrow contumax contra dominum Johannem

pro deuellacione ~~et~~ (? deuallacione) ~~alio~~ vlyeszemie

castri ~~et~~ Terlsza et (pro ex.) suo consensu

v de Oleschnicza,

pallatinum Sandomiriensem, A

1444 J. Papp.

~~1444~~ II No 3198

~~1444~~

~~840~~

DC deuallare descendere, demittere

Ułac się (Ułeknąć się)

Adam cum peccavit et audivit vocem dei,

~~Adam cum... audivit vocem~~

Dei, Multum se ulpkl, id est

timuit; in. ~~xvi R. xxix, 64~~

1407 GłKar B II 91

~~zag. nr. 1619 Mar. z Grod. K. 137~~

~~Pr. Kar. ssw. I 8827~~

364

ULĚ, KNYC SIE
ULAC SIE

Adam cum peccavit et audivit vocem dei,
multum sō vlōkl, id est timuit

ini s. Sp

XV in. GIKazB II 91

Ułozc się
Wglądać się

Ustyszaw[. . .] to 9ylath vlyakl szye[. . .]

~~2~~ XV Rozm Pam. 472

~~Ep. post.~~

Uyghknac zis

Ulae die - perterreri

Præto isreerit slizal slova kuyog tide

A vlypklo syö Syrece tue B2 11 Reg. 22, 19.

(perterritum est cor tuum), a pokozilest syö
pæed bogem..., præto przimæ cyö lu twim
oczozom

8238

-----87b

a nye ya dla /2/ gey szch-
owacz swe pye/3/nadze y ty
pyenadze szgy/naly/ szgey
gymyenyym /5/ rzeczamy Agdy
then go/6/szcz chczyal za-
sszya Thy /7/ pyenadze y
dowyedzal/⁸szye ysz szgyna-
ly Tedy/9/ przymowyl they
pany/10/ey thako przykro
Tedy /11/ v ląkla szye tą
pany na/12/szylney y sza-
szmaczyła /13/ szya a wth-
em szmathku y vlaknyenyv

v (pertinuit plurimum)

sim. orthoc 71

OrtOsscl 56,3,w.1-13

Alleluia sig. Utae sig.

Ulebyngé sie
Ulac sie

Tedy vlákle sxye ta pany nasxylney.

Out. Kal. 142

~~U 1 XV 142 ber. c XI 142~~

Ulyngi sie
Ulyngi .

Shady iric sha pang ulakela sytas Oct. Mac. 76

Uchynę się
Uac się

Tego esmyśsa barzo v nasz vlakly

Ont. Br. VI 364

~~VI 364~~

~~Usta si~~
~~Ustnice ni~~

Používame myšičky moza sradkyer,
goly myšičky zarymy, therosmy myšičky v men
borsro vložky, bo myšičky obecně
w gypných zjeinyech muszemy sudec
ort dec 78(8)

Tedy vlakla sye ta pany naszyd-
nej y smacmactyla sya a w thom
szmathku -----87c

/14/ y vlaknyenyv y pogrze
/15/chu nyepamyetalye /16/
rzekla ta pany navcze/17/
cha temv gosczowy prze/18/
bog panye gosczyv mye/19/
czye dobra myszl thy py/20/
enadze nyemaya mnye /21/
szgynacz any wam pa/22/nye
woycze y pytamy /23/ na pr-
awye Gdysz tha /24/ pany
wszwem szmath/25/ku y vlaw-
knyenyv y /26/ nyerospamy-
atale to/vczynyla gest ly
tho sz/28/lubyenye

(imitatione ac molestia)

Wskazanie

OrtOssol 56, 3, w.14-28, sim.16.
sim.Orthrac 71 56.4.

-----87c
/14/ y vlaknyenyv y pogrze
/15/chu nyepamyetalye /16/
rzekla ta pany navcze/17/
chą temv gosczowy prze/18/
bog panye gosczyv mye/19/
czye dobra myszl thy py/20/
enądze nyemaya mnye /21/
szgynacz any wam pa/22/nye
woycze y pytamy /23/ na pr-
awye Gdysz tha /24/ pany
wszwem szmath/25/ku y vla-
knyenyv y /26/ nyerospamy-
atale to/vczynyla gest ly
tho sz/28/lubyenye

Allegierie

OrtOssol 56,3,w.14-28

-----88a

Tho szluby/10/nye czo t-
hą pany wysz/11/nalą przed
gayonym s/12/dem To mvszy
ony dzyer/13/szcz ten or-
tel layal they /14/ panyey
Rzecznik Rzekl /15/ ysz ya
chcą lepsy ortel /16/ wy-
rzech albo naydz y pr/17/ ^{√(2)}
zyszedl [√] takim ortelem /18/
wlawyczą y rzekl taky /19/
ortel Gdysz ta pany w/20/ ^{Γm}
gey sznathkv y wlak/21/ny-
enyv y nyerospam/22/yatal-
ye tho rzekla

OrtOssol 56,4,w.9-22

Mgkiewicz

Ułęk mienie

W... smathku y vlaknyenyv... nyepa-
myatale rekla ta pany... tem v gosero-
wy.

Ort. Kab. 143

~~II ¹/₂ XV Silber. exi 143~~

Ułężnienia

Thedy szej thā pany włakła szylno y zaszmuczyła szej, a w thym
szmentku y właknieniu y pogrzecku niepamygtałże rzekła
Ort. Mac. 71.

Млѣкнїе

Тїоды нѣ та пѣны вѣтла нѣсно
у зармучѣла нѣ, а в тїпн сментко
у вѣкнѣнѣнѣ у по грѣчн нѣ пѣнѣ -
тѣлѣ нѣла та пѣны на вѣчѣчѣ
госкрѣнѣ Ост чѣс 71г

Ułękwienie = timor

Utrząc ony swoje bogi tako barro ostromo:
cone, [w] wieliki strach, w^{us} ułękwienie
wzryscy sie udali [in stuporem et timo-
rem magnum sunt conversi] Rom. 91

(Ulgunç)

Ulgunç = infigi

Witargn me ze blota, biek ne vglnd! Fl. 68, 18,
(ut non infigar.)

sim. Put

21: wyruj, nanie z bogna, abym nie utonij
Wuj: ab d. nie utonij

(Ugnąć)
ugnąć - infigi

~~nygnąć~~

nygnąć - non infigar

1449 R. XXV 166

jedyne infigar w concord. Psalm 68,15

^(Ugnęte)
Ugnęte = infigor

Infixus sum in limo # vgnalem. # XV
Tab. 523. (med.)

(infixus sum in limo profundi et non est
substantia Psal 68, 3)

BP: gromna w głębokiej topieli
wuj ulgnętem w błocie i dno niemast

Ulica = plalea
(platarum)

Jako bloto ulice Wgladź ie Fl. 17, 46. He good...
~~wolane w obywatelach tych Fl. 148, 17.~~

sim. Pul, sim. Fl i Pul 54.11

Ulica - platea

Ne gest padzene *styanj any pře-
stoz, any wolane w styczad (in
plateis) gych

Fl 143, 17, sim. Put

Ulica.

Recognovit... Pechua, quia sibi invadit
ortus suum, qui ortus iacet ~~in~~

In platea dicta Pzechua

ulica

1432 Mon Jun III 29

Ulica - platea

Piotr Jana barso na vlyery vranyl
Sul. 33.

Slystelysmy, yst Piotr posorygayet Jana
barso na vlyery (in platea) vranyl

Sul 33, sim. ib.,
sim. Drial 22, 23

Ulica

2
1Cb

/41/. O doswyatczenyv ran.

/G/est przyszlo przed nas, kako Pyotr sczygajacz Iana, gest gy vranyi 22/ barzo na vliczi; tedy / Ian Pyotra pozwal przed sąd szalvyacz nany, ysze gy vranyl. Ian rzeci, ysze ya gesm gy vranyl, ale z gego poczatkym, bo on mnye pyrwey vranyl, a na to ya mam swiatky. Przeto my Ianowy przysadzylysmy doswyatczyecz na Pyotra, przeto, ysze gy posczygnal na vliczi y gest gy ranyl, bo Pyotr nye odeymowal swego szywota.

~~Dzial. 21-22~~

Ulica

1Cb

/41/. O doswyatczyeniv ran.

/G/est przyszlo przed nas, kako Pyotr sczygayacz Iana, gest gy vranyl 22/ barzo na vliczi; tedy / Ian Pyotra pozwal przed sad szalvyacz nany, ysze gy vranyl. Ian rzeci, ysze ya gesm gy vranyl, ale z gegu poczatkkyem, bo on mnye pyrwey vranyl, a na to ya mam swiatky. Przeto my Ianowy przysadzylysmv doswyatczyecz na Pyotra, przeto, ysze gy posczygnal na vliczi y gest gy ranyl, bo Pyotr nye odeymoval swego szywota.

Dzial. 21-22

Ulica

Matka boza, ^{taa gdy} przez uliczka, wzdzi sye
paspiestala do domu

~~1/2 XV. Bibl. Warsz. 1873. III. Slog. fas.~~

Gloger

Ulica - platea

S tey remye wistedl Assor y odra-
la Nynnywen to myasto y ulyce
(et plateas civitatis)

BZ Gen 10.11

Ulica - platea

Rzece (sc. lot):... Stoporye do domu
slugi swego... A ony rzekly: Nykalye,
ale na vlyczy/ostanyemi
(in platea)

BL Gen 19, 2
sim. ib. Neh 3, 17

Ulica = platea

Owa dziecie moje miłe, które goziem wy =
brat... nie będzie się wadzić ani wołać ani
ustyszy kto na ulicy głosa jego [non contendet,
neque clamabit, neque audiet aliquis in plateis
vocem eius] Róm. 328.

Ulica - platea

Ulyoz (plateas) nadtalay w Dama-
stku sobye, iako nactimyl ocyeoz
moy w Samary

BZ III Reg 20,34

Ulica - platea

borel

na wschód słunora (in
plateam orientalem)

Przygodt kapłani... zgrupadziw ge w ulycer BZ

~~II Par. 29, 4. Polowiczi ulycce udrada Metekias to.
Neh. 3, 11. Zar Jaden s binow i trahetkich zada-
uyoni na ulyci ledi ib. Job. 2, 3. S by emye
twizred Awar y udrada Nynqwen, to myasto,
y ulycce ib. Gen. 10, 4. Ulycz nadzalaq w Sa-
marcka ib. III Reg. 20, 34.~~

8291

Ulica - platea

Rozdzielyly Jerusalem az do
muru vlyce szirsoy (plateae
latioris)

187 Neh 3, 8

Ulica - vicus

Poloniosz vlyce (vici) vtrahat

Melchias

BZ Neh 3, 11

Ulica - plátea

Sydze - syd rostitek lyod... do vlyce
(ad pláteam), gest gest v brani
vodney

BZ Nek 8.1

Ulica - vicus

Podle gego dzalal Rafayas, ...
kryštof vlyce (vici) ierusalymsky

BZ Neh 3, 9
sim. ib. 3, 12, 14, 16

Ulica - platea

Iste geden s sinow israhelskich
zadavyoni na vlyci (in platea)
lezi

B7 Tob 2,3

Ullinn - platea

Starci geyo zbyci oš na rlyoach^a
(in plateis)

082 - T Mach. 2.9
- ib. ~~platea~~ 2.4
im.

rejestr: de venditione panis in platea civi-
batis

-----58c

/2/ Jako zan szlubyono Tho
racz/3/cze magą na nyem

bracz nye /4/ patrzacz gy-
nego prawa /5/ DAley myes-

czan/6/yn, czo szyedzy /7/
wlyczy yprzedawą /8/ chleb

albo czo koly gynsz/9/ego,
tego moga wybracz /10/ wr-

ada kgych przyszczan/11/dze
achchczą a on mvszy /12/

oszwem rzemyeszle wy/13/1-
kyerz dzerszcz rowny /14/

wam albo gynym wasz/15/ym
myesczanom

Mac: w Sawicy
rac. inartyj

Jako gyst prawo maydbor

Mica

OrtOssol 43,3,w.2-15

sim. ib. 14,1

-----5a
/14/ Daley myesczanyn czo
/15/ szyedzy wlyczy y prze-
dawa /16/ chleb albo czso
gynne /19/ Daley starzy Ra-
czcze no/20/we wybyeraya
Tedy no/21/wy przyssandcz
maya p/22/przed Starymy
/25/ Daley wsswyeczaly /26/
kogo szmyasta sscheszcya
pyenady /29/ Czokoly Sta-
rzy Raczcze /1/ Wysznowaya
ysz szya przed /2/ nymy st-
alo to nowy maya przyancz
/5/ A tesz gdy Raczcze cz-
so /6/ wysznawaya nyetrze-
ba /7/ gym ktemv przyszanz-
dcz-----

Alina
OrtOssol 14,1,w.14-29 -
14,2,w.1-7

Ulica

po vliczask = per vicos

(circuibo civitatem per vicos et plateas Cant 3, 2)

ca 147Q

~~MPKI 147Q~~
MamLub 147

Cant. 8

Ulica

Tedy odpowiedziała matka Boia rekacy:
"Gdzie i biegabam miasta i ulic, szukajęcy
tego, którego mi tuje, dusza moja Rom. 747.

Ulica

(*ros. lub.: do wsi*)
Ulicie & vicis

~~1471 APK. y. 124~~

Mamkal 267

(dimitte illos, ut euntes in proximas villas
et vicis emant sibi cibos Marc 6.36)

Ulica

Jako Piotr szyn mój sz domo mójego
wyschethwshi nye zasthapyl drogy dobrowolney
w Szynoczcu na ulicy Stanislawowy... any naan
vitoxchem wderzil szamochwarth
1471 Zap Wauz nr 2960

Ulica

1472. (W 5, 97 r. 1478) Jakom ja nyeszbyl Jana Rzepczicza
navliczy warszewye ^vhanym jemu Rany szyney zadal. — Jako ja
tho vyem. ^{v (ky. w warszewie)}

1478 Zap. Hansz nr 1472

Ulica

Præerna ulica - divorticulum

Dissectabor te ac deducam usque ad
divorticulum - Poyda s/toba y dosprowadra
cric ar do pnerney vlicreV

ex. XV, ~~P. Fil.~~ III, 178.
PF

Ulica = vicus

Kiedy czynisz jałmużnę, nie daj przed
sobą trąbić, jako czynią lichwiernicy
w synagogach a na ulicach [cum ergo
facis elemosynam, noli tuba canere ante
te, sicut hypocritae faciunt in synago-
gis et in vicis] Rom. 271.

Ulica = platea

Nie bądźcie jako licemicernicy, którzy
militują się modlić w ich bożnicach a
na ulicach stojąc [qui amant in synago-
gis et in angulis platearum stantes orare]

Rom. 272.

Ulica = vicus

A miły Jezus jęzwy ję ra rękę i wiodł
ję z ulice [et apprehensa manu caeci, eduxit
eum extra vicum] Rom. 361.

Ulica

Kiedy się modlą, ciało w cerkwi mają,
a serce na ulicy Rom. 607.

Ulica

Nasładował też jego święty Jan a oni ji
też widzieli po ulicam licemseriskim i po
ulicam mistrów rydowskich Rom. 665.

Ulica

Włóczęgi i licemiernicy... siedzieli w ulicach,
gdzie nikt inny nie siedział, jedno oni sami
Dorm. ~~710~~ 710.

Ulica = platea

Adiungimus etiam sibi domum in civitate

√ Penes plateam, que vocatur Thkarska ulica.

(1258) LVII Kod. H. I 308.

Ulica

Is. co KadloP I 308

Przemid... vendit... Johanni...

domum in civitate penes plateam
Thkaczka vlyca

(1258) xvi in. Matr. III ~~supp~~ nr 2

Ulica

ts. co Kodol I 308

cum domo in platea Ikaozka ulicza

(1258) xvi p. pt. Matr. iv 3 Suppl. no 26

Ulica

Johannes luti-figulus

de contrata Wivzina olieze, 1425 / Hipp. II, No 2045.

actor cum Christiano... Herminum habent

Ulica = platea

(s. Petrus). Vendidit domum suam sitam
in platea dicta Cudna vlicxa

1430 Mon Jur. III 19

Ulica

Et hoc ipse Nicolaus presentibus ^sincribit
super domum suam . . . ^xnupcupatam in platea
czudna wlycza 1478 KsRStWarsz I nr 173

1478 KsRStWarsz I nr 173

Et hoc ipse Nicolaus presentibus ^sincribit
super domum suam . . . ^xnupcupatam in platea
czudna wlycza 1478 KsRStWarsz I nr 173

1478 KsRStWarsz I nr 173

Ulica

Nigra platea ~~alio~~ exorna ulicya
St. 205. 11, 15.

Uliczka = januae

Uliczki neba otworzył Jł. 77, 27, sim. Płó
(ianuas caeli)

Katal iest oblocom s witezdu y v

wuj: forty niebieskie il: podwoja niebies

Allesko

468. Jacofmi przitem bili czo yest ian
ranil | potra to iest vczynil zaiego
poczanthkem | ifze befal naiego
dom zamowtor gwaltem {szellimi
flovi} yiego vliczką rambil

Ul. 618.

Allesko Vol nr 468

Ulička

Berzal na iego dom zamowtor kwaltem sre stimi
slovi y iego vlička, vambit 1414. PKH. III, 244.

Uliczka ~~u~~

repperunt portam alias vlyerka^a
violenter 1469 | AGZ. XVI, 67
et hostium in pallatio | ~~Arch. XVI,~~

Quomodo... Derzlaus... invasit super domum
tenute ipsius... et v

Archiwum berardyńskie T. XVI

Zap. sądow Sańockich

R 1469 str 67

Uliczka

Yakosm nys yala samotrzecza gwaltem
w Lasoczynõ dziedzynõ, any gego vlyczek
dobiwala w Brzostowo (pro Brzostowe)

1418 Pyzdr nr 549

~~Ulička~~

Ulička.

ad fores meas

~~(v uličce)~~

(beatus homo, ... qui
vigilat ad fores me-
as cotidie Prov 8.34)

~~Erückner Kaz. Str. 3.~~

~~Rozpr 25, str 160.~~

~~Pat. 1. 175. h. 302~~ 1662

~~Pat. XV R. XXV; 160.~~
(med.)

čtenářské ... a další mols

Uiczka

Porte fluviatum, Uiczki nek, rečne,
aperte sunt (Nah 2, 6)

1461-7 Seru 4175

Wliczka = porta

~~72 72 u~~

wliczki rzek, rzeczne

(porte fluviorum)

ca 1461-67. Sermon. 417. r.

$\frac{1424}{108}$ VII Mns. 417 r.

507

Sermones r. 1461-67

Kapit Krak. № 1424/108 Mns. karta

Mieska.

Myseska ta samokuyana ka =

owse greschowi a nye bandre
othworzona (porka haec clausa erit
peccato Ezech 44.2)

40 a.

Ulyczka - porta

Genste (z wrot smyestnych, ^{wymyho}
Polayszacz mye bich wypowedywal chodalyenye twoye
w ulyczkach / czocy Syozu Port. 9, 14.

V (in portis, fl: w weteiach)

~~Port~~ 9. 14.

U. s brama coby Syozu - Jozobine

Uliczka -

Pomory my w dzien s^urandny, yrlych^x pres.
pyeczmye przysla do vlyzky raystkiey przed
oblyre bore Naw. 41. Nye przeprosay mye
~~rolyorky z adaczemya 90. Chkwalgebua Ma-~~
~~ria, ty yore vlyzka raystka 42.~~

Uliczka

O moy mylij panyc; nye prepu-
sotay nye wlyetky zatraceniya,
alye my stec: Owo ya thwoye zba-
wycenye

Nov 90

~~XXXXXXXXXX~~

Utriusque

Continencia vitam prolongat, ... calum aperit, inferni

vectes vlycky claudit

XVp. post. R. XXV. 177.

~~Brückner Kaz. 3.~~

~~Boz. 25 str. 177~~

2257

~~Quod. 44. h. 202.~~

Ulička.

Erechyl ~~šporech schroya₃ky,~~
~~šs šporechkye enamy₃ky,~~
wydryal zamknyon₃ vlyerka₃,
rozumyal boz₃ mathuchon₃.

~~Ex. xv~~ Pr. Fil. V 103.
ex.

• Utraska

Ezechyel... wydeyal zamk myona utrzaka,
szna myonnyoz bozia mathka

ca 1500 ~~Spr J RW V g~~

(Piedniłstad 173

Uliczka 'ianua'

1

ianua est primus ingressus, ~~profect~~
~~synthor~~ vlyczka, fortha

ca 1500 Erz. ~~flow 114~~

Summa - dicitur in hunc locum, bomania

Uliczka 'foris'

2

forest ~~egz. th. us~~ slyczky)

ca 1500 Erz. ~~Sto~~ 114

Uliczka

Qui sunt hy quinque porticus vchody uel
vlyczky (por. Jo 5,2)

ca 1500 ~~JAp I 68v~~

Gllkar I 42

huj: majca pić louszankow, 29 ts

Ulicka - ianua

Ine panny przed ulicą po spotu
siedzieli (!) [ante ianuam] Rom. 48.

Ulietka = ianua

Był słowick jeden bogaty... a był jeden
niebrah na imie Łararz, który leiał u jego
uliutki [qui iacebat ad januam eius]

Qom. 394.

Uliczka = ianua

Porządek obłubieniec, tedy ty, którzy
były gotowe, wesity s nim ku swa'bie
i patwrona uliczka [venit sponsus, et
quae paratae erant, intraverunt cum
eo ad nuptias, et clausa est ianua]
Rom. 488.

Uliczka = ianua

A jako wychodit z uliczki, wirała ji
druga dziewczka [exerente autem i llo ianua,
vidit eum alia ancilla] Rom. 675.

Uliczka

O chwalebna Maria, ty jest
blyzka rajstka, ty wrota
nyebyestka

Nov 42

Misha

Thys Misha, ~~thor~~ ~~quest~~ yett wy=
Oval eschiel.

~~XXV~~

XV p. post.)

(XXV) 221.

Uliczka

Ładowasz ... Maria, ... wlyczko rayszka (ex. xv) Lab.
215.

Uliczka

Rayszka vlyczko, Matryja, racy nam ^{scywas} bys myla
od szlych duchow nasz obrany

ca 1700 ~~Sp. I. N. W. K. 11~~
Pieśńiłowad 174

Uliorka

Sidrovade gwyarido morroka, .. vlyerko nyebyeska (R. XIX, 62
ca 1500)

Uliczka

Uliczka wycystnyce = via premit { 1466 } R. xxii, 15.

vicus premit, q. via angustat vlyczka
wycystnyce, szyszka, artus asellum

Ulička

lun. ~~Jesus~~ ^(x. Jesus) venisset

Beth ~~page~~ ^{gl.} ~~id~~ est viculus sacer.
dotum ~~id~~ hu vlycrere kaplan.
skey ~~(R xxiv, 94)~~ (Mat 21, 1)
~~(XV p. post.)~~

~~Br. kar. ino. I. 57.~~

Pet. Łac. F. M518 okładka'

Rozpr 24 94

3128

Ulicznik 'ianitor'

ianitor, ~~ya tarwektor~~ ianuator idem_x
vlycznyk

ca 1500 Erz. ~~Stow~~ 114

wrotny, odwrotny

Ulicery - plateae

~~Ulicery~~ bronq ^{portam,} ^[sin] ulicery (fontis) ~~ulicery~~ Jellum Pl. Noh. 3, 15.

Uam. SU: ulicery fontis bti. jui et or.

8232

Ulina

de Claudio binum M cum cruce et proclamacione

Ulina 1388 Supp. VIII, No 4704

~~Helvet 1. 99~~

~~178~~

STAR. PR. POLS pomn. T8

Ulan. Libri iud crac r/388 No 4704.

Ulny 1

Debet dare stipitem apum bonum, alias
ulny pexol dobrych

1441 Tym Szd. 75

pieni ulny

Ulina

4

de cleno^{odio} deferentes "M cum cruce procl. Ulina
1447 Supp. VII,³ No 876

STAR. PRAW (POLS, pomn T 7

Ulan Inscriptiones clenodales

ex libris tua Crac. Rok 1447 No 876

~~217~~

Ullina

De cleudio Ullina 12457 Stapp. II, N° 3448.
Post malrem... M sub corona portantes, procla-
macione Ulanow 1445 AKH. III, 142.

Urbiaac' <sis>

Urbalby = placeas } 1466 } R. xxii, 13.

gl. sc. tu corve, }
(gl. placidus sis urbally } sc. me. } <sis>
si cantus placeas, plus aue quagne places
(gl. sc. suo.)

drub: potes, a nie placeas

ulubiac'się

Bo Bog zastąpił cię koczującym gyeck,
gysz [gysz] sęye ludzynom ulubya-

40 V / Psal. 52, 7.

V (qui hominibus placent, Fl: gisz ludu
lubi sę)

Wuj: Wstępy się ludzynom podobny **Pud** 5a. 7.
b. = podobaję się

Ukubie się = complacere

~~Ukubie się w prawdę twoją Fl. 48, 13 (in ore suo complacuerunt).~~

Ukubie się w prawdę twoją Fl. 25, 3.

(Ruś: любил яем был)

(complacui in veritate tua)

Wuj; ukubie się w prawdę twoją
l. tożsądawany, znajdujący upodobanie w kimś, czymś

Ulubričie

Janom ia s Janem taki tarkymal, eze mi
saiutra plaszymal vrozier, auz mi sra koni
nye vlubi 1437 Ks. Matii nr. 2194.

Tako sra ten targ ro mem domw stal, esse Jan
ymal bitovi plasz vrozier, auzi sran mo
saiutra koni nye vlubil

ib., sim. ib.

Młubić się

95v pr

quia sine fide impossibile est Deo placere

włubisz się

(Hebr 11,6)

XV med. Jk Wrocław 95v

Bł: bez wiary nie można spodziewać się bożego
łaski: bez wiary niepodobna jest spodziewać się bożego

Ullubić sis - placere

A qdiss mi syb oteer vlobila (cumque
mihī sermo placuisset), viskalem was dwa-
nasore mękolo

BZ Deut 1, 23

BZ: spodobał mi się ten pomysł
was; gdy mi się słowa podobała

Ubi die - placere

A qdiz syq lo rlyrby Thobyacrouet, rreere gemv
Raphael Br Job. 11, 4. A qdiz mi syq rreer
~~relub. ta, vichaleu was 16. Decet. 1, 23.~~

v (cumque hoc placuisset, ut irent)

8293

Ułubić się = placere

Przez Twoją czystość samą ty pastwizyta, i
się ulubiona królowi niebieskiemu [quod tu
sola seculorum regi placuisti] Rom. 41.

Ułubić się = complacere

To jest mój syn najmilszy, w nim
się mnie dobrze ulubiło [hic est
filius meus dilectus in quo mihi
bene complacuit] Rom. 191.

Ulubić

In quo mihi complacui, id est vlubil

- (great site)

XV p.post. G1Don 92

Ułubić

Ułubiło = complacuit

Owa dziecię moje miłe, któregoiem wybrał,
w którym ie dobrze ułubiło duszy mojej [ecce,
puer meus, quem elegi, dilectus meus, in quo
bene complacuit animae meae] Rom. 328.

Ułubić się

Ułubito mi eis w hinc: complacui mihi in aliquo

Ułubiszeli goś rekoczy: toć jest syn moją a:

milejszy, w którym się sie mnie dobre ulubito

[Hic est Filius meus dilectus, in quo mihi
bene complacui] Rom. 36f.

Ubiemie = delicatio

~~Delicacione w ulubyemiu.~~ ca 1450 R. Fil. IV 577.
(pro delectacione.)

Milubowaci się

Miserere anime tue placens V Deo
* wlubyocz! <się>

(Eccles 30, 24)

XV med. Gł Wroc 57r

Wuj: zmiłuj się nad duszą swoją podobaj się Bogu

Ułzenie

wstrząsnąć skruszone sercem,

✓ posłał myś... opuścić

zgarbione na włzenie

~~Ev. ex. K. P. P. P. 307~~

* przypis: może zgarbione

EroZam

Doda bosy na myś, dla czego... ✓

Λ (dimittere contractos in remissionem Luc 4, 19)

38: abym wolnością obdarzył ucieszonego

Wuj: edym wypuścić na wolność zgarbione

Użyć

1

Te more byci wrono bracyey y syostrom
w pokutach y w poszczciech. (in abstinentiis
dispensari)

1484 Reg. 722

2
Użyć

y systram

Byskupowe powyathny... mogą, użyć bractwy
pokuty y postow ~~(w)~~ych ostroszy (in abstinē-
tiis ieiuniis... poterunt dispensari)

1484 Reg. 722

Ulyc'

Swadowsz ulzila bi se, ~~swadowsz~~ rigor lentescat
1444) R. KKIII, 304. (rigor lentescat ille,
quem dedit nativitas)

summe dawa, szyl galezic, wloknom nym szolgarni kaz,
G: niedraj estywnosc sie rozprisy, ktorq z przyrodzenia mass

Ulżyć

Modo videt mater gloriosa, quod non po-
~~terit~~ test impetrare, ut filius non occidere-
tur, cogitat saltem obtemp^{er}are, vlzicz, dolo-
rem suum lacrimis

1476 AKLitRp III 108

k. 215

Użyć

Yak[em] ya tobye nye rzekl za szą y ^{sta} szą

Yandrzeya vissiez scodi

'me obiecałem zmniejszyć odrobodowanie'

1437 Pysdr nr 1142

... wyznaczenia ... mionij ... obady, odrobodowanie

Ulżyć

Proiecisti eos, dum alleuiarentur vlszyly <nie>
(deiecisti eos, dum allevarentur Psal 72.18)

ca 1500 G1Gn 59

Wojciech Grombkiński (ca. 1500) wiersz pod tytułem

~~Właściwie to, nie to, więc to~~
właściwie się

Ewa szła właścicielką,
szła z właścicielką
de morte.

~~MARKY. T. 1857. 135.~~

~~Pl. 1857. 135~~

Ułtapić

W sidle ... wtapona iest, noza
gich

Fl 9, 15

Put: w wyzsta iest
(comprehensus est)

Urapic

Godri, birolapil vbozege, vlapica
vbozege, gdy pnyerfge gy

FL 9,31, mm. Put

^ Put : aly

(insidiatur ut rapiat pauperem,
rapere pauperem)

Ušapic

Prizri ianu sidlo, igora ne ne
y vlapene, ier skvil, vlapigi

Fl 34,9, sim. Put

(apprehendat. eum)

Uřapic = rapere

~~Ibi (pre) abi nekem, uřapit ias low dase mory~~
~~Fl. 7, 2 (ne quando rapial) Gades bi uřapit ubogego,~~
~~uřapier ubogego, gdy przyeroga gy Fl. 9, 3! (ut ra-~~
~~prat... rapere). Vřenyřka alho dzyery lwow~~
~~orvyřez, bychř uřaply Vř. a srukaly o liaga,~~
~~Karmye sobye Fl. 103, 22 (ruqientes, ut rapiant).~~

Vřit : by chwataly

Ułapic'

Yako^{*} Yandyey ne ulapil socola any szdzył,

any go vszythky ma, ani na kokossy pana

Purczkowego gyawssy

1424 Pyzdr nr 981

U Fapic - rapere
vstavymy tes, ysr. lithonykole drevyoz...
Pores voley parozyer claw gay vlapyl a 43 qual.
tem veylit... Sub. 58.

ryvath gego brza na mylosary tek
osyloney drevky

1 (rapuerit)

Dialo

Ułapić - apprehendere (x. galebia)

On ręką swą ~~ułapył~~ ^{ułapył} go i wradził go rasyć
w korab Bz Gen. 8, 9. ~~Lawego~~ ^{Lawego} ~~otłosty~~ ^{otłosty} ~~arwa~~
~~szukaisi~~, ~~ułapył~~ ~~comprehendit~~ / 16. II Par. 22, 9.
~~Ułapył~~ ~~tor~~ ~~koźelera~~, ~~prinyosła~~ ~~do~~ ~~domu~~ ~~ś~~ ~~te~~
~~Job. 2, 20.~~

(apprehensam intulit in arcem)

8234

Utupic

Samego Ottosyasa sukaiip
y vlepyl (comprehendit)

B2 II Per 22,9

Ušapic

Ušapuwu^v korlara pumyosla

do domu

v (accipiens)

BZ Tob 2,20

V (arripere possit)

-----149a
/23/ MOzely ktho /24/ szw-
ego dlu/25/sznyką vlapycz ✓
y prz/26/ed woythą przywy
/27/szcz przez poszła albo
/28/ przez przykazanyą
/29/ woythowszkyego a /30/
na wyaczey gdy by /1/ szye
kryl albo vczekal /2/ a
gdy by nyemogl m/3/yecz
woythą albo posz/4/lą mo-
gl ly by gy gw/5/althow-
nye wszderzecz /6/ albo
czso gest prawo

OrtOssol 81,3 3,w.23-30 -

81,4,w.1-6

sim

Mapie

-----13a
/27/ Mogaly od dzyeszaczy
/28/ grzywien czo pozycza-
yą /29/ na zaklad wzancz
gedn/30/a grzywną doroku
czynszv /32/ Mozely kto ku-
pucz ktore/33/koly gymyeny-
ye tako ysz /34/ czo gye
przedala y szaszą /1/ kup-
yla one gymyenyne /4/ Moze-
ly kto swe dluz/5/nyką sw-
ego vlapycz y /6/ przed
woytha przywye/7/szcz procz
poszla albo pro /8/ precz
przykazanyą /11/ Pytalysz-
cze nasz o pra/12/wø

OrtOssol 19,3,w.27-34 -

19,4,w.1-12

Stapic

Utapic'

More ktlu swego dluznyha vlepuzer
y pred voyta pruzheser Estelle 110(g)

Utapać

V lull: vfacon
(per quemcumque capi po-
tuerit) 3b

1

syadz, jasz nye mogly jasz wynowaczca, a ja-
co nye byly przyczynce smiercy zabytego; te-
dy byskvp ma dacz rozgrzeszenie. A wszdy wyno-
waczecz ma bycz powolan, a przez kogokoleby
byl wlapyon, ma bycz wydan byskvpowy.

/4/. Aczby pan chezal skvp, cz dzesyaczyna.

I tesz ktorykoleby pan po swej wszy dze-
syaczyna chezalby kvpycz, ten przed swyaty
Iacobem ma targowacz s prelatem, ktorogo gest
dzesyaczyna. Paknyaly zamieszka, tedy prelat
kromy wszego nagabanya pana, 5/ dzesyaczyna
Dzial. 4-5

Uřapic

1806. (T 3, 532 r. 1498) Jakom ya nyevlapyl wolu plowego
Nyevka yakubowego vbydla kthoregom yemv po Syestrze po-
sthapyl yako pol kopy thako my etc. — Jako ya tho wyem.

1498 Zap. Kancz nr 1806

Utopic'

Thi (pro ali) nekedy ne utopily
iaco lew durre mwiey .

Fl 7,2, sim. Put

(ne quando rapist)

Utapič

imper 3.29

čon moč duseč nepravil
y vlepč, y potloc is zemp sci-
not may

Fl 7.5, sim. But

✓ (comprehendat)

Utapi'

Bo one vlapili' sp ducif moif

Fl 58,3

ut: vlapily
(ceperunt)

Ułapić = apprehendere, ceperre

~~Ułapięci i. h. 34, 9 (comprehendet eam). Młóza
Korywego zle ułapy we zghynen v Fl. 139, 12 (mala
capient). Ułapięci Fl. 34, 9 (comprehendet eam).~~

~~Ułap y pollock w zemp usiwot may i. h. 7, 5 (comprehendet
dat). Ułapiti i. h. 58, 3 (ceperunt).~~

~~W siel ułapanie i. h. 9, 15 (comprehensit).~~

Рул: zle weszup

Utapić

1347. (175) yako ya tho vyem ysse czo vdzyelal Jan polo-
myey tho vdzyelal zayeh (!) poczathkyem, ysse hyh zagardlo
vlapyla yrenylahyh tha ko my Bog.

1472 Zap Wansz nr 1347

utapic'

Tako⁷ etc. Jako kedi⁸ panÿ *Mar-*
gareta pozlala. fwø czelacz. la-
pacz | fwego pozefzczø⁹. [[tedy¹⁰
kedÿ lapacz | gÿ vlapÿlý.]]¹⁰ {ke-
digy¹¹ | vlapily}. ÿnaprawo¹² wfczø-
gnølý. tedy Marczin przibegw | fe-
liczanadze¹³ fwimÿ¹⁴ kmotoviczÿ¹⁵ |
togo pozefzczø¹⁶. otbÿl¹⁷ gwaltem |
ÿ trfzÿ czeladnykÿ ÿeÿ. ranil | ÿ
trfzÿ¹⁸ ranÿ dal.

1416 Kosiow m 589

Byly ... glowny zalythz ... a

-----105c

ten czo to vczynyl vczekl
tako asz szą goraczey rze-
czy nyevchopyon

albo nyevlapy/25/on o to
by o zalowano /26/ wednye
szlowye przed /27/ noczą
mozely themv mi/28/rv zlo-
mycz wyczajany /29/ czasz
othen szlowye zka/30/zacz
y vczwyerdzycz czyly /31/
nyemoze albo czo gesth /32/
prawo prawo maydbor /1/
Ttanyelyszye kto/2/ra nye-
vrzadną^{3/} rzecz
o ktera by czynycz goracze
prawo to gesth sand

Atapic

OrtOssol 64,1,w.23-32 -

64,2,w.1-3

V(mon deprehendunter, Ort-
Mac 85: myl vchvacion)

Utapi'

nyewohopyon alla nyevolappon

~~2. pd. XV~~ Ord. Br. VII 556

volappon - begreifen
i. b. 556

Ułapienie = captio

~~Przidi remu... Ułapene, 1002 skrot Fl. 34, 4.~~
Błogosławony gospodarzyn, zen ne dal gest nas
w ułapene, z łbom gych Fl. 123, 5, nim. wut

(in captivem)

schuytque,

w. ischuyceme
1000 na portue

Utapneme

Prizdi ienu sidlo, iezor ne we
y vlapene, iezor skvil, vlapu gi

Fl 34, 9

Put : wpyera

(E captio)

'Tapha, para, putaplia'
~ pnenwinie

Utarbic [?]

1000

Peso Nicolay porazował y łazbil peroli,
to yet wtarbic w swej zastawie 1406
Hube 26. 84.

Ułomek - fragmen

Daly genu... nyemali Źłomek / ygow, BZ I Reg. 30, 12.

(fragmen massae caricarum)

8205

Utomek

Utomek fragmen massa(e) (I Reg 30, 12)

war. kol.: myszczy stomek fragmen

ca 1470 Mamm L⁷⁰

Atomek

Crystal a. v. atomek = fragment 1471 (M.P.K.J. v. 73.

Crystal a. v. atomek fragment

ca 1470 Mandub 147

(sicut fragmenti nostri pernici
ita genae tuae (cont 4.3)

Ujers atomek jablka granatowego

(cont 4, 3

Ułomek

Si famulus dictus golamaka al. wlomek
vicino domini sui aliquod dampnum fece-
rit [aut iniuriam intulerit,] dominus
ipsius pro ipso satisfacere teneatur

1449 AKPr II 369

Ułomek

Si famulus dictus golamaga aut alius
wlomek vicino domini sui aliquod damp-
num intulerit . . . , dominus ipsius pro
ipso satisfacere teneatur 1472 AKPr IV

Wlomek = ~~Famulus~~

Famulus alicuius, dictus golamaga aut
alias wlomek. IV Bandt. Fus Pol. 88. ~~87.~~

D IV

= AKP, IV 138

Uromek

DIV

Tamulus dielus golamaga (= *godoussaka*) a. uromek
Stepp. I, 117

cf. obromek
otromek
Itrromek

Ułowić

Quaecumque virgo ornat se iam in facie,
iam in collo, vt alium vene<tur ?>, id
est vlovny | ... in capite, siue in quod-
cumque meretricio propter peccatum mor-
tale

R XLVII 368 k.60.

Uřowic

1504. (332) Jako Ja nyewszethl nadzedzyczthwo nakomorowo do sthawv szosza anym vlovil sczvkc zapolkopy any gych wdomv vszythkv mam. — Jako ya tho vyem andrzey szin thomkow nyewszethl.

1480 Zap. Kassa nr 1504

Utomic

1

Utesy suent gestey ono... barroso
nfare, isuy go lofay gynales vlavica
ne micoz, aliscy ony do nezgo
cysth drevicr pnyudr

Gm 179b

Ułowić = capere

Jest go (jednorazca) łofcy... ~~ułowić~~ ne mogł Gm. 179, b. 19
 przybierały łofcy... y ułowić ony 94 Gm. 179, b. 20
~~Ułowić~~ i ~~ułowić~~ go sly duch ~~ułowić~~ ne ~~ułowić~~ / ~~ułowić~~ / ~~ułowić~~
 duszy ne był ułowil Gm. 173, a. 29

A także wter przybierały łofcy se
 psy... y ułowić ony 94 Gm 179b

Uřowic - ~~senata~~ apprehendere

Kakoz jako richlo řlowyz moel? BZ Gen. 2720.

(invenire potuisti)

8296

Улові

Іаком ча ные словыл в'стапіры

Іанові cobitj gwaltem anym
gey pri skarmy (s)

1458 AKPr VIII 52

Utonic

A taksery surthy Bartholomeg
gest on the byl veynil... alyar
go shy dach press ne. (sc. lozactuo)
f gego dusry ne byl vlonil

4m 173a

Młowic'

O słabejmy myli paucy... kłomys hacy
swiagwc, zby kopo zwęwt a wlowyl

xv ex. glnp 69

Woino'

h 59

Quaecumque vero ornat se iam in
facie iam in celo,

Ut pluma vena i.e. plory sunt in ca-
c. 1500 R. XLVII 368.1

pite

Уточнение

~~Державному виставі латка мимо державне встановлення~~
~~1407 № 26. 88.~~ Яким я підług встановлення
громадського у ліста заплачу Верто оны ска-
шали 1424 Справ. VII, № 2648.

У паней врозли

Wtorenie

Za slawyamy dzedini massre... [shakymy]
wloszenim, obrzodem albo obyrazem ~~z~~ tali-
bus condicionibus, pacto, ordine ser more, #
ca 1428. Tit. I, 482. ~~Iuxta qualitatem predicti~~
wtorena 484.

Y worytky y porpoltie ku namensnim
dredinam prysluchayoncz mycer, drev-
srecz, trymacz, wryuzer pokayne 403
y myzrne...

Уложение

XV мед.

Умовы влощеные = pacta (Р. XXIV, 347.)

Utozenie

?

Ustawienie a. obozenie scita (Esth 3, 8)

war. kol.: ustawione

(regis scita contemptus)

ca 1470 Mam Lub 114

W: krolowstwu wokranciem gantugay
(ca. 1470)

Uloženie

Jaco Trencanec wisla latha
mymu nemske vlozene

1407 Hube 26 88

Utorienie

Secundum propositum podlug
vnyshu aut vlos(e)no
var. ksh.: podlug vnysho
mam. mikutovki: vedle vnysho,
vlorienie

ca 1470 Mamlub 279

(iis qui secundum propositum vocati
sunt sancti Rom 8,28)
w podlug portaneniemi Rom 8,28

u

~~ulozenie, d.~~

St. W. II A 1 prepis, wlo
we
3. rozstrzygnięcie (opow)
orzeczenie z domne
i inne

XV p. pr.

~~detet vloszenie determinacji~~ PrFil.V, 35.

~~Zatuz. I. Nr 56 Gath de Crepp. 1406~~

~~Pr. W. St. p. 88, 35.~~

Brückner Prfil 5, 35 pocz w XV

1451

Utożamie

Ysz
Pan Przebislaw przeto poldzewancynasze <grzy-
wn>y wszól na Staszku Zidencze...> ne trzimal
podlug swego lista any zalogi ne lezal podlug
zenskego vlozema

1412 Kościan nr 468

~~Mo: Piel 930~~

~~data ?~~

Utożenie V (1846): divorce a drese

4b

-----
papyesska bądze dana, ktorey my rozszy 6/
daoz / rozgrzeszenia nye mamy, ehożemy, aby
wsyawszy gey kopyą, przykasanye rzadnye a o-
byczayne zachowane; ale o interdiktce to trays-
nayaos, yaco geamy pyrwey polozzyli.

Praygycze statvta oł syemyan.

N/ye na bycz sadzyw, acz podlug rosyrze-
nya esason, obycsage albo vlessenye / lvdskye
syą odnyenyloby, gdysz nasstwo nyetyke w say-
lach esala any ezvdnosczy harnasz' na bycz sezna-
no. Przeto my Kazimyrz s Boga mylosczy pospoly

Dział. 5-6

*N. consuetudines et humana
facta variantur*

Udovienie - statuta

Nyč ma lizer za dnyw, acz wloszenye ludzkye 143
admyenzloby brist. 6.

Utoienie - ustanowienie

Striewica Marja podług tego utoienia
postugowała z innymi pannami w ko-
ściele Rorn. 18 19.

Utożenie

Chcąc ona zawždy popęnić utożenie
albo pływaj swego (!) świata, a by nigdy
próżna nie była a też nieco jaż samę
czczyca była w kościele, szedzy i pokłęta

Rozm. 19

Убоженіе - форма

Покрытій майз падул олозенья правнего
Ал. 41.

(iuxta iuris formam)

дїелъ

Utoronie-

podług wlozenia

intra qualitatem ca 1428. Fil. I, 489.

~~glossy~~ około r 1428

~~MAL. Zab. j. polsk. №2503 Bibl. Jag~~

~~Prace Fil. t. 1 str. 489~~

341

Ułożyc

Handwritten notes at top right, including a date-like scribble and the number 15.

Handwritten notes: *mianowicie*, *zapewne*, *lis*

Hec nimirum wlpes coram querente cibum car-
nis tam auide arte picta et wlpina fraude subdo-
la se ingessit gl. prostrauit vlozila

Handwritten note: *podstępny*

Handwritten notes: *(by)*, *mehairtus*

1436 RRp XXIII 276

k. 60v

Handwritten notes at bottom: *I prostermo*, *ingero*, *aidus*, *nucsi*, *men. citasi*, *mitai*, *memoycomy*

Ułożyć

mental to work

5 (v).

Re uera, molares dentes in duplo prouida ob
hoc natura composuit, gl. disposuit, formauit
vlozilo, ut masticacio maior assit

1436 RRp XXIII 277

k. 67v

Ułożyć

Ruminans melis ^u diger^o ^{ip} et alimentum in fine per
amplius deputatum, gl. determinatum nutrimentum
vlozone, assumo

XV med. RRp XXIII 280

k. 278

¹⁰ x. ego Bos,

~~wg Hojasa~~

Utozié

1 (3)

Utozié (ne) requievit (nov. l. l. :)

Utozil (²² requievit)

no 14710

Mamluk 183

~~RECEIVED~~

(requievit Syria super Ephraim
Is 7, 2)

U. otopocęta Syria ne Ephraim
Ed. miserte ne
100 Syria tangta dorem - Ephraim

Ułożyć

ful. par. i post. ...
1 (4)

Huc ager ille malus dulcesque a fontibus
vnde ad plenum calcantur *nyechya
bedw uloszony

XV ex. Verg Georg 82

1 (1) f 0

Ukozyć

Nec secius omnis in unguem arboribus
positis, wloszonym, secto via limite
quadret

XV ex. Verg Georg 83

a chcąc wyry w tych ksygach vloszoney, bo ¹(3)
czastokroczy zly acz acz/a/ nye bądze są bal
grozy, ale są bądze bal wyry. Utożyć

/1/. /N/a początku sądow sędząc strony,
tylko mając Boga przed oczyma, aby złomcze
prawdy a przedawcze swego samnyenya y czczy na-
leszeny nye bili a chytroszczą swą sprawiedly-
wosc opvsczywszy, kv gedney stronye, drugą o-
pvsczywszy nye przystali, wkładany, aczby nye-
ktory sędza wybrany moczą naszą albo gego na-
nyestnyk, opvsczywszy beyaszny Boga, dzierszcz

(contentas in illis,

Dział. 2

Jul 6: w mych polozonich)

1. unniec wtoznie bizw ~ unniec, wyne
two konni unniec ~

-----
krolestwa naszego a na ymya polskyego 61 ogego
stadla, gedem z drvgym poczesnye byl, a gedem
drvgego nye vraszal, ale sprawiedlywosczy

2/ dopomagal, przeth / z osobney rady wyelebne-
go oczcza, ksyadza Yaroslawa gnyesznyenskigo ko-
szczola iarczybiskvpa, y tesz prelatow y stol-
nykow, weyewod, ryczarszy y pospolstwa sylachty
naszey y ziemye polskyey, kv wieczney pamyączy
wkład albo statuta vstawylismy, kteresz podpys-
my cheząc, aby ge wzięli w zemy polskyey wszyt-
czy zachowali pod narvshenym naszey myłosczy.---

Dział. 1-2

Włozyci

1 2
= (3-4)

Włozyci = posuit

1471

Mam Kol 164

~~Włozyci~~ ~~Włozyci~~ [ms] ~~posuit~~

(posuit oculum suum super corda
illorum Ecclus 17,7)

~~Ecclus. XVII, 7~~ 1000 ~~Włozyci~~ ~~posuit~~ ~~oculum~~ ~~suum~~ ~~super~~ ~~corda~~ ~~illorum~~

Utoiyi

2 (2)

Quid sequestri inter ipsos ~~et~~ ugendualy
y vlorily, theultima popolnil

Troyano

1398 TRaw IV nr 5966

Utozyc

ktchorz

2 (2)

~~Legroschi inter ipsos regendipli y ulozily
1398 I Paw IV, No 5966. Za Pika dwo gorywne
mal w spcz, ero yepnare ulozily 1403 J.R. VI, 208.
Sen Senca verant ulg ulozily 1404 piek 196. Hymez
ka ne ganil Nicieka pot zacladem dwozku kxi-
wen, iaco pan starosta ulozil 1406 piek 291.~~

Utrique

2 (2)

Hoc domini sententia fuerunt
vlt. vlt. vlt. inter ipsos hoc ve-
dium

1404 ~~Feb 14~~ KsL Bzm
nr 1835

Mozyc'

597 Tako gim pomozi bog yfwanti † |
Jaco to fwatezø Jaco Hÿnczka
ne | gonil. ~~Nic~~czka potzacladem
~~dwu~~stu krziwen Jaco pan Staro-
ft(a)¹) | vlofzil.

1406 Pozn w 597

rieh VI nr 1030

Ułożyc'

23b

kromy roboty chowacz dwie niedzely. Paklyby w
 tem czassye kony nye wyzdrowyal, tedy o ten
 gysti mayą myedzy sobą przyaczelsky vloszycz. ✓

(componere temperatur, Dziel. 30
 Jul 39: szą sgednacz ma)

Utorje.

Du radpascow, y ten ayedhary, dial ~~wtowony~~
puzer pnyarele wlowony wzrztera Driad. 45.

Jul. 0 - 1873
Tłoczone

Wojny

obeszczony y syedlenya, nysz drvgy, a tako ow
rospuszczony y tess nyedbayacy dla polepszenya
y zbvdowanya dzal przez przyaczele vloszony,
wzrzvca, a to po dlvgem czasye, dla ktorego o-
byczaya domownyk czastokroc odtracy sya od bv-
dowanya y polepszenya swego gymyenia. Przeto my
chczacz ten obyczay zatracycz, vstavamy, aby
gdy bracza abo przyaczele blyszszy abo daleczy
rozdzelaya sya, a wtem dzale bada myszkacz
przez trzy lyata y trzy myesyacze w mylezenyv
a przed sadem tego nye wzrvszaly, wygawszy

/110/. O pospolytem dobrem.

/V/stawycznye pospolstwo czyny czastokroc
rostargnyenye, w ktoremszeto bracza abo gynszy
przyaczele na gnyew abo swar czastokroc przy-
45/ chedzą a tako w szkoda vpadają. / Wiele
ludzy wzięły to w obyczay myeszkaez w osobnosczy
swych domow abo syedlysk, czasz, ktora na nye
slvsza z rozdzenya oczczyzny, a to przez przy-
aczele, aczkole tego dzalv przed oblycznoscs
krōla abo xandza nye przywyoda. Ale czastokroc
syą przygadza, ysze geden pylnyeyszy gest syebye

Utożyć = disponere

3 (2)

Domagal^{yst}... słowa... er^zozz v^zlofit y^zost^z ~~tek~~
abrahamowy FL. 104, 9.

^ y przyspęgy swoyey kw Ysaakowi

† Pul: dovcyl^x
disponit

W lt. potanowit z Abrahamem

x 2' nedei homie a. aenni nwy kinnel
= mdu, skiewoci b.../michomecnie pre-
awny z mowine

możony | Ułożyć

d. wyłone, wyłone
droga ustalona droga
3 (2)

Jaco to fwaczø, Jaco micolay |
neczandzal vanczenczewich ludzi |
navlofzonej drodze

Piek. 1273. 4

1408 Rościan nr 373

Wziąć

3 (2)

mog yfza (!) to berzem knafzey dufzy
yknafey | prawdze yfzefmý vlofzily
fbraczą yfgynimy | paný bracz od
dobyczancza dwa quartniki |

<t>

1422 Pozan nr 1109

Ufoziye-(impanere)

Prawno ser ^vloryer (zakayqer, vslawylisni
Sul. 38.

niel o

2 (4)

...ter o
dueto

Utworzei rekojmic

Skarogomy aby thary gyzraire (spolne razkoymye
vtoryli Jul. 51.
50-)

Ukariye - slawere

inher^{est} yon

Ter³ 0⁽²⁾
oiato

Ulaweruya porres^(koola) ^{podk^{est} ego...} ulorona sa shytha
nyrey papitana Sub. 74.

Woxomy Wozyj

3 (2)

usque ad praefinitum do wijreceroneg, olawo-
tempus a patre nego

July 1, 5⁵ 1/2 x 10 w.

(sed sub tutoribus et actoribus
est usque ad praefinitum
tempus a patre Gal 4, 2)

W. joko dtingo die dnie jest diecipien
nie me jest winy od stuzi, letpc panem
wnyphieps, ale jest pod spielumy i sprawa
nie ai do sameronep nem ad oia

Utazje - imponere

Vložit vrokí na země s^{to} lyker s^{sebra}
a lyker slova BZ 11 Reg. 23, 33.

(imponit multam terrae)

W utazje w^{ing} ne z^{iemis}

8297

Biblie telonka: wložil

Utorje - ponore

↓
Utorje - ponore ten cras mylosyordru borema. V
Bz Jan 8, 13. ~~Ly krobja uloviles at the~~
~~weyeye to Jan 8, 10.~~

V 2 podle usrey wley vsta mylysaye
gemu dren

↓ (pozunistis)

8298

W zame mylysaye

Utworzyć

3 (2)

Ty kwiaty własnych wstawek -
nyc (posiadać dekrety)

BZ Dan 3, 10

Użyć

$\frac{2}{3} \text{ ay } \frac{3}{4} (2)$

Angele rabyda israhels^{kiego} ~~(kogo)~~ wlozily so^{bie}
miedzi sob^{ie}

(definiement apud se)

z I Mach. 1,65

Utozyc

III (2)

40

z riczerstwem naszym obeszczawszy to z boszą
pomoczą, ysze od dawnych czasow w ziemyach kro-
lestwa naszego ezastekroc w sądziech nye podlug
zgody, ale podlug swych glow smyslv a starych
lath rozmow rzeczy przednye przeszle romagy-
cze sądzą, temv ta rzecz tako a gyszemv tass
rzecz gynako: dla ktorego rozdzeranya rzeczy nye-
dsy naszymy poddanyym gadky y myeszanya pochodzą,
przeto kv chwale boszey y mathky gege y wszech
swiątych a na vszytek naszymy poddanych vlozzy-
lysmy tho myeszanye sadow bycs zlomyono, chezac.

Dzial. 6

Sub 6: vmishlyzsmi
(de arvisimus)

Wozyci

Jul 6
Toc 6

264

Bb

sądzą wlozzonego, to gost cracowski godnego a
sądomyrsky drugogo; y tess starosti naga, nyecz
kassdi swego sadzą.

/21/. O godzynie syedzenia.

/P/yrwoy tom byl obyczay, yzre any godziny
any czas trzymane przy sadzech, a czastokrecz
czy, ktersy nyeli czse sprawyacz w sadze, alysz
po obiedzech obszarwszy sya a opywszy sya,
przychodzili, ktersi czastokrecz stolecs sadowy
nagabali a sprawyedlywosc ewszyky zatraczali.
Przeto aby czas y godzyna sadom byla sprawyedlywa

Dział. 12

-----
 rzeszy dziedzynne daley trzech nyedzel roku nye
 naya dacz. Ale gdy bądze szaleba o dzedsina, tedi
 sadza abo podsadek przerseczona, szaleba przed na-
 ny na wypowiedzesz, a ny z zyczerstwem naszego
 dwery tba ysta rzesz rozgodziny, procz byzny bi-
 li nyektoryn nagabanyu pyliny ogarnyony, tedy
 szeszesy abo przymanyey czterzen ky sadzy y pod-
 sadkowy polaczyny, ktorzy taką rzesz dzedsynną
 podlug sprawedyweseky rozgodzą.

/20/. W kaszden powyaczte na bycz sadza./

12/ /V/stawiany, abt kaszdy wogewoda nyal swege
 Dział. 11-12

Ufozyci

Ustawiamy, aby każdy woźnica miał swoje miejsce
wlotowego dnia. 12.

✓ Sub 41: hlo aruzans
fuerit observatum

mael per

Utożyć

23b

kromye roboty chowacz dwie nyedzely. Paklyby w tem czassye kony nye wyzdrowyal, tedy o ten gysti mayą nyedzy sobą przyaczelsky vloszycz.

/61/. Gdy knyecz knyeczka zabige.

/A/czkoly podlug starych praw bylo vlozono, ysz gdy knyecz knyeczka zabył, tedy dawszy za wina trzy grzywny groszy, byl praw; ale ysze dosycz nye bylo takim kv sskaranyv, przeto vstawiany take: gdy knyecz knyeczka zabyge, tedy panv, kteremv przyslusza, za wyną trzy grzywny.

Dział. 30

Utarji ny - komponere

Paklyby kony nye uwakwalyal, kedy ten gyat:
mays [i.e.] mvedy walya purawalky wlosyer
Dias. so.

v 1666. wykladamy tez y = 13
vstawiamy

Mozye!

41b

ow, kogo tak zastapya, bądze praw, a ten, czse
take zastapy, na natychmyast odpowiedacz o rzecz
namowiona.

/130/. O woly y o slvszbie.

/V/loszylismy, ysz riczerze y slachezyczy
krolestwa naszego polskyego nam y naszym namyes-
tnykom w zemy w krolestwie polskyem w zbrog y
ke kaszdy mosze, maya sluszycz; ale za granycza-
my nye sa powynny, wygyawszy, yszbysmy gym do-
szycz za to vczynili abo gych preszily.

-Dzial. 52-

Wójc!

3

~~Wójc!~~

Indei componerant
ulosylibili 1466, R. XXV, 141.

Petr 1 298 h. 286.

~~Brückner Kaz. św. 3~~

~~Rezpr 25, str 141~~

~~Kazania Piotra z Miloslawia~~

345

~~Odpr. Mikolajasz Star Rademiá r 1466~~

Utwiyé

3 (3)

decerne pryszny a. włosch
(wer. kul.: włos[a_2])

ca 1470 Mam lub 114

(decerne ut pereat Esth 3,9)

W: zęścić się podobnie, wyżej wyżej
Esth 3,9

Wozyci

Wlosa ^{11/11} = decerne

~~Wozyci a. wlosch (11/11)~~

1471 MPKJ. 1.07

~~Wozyci a. wlosch = decerne~~

~~ile. 56~~

Esth. 111

~~Włoczyński~~ WG Ułczyński

3 (3)

Włoczyński Ułczyński impenderet (war. l. 13. 18)

Włoczyński Ułczyński impenderet

ca 1470 Mamulub 116
MPXJ. 116

(damsavit ad dominum eo quod
sis certa mors impenderet Esth
13. 18)

W. woytek tei Israel takimie sercem
y modlituz wotat do pana, pieto, ci
nad nimi, pewno imiere wisicla
Esth. XIII, 18

Utozyc

3 (3)

war. kal.:

Umyslit, vlozil - destinavit

14MHPKY v 128

destinavit i.e. deliberavit vlo-
syt, vmysl(it)

ca 1470 Ham Lub 284

(unusquisque, prout destinavit
in corde suo II (v 9, 7))

w každy jeho portemont w sercu swoim

Włoszyc a. Ułsiyc' WG

3 (4)

var. kel.

polyez = imputa

B. polyez a. włosch - imputa B.

ca 1490 MPK I V 131

Manus 292

~~Philem 18~~

(si autem aliquid nocuit tibi aut
debet, hoc mihi impute Philem 18)

W p'stic' co ushodit' albo uimen, to

uini puzystaj

Philem & 18

Utozyc

3 ~~A~~
= B)

Włosone diffinitum (ver. lat.:

Ulorone = diffinitum (definito consilio)

P. ~~solomon~~

ca 1470

~~MPKJ. V 188~~

Manus 297

sc. vivum,

(hunc definito consilio et praesentis dei traditum per manus iniquorum affligentes interemis-
tis Act 2, 23)

W numerus redg... retrocalis Act 2, 23
1000 woli, potanoniemé; prenidemé

Uložyc' - disponere

3 (3)

Uložyl yem obrzhd vy bra=
rym moyrm Puł. 88.4.

(disponi testamentum

Fl. p(0) lxxid ism

Puł! 88.4.

Ułożyc 'constituere'

3 (3)

constituere id est terminum ponere,
ulożyc

c. 1500 Err. ~~Stow~~ 114

Утoрыц

mem mitkuburhi
vloiss

~~Ex XXI~~
~~propones~~

4 (4)

~~XXI~~ vloysch = propones

(~~u. s. y. s. z.~~)

~~XXXXXXXXXX~~

Manusk 23

147/~~MPKJ 197~~

(hæc sunt indicia, quæ
propones eis Ex 21, 1)

~~XXI. I.~~

w. melwijn 1000 medita-
wiz

~~Ex XXI~~

BZ wilosiss

5 (3) ~ utoryc'nie. (dec 24, 28)

finit se longius ire
vlozylska daley gydz;
~~Stenhat...~~

~~Brückner Kaz Św 3~~

~~Rozpr. Tom 25, str 199~~

~~Pet. Lac I F M449~~

~~ze Skalki w XV~~

p. port
XV, R. XXV, 199.

V. on skarowl, jakoby
dalej miot iż
1000 to

3104

Um

Od boskich rozumow
asz do luczkich ^v rozumow - rzeczy
pospolite, wiele mądrozom zacrite,
~~raz~~ rzinyl ^v odcrité.

gatzka w. 17

¹⁰
2
(m. W. Klef)

Ubi - animus

A iacem bit [↓] ~~destawieren~~ na swem limye

Pz II Ewd. 8, 30. spomocę pana

boze mego

Biblii Taboris: na swem umie

ego constant animus factus 8239

sum scunium opitulationem cionini
sui mei

Um

Piotr... moe swego uma i swej sily
straci a Jesucrista raprat Rom. 693.

Umarcie

1404

Taco my etc. Jlzem | nyemal pe-
nadzy Cotowich Newfta | powich
przizobe tedy kedyma Szare | bi
zona potrowfkego poziwala any |
potem povmarczu pana potrow-
fkego | nyeothmenilem listow nako-
towi pe | nadze anigich dzisz przy-
zobe mam |

¹⁾ *Może Zaręby. Por. też Leksz. II. 1760.*

1432 Poznań nr 1404

Umarcipna unaripna ef. od

dominus... non habet capere, quis
moriatur ipsorum alias Umarcipni.

(1566)

(1487) Aug IX 131

V. de. unaripna

• Blatowano z transumtu Zygm. Aug. wydane...
1566 r. -"

Umarçyza
Yeslyby sže praidalo, yzby on
nyemocny vmarš... thedy...
mystro vye... (Exokoluyek onego
rozšalo... thedy mystrovye v
vmarçyžane nyer cherial,
yemo nye mayv odnawyar

V maye ono vsytiko mounye wzyer a
šeko dlugo chowar, yorby nye kthom z rodra-
yo onego vmarçepo awal ... a

1491 RUTĚ VII 57

Umarlee - morduus

Nye pakala Lyebye kaplan myedzi Umarleri
(in mortibus) myeveran swich BZ Dec. 21, 7.

Titus Teborho : mezy v mrlcy

8300

Huj : Świerciani tożsiedlu smies

Umarica

(ornamental)

Umarlyce ^{ut} a. umarlinij ^{morticina B.} ~~1471 MOKY. V. 22~~

var. kel.: umarlymy

ca 1470 MounLub 33

(carnes eorum non comedetis et morticina vitabitis Lev 11, 11)

Umarica = lana mortua (?)

Feruos leniores...

De lanis mortuis alias x umaricx

1450 Mon. Jur. ¹ II 160

lana mortua de morte vetus, podic-
stige 2 podigis ovic dicitur

(ozurghes)

Umarlina

(carnes eorum non comedis et morticina vitabitis Lev 11, 11)

Umarlyny = morticina vmarlyne aut vmarlyny

~~B. vmarlyce a. vmarlyne~~

ver. kal.: vmarlyny

ce 1470 MemSub 33

~~1471 MPKJ.V.2~~

Lev. XI

cf. Umarlica

Umarina

* Vimarilyng morticinum

mar. kal.: vmarle

menobrest mltuio. di: mrling

(omnis qui tetigerit humanae animae
morticinum...; pollut tabernaculum do-
mini)

ca 1470. Moudub 42

Num 18. 13

Umarlina

Umarlinaⁱ = morticinum

~~1471~~

ca 1470 Membrub 208

erit morticinum populi huius in cibos
volucris caeli et bestis terrae

Jer 7, 33

(meeting Bobtaeryka Umarl)

Umarla(?) = morticinum

Umarli, a Uchwaczoego od zwyerzpera nye
bpdre gesez BZ, Lev. 22, 8.

Biblie Taborška: mrliny

morticinum et captum a bestia
non comedent 8301

Hij - zedeb liny

Umarly

+

A ledy vócz 4 ten tho crasz do sud-
dgo fona gestcy bil jeden mladze-
nec prynezon umarly

Lu 1826

n. 3

Umarly

Tedy vřecz on mlodzenec umarly
gestcy on k inkim on tako vecl
byl

fu 182 k

w. 16

Umarly

+

Takez dharan... galy cras mladocny
... knyzda jim byla vyrynjona alybo
o-cras gych, shod umarle mo

Jul 44

patri... morbus

4 101 brie φ

Umreć Umally

+

Ustawiamy..., aby thaka nyewyasta
... przy wszystkich... rzeczach... ostala,
wyewszy odrenye y konye male
w varenosy trech greiwyer maya
umetlego (maviti defuncti) Jul 75

H 308-8

Umarly

†
—

Ostatek zymyenia dziedzicznego
ne prirodzone shpo the mpora
vuarlypo ... me spasy

Jul 105

• pro cognatis eiusdem moriti mortui

B 431 : B 1111

Umaroty

+
-

O ~~gyc~~ ~~hym~~ ~~erlowyere~~ umarolym.

Oct chae 102 (g)

(hhat)

Umaroty

±
—

o yednem erlowyekt umarlem.

ort mee 96 (or)

Chyht

1-
wzrostu swo
Mury
/34/ NA to my przyszasz/35/
nyczy Smaydbur/36/kv mowy
my pravo /1/ [Mozely tha ny-
ewyasta /2/ vkazacz podlug
prawa /3/ ysze ten dom ye-
sth gyey /4/ oczczyszna by-
la aona ten /5/ dom szwemv
vmarlemv /6/ maszowy nyeg-
dy spusczy/7/la] Tedy ona
then dom /8/ murowany ma o-
szandna/9/cz przetho ysze
then masz /10/ poko byl
zyw szobyje o /11/ tho muro-
wane nye vt/12/wardzyl Sp-
rawa podlug prawa

OrtOssol 28,1,w.34-36 -

hm OrtMw 24 28,2,w.1-12

+
frater defunctae
mubienis
Elmarty

-----25d
ydoszagnacz gy/9/daczego
gymyenyą y nye/10/gydacze-
go gey gymyenyą /11/ Cyly
ly czo prawo [they /12/ vma-
rley nyewyasty B/13/rath
rzekl na przeczyw /14/ the-
mv] Pytham prawa /15/ mam ly
lepsze prawo kt/16/hemv gy-
myenyv Gdysz /17/ ona mnye
przed gayny /18/m Sandem
szpelnym pra/19/wem gey gy-
myenye w/20/szdala pyrwey
nyszly ge/21/go zona szos-
tala a tho /22/ szye bye-
rza do Reystra /23/ przy-
szasznyczyego

OrtOssol 29,2,w.8-23

OrtOssol 26

+
 GEden czlowyck vmarl y
 szostawyl poszobyne zona
 y dwogye dzieczy
 /22/ gedno dzieczyą vmarlo
 /23/ po oczczv agego cza-
 scz /24/ od vmarla na ge-
 go ma/25/thką poszłą za-
 masz zą/26/masz [Tedy zos-
 tal po /27/ them tho vma-
rlym dze/28/czaczv gedn
 dom]gescze /29/ bylo wy-
 nowatho pya/30/cz grzywy-
 en oty pyenadze /1/ wyno-
 waczczv szye wpo/2/mynal
 opyekaldnyk te/3/go dzie-
 czaczą y masz tey /4/ tho
 mathky

Smarty

umary

Theody zostal po tymu tlo umarym
dycerycyo jeden dom, co sy
odumarl na yzgo methlyz vstllac 86(4)

albo ly mnye /21/ nyemą
 zostacz albo czo /22/ gesth
 prawo sprawą /23/ They v-
marley /24/ nyewyasty nasz
 /25/ nyemoze myecz /26/ te-
 go darowana y ty /27/ nye-
 wyesczkyye rzeczy /28/ Bo
 thy nyewyesczkyye /29/ rze-
 czy szluszayą Gey /30/ bly-
 sznym wyrzeczonem /31/ dzy-
 alye szlowye zen/32/szkyye
 twarzy czo gesth /33/ gey
 blyska podlug prava /1/ PR-
 oszymy wasz /2/ nawczczye
 nasz

Marley
 nin. OrtOssol 68

 OrtOssol 55,1,w.20-33 -

55,2,w.1-2

Ort 107: synego vmaręgo
dzy edzyca

Amarty

Vsi. ni emasth Pm. jiwende

+

-----144d

A [pogey/szmyerczy
zayszą ma /24/ przycz^vna
pokolenye /25/ tego ysth-
ego vmar/26/lego dzyeczą-
czą] ktorzy /27/ bandą bl-
yszy przyrodzeżny /1/ Od
kthorych tho gymye/2/nye
przyszło 0 tho wasz /3/
proszymy navczye nasz /4/
ktory thv ortel podlug /5/
prawa mą szye ostacz /6/
ytesz gdysz ten przyszasz
/7/nyk kv prawu przy/8/
szagl

y szgynymy przyszasznyky
ortel nalaszl ten czo gy
przyszasznyczy wyrzekly

Ort0ssol 79,4,w.23-27 -

80,1,w.1-8

Umarze
umarly

1113. (528 r. 1461) Jako Olecschy, syn moy yvssz vmarly
(wiz) wzanl < w mogem ymyemyv (!) > vesszkodze trzy konye
ytroye Szanye ydwe Szekyrze kthore byly pyotrowi zgroczcza.

1461 Zap Warsz nr 1113

Umarly

+

Odкупилу дусь слуг y сребницъ твоихъ всит-
кихъ умарlich. MW. 21b.

~~Marszałek~~ Muarty.

Prosz za mamy, Anna szczytha, wnuka swego,
Ola wasz ma brayto v=

marlego.

M. Wł 86 a.

limarly

+

2

Takyez then need o y obyray...

chicemy, aby byl tryman ... pry syes-

times myeancornys y tez vmarlyes

(circa bonores... diccedentes)

1484 Rep 720

Umarly

+

Koledego roku

V za umarla, bracia, ... maya, tny mze cyszsci

1484 Reg. 720

pro fratribus ... defunctorum

Tantum tristitiam ac dolorem
Umarty nem sustinuit (re, virgo Maria),
quod quos

napoly umarla olonum
Semiviva, ~~maxima xxxxxx~~
reducta est

R. XXV, 180.

xv p. post.

+

Umar'y

Ya mo skyna Umar'ego osklyvya
ex xv nPKy. II, 317.

k. 1v

di fi li um re sus ci te to

umarły

Jesusa umarłego stworzenie plakalo

ex. XII. K. I. 145

Umarly - mortuus

+

Qui dyabolo vivit, mortuus est deo

~~umarly - mortuus~~

~~42~~ xv skyr 270
med.

polske glose na fot. nieczytelne

k. 127 r

Umarty

Takli kto na polu ciotknye
marchi zabitego slouyeka albo
samego o sobye umartego, ... mycist
bocare

De Num 18, 16

cadaver occisi hominis aut per se
mortui

Umarty (albo spóćim, albo lepićim albo
Bo) (Możi? to słusz? Kum [?] Tym)... Umarty 4^{ty}, 9^{ty}
v miłosey borey rozpachaić Kiv. br. 11. * 13.

+

Umarly

+

Moi bog: ostan' umarlin.

Ksiv br 16

Umarly

+

Tesny sobty fan malcy jest on
kil moze nad umarlyny

Jan 1830
w. 16

Almarly

†

A tako včez ona marla gestcy ona
natic masth smarthly byla fstala

fu 1836

r. 4

Umar̄y

+

Mortuos, umarle, vivificare

In pl. 155a

Umarly = mortuus

±

Zapomenu dan ietm, iaco vmarli od vevra fl. 30, 15.

sim. Pur

corpore mortuus a corde

Umarty

Sprawadani szp..., yzewmi...^W
romarlego do grobu ~~ne[adp]~~ (o [dpro])

wadrii in. XV hist. lat. 1299. Spow 1346
14.1.

~~zag. nr 1299 k. 1.~~

~~Pr. Kar. str. 113.~~

Spow 2.

(martwego ib. 2.

~~Rozpr. 24 str. 80 pocz. w. XV~~

2056

Umarly

11

Ixywoth sgednal vmarlim.

gl. XV Pamdit. XXVIII 308.

(med.

umarit̃y A toz mylossyerdze gesth
[gest]

~~toz mylossyerdze gesth [gest]~~

Přuvřej býadi zalowanije ý wsumo-
zenije poduk (W) mozi, zalezi w sýedmy
wezincech mylossyerdzija: ... umarle-
go pozrzesz

1/2 XV d. XXII, 240. +
(meat.)

(sepelire mortuum)

Amariy

Trzypuszczayę inyż, ku poznaniu; ^(cz) czy
sweo Amariygo poznayę

B 2 Jan 2 3, 4

~~Jan. 16. 23, 6~~

et septem mortuum meum

limarły

W wyborach próbie poznał swego umar-
łego, a zadany odbronyca nyci mon,
bi w jego próbie nyci poznał swego
umarłego

Bz Jan 23, 6

mortuum

mortuum

umarłego

Umarłego pogrześszcz, w smutku
wspomagaacz, smutnego poczyeschaacz

ex XV 1409. I. 143.

Umarly.

±

A nos Umarlini nye* bōdrecro warac
crato swepo.

32 Lev 18, 28

super mortuo =

Umarly

±

Ucsin s wewie pan mylosyerosse,
iakosta ni Ucsinile s umarlimy
y se. umob

32 Ruth 1, 8

sicut fecisti cum mortuis

Umortij

Priskap, to jest kopton nowiszy ...
ka wszelkemat atmarleniat owszem
myz unidze

B2. Lev 21, 11

od owszem mortum

Umierły

+

Która cyf. zemysa pny nuy e
Umierło, w kcyne y ia Umieró

Bo Ruth 1, 17

moientem

Umarly

Od niedostatku wody między umar-
liny są polyceremy

B2 juw th 11, 10

inter mortuos

*qui mortuo vno debitorie
mentent*
Almarby

opiekalnyk gym/25/yenye
thych the dzyeczy /26/ pr-
zedacz Acz by koly ony /27/
naprzeczyw themv mo/28/wy-
ly y sthego wyana /29/ za-
placzycz gyne dlugy A /30/
[mozely tesz opyekadlnyk
/31/ dlusznikow vmarlego
/32/ prawem przyczysznac]
/33/ aby przed prawem oth
/34/powyedaly y dlugy /1/
zaplaczyly Myasto dzye/2/
czy kthorych gest opyeka/3/
A maly myastho dzyeczy /4/
opyekaldnykowy przysza/5/
gacz albo mozely

OrtOssol 26,4,w.24-34 -
27,1,w.1-5

mm Ortloc 21

/17/ NA tho my przyezą/18/
 sznyczy Smayd/19/borku pr-
 awo mo/20/wymy [Czo|koly
 ten vmar/21/ly szwych rze-
 czy albo gy/22/myeną dal
 swemv to/23/warżyszowy za-
 szywotą /24/ szwego wracze
 y myal to /25/ wdzyerzenyv
 tho gemv /26/ ma zostacz
 ale zostawyl /27/ ly ten
 vmarly possoby /28/ sto-
 yące albo nyastoyacse /29/
 gymyeny ckosz myal we
 /30/ szwem dzyerzenyv Asz
 do /31/ szwey szmyerczy

nothas

Amarty

in. Othor 60

/17/ NA tho my przyszą/18/
 sznyczy Smayd/19/borku pr-
 awo mo/20/wyny Czo koly
 ten vmar/21/ly szwych rze-
 czy albo gy/22/myeną dal
 swemv to/23/warzyszowy za-
 szywotą /24/ szwego wracze
 y myal to /25/ wdzyerzenyv
 tho gemv /26/ ma zostacz
 ale zostawyl /27/ ly ten
vmarly poszobyę /28/ sto-
 yące albo nyestoyacze /29/
 gymyenyę czosz myal we
 /30/ szwem dzyerzenyv Asz
 do /31/ szwey szmyerczy

vmarly

num. Orthure 60

-----143a

przydzyely kto a lyczy
szye temv vmarlemv przy-
rodzony

tedy ma czlowyiek /25/ wy-
myenycz blyszkosczy /26/ A
ma na to przyszancz /27/
szam ranką ysz mv gest /28/
wthem czlonkv atako /29/
blyszko przyrodzon ten /30/
vmarly Jako wymye/31/nyl
przed gaynym szá/1/dem a
tako moze szyą/2/gnacz po-
gego gymye/3/nye a ma to
tesz vpe/4/wnycz
naszwem stoyaczem gymyenyv
aczby kthory przyrodzony
przyszedl wrok y wdzen

OrtOssol 79,1,w.24-31 -

mm Ort für 105- ~~79,2,w.1-4~~

Manaty

Umasiy

brokolnyek then umasly swycki neery
albo sthoyacerep gymyemya del swemmu
th wawyrrowy ze nywothe ... , the gymmu
ma srye usrthaer Oct 60 (10)

ostendit de functi vini
proxime ene
Aluarty

10 m. pan

+

-----97c
/26/ WAssze pyta/27/nye ge-
st ta/28/kye o prawo /29/
thyny Szłowy Ged/30/na pa-
ny przyszła pr/31/zed gay-
ony sząd Rze/32/kla ysz
gey przyrodzony /1/ Przyy-
aczel zostawyl dzye/2/dzy-
czstwo po szwey szmyer/3/
czy ywymyenyła szwoy /4/
rod y v [kazala] szwą przy/5/
szagą ysz ona pothem v/6/
marlem blyszą przyrodzo/7/
na] A tako dano gey w/8/ya-
szanye wgymyenyne /9/ dzye-
dzyczstwa sprawa

OrtOssol 60, 4, w. 26-32 -
61, 1, w. 1-9

Umasty

byedne many przyzba przed gajny na od
y nichle, yz gyle przyodromy przyzaczyl
zostawyl dzyedryesthuo po swey smyeryy,
y wymyenyke swoy rod, y dharala
swre przyzaga, yz one gyst po tym
umachym blysa przyodrome Votchee 79(d)

Umar'y
Hmar'i

+ (10/2/7)

Yako ya Margomrathy, xony Stanislavovey y drev-
ky svey, s domw yego nye odvyotyl ... anym lys-
tom swyathcracych, nyenyacz ya lycz vmarla,
nye przyniosl

1473 Spr JNW. VIII 2, 35

Muriarty.

+

Tu sa sumare tako se moze.

M.W. 18 a.

llmarly

+

o pogrubech umarlych a ~~o~~ yakye modlyth vy mayar
za umarle dzyelaczi y petnyczzi

1484 Reg. 719

de sepultura defunctorum et de oratione
pro ipsis faciende

szalował na Indrzychu, yszby tego mlinarza są-
dzyl y zdał. Tedy my vszrzawszy rostargnyenye,
przysądzyliśmy Indrzychowu, ysz podług prawa
uczynyl.

/59/. O pwszczyne knyeczskyey.

/N/yezgodny obyczay wszaly nyedzy sobą ze-
myanye, ysze gdy ktori knyecz varze nyenayacz
dzecsy any ktorego przyrodzonego, pwszcziną ge-
go dobr. ksobie przygnvya. Vstawiany, aby z gy-
myenya tako vmarlego, gestly takye gymyenyey,
kyelych za poltory grzywny do czyrekwie, do kto-

Dział. 29

bul 40: wmyeray gerich

Volc bonis cornualem olecolentium

30/ rey przysluchal, sprawyono / a ostatek
prziaczelon gego blyszszym dane.

/60/. O konyv zdrowen poszyczonem.

/M/icolay szalował na Pyotra, ysze gemv
konya poszyczyl na drogą zdrowego, ale Pyotr
obgechawszy drogą, wroczył konya Mykolayowy
chromego. Tedy Pyotr odpowieszal, podlug wiari
konya przygladal y tesz karmyl, yaco swego wlo-
snego, a nye wyem, skąd ma vraz. Tedy my na tą
rzecz przysadzylismy Pyotrowy konya na strawie

Umarty Yeslyby nye praidalo, yszby on
nye mozym vmarl...

tedy presthorz mystrzove maya onemo
vmarlemu za ozm groyky kossulye kopyes

1491 RK 7² VII 17

Умары

†

Тен рс(alm) > рс(а)да, узе Хрус
мзсуу кrew umarlych, рне(ан)ф
рне мане ут(е)н(а) уеро

Ри 78 ар.

Umarly-

Porzdrowyona bandz Maria, zbawye,
nye y poeryeschenye zywych y umarlych
Now. 174.

~~a b c d e f g h i j k l m n o p r s t u v w x y z z̄~~

Imazly.

Panye Jezu Kryste, chwala czyebye na krzyzu

~~P. I. K. ch. cz. vmarlego, wgrobye polosonego, myrrą ymasczya pomazanego, prossa czyebye aby twoya smyercz byla zywoth dusse moiey amen.~~

p. 1479 R. XXV, 243

okto? xv ex. ?

Br. Dr. zab. jez. pol. Rpr. t. 25

~~po r. 1479~~

s 243 okp. bibl. clarit. nr. 3729.4°

Umarby

Panye myly bac mocrny, ...
otho ya slovyek tooy

✓ Prystapuya do syna trezo... yako umarby
do ryvota troalego

SKJ.?
XV ~~Spustan...~~ I 151
(ex.)

Umřeć

Umarly: mortuus

Marja jemu rekła: synku miły, ... co
jest to, co sie stało o tem umartem?

[quid est hoc, quod factum est de
mortuo judeo?] Rom. 133.

Umrzeć

Umarty = mortuus

Jednego nacię dnia wstana z martwych
kości umartych [unde et ma surgent ossa
mortuorum] Rom. 479.

~~Umrzeć~~ Umordy

Święta Marja Magdalena też użrawszy swego mistrza
tako unędzonego, jednac krzyknawszy padła także,
jako (841) umarła, a potem gdy wstała Marja Magda-
lena, rzuciwszy się ku szyi dziewicy Marjej i poczęła
mówić rzekący: Rozm. 840—841.

Umarly - martuus

Prerly vmarle trudno wzbudzer bral. 27.

Umne
Umarly

Jdy powstał od umarlych, wspomog-
taly sa swolyenyary yego, yre the
moyl

Vn. Jesus

Ev Lam 304

ann ergo resurrexisset a mortuis

Jo 2, 22

Rozm 211: yako z martvych
vstal

Umarły ^{bul 38: reny vmo-} ^{rene} 208

vdrączsaya. Prseto vstawyany, aby o rzechy dzie-
dzynne abe nyedzedzynnne abe rzechy wielkyye są-
dza nyaste platv rsecsonogo pyatnascze wzał
cztyrzy grosze, a o nnyecysze rzechy dwa grosza
na wżacz.

/53/. Pyrwsze zdanye w swęy noczy na stacz.

(G)dyss rzechy vmarle trudno wzbvdsyecz,
yake mynaly na wstecz obroczyecz, a wszakoss
są nyektory, esse rzechy przeszle y tess są-
dem osądsone nyekakyny wynysly naveszly sya
wzdzyracz, a to w ten, gdy nyektora bracza

~~Dział. 27~~

negotia morhua et finta

Umarly

+

Ego ago super eandem, quia
usa est... palium... et alias res... post
manum mortuam vly. po umarly
noze

1405 T. Part IV w 2487

Umarły

1553

Jako othem wyem Jze barthofz |
Carczmars [etc.] Skanyna nyew|fzal
Sukyen kapatha Arnafzu wogen-
nego, mieczew, vozew paffow | Sza-
moftrow panczerzew ykarczmi |
nyepofobyl wftko (!) thako dobre |
Jaco dwadzyefcza grzywen pov-
marl | eÿ rancze Strzyga ye rodzo-
nego | nyeddy maczeya — — —

1435 Pozu w 1553

Amasty

+

355. Jaco to fwatcimi iaco dzerfka¹
ne wffzala¹ | po vmarle rancze
dzejzanci grziwen penan|dzi ftani-
flaovi

1411 Wel nr 355

umarty

†

...y, SEATUS
Jaco tho fwatezã Jaco pani Hanca
ne pozÿ|la XX grzÿwen poffagu na
Mandzÿgow Mar|gorzacje po vmarle
[rze] rancze a nÿ trzÿma | ginffe
czanfzÿ tamo gedno tha czfio
[ge] na|ge manffa flucha

1420 Koscian nr 844

Elmarîy

+

~~Wuzzec~~

951

Taco etc. yaco tho fwaczcza yaco |
pawel potr ymacey ne wynefly
fze|chninego domu ygey ftryya po
w|marley rącze panczydzelzand
grzy|wen anÿ tego wfithka ma

1418 Pau nr 951

Umarły
Umarzec

±

1075 (117v) Jaco paný Hanka nepo{lo}-
fyla dwu dzeftu | Grzywen polzagu
na(m)andzygowe Mar | gorzacje
powmarleÿ racze anÿ crzyma | gyn-
leÿ czafcÿ tamo gedno tą cizo
nageÿ | Mafza przyflufza |

1420 Pozn nr 1075

Umarty

+

Yze Stanislaw wzial paner a dwadzesca gnyren
puscini po Michale po stronie pogoego, k gynure
blyssay po humarley ranre

1420 AKGr. VII a ~~150~~ 151

umarły

WASSZOWSKY, J. K.
Tako etc. Jako tho Swathezimy
Jaco | pan czepan nepobral {gy-
menya} anythego | wzythka ma
wanczflawowy po | vmarley rancze
gedno tho czo | wyfnal

a) Zapiska skreślona.

1424 Koscian^W 1095

umarły

1237. (100)

Jaco tho Swathczimý | Jaco [pan]
{Jan} Swim synem Sczepanem ne-
pobrał wanczflawowi po vmar|leý
rancze [gymenya] {po Michale gego}
bracze rodzo|nem gymenia wan-
czeý nýflý | tho czo wyfnał

1424 Koscian^{nr} 1237
" a

Umarly

1551
Tako gym pomofz Bog y fwyan-
thy † | [Jako tho fwyadczyimi] Jfz
othem vyem | Jfze Slachethný Bar-
thofz karczmarz | Szkanýna nye-
wifzal dwadzyefcza fcoth | tako do-
brego Jako dwadzefcza grzyven |
poumarley rancze ftriya {Mar-
gorzati} [gey] rodzonego | nyeddy (!)
maczege |

1435 Poam nr 1551

UmarTy

Jako othem vyemi yze barthofz
karczma<rz> | Skanÿna nyewflal
1552 fexczoro conÿ adwadz|efcza ypÿan-
czoro fwynÿ taco dobrich | iaco
fexcznancze (!) grzywen povmar-
leyran<cze> | ftrigya Rodzonego geÿ
nyeddÿ maczegy<a>

1435 Pozn w 1552

Um^{arty.}~~rze~~

Takom nje wynowath oszynacze grsiwyen panu
Dyenskowy za szwyay any Thomialaowy,*prathu
gyego po umarley ranose

1444 Pyedr nr 1221

-----100a

poss./13/wey szmyerczy da-
cz tego /14/ przyrodzony
nyesszą /15/ powynny dacz
nysszly /16/ gdy by kv th-
emv testa/17/mentv przyss-
wolyly /18/ atho gest spr-
awa prawego /19/ DAley [ge-
den /20/ zalowal na /21/
drugyego po /22/ vmarley
racze ych tego /23/ czlow-
yeka oczecz, czo na/24/yn
zalowal zostal ge/25/go o-
zczczv wynowath] /26/ czo
zalowal y vczynyl /27/
trzy zaloby

him Ort Ossol 80

post no the ep me h n m

Amarty

thy zaloby /28/ są powma-
rley rączą /29/ Gwar szyć
stal słowie /30/ aby wyą-
czey albo w/31/yszey nye
nyezalow/32/an Tedy od po-
wyedzal /1/ Ten ozalowany
człow/2/yek pytayącz tak
Gdysz /3/ on zalował po v-
mar/4/ley raczcie Azaly
nyema /5/ tego doszwyath-
czycz al/6/bo dowyescz po-
dlug pra/7/wa szkazanego
ysz ma /8/ daley pytacz A
kako to /9/ ma dokonacz a-
lbo doka/10/zacz-----

OrtOssol 62,1,w.27-32 -
62,2,w.1-10

Smarty
Jan. OrtOssol 80

1510
mozely powod wthore na
Sampyerzą thasz rzecz za-
lowacz szlowye gdy by
przyszagy najy nyedokonal
/1/ Mozely wthore zalo/2/
wacz kgyego samnye/3/nyv
czyly nyemoze al/4/bo cz-
so gesth prawo /5/ [Powoda
nyemo/6/ga przysznacz /7/
ku przyszandze /8/ nyszly
tako, gdy by za/9/lowal o
dlug povm/10/arley rancze]
czo gemv /11/ zostawyl
albo odma/12/rlego oczecz
albo gego /13/ gyny przy-
rodzony prz/14/yyaczel

OrtOssel 77,1,w.1-14

Sm. OrtMor 103

Smarty
[oz.d

-----146a

/1/ MOzely nyew/2/yasta
zapla/3/czony dlug Slo-
wye ysz /4/ ona myeny a-
by zapla/5/czony zapye-
nyadze po /6/ vmarley
racze przysan/7/dcz al-
bo maly szama czy/8/ly
szwyathky albo trze/9/ba
ly gey szwyathkow /10/
albo mozely ona tho /11/
szwą wola doszwyath/12/
czycz albo czo oto gesth
/13/ zaprawo podlug pra

Ort0ssol 80,3,w.1-13

Smarty
Sm. Oktobr 108

(ch.)

post mortuum moruum

Umarly

-----184d
 Gdy by myala gedna zen-
 czysna drugey zenczysznye
 albo masczyczney przyszy-
 acz po vmarley rancze ma-
 ly samą przyszancz
 /10/ po vmarley rancze
 Czy/11/ly szeswyathky Ja-
 ko gy/12/ny maszczyszna
 albo czo /13/ o tho gest
 prawo podlug /14/ (KThoko-
 ly ma od/15/przyszancz po
vm/16/arley rancze bancz
 /17/ masczyszna bandcz
 zen/18/czyszna Ten ma
 przysz/19/ancz szamoszyo-
 dm] pod/20/lug prawa yako
 gest po/21/dlug prawa
 prawego

OrtOssol 95,2,w.10-21

dm. OrtMoc 131

-----137b

a by powod przyszagl na
przeczyw Szampyerzowy

a kako /8/ ma przyszancz
szamly /9/ samoly trzec

A naw/10/yaczey povmarley

ra/11/ncze o dlug albo o
gy/12/na kthora koly rze-

cz /13/ bancz albo gdy

powod /14/ opuszcza przy-

szaga aza/15/lugely na

sampyerza /16/ kgyego sa-

mnyenyv /17/ maly szam-

pyerz znac /18/ albo za-

przcz

aprzyszancz szam szwa ra-
ka o then dlug albo ocz-
koly takyego

OrtOssol 76,4,w.7-18

Sim. OrtOssol 103

Smart

Umarły

+

1120. (780) jako jatho vyem eze zemak nyewschyl pyvczy-
dzeschvth Slothych vekieryskych po hvmarley rancze po pyetrze
kaplanie w recovy hodcysznye gego. — jakom ja nyewschyl'.

1461 Zap. Kase nr 1120

Umarly

Yakom ya dobra dredniernego
ruschayazhogo y myeruschayazhogo
po ~~skazaniyu~~ umarley razre, po yadney (b)
po sym Tworkowem s Sosnyewa...
nye pobral.

1470 AKPr VIII_a 55.

Umarly

+

3076. (313) Jakom ya póczczv y pomaczerzi vmarlych
raŋkv rzeczi domovich ssolą y szkomeri szkrzin y wnych chvsth
y gynsnych potrzeb domovych nyewzal sszyla Nayedwyga
szluschayaczych anym gey vschkodzil Jako polthori koppi pol-
groschkow Tha ko my etc.

1472 Zap. Kana nr 3076

Umasz

+

Umasa maser (funereus color) pp. xv, R. xvi, 340.

(videor formae mortuus esse meae.

Pro niveo mutiloque prius nunc
inficit ora pallor et exanguis fu-
nereus color)

Umarby

Umarle = morticianum, 1471, Nouv. Kal 42

~~MFKJ. V. 180~~

mor. lub.: *vmyarlynz

(omnis qui tetigerit humanae ^{animae} mortici-
num..., polluet tabernaculum domini
Num. XIX 10, 13)

maritime vir

-----18d

szyostry /20/ masza albo
gynego przy/21/rodzonego
prziyaczeła /22/ albo opye-
kaldnyka a /23/ thego vmar-
lego zoną /24/ poymye gyne-
go masza /25/ [then masz] do-
szwey zony /26/ [prawy od
tego opyekal/27/nyka gey
wyano czosz /28/ gey wyano-
wal vmarly /29/ masz] y szo-
stal gey wya/30/no wynowa-
thy Opye/31/kalnyk mowy wy-
em /1/ Othey zenye wyenye
y /2/ them tho dludze y
tho wy/3/sznawam

przed prawem

OrtOssol 26,2,w.19-31

du. OrtNur 20

~~26,3,w.1-3~~

-----108c

przeczyw themv rzekly opy-
ekaldnyczy Gdysz thy pye-
nadze gescze

/8/ nigdy wgego obroną /9/
przyszly A zaly ty pye/10/
nadze nyepodobnyey /11/
przydą gey dzeczem n/12/y-
szly gey mazowy ten /13/
masz Gdysz masz gemv /14/
szlvbyono thy pyena/15/dze
zaplaczycz yvsz by/16/ly
wgego obronye ta/17/ko do-
brze jako ge-vsz/18/yebye
myal Jtesz ten /19/ vmarly
czlowyek

zostawyl poszobyie dlugy

Ort0ssol 65,2,w.8-19

Amarty

Am. Ort0ssol 65

-----104a

mogli by by gey tako masz
dacz... yako wthem lyscze
stogy

gdy to gymye/20/nye pothy-
ch dzieczach spra/21/wnye
nanya wmrzcz /22/ myalo
czyly czo gest spra/23/wa
przeciwy temv rze/24/kl
geden czlowyck prze/25/
czyw temv czo wyban /26/
wybran dzyeczom ytey /27/
panyey wopyekald/28/nyka
Gdysz ten vmar/29/ly czlo-
wyck sdrow stal /30/ przed
gayonym sandem
y dopytal szye pyrwey or-
tela mozely szwe zarobyone
gymyeny dacz komv ohcze

OrtOssol 63,3,w.19-30

Almarty

Amarty totem ...

-----90c
/12/ Umarl czlowy/13/ek y
zostawil /14/ poszoby Sz-
yestrnego /15/ szyna czo
byla od gedne /16/go oczcz-
a y od gedney ma/17/czerze
y tesz brathnego czo /18/
gemv byl brath yedno /19/
pomaczyerzy anye po /20/
oczczv [kthory thu gest bly
/21/szky ku gymyenyv tego
/22/ vmarlego czlowyeka sty
/23/ch to dwu podlug prawa

OrtOssol 57,4,w.12-23

OrtMac 23

Ort 10: tego vmarlego

-----97d

/10/ Gdy na przeczyw the-
mv /11/ nykth nyeodmawal
a /12/ ona postawyla pora-
ka /13/ acz by ktho blys-
zy przy/14/szedl a tho po-
dlug pra/15/wą vkazal ysz
by mv ch/16/czala y myala
tho gym/17/yenye y dzyedz-
yczstwo /18/ postapycz po-
them wpir/19/wem szandze
przysla te/20/go vmarlego
czlowyeka /21/ zona y od
wolala tho w/22/yazanye y
rzekla przeczi/23/w themv
Rzekacz ysz to /24/ dzye-
dzyeczstwo

OrtOssol 61,1,w.10-24

Alvarez

-----98c

/18/ Myala ly zoną /19/
tego vmarlego /20/ czlowy-
eką lysth /21/ od woytha
y od przy/22/szasznykow y-
sz gey to /23/ dziedzyczs-
two wszdano /24/ a zaly
gey thy lysthy /25/ zgorz-
ąly tho ona ma /26/ na kr-
zyszv przyszancz /27/ a
zaly vmarly woyth /28/ y
przyszasznyczy czo szye
/29/ szlowye tho dziedzyc-
cz/30/stwo wszdano przed
/31/ nymy tedy ona moze
/32/ szamoszyedną szdobry
/33/my ludzmy doswiatczicz
OrtOssol 61,2,w.18-33

Handwritten signature

-----124d

/22/ Gdy vmrze cz/23/lo-
wyek bandz /24/ mąszczysz-
na albo zencz/25/yszną a
mą poszobyie /26/ dzyada
albo przedzyada /27/ ban-
cz po oczczv bandcz /28/
pomaczery agyma /29/ te-
sz oczczowych y macze/1/
rzysznych dzyeczy /2/
kthory sthych maya o/3/
dzyerszecz tego to vmar/4/
lego czlowyeka gymye/5/
nye dzyeczynne pod/6/lug
prawa maydbor

OrtOssol 71,3,w.22-29 -
71,4,w.1-6

Amaty

-----125a
/7/ ATego vmarle/8/go dzy-
ada ocz/9/czowy y macze
/10/rzyny dzyeczy maya /11/
tho gymyeny rowno /12/
wzancz podlug prawa /13/
prawego maydborsz /14/ BA-
ndzely m/15/asczysna albo
/16/ nyewyasta ob wyn/17/
yoną o ktorą taką /18/ rz-
ecz szlowye o myarą /19/
gedzyenyą albo pyczą /20/
albo o vagą albo o lo/21/
kyecz

The maya raczce szandzycz
a nye woyth podlug prawa

OrtOssol 71,4,w.7-21

Muawty

-----134d
/26/ Pytalysczye /27/ ~~xxx~~
nasz tesz o pr/28/awo
thymy /29/ szlowy Geden
czlow/30/yek vmarl azos-
taw/1/yl poszobyte male
dzye/2/czy szące y dru-
gye ma/3/le nyedorosze
lath /4/ dzyeczynych mo-
zely te/5/go vmarlego cz-
lowye/6/ka blyszky przy-
rodzo/7/ny gymyenyte ytegc
/8/ dzyeczy wzancz wszwą
/9/ opyeką bez woley
y dzaky gych mathky bandz
ona szla zagyny masz ban-
dcz nyeszla

OrtOssol 75,3,w.26-30 -
75,4,w.1-9

-----136c

asz ge chrzczono... tey
to nyewyasty dla naglos-
czy szmyerczy tamo gyste
wkomorze gdze tho bylo
wta/29/gemnyczy przy vra
/30/dzenyv themv Jako /1/
Gest obyczay a choze /2/
to szwyathczycz przeczy/3/
w temv rzekly tego /4/ v-
marlego maza dzye/5/czyą
ysz temv ony nye /6/ ch-
czą wyerzycz aby szá /7/
tho dzyeczą zywo na/8/ro-
dzylo A pytaya pra/9/wa
rzekacz acz by gedem /10/
maszczyszną nyemyal
przythem bycz-----

OrtOssol 76,2,w.28-30 -

76,3,w.1-10

Handwritten signature

-----156d

szgodzylo szyą potem ysz
masz oney vmrze zony
poyal zona tego /5/ vmar-
lego maszą slow/6/ye kmo-
trą gego pyr/7/wey zony y
braly szlub /8/ y vczynny-
ly szwaczbą /9/ dal wyano
podlug /10/ naszej zemye
obyczaya /11/ y byly pos-
polu wmal/12/zenstwye dz-
yessacz lath /13/ bez
swego nagabanya /14/ a y-
myely pospolv ged/15/no
dzyeczą potem ten /16/
masz vmarl
y zostawyl tesz poszobye
dzyeczą pyrwey zony

Smarty

OrtOssol 84,4,w.4-16

-----157c
/9/ TEgo vmarlego /10/
czlowyeka dzye/11/czy czo
ge myal /12/ zapyrszwszą
zona mą/13/ya dacz wyano
swey /14/ maczosche czo
gey gych /15/ oczczecz o-
ddal przed pra/16/wem y
themv dzyecza/17/czv row-
ny dzal oczczysz/18/ny
czo ge myal gych /19/ o-
czecz szgych maczochą /20/
przeto ysz ony byly

szoba az doszmyerczy w
malzenstwe any zadnym
prawem roszwyedzeny pod-
lug prawa

OrtOssol 85,1,w.9-20

Marty

-----164a

ten masz vmarl a gego zo-
na wyaszala szye

wgego /4/ polowyczą gymy-
enya /5/ stoyaczego yako
gey wsz/6/dal za zywotha
przed /7/ gayonym sandem
a w /8/ druga polowyczą
wya/9/szalysze tego vmar-
lego /10/ maszą dzyeczy
Thyto /11/ dzyeczy chczą
aby tapan/12/ny wzythky
dlugy po/13/łowyczą pla-
czyla yako/14/sz ma thego
gyemyeny/15/a polowyczą

Ta panny mowy ysz nyzadn-
ych dlugow chce placzycz
pomocz

OrtOssol 87,3,w.3-15

Smarta

-----164b
Thyto dzyeczy chczą aby
tapanny wzythky dlugy po-
lowyczą placzyla yakosz
ma thego gyemyenya polo-
wyczą

Ta pan/16/ny mowy ysz ny-
zadn/17/yh dlugow chce
pla/18/czycz pomocz alysz
gey /19/ to prawo szkaze
o tho /20/ wasz proszyny
navcze /21/ nasz czo tho
gest o tho zaprawo /22/
Czokoly /23/ tą zona sweg
go /24/ maza vmarlego /25/
dlugow raczyla y w /26/
ktorych szyą szną
ty ona ma zaplaczycz a
moze rowno gynym ludzom
podeprzecz szą-----

Ort0ssol 87,3,w.15-26

Handwritten signature

-----172b

pothem vmarl ten ranyony
czlowyek agdy rzecznyk
myal foldrowacz /17/ te-
go vmarlego czlowye/18/
ka wszyal pyenyadze od
/19/ strony y odstapyl
foldro/20/wanya Jakoz to
wyznal /21/ wyacztwye
przed woy/22/tem y prze
dedwyema /23/ przyszasz-
nykoma potem /24/ woyth
przed gaynym /25/ szande-
m dal mv o tho /26/ vyna
a on szya wysz/27/nal
ysz bral pyenyadze
y rzekl ysze za rzeklem
szye wspowyedzy nygdy
rzecznykowacz nykomv

OrtOssol 90,3,w.16-27

Amarty

Umarfy

zgodnylo srye potlym, ysr merr oney
zomy poyal zomy thego umarlego maza.
slowye knothre botelke 114 (d)

Umarly

braczya wszytch... maya, sya, zgydzy... na obchod
umarlego brata

1484 Reg. 720

ut defuncti exequiis procurent perso-
naliter interesse

-----99a
y gey dziewczky /18/ dzeczą y-
tesz gedną Syo/19/stra gto-
ry stych moze /20/ odzyer-
szecz tho gymye/21/nye y
thy nyewyescz/22/kye rze-
czy podlug prawa /23/ They
vmarley /24/ panyey gymy/25/
nye ma wzancz /26/ gey szy-
ostra agey dzye/27/wky dze-
czyą nycz nye /28/ mą kte-
mv podlug prava /29/ GEden
człowy/30/ek myal bra/31/h-
ta od gednego /32/ oczcza
y od gedney macze/1/rze

Shaw

OrtOssol 61,3,w.17-32 -

61,4,w.1

-----107a

opyekaldnyczy mowya acz
korczak ten odwmarth
na tho szą zy/28/we dzye-
czy tey panyey /29/ vmar-
ley kthemv mo/30/wy tey
masz vmarley /1/ Panyey .
gdy ten korczak /2/ mey
zenye wprawem /3/ dzale
szye dostal a przy /4/
wasz przes zamyana zo/5/
stal a namyą po mey /6/
zenye przyszedl a nye /7/
na gey dzeczą

gdysz to gest gydacze gy-
myenye albo nyegydacze
czo to gesth prawo

OrtOssol 64,3,w.27-30 -

64,4,w.1-7

Shanty

-----107a

opyekaldnyczy mowya acz
korczak ten odwmarth
na tho sza zy/28/we dzye-
czy tey panyey /29/ vmar-
ley kthemv mo/30/wy tey
masz vmarley /1/ Panyey
gdy ten korczak /2/ mey
zenye wprawem /3/ dzale
szye dostal a przy /4/
wasz przes zamyana zo/5/
stal a namya po mey /6/
zenye przyszedl a nye /7/
na gey dzecza

gdysz to gest gydacze gy-
myeny albo nyegydacze
czo to gesth prawo

OrtOssol 64,3,w.27-30 -

64,4,w.1-7

Stuart

-----107b

gdy ten korczak... namyą
po mey zenye przyszedl a
nye na gey dziecżą

gdysz to /8/ gest gydacze
gymyenyne /9/ albo nyegy-
dacze czo to /10/ gesth
prawo podlug pra /11/ TEn
szrebrny kor/12/czak szl-
usczą na /13/ they vmar-
ley pa/14/nyey blyszą ze-
nszka tw/15/arz bo szlu-
szą ku nye/16/wyesczkyem
rzeczam po/17/dług prawa
prawego /18/ GEden człow
/19/yek vmarl /20/ y szo-
stawyl poszobyne /21/ zona
y dwogyne dzieczy

OrtOssol 64,4,w.7-21

Almarty

-----110d

sząły kthore dlugy gego
zony zapowedyzany... a za-
gego zony zywothą gych
nyedobandze

albo nysz gesz/23/cze aby
ge mogli wszącz /24/ gdy
by chczal Anye /25/ przy-
szly gescze wgego /26/ o-
brona takye tho pye/27/
nadze przydą na dzye/28/
czy vmarley nyewy/29/asty

vmarley
A nye nagyey /30/ maszą
thych dzyeczy /1/ oczczy-
ma podlug prawa /2/ Czlo-
wyek czo /3/ przyszagl
prz/4/ed raczczamy
ysz prawie szoszowal od
szwego gymyenyą

Ort0ssol 66,1,w.22,30 -
66,2,w.1-4

-----190b
moya zona

besz mey voley y /3/ wye-
dzenya klracze ko/4/mv
podala aza ly by /5/ thym
kto mnye mogl /6/ moją o-
brona tego gy/7/myeną
szkazycz prze/8/czyw the-
mv rzekl brath /9/ tey v-
marley zony gdysz /10/ to
gymyeny gescze za /11/
zywotha mnye moya /12/
szyostrą za poleczyla p
/13/rzed gayonym sandem
y samą kswemv gydaczemv
gymyenyv klvcze nossylla
a swey obrony nigdy go
pvsczyla

Marley

OrtOssol 97,3,w.2-13

Umarly

then umarley nyewasrthy mess nye
more nyecr they darwanya . . . , lo
thy nyewesrery reery sluraya . . .
zenrkyey thwary Oct Dec 68 (ol)

umarly

Then srobrny koczek slusa ne they
umarley panzey blyre zemyska tlwocz,
bo slusa ne myewyescyze neery (otchoc 86(6r))

Umarly-mortuus

Prækl brath key yego umarley zony Oct. Mac. 184.

-----184d

Gdy by myala gedna zen-
czysna drugey zenczysznye
albo masczyczney przyszy-
acz po vmarley rancze ma-
ly samą przyszancz

/10/ po vmarley rancze

Czy/11/ly szeswyathky Ja-

ko gy/12/ny maszczyszna

albo czo /13/ o tho gest

prawo podlug /14/ KThoko-

ly ma od/15/przyszancz po

vm/16/arley rancze bancz

/17/ masczyszna bandcz

zen/18/czyszna Ten ma

przysz/19/ancz szamoszyo-

dm pod/20/lug prawa jako

gest po/21/dlug prawa

prawego

OrtOssol 95,2,w.10-21

Admarty

Vse, wiewiart

-----146b

/14/ Maly nyewyasta /15/
szwoy dlug za/16/placzo-
ny prawo /17/ czynycz
Tho ona ma /18/ vczynycz
szamotrzcza /19/ zedwye-
mą maszomą /20/ kszobye
■ a [owynyly /21/ ya/kto
po vmarley ra/22/cze
themv ma bycz pra/23/wa
na .krzyszv szama /24/
szwa raką podlug prava

Amarty

OrtOssol 80,3,w.14-24

-----184c
ale przygodzily szye kto-
re nyesprawne

czo wy o tho /28/ prawa
nyemozeczye na/29/ydcz
Ocz knam mozeczye /1/ Py-
ssacz chczem natho ra/2/
dzy naydcz y od pyssacz
/3/ podlug prawa prawego
/4/ Gdy by myala /5/ ged-
na zenczys/6/na drugey
zenczysznye /7/ albo mas-
czyczney przyszy/8/acz po
vmarley rancze /9/ maly
samą przyszancz

po vmarley rancze Czyly
szeswyathky Jako gyny ma-
szczyszna

Ort0ssol 95,1,w.27-29 -
95,2,w.1-9

Marty

-----100c
albo dowyescz Sz/11/kaza-
no ysz szamoszyod/12/m sz-
dobrymy ludzmy /13/ tedy
pytal daley Cdysz /14/ na-
myą zalowal pow/15/marley
racze A ma na /16/ myą tho
podlug prawa /17/ yszskaz-
anyā dowyescz /18/ kyedy
to ma vczynycz /19/ podl-
ug prawa Tedy /20/ szkaza-
no na them tho /21/ szan-
dze ma tho naczyą /22/ do-
wyescz Tedy pytal /23/ czo
zalowal

Amarty

OrtOssol 62,2,w.10-23

-----138a

a gdy by tesz /15/ wzalo-
bye po vmar/16/ley rancze
szwyathky /17/ wymjenyl a
puszczyly /18/ mv sampyerz
ku szw/19/yathkom Tedy
mvszy /20/ powod wthemsze
szan/21/dze szamoszyodm o
ten /22/ dlug przyszancz
a tako /23/ gyste a nye-
przyszasse/24/ly tako ya-
ko to pyssa/25/no

szlowye wthem ze szandze
szamoszyodm Tedy straczyl
szwą rzecz a ma szampye-
rzowy pokupycz weth a wo-
ythowy wyną

OrtOssol 77,1,w.14-25

Amarty

-----138c

a thym szyath szwyathkom
czo sznym maya przyszancz
moze myecz /9/ dzen ku
drugyemv y /10/ ku trze-
czyemv szando/11/wy a ba-
ndzely na /12/ nye wymye-
nyono /13/ po vmarley ra-
ncze /14/ wzalobye a na-
kogo /15/ czo koly zaluge
albo /16/ zaluya mvszy
sznacz /17/ albo przecz a
nyeszna/18/ly mvszy szye
tego /19/ sam szwa rąką
spra/20/wycz
szlowye przyszacz

Muarty

Ort0ssol 77,2,w.8-20

-----9c
/28/ Wasze pytanie o pra/29/
wo Gedna pany przy/30/szła
przed gayony sand /31/ Wa-
sze pytanie o pra/32/wo Ge-
dna pany /1/ Przysła ysz m-
yala dze/2/dzycztwo y nyew-
yeszcz/3/kye rzeczy /6/ Ke-
den czlowytek myal /7/ brat-
ha gednego od oczcza /8/ a
nyeod maczerze a od /10/ Mo-
zely czlowytek zaro/11/byone
albo gyne swe /12/ od kaza-
cz albo dacz po /15/ Daley
geden czlowy/16/ek zalowal
povmar/17/ley racze ysz

OrtOssol 17,1,w.28-32 -

17,2,w.1-17

Amantj.

-----16a
De homine involutum /9/ fi-
deiusserie alias zaczwy
/10/ Gdy by czlowyck zat
/11/wyerdzon slowy ku pra-
wu /13/ Naydzely kto /14/
swego zatwyerdzonego /15/
czlowyeka albo nyewya/16/s-
ta aprzywyedzye gy /17/ p-
rzed prawo onego cz /19/
Nyesprawna rzecz gest /20/
roszmagytha przetho ny/21/
emozem wam na wsyth/22/ka
prawa naydcz /25/ Gdy by
myala gedna /26/ zenczyzna
drugy zen/27/czysznye al-
bo masczys/28/nye przysan-
dcz po w/29/vmarley rancze

OrtOssol 21,3,w.8-29

Amant

Umarly

yeolen rebowel me dlongyeyo po umarley.

raere, yr theyo rebowylee scryer...

wothel yego oyem wynnwith, ero rebowel

Ort mee 80(al)

thy zaloby /28/ są povma-
rley rączą /29/ Gwar szyć
 stal słowie /30/ aby wyą-
 czey albo w/31/yszey nye
 nyezalow/32/an Tedy od po-
 wyedzal /1/ Ten ozalowany
 czlow/2/yek pytayacz tak
 Gdysz /3/ on zalował po v-
 mar/4/ley raczcie Azaly
 nyema /5/ tego doszwyath-
 czycz al/6/bo dowyescz po-
 dlug pra/7/wa szkazanego
 ysz ma /8/ daley pytacz A
 kako to /9/ ma dokonacz a-
lbo doka/10/zacz-----

Ortossol 62,1,w.27-32 -

62,2,w.1-10

Shanty

Umorty

I would get myk myeliky w Egip-
cye. to mye bi to domu, w ktorosci
mye lezal Umorty

By Ex 12, 30

mortuus

Umarty (2x)

mystrozowe maya, onemo vmarlemu... kosm-
lye kopyes a cokolnyek onego tho vmarlego
rzeczy... zothalo... thedy mystrozowe maya...
wyacis a thako dlugo diowac ysly nye
kthony z rodzayv onego vmarlego ozwal

1491 RK7£ VII 57

-----139b

wtho gymyeny wyaszal
szye geden myesczanyn

/18/ rzekacz aby knyemv

/19/ prawo myal [kthemv

/20/ przyszly szgynszych

stron; /21/ albo sznyem

[ludze szk/22/thorych są

rownno bly/23/szy przyro-

dzeny temv /24/ vmarlemv

sthymtho /25/ czo szye w-

gego gymye/26/nye wyazal]

y dzyer/27/szy ge y przy-

powye/28/da szye

ktemv gymyenyv a nasz my-

esczanyn Mowy ysz wye ge-

scze gednego wgynych str-

onach dalszych czo szlu-

cha ktemv gymyenyv

Ort0ssol 77,3,w.18-28

Amarty
hu. OrtMor 104

Fac.0

-----139d

kako dlugo ma myecz frystv aby tego pewnoscz vka-
zal rok ly

czy dzen /11/ ly albo wy-
aczey albo /12/ czo gesth
prawo tego /13/ Aza ly

the czy /14/ szgynych st-
ron /15/ albo szyem row

/16/no blyszczy przyrodze

/17/ny themv vmarlemv /18/

zwaschym myesczany/19/nem

Tedy maya gym /20/ rowny

dacz dzyal tego /21/ gy-

myenyą a maya /22/ porąką

albo gyna pewnoscz dacz

OrtOssol 77,4,w.10-22

sim. OrtMon 105

Handwritten signature

-----140b

przyszedl by daleko po
rocze y podnyv

y dokaze /6/ tego ysz tak
daleko byl /7/ y tesz ysz
on gest blysz/8/y przyro-
dzony themv /9/ vmarlemv
aprzypo/10/wyada szye k-
temv gy/11/myenyv mvszil-
by ge/12/scze gego od
stapycz po/13/dlug prawa
prawego /14/ GEden czlow
/15/yek przysedl /16/
przed nasz wga/17/yony
szand y zapowye/18/dzal
gednemv szwoqe/19/mv dlu-
sznykowy

wszykko gego gymyeny y
dlugy-----

Ort0ssol 78,1,w.5-19

Stawny

-----142d
nyszly przyszedl dzen zap-
laczenia tego czo gymyeny
wszem dludze zapo/9/wyiedz-
al tedy zapow/10/yedanye
ma mocz m/11/yecz przed
szyą podlug /12/ prawego
prawą mayd /13/ NJszadnemv
czlo/14/wyekowy po/15/trz-
ebyszno vka/16/zanye albo
szwyadecz/17/stwa gynego
kv blysz/18/kosczy przyro-
dzenyą Ny/19/szly tako gdy
vmrze a /20/ zostawy posz-
obye gy/21/myeny przydzy-
ely /22/ kto a lyczy szye
temv /23/ vmarlemv przyro-
dzo/24/ny

tedy ma czlowyek wymyenyecz
blyszkosczy

Ort0ssol 79,1,w.8-24

-----143c

Szyagnal ly kto po od vma-
rley rancze po gymyeny
ten ma tho vpewnycz

stoya/17/czym gymyeny w
/18/ tem ze prawye a pr/19/
zydze ly ktory gyny /20/
po them myenyacz sz/21/ye
blyszym ten to ma /22/ v-
kazacz na krzyszv sz/23/am
szwą ranką Jsz /24/ temv
vmarlemv ta/25/ko blyszko
przyrodzon /26/ gesth yako
przed gayo/27/nym szadem
wymo/28/wyl tedy przysza-
szny/29/czy maya naydz hy
/30/ wyrzecz

ktory sznych gesth blyszy
y temv maya dacz wyazanye

OrtOssol 79,2,w.16-30

Quarty

-----+143d

tedy przyszaszniczy maya
naydz hy wyrzecz

ktory sznych /1/ Gesth
blyszy y temv /2/ maya
dacz wyazanye /3/ a ten
to wszdy ma to /4/ gymye-
nye vpewnycz /5/ stoyacz-
ym acz by ktory /6/ bly-
szy przyszedl a by /7/ mv
go od stapyl abą/8/dzyely
rownno blyszy /9/ temv v-
marlemv tedy /10/ wyeszma
obą rowny /11/ dzal gego
gymyenia

A kaszdy sznych ma to v-
pewnycz stoyaczym gymyeny

OrtOssol 79,2,w.30 -

79,3,w.1-11

-----18d
szyostry /20/ masza albo
gynego przy/21/rodzonego
prziyaczeła /22/ albo opye-
kaldnyka a /23/ [thego vmar-
lego zoną /24/ poymye gyne-
go masza] /25/ then masz do-
szwey zony /26/ prawy od
tego opyekal/27/nyka gey
wyano czosz /28/ gey wyano-
wal vmarly /29/ masz y szo-
stal gey wya/30/no wynowa-
thy Opye/31/kalnyk mowy wy-
em /1/ Othey zenye wyeny
y /2/ them tho dludze y
tho wy/3/sznawam

przed prawem-----

OrtOssol 26,2,w.19-31 -

~~26,3,w.1-3~~

du. 20

uxor viri mortui
Umarly

-----32c
 /13/ Pytalysczye na/14/sz
 o prawo ty/15/my Slowy Gy-
 e/16/den poczeszny czlowy-
 ek /17/ nasz myesczany n v-
 marl /18/ a szostawyl swą
 prawą /19/ dziewczką y bra-
 tha rodzo/20/nego Tho dwo-
 gye przy/21/szlo przed na-
 sz wgayny /22/ sząd Jpyt-
 aly nasz ktho /23/ sznych
 mą wsząc z tego /24/ vmar-
lego Sbroyą y ge/25/go ge-
 mv przykroyone /26/ odzye-
 nye agdy by vthei /27/
 dziewczky byly dzyeczy

Amarty

-----32d

/28/ Synowye mayaly ta /29/
kye dobre prawo ku prze/30/
rzedzoney Sbrogy yku o/31/
dzyenyv abo brath tego /32/
vmarlego czy czo yest pra-
wo /33/ NA to my przyszasz-
ny/1/czy Smaydburku mowy/2/
my prawo Tego vmarlego /3/
dzyewka zbroyą tho gest /4/
harnasz Jako gesth klobu/5/
czek panczerz polplaczye /6/
szyt tarczą myecz gego /7/
lepsy kon oszyodlany

y gego powszednye odzyen-
ye ma wszancz brath

OrtOssol 32,1,w.28-33 -

32,2,w.1-7

Smarty

-----32d
/28/ Synowye mayaly ta /29/
kye dobre prawo ku prze/30/
rzoney Sbrogy yku o/31/
dzyenyv abo brath tego /32/
vmarlego czy czo yest pra-
wo /33/ NA to my przyszasz-
ny/1/czy Smaydburku mowy/2/
my prawo Tego vmarlego /3/
dzyewka zbroyą tho gest /4/
harnasz Jako gesth klobu/5/
czek panczerz polplaczye /6/
sczyt tarczą myecz gego /7/
lepsy kon oszyodlany

y gego powszednye odzyen-
ye ma wszancz brath

OrtOssol 32,1,w.28-33 -

32,2,w.1-7

Smarty

-----33a

y /8/ gego powszednye odz-
ye/9/nye mą wszancz brath
/10/ tego vmarlego a dzye
czy /11/ tego vmarlego dzy-
ewky /12/ Synowye nyžadne
pra/13/wo ku przerzeczonym
rze/14/czam maya podlug
pra/15/wa prawo maya etc
/16/ Pytalysczye nasz /17/
Gdy by yedne/18/mv vidano
prawo /19/ czo by nyelubyl
a nygo /20/ chce myecz
zaprawo a /21/ rzecze pan-
ye woycze day /22/ my na
poradzenye

OrtOssol 32,2,w.7-22

Almarty

-----33a

y /8/ gego powszednye odz-
ye/9/nye ma wszancz brath
/10/ tego vmarlego a dzye
czy /11/ tego vmarlego dzy-
ewky /12/ Synowye nyzadne
pra/13/wo ku przerzeczonym
rze/14/czam maya podlug
pra/15/wa prawo maya etc
/16/ Pytalysczye nasz /17/
Gdy by yedne/18/mv vidano
prawo /19/ czo by nyelubyl
a nygo /20/ chce myecz
zaprawo a /21/ rzecze pan-
ye woycze day /22/ my na
poradzenye

OrtOssol 32,2,w.7-22

Smarty

/21/ ato wyszonoze wazal
 /22/ yawnie pyszno sthy/
 23/my szwyathky cno pray
 /24/ then byly Tedy nye
 /25/moczny zmarl Tedy /26/
 tego zmarlego przyya/27/
 czele rzekly ~~to~~ dano/28/
 wanye y sawyassange /29/
 nyestalo szye prand gay
 /30/nym Szeden jako gest
 /31/ prawo albo ny nya/32/
 lo bycz Tedy rzekl ten
 /33/ sywy towarzyszas Jan
 /1/ Szye sznym darowal y
 /2/ szawyaszal

Almarly

-----140a

Tedy mają gym rowny dacz
dzyal tego gymyenyą a ma-
yą porąką

albo gyną pe/23/wnosc
dacz acz by kto/24/ry bl-
yszhy przyrodzo/25/ny te-
go vmarlego w /26/ rok y
dzen przyszedl a/27/by
gemv tego gymye/28/nyą s-
pelną stapyly y /1/ Wzda-
ly atesz gdy ktory /2/
czlowsyk wdalekych czv/3/
dzych stronach byl a p/4/
rzyszedl by daleko po ro
5/6cze y podnyv

y dokaze tego ysz tak da-
leko byl

OrtOssol 77,4,w.22-28 -
78,1,w.1-5

Smarty

/2/ szawyaszal tako Jako
 mye/3/dzy namy na pyssza-
 no /4/ wyawnem pyszmye
 prze/5/tho nasze darowan-
 nye y /6/ zawyaszanye ma
 stacz /7/ Bo tho szye st-
 alo myedzy /8/ namy szdo-
 brey woley y /9/ szvmysz-
 lu poczwyerdzono /10/ a
 szprawem nigdy przecz/11/
 yw temv rzeczono any /12/
 szgynaczono do yego szmy
 /13/erczy kthory thu mye-
 dzy/thymy ma sprawnye 0
 /15/dzerzecz tego vmarle-
go /16/ rzeczy albo gymy-
enye

Smarty

-----90d

/24/ TEgo vmarlego /25/
szyestry szyn czo /26/ ge-
st mv blyszy /27/ przyro-
dzony po oczczv y /28/ po-
maczerzy ma wszandz/29/
gemv gymyenyne anye /30/
brathny szyn czo mv ged
/31/no pomaczyerzy przy
/32/rodzony gest albo ysz-
by /33/ gedno po oczczv
podlug /34/ prawa prawego
may /1/ Gdy by ktory /2/
czlowyek my/3/al woythowst
/4/wo dzedzynne wmyesz/5/
ye wprawye myeszky/6/em

Almarty

OrtOssol 57,4,w.24-34 -

58,1,w.1-5

-----174d

tho moze szobyte dobre
wzancz

nyeprzy/2/dzely ktory ma-
sczyszna /3/ przyrodzono
tego vmarl/4/ego czo by
gy foldrowal /5/ wrol y
wdzen a przysz/6/edly by
ktory masczysz/7/ną przy-
rodzony tego za/8/bythego
acz porokv ypo /9/ dnyv
gdy vkaze podlug /10/ pr-
awa ysz nyemogl p/11/yrw-
ey przycz przed nye/12/
wolnoscza temv thy w/13/
oythowy

dacz pyenadze czo ge wzal
podlug gednanya zaglowa

OrtOssol 91,3,w.1-13

Marty

Umarly

a thego umarlego zona poijmye
gynsego maza Ort Mac 20

-----191c

/25/ GEden czlow/26/yek
vmarl /27/ y postawyl
swym dze/28/czom Opyekal-
dnyka /29/ dzeczą tego
vmarlego /30/ mowy ysz
ma lathą a /31/ ~~kwazka~~
chczalo by szye szamo
/1/ Opyekacz a opyekadl
/2/nyk mowy ysz to dzye
/3/czą lath nyema ktho
/4/ sznych to ma konacz
po/5/dlug prawa prawe-
go

Stawny

OrtOssol 97,4,w.25-31 -
98,1,w.1-5

Umaroty

Thelo umarolego sryostroy sryn, ero
yest yenu blysony pryrodrony...

ma wszyciz yego gymyenyze ostellae 73(ost)

Umarły

Maria poręta... narzekać... : Bieda mnie,
miał jej ani umarłego ukryć ani mię pre-
puszczać, abych ji mogła wręcić Rom. 697.

Umreć

Umarty & mortuus

• Oblecie sie w odzienie rzucające, aby
była jako niewiasta długi oras pracujący umar.
tego [ut sis quasi mulier iam plurimo tempore
~~ad~~ lugens mortuum] Rom. 735.

~~Umiec~~ & mory

O synu jednej wdowy umarłym, którego
wskrzesił Jezus Łom. 220.

Umarty

Vide: Umrei Rom. 220.

Umarby

V Pro puzerind of Umarby ranky 1394 Lekn. T. No 1808

~~Post manum mortuam vlg. pro Umarby r. c. c.~~
~~1405 I. p. a. 14, No 2487~~

V Andreas ... arstitit suo termino
no super Stephano Lodra

-----141b

gdy yvusz gego dzen zapla-
czenia przemynal

przesz /27/ gayony szand
a rzekl /28/ Gdysz ge py-
rwey zapo/29/wyedal tego
vmarlego /1/ człowyeka

gymyenyne /2/ przeto ysz
lezał nyemo/3/czen anye-
moglem od /4/ nyego myecz
od pow/5/yedzenia naczym
bich /6/ myal patrzycz
zaplati /7/ zamoy dlug
pogego sz/8/myerczy a yv-
sz moy /9/dzyen zaplacze-
nya prz/10/emynal

A on tho gymyenyne szwe o-
demnyne nygdy nyewyszwoyl

Ort0ssol 78,2,w.26-29 -

78,3,w.1-10

wyraz chętny

[Amarty]

-----106d

Opyekaldnyczy wszaly tho
naroszmyszlenye

wthem tha /16/ pany wmar-

la pyrwey /17/ nyszly od-

powyedzely /18/ opyekald-

nyczy Potem /19/ masz v-

(Kaj)

marl tey panyey /20/ Vpo-

mynał szye opyekal/21/d-

[szrz(e)brny

nykom a by gemv daly /22/

ten ■ [szrzbrny korczak

czso /23/ gy vnych zоста-

wyl szwą /24/ panyv przes

zamyaną /25/ a opyekald-

nyczy mow/26/ya acz kor-

czak ten od/27/wmarth

na tho szą zywe dzyeczy

tey panyey vmarley

OrtOssol 64,3,w.15-27

Amec

2 am. umarły

-----156c
/22/ ZOna gednego /23/
dobrego czlo/24/wyeka ch-
krzczyła dzye/25/czą slo-
we komotra /26/ została
gedney dobrej /27/ zenye
y sgey mazem /28/ potem
vmarła ta zona /29/ czo
dzyecza krzyczyła y /30/
masz oney slowye km/31/o-
try albo kmothr Czo /1/
mv dzyeczą krzyczyła sz/2/
godzyło szyą potem /3/
ysz masz oney vmrze /4/
zony
poyal zona tego vmarlego
maszą-----

OrtOssol 84,3,w.22-31 -

84,4,w.1-4

umarły
Chwały

Umaroty - mortuus

Postać gminy na przynależność nazwa Umariego
na spisy Sul. 105. ~~Krzysztof był w tym czasie
oczego 445, Siedzi Umariego (44) Ustawiamy
aby Szaka w tym czasie przy biele ostala wyewry
od zuzycie nazwa Umariego 75.~~

Umarly

Zostal po them tho umarlym dreca-
cav geden dom

Ort. Pac. $\bar{r}$ 367

~~$\bar{r}$ $\bar{r}$ $\bar{r}$ $\bar{r}$ $\bar{r}$ 367~~

Umarly

They umarley nyewyasty brath nekl
naprzecy w theme

Oct. Kat. 301

~~1/2 IV Pit ber. XXI 301~~

Umarly

Ma pryncz [sc. gymyonye] na pokolenye
tego ysthego vovarietego dreyera, cza.

Ord. No. 17376

~~№ 17376~~

Umarly : umarta raka
koty kant

Gdy by też wzałoby po umarley
ranche szuyathky wymyonyl tedy
mvsxy powod do them sze szandze
szamosxyodm v ten dlug przysxancz

~~2. pt. XV Ord. kat. Pr. VI 374~~

thy zaloby szaz pomarley rone : 6. 365

~~II¹ VI 374 VI 374~~

Umarty

Mozely tha nyewyaste vkaracz podlug prawa, ysze ...
ona ten dom swemu umarlemu mazzony nyegdy
spuscyla, tedy ona then dom murowany ma osram-
dnacz ~~3111~~ ^{br.)} Vtel 118.

Umarĩ
umarĩ maĩ

Gdy ma sz eksystencjã poymye zona..., a tego
umarlego zona poymye gynego maĩa, then
maĩa do szwey zony prawy od tego opyekalny-
ka gey wyano, cossz gey wyanowal umarly maĩa

~~2 p. 11~~ Grĩ. Urĩel 117

Umarĩy

ysz m u gest w them członku a tako
blysko przyrodzon ten umarły

~~2. poł. XI~~ Gm. Br. VII 572

Umarry = morluus

~~Gestey bit geden mlagrener prynessan umarty Gn. 182, b.
prodylylykzyetif kasurpe, umartyk thiz me rapomy nageye Gn. ap. 4, b.
Umarle (morluos) Gn. gl. 155, a. vuply gen matey gest
on bil moer nad umarlymy Gn. 183, a. Ona umarta
gestey ona natichmasla i marthfy byla jstala Gn. 183, b.~~

Umarly

Sta. I wial panca a dwadzesca
grywen puscy ny po nichale
po stric jego k gymse on blysky
po humarley ranke
1420 onky. II, ~~300~~ 301.

№ АкР VIII a ur 859

s. 151

Umarly - mortuus

~~Nye hsto domu, w klesambi nye terral umarly
Bz. Ex. 12, 30. Nye swego umarlygo - po-
grobj ib. Gen. 23, 4. Nye umarkoma umar-
lym swagom nye wnidze ib. Lev. 21, 11. Ktora
cyf swoga frymze umarly, w kysre yia,
umry ib. Ruth 1, 17. Nye umarlyms nye bydze-
ce rzarac czala swego ib. Lev. 19, 28.~~

~~87 to 4~~

~~2/6 to 5. 13. 15~~

8302

Umarły

Jau... nie pobral Wawiesławowicz po wmarley ranice
po Michale jego bracie, rodzonem gumenya.

1424, Przyb. Kości 17-18.

Wg Kosiou w 1237

Umartwiać

Umartwa . c. 1450 h. Fel. IV 579.

Umartwiać

Cum ieiunamus, corpus nostrum constrin-
gimus vmyrtvamy

ca 1500 JARp ~~X 57v~~

gl KazB I 42

umiertwai
(Umartwai)

Hoc est contra voluptuosos, quia
omnia sua desideria carnis volunt
adiimplere et corpus suum in nullo
castigare ~~non~~ nye vmyertvaca

ca 1500 gl Kar B, 57

k. 108 v

Umartwić

umartwić
suffocari ^{ser} (Lapidum congregacisue)

1431, Pr Fil. V, 63.

~~LUB, Kilka Zabytków~~

~~A17 Glosy rok 1431~~

~~Pr. F, t, V str. 63~~

~~207~~

abccueighchikimnopissuwwzzz
(umartinae)
Umierzwiaj

vmyertvyaaz macerari, breham korap

Non debemus corpori nostro dissolutio-
nem, respuscenya olare, sed macerari v-
myertvyaaz, ieiunius
ca 1500 gHKor BT 66

Br. Ält. pln. T. Arch, X 301

~~bibl. Racz, rkp, nr, 161 k, 150. b.~~

Quadragesimale GLOSZY ok r 1500

Umarfwiac' of

Umiertfwiac'

Fructus autem spiritus est caritas, gaudium,
pax, paciencia, longanimitas, bonitas vyesudam
mv othplatha benignitas, mansuetudo lascawoscz,
lides...., qui autem sunt Christi, carnem suam
crucifixerunt, vparthvyly, cum vicis

1435 GKazB II 54

(Gal 5, 22)

umarwić'

umarthwycze - mortificaveritis

Skj. 1.103. pos. v. xv.

Et enim secundum carnem vixeritis,
moriemini, si autem spiritu ^{facta}
carnis mortificaveritis, ^{vivetis} vacynky cyela
umarthwycze, (Rom 8, 13)

X med. Skj 103

Umartovio . mortificare

Castigati ^{et} non mortificati,
somexeny ny somarthevemy, vivimus
1453 R. XLVII, 851.

II Cor 6, 8

K. 103 v

Umirtwie
Umirtwiony

Umartwic

Umyrtwyonego - emortuum

~~1477MPKJY 126~~

ca 1470 Mowdub 278

non infirmatus est fide nec consideravit
corpus suum emortuum

Rom 4, 19

(Umirtwic)

~~xxx~~ Umirtwic

Abey umirtwill = ~~xx~~ feriret, ferio id est, peruenio

var. lub.: abi ge sawerohyl

1471

~~MPJ 180~~

Mem Kal 53

haec sunt verba foederis, quod praecepit dominus Moysi, ut feriret cum filiis Israel

~~xxx~~ Deut 28, 1

~~179. 2. 11~~

Umarhwić
Umarhwić = Sopiwi

^U
Umarhwy = Sopiwi 1466 R. xxii, 15.

Sopit, gl. obdormire fuit umarhwy,
membra leonis epus

U martwienie Crucem domini quatuor modis
debemus portare; scilicet in corde per
meditationem, in ore per confessionem, in corpore

per in martwienie postem per

mortificationem / ca. 1420 / R. XXIV, 81,

~~Jag. no. 1297. t. 7.~~

Br. Kar. str. 1. 44.

Rozpr. 24 str. 81 pocz. w. XV

2244

umartwienie

(B) eati, qui ad cenam nupciarum agni uocati sunt...., agnus iste... se totum exposuit eis omnia dans eis: lac in potum erudicionis, carnem in pastum consolacionis, lanam in vestimentum conuersacionis, pellem in ermanentum, a szkorszora na vmarthwyenye, mortificacionis

(na marginesie: mleko ku pyczv nauky, velna na odzenye bidlenya, a szkora na vmarthwyenye czala)

Serm 314v.

cyt #15

Umartwienie = mortificatio

a skora na umartwienie czła
pellem in ornamentum mortificationis
ca 1461-67. Seru. 314. v.

Umarthwente
Umarthwente = sopor.

Umarthwente 2 sopor | 1466 | R. 22 II, 15:

sopit membra leonis equos, vix fugit ille
sopor, ^{gl.} dormicio leonis umarthwente, vix
audet vita reuerti

Umarzai = occidere

~~Sunt et vada... Umarza (corpusta foetore occidit)~~

Umarza (occidit) / Gn. gl. 120, a.

Vermes occidit (sc. unguentum) uma-
za

Umarzai = mortificare

Gospodyn umarva y orywa Fl. Ann. 9. ~~10402~~
~~domi umarva iperich Fl. 78, 12 (perice filios~~
~~mortificatorum).~~

n

dom. Prnt

dominus mortificat

(I Reg 2, 6)

Umarzai

umarza
suffocat 1431, PrFil.V, 64.

~~LUB Kilka za bytków~~

~~A17 Glosyrok 1431~~

~~Pr, F, t, V str. 64~~

~~222~~

Amarsac = occidere

It ye wymego a prawego nye amarsac
[Ex. xxiii] 2 1/2 xv, kalum. 286.
post.

(non occides Ex 23, 7)

umaraci

Nobil. Maxima de Thenyatynski alias Chla-
non a nobili Nyekyel de Komesolo sexa-
giuta marcas recepit pro finali debito,
quod sibi debebatur umarayaci
omnes inscriptiones super ipsum ha-
bitas. 1470 AGZ. XII. 331
; Arch. VII.

Archiwum bernardynskie. T. XII

Najd. zapiski sądów hal

R 1470 str 331

~~696~~

Umarzac ~~et~~

U eandem inscriptionem mortificando
atque Umarzayack

1499 AGZ. XVI, 425

~~Arch. XVI~~

U Nicolaus, recognovit, quia a nobili stem-
leo... recepit $\bar{x}i \frac{1}{2}$ marcas... ex bonis, que sibi
dictum erat in dotacionis in ville Iszkonys
modo obligacionis reformacionem prelichi do-
salicii ac inscriptionis, quod sibi
Archiwum bernardyńskie. T. XVI erat inscrip-

Zap. sadów sanockich

R 1499 str 425

tum, 440

и не выдм. под Моравіе
Amarzanie (jialoy blit.) ~ Motive si lehy
w umaraniu.

W. Loueru,)

(Amarzanyk (pro: w umaranyk) luda = veneficij)
1466) R. xxii, 20.

Si qui mechantur, si qui furtis simulantur
sive latrociniis, sive veneficiis, gl. in toxica-
cionibus, seu sortilegiis v. trucis, wmarzanyk
luda.

Umaranie of. Moravie

Brück. marzanie R. xxii, 34.

Umarajacy
Umarzac

Podług wielkości ramena twego
osódek sinit umarzających

Fl 78, 12

Tui: syny szmyrczok politych
filios mortificatorum

Amawiac'

51. Jacom przytem bil. gdzefz. vmawat
tho | *cum Paulo prefixum terminum*]
in primis parvis terminis post Na-
tivitatem Christi.

f. φ

1389 Jan nr 51

lewa I nr 488

Umawiac'

94. ěakom przitem bil kedi rok ymawan
medzi | Cechoflauem apotrem | ten
yeft rok potr | nesprawne vftal

1403 Kal us 94

Umanai

Jaco Nicolay ne prilubil smovi,
eso Jan vmaral od ~~para~~ Sandri-
noya; aie poollup prowa roku stal

1404 Pyzdr nr 235

Aluawic

290. Jaco tho fwaczimi [Jaco Ondrzej
bil przyw|move, gdi Jacuz friez
vmaval fwanceⁿcem, | oyanz fwatki
Jacuz wodl]

1408 Vol nr 290

Annawisc

215 [yacofmi przitem bili, kedi otha
vmawal | fwancencem poffledni rok
pofwantkach | napirzwe poroczky]

Zapiska skreślona w rkp.

1407 Uel nr 215

294 [Jacom taco vmawal medzi Janu-
 fzem | amedzi Grzimalas; [[te]] kedi
 bi gych | yednacza ne wýednali tegi
 Janusz | mal fafø fwatki vefcz]
Testes iurabunt: Jacofmi przitem
 bili

1408 Vol nr 294

Umawiac'

Tako gim etc. † iaco to fwatezim
[iaco micol<ay> | Swawrzincem ne-
vmawal nigednei vmo<vi>, | bimely¹
pufczicz naprzÿaczele]

L. 1376: ¹ bimeli.

1399 Rtg
nr 64

Wmawiac

217. yakofmi przitem bili kedi [[wawrzinecz]] {Otha} | wmawal rok Swanczencem napirzwe po|roczky po|fwankach awawrzinecz przitem | bil

1404 Kal nr 217

Umawiac

Jakom ya medzi panem Nicola-
yem a medzi panem primata
umawyal rok woznim... na priya-
celske skazane

1418 T P w VII w 270

Umawiac

Taco mi pomoz bog etc. Jaco to
Szwathczimi¹ | [yize Jafzek radlo
flanem nevmawali anÿ | fzlubowali
zafwa bracze owoÿtwo] | scocz-
fke/by² go atho³ nemeli ÿana gabacz

P. 628: ¹ swathczimi, ² yssby, ³ o tho.

1403 Rtg

nr 127

umawiac

Taco mi pomofzy bog yfwanti †
Jacom | przy tem bil [Jaco pan
Santhoczky yma|wal zoczeffawem,
ifz fezo by poprzifzongl oczeffaw
to by mu ten kmech mayl | zapla-
czicz^{b)}]

Piek. 356.

a) *Poprawiono z testes.*

b) *Poprawiono z zaplaczil.*

1402 Koscian nr 185

Umawiac

T mi p b y ff † [Iffem nemawal
omaczerzifte niczfz Smeczflavem |
bÿ ÿ mal kłopotacz Jarosław]

Secunda rota:

T mi p b y ff † Jacofm vmawal
yfe mal | zaftawicz Meczko Jarosła-
owÿ szeffiftkÿm | prawem

1408 Rtkou

w 281

Umawiac

1594. (W 5, 403 r. 1486) Jako mnye Mathias depauit prata — —

1595. (416) Jako < my tho vmawyaly, ysze > Thomek Mykolay Michal Marga - tha (417) myely dacz dzessyacz kop gr. in $\frac{1}{2}$ gr. possagv po Jachnye mathcze swey Szczepanowy] pyelasskowsskyemv podla poszwv thako nam pomozy etc.

1486 Zap. Kana nr 1595

Umawiaci

Wg Poru 51

~~Jacom puz See St. grom Umawal tbo cum
pawto 1389 Hube St. 5. Nicolay ne puzi lubot
suovi, cres Jan umawal ad Ladriusya, ale hadus
Frava roka stal 1404 Diet 212. Jakom ya medci
panca Nicolayom, a medci panem gr imata
umanyal rok woznim i aw pan 1418 Paw. VI, No 270.~~

Wg Pyrdv w 235

Umawiai

~~Dan Santhoerzsky umawal z Oereslawem, i sz...~~
Kmeez mayl replawier

~~1402, Piek. MM 108.~~

Wg Kosiow w 185

Umawianie - soliloquium

Marja matka Boia częstokroć siadawata
[12] synem swoim Jesucristem synem
Boiyu, stodko a miłościwie s nim
umawianie miawata (synem omawiany v
myerabo) s rozmaite rtedy [cum ipsoque
tenebat dulce soliloquium diverseque
quererat] Rom. 163.

~~umaxae sz, sz, na sz~~

umaxae sz, szedy mnych na konyv
szly mnych... szkacz, nye veszralby na-na-
lepre kideren

~~umaxae szya, yako nyfa,~~
a wozdy mo tha reoz barszo nyfa

~~MPKJ.T. 194, 453.~~

~~Sl. rom 453~~

De morte w. 453

Umdlic = debilitare

Umdil (debilitavit) Gn. gl. 102, a.

Potenciam dyaboli, quam habebat
in mundo super animas, quas
debilitavit umdlil

Umdlic
Umdomy - debilitatus

Mystay (!) samystaw oddalona... vmdlona
- mente alienata... debilitata

U XV, SKY V 279
(med.)

Quod in tali sublimissima deuotione non
fuit (re: virgo Maria) mente alienata nec
corpore debilitata vmdlone

Umdlic
Umdlec

Umdlone = corpus antiquatum | 1466 | R. xxii, ii.

Cum mens langvescit, caro defectiva, gl.
egens umdlone, senescit

Czyrpyat gesm nōdaō a nuroz

Umdlic'czwyōci a nye spyōca,

~~Any nnye sen kyedi Umdlyl BZ Gen. 31, 40.~~

(gagiebat ^{the} ~~Uomus~~ ab oculis mar) BZ Gen. 31, 40.

8304

Umdic sig - defiere ^{lyrd}
Of Umdyl sig bit ~~lyrd~~ barro BR I Reg. 14, 28.

defecerat autem populus

8305

Amplius.

*somnus diuturnus est
malus quia est debi-*

litativus amplius de pot. XV

R. XXV, 143

~~Per. 7 222. h. C.~~

Brückner Kaz. s. w. 3.

Rozpr. 25, str. 143

428

С. 143
\$ 143
Т. 25, стр. 143

Татьяна Мотра з. М. 143
Татьяна Мотра з. М. 143

Umęcraci aie do s'mierci = morte afficis

Synowie wstana precie w ocsom i beda umę-
craci aie do s'mierci [et insurgent filii in pa-
rentes, et morte eos afficient] Rom. 311.

Uměření

O božemcy uměření pěstky ona. (se.
Sybilla) před tím to vele lath bylo
předvedala, nisliz ab gest byl. Kc
narodyl

fu 5a

w. 11

Isbicz ony (se. kresćianwie)
... me mislyly, iszes

Umeczenio = pastio

Nigdem tużyly $\sqsubset$ pres umeczena na gesty, sad on do krolef-
stwa neboskego byl dostal gn. 178, a. $\sqsubset$ bossem umeczeny
gesty ona... byla poroprocudata gn. 5, a.

(w. 21)

$\sqsubset$ presz smercy i tesze

Umęczenie

Prece li kto bratu swemu racha...
koryw hędzie a parburij osądzenie
albo umęczenie [qui autem dixerit
fratri suo: Raca; reus erit concilio]
Rom. 267.

Umocnienie

A thegodia y. pamyathnyry, panye,
sludzy thnoyⁱⁱⁱ (tego xpa, syne twego,
pane notego, tako) *bogoslanyon[yl]e-
go umocnienya (Anisti... dam beatae
passionis) ... dany... s twaych (darow)

1413-4 Msza I s. 262

Sm. Msza IV, VIII, XII

Msza III, VI, VII, XIV : moky

Umęczenie

Vnde et memores, przyetho y wspomynay-
czye, nos domine serui tui ... eiusdem
Xri, filij tui domini nostri, thegosz
Cristuscha, szyna swego, pana nyaszęe-
go, tam beate passionis, vmóczyenya ...
offerimus ... hostiam
ca 1431 Msza XII s. 216

Umęczenie

Pamiętam Thnyczy my panye Thwoy
szludzy y Thesch y lud Thwoy swanty
Tego crista szyna Thwego... < tako >
błogosławionego vmanczenia (memores
domine nos servi tui sed et plebs
tua sancta eiusdem Christi filii tui...
tam beatæ passionis)

1426 Msza ~~4~~ 315; sim. Msza ~~1, 8~~
męky 3, 6, 7 III, VI, VII IV I, VIII

Muszenie.

Przeswa, smółki, sedm godzi omiasse.

na szwego... raku nam
vzicicz sbawena bidlena dobrogo

ca 1420.

R. ~~XXV~~ 220.

Umecremie

Umazneriemu = passioni (1887) P. XIII, 304.

(se valente natus ad hoc, passioni
deditus, agnus in crucis levatur)

Teuce lingua fronske 86-90

Mungorenie - passio

Azaly flacresc... simyevy

twego... vmaerenya -

an forte... ploras... mortem hie

passionis

$\frac{1}{2} \overline{XV} SKY \overline{V} LGO.$

metl.

Umgerenie - mortificatio

Natiuitas eius et mortificatio per pauperes to-
ti mundo debuit
annunciari

a umgerenie - ~~et mortificatio~~

$\frac{1}{2}$ XV sky V 262.
med.

Amęszanie.

Proszymy się, proszę tego amęszanie =
remia; pomimo to dobre
we sprawiedliwości

1493 R. ~~1493~~ 234.

Doc. R XL 287 (O crux ave ...)

Imaczenie

O Iheru myly... thy dla imaczenia
[imaczenia] thowycgo (>)dzyel nam
szmylowania boskycgo

XV ex. ghw 29

Умзренио

Ты четкелу нама надзеча чедума ерани тедо еа умзрениа
Жешилова умзрениа Р. XIX, 82.

XV ет.

Unguent

Proytag, svyati knyazv, yvedyna na-
dnyeyo nazra, w ten chyen vmachenya
pene nenygo. Ihu xpa

co 1500 flKorB̄i 75-

z. 1835

Umęczenie = passio

Cristus... przyjechał ku miastu, gdzie
jest miasto ofierowan być na krzyżu i
mieszkał tam o aie do swego umęcze-
nia [venit ad locum passionis et in an-
sit in eo usque dum passus est] Rom.

442.

~~umylenie, a~~
umylenie

Хрѣ,
~~Листе~~, процес твое умаченіе,
роспрощ дьябле обстапеніе,
Sheraga Doc w.81

MPK J. I. 199x.

~~Sal. unier. x~~ ~~Nehr. A. I. 195~~
by Vstela

Amęczenie

Jesu, prosz thwe umaczenie

Daer nam dobre daer zkonanie. ^{Et. xv} Mac. Dod.

137.

Umzcrenie

Jeru ... day nam leszka nynye, bysz my

✓ Oplakaly troye umacrenye

XV ~~Spisok~~ I 150

ex.

дтм. Кетчин 280

Утешение

Где вы были.. дайте нам ласки, чтобы
оплакали свое утешение ex XV кажин.
290.

ры BIN

8025

к 400

Umęczenie

Day nam laska jynye, byszmy oplakaly
troje vmačrenye ~~XV~~ Mac. Dod. 91.

no sky I 150

Umžerenie

(2)

Panno Maria, matko syna božego,
prosimy abyš presla vmacsenye
syna tvojego, raz nam, vdzyelyca
smatko tvojego

XV ex. Sky I 150

Umęczenie

~~Sancta Maria, matko Syna Bożego, Prosimy
czyby przez umaczenie Syna trójego,
którego myła pot krzyżem Syna trójego,
Jezusa błogosławionego. ^{XV} Mac. Dod. 91.~~

№ SKy i 150

Umęczenie = passio

Przez jęzi się wyrażuje, dostojne oświadczenie
o umęczeniu gospodnia (!) naszego
Jesu Chrysta [per illudque misterium
incarnationis congrue describitur et:
que passionis] Rozm. 71.

Umęczenie = passio

Dwanaście apostołów sobie wybioreę ...
a by po wrej ziemi moje oświecienie,
moje umęczenie przepowiedalię [ut
per universam terram incarnationem
meam mundo predicent atque passio-
nem] Rom. 171.

umęczenie

Mowczye...

~~Trzy króże pychali się przed mowczye: sdrowa buca Maria,
a jeden pacygerz mowczye z Kardyn / Dycerath / legem,
pychali się rosmyslyanya w bozym / vmyczyenu,
cia do mybla w [ ] tha pyly [ ] thak czynly, amen~~

ex. XV [ ] K [ ] I 146

V pro o bożym ?

Umęczenie = passio

Niektórzy na to mienią, iż był już
Józef umarł... a też, acoby jeszcze nie
umarł, wrakoi to pewno jest, iż [i] przy
umęczeniu Boiem już był umarł [quod si
nondum mortuus, tamen certum est
quod in passione domini mortuus erat]

Rom. 206.

Umşulme

N. hodemus... pine matorja - o umşulme
mi vege Jesucrista Rom. 754.

Umęczenie

Ja będę poddany od niewiastościwych
żydów poganiństwu na bierowanie, umę-
czenie i ukrzyżowanie [ego tradar
gentibus, flagellis affligendus, a Judaeis
ipsis et crucifigendus] Rom. 169.

Umęczenie = passio

Imdzy świadczą, że od Boiego umę-
czenia rosty sie wiek począł [ali
a passione domini eam inchoasse te-
stantur] Rom. 177.

Umęczenie

Grisy Jan wiele opisał wypisania umę-
czenia Boiego, co inni trzej Ewangelisci napelnili
Rom. 790.

Umęczenie

Przybliżał się dzień święty wielikonocny,
kiedy był rok przed umęczeniem bożym
Rozm. 348.

Umęczenie

Papier Leo nowi, ire [n. Judasz] przed
umęczeniem Boiem wrocit pieniqare bis-
kupom Rom. 768.

Umęczenie

Liście Maciej... piowej, mi wypisać umęczenie
Boie. albo ukrycie, kładnie historjy
o Judaism Rom. 767.

Umęczenie

~~Dożytaj, wyato krzyżo, ... w ten dzień umacze-
nia pana naszego. I¹/₂ XV Mac. Dod. 102.~~

~~20 f. Kor B !~~

Umęczony

~~Umęczony~~

verumque wmeczona afflictiva humiliatio in sanctis

XV med. Gł W soc 106v

Umęzowai tie - lassari

Rjere gego ny umęzowai szed Bz. 17, 12.
dsz do radrodin stuncsa

Alye Aaron a Hur podpyeraly rjere
gego (sz. Mojżesz) ... i stalo szo gest, 22e

8306

Ut manus illius non lassentur

Umperyci = eruciare

Ga germ barro umperona ^{y vranona} (eruciata) Gn. gl. 71, a.

Ego crudeliter cruciata uel lecerata

Umęczyć = trucidare

Niez mógłby być umęczeni, ymaszere prawa.
Seneca v. 1. 26, 15.

Króć grzeszny...

Put: aby zabuły

ut trucidant

Umęczyć = patiōr

Wierd... w ^{Ihu Xpa} ~~Ihu Xrista~~ ..., yeu... umęczon pod Ponurkim
Pylathem ~~ex. XIV Mist. dat. Nr 1199~~... omarl ✓ 13a.

wierzę 1, 4-10, 16-18
20. 21

męczon * 3, 12
cygal 14

(credo ... in Iesum Christum ... qui ... passus
sub Pontio Pilato)

11: omansen

Umęczyć

Vyerza w boga oczeza wsechmogącego, ...
y w Gezu Crista, ... gea szą począł z du-
cha svyathego, narodzył szą s Mariey...
vmaczon, vkrzyzovan poth Pyonskym Pylatem

Wierzę 20

Umęczyć

Wyerza w boga otacza wszechmogącego, ...

gen ... vmączan pod Pontzym Pylatem

Wierzę 21

Umęczyć

Być umęczonym = pati

A trzeci[e] wielkie [j] noce we trzech
dniech i we trzech lat Jezus Chryst od
swego narodzenia umęzion [et in tertio
paschate id est tricesimi tertii anni,
passus est dominus] Rom. 187.

Amęczyć

(wmezczeny)

• Rex vero trucidatis pontificibus... apostolorum corpora in urbem suam transportavit

XV meol. Gł Wroc 88r

Umexyč - castigare

Castigati et non mortificati,
umexeny ny smarthveny, vivimus

1453 R. XLVII, 351.

k. 1030

II Car 6, 8

Ungaryi

Ten pralamb > pomyada, yze X za
nas umgromy, w pyekle nye yest
ostawyon

Pril 15 org.

Ulmszyci-

Thy, klorysz s. panny Marii narodzon
y na krzyżu umacrony Now: 78.

imęczyć

* Żydowe poczety wotacz nekancz: imęczom
baxdx kloczynczax ~~17~~ XV Rozm. Pam. 474
— p. post.

clamebant dicentes: crucifige, crucifige
cum

Jo. 8, 6 (2)

Umęczyć

Za ich grzechy ja mam być umęczony

[pro peccatis hominum ego sum passurus]

Rom. 168.

Umęczyć

Kiedy będę umęczon na krzyżu,
z moją duszą stąpię do piekła

[cum in cruce moriar, cum anima

migrabo ad infernum] Rom. ~~168~~ 169

Umęczyć = perimo

Więcej też, iżle jsi niemiłosiwi rydowie
umęczyli [credo quod hunc impii Judei
peremerunt] Rom. 231.

Umęczyć = crucidare

Bych miał taką wojnę a dostatek
luda... wszędzie bych nigdy chciał
umęczyć [universos utique Judeos
crucidarem] Rom. 231.

Umędyć

Z ich ręce będzie podał syn erbowiczy...

ani sie nie dają jego niewinności, nie jako
wielką; i tak trudną umką będzie

umędyć Rom. 545.

A gdyż miły Cristus był tako trudno ubiczowan, iże
wszytki jego kości było widzieć, i stał tako trudnie
ukrwawion, a ci, którzy ji bili, smęczywszy sie i stali
i przykazali jeszcze inem, by sie przyprawiali ji mę-
czyć, chcąc dosyć uczynić żydom, którzy je byli najęli,
aby ji barzo trudno umęczeli. Rozm. 824.

Umşuryé

Pirwey, mîli ji rûqralî, romaiçie ji
umşureli Rom. 646.

Umęczyć

Święty Piotr... ponedł p domu bardzo
gorzko płacząc. Kriewica Marja, kiedy ji
uwrata, ... myślała, aby jwi jej syna mitego
umęczyła. Form. 698.

Umęczył

A tak z nim obchodzili całą noc... A
gdyż tak nęcznie ubili z niemi Bóści wymi
rany umęczyli aż do światu, tedy Anasowi
stodny nieduży wzbudził je Rom. 702.

Umęczone

Dziewica Maryja ... poręta mówi ku tem
paniam: ... Widzieliście mego miłego syna
tako nędznie umęczonego Rom. 746.

Umęczyć
umęczoney
umęczonego

żydowie jedno ji uźrą tako zbitego, tako umęczonego, kromia acz by byli kamieniem twardości, toż by sie nadnim smiłowali, ale jedwo ji uźrą, smiłują sie nadnim i puszczą ji. Rozm. 835.

Am.ryje

Judan... rym (ryem) tu sqrenyð, pres
to by die i nuzeron Rom. 761.

Umęczy

Pilat... nekis? k niemu :... Twój lud podał
mi cie, abych cie umęczył? Rom. 775.

Wm. S. Cray

Joseph & Marya - wiechi? do Egipta, bojae sie,
aby nie umoreni form. 806.

Umęczyć

Tako trzeci poczęli się przyprawiać, chcąc ji jeszcze męczyć, jakokolwie już był tako barzo umęczon, iż by tako już żyw być niemógł, aż by go dalej niemęczyli, ale bostwo wnim będzie to pomagalo jego człowieczeństwo (!), iże tako wiele mógł mocować, ażby sie wnim wszytko popelniło, co było onim pisano, le to, iże miał umrzeć na krzyżu. Rozm. 825.

Umęczyc

ukrzyżuj, ukrzyżuj ji, boć sie synem Bożym czyni,
Pilat to usłyszawszy, jeszcze sie więcej ląkl, bojąc sie,
aby s[y]na bożego nieukrzyżował, bo jakoli słyszał
zakon, wszakoż kniemu ten zakon nieprzysłuszał, bo
jest on był poganin a niedbał nic o zakon, ale sie bał,
aby syna Bożego nieumęczył. Rozm. 842.

Umepryie - punire

V Czastnym kazanyim vkrutkaye baz vmażeny
Sul. 48.

V Myenalompny oth slego nye byways
othwabeny, alysz...

nia - temponeli disciplina impii,
mat. impie, puniantur
it 111 list 6

Umęczyć się

Podłamy tam, by nas tem więcej było, ... a c
się też który umęczy, by chmy sie odmiensali
i odpoczywali Rom. 663

Umeczyc

Nyewmazon ^{<im>} (defessus (I Reg prol 1)

kar. kal: nye wymozony

ca 1470 Mam L ^{ub} 63

quos sub numero viginti quatuor seminum
Apocalipsis Joannes inducit, adorantes op-
num, ... et indefessa voce clamantibus: factus
factus

Umiejęt

Wydayce 2 was mójre mójre y Umjale

B2 West 1, 13

• viros sapientes et pueros

Wij - umiejstne

Umiaty

¹⁵
Umyalye gnaros

1471

~~Umyalye~~

ca 1470 Nam Lub 46

~~MPKJ. V. 23~~

date ex vobis viros sapientes et gnaros
Deut 1, 13
Deut. I

Umiaiy

Posto postal zemej Tram ... ladse y
plo.wice umyale na mine

702 H, Par 8, 18

nantes gnaros manis.

Wij - in ecology more

Umiaty

Vmyaly gvaros
tr. r. kal.

Vmyaly = gvaros

~~1471 MPRT. V. 150~~

ca 1470 Mambub 85

HP cyta : umiate

misit autem ei Hiram ... nautas gvaros
maris

II Par. ~~VIII~~ 8, 18

Uminty

Y rzekl gym Atersata, abi nye
geolly z swyotiney swyotichi, doidod
nye stanye kaplan uroni y amyali

B2 Neh 7, 65

sacerdos oblectus et emolitus

Umīty

y postalem ku E'leazaroy a ku
Jerom, a Mesmam, ... Zacharia a Mo-
sollamin, gee wadce y Umīyale

Bz II Esdr 8, 45

~~peritos~~ ipros ocliores et peritos.

su: gee - ipros

Umīty:

Y priinyedly nam ... mōze Umjale

32 II Esctr 8, 48.

vinos pen'kos

Umiciaty

rozšmnye vezi mandri Imyali-
peritus

~~Arch. XII. 492. 1455~~

1455. JA. ^{XIV} 492.

Umiatŷ

Umyaly^e = sciolus

~~B. umaly~~

var. Kab.: vmyaly

~~1471~~ ~~1470~~)

ca 1470 Noum Lub 234

qui mihi videbar sciolus inter Hebraeos,
coepi rursus discipulus esse
Dan prob.
Chaldaicus
cf. Umiatŷ

Umiety Umiaty

Umyely - sciolus B.

14 H M P K Y E 108

cf. Umiaty

Umyely ^{Umyely}

Umyely — ~~docibites~~ docilibus

(war kal.: docibites)

~~1471 MPK y V 125~~

ca 1470 Mam Lub 277

erunt omnes docibiles dei

Jo 6, 45

Umy - uumiani

Umiały

Potem z Zabudona ktorzi wychadzaly
ku koiat a staly na spyci, Umiały
w w ożemym koiatnem, pytych dresyót
tysyćerow prziszly na pomoc Davidowi

Bz [Par 12, 33

instructi armis bellicis

Wuj - opatření orziew wojennym

Umily

A 2 Neptalym ksybort tisybuz a s.
nymy Umily scitem a s kopym

B 2 [Par 12. 34

cum eis instructi clipeo et hasta.

Nuj - urbojeni tarus...

Amity

Potem za Jordanem z sinow Ru-
lenowis ... Amity obrzim boicwnim
sto e dwadzesztya tysyccow

Bz I Par 12, 37

instructi armis bellicis
skij - opetnomy s osiem

Umiały - eruditas

~~Uzreklamujmy Astersata, chińskie gedy z wyśpłiney
Lwyńdich, dojdźcie słany kapłan użoni y
umyalt BZ Meh. 7, 65. A 2 Nęptalym kęrdęp
kiszper a s nęm umyly szętem a s kopym
o sm a kęrdęsy kęrdęrow BZ 16. I fęar. 12, 34.
Dęłal gęma Gram... plawę umyate na morze
16. II fęar. 8, 18.~~

2070 2/10

~~257 6 23~~

~~244 6 17. 8~~

~~131 2 25~~

~~262 6 28~~

3307

Umiar

Sicut oieus dimisit mensuram 'fidei'
inmensurabilis, roszdzielyl z inmensurabilis
syury (Rom 12, 3)

XV ex. Skj I 56

Umiaar

In quantum autem consona,
etiam aliquotiens variat sonum,
nam cum componitur ex consona
et vocali, tunc proprie scribitur,
sic uita umiaar V

2 1/2 XV CNPKY. || 402.

~~2 p XV~~ Park. 402

Vlep. w uita, w umiaar

Umiar

Marja... nie nie przyni^{ła} kwapiąc, ale
wszystko [w] umiar Róm. 12

Umias

Umias = medium tenens

Gay jego... nie byly barzo male, ani
tere wielkie ale byly w umias (non
parvi nec magni nimis, sed medium te-
nentes] Roem. 149.

Umiar

Umiar: tenens medium

Nos jego... nie był cienki ani krzywy..., ale
u umiar, podobny a silnie nadobny [tenens
medium, decens et formosus] Rom. 150.

Umiar

O miywanin picia a jedzenia, ktore
miał albo czynił miły Jezus w umiar
Rerm. 158.

Umiaar

Nad vmyar = plus equo | 1466 | R. xxii, ii.

Gotu (?) commissum, gl. peccatum, non debet
esse remissum, [nam quia peccasti plus
equo, gl. magis iusto mod vmyar, tempore,
gl. peccatum, parasti]

Umiar - modus

1° Chęć polaryz umiar radzenia. wstawiamy
Sul. 79.

1° Pomyślane jest nam, że starostyżem
naszymi prospoliczne były ktorekole, jest
k mym też nye sh draya, ... nocho...

imponere modum indicandi

Umjata?

Umjara?

Miara?

nie ponto do listy

quia lignum sancte crucis iuxta modulum tuum
honorasti umaru ✓

✓ (pro umaru?)

XV med. gl w noc 77v

wg Nyel: u miary, u nos pod Miara & u f
(ani ronu ↑ &

Umiatac 'scobare'

scobare) umyathacr

ca 1500 Erz. ~~Stow~~ 114

Umietac'
Umietac'

Ty [tu.] istne na to byty postawione,
aby miaty w stroiy kościol a teri by
ji umietaty Rozm. 16.

(Que... templi custodiam serrarent
Et illud a spurciis scopis emundarent)

Umiałać

Umiałać

Przygodziło się, iże [driewica Marja]

miała umiałać kościół Rom. 19.

umiec

baa

Thy ktory czerysz / poprawyay, yestly
v myez, October 145(8)

cestly nye vmyez, day pokoy ...

sz kkhony & delho thym, ktomy lepszy

vmyez, de nam ... poprawyay

Umieć (sic per. vult, qui se prodesse fatentur et obsunt,

fl. sciat
↓ Discat, by vmyala, in actorem pena redire suum

1466 RRp XXII 13

k. 158

20p dnk. k. III v: in actorem
(i ber prodesse)

W/8 ~~Fenz.~~

umiec'

Wstan, mistrze, othpovyeex gvesthly
vmyesz, na popolsko nye rosvvmyesz?

~~MAK J. T. 183, 81.~~

~~Sh. o sm. 81~~

De morte w. 81

Umieć

Umiejgcy = scidus

Romuniej, sieciem przynecht odlogryc
ubogich duchem od pyznych, ktory sie
stania, aby umiejgcy byli [separare
pauperes spiritu a superbis, qui se sior
los iactant] Rom. 424.

Umiec = seize

Blagoslawoni lud, ienre vme spewane Fl. 88, 15.

~~Day my radum, bych umal swedeczwa twaya Fl. 118, 125.~~

Sim. Pnt

qui suit inbilationem

Umieci

Shupa trogy ferm ya. clay my
rosun, ~~the~~ byes umal swedeertwa
troyc

Fl 118, 125

Sm. Int

at sian testimonia dua

Umieć

Tocz yest boze przykazanye na ^{*}Szyna Gorze
palczem bezym popyszane, kthere pan bog
kazal vmyecz y wmegacz pelnycz XV ex. ~~Dek~~
~~SkWpx9k~~ Dek II 4 ~~ixix~~

Umiec'

To maks umiec', tho yest pitwe
prykanare

Deb III. 1.

-----48c
/30/ a kto moze przyniewo
/31/lycz tego ktho szye br-
ony /32/ przyszyastwą aby
gym /1/ Był na tho zadny
wa/2/szey navky czo gest s-
prawa /3/ WAschą ządzach
my /4/ szroszvmyley a /5/
[radzy]bych my wa/6/szym my-
esczanom kupra/7/w poszlu-
szyly, czo bychom /8/ vmyle-
ly awyadomo b/9/andz wam J-
szye obycza/10/yą szstarad-
awna dzyerz/11/ano mogą sz-
ye dobrze /12/ zostacz pod-
lug prawa

OrtOssol 38,4,w.30-32 -
39,1,w.1-12

OrtMar 43: czo bychmy
vmylely

Smieć

Umieć

Szadłya waszamy neer wozumyely,
a radry bychmy wazem myscra nom
ko prawo poszuryly, co bychmy
wamyely Ost Mec 43 (s'r)

OrtMon Ch: nyemy

78

szlowo od slo/33/wą podług
prawa /34/ maydborszkyego
etc /1/ PRzyszasznyczy /2/
tako mayą prz/3/yszagacz
ku pra/4/wu ku kthoremv on
/5/ szą wybrany ysz my /6/
ortele woythowy m/7/yescz-
kyemv y ludzom /8/ prawe
ortele naydcz /9/ chcemy
ydzyerzeszcz p/10/rzyszasz-
ny stolecz ⁵⁻³ Jako /11/ my
prawo vnyemy /12/ tako da-
leko yako ktwe/13/mv mamy
wolnoszcz /14/ y tho nyech-
czemy ny/15/zadnay rzeczy
dla opv/16/sczyez

OrtOssol 52,3,w.32-34 -
52,4,w.1-15

Blumel
prout in his times

-----95a
te/14/go czo ge zapowzedz-
al /15/ y fordruge maya
naty /16/ pyenadze vkaza-
cz za ge/17/go dlug podl-
ug prawa /18/ [Kyedy potrz-
eby/19/szna po ortel /20/
do wyszego prawa sz/21/la-
cz czego przyszasznydzi
/22/ szamy nyemoga sznacz
/23/ albo znaydz albo nye
/24/ vmyeya ktho thy py/25/
enadze powynyen /26/ dacz
poten ortel pzy/27/szasz-
nyczyly powod/28/ly wyno-
wathy ly

szlowye stroną albo kto
gye ma dacz podlug prawa

OrtOssol 59,4,w.13-28

*Amieci
siam ignorant nec
scint-*

Umieć

bywały potrafiły na po wstę do wysrego
prawa sześ. gdy przyszyjemy nje
mogą mieć szamy albo nje wmycia,
ktoś tly pjenyadze pewny nje
po ten wstę kstak 77(g)

~~umiera, nie, nie~~
umiec

Morza na wschodni, na południę a

Umym to dralo pruthnye

~~UOKJ. I. 186, 163.~~

~~U. o sm. 186, 163~~

De morte n. 163

Umieć

Kto chce pisać doskonale Głazik polski
i też prawi Umeij obiecado moje
~~2 p. IV~~ Park. 412

Umieć

Psychma nydomyem nescio litteras (Is 29, 42)
(var. lub. : pysmog)

ea 1470² Mam 192, ^{Kal} ~~sin.~~ Mam K

dabitur liber nescienti litteras diceturque ei:
Lege. Et respondebit: Nescio litteras

Umieć

A kto yesth laczynnykyem a omye zoltkax
Tedy ma zpyaczi pya, dx, dzyessya, th psalmow

1484 Reg. 720

sciens psalterium

Umieć

Dobre umiejący = peritus

Marja tkata, pawłoki bisiozem sprawiata,
bo w tym była dobre umiejąca [in hoc
fuit perita] Rom. 98.

Umwici-scire

Witawami, aly ryerorz kardivomyaal nyestire
wzanyer pewne kv obronye srwy chorangwye Jul. 21.

V... pod pewne... chorangwye... staal,
y₂bi...

ut... scist

Umied

5d ?

wkładamy, aby kaszdy ryczerz albo prosti slach-
czycz pod swa choragwą stal, aby gdy przydą wal-
ky, vnyalby swe myesczce pod choragwą odzer-
szecz kv obronyenyv swey choragwie. Paknyali
odtychmyast ktorego tako nyeposlusznego nam wy-
dadzą, przez naszego komornyka, pod ktorego cho-
ragwą myalby stacz, tedy konye tego ryczerza
albo slachczicza przydawamy podkomorzemu.

/12/. Vynny na bycz dan za rąką dlvsznykowy.

/G/dy gedem drugiego przeprze sadownye a zda-
dzą gy vynnego bandz o dlug abo o ktorakole rzecz
ten od sądv nye ma odstąpycz, alysz dosycz

Dział. 8

Umieć

I preto starynyl Beseleel... y ishelky
niqsz niqary, ktorym top dal * mo-
cossca y ⁱ naxim, abi stmyely. koranyim
y cyossanyim robycz, isso ku uszytkom
szuzotemz domu potrebno jest

Bz Ex 36, 1

at sirent fabre operani

Umiec

Owa tocyem wydział sına Gray
Betlemyjskiego Umyciōz * $\frac{z}{\frac{z}{z}}$

32 i Reg 16, 18

film Isai... scientem psallere

Umiec

• y byly wladarze nad drelmyli...
wszyscy nauzeni, gysz Umylely spyewacz
no organyca

BZ. II Par 34, 12

scientes organis canere

OrtMos 128: myenyemy

-----180d
/5/[MJly przyyaczele, /6/
o thym tako vm/7/yemy wam
po/8/wyedacz] kto szye po-
dey/9/mye czesznego vrza-
dv /10/ gdy bandze ktemv
wy/11/bran y zwan ten mv-
sy /12/ myecz robotha y
troszką /13/ aby ten vrz-
ad dobrze /14/ y czesno
dzyerzal y w/15/yernye a-
byscze stego v/16/zythka

wyele myele tego bychmy
wam radzy przyyayaly ową
nyebadzely pan albo wyel-
kyerz zmarhalyszmy yą tho
mowy brath maczek prawda

OrtOssol 93,4,w.5-16

negu mus - vobis res-
pondere de eo
Chwiec!

Umieć - scire

2 Kapłany albo śacznymycki y też
ero pysmo cykxi umycaj mayaj mo-
vicki psalmy 1484 ^{Psalm} ~~Psalm~~ IV 714 ^{tend}

1 {a ka}plany albo ony ero psalterz umycaj
za pryma, maya, movicki thy psalmy ib. 714

clerici sci entes psalterium

-----1c
Item szHona mychal zrvcz-
nyczą nyemyal prochv any
kvlyek Item krzysthoph
szgvlpyerga zrvcznyczą
/s.206,k.109v/ Item Barth-
oszch sz kozvkowa zvpelney
wkopynyczey zbroy Item
proporzecz Barthoszchow
Item Iacvb szbrzega pawe-
sznyk Item pawel zwroc-
lawya z rvcznyczą Item
Andrzej szkozvchowa zrucz-
nyczą Item Ivrga zwroc-
lawya z rvcznyczą [Item
kasper zwroczlawya zrvczny-
czą alye nyevmyal rvczny-
cze nabycz] Item krzystho-
ph szlvpszy zrvcznyczą-----
GórsPiech 205-6 k.109r-v

Umiać

1427

Unice

x + vesnyerazalye
nyemyst rovmere nabyer.

1497 ~~1478~~ Gots Piech 206.

-----4a
Item Pawel zoszwyączymą z-
ruczniczą alye yey nyevmy-
al nabycz Item Wogzyech
nalewacz sznamyszłowa z ru-
czniczą Item Woytek sz-
bythomya zrucznyczą Item
Ian zathora zrucznyczą I-
tem Ian pleban szwadzyszła-
wya wkopyniczey zvpelney
szbroy szvlyczą Item My-
kvasch zraczyhorza wkopy-
niczey szbroy zwlocznją
/k.111v/ Item proporzecz
Item Ian sthowaczewa pawe-
sznyk Item Mykolay zvbrz-
szky od lyelowa pawesznyk

~~a podług~~ ~~stycza~~ ~~z~~ ~~ym~~ ~~kiego~~ ~~czeszarsz~~ ~~chryyal~~
tych orye z ludem zydowskym omyal *orykasz

L.p. XV Rozm. Pam. 473

P. post.

Umić

Jesus... rekt[?] swym problemom :... s takim
mi[?]l[?]osierdziem umiałem s wami bydl[?]ić tajem:
nice moje powiedaj[?]ę wam Rom. 544.

Amieci

sinowy Rubenowy... mōzowy bōiat-
ny... cyōgnōc lōzisko a Amyeici
ku bōiam

BZ I, Par 5, 18

eruditivne od proelia

Amieci

Kto mye vmye po loaynye
(illiteratus), mo zmooyai. pygai-
dwe ssygti po aiery

1484 Rep 720

Umieci = seire

Com sgreeszyl cudze grecky obmagvyagacz posradnyancza
~~Kilanda (garaly) na nje puz bog kopl vnk, njech sja~~
~~gryk za vmpen spowadac za op. b. szwychem~~
~~sja (gzechow) spowadacz nje wmyal (gzech) b~~

Spow 16.

Szpowadacm sja, yszem cudze greck-
ch (y) opranyal, szwychem sja spro-
nyadacz nje wmyal

Spow 6

Umieć

1647a

{kedy}
Then yfti marek | przewedze Swath |
kÿ then Rotha thedim | nawrfzchw
pan potr p^{re} | pÿfzanga (!) [Szaffra-
nyecz | nyema othbywacz Szad] na
dawnoſcza Szemfz | ka, yedno oth-
powedacz, | yako nalepy hwmÿe |

1444 Pozn w 1647

umiec'

Darmo podnosiš swe oko na wý-
dzenie boga, jen gescze sam sje-
bije poznax a wýdrecz nije umijege

№ XV, R. XXII, 244.

(med.)

umieć (bronyecz syo₃ w brich slo-
suzach...)

Sly Inye omyeyacz ginako, omo-
wa, przeczynjenstwem a mystjacz-
kanij dobrim otdawajja

№ XV R. XII, 246.

Med.

Umieć

nie umieć = nescio

Nescit tarda mollimina spiritus sancti gracia
nye vnye gydz lenywe mylosz ducha swantego.
c. 1450 Art. IV 576.

Umieć

Skyc umye lenyvo gydz dobrocz ducha swan-
tego. r. 1450 f. Fil. IV 579.

Almiec
proet melis possent

-----79a

Tako nam bog /17/ pomozy
y wszythka /18/ szwyacza
Kthorzy /19/ sza albo mo-
ga /20/ szwamy bycz naro-
strop/21/nyeyszy podlug
prawą /22/ [MJstrzowye kth-
orzy /23/ pozywaja czno/24/
szy jako ony na/25/lepyey
vmyeya albo /26/ moga bogv
kvczery]y /27/ szamy szo-
bye y wazyt/28/kym ludzom
navzytek /29/ podlug tego
iako bog /30/ przykazal
[Taczy ludze /31/ moga sz-
wamy bycz]ysz /32/ sza
narostrepnyeyszy

Unice

chystowye, kthowry wyedra prawo y porzwoya
er mosery yelw ony melpey wnyeya albo
moya bogu ku cery ... , theery ludnye
moya sz wamy byer, ysz sa rostopnyeyry
podlug prawe katchec 64(al)

Vpro pyeczeg

V^o m. nam

-----86d

ysz ona /6/ thy pyenadze
 yszwym/7/y rzeczamy bezs
 gey wy/8/ny y bezs gey nye-
 dosz/9/rzenyą straczyla
 ytesz /10/ ysz [nyemyala V
 pyeczey V/11/ ku ostrzezenyv
 tych /12/ pyenyadzy jako
 nale/13/pyey vnyala] y mok
 /14/gla Tedy ona tego szo
 /15/stanye bezskody y bezs
 /16/ odnyany gdysz thy py
 /17/enadze szgynaly aortel
 /18/ przyszasznykow na szy-
 ą /19/ zostacz podlug pra-
 wa

prout melius potu 7
 chwiei

-----

umiec

cherely the pany pnyryadr . . . 1 ysr
one myala pyeror ko ostreremyr tlych
pyemyadyr yeho nalepyey umyala
y moylo Ostcher 70 (dr)

Umieć

Caritas caritas...
non emulatur

Nie rada zavydy, nierego ~~nierego~~ niere
szasra, bogdy na them sweere radney
nie rada zaplaty czerzneye gy duchowney
przehto szemskem szesram szaszre, zavydy
niere umie. ~~Mac Dod 148 e 1500 Mac.~~
Dod. 148.

(por. 5, Cor 13, ...)

pod spide hoc non
Mwiec
point

-----153d
Vysz on tego opyekaldnycz-
stwa
nykomv na /15/ przekora
nyespuszcza /16/ ale prze-
to ysz nyem/17/oze a nyy-
mye twar/18/dych y trud-
nych rze/19/czy oprawycz
podlug /20/ prawa maydbo-
rszky /21/ KAKo maya /22/
wszdy oczczo/23/wego dlu-
gv na syro/24/cze czo ny-
emoze my/25/ecz opyekald-
nyka a /26/ nyemaly ta
syrota /27/ od powyedzecz
dolath a kako wyele ma
myecz lath Slowye asz by
myala ta syrota lata

OrtOssol 83,3,w.14-27

hu. OrtMue 112

~~abcédefgh^hehijklm^ln^oopr^rs^st^tuw^wzzz~~
ūmieć

Vryyay era, yako vmyesr,
~~asra meq masry sydresz.~~

~~MARK. I. 192, 362.~~

~~St. sm. 355 362~~

~~De morte prol. Nehring~~

~~Altpln. Sprenkm. 290~~ De morte v. 362.

Umieć

(Apostołowie) preto nie nie umieli odpowie-
dzieć, bo byli krzywi, bo im był przykazał,
aby nie spali Róm. 609.

Umieci

Dobódzycy my tepo. gen umye dobre
zóscaz

B2 I Reg 16,17

aliquem bene psallentem

Umiéc

umee

~~2. p. XV~~ Park. 414

Umieć

O tym tak omyemy wam powycierać

Out. Dyr. VI 385

~~VI 385~~

Umiec

Umie ly pop przyszanca..., ysz yego
cacladz t nye gonyla Gregorzowa
konya..., tedy pop gest praw.

Ort. Kal. 210

~~4 2 8 2 Silber. en 210~~

Umieć

Nyemoze a ny omie twardych y trud-
nych rzeczy oprawyoz

Art. Be. VI 377

~~Art. Be. VI 377~~

Umieć

Kiedy potrzebyszna po ortel do wy-
szego prawa szałacz crego przysław-
nycki szamy nyemoga sznaczk albo
sznacydz albo nyewmicya

Ant. Obr. VI 363

~~VI 363~~

Umioi

raday bych my... poseln uzly oro
bychom wnyely
~~2 pol. 11~~ Ord. Par. VII 559

Umieci - ~~umieci~~ siire

~~Dobrodze my lego, gen umye dobre goser Bz I Reg
16, 17. Owa, loyem wydzal sina Hraz Betlemyer -
Hkego umyerder goser ib. 16, 18. Bity... nauwzany,
gysz umyely Hprewar ib. II Par. 34, 12. Bag dal...
rozum, abt umyely kowanym y eryossanym robyer
ib. IX. 26, 1.~~

~~Sinowye Rubonow... umyerderka basom Bz
I Par. 5, 18.~~

~~233 617~~

~~2080 26~~

~~73 6 12~~

~~2800 10~~

8308

Umieć

Dawam sryā vyngon... ze wnythkych
grachow... ktharese na myā pan bof
lyepy "sra (sra), nysrly srya gych
ya wmyem spovyadaer
Spow 5.

Umic

Cur ergo ambigis? Qui respon-

dit: O domine, sanare culpas et
languores, membra arida reformare

~~Amnyeysch = ambigis, R. XXIV, 49.~~

~~XV medh~~

~~oss. nr. 1629 f. 88. gl. 219. Tanc.~~

~~Pr. Kar. sirv. I str. 12~~

Rozpr. 24 str. 49, w. XV

(et mortua susci-
dare. tue sunt. xv-

k. 76 or 61 tubs

Cui deus pater ait: Quid miraris, fabre!
Nonne missus fuisti prius a me ad Zecha-
ricum... et omnia dicta tua et promissa
habuerunt effectum, quia non erit im-
possibile / omne verbum apud deum. Cur
ergo ambys? / Qui respondit: O domine,
secare culpas, ... membra arida reformare
et mortua suscitare tue sunt virtutis...
sed virginem parere deum et hominem...
superat omnem legem (-um?) naturam (sic!)

Umieta - - poszto pod Nieumie-

jęcy
Twiota } nevmey'ory ca 1428. Pop. I, 495.

Umiéć of. Rozumieć

Assoc of Amiaty

Unic' of. Hummies.

(Hummies)

Umiejętność = sapientia

Sapientia - mądrość, umiejętność

~~III~~ XV Tab. 519.

(p.prr.)

Umiejtnosci of. Nieumiejtnosci

Umiejety - eruditus

Z sinow Ysacharowich męszowye umyeidny^v
B2 I Par. 12, 32.

gisz znaly kaszde crasi ku roskaza-
nyet, esobi crimyr nyet Yisrahel

viri eruditi

8309

Moniejstny of. Niarmiejstny

Umiejoryć

v. Umiejoryć
zapława

Society of Friends

Amienic

Jescecem Amienic slawne poz-
cizc czyebje

B2 Num 24, 11

decreveram quidem magnifice
honorare te

Umienic

y. dokonat Salomon domat bo-
zego ... y iszitko, esso ~~umyeny~~ umyeny
na swem sycerst, abi umyeny domat
bozemat

Bz II Par 7, 11

- omnia quae disponeret in corde suo

Umiemci

Wyem, isze umyemyl cyo rabyiz
pan

Bz II Par 25, 16

quod cogitaverit deus occidere te

Umiem

Takesz to, czasem umyemto stci-
mych, pety z. boga, skuszye

Bz Judith 8, 31

quod facere disponi

Umiem

To wsiatko umyemly (se synonyme
zraelsy) melosicze ne walko

Bz Julith 11, 12

haec cogitaverunt impendiere

Umienie - cogitare, disponere

~~Wyem, iuz umyengt yd zabier pan Bz H Par.
25, 16. Skuzer to, ez som umyenyta uerinyer,
gestly z boga, skuzeye ib. Judith 8, 31. To
wzritko umyenyly nalo skuz na walky ib. 11, 12.~~

~~266 to 32~~

~~334 to 37~~

~~337 to 41~~

~~258 to 31~~

~~417 to 30~~

8310

Sicut lingua format, trahit,
Umenie verba, sic spiritus sanctus dat
scienciam, sermonum

~~Umenie dat scienciam~~

~~(dat)~~ in. XV. R. XXIV. 70.

Plk. 27 II 116

~~Jag. m. 169. 170. 171. 172. 173.~~

Pr. Kar. 170. I 33.

Rozpr. 22 str. 70 poz. w. XV

801

UMIENIE

Sicut lingua format twarzi werba , sic
spiritus sanctus dat scienciam, vmene, sermonum

1 was 5 Ssep.
|

XViii. bekaz B II 116

Umienie

W Vlpes decrepita ardens cupidine plus sciendi,
gl. adiscendi vmyenya,

XXIII
XV med. RRp ~~XXIV~~ 279

k. 251

wg ~~Wojasa~~

Умение

Owa tocz ustrwał pan z gymnazya Be-
seleca, syna Uroka... a wypełnił go
ducha bożego, mędrością, rozumem
y umieniem, y wszego naučenym

B 2 2 35, 31

impletque cum scientia et omnidoctrina

Umiene

Uomyenyas in sciencia (Prov 15, 23)

(laetatur homo in sententia oris sui Prov
15, 23)

ca 1470 Mam L_u 136

Amienie = scientia

szadza nauky albo) vmyenya a bladzanye
gatk (rozsmyaytych

sciencie desiderium et inquisitio

— 1461 ff. Lem. 391. r.

Sciencie desiderium et inquisitio questionum
nisi timor dei precesserit, effrenatos animos..

egit szadza nauky a [...] vmyenya a bladzanye
gatk (rozsmyaytych (ust. FW)

Wmienic-

vmjenes
practica ca 1428, Pril. I, 492.

glossy   okolo r 1428

MAL. Zab j. polsk. №2503 Bibl Jag

Prace Fil. t. 1 str. 492

w 45 a d

595

Umenie

Wszakto są ludzie pnes odzengę y
pnes sili, y pnes domistę umyengę
ku kwit

32 Justiti 5, 27

sine peritia artis pugnae

Umiemie

He sui wyetad (su Moneser), a just
nasyadonal, a caronnegs syp umye-
nye pridwersal

Bz II Par 33. 6

mafficus artibus inserviebat

Umienie

Crarnoklyasnego vmyenyv = magice artis B.

~~1471 M.P.K.7.2.77.~~

ca 1470 Mem Lub 157

magicae artis appositi erant derisus

wj uzta umienia

Sap 17,7

Uмение - ~~ars~~ scientia, ars

Цароваго съѣ уменыа прздврствъ ~~Въ II пар. 33, 6.~~
Напетъ годуче воуего, мѣдрозку, носамъ у
умыенъа ѡб. 2к. 85, 31. Врзакъ съ къудре прѣс
одженъа у прѣс силъ у прѣс домику уменыа
(sine peritia artis) къ боиу ѡб. Judith 5, 27.

~~7364~~

327 8 36

~~278 24~~

8311

Mnieme cf. Niememe

Umieristwo cf. Nieumieństwo

Umierač

Ysieu ony tho ludke, chosazy ony
vele dzecy mago, velkokroc szo tho
jim przygadza, yszy ony nad ni(m)y
szalosa vykro, prestoisy ony nichlo

umierač

fn 12a
w. 5

Umięrać

A toż szó jest było p ten two czas
stało, gdzieś mu jest go on (sc. sc. Janowi
matuchne kmyt) był umierał na
swóthem czyszu paleczyl

fu 1806.

w. 21

Umierac = mori

[medie]

Ne bōdz widzeć potōpena, gōi bōdz widzeć ~~potōpena~~:
~~potōpena~~ umirać Fl. 48,9 (cum viderit sapientes
marcentes).

Tut: gdy widzeć bōdz mōdve umy-
rać

Umierai - decedere

Ustawiamy, ab i z gromy enya licito wmyeraygesich
kecyel, ~~zabi dasn eriockwi, sprawy on list Jul. 40.~~ (...)

de bonis eorum decedentium

list 28: omarlego

Umieroci - mori. Multe sunt (re. viduae)
que... dum ipsarum mariti moriuntur,
umyeraga, - ~~moriuntur~~
stationem, et alios consolare intendunt

№ XV, SKJV 264
(med.)

Unieruic

Touz Amyeram, w grobye meu...
pogrebyesz myo

32 Jan 50, 5

en morior

Umirat
Umirat - mori

Owa, Iowa posteo ^vmyrau B2 I Reg. 14, 43.
~~Umirat, ruce 16. I par. 24, 22.~~

epo monor

8815

Umierac

Będz ziw, Reiben, a nye Emyera

B 2 Lent 33, 6

non monetur

Umierac (nr. Joas)

Joas^{Aie} zabyl sine gego (nr. Jojady).

Jen jdisz umyrac, necre

BZ II Par 24, 22.

cum more retur

Umierai

o qualis dolor xpi ... dum
videret matrem suam dilec-
tam pre dolore,

Umierai

deficientem 1476 Akad. III, 108.

k. 235 v

Maciej z Krzepio

Poikowski ~~...~~ og Rękopisów

Kapit. Krak. № 150 w. ~~Rok~~ 1476

70

Umierać

Gdy nasz Jesus już umierał; testament
tam krásny dxalał ex. xv R. xix 89

Umierać

Angolom raczej przykasać kiedy już
ładnie umiera aby mieć możność
bronyć ca 1500 ~~do J N W V 17A~~

Przein. 178

Umierac
Umirac = mori

Saducei... wstania przychodzącego
sądu przebi, mniemając, aby dusze
pospółu s ciału umirały [resurrectionem
mortuorum futuram negabant, animas
mori cum corporibus putantes] Rom. 181.

Umierać
Amirać = mori

Trzewica... Majja... rekba...: nadzwyczajnie się
a bych ji jenne żywego malarka, iżbych ale
biwiaba ~~umiera~~ i uwrata ji umirające?

[vadem tamen ut saltem seruan morientem]

Rom. 695.

Umierać Umierać

Miał Piłat obyczaj na kaidę wielką noc
puszczać jednego... A to czynili na parafii..., wie
umierać wnetki pierwszodniwie si pski Rosm. 807.

Umierac
Umirać = mri

~~Ony ~~nie~~ (nieci) niek richlo umiragp Gn. 12, a.~~

~~Gdzie mu (ju. Janowi) gost on (Ch. gō on (matke
Chrystus) byl umiragp na supthem eryszu
polecyl Gn. 180, b.~~

Uuierai - uori

~~Tox uuyeram~~ ~~Gen. 50, 5.~~ Nye uuyeram
ib. Deut. 33, 6.

C. Umirai

8312

Amierne cf. Nicumierne

Umiernie Romani enim cum in quadragesima
continenter, vmyernye (?), vixissent, et
vmyernye continenter

l. 106 r XV med Rp ^{XXIV}~~XXIV~~ 360

in pascha corpus domini receperunt
post modum comessationibus, luxurie et
ludis frena laxaverunt

amierue

Idea obtemus vmyerhyc sryca, nye
loyada us, nye vpyaca sya

ca 1500 gekwib I 27

k. br

Umienie - moderate

A zdrowi maja ^{Reg.} gębszy umienie
y piocy 1484 ~~Rafik.~~ 711

dit samis abus moderatus

Umiernie - moderate

Покажи какою умеренно само маю добіе
зускować. Дріб. 37.

gylkokroc na woyna sczie ma bycz, szadny z
 naszych poddanych ma stacz wę, wsy, ale na polv,
 a [tam nygednego drapyesstwa] any w konyoch any
 w dobythkv any w gynszych w ktorychcole rze-
 czach [mają czynycz, gedno tylko pokarm konyem
 y to dosycz vmjernye tamo mają sobie zyskowacz]
 any tesz w dąbrowach any w gayoch kv bvdowanyv.
 Aczlyby kto na to smyal vczynycz, jako zvial-
 cze przeczywnosc vcziny panv dziedzycznemv,
 tedy w czemkoly gy pan dziedzyczny o schkodą
 rąką swą poprzysyąsze, to gemv ma odloszycz

/82/. Kto gedze na woyną, nye czyny szkody.

/P/otrzebno gést kv pospolytemv dobremv,
aby kaszdy swoy pokoy myal a geden drugemv szko-
dy nyeczyniącz, czsnoth poszywayącz. Ale nyekto-
rzy nyedbayącz tego, yakoby zlomcze zakona, gdysz
po swymsze szemyam czągną na woyną, swymsze, sa-
syadom wyączzey nyszly nyeprzyaczelom samy szko-
dy nyewymowne czynią, w czemszeto nasze szemye
nyemale včaszenye czyrpyą. Przeto my chcącz
takym szkodam konyecz vczynycz, vstawyamy, aby

At vero si grauitate tarda incedimus, mode-
racius, vmerney, laboramus

1436 RRp XXIII 277

k. 71r

Chs. Rueda

Umiermie

Umiernyey = parcius / 1444 / R. xxiii, 302.

(utamur ergo parcius verbis, cibus et potibus)

Ex more docti mistico

Umiernie - moderate

Гудачу на wagon, на bankach any we lissi slasce
awaz, any drachenyh ermyez, yano * konykom pokarm
wzanc wiernye Jul-15.

moderate

UMIERNOSĆ

Modestia vmernosczech vestra nota sit omnibus
hominibus

Sed in omni oracione

ju-ff

1435 G1KazB II 48

(Phil 4,5)

Umierność

Насладуванскы трезувскы, уміерносскы
= sobrietate comite [1444] R. XXIII, 303.

(sed armis pudicitiae mens fulta vigil
libere sobrietate comite hostem repellat
improbum)

Ut nox

Umierności

Uslawicnosera, Umjernosera } continenciam;
1447) R. KKII, 40.
—

Umierność = moderatio

Moderatio } - umiernoscr zywotha. ~~EX~~ XV
Tab. 519. (p. p. r.)

Umieroci - modus

Abi w drapczyństwie ^{Ynyekthora} Dirzana
poirestna umyermoser ~~f. ostawiam~~ Jul. 22.

• ut... aliquis modus observetur

H 50-2

Juliet &

Umierność

Quoniam principalibus quatuor virtutibus, scilicet prudentia, magnanimitate, iustitia, modestia gl. temperancia vmyernoscza, edificium recte vite precluditur et funditur

XV med. R ^{Rp} ~~XXIV~~ 279
k. 247 _{XXIII}

18 Hojosa

Umienosi
(Induit vos ...
modestiam)

umyjenosek ve wcelijeh
* rzechach mijepr.

el. 3 i.e. ut in omnibus
modis seruetis."

Ex med. S. J. i. 62. ~~it. xv ut.~~

col 3, 12

Umierosie'

continencia umierossex

Py. i, ii, 1/2 xv ct.

Umierosć - temperantia

Vbi enim est fides patriarcharum, spes prophetarum, ... temperantia, virginum

umyernocz

~~(temperantia)~~

ca 1461-67. Sermon. 316. r.

$\frac{1424}{108}$ ~~Ms. N. 316 r.~~

Sermones r. 1461-67

427

Kapit. Krak. № 1424/108 Ms. karta

Umierosic'

~~1471~~ Presens umierosic' = absque temperatura
(~~absque temperamento~~).

war. lub.: bez smyessanyo

1471

Mem. Lib. 224

xii

dic ad eos, qui limiunt absque tempera-
tura, quod casurus sit

Ezech 13, 11

~~Umierność~~ Umierność

[...] In signum abstinence et tem-
perancie wtrzymany

~~Umierność~~ →

~~temperancie~~ . 1476, Akd. III, 108.

. k. 270

Maciej z Krzepio

Polkowski Katalog Rękopisów

Kapit. Krak. № 150 w. XV 1476

34

Umierność

Et ideo credebant ipsum Heliam, quia legerunt de Helia excellenciam sanctitatis,

abstinenciam, vmyernosczy, XV p. post. GlDom

austeritatis

Umierność = parsimonia

© (.) piecu silnq umierność miał [in
potu parsimoniam maximam tenebat]

Polm. 159.

Umierłość

Krytyka... wstał od wieczerzy na
pranie wdrzeńca i umierości

Roku. 531.

Umierność

Mity Koryntus był baro rokosznego
przyrodzenia przez wzrej ophitosi, ce wi
premierności, tako ie pre wielką mekę
umierność ciała jego wytaę krew miasto
pocz wypuscił Rom. 606.

Umierosie'

Modestia umierosiej

X med. Sy y i, iii, 1/2 xta.

Fructus ceteri spiritus est confos, ...
modestia umierosiej, continencie v

umierosia

(Gal 5, 23)

x. 246_v - 252

1/.

Vid est sobrietas et modus in dictis
et factis

1° sc. etiam a licitis ut abstinere

Mignuum (2) a cibo et potu sine actu
conjugali qui etiam licite fieri potest(?)

Umierność

Ecce reuerencia, vczlyvoscz, vmernosc,

[in isto mense augusto sirpna]

XV p.post. RRp XXIV 374

k. 241v

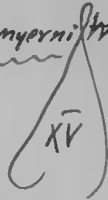
mi me ty hody?

Obzol 221

Umierność of. Nieumierność

Umierny = modestus
 Wszedł jest ubożyek...

W mojej wersji [a] roztropni a rzatki y umyerni ~~Wit. Nr 2157.~~

XV med Lent

in colloquio... modestus

Umiermy

serui subditi estote in omni
timore dominis, non tantum
bonis et

modestis, umije xrijm, sed etiam
disculis

~~184, 184, 184, 184~~
xv med.

1 Petr 2, 18

Umiermy Omnes unanimes in
Umiermy oracione estote, ... mise-

ricordes,

(modesti

vcsynko

umiermy w moye y w

xv wecl. Iyly I. 94 1/2 xv w.

I Petr 3, 8

Muicow.

~~Wielki, a~~

1466, R. XXV, 139.

możności ~~z~~ wnieseny

(na tem wnieseny)

~~Poln. T. 298. k. 168.~~

~~Kazania Piotra z Miłosławia~~

~~Odpis Mikołaj ze Star. Radomia r. 1466~~

301

∴ Compatientes estote vobis
luthoscyry, modesti vmerny,
vmyerny

I Petr 3,8: compatiētes, fraternitati
clementes, misericordes, modesti, humiles
(nic ingo v conc d)

Umierny

Et tu debes attendere et disciplinatus
vmyerny in comedendo et bibendo esse

XV p.post. GlDom 47

Umierny - moderatus

ostawiamy aby...

V Nyzedent drapczystwa (traz nye dopuszczaj, alye tylko
pokarm umierny wrzasz ma Sul. 46.

licet 3t: dusya umieryne

ut...
Solum pabulum, moderate tamen,
recipiat

it lot

Wskazadł jest słówek...

Umierny = moderatus

Ceło mazycki nazwetliche z oblynym bezwhego spmarschorenja a bez
wschey zafadi yesth rumyonoszer umyerna ~~prabyzala~~ ~~prabyzala~~ ~~prabyzala~~

XV w. med.

Leut

(puesm, sc. faciem, rubor moderatus venus-
tot)

Umierny

Dic voce tenui et age acta praevali.
Gloriosa est moderata, prosperitas vmyerne
szescze

XXIII
XV med. RRp ~~XXIV~~ 279
k. 250

wg ~~Wojasa~~

Humierny
Humierny

a powolny

Cressny a humierny, Temporaneam (pluviam);

R. xxiv, 363.

xv med.

k. 261 v

Doctrinam quasi pluviam temporaneam
effundam et reliquam illam puerenti-
bus sapientiam

Eccles 24, 46 (de tem: quasi prophetiam)

Umierny

30.
(Avaricia) gest neopravdna any umierna z pda
k uszem vzeciam tego swata. c. 1450 v. d. l. 10578.

Umierny

Penitencia Marie fuit temperata, vmyer-
na, per spem venie, szmylovanya, quia
habuit spem, quamuis habuit motus de-
speracionis, porvsenye przyczyny 1456

ZabUPozn 115

ychadacz s wojny do domow swych albo we wlosnych
 otrzebach, sąly ksyaszata, ryczerze albo gyn-
 chege rzady lyvdze, sobye nye maja nyczs gwaltem
 racz any szadnego gwaltv czynycs any maja przy-
 adzac koge kv przedanyv, ale kaszdy ma wolno
 seczy swych vszywacz, yako mv lyvbo.

/161/. Gyadacz na wojną, vmyerny pokarm na
 bracz konyem.

/Y/sz slyachta z nierzadnego ryczerstwa
 yaczey wlosną zyemya nysz nyeprzyiaczelską
 rykly spvsteschacz, vstawyany, aby gydacz na

Dział. 65

H 163 pergentes ad bellum moderatum
 equis recipient pabulum

Umierny Est melior meta medi-
cina certa obeta

(pro vmyrne)

Vmyrene (gedrenye). ~~III~~ XV Rivit. III 290.

tot fot.

p. post

Omni bus essetam in eo servare dietam,
zwykłe gedrenye, pauperibus sane sunt
esse cotticiane poprednye potrewy

k. 286 v

Umierny

Est siccis atque fames moderata

bonum medicamen

Umierne ⁽²⁾ wstrzymany od ge~~ni~~ xv
Prof. III 290. - (dzwie)

p. post.

v. 2885

Umierny = mediocris

Reddit lingua bene

✓ Nutrimentum mediocre vniuersae tra-
vyanse. ~~¶~~ xv Br. Fil. III 291.

↳ p. post.

~~_____~~
umieru.

Anima indiget

in modesto gaudio

umieru vesella

R. XXV. 175.

XV p. post.

ut possit... sufferre laborem et ten

Brückner K. z. s. r. v. 3. toriones

Rozpr. 25, str. 175

dykt. 1. 2. 8

~~Osol. 414. k. 122.~~

Amiery cf. Niemiery

Umierzenie

Thym

~~Thym~~ myerzenym = ^{hae} mediocris lineae | 1447 | R. LXII, 41.
(2)

Umierzyi

dicut deus

diuisit men-
sivam fidei

umierzyi jest, rozrode-
tyl 2 wymysem wyary

SKYI 56

XV unel.

Rom 12, 3

Umierny - modicus

Градус на войне, умеренный пожар ~~на~~ на брав
~~конец~~ конем Драл. 65.

Umiercy-

Oczyścyl oczy y oszwyanceryl y umyercyl
zywoth thwoy, yzecz byla dostoyna
tego przyaner, cooz swyany angyl zwoz.
stowal Nau. 73.

Umierzyć cf. Uśmierzyć.

Umiejęt¹¹ Invenit eam (sc. domum)
scopis mundatam

moklami vmeckon =

~~(domum) scopis mundatam~~ R. xxiv, 12.

~~Jag. m. 1297~~ (R. 24) ^{xv} lin.

Pr. Kar. srov. I 35.

Rozpr. 29 str. 72 poz. w. XV

Luc 11, 25

930
Rom 300: wiottemi auyfcaom

Umiesc' = mundo

Umecrony, ochandorony mundatam et orna-
tam. c. 1450 Gr. Fil. IV 571.

et veniens in venit eam, sc. domum,
vocantem, scopis mundatam et ornatam

Mat 12, 44

Umieść

Umyczono - stratum

~~1471 MPK j v 121~~

ca 1470 Masulub 269

ipse vobis ostendit cenaculum grande
stratum

Marc 14, 15

Libros B 76 φ

Umieść

Wmy(e)eryze = expurgate (vetus fermentum) | 1438 |
R. xxiv, 376.

wp R xxii 311-9

I Cov 5,7

Umieść = mundo.

~~umyeczony
scopis mundatam~~

ca 1461-ff. Sermon. 98. v.

Sermones r. 1461-67

Kapit. Krak. M 1424/108 Mns. karta 98 v

Amiese'

Cum immundus spiritus exierit ab homine, ambulat per loca inaquosa, querens requiem, et non inueniens dicit: reuertar in domum meam, vnde exiui, et cum venerit, inuenit eam scopis mundatam, vmyeczony, et ornatam vpyacrany (Luc 11,25)

Serm 98v

ant. FN

Amiesi

Pf IV 572: wymenycze
skj i 80: wyrzucze.

R xxv 142: wykonenycze zwykly melos
Expurgate, * wmyczyze, vetus fermentum,
ut sitis sitis nova conspersio, sicut estis
et inimi jako yesue * przelizny elco czy sly

1438 R XXII 351

k. 252a

I Cor 5, 7

wyd ota unyayce

Br uRxxii i omny esayce

Umiesi-

Zesly 1249, thego dvocha ..., aby then the

myly ← Svyatky Duch... racylby sereze moye
zapalyer, vryseryer y vmyeser 77am 138.

Umiękerac

Umyakceram = domo; 1466; R. xxii, 26. k. 330

Si prothoplastus homo nidi, gl.
sc. sabau, subiectus erat poms,
Ihm flammivomo protinus ense
domo, gl. n. ego compesco umyak-
eram

Umiękerai - irrigare

(irrigans)

Promyenne wodne wpływały s szemye, umyękeragęer
Kardi paqsrek szewsky BŁ Gen. 2, 6.

ces. rozvlažnić - 'umyć' wilgotnym'

8313

Wu: obierający wmytek sówce
000: nawadność

~~Witkiewicz~~
Pamiętnik ^{meu}, skłamał do ugrozi

Liquescit vinyakowa
XV p. post. R. XXV. 174. k. 37.

~~Brückner Kaz. str. 3.~~
~~Rozpr. 25, str. 174~~ %

~~Osob. 414. k. 37.~~ 2026

Sic recte oculus domini nostri Ihu Xpi
cum cadet super cor hominis peccatoris,
statim ipsum liquescit vlg. vmyakasa,
ad contricionem. XV p. post. R XXV 174.

Umiakerai

Umiakera = irrigat / 1444 / R. XXIII, 301.

V (quarto aqua irrigat et inebriat terram,
sic baptismus et inebriat cor hominis
ac faciendum bonum fructum)

Umiskeraí

Umakera. ~~IX~~ ^{XV} ~~III~~ ^{III} 291. pl. 290 f
p. post.

Leuit et homectat, umakera, soluit^v
post crebro putorem.

v roztrava - rozsediaí, rapuseraí, rumiskeraí

Umiekrzycy - pol. Tarz. s. 23
wzrosty.

part. pass. act
umiekrzyc

~~Umiekrzyc~~

Umiekrzyc = emollitus / 1886 / R. xxiii, 277 k. 81

Ad hoc ille (m. usellus) parum emollitus,
pl. pacificatus, flexus mitigatus. Umiekrzyc,
respondit.

Umiekrzyc) Umiekrzyc

'uspokoimiy si,
utagodniwoy si
lub uspokoimiy, utago-
dsomy

(de usello et columba)

tee - sus = wong fylles eol deprentions

Wikajoh s. 123

Mnich heremice

(Tarda mollissima nedluge meshane
vel Stredovene)²

Quo enim iam Deo plena nisi ad su-
periora cum fortitudine conscēperet,
nescit enim Tarda mollissima, nedluge

meshane vel omekrene,

Spiritus Sancti gratia.

XV med. Gl W roc 58r

meblane - ocigrame vs, odolekame, zrtoka

Umiskrzyć -

Umjakerieny byly = demolientes

war. lub.: oborzywaczy

1471 MPKJ. 7:54

in stędnym rozumieniu fac. demolire 'burzyć',
nirnyć jako mollire 'zmięknąć', urynić 'miskiemi':

Umjakerieny byly (war. lub.: oborzywaczy, mamotret mikulowski: oborziwscie) demolientes (domum istam demolientes incenderunt et populum captivum duxerunt in Babylonem II Esdr 6, 16) 1471 Mankal 106.

II Esdr. V

III Esdr. oboriti - zburzyć, poburzyć,

demolito. kuryi' uinayé, (8. loc. 81)

6, 16 demolientes] glosator rozumiat' mollién-
tes

Umiękczyć

Non est possibile, ut tuum cor lapideum non
molliatur, vmyakczono, ad contriſcionem, ex quo
insensibiles, gdyż myczoyne, lapides scissi
fuerunt, podulmaza, tempore, quo Xpus passus
est

ca 1500 JARp ~~X 76r~~

GlKarBI 44

Umszkeryi

O Judaszu... Ty neary i inne tem podobne
ne miały umszkeryi serce twoje Rom.

573.

Umiękwić

Ny (!) vmyakozeny = non molli ^{Li} / c. 1472 / R. xxiv, 375.
XV°. post k. 343 r

Ad illam vocem xi mitem et humilem
non molli vlg. ny vmyakozeny, sed magis
ira accessi^{im}... irruerunt in eum... et
ligauerunt eum quasi latronem

Umiękczyć

Umięczony

oycho

oychoy

Quanto ergo magis corda debent sciendi, inde-
uotorum, vmyakczony, nyenabosnych, hominum per
contricionem

Vomyakzone;

ca 1500 JARp ~~X 23v~~

~~sim. ib.~~

ca 1500 G/Kas B I 34

Umiękczyć

Ad hanc vocem Xpi mittem et humilem non ~~mitte~~
molliuntur, nye vmyakczeny (sc. Iudaei), sed
magis ira accensi irruerunt in eum *ganye-*
bye et quasi latronem percusserunt

ca 1500 JArp ~~X 176v~~

Sl. Kur B I 72

Umnicheryc!

~~Umnicheryc!~~

Omnia enim miracula, que faciebat deus per
beatam Margaretham, non poterant eum molli-
ficare vmyakayer

mollificare vmyakayer

XV. 131. R. XXV. 179. k. 263

~~Brückner Kaz. St. W. 3.~~

~~Rozpr. 25, str. 179~~

~~Cass. 44. k. 263~~

2525

Umiakeryc'

Nye vmiakeryc' = si quem passio Christi non concutit,

1444 R. XXIII, 305.

si quem passio Christi non concutit nye vmiakeryc'

(si quem passio Christi non concutit,

nulla virtus, nullasque merita
eum solvabit)

1444 R. ⁿXXIII 305

Umiejętność

Viomakeron bywa bori gnew!

ca 1420 / R. XXIV, 83. k. 30 r

~~Jag. nr. 1299. k. 30.~~

~~Br. kar. s. w. I. 46.~~

Jejunium est utile propter quinque: Primus

per jejunium

Rozpr. 24 str. 83 pocz. w. XV

offensa dei placari vlg. ✓

2635

Umyakerye

~~G.~~

Umyakerylyby = ut lenirent

lub φ

~~MPKJ. IV. 13.~~

1471 MPKJ. V. 13

Umyakerylyby (var. lub. i: vmyakeryly) vt lenirent

(congregatis autem cunctis liberis eius ut lenirent dolorem patris Gen 37, 35) 1471 Manu Kal 16

Hu: aby utryli nalu opowidzię
1000 galy zas wpręz ... unkorwali go powieraci

~~Gen. XX xvii~~

Ммигъауѣ

riga a mygъaуѣ mostka coe Dia
arida zapye klonq

1462 - R. ~~AP~~ 269.

Umiskeryc

Wmyakera = rigabo | ~~II 1/2 XV~~ | R. XXIV, 374 k. 366 v
XV p. post. mkf.

Lacrimis meis stratum meum

rigabo stg. wmyakera (Psalm 6,7)

(Mam Kal 127: rigabo zalegya, zmosa)

(XV med. R. XXIV 367: rigabo ^{stg.} zmosa)

1000: kempian Isari

Wu: bsd, polewat wicik.

↓ menyic mdeym,
zinkzyc

Umiękczyć

Lacrimis meis stratum meum rigabo vlg.

wmykacza (Psalm 6, 7)

XV p.post. R XXIV 374

k. 366v

Umíkkeryci = mollire

Umíkkersoni sþ mowy iego nad oley Fl. 54, 24
(molliti sunt).

Umíkkersoni sþ (molliti sunt, Put: vmykkero-
ny sþ) mowy iego nad oley, a ony sþ
stórnali Fl 54, 24;

Wa: gladsre og mowy id nad olaw

1000: mowy iego sagodunijne ni oley

Al. seure kfortle min gelindler deun Öl

Wa: non. byr'addekin, mikkin (mollis
sagduy

Umiękczyć = mollire.

Rickleby kamen vmpoczyl (pro: vmpoczyl) (facilius
possent saxa molliri) Gn. 9. 9. 70, 6.

Facilius possent saxa molliri ^{rickle by kamen} vmpoczyl,
et ferrum in plumbum converti, quam
ut meus puelle istius ab intencione
christiana et a virginitate reuocetur

Umiękczyć, Umiękczyć

Umiętność of Umiętność

Umístění Scientia

(id est)

Est Scientia^{*} v mytologii

ca 1500 R. XLVII, 372.

~~Umsilkenae~~
Umsilkenae - silosiere

Umy [1] kly

~~y v mykly~~ welny gich ~~Put. 106, 29.~~

Postawyl welny gich w psychosiz y vmykly
welny gich
silosierent

Fl: mykraly sp

Uci obrociat barze jęgo u cing i' anpolowity g' nawalnosci jęgo

~~Put!~~ 106. 29.

Umilknaji - sacere

Jedi wazitek lyad umilkel, BZ IV Reg. 18, 36.

~~Uumilkely, any malowdy, wazitek otpowyedzaly~~
~~ib. Nek. 5, 8.~~

a nye otpowyedzai gemo mysego

(tacuit)

Wu: miterat edly mud, a mi edporiediat my, nic

8314

Umilkeno

Y omlykly, any malyzly, usobi otpronye -
dzely

BZ Neh 5,8

(et siluerunt)

Wu: umilkeny a mi malyzi, co by povednili

Umilknač

~~II~~ Umilknač = conticescent

ca 1470 Morandub 64

1471 MPKJ.V. 35

pedes sanctorum suorum servabit, et impij in te-
nebris conticescent, quia non in fortitudine sua
roborabitur vir I Reg 2, 9

~~II~~ II all: verstummern (one mii, zamitenci, ucih-
u; uirboimcy unukus s ci mmoči / low. uirboim-
I Reg. II 100: mestepcy zamno u ci mmoči / 4 uirboimcy

Umilknaé

Umilknaé = conticuit

con. lat.: conticuit id est tacuit omilknaé

~~1441~~

ca 1440 Man Lib 242

conticuit populus meus, eo quod non habuerit
scientiam Os 4,6

Uu: unilknaé lud miój, zi mi unad unilknaé
ca 1440 unad miój ginie dle braku nauki

Amilknaç'

~~Umilkl vsmirzon & conticuit~~
var. kal.: conticuit id est tacuit vmy <17> kl vscharyeron
1471 ~~M.P.K.Y. V. 90a~~ 1470 Mandub 186

Quia nocte. vastata est Ar Moab, conticuit: quia
nocte vastatus est murus Moab, conticuit. 3s 15, 1

Wnioŝował.

Anna swyatha paubog

Dozwołał, że ktorey
czytały panny Mariey obrat

M.M.W. 85 a.

Umitowaci-

Racryz thopacz, yresz thako orlowye,
ka vmylowal, yresz racryz thwoyego myłego szyna
yedynaka na them szwyath preszlarz Now.
143.

Umitować

Pan bog ja tak omylowal, wczornem
panjenstwie zachowal

XV p. post. S10cc XXXIV 162

Umiłować = diligere

Odpuścimy są jej wielkie grzechy, bo
jest wielice umiłowana [remittuntur ei peccata
ta multa, quoniam dilexit multum] Rom.

321.

Umlowanie

miłi panie

Proszę mi, bych wrócił twoje
umilowanie ~~XVI~~ ~~XVI~~ Sl. bcc. XII 161.
ca 1500

Umirac v. Umierac.

(Umivnie) Villam ... vendimus ... ^{quam quidam villam} cum
{Umivnie} annibus ... utilitatibus ... et donationibus, pibus -
campus pacifice, quiete, libere, perpetue

Spokojnye, vmyernye, dobrowolnye, wypernye
responsum

wskazujemy 1460. Pr. Fil. V, 38.

w spokojn
spokojnie

pot.

Amiortwi' of. Amiertwic'

Wmirzać (?)
! Wmyrzać

(Wmyrzać) ubi tamen pro sed coniunctio
adversativa (Gen 15, 14)

veruntamen gentem, cui servituri sunt, ego iudicabo
ca 1470 Mam Lub

g: wyraz do nieposnaki zniekształcony, a tu skąd inąd prze-
niesiony

Umiryć

Ukoryly, umyryly - ^{sedaverunt id est} pacificaverunt (~~sedaverunt~~)

Mem Kal 299

~~14711PKYV 134~~

war. lub.: ukoryly umyryly sedaverunt id est
pacificaverunt

et haec dicentes vix sedaverunt turbas ne sibi
innocerent Act 14, 17

Uui: a to mójóg, zaledno' myshoh' nese, z in mi ofieroveli
000: ~~noishumali~~ shury od zlorimā in ofiang
of. Umieryć,
Pozu: ~~noishumali~~

Umieryć

Umirzyć

ukozyly umyeryly - pacificaverunī
(sedaverunī) B.

1471M PKJ v 134

успокоит, помириць

R. xx xiii 131 sedaverunī
cf. Umirzyć

Amirzyo of Amirzyo

Ummiejrai

Esze

stara oth nisty dzersar)

Nicolay ta dzelnierz *wrairil mu yor spetna,
niezge w rotach ni w leszech ne umneysagape
1410 J.A. VI, 210. any chiszow sprzedal

chypia

Umniejszać = relaxo

o greckach: κυνιc̄ brjnym, mnyjy

Dico, quod deus misereatur penitentibus in hoc,
quod omnia peccata relaxat vel umniejsza

umniejsza.

Relaxat - vel

c. 440 Br. Fil. IV 615. k. 12 r kbl. 2
XV p. pr.

~~LUB. Kilka zahtkóW~~

~~E. 17. Głosy początek w XV~~

~~Pr, F, t, IV str. 615~~

Ummiejszai sie
^{sc. Moyses}

vidit rubum ardentem nec

tamen consumptum, (ab igne
olig. ~~ca.~~ Myer yego ne omney szalossy,
ca. 20/ R. xxiv, ss. 459.

~~Yag. nr. 1299. k. 59.~~

~~Br. kas. sro. I. 48.~~

(EX 3,2)

Rozpr. 24 str. 95 poz. W: XV

2880

videbat quod rubus

arderet et non comburetur (EX 3,2)

Qui cum eras, a mi secat

Ummiejrae fsiē - ionminui

Od tego dnya wydey

W sędre męki nye ^vbiwalo any woleynka^v

oleya nye ^vimnyeyzalo) Bz III Reg. 17, 16.
<siē> su

por 17, 14

us. uovmensiho sie.

lecythus olei

(non est imminutus

ubyrac,

5316

Umniejszać (się)

Cuius divitiae numquam decrescunt vmn<iej>sz-
ya <się>

ca 1500 G1Gn 39

Umniejszać się = deficere

Acz się [pro: sq ?] mienili cystotę [w]
wzdrzeńieniu chować, wrahoi tako, iż by
się rodraj stowiedzy nie umniejszał [~~causa~~]
si homines abstinentum arbitrentur...
vel artarentur a coniugio, humanum genus
deficeret] Rom. 184.

zuletzt, wobei es da ist, dass man sich in
Pörsch...

Umniejszać się = minui

On już ma rość, a ja się już mam
umniejszać [illum oportet crescere,
me autem minui] Rom. 240.

stawać się młodszy, mniej ważny
traci na awersum

1000: a je by stawał się młodszy

Umniejszać?

praes. ind. 3 sg

~~Vigorat umniejsza. // II $\frac{1}{2}$ XV An. Fil. III 291.~~

XV p. post. PF III 291

fol. 290 b.

Sal ... spierać minorat umniejsza

Umnieszenie = attenuatio

Atenuacio - ^{nu}umniejszenie. $\frac{1}{2}$ XV Lab. 513.
med.

Umniejszenie = diminutio.

~~Umnieszenie~~ um(n)iejszenie ?
~~Umnieszenie~~
(sine culpe diminutione)

~~ca 1464-87. Serm. 99 r.~~

~~$\frac{1424}{108}$ H. Mns. 99 r.~~

Sermones r. 1461-67

Kapit. Krak. № 1424/108 Mns. karta

konkret
verte!
x

Umniejszenie

Quartum est perfecta medicina, doskonała
mocz lecarstv, ibi locutus, tunc autem
perfecte, doskonało (?), curatus est mu-
tus, qui in confessione loquitur ~~ингдак~~
integraliter, czalo, sine culpe dimini-
cione, croma vmeiszenyą, quia peccata
et circumstanciam peccatum aggrauantes
debet confiteri •

loc. umniejszenia

Serm 99r

crypt. FW.

Umnieszenie del̄rimentum

Del̄rimentum, id est damnum, iactura,
diminutio, szkoda, umnyeszenie

ca 7500 Er. ~~slow~~ 114

Umniejony lekliwy, part. praet. pass. gen.
Umniejonych lekliwy, miedunowy sq. m.
umnieszonego

Czokol usm iego, iensze me zbawona
wziwil od umniejszonego ducha y
potopu

(a pusillanimitate spiritus) Fl 54,8

Put. od mydatknyenya
lekliwosc, lekliwosc, miedunosc

Hu: ktdn, mis wybarid od lekliwosci ducha i od miedunosc

1000i -

pusillanimitas - miedunosc, boz i ktdnosc

Umniejszyć = minorare, minuere

Umniejszył ich dni czasu jego Fl. 88, 44. Wątpię
~~czyk nie umniejszał w k. 106, 38. (formulant) i dokończ~~
~~gotowa nie umniejszeni bóg wraży dokończ Fl. 83, 10~~
~~(non minuentur omni bono)~~

minorasti dies temporis eius

Put; umniejszyłeś

Wa: Menestas dei cesu jego
1000: Menestas dei jego młodości

Umnějšíc

rozmnoszyly so barso y wardoghy
gylh ne umnějšícyl

Fl 106,38

sim. Put

(iumenta eorum non minoravit)

du: bystra id ni umnějšícyl

Umniejszyć

wyznaczył sędzię kłosa, jego sędzię dał
myślnie na myślenie, theme mozece
umniejszyć jako wara wola Ost Mar 40(8)

Ost Mar 36, 4. theme mozece wyjechać
albo mniejsze wyiny.

Tac. 40: quam augmentare et minorare
potestis (d. $\frac{\text{Mnożyć}}{\%}$)

Umnieścił

Wyzna by być ktho, yozrye del myaszku na ^{mylosz,} ~~mylosz~~
themu mozece romneyezyez [wynia] Or. Mac. 40.

praes. ind. 3. pl.
umniejszą

Umniejszyć

Puszca na wasz szwyceretha polna, crosz
wasz strawya, y waszyc bydla a wszeg
umniejsza (ad paucitatem cuncta redigant l. 26,

~~Szwyceretha... wasz strawya... a wszego
umniejsza (ad paucitatem cuncta
redigant, l. 26, 22)~~

XV p. post. Kaluam 288

Wa. : przywiodły do trochy wnyrtko
1000 : zmniejsza zabudowani

Umniejszyć minorare

minorare ^{id est} ~~i~~ minorem facere, myńnem,
umniejszyć, wyać

ca 1500 Ex. ~~Stow~~ 114

Umwiejszyjć

Przes nas nana moc będie umwiejszona
[per quem nostra potestas destruetur]

Rozm. 28.

v. 43

Umniejszyć = perimere

Greicy... swaiby w mierz[i] qree
mieli, nie prosto izby matienstwa
mierili (nyemyeli) [i] plodzenie ludu
umniejszyć [muptias fastidientes, non
quia coniugia et hominum successionem
perimendam censerent] Rom. 182.

Fut. pos. 3. pl m

Umniejmiej

abyć umniejszeniem czegoś - odumować brach czegoś, mieć braki

umniejszeni będą,
umniejszeni będą,
umniejszeni będą,

szukajemy gospodna nie to umniejszeni
bódd wnego dobrego

(non minus tunc omni bono)

Fl 33, 10
im. Prut

Ha! szukajemy Paau, na ródnem dobrem mi będzie schodziło
1000: tym zaś, co szukają Paau, mi czego mi zbraknie

Umniej ~~ca~~² ~~ca~~¹ contrahimur scurenyomem (pro-
skurenyomem)

Umniej ~~ca~~² ~~ca~~¹ (decrescimus) / pp. XV / R. XVI, 340.

contrahimur miroque modo decrescimus:

Ipsa diminui nostri corporis ossa putes.

Umicieżyć. ^{miss pass. 3° am.} ~~umieżyć~~

Ure Syn estawycery w męze
omnyey ¹stou ¹jest od
angolow ¹put. 8, arg.

umnieżon jest

umnieżon

pass. stawac si umieży

Put!

8.

Umniejaję

9/11

romant. 2. 18 m.
umniejszyles

Umniejszylesz gy malo od angylow,

(minuisti eum paulo minus ab angelis)

Fl: ucinił ies gi
malom mney wzrech
angelow

Put 8.6

ucynić malym, mniejzym

tu: mniej ucynić

Umnieszyć

Minuisti, ^xvmnelsil, eum paulo minus ab ange-
lis XV med. GlWroc 34r

cf. Is 8,6

Hebr 2,7

Ma 293

Umniejzyc

mat. 2. 19. m
ja' umniejszyl

Matem gvesz gego umniejszyl / 1848 / R. XXIV, 352.

(Hebr 2, 7)
(Psal 8, 6)

U mniejszony U mniejszy

part. part. part.

U mniejszy ^{or} U mniejszy > paulo minus aut due partes

1111 Nam Kal 293
~~1111~~ 181

(invaries)
Wn: mniejszy jest go malo co mniej od owiosow
1000: malo co mniejszy ~~niezbyt~~ go od owiosow
(sc. hominem)

minuisti eum paulo minus ab angelis Hebr 2,7)

malo mniejszy 'niezbyt zmniejszy'

cf. Part 8,6
(ten prae- part
poglony w listie Hebr
2,7)

Umniejnyé

Umniejmony

Była jego [sc. Judana] spowiedź niedo-
stojna a umniejmona, bo on radził Jesu-
crista, którego tylko nieryb mowicka
Rom. 760.

maes ind 3. wy
umniejszaj

Umniejszyć się - minus

Wolejnyku oleja syb nye umniejszyszi Br III Reg. 17, 14.
~~W sódze miki nye ubiwato, any w olejnyku oleja
nye umniejszato. b. 17, 16.~~

Bo to mowy pan bog...: W sódze nye bódze
ubiwac miki a w olejnyku oleja. nyb
nye umniejszyszi

(nec berythas olei minuscul)

8317

Mu; au bairki oliay ni ubdru ai do dusa
1000: berythas oliay ni opóipni ni ai do dusa

a b c ć d e f g h c h i j k l l̄ m n n̄ o p r s s̄ t u w z z̄ z̄

Umniejszyć = minus

condit. pass. 3. sg m
umniejszony by

~~umniejszony~~ ~~umniejszony~~ Idria farine non deficiet nec lachitus
olei minuetur usque ad diem ~~314(12)ba~~

in qua daturus est dominus ~~I 1/2 XV Spr. I 312.~~

pluviam super ~~Spr 1, 312; I pol. XV~~
faciem terre (III Reg 17, 14) ~~XV p. pr. SKJ I 312.~~

umniejsz - stawac' os' umniejsz, wiec' bledzi

244

Quadr.

Wzi garncie wielki mi utanie, au' bledzi oliwy mi
ubednie ai do dwu, ktorego Pan da domu ne rumi

Umniejszyć (o wodzie) 'opadać',

pres. ind. 3. sg
umniejszy

Potem bog wspomógł na Noego ... ,
wzwyodł duch swój nad ziemię
y umniejszy szł woda.

(*imminutae sunt aquae*)

B2 Gen 8, 1

hu: upadły wody

1200: wody zostały opadać

a b c c e d e f g h i j k l m n o p r s t u v w x y z 6 6 6
+ 0

U mniejszość się

Ut eis via aleviaretur *vmneyszila szó*, ~~humectaretur~~ *wpoccił*, ~~alienus~~
~~gosc~~, ~~goscze~~, ~~discordia~~ *nocogoda*, ~~ne suspicarentur~~ *aby szó* ~~nedominanti~~,

Glosy wtekis 1440 R. XXV, 241

~~Dr. Dr. zab. jez. pol. Rpr. t. 25~~ XVW

~~s 241 Pet. Sac. T. F. nr. 493.~~

Umniejszyć

Umiejszyć

Umiejszyć ^{Kogos}
umiejszyć w prawie

maet. 1. sp. m

-m umiejszyt

1191. (44^v) Thago ny(!) bozy(!) bog etc. Jakom ya nyepdbyl gwal-
them zamkow ychizow thwych wyachaw wdom gego Anym gego
vmyeysil wyego pravye podlug obiczaya zyemye Any Czeladzy
gego rosgnal. — Jako ya tho vyem yze etc.

1469 Zap. Karsz nr 1191

U mniejszyć

umniejszyć kogoś w robocie, robotach

maet 1. sq. m.

-m umniejszyć

1615. (49) Jakom ya nyekazal ssobye kmechem gych robycz
gwaltem anym gych vmnyeyschil wrobothach yako polkopy podla
poszwv, thako etc.

1487 Zap. Kana nr 1615

robota - zapłata, zarobek, zysk, korzyść
2 pracy

wnieść w robotach, -cie

U mnie szyć
Umieć szyć

maet. 1. sq. m
-m umiejszyt

1572. (386^v) Jakom ya nyeothpandzyl od robothi Stanislawy
Czelednyka gyego anym go vmyeyshil wrobocze yego yako kopa
gr. # thako. — Jako my tho wyemy.

1488 Zap Warsz nr 1572

Umniejszyć

umniejszyć w wytyczach
w wirthhof

mael. 1. sp. m

-m umniejszyć

1474. (W 5, 136 r. 1479) Jakom ya nyeposzyathl szyedlyszka, ogroda najmyenyv napuchalach wvyaszanyv wych thamo, gdzye gye prau wvyaszalo podla kxang szyemszkych ythamo nathymtho wvyaszanyv drew wlyeszye nyerambya gwalthem anym gych wmnyegyszyl wwszythczech wvaszchnoszczyako/kopa groszy wpul-groszheczech (!). — yako ya tho wyem.

1479 Zap Warsz nr 1474
wartość

^{leg.}
(wważności jako)

Umniejszyć

maet. 1. sz. m
-m umniejszyl

1766. (585) Jakom ya Samo-pyanth ny^ęvykopal dambrowy
yego thamo^otho na puchalach anym yey zaoral pluzyczamy, anym
posyal zythem, anym go wmn^yeysyl wzythczech yako syesz
kop. — Jako my tho vyemy.

v (ley. w wrytech)

1495 Zap Warsz nr 1766

Umniejszyć
Umniejszyć

paet. 118 m.
-m umniejszyć

1782. (735) Jako gya nazasthawysku Nalasje Naroboczye
gyego Nyepobral Ryb Robothy gyego anym go vmjeyszyl
wedkwa(?) vzytkoph/Thako my pomozy bog.

1497 Zap Kana nr 1782
we dwor kopu

V leg. w wytkof

wytek - 55. dochod, rybk

Umniejszyć

umniejszyć komus w wartości

part. 1. sp. m

-m umniejszyć

1716. (781) Jakom ~~ya~~ nyewnyosl ya, wthen dom shamo-
czwarth, ssobye rownymy Gdzye ya yey masch szosthawyl ~~anym~~
yey domv zastapyl ~~po~~ smyerczy swey na stholeczv wdovyem
thamo tho wthorach anym them wnyesyenym vmnyeysyl yey
wasnosczy yako dwye kopye grossi Thako my pomozy bog. —
(782) Jako ya tho vyem etc.

1491 Zap Kana m 1716

$\sqrt{\frac{1}{2}}$ (w wartości)

→ wartość

Amniemacki of

Wniewniemacki

Almieszye' of. Almiejszye'

Amnimaerki cf.

Waiwionimaerki

Umocnić = confortare ^{wzmocnić, potwierdzić} confirmare

Ramę moję umocnił mi Fl. 88, 21.

Ręka zaprawdę moja podpomosze mi
a ramię moje umocnił mi (confortabit
eum, put: porwydrzyę) Fl 88, 21

Umordawai

Homines Inuidati Umordawany, 1441, Hipp. D. No 3010.

Quia ipse dominus Johannes .. percussit
duos homines...., Quia prefati homines
Inuidati, umordawany, tardauerunt
labores suos et domini, ita, quod do-
minus nichil habuit per ipsos, quem
fuit summa necessitas.

Umoremie

Mirra enim habet virtutem expulsi-
nam vermium, sic et mortificatio,
umoremie. carnis expellit dyabólicos
temptaciones

Rkp. Assol 162g

XV med. RRp XXIV 78
k. 5hr

Offerimus Xpo...

studium mortificationis carnis uobis
cunctis te temporem mirram in peni-
tentiis et continentia. Mirra enim id.

Umorzyć = mortificare

Znamona gęsi rżni prawego, y straka umorzyć ~~ku~~
gy Fl. 36, 34.

- sim. Fl i Pm 108, 15

Pm: zagładka

quaerit mortificare eum

Umorzyć = iugulare

Pendet terminus inter Petri ^{uxorem Pytiliora} et
Azibanum... super eo, quod iugularit
vlq. umorzil suum virum et sua
bona recepit

1401 KsZ Pozn nr 650

umorzyc

By była czo przykrego przemowyla...
nagle by mya umorzyla y
dosra by wypadyla

~~MPK 7. I. 183, 95.~~

~~DL. 8. sm. 95~~

De morte w. 95

umorzyc'
~~umorzyc', umorzyc'~~

Alem koszy naruszyla,
gdym crystosra umorzyla

~~MPK 7. I. 187, 209.~~
~~Sl. om. 205 209~~

De morte n. 209

Gospodnie, Umorzyć - corripere

Umorzyć mnie w oczach

moje Psal. 82. 19.

Fl: potrzaskasz

corripies me

Is 38, 16

~~Psal!~~ ~~Psalm. 19.~~

lemonyi

Ja vmorzę a żyro vuyne,
vdenę a ya vzdrowię

Qui Sent 57

ego occidam et ego vivere faciam
Sent 32, 38

llmorzyc

O may myly zbanryelo / raryz my
tycz no pomary, [meryz omarye
then karyath, raryz mye popzesca w thwo-
sym grobye popolo z thoba
Now 150

Umoryc

^w
Umorzon = mortificatus | ex. XV / R. XXIV, 377

Umorzyć = morte damnare

Postowie... przynieśli listy od cesarza,
aby Antypatra postać, gdiśby się
nigdy nie wrócił albo chciał li by ji
umorzyć [vel, si mallet, morte damnare
ret] Rom. 109.

Umoryć z mortem dare

Poczenie Boga wrechno gęcego wrywać
re krami umoryć albo pbawić tej
wielkie[j] mierz[i] gębi- [invocavit
Iominum ut eo mortem daret] Rom. 54.

Umoryć

Żydowie ... niekli między sobą, pierwaj niżli ji
kwirali: jwi ji mamy po woli (powyly), mogli
bychmy ji dobre umoryć, ale tego nie bniemy
werynić Rom. 647.

Umoryć

Posłali do Pilata..., aby... wziął ich jętcą i umorył?... A tego Pilat nie chciał uczynić, bo wiedział, że prawą rację mieli, że umoryć

Rom. 750.

Umowie!

Vide: Umortye' Rom. 750.

Umoryć zintoficere

W tym się ich wielka odwaga skazuje,
nie chcąc niewinnego umoryć, skicli swój
gnęch na Pilata obrócili Rom. 773.

Umoryć

Pravo mamy, który by koli swem nieptaniem
narynit niepokoj w siemi, tego mamy umor-
zyć Pozn. 789.

Umorzyć

Kto kolwie naura ... prer dopuszczenia wynege
biskupa, Tego mamy umorzyć Rom. 789.

Umorzyć

Pilat rekr...: wy macie obyczaj [w] wane
święto albo wielką noc puścić jednego
żędca (yq.ama), a drugiego umor[2]zyć Rom.

807.

Umoryjí

Barabana rbojef fusié prozili a mi Vego Jesusa
umoryjí Rom. 809.

Umoryć

Przydzie li do was inny profeta... i reki by
ten prook. ~~by~~...: podkinyi, sbrinyi inemu bogu,
..., tego profeta, mamy umoryć Róm. 812.

Umorzyć

A Tem prawem zydowie chcieli mitego Jesucrista
umorzyć Rozm. 812

Umoryć

Powiedzmi, skądęsty, gđziesie urodził, coś jest zaczął-
wiek, coś uczynił, iż cie twój lud tako barzo nienażry,
iże wszyscy poruszyli sie przeciw tobie, chcąc cie umo-
rzyć? Rozm. 813.

Umoryć i necare

Jedno pytanie, proszę cie, by mi wytłóżył:
a jakoby nie mogł być zbawion rodzej
erlowiecy, jedno ei by ty ciopiat albo
umorzon był od tych niemitościwych
rydow? [non potest genus hominum
aliter salvari, nisi te oporteat
ab impiis necari?] Rom. 16f.

Umoryć

Spysz, iż się rydownie mieniącą a
radzi by się umoryli albo padali śmierci
[nec non tibi mortem inferre moliantur]

Rom. 227.

Umoryć

A gdy się to stać nie może, ażebych
pił ten kielich, ażeby mię umoryli,
stani się wola Twoja Rom. 604.

Umorzyć

Tamci sie już byli rozli wrysey starszy
popowie albo pretaci kóśota rydownkiego
w radę myśląc, jakoby ji umorzyli Rom.

712.

Umoryć

Jego święte ręce pwiązali opak na gnebt,
aby im Płat wierzył a proe wszystkie raboby iz
by jemu umoryli Rom. 750.

Umoryć

A tego miał Pitaś obyrzaj na karida wieliką.
noe puścić jednego, którego by puścić, a dru-
giego umoryli Rom. 807.

Umoryć

Mój namilszy synu, proszę cię... abyś
mie napr [2] od umoryć piwe miłi cię
Rozm. 502. Odpowiedział miły Jezus: Matko,
nie chcę ci umoryć Rozm. 503.

Umoryć

Poprosili do Pilata rekając, aby... wziął ich
jętca i umorył? Rom. 748.

Umoryć

Dziwica moja poręba... zaskaká...: Umorzon,
a gone miie nędnej! Roku. 696.

Umoryci

Nie jest tego ohydnej Rzymianom, aby tego
nie winnego umoryli Rom. 770.

Umoryć = interficere

Odpowiedzieli jemu rydowie: ... nam nie
jest podobno, abych kogo umorył (!) [aobis
non licet interficere quemquam Jo. 18, 31]

Rom. 773.

Umoryć = interficere

Nam nie jest podobno, abych my kogo umo-
ryli [nobis non licet interficere quemquam] Polm.

774.

Umoryć

Rekli rydowie: ... przywieźliśmy ci
do ciebie i podaliśmy w twoje ręce, a ty ci
umoryłeś Rom. 775.

Umoryć

(is. P. taŕci)

Przynto jema na umyć on dyraj rydowski, ile
im jednego jętego wypurna? [w] wielka noc ...
a drugiego umoryć Rom. 787.

Umoryć

Nie jest to obyczaj rzymskiego prawa, aby
kogo umoryć o lekkie słowa, co niegdyś usto-
wiek głupi o przyrodzenia mówi Qom. 788.

Umoryć

Ten... przywiódł twego ojca ku gniewu, iże
zabił twoich dwóch brata; na koniec uszył,
iże i twego ojca umorył? Rom. 799.

Umoryt'

Nie mogęć nań nijednej winy najda', o ktoz
na. bych ji umoryt' [nullam causam mortis
invenio in eo Luc. 23, 22] Rom. 811.

Umorzyć

Bo obyeczaj był, kiedy kogo chciano umorzyć, iże ji też biczowano, ale nawięcej czterdzieści razow miano go uderzyć a żydowie ubaczywszy to, iże Pilat chciał tem biczowa(825)nim ich gniewu dosyć uczynić, le stego ubaczyli, iże jego niedał w ich ręce, ale swem sługam kazał ji biczować, a oni osveyą chcąc, by umarł, natychmiast potajemnie tem sługam pieniądze i najęli ji (!), by ji tako bili, iż by żyw ostać niemogł. Rozm. 824—825.

Umorzyc'-

Umorz w mych piątych smysłyech, my-
ty gospodnye, wszytko, coby mye moglo
oddalyer od wyskuysekiego zynodka Naw. 112.

Racrye/morzyc then szwyatk * 150.

Umoryc

Inscricionem annullat ~~alia~~ umoryc
: ~~Arch B. XII,~~ 1470 AGZ. XII. 693
331

Johannes... a Stanisla... ducentarum marca-
rum solucionem recepit pro bonis Iuste
sibi obligatis.

Archiwum bernardyńskie. T. XII

Najd. zapiski sadów hal

R 1470 str 331

693

Umoryc

x

"-- eandem astitucionem eiusdem terminii

mortificare vlg. "umoryc"

debebit et eundem terminum ipse Nicolaus
Garbacz prout habuit -- "

r 1426, Arch Ter Crac CCCXII 304, 4

~~APK, Terr. Crac. 312, v. 304, cap. no 4;~~

25

del II 304, 4.

Umorzyt

Umorzony - mortuus

Jakokole

Przez umorzona a dokonane ( )
bierz otkmyenyony Sul. 38.

negotio mortua et finita

bis 27: rary umarle

H 87-9

Umoryć ?

umowić!

Żydowie mieli taki obyczaj, że kogokolwiek
jeśli z chcieli umowić [! pro: umoryć], tego
relacjami wzięli Rom. 750.

Umowa

+

104 Jacom nignedne vmovi¹⁾ sprzedfla-
uem | nemal, gedno, Jaco lift 2) pi-
szon 2)

1391 Pozu nr 104
Lehoz I nr 983

Muowa

306 taso mi bog pomoz yffwathi | crz
iaco ne mal wmowi {iaco}¹⁾ gorzki |
iacobich nemal dampeza cupic

1396 Pan nr 306
Lekn i nr 2201

Umowa

+

t mi po b yf † yjakom nigedney |
vmowÿ smarcinem nemal by otte-
mne | gicz mal kedÿbÿ chaczl

1397 Rtkou

nr 25

Umowa

Tako gim etc. † Jaco to fwatezimi
Jaco wawrzinecz | nemal fbarthlo-
megem tej vmowi iaco nemal |
trzemi lati fbicz ogego szotrzi possak

L. 1152: ¹ Laurentii.

1398 R+Gm

nr 43

Umowa

T mi p | b y lz † iakofm fiandrzeem
nigdi | vmowi nemal ylat newimo-
wil | othø olzm grziwen

1403 RtKou

nr 161

umowa

Jacofm tey vmowi zyankem przed |
micolayem cocalewfkim ne | mal
bich mu mal lift wrocnicz | agini
wizøncz

Piek. 595.

1404 kościarn nr 225

Umowa

152. (221 r. 1426) Thako mi pomozi bog y swanthi [...] kom ya nyemyal vmovy [...] abich myal zitho bracz ale penandze. — Jako ya przitem bil Marczin nyemal vmowy spasszkem aby myal zitho bracz za oborzne ale penandze. — Jako ya tho wem Marczin nyemal vmovy spaskyem aby myal zitho bracz za oborzne ale penandze.

1426 Zap. Kanc. nr 152

Umowę ucynić

Jakom ya s Stanislawem umow
nye ucyńit, abich myal po kopye
za kalsde sto wamrosu zaplaowier,
gdi bich ye uschyl

1446 A KPr VIII_e 49.

Umowa

+

106 [Jaom] Jacom przitem bili [iz Ja-
kufz szpetrafzem | mał umowę, iz
petrafz nemał przedacz dzie|dzini
przesz Jakufzewe woli]

Alii vero in testimonium:
Jacoto¹⁾ swaczø.

1391 Pozn. nr 106

Lehn I nr 985

Umowa

+
1

179. Jako Woczech mal vmowø | fzdo-
bellaue^{m1}) | ifz oto rankomftwo ne-
mal nitkis¹) | vkrolewem szøndze
gabacz

1393 Pozu m 179

Lehsz I m 1552

Mmowa

†

327 Jaco to fwacza | Jaco Jafzek mal
wmowa | efz¹) Jacufzem ifz yego
wola fzedzal na yego | wolwarcze
mimo [obeflane] obfzilane

1397 Pozn w 327

Lekn I m 2484

Hubezb m 323

Mowa

394. Tako nam pomozi bog ifwøti crzifz |
ieko (!)¹⁾ fwaczimi iako iacufz mal
fwim | zøcem vmovø czo bi mu po-
tem przcu|pil to mu potem przicu-
pil zapolfodmi¹⁾ | grziwni [ito iest
mu zaplaczil iaco²⁾ fnim | vmouil]

1398 Pozn m 394

lekw̄ m 2775

hubc 26 m 375

Umawa

T n p b yfz † iakoth{o}fwetczimi
afz Vne|flaw mał vmowø nelafca-
rem otrzygrzi<wni> | afze dogego
ftriovi smerczi

1398 Rt Kon

nr 55

umowa

† jako to fwaczø yfz Micolaÿ ne |
popadl scodÿ ftich trich leczech |

y [[fwem]] fwym czem yana [[Vmo-
van]] | vmowan^{a)} myal. kromya naz
ran|koym

^{a)} L. 2276: Potrco, Petrkowo, Carnin

1389 Koscian nr 118

Muowa

829 Tacoyñ pomofzi bog yfwã|thi
crzifz . yaco Jan Syadamem mal |
wmowø¹⁾) wikupicz flad Nafzwan-

tih | micolaÿ ÿaco nine przidz
y|a|nato | penandze oftawil.

1406 Pozu m 829

Piek vj m 995

Ninewq

Wnowa

263, Taco nam pomofzý bog etc. Jacofmi
przitem bili Jaco | Jacufz fwanczf-
lawem mal wnowa yfz necha mile |
bracz [g] ýada przeciw themu
fbofzu ý wicupa fzo|be atwego ra-
coýma [pa] adwa nafzwadzcztwo
a 'jadąc', 'wykupując'.

1408 kel nr 263

Umowa

194. (265 r. 1427) Tako mi pomozy bog y swanthy krz [...]
Jako ya mam tha vmowa s mycolayem esz mi myal dacz w wan-
szane ve dw kmeczu w rastowe w dzesanczy copach.

1427 Zap Wanz nr 194

Umowa

275. (417^v) Jako ya thakan ymal vmowan sfalkem kedy bych yemu szytho spasi albo lankan tedi myal bracz othemye szytho zaszitho a trawan za trawan. — Jakom ia tho wyednal.

1427 Zap Wanz nr 275

Umowa

710. (705 r. 1443) Oktora vmowa Scepan na mya zalowal
tey em ya snym nyemyal. — Jaco ya to wem oktora vmowa
Scepan na falka szalowal tey on sznym nyemyal.

1443 Zap. Kana nr 710

umowa

+

Eze pani Pekaraska po wszejkumowie
mala s Mierzem umowu, eze kiedy-
by mu ne dala pozdraszont priven,
tegdz by mala sse peno^odre wszo^oca
a dzedzinu^o spuszciz

1400 Hube 26. 77.

(siv.)

V (suej?)

Umowa

+

443. Tako nam pomozi bog | (24) yfwan-
ti † iacoto fwaczimi [yze nebila |
<n> yjedna¹⁾ umowa kedi nagofline
win|cencius . Radzimski¹⁾ vano
[f|wfdawal | fwey zene]nemano fka-
zicz lifta wan|nego napnewach |

1400 Pozn m 443

Piek vj m 42

Umotta

t

Stala ssp umotta mechi yassekem
a mechi gerantem pseth starostp
by pseth gynimi pani

~~1402~~ Math. 118.

U, the yest

XV in.

Umowa = conditio

+

Umowa [condicione] G. p. 154, a.

Sim. r. 6.

Umowa

11. Thaco mi p. b. [czy marcin ma
lemno vno|vø ofoltiftwo, tego mam
X grziwen [czodi] | yfz ginsemu
mimomø przedal
*Item ipsius testis debet iurare pro
VI marcis.*

1401 Kal nr 11

Umowa jako prauye)

Na ten dzień podług umowy z targu był gotów Jarrek
pewnie dać za dresing 1401 / Spr. III, 193.

SKJ

Umowa

843 Tako [gim] {nam} pomozi bog
y fwāti | † yacofzmý przitem bili
kedi | Marcufz vkafal cztyrzi Grzi|
wny wgołzpodze wkazimi | rzu. Wro-
czil¹⁾ list podlug tey | vmowyy yfzpuł-
czil rankoyeme

1412 Pozu w 843

Umowa

1827. (W 8, 16 r. c. 1500) Jako mnye Sassyn Sbyenyewycz
nyedosluzyl rok v podla vmowy.

ca 1500 Zap Wawoz nr 1827

Umuwa
2x

+

142. ĵakom bil prziteĵ vmoue ĵŕze Janus
finem | mal ftacz Spthø wteĵ
vmoue owgafd] yotho [ĵest otŕtal
Janus finem ĵaco ma otha | X
grziven ŕezodi

1405 Kol nr 142

Almusa

+

146. yakofmi bili przitem yfze Jaroflaw
bil | przianie y Janufzewe vmowe

1405 Kol nr 146

Umowa

Condictavimus, ... ut pars illius cau-
sam suam amittet, secundum quod
Nicolaus esset predictam condicio-
nem vly. Umowa

1411 AKH III 163

290. Jaco tho fwaczimi Jaco Ondrzej
bil prziw|move gdi Jacufz fricz
vmaval fwanceⁿcem | oyanfz fwatki
Jacufz wodl

1408 Kol ni 290

Umowa

2766. (208) Jaco -mnye Jan dal rok v penedzom popirwey
vmowe dotego dna. — Jacom ya przitem bil Eze Jan Staszkw
(208^v) dal rok v penedzom popirwey vmowe dotego dna.

1427 Zap Wansz nr 2766

Umowa

Domini, ecce ipse dominum Iohan-
nem citavit pro fideiussoria non inti-
mando al. nye obsydlawski ipsum et pisci-
nam demisit faciens aliam condicta-
tionem al. umowa cum principali

1448 AGZ XIV. 261
—

Umowa 'conventio'

Pars... dixit [L], si fecisset predictum calder
secundum convencionem alias umoway,
promptus esset sibi dare pecunias

1498 Crac Strt nr 1323

W quod convenit sibi, quod debuit
sibi facere calder...

umowa

+

y₂

(Pany Dlbrachtowa przesłała Micelaya, aby szukał
yey ^{or} m^oza swimy penandzmy vicupil, ana^vby mu
ty yege penandze zapłaciła pod vnowΦ. tegdisz
mu gich ne zapłaciła asz sze szuka wistala .

1412 Kościan nr 463

V ('a ona')

Umorwa-conditio ^{Si autem temporalia} petimus, debemus ille
petere

^{c. vlg. v}
Cum ^{de moderamine} conditione, pod amoway, et
moderamine 1454 R. XLVI, 352.

k. 183

Umowa

26

Inram... dominum Johannem... pro vi marci ju-
re euasiti

quia docuit umowa racione
capitis

1416 ~~1416~~ II. N° 1430

~~Krak. 1416.~~

3
2
1

~~322~~

Umowa

Jacom ya o than kziwda, oth Nicolaya wstal,
esre my wyssey kasal robiz, nysem mal umowa,

1426 TyuProc. 311

Umowa-

~~+~~

Precipimus tibi, quatenus... ad huius accu-
sationis maculam, vana restringenda per vno,
viam tali die nostro conspectui... representes
ca 1428, Prof. I, 483.

—

k. 42 v

367

Umowa

Zapys umow myjecki: stowchownymy
a swyetskymy a ulonky w. myem
pop(i) sane

bul 3

brict φ

H [412/3

+

Umowa - pactum

~~Zapis umovi między dwóch rymy a swycersky =
my Jal. 3. Dzewki obykly sa stryowyj schowacz!
yrbly ge^{*} khoty my kale wymowamy albo umowamy
sz dzedzyn^{*} wipetnyly 76.~~

V Thy (m. dwerdi)

F no then konyesam,

4312 quibuscumque conditionibus
sive pactis de hereditatibus excludant

Umowa = conditio

Conditio Umowa. ~~III~~ XV R XXII 333.

p. pr.

pot. ♂

Umowa

(vklad.)

Umowy, vlozhenye = pacta, R. xv, R. xxiv, 547.

(nied.)

+

Umowa

Targ na sarruq, wykopyemy more
mye dobre staer za podobne pyenyadre,
zaer to yymyemye stogy, aer ten me wykup-
pyemye oneq, ero tako przedero umowa
mye wciary albo mye wary, srowye
mye vbraery Ostchee 110(8)

Sub 45: Takież też mówimy o 1

Umowa kasolem tarpu

280

czyrpyecz any placzycz.

Takyesz aczby szyd takyemv synowy poszy-
czył pyenyądy, za to tesz oczecz nyczs nye
ma czyrpyecz any placzycz. Takyesz aczby kto-
ri wczynyl którą vmową o ktorekole rzeczy abo
o dziedzyną, poko oczecz szyw, syna nyeoddze-
lywszy z gymyenia, tego tesz oczecz nye ma trzy-
macz.

/81/. Kostek nye mayą gygracz na zakład.

/Y/sze chytroszcz kosteczna slyachtą mye-
dzy sobą spywszy syą geden drvgemv na kostkach
de cwni contractu inito Dział. 36

H 10 5

Umowa

ipsum hominem tenes violentier contra
condictamen alias nymo umowφ

1466 A9 2X̄V 442

Umowa p u

1.6

Qui Nicolaus ... fecit talem condictionem
et

Inscriptionem condicionalem ad pod umowy cum
eodem Jacobo, ubi quod si ipse Jacobus de
~~condicionaliter ad pod umowy 1465~~

bonis hereditariis ... citaretur ... tunc di-
visio bonorum ... coram rege ser-
nitate conditionaliter ad. pod
umowy firmata, robur non ha-
beret

1466

Supp.

Helcol II № 3836

~~1025~~

Krak ~~1465~~

Umorea

quia tu cum ipso Clemente contractum
faciens alias umore

1478 A 92 XV 153

Umowa Andreas... iure evocit dominum
Johannem pro citatione, qua
ipsum dominum Andream

Pro collocacione ab. o umowe / citavit taliter

1487 / ~~AGZ.~~ AGZ. XIX, 257

Umowa

(1)

condicionaliter, pod umowa

ok 1500 Erz. ~~Sto~~ 114

Umowa pactio

- a) pactio, umowa w. oszczędzania
- * b) pactio, umowa

ca 1500 Etz - ~~St~~ 114

wyd. oszczędzanie (!)

✓ pro tharg

-----148d

/11/ Wharg ✓na zasza] /12/
szyą wykupye /13/ nye moze
dobr /14/ ze szye stacz za
podob /15/ ne pyenadze, zacz
tho /16/ gymyenyne stogy,
acz /17/ tesz na wykvpnye
nye /18/ onego, czo prze-
dawa /19/ vmowa nyevczya-
szi] /20/ albo nyebarso
vraszi /21/ szlowye nye-
vdraczy /22/ podlug pra-
wa

vmowa

Ort0ssol 81,3,w.11-22

✓

ita quod nullae gravitates nec
sublacio punitice nec aliae conditio-
nes statutae fuerint super venditio-
nem

Umowa 'pactum, pactio'

(3)

pactum, przymierze albo umowa, pactio
idem

ca 1500 En. How 114

Умова - pactum Она данаш гетт слоб
миръ тего,

А водже takes гетт, jako семчену гедо Умо-
во (про: умова) / карланства учекнедо ВЛ Num. 25, 13.
~~А рекли, келсе нче остаче ш умоуче (ix семо -~~
~~мива) / гедо права иб деат 27, 26.~~

2. 120

erit tam ipsi quem semini eius
pactum sacerdotii sempiternum

Umoſa

Prelepti, ktosz nye ostanye w Umo
nye tygo prawo ani jego uciinkym
pelnu

Bz Lent 27, 26

in terminibus legis huius

umowa

Pro fenore za umowa, obyetho
war kai: za the umowyonq obyathq

ca 1470 Nam Lib 64

reddat tibi dominus semen de muliere huc
pro fenore, quia commodisti domino

I Reg 2, 20

Umowa
Induite vos...

(viscera
misericordie)

6. Cl. 2. i. e. affectum pietatis
erga omnes et dulcem
compassionem in miseris
proximorum."

xiv med. f. 114. 1. 62. ite xv w.

Col 3, 12

laskową umową a
lutosę w nadrach
bliźszego

Umowa

Que vehementi dolore cordis sauciata vranona ad imperatorem se audacter ingessit, ... per varias conclusiones gadky multa cum cesare disputavit. Deinde rediens ad commune colloquium ^uvmolwy/stupefactus dzywil sze cesar ad hoc nichil poterat respondere XV med. GlWroc 97 r

V ele to joby nieberpošredniš dolny
civ. ichy wš. opušit

Muowa

143. yakofmi przitem bili kedi Sýmun
mal vmow<ø> | fpeczinem yfzgego
finem [[potk] potrkem ý | fwe
czøfczi fwe trzecze czøfczi nemal
vadzicz

1405 Kol nr 143

Ustawa ↗ nr Poln nr 306

↗ nr Poln nr 106

~~Jakub Petraszewicz miał umowę, że Petraszewicz
miał posiadać drukarnię 1391 dekm. I, Nr 985. Nie
miał umowy z Jacek Górzki, iacobich nie miał
Sampera cupic 1396 Nr 2201. Paweł Petraszewicz
po ussey umowie miała s. Mirosław umowę, że
Kępczyński mu nie dala przedrukować grzywna, jedi
by miała być przedrukowana a drukarnię spu-
ścić 1400 flabe 26. 77. Nie miał przedrukować
condicionem wlg umowy 144 P.H. III, 153.~~

Umowa

acz tekst.. umowa nye veyaszi albo nye baso
vraszi

~~2. prot. XV G.M. Prot. VII 573~~

Umowa $\rightarrow$ Um

~~Od boskich rozumow az do luezkich umow
razci pospolite, wiele mądrocom racite, uxi-
nit odevite. c. 1449 Witel. 17.
geske~~

Umowa

Jacym był umowi z Yankem... nie ma, bick
nie ma list wroście

1408 ~~Piek. K. 174.~~

np Kosciou w 225

Umowa

~~Umowa myśl Yana umowa myśl.~~

1399 X Π 2276.

my Lásion w 118

Umowiac (?)

~~Umowie (?)~~

Biskupowie... reszta sie tu prelamin kowie
nievinnej, aby oprowili smierc ich zbawiciela,
dawno umowiano V!) Rom. 712.

V (pro omawiano)

Umowny

Isaias

Umowny = disertus

var. lub.: wymowni

1471

Mem Isl 17g

ac primum de Isaia sciendum, quod in
~~Is. prob.~~ sermone suo disertus sit

Is prob.

Umowny = affabilis

Marja... wielmi też była umowna, siesta
i dostojna Rom. 18.

Umowny = affabilis

Ty jesi sam umowny [tu solus es affabilis]

Roem. 37.

Umowny = affabilis

Jesus... był umowny (! pro: umowny)
i bardzo rozprawnych obyczajow i teri
wielebnych [affabilis, tractabilis fuit
atque pius] Rom. 120

Umowny = affabilis

Jesus... byt... umowny a wsrem ludriem
mity [affabilis, omnibus dilectus]

Rom. 142

Umowny = eloquens

Język jego umowny, a wielbne [j]

mowy [lingua fuit eloquens, dulcis et
facunda] Rom. 151.

Umowny v. Umóvič
1471 МРКҮѢ 35

Umbroia

Habeo collocutores vel peranimum
als drewostake vel umowere

1477 Zap Rn Kol 2,250^v

Umbrwa = paramymphus

Habeo collocutores vel paranimphum
als dremoslaba vel umowre

1477 Wolff Kol. 2, 250^v

Ulmówca

1775. (508) Jakogya Szczepanem kthory szmarl byl vmowcza
ysz Szczepan oczyecz Nikolayoph Myal dacz Janovy clementis de
vylezyno post elizabeth prefata paranalia (!) iuxta cittacionem.

1496 Zap kanz nr 1775

Umbroca

Umbroca promotor

1437. Wisl. №228. s. 88

~~662~~

KATAL FĘKOP. Bibl, Jag

№ 228 Isnâcensis, r 1437

umówić

Jaco Falibog nie chciał k temu
jednemu na ten dzien umowoni
gdy nass Nich posadzil swey [...]

13 94 Hube 26 70

(br.)

Umówic
Jaco

5

Ginego dnya aye daqal ieno ^u umowyon 1348 | H.H.H.
VIII, N° 7373.

vmowic

Taco mi po etc. | ifz em pzri tem
bil ifz Stafzeg ne po|mogł prawa
Janufzewi otø fzrecz, iaco | fnym
vmowil]

a) L. 1750: Testes, juraverunt.

1395 Kościan nr 20

Umówić

nie

323 Ta co mi pomofzi Bok yfwati crif |
Jaco to fwaczimi iaco Szczepan [ne-
cha] | nechal za placzicz Tworzia-
nowi pol | Stramicz jaco fnim
vmouil

1397 Pan in 323
Leleni in 2400.

Umówić

iako Jacusz mał swimł zócem
vmouó, czo bi mu po tem przcyt-
cupib... i to jest mu zaplaćil,
iaco s nim vmouil

1398 loan nr 394

Lehsz I nr 2775

Hubesh nr 375

V lep. z dwym

Umwóić

Jako mu pomosxi Bog... jako prawe thy
* wschikky reczy, choctorye tu syemskye
slobrye umowonye y preth namy, thi[ch]
nykomu nye s[ɣ]ę wyny

1406 MM. № 1128

Umowic Andreas... propotuit super
--- Johanneus...
935... Quia sibi hominem Symyon] de
Synniki [dimittere noluit reclinatorum
iuxta iuris formam, quem dominus in
crastino Circumcisionis [condictaverunt
~~atque~~ omovely dimittere]. ...
1444 AGZ. XIV. 120
~~1444 AGZ. XIV.~~

Archiwum bernardynskie. T. XIV

Zap. sądów Lwowskich

R 1444. str 120.

215

linowici

+

Hic campo² fuerunt al. omowyl
generosus Nicolaus ... et nobilis Stan-
slaus ... et sibi Stanislaus puerus cum
consensus matris ipsorum comenola-
verunt.

1446 A g z xiv 203

Umowie

+

Jako ya psmi kop groschy umowionego
posagzu... swemu kuzackowi oyo wynowatku
1462 Prof. viii, 19.

Umowic

+

[umowa?]

~~Umowa (objęta B.)~~

za tą umowę, obyathę pro fenore.

~~B. za tą umowę obyathę~~

war. lub.: za tą umowę, obyathę

1471

MP 23. 1905

Manuskal 64

(reddat tibi dominus semen de muliere hac pro faenore, quod commodasti domino)

~~F. 20~~ ~~H. 20~~

I Reg. 2, 20

~~I Reg. II~~

umowić

Inus eorum (n. pauperum) dixit: Quid vltis
miki dare, si ego hodie in domo sue (sc. di vi-
tis) elemosinam accipiam?

VE? patientibus cum eo pactum, wmowywschy,
ad domum eius venit et elemosinam postulavit +

XV p.post. RRp XXV 177

k. 211v

Umowić pacisci

+

pacisci est pactum facere, ^{et.} f, umovycx

c. 1500 Cz. ~~Stow~~ 114

Umowić

+

Fidei annulo subarrat, gl. subarrat, id est
* pyesczyenyem svym pewney smow[..] darvye uel za[...]
dla vmovyenego

ca 1500 G1Gn 39

Umowić

†

29. [Jaco przitem bili gdze Wloft ymo-
uil | fwenthoßlauem rok] an gi na
tem rocze | Janl i pañey ge rzeczy
pobral | *Alii vero iurabunt ad testi-
monium.*

1387 Toruń nr 29
Leksza I nr 207

umowić

Jacom przitem bili kedi heý|nich
Tworzianski [fl] Sdzetrzi|chem wmo-
wil rok napøtek anye nafobothø,
aten yefm | rok fftal^{a)}

a) Piek. 737: Tworzyanski, stal.

1404 Kościan nr 219

umowie

+

Ta nam p b ysz † ytho fwetczimi
afze goflaw | fboguflawo vmoily
rok ponefzaleg | yprzitemefmi bili

1338 Rt Kou

nr 50

Umowić

†

408. Tako mi pomozi bok yfwanti | †
iacofzm bil. przitem. [yfze yefm
vmouil | wŹtký roký y to pol.
wolwarku yfz ne|mala Swantopa-
kem wŹtkich rocow | ani wftawacz.
Alii iurabunt sic: iaco to | Źwat-
czimi — — —

1399 Pom m 408

Lehn̄ m 3085

Umówić

+

Tedy

(wcyth z rada = przyjaciel tych dylecy...
maja decz y postawyc gym opytkadlnyka...
a jako sz nym umowya wcyth s przyrzasz-
nyky tych dylecy o sprawycenye tych
dluzow... , thakw on to me nycer
y dycerscer Ostelue 127(d)

Ost osrol 82,4 : od mowya

Umowić

isz Micolay umovil i sz Thomi-
slawow[?] da[?] p[?]n[?]x *goriwin

1391 Poznań w 122
Lchsz T nr 1004

Muowić

517. Tako gim pomozi bog y fwanti † |
iaco to fwatezø iaco Potrek | Sbo-
guchno vmowil dacz Poz|nanfke-
mu¹⁾ Trzinancz krziwen | y kazal
ȳ to yø pofwal niſze | Trzi lata viſla
ab minøla

1401 Pan m 517
Pieh vj m 151

Umowić

†

Jacosa ne wrzala v Kuzecera v marcas ... ani Umowić
na crinez stranicecz, 1399 | Slupp. VII, N. 8585.

Umowic, Humowic

Jachna Janovy humowyla decz

Inkanca ~~in sney dience~~

1457 Top Horn w 1008

Umowić ~~się~~

V (lep. z Jerskiem)

1 [Jacofm przitem bil gdzie Sandzi-
wo<y>¹) | vmouil [yeffiztem] yfe mal
vpominacz p<..>kego²) o ten
dlug] gdzie bi go nevipomi<nal>¹) |
mū mal dacz [fwich cobil] czfo
lepfzi zrze<biec>¹)

1386 Poznań nr 1
Lebsz nr 26

umowic

Jaco Boguflaw vmouil zSzyaffrokø^{a)} | ýfzinu mala wkarnine dacz
[[pocoÿ] po|koÿ] atemu [[izo] trzi
[[lata] {lat} {ne} [[minøla]^{a)}

^{a)} L. 1546: Petrassius; sz Jaffraszko;

1393 košcian nr 63

U mowić

†

64. Jaco Maczey vmouil fbogufzem,
czfobi dobil | narancoymach, tho
mu mal dacz]athim mal | bicz prof-
dzen

1389 Pozn nr 64

Lehsz I nr 537

JA IV 180

Umowić

270 Jacofmi przitem bili [iaco wawrzi-
necz | fgoflauem vmouil iaco mu
mal fzapla|czicz 20 marcas] et 16
scotos varatis pecuniis ad Pasca.

1391 Pozn nr 270
Lekn: nr 1075

Umówić się

226. ifz adam humouil fza^{mno} ifz mi
mal dacz pokoy vtich dze[dzinach]
aya onemu vſcholteftwe | na ku-
yauach *Et duo in testimonium:*
Jan Glineczsky, Jan Golunsky:
iaco fwacza.

1397 Pozn nr 226
Leln̄ nr 2561

Muowic'

362 Takomi pomofzi bog † [iako fan-
dziuoÿ | ftarofsta wmovi medzi
mno amedzi | fczepanem, efz nemal
namo niyednego | roku ftacz.] niz
przettimi pani czfo fo | nameneni

1398 Pozn us 362
Leku I us 284

Umówić

†

Yakosm z panem Jandrzeyem nigdi ne vmowyla,

bi on tam poslal swego a ya swego, tam
gdzyc Azyekyri krany

1418 Pyzdr nr 526

Umoma pie₂

+

Stala psf umoma meksi jassehem
 a⁺ meksf .. gerantem lipseth starostf
 hy gynimi pani psf psf psf tem bili
 es² so umowili es to psf psf⁺ nastowilo
 swem^u/strowi tzi komeche ve tzi cheski
 gynimen hy w psf a take ten gisti jasek

U, tho yest

1402 маѣк. 118. me nu.
 — does veem
 XV in. pocooy ... o
 — withky neei

Umowić

1008. (469) [Jakom ya tho hymovyn (!) (Jachna Janovy)
przezime Smowcze (yach) hezhe Jachna mnye thkanka myela dacz]
poswey dzewcze dorothy hy dala < hokthoru (!) namy zalowala >. —
Jakom Ja tho humovyl Jachna Janowy myala dacz Thkanca
podorothce Swey dzewcze hy dala tha hokthorv nany zalowala. —
Jako ya tho wyem Jachna (h) Janovy humovyla dacz Thkanca
podorothce swey dzewce hy dala tha hokthoru nan zalowala.

1457 Zap. Warsz nr 1008

Umowić

+

1140. (622 r. 1464) [yako my tho vmovily, hysze pđnyey
dacz myano XVI sexagenas.] — — yako my tho wyemy.

1464 Zap Kancz nr 1140

Umwic
rel

7-φ

Umovyl q. nayal sya = convenisti / R. xxiv, 256.

xv̄ meel.

ks. 55

Amice, non fecis tibi iniuriam, nonne ex
denario diurno (?) convenisti, umovyl rel
nayal sya, mecum?

Mat 20, 13

Umowic'

~~U~~ (Cittat te pro eo,
quia tu ipsum +

obligasti al. umowylesz ad seruiendum
et aspiciendum nobili dno Nicolao...
dno infirmus... iscut

1496 Supp.

Helcol II № 4450

~~Krak 1496 1180~~

Umowić się

I kaidem się łaskawie umowia, kaidemu
łaskę ukazał [Dulcem et amabilem a
punctis exhibebat, benignum et tractabilem
se semper ostendebat] Rorem. 31.

Umówić się z kim = colloqui

Satan... był przyjął słowiska formę
na się, w której by mógł Boga wznać
albo się z nim umówić [in qua domi-
num circumducere et colloqui posset ei]
Rom. 198.

Umówić

Jesus... rekt moim zwolennikom...: chce wam
zjawić, co jest o mnie już umówiono i oprowiono
Rokm. 545.

Umowić

H. z Dzetrichem wmuwił rok na pątek.

~~1404, Piek. ~~Kości.~~ 216.~~

1404 Kościu w 218

Umowie

Starej ne powoła prawa Januszevi... iaco s mym
umowil.

1395 Leksz. II ~~100~~ № 1750.

10 Košicem 4 20

Humowie ou
Humowie die

~~Adam humowid sta ^{lit} pinnq. idz mi mal daer pokay
1397 Lehr. I, № 2561.~~

Hg Pozn w 226

Cf. Humowie

Umwie sie

Serdzynyow umovil sye sztem, yse mal upominace p.
o ten dluz 1386 dekr. T. N° 26.

ny Polu w 1

hp Koscien nr 63

Uruowie
↳ hp Pozu nr 29

~~Włost umouit [s] Swentklastarem rok 1387~~

~~Leksa I, No 257. Bogustaw umouit sz Jafraščk.~~

~~402 ma mala w Karmine dace potrocy 1393 Leksa II, No 1546.~~

~~Jalibog ne cheral k temu jednannu na ten dzen umowomni~~

~~1597 Hlubečb. 70. Potrek v Boguchny umouit dace po-~~

~~zranskemu Irzinaaner Krziwen 1401 Piek. 37.~~

↳ hp Pozu nr 517

Amóniennic.

Tribulatus de hisce loquens mandavit
scolis in toto mundo
nunc. ↑ pueris

XV p. post R. ~~XXV~~ 285°.

Bj 2634 b. 285 v

Umówienie

O tem, jako drzewica Bogostawiona
w poŝlednim umowieniu wata [n] swym
synem Rom. 523.

Umówienie

Umowy enye {promosi of pp XV, R. XVI, 337.

slacheczskyego, czastokrocz swey czczy nyesza-
nvyacz, wydawaya sya na lotrowstwo, ktemv na
zlodzeystwo, a swa wola bywaya zbyegowie s kro-
lestwa naschego, a taka mayacz vmowka, wiele
zlego w krolestwie poczynaya, a potem acz nasza
laska na myloscz bada przyiaczy, chcza sya row-
nacz we czczy slyachcze nyeporuszoney. Przeto
vstawyamy, aczby taczy nasza laska zasya w kro-
lestwo byly przyiaczy, a wszakosz o namowienye
maya opowyedacz a dosycz vczynycz, a weszdy ta-
kyey czczy nye bada myecz, yako slachczycz we

occasionally. hobentz

Alm. II 28(75)

x (?) rzygadza sy₂, yze porodzony
s plennymy

Umówka - occasio

Bywają, zbyqosuye, a także mając umówka, (et sic occasione quaerentes), wiele dzieł w Krolestwie parryuaya, Dziel. 39.

Wmurec

Jaco to fwadczimi; two Chile V
[d] gdi vmarl buguflaw, teti woy-
czech | Ital fnim [p] wpraue od-
czirzi grziwni

L. 1967.

Vpro to chwilo

1397 Koscian w 90

umrzec'

Tako gim pomozi bog⁶ ý 'fwanti † |
Jako tho fwatezo⁷ Jako pan van-
czenecz⁸ Czarncowfki vmarl.⁹ | ten
czfo. fzýa flomýl. yus trfzý |
latha minólý⁹

1416 Kosiow m 608

UMRZEC

rapis:

mus trzy lata minęły jako
umarł

1416 Kościan nr 608

Umreć

Ure dwanaćere lath med tangem omar
strigek sego

1427 HK Br. VII [#] ~~1069~~ 168

Umrzec

431. (146 r. 1439) Jaco dzirszek pyrwey vmarl nische Jachna sye Janowi wirzekla. — Jaco ya tho wem Eze dirszek pyrwey vmarl nische Jachna sye Janowi wirzekla.

1439 Zap Wanz nr 431

-----16d
/1/ [GEden czlowyiek vmarl /2/
y zostawyl poszobyie /3/ sw-
ym dzyeczom opyeka/4/lnyka]]
dzyeczą tego op/5/yekalny-
ka czlowyeka mo /7/ Kyedy
czlowyiek ma /8/ doszwyat-
czycz szamoszo/9/dm albo
szamotrzech ma/10/ly woyth
y przyszazny/11/czy kaszde-
go szwyatka /12/ osobno
pytacz oczo to

Amreci

OrtOssol 22,1,w.1-12

Umrei

Allez out f svem szercu gestcy sb
on byl rozmyslil, yaez on mal gesth
umzeu bil

fu 5a

w. 6

V se. Oktanjanus

Umzei

A szaprafőcz by ten tno clovek malo
sgnesil, yse gdisibi szon na tno
nosmistil, isticz on f krotke choy-
ly umzei muszyl

In 1736

w. 32

Umnec

Alle thy anwe mass umreiz,
your ~~the~~ tatha soamy clouek
umreiz ne more

fu 184a

w. 26. 24

Umreč

Čdisz vōcz thy (u. prazny. c̄tōnecze)
vmrzesz, tedy szō vōcz thy szaszō
& semō obrocisz

Ju 174a

nr. 3

Umrei

Tedy v^ou f ten lino cross jedna
dobra zona ... gestcy ona byla umarla

In 183a

4. 21

Umzei

Nepřiznáníle moji molvili sò zla
umme: poly umze ^{y zpine} (jmo? ipo?)

Fl 40,5

dm. Pm

quoniam morietur

Umrzec = mori

Ne umrzę, alle szyn będy Fl. 117, 17. ~~God umrze?~~
~~Fl. 42, 8.~~

om. aut

non moriar

umrei

Zawdy'sue swarbi'ye crinili pne-
aw' pawt, cim wy'ley, goiy ye

umri?

32. Tent 31, 24

cum mortuus fuero

Umre'

foli is ~~the~~ Umro', pochowayeye myd
w grobye

B2 III Reg 13, 31

cum mortuus fuerit

Umroc'

(t)
wsehy ~~ky~~ ~~ky~~ grze.,
chy przedtym, nyski umra || 77 aw. 168.

Umrozei'

Ihu Xpa

WCRIZOWAN,

Wersp... w ~~Ihu Xrista~~ ..., yen... omarl y pagore bōn.

ex. XIV Hist. Lat. Nr 1299. ✓

Wierze ^{13a.} 1, 3-8, 11, 17, 18, 20, 21

(credo ... in Iesum christum ... qui ... mortuus
et sepultus)

p. 123* omarl

10: * omark

Umrzeć

Vyerza w boga oczcza wsechmogącego, ...
y w Gezu Crista, ... gen ... narodzył
szą s mariey, ... vmaczon, vkrzyzoven
poth Pjonskym Pylatem, vmarl y pogrze-
hyon Wierzę 20

Umrzeć

Wyerza w boga otzcza wsechmogącego, ...

gen ... vmączan ..., vcrzyzowan, vmarll

y pogrzebyon Wierzę 21

lunec

299. Jaco to fwatezmi Jaco pani Helena
Sluz|cowfka ymarla dale niz trzifi
lata

1409 Kol m 299

Umiec'

826 Thako mÿ pomofzÿ bog Jako *Mar-*
garetha mater Hedwigis nedala {mÿ}
dzeffanczÿ | grzÿweÿ {gr.} kthoremÿ
obedzala dacz afz vmarla

1421 Kal nr 826

umozec

Tako etc⁵. *et sanctum⁵ ewangelium.*
Jako othem | wemÿ. ýz panÿ Han-
ka. Cibcowa. | vmarla. poszlednÿ.
wtorek. przed[bo]⁶ | godÿ bozego
narodzena⁷. szewtorku | naszrzoda.
Et testes in⁸ testimonium⁸.

1418 Košicau nr 731

Alusac

Lesny (re. stories) we szmyetnich
rouses,

699

(bo newem bødze|li fzyw abo vmrze,
ÿ tho wczaf | wofznÿ thy ranÿ
ogłodal |

1423 Kol nr 699

ilunec

Wstawiamy: abipoli: mgsz umne, wna
pny drednyge... myala ostacz

Jul 51

Jun. 26, 26. 47

manbo morkus

14 221

Umrzec

Yako bili wyełke roky po poswye, ezso pan
Barthosz mego oczsa bil poswal, a goscze moy
oczecz nye bil vmarl

1424 Pyzdr nr 765

Ulnaci

Przeszłopył na swoim szlaku dobyte Marab
w Israhelu po tem czasie, gdzie bil
iższ Amuril Achor.

32 IV Reg 1, 1

Jim. 16. II Par 25, 25

postquam mortuus est

/I/an poszyczyl Pyotrowy dzesyacyjny grzywien
y wzał po nyem za nye rakomye Wawrzyncza. Po-
tem Pyotr Ianowy zaplaczył pyenyądze krom ra-
komyey, a potem Pyotr Wawrzyncza pozwał o ra-
kogemstwo, a tento przed sądem rzecł, ysze pye-
nyądze gemv są zaplaczony przez gyszczsa. Tedy-
my skazaly doswyathczycz zapłaty.

/103/. O wyanye a przy czem dzieczy maya ostacz.

/G/dy masz vmrze, tedy szona przy wienye
swem ma ostacz, pyenyadzoch, perlach, kamienyv.
Dział. 43

odzenyvv; a gdy ona vmrze, tedy wszythko na dzie-
 czy, acz ge ma, sspadnye. Ale gdyby gynszego
 masza chciała poyasz, a dzieczyby były pyrwszego
 masza, tedy oczczyzna wszythka ma spasz na dzie-
 czy y dzal maczerzyny, czse na nye slvsza, a
 ona z ostathkyem masza poyme podlug swey woley.

/104/. O wydawanyv panyen.

/G/dy kto panna wyda wa za masz, tedy 'za po-
 sag pyenyadzmy gotowymy tylko przed przyaczelmy
 gey ma namyenyecz, ale dziedzyna abo gymyeny
 przed krolem ma bycz namyenyono.

Umrzeć

Abraham umar~~ł~~ jest y proroci,
a Ty mówys, ktoz kazane me chowa,
smrzei niewcusy

ca 1425 EuK Reg 42 (~~Hor 8,52~~)

Abrahami. mortuus est Jo 8,52

Umrzei

Umrzei succumbere

1437 Wisl. №228. s. 88

~~KATAL REKOP. Bibl, Jag
№ 228, Isnacensis, r 1437~~

~~44~~

umree

~~umree, umree, umree~~

umree oberbere

XV ok. Prfil.V.20.

~~iq. N 20 36. J. Galt. sup. u.~~

~~Pr. ir. st. p. str. 20.~~

Brückner Prfil 5 20 kon XV

772

6. 200

Umrei

Kthokolye przygodny, yako wthouca
alybo s anena spainca, umrei, za tego
saloba glama nye mo bica cymone

Jul 13

qui causaliter mortuus

H 18

di... mortuus fuerit

Umrzei - mori

~~Kilkoakolye prygodnye umrze, za shego ratobla gdowna
oide ma bier crynyona Sub. (15) Paklibi zapraw-
dan on sbyceg sham^f (marlbi) blischi teagtho
maroboyere (shiya, poreplavran 93.~~

v w yego sbyzerenyv spyngelbi i

А тежи...

(dybe za maly koutlrok)

Umrzec = morior

Et si optinuerit me mori tecum, non te negabo-
aby mi s tobą umrzec, *ysxere sse crebye nye
zapora. p. ~~1110~~ br. Vit. IV 616.

XV p. pr.

Mat 26, 35

k. 12 v

etiamsi apartment me more deam non te
Mugabo Nov 26, 35

Aurum sibi (no. Jesu)

Umneí mori offertur, ut regi ...,
mirra ut homini pro salute homini mori-
turo)

yeure - myal umneer -

(homini) - morituro

1/2 XV, SIKJ V 269.
(med.)

Umrzei

Atwycar ydi iwsek vmrceer myal,
szam szobyę lystk napyszał

Aleksy w. 187

umrzeć

(sc. Adami)

(sc. bog.)

Bog... yethno mo (drzewo zakasał, by
go ophisreyky nye rozsal, ... rzeknacs
yemo: yethno* ruszych, tedy pewno
umrzeć moszysz

~~MDK 7. I. 185, 132~~

~~Moim 132~~

De morbe w. 132

~~abcćdefghchijklmnoprsstuwzz~~
umrxcć

A usrdy umrxcć kasrdy mosry.

~~MPKJ-I. 190, 309.~~

~~Al. PSM. 289, 309~~

128

~~De morte prol. Nehring~~

~~Altph. Sprdenkm. 289~~

De morte w. 309

Omzecz

Omzecz occumbere (Num 35, 17)

(si lapidem iecerit et ictus occubuerit,
similiter punietur Num 35, 17)

ca 1470 Mam L₄₆, (sim. Mam K)

Umnei

Ale choca...

Trykaral nam bog, abichom nye
pedi., abichom snax nye Umarly

32 ju 3.3

ne foto monemur

dimnei.

iy gest wnech lyat, ktorichze bil zyw
Adem, chenyosset lyat a trychermyy,
potem gest Umarl

BZ fen 5, 5

im. 16. 5, 11, 20, 27, etc

morkus est

16. fen 5, 17, 11, 28: umarl. gest

Amri

1° est Amari (n. Aarant) lute.

asterochrysis vixit ... 2 Egipte

32 Num 33, 38

morsus est

Amrei

y bil gest zyr Malaeel ... osm set a
cheryd, cheryd a pygwa lat y Amari
gest

B2 Jan 5, 17

Jan. 26. 11, 28

mortuus est

Umrei

Bo znadz y na gorach syč nye skry-
yč, abí myč nye staro de izlovyca-
stro, isrebich tok Amad

(ne forte apprehendet me melum et moner)

Br Jan 18, 18

Jan 16. Sent, 18, 16

* držati cytanega držati yevre²

Amnei

A lepak Sara... Amara gest

W mieszczyc Arbee

BZ Jan 23, 2

Jan. 16. 35, 18

mostus est

Umnec.

Alye myye gest Umarka Roidel,
joism hull s Mesopotanyey

B2 juu 48,7

hu. ic. Num 20,1
✓

amortua est

Umiec

Mowcye ku uszy ma * fawowyma,
yszeu my jest uszeu umarl.

32. Jan 50, 5-

For d

Umnie

Azubi kto... rabil blyz nego swo
..., od oltara mego widner zy, abi

imor

B2 Ex 21, 14

et moriatur

Linnee

+
-

Udenylbi geelen obrupogo... kamye-
nyem... a ou bi nye umarl

(Alle morbus non fuerit)

Br Ex 21, 18

Sim 16. Num 35, 21. dent

18 18, 11. ~~20~~ etc.
v v

Umrei.

To jest prawo calonyeka, ieurab
umar w stanac

B 2 Num 18, 19

qui moritur

Dwa zaky...

-----690
 y gynie rzeczy /12/ szdob-
 rey woley y szohv/13/mysz-
 kv y [zawyasza]li /14/ szya
 tako: ktory by mye/15/dzy-
 nymy vmarl pyr/16/wey, tego
 rzeczy y dobra /17/ maya
 ostacz temv czo /18/ szes-
 tanye]nyedzynym/19/y zyw
 bez wschey pra/20/wey od
 nowy gego blys/21/kych y
 powyedzyely to /22/ zawya-
 szanye myedzy /23/ szoba
 y yawnym pysz/24/arzom y
 gych yawnym /25/ pyszmem

*Muzel, Iwi coim prius
 more refu*

 Ortosol 48,3,w.11-24

OrtNov 58: kthony... vmane

-----158a
gdze szye maya poyacz te-
dy gey yawno przed gey
przyyaczelem

y przed /3/ dobrymy ludz-
my wy/4/ano daye wymyenia

/5/yvcz czo ona ma myecz

/6/ pogeego szmyerczy gdy

/7/by on pyrwey vmarl /8/

y tho vnasz dzyerzą /9/

zawyano y dawayą /10/ a

przetho ysz to wya/11/no

nyedano przed pra/12/wem

ale dano podlug /13/ na-

szego przypyszane/14/go

obyczayą

a ludzye czo przytem byly
drvdzy vmarly adrudzy ye-
scze zywy są

OrtOssol 85,2,w.2-14

fin. ortlar 115-

Amazec

-----187b
Jwszdala mv swe wszythko
gymyenyne poswey smyerczy

dzyedz/13/ycznye myecz
thym oby/14/czagem Gdy by
on pyr/15/wey vmarl Tedy
by to /16/ wszyczko myalo
szye za/17/szye dzyedzy-
czne wro/18/czycz Ten ma-
sz vmarl /19/ przyrodzony
przyyaczele /20/ tego ma-
zą mowya Tho /21/ wymowy-
enye nyema /22/ moczy any
szya moze /23/ ostacz
przetho ysz ta pa/24/ny
wyele lath zasta/25/wyla
to gymyenyne
w obronye gey maszą-----

OrtOssol 96,2,w.12-25

Chwec!

Unrecé

Darowantua srye dwa thowarysra

swem gymyenyem po smyercy

ktory by pyowey omarl sz mych

ost mee 59 (s'r)

ghut

Amree

Quis est homo, qui edificavit do-
mum, nonam et non. dedicavit eam,
cadet et revertetur in domum
suam ne forte morietur in bello
by suam nye omert no volue

(Ex 20, 5)

1461-7 serm 322v

Umree' = morior

by snacz nye vmarl na valere
ne forte moriatur in proelio

ca 1461-67. Sermon. 322.v.

Umrozeć

a yesly-by snye poidalo ysaly on nye-
mocsny vmarl... thedy... mystroznye maye
onemv. kossulye kopyer

ysedon bye malyparozym tebysade thedy... maye
ysenou kassulye kopyer

Vomarlemu

1491 RK7£ VII 57

linne

Kto bi byl slugę a swego a chętkę
swę ... a umarzył w roku jego

Bz E 21,20

można fuernt

limnec

Aurbi vol subooll mýsro abo sronç
a Amarbi

B2 Ex 21,28

Am. ob. 22,2
✓

... morbi fuerunt ut

Umiki

Chowayaye strosze wistnego nye
pane, abiszaye nye Amery

BZ Lev P, 35

ne monamini

Umri

Clonyek, acibi spal 2 * zonye...
bita bédrita. oba ale nye Umrieta

B2 Lev 18,20

sm. it. bent 22,22

non momentur

Ulnae

±

Itos bi spai 12 nye nyasto' sup,
oba atuneto.

B2 Lev 20, 12

hm. 16. 20, 20. ^{27.)} Dent 22, 22

uterpwe moriatur

Umrei

Umriy so Nadab a. H^aoyu

32 Num 3,4

mostui sunt

Umorec

Wierzymy dżecyż y mołhka yepo a
jydz do szymye ~~z~~ ysrlszkyey, boz
vmarly sz, cithory szokaly chszce dnye-
czyacye

Ev Jani 286

ole funchi sunt

Mat 2, 20

Umréc

Cráchi, ktorisa bi kú pristúgowany
pristúpiti, Umró

32 Num 3, 10

monetur

lempci

Synonime Jaldis: Her y Onan, ktoras
sta obo almara w zemi. kananeys-
key

Bz Num 26, 18

qui cubo mortui sunt

Amvzei

Obasta esmarla, Naalon y Telyon

Bz Ruth 1, 5.

ambo mortui sunt

Umrice

(s. Nadab a Abim) Umarlasta

zoi sta ~~differe~~ offyerowala ogyen
caldz pned bozem

B2 Num 26, 61

marfui sunt

Uunei.

Y umarlasta dno; Madab a Agyu,
pned' ozzem dnu

B 2 T Par 24, 2

morki sunt

limzei

ktora cyb zemya przymye Smard,
w feyze y ia Smrd

Ze Ruth 1, 17

monar

Umrei

Acu gego pan ^{san} (nye zalnye, abo dien
gego pridre, abi umarl; abo acbi
w boiu sredle

B 2 I Reg 26, 10

ut monatur

timnei

Trzeto zbyram idyge chrennye, abich
wreassi y waringle to sinat memu e
nyye, abichowa to sanyadszi y

Amara

32 III Reg 17, 12

ut ... mona mur

Umrei

Zabyly Isasa... Zabylasta py Jo-
sochar... a Toziades... y Umar

B7 D IV Reg 12, 21

mortuus est

Umnei

To goisz Uzszely m̄szonye israhel-
si ... , ysze Saul a sinonye gepo Umarty,
... pobyeszely

Bz I Par 10, 7

Saul ac filius eius mortuus
~~cum vidissent~~

Umrzei

~~o tt~~

Umrzei albo otheymacz obpetere

JA. XIV, 492.

ca 1455

424

~~ARCHEOLOGICAL MUSEUM. No. 1. 1455~~

1° leg. 13-14

+

Ortossol 78: vmarl woyth -----98c

/18/ Myala ly zoną /19/
tego vmarlego /20/ czlowy-
eką lysth /21/ od woytha
y od przy/22/szasznykow y-
sz gey to /23/ dziedzyczs-
two wszdano /24/ a zaly
gey thy lysthy /25/ zgorz-
aly tho ona ma /26/ na kr-
zyszv przyszancz /27/ a
[zaly vmarly woyth /28/ y
przyszasznyczy czo szye
/29/ szlowye tho dziedzy-
cz/30/stwo wszdano przed
/31/ nymy tedy ona moze
/32/ szamoszyedną szdobry
/33/my ludzmy doswiatczicz
Ortossol 61,2,w.18-33

Unwzed
si tunc... olejku chi

ku

-----113b

A ktorzy są albo mogą
gey bycz blyszy przyro-
dzeny

y tesz kye/22/dy by wszy-
tky dzyeczy /23/ vmarly

na mathkąV/24/ wszythkye-
go gymye/25/nyą gych od

vmra] Acz /26/ ona szwimy
blyszy/27/my przyrodzony-

my /28/ stym moze czynycz
y /29/ nyechacz czo chce

Gdy /30/ ona szwoych dzy-
eczy /31/ zadnego nyemą

Agdy /1/ Ona vmrze Nakogo
to /2/ gymyeny

od vmrze gei

OrtOssol 67,1,w.21-31 -

im. Otku 8g

67,2,w.1-2

more-
ownes
si pueri
mentur
Amree!

Świerze
di aligun
di uolent
purotum !!

-----103a
dzyeczy... maya gey pyrwey
odlozycz stho grzywyen...
/9/ ktoresz stho grzywyen
/10/ pogey szmyerczy nagey
/11/ dzyeczy maya przydz
/12/ bandaly ponyey zywy
/13/ ale pogedzely ona te-
disz /14/ zamasz Tedy gey
dal /15/ y zapyszal szos-
thą czą/16/szcz wszego szw-
ego gy/17/myeną a tako [a-
czby /18/ ktore Janowo
dzyeczą /19/ ponym vmarlo
tego dzyeczaczą nyemą czą-
szcz mrzeczną mathka] ale na
Janowey dzyeczy

OrtOssol 63,2,w.9-19

fuw. OrtMw 82

Tego dzyeczy mowya ysz
 nye wyecze Any chcza wye-
 dzyecz o them wyeny
 czo gest gey wya/26/nowa-
 no albo kako w/27/yele
 pany ta kakosz /28/ ma
 tego dokaszacz aby /29/
 szwego wyana dobyla /30/
 y dzyerszala bo czy ludze
 /1/ Czo przytem byly drv
 /2/dzy vmarly a drvdzy zy
 /3/wy aczy pamyataya /4/
 kako wyele adoban/5/dze-
 ly on swe wyano
 mozely sznym wszythkym v-
 czynycz czo chce

 Ort0ssol 85,2,w.25-30 -

85,3,w.1-5

Amree

Vm. po Janie

di... pueni... deccadent

Murze

-----103b
 aczby ktore Janowo dzye-
 czą ponym vmarlo
 tego /20/ dzyeczaczą nye-
 mą czą/21/szcz mrzeczną ma-
 thka /22/ ale na Janowey
 dzye/23/czy albo ponych
 na ge/24/go blyszye przy-
 rodzo/25/ne A tesz [gdy po-
 nyem //26/ wszythky gego
 dzyeczy /27/ vmarly] aona
 ponych /28/ zywą zostala
 Tedy /29/ gey wthey myrze
 dal

y zapyszał trzecza cząszcz
 wszego szwego gymyenyą

OrtOssol 63,2,w.19-29

OrtMur 82: gdyby... vmarly

Ortkun 115: szmarly

-----158b

przetho ysz to wyano nye-
dano przed prawem ale da-
no podlug naszego przypy-
szanego obyczayą

a [ludzye, /15/ czo przytem
byly, drv/16/dzy vmarly a-

drudzy /17/ yescze zywy

szą] aczy m/18/yenyą ysz

pamyata/19/yą ysz gey wy-

anowa/20/no ale nyepamya-

ta/21/yą kako wyele Tego

/22/
dzyeczy mowya ysz nye /23/

wyecze Any chcza w/24/ye-

dzyecz o them wye/25/nye

czo gest gey wyanowano a-
lbo kako wyele

Ort0ssol 85,2,w.14-25

115
T. 1. 9

Umroci

olipin ...
Cimk - de hui vita diebus ut 3
22d

szalował na Indrzycha, yszby gego mlinarza są-
dzył y zdał. Tedy my vszczawszy rostargnyenye,
przysądzyliśmy Indrzychovy, ysz podług prawa
wezynyl.

/59/. O pvsczynye knyeczskyey.

/N/yezgodny obyczay wszaly nyedzy sobą ze-
myanye, ysze gdy ktori knyecz varze nyemayacz
dzeczy any ktorego przyrodzonego, pvsczina gę-
go dobr. ksobie przygnvya. Vstawiamy, aby z gy-
myenya tako vmarlege, gestly takye gymyenyę,
kyelych za poltory grzywny do` czyrekwie, do kto-

Dział. 29

Jul 40: 12 tepo #zyhyete, zyvo the ... scho-

dre

Usmórec

ubi... aliqui sine prole decedunt

z gynyenya podlug oschaczowanya w pienyadzoch
na byez dane, a dziedzyny sany otrzynayą. Ale
sakazvgomy, aby szadna dzewka w pusezyną nye
vpadala, ale gdy kte varze plody nyenayacz,
tedy blysssszy pwszczyna otrzyna.

/132/. O dziale eczezowskyen.

/V/stawiany, gdy nasz po smyeresy szony
swey swoge syny oddzely z gynyenya, którynte
dzalw nye mogli odmowycz, a gdyby taky dzal przed
nas abo staresti naszego nye byl wczvyrdzon, po
smyeresy eczezowey synowie taky dzal moga

Dział. 54

Sul 17: gdzieby my ekatory pnes plodw szeszly

135-8

Umiec

1149. (803 r. 1462) .Ja kom .Ja odcyszny pohodczv nycz
nyewszal Bo hocyecz moy hvmarl a gymyenia Rvszayaczego hy
nyervszayaczego nycz nyemyal. — .Ja ko .Ja tho wyem.

1462 Zap Warsz nr 1149

Unmixed

Que (m. virgo Maria) concipit sine corrupcione, ... abut, verita (?) sine incineracione

1461-7 Sermon 442 J

Umrzeć = obło
~~u y u~~

umierla narowipana.

Maria... (obit) sine incineracione

ca 1461-67 Serm. 442. v.

~~1424 108 Mns. 442 v.~~

Sermones r. 1461-67

588

Kapit. Krak. № 1424/108 Mns. karta

~~um rze, um rze, rze~~
um rze

Bo dobre mo malo placry,
acz um rze, nyer nye stracy

~~MAK 2. T. 193, 417.~~
~~De. o sm. 417~~

De morte w. 417

Ilmreé

~~XIII~~

Ponam, vltra = consumer

Rd. ~~id.~~

~~1131MPKYV 123~~

ca 1470 Nomenclub 273

~~XIII~~

ecce eicio daemonia .. hodie et cras, et
tertia die consumer

Luc 13, 32

11 m rreç

A yesthly on nyemooz ny vmarl a zcedl (!)
z stego (!) svjata thedy braciey... ma byci
opovjednyano.

1484 Reg. 719

si... de presentu luce migrovent

umrzećki)

^{*}Y^{*}oz stakam, y^{oz} m^{ij} umrzećki
d^{us}ra ni^e p^uje, g^dre s^uja d^{re}ck^{ij}.
She y^allat w^oz

~~U R G. I. 196 b.~~

~~Lale umier b. Nehr. A. I. 193~~

up Ortele

Umrzeć

Byłam ^{*}Imodoscy pusthy ...
ne stałam w ciesz swe duszy,
yusz stakam; placze yusz umrzcycy

~~XV p. post. Sob. III 344~~ Skarga Wood w. 7

yusz my umrzcycy Skarga Wood

Umizec

Uxor cum pueris modicum dent
quando monieris = umresz²²

tr p. post. PIRp III 289

k. 277v

romysec!

~~romysec!~~

Station corruit (m. Simon), vpathl

✓ et expiravit vmarl

XV, post. R. XXV, 178.

~~Brückner Koz. 67 v. 2.~~

~~Rozpr. 15, str. 178.~~

2476

~~Quod 414-258.~~

Umroć. mori

V leg. ubostwu

A ktemo yego ubostw/y on styn
gedini yego umar gema k. 1r
ex xv MPKy. II. 316. (mortuus est d. bi)

~~Przech szina umarlega onego to
krola inteligitur dusza adamonta
yask jako y ten styn bila umarla
y na wyekne potazhenye przeslana
ex xv ib. 317.~~

~~Panuz st a p pywce nishlych umro
styn moy ex xv ib. 319.~~

Umzei

Umzeily, tedy thoby bozky
ko exnoxe

xv Pam Lit. xxix 115.
ex.

Umrzei

^v
~~Umrzeu expirare~~

~~fy ex. PrFil.V, 27.~~
~~lag. N 2036. j. Jarh. coup. v.~~

~~Pr. 88. 88. p. 27.~~

Brückner Prfil 5 27 kon XV

1019

Umreć 'expirare'

expirare, } umreć

ca 1500 Em-Stow 114

Umrzeć

1

Swyathā māhka poszadala, by apost^hpoly
wydziała, pyrswy nyszly^h umarła

ca 1500 ~~pro 5 NW 17~~

Piesni' N'ood 175

Umzeć

2

Profesz phszelkyey bolesery umarla mañhka
myfloseay ca 1500 ~~Sp 5 11 10 v 15~~
Gies'ni otad 175.

Umreć

Uzrysey u moleny i penreć mamy

Norm. 146,

Umrzeć

umarowry = defuncta

Książę jedno rydownie ... przyszedłszy ku mi =
temu Jesucristu i prosił jego, a by raczył wchodzić
w jego dom a odwiedzić jego siostrę ... a jako
wzrost w dom tego istnego księcia ... ualeli
ją: już umarowry [et cum domum principis
eiusdem introivit, puellam pro qua venerant
defunctam invenerunt] Rom. 296.

Umrzeć

Boże... jest li podobno, stań się, aby mnie
nie zmarczy śmierć umarta, człowiek od-
kupion, niebo stworzone Rom. 59f.

Umrzeć

Piotr... rekt: Biada mnie nędszemu, bych
był pierwaj umart, niż mi sie to stalo Porm.

738.

Limrei

+
-

Oczeka nas Amari jest na polsci
... ale w swoim gresze Amari jest

For Num 27, 3

morbans est
morbans est

Umreć = morior

Rekłem wam, że jeśli nie będziecie li-
wierzyli, że ja, umrę [w] waszym
grzesze [Dixi ergo vobis: quia moriemini
in peccatis vestris: si enim non credide-
ritis, quia ego sum, moriemini in peccato
vestro] Rom. 472.

Umrei

+
-

Bo w ktorikoly dzien gogo (re. oncia)
ukusisz, szmyerid^o Umresz

32 Jan 2, 17

Sim. 16. iv Reg 1, 16

more matiens

~~Umierai~~ Umrei

Bo sua szmyerajé umreis Jonato

Bz I Reg 14, 44

morte moneris, Jonatha.

Umrei.

Wieda to, ysze szmyertnye muszysz
umrei i, y szitho, czso jest tuc,
umrei

32 Jan 20, 7

Umorte moneris

W d

Ulnec

У отповедрал рѣзъ къ ренуе: Нукакуе
измыерсыйъ нуе Умненуе

Бзъ жу 3,4

перуруамъ мотѣ монемини

Umrei

Ktos bi spal 2 macrochō sw[y]ō ...

smyerat Umrei obo

B2 Lev 20, 11

Am. rb. 20, 27

morte monentur auto

Umriec

Łtħo słowzka wzdyerzy, ...

✓ Them samyerczã umriec (monte maria-
tur Ex 21, 12) XV p. post. Kalendar 283

Umreć

379 .....

jako pithil potr nermad
od Sybanowich mok

.....
1398 Pozn nr 379

Lelun I nr 2637

Umreć

Tedy więc my psychiatry od syl-
nego strachu umreć musimy

Ju 1750

w. 28

umorec'

Tako gim⁵ etc. Jako. Janowim
biczim⁶ | mocznim⁶. *Margaretha.*
dzenczacza⁷ | pofbila⁸. ýotýego⁹
bicza vmarlo | ý otnegogo ftradze

1416 Kóscian nr 613

Umreć

Maja poręta ... narękać ... : Zawiedym się
nadziata tego, ile miał od rydow umreć
Roms. 696.

Umreć od czegoś (od kogoś?.)

[Jesus] był rzeź, ... która, by śmierć
miał umreć, nie tak, aby ten miał sobie
śmierć kary, ... ale nie od poganstwa
miał umreć Rzym. 773.

umrzec

Jaco Jacob oddobeflaouich ranku |
neumarl

Piek. 792.

1404 Kościan nr 259

umrzeć

Adam myś w yęplere okuszył,
pmeto pomesz mya umrzeć możył

~~MARK. T. 185, 142.~~

~~De morte w. 142~~

De morte w. 142

Umreć o c'ó

Pilat... reki: Ja nie moze nijednej winy
na tom choiece najde, o ktora by mi as
umreć Rom. 788.

Umrzeć

Przysięgam wam przeze ce(814)sarskie zdrowie, iżę ni-
jednej winy nanim niemogę najdz, o którą by miał
umrzeć, ale uczyni[li] co przeciw wam albo przeciw
waszemu zakonu albo mowi[li] którą krzywdę przeciw
wam, gotow jestem, jego pokaźnić i zakazać jemu, iżęć
sie nigdy do żydowskiej ziemi niewroci. Rozm. 813—814.

Мурец

†

Brath zyczya cesarza Prekopskyego...
wskazal do cesarza Prekopskyego... radzacy
mu zrebym thim nichley wyczyagnal s Pre-
kopri a wycygnal ko Njepow a tham
Lyeshty brzeg w Njepow oblyzesh thedy
Zawolsky przyzagnawschy tham umarly
glodem

1500 dist Tat 174

Umreć

O radosiwa matko... Twój syn nie chciał,
a by tako trudną boleścią umarła.
Rom. 538.

Umriec'

<...> obrancil czogim brata ranil
avtich | ranach vmarl
Alii in testimonium.

1407 RtCm

nr 176

Uimnei

Ze gego casu Elyzeus myemogl
myemocno, w myeyse Umarl

B2 IV Rep 13, 14

quo, si infirmitate, et mortuus est

Umreć

Takoi sie stało, i re Jref umart
w tej niemocy Roem. 146.

Umrzec: Ależ ga tho słobe szaprafdo,
pou edam, yszę

(Thy takeż na kryżu musi se umrzeć, gakoż esm
ga umart był Gn. 177, b. ~~Ediż wżer thy umrzeż,~~
~~tedy wżer thy szarp / szarp obrozisz~~ Gn. 174, a.
(K. 12)

Almirec

†

Jaco izso yest Conarsky meszanoni
varaskym olal uynō o glonō neweszō,
ta snō izmerczō omarla, ale ne za-
bita

1407 fubezō 8f

Her.

Umne

busse, ktorem są oboknye nye-
cypkego, albo gento... samo umark,
... synenyle gest

Bz det 5, 2

per se markum

il mrei

Umri, d'isso moya, * Smyerica
sprungedlich

BZ Num 23, 10

monetur anima mea morte
iustorum

Umrieti = morior

Statissimi regni nigrdy nie poluz
diesz ku dobremu konien, ale nędznej
a rła śmierci umriesz [atque
miserabili morte morieris] Romu.

140.

Umreć smierć

Ale są preta rekli, a by sie napelniło słowo
miłego Jesucrista, y dieri był rekł, miencia,
ktory by smierć miał umreć [ut sermo Jesu
impleretur, quem dixit, significans, quia morte
esset moriturus Jo. 18, 32] Rom. 773.

Umreć

Ach (!) [pro: Ach!], co ich umre niewinny
śmiercią, co ich będzie pomówiono niewinnie!

Rym. 726.

umrzec'

Matka mu zabyczała, chęta go oglądać,
a kiedy ~~by~~ wyrzala, na szynyma wpadła,
dla szynawka swojego radaby omarla

et. XKSKIT 145

Umrei

†
✓

Nye Umro orzechowe ze smi amy sino-
nye ze orze, ale kaszki w swoim przenie
me Umreer.

Bz IV Reg 14, 6

non morientur patres pro filiis
morietur

Umiec'

Ten ps(alm) po(mied), yz Xpus
ze nas poslany umiec, rany
zmarlych wstany jest okrycion

Am 8/10.

~~W. R. R. R. R. R.~~
umrrec

High sea mija nye chere umrrec
Shang Plot w. 78

~~MR J. I. 199 v.~~

~~File umrrec~~ ~~Nov. 4. 1995~~
kg Vitela

Umreć

Dziewica Maryja poręta... warkac...: Ach
mój miły synku... kto mi to może dać, iż
bych ra cię umarła twą męką? Pom. 697.

Umrzei

Qui peccata nostra ipse pertulit...
et peccatis mortui, proethom umar-
wschy (R xxv 165: umarwszy). iusticie
viamus (I Petr 2, 24)

Ar me: SKJ I 53

umarzeń

umarzenia

1449 R. XXV 166

Rom 8, 13

rp. lw. umyćcie duchownye - moriemini (gl. sc. morte
spirituali)

SKJ 103

umarzeń - l. 165 I Petr 2, 23

greczoni
z. lw. umarzenia - peccatis mortui SKJ 83

Umrzeć

si enim secundum carnem vixeritis,
moriemini, ^{gl.} sc. morte spirituali

umrzeć (R xxv 166: umrzeń) archownye
(Rom 8, 13)

xv med. SKJ i 103

A. J

V° kg. z brzoła +

-----96a
V sszą szwyatha V5/ vmarly a
nyemoga /6/ wszancz gynego
gymy/7/enyą nycz albo dzye-
dz/8/yczstwa ale wstapyly
/9/ kto wzakon asz doroku
/10/ y dnyą azaszye wysta
/11/py a nyevczyly po/12/
szluszenstwa ten moze /13/
pothem wszancz dzye/14/dzy-
czstwo po tych pr/15/zyro-
dzonych szwogych /16/ DAŁ-
ey pytaly/17/scze nasz o
pra/18/wo czo my wam /19/
pyrwey pyssaly

~~Jan. Oskala 77~~

OrtOssol 60,2,w.4-19

Mortui sent

Umiec

~~Jan. Oskala~~

∴ - Myszki, no moje latke y no
wczynly porzadkowno.

Umrz eć

perit
succumbit

20p. 9
? gl. vti

gl. deleatur

Sic moritur vita¹⁰ que mors moriatur, vmarlaby,

a Cristo
a vita

10 gl: sc. Christus claus vitam

1466 RRp XXII 24

k. 298

~~wg Perz~~

dimzei

Przez szina zmarłego onego two krolo
inteligitur chszce Adia mowa. yasz yako
y ten szyn brla zmarla y na wyenne
potopyenne przestana

XV ex. NPKy II 317
k. 10

Umieć

Wy się też miłujecie tym miłowaniem,
które czyni umieć temu światu,
a w Bodre się miłować Rom. 556.

UMRZEC

zawo pzi tem bil, kedl stozek ohelil

akmeczem | cot | kedl izo italcovi
doftala cro|va akmeczoui vol atrze-
cze | vmarlo

Frech 597

1404 Koscian nr 227

umrzeć

rum in latis secundum ius contra eum

Jaco ten coyn ktori vmarl wtem
wfczag|nÿenÿv bil tako dobri yaco
dwÿe grÿw|nÿe groffÿ

1425 Kościan^{nr}/1141

Alurec

1023 Thako mÿ pomozÿ † yako tho
fwacz|cza ŷze Staniflaw maz pach-

nÿn bil | wtrzymanÿv thego zyrze-
1023 bÿa czo [[nym]] | gy gemu Michal
cd dal wtaczanovÿe az | dofwe smer-
czÿ ynathe fluzbÿe vmarl

1428 Kol nr 1023

Umrzec'

Yako thego kona, cassom on zaxalowa1, nye

dalem go dla slusby soltiskye yako s^sedm

*graywyem, any u n(a) ye vmarl

po co umrzec'?

2435 Pysdr nr 1095

Umiec

Arabi kto odhoryl studny, a wpałibi
w nyc woi albo ossyel, pun studnyey
wrocy zaplati do bitczy, a to, czo
bi umarła, gyo bōdze

B2 Ex 21, 34

quod autem mortuum est

B. Ej 22, 10: umarła

Umrei

Acibi kto polycayl blynnemu
swemu... dobitayod, k stroiy a
Umarholi

§2 Ex 22, 10

Si... mortuum fuerit

Ulnec

A paklybi vol *causa ubi druzego
ranze a on unmasbi

Ex 21, 35

si... ille mortuus fuerit

Umazec

Polecy - ly ktcho komar / bylo w stroza
a umazec (et mortuum fuerit,
Ex 22. 10) XV p. post. Kaluzin 285

Umrei = mori (mortuum fuerit Ex 22, 14)

Kthokoly posycky v kogo bydle, a umrei
v myego albo roshnyemome sye, a fan
thego bydle nye bandke przy them
kaptachykh moshy themo [pro: them],
komy posyckono [~~Ex XXIV 14~~] & 1/2 XV kabin
285 p.most.

ko skocy sk bydem, smyerkas
umrei [Ex. XXII 19] ib.

(morte morietur)

quod ei de iure & pueris
Muriel eius posset amnori

-----104a

mogl ly by gey tako masz
dacz... yako wthem lyscze
stogy

[gdy to gymye/20/nye pothy-
ch dzieczech spra/21/wnye
nanya wmrzecz /22/ myalo]
czyly czo gest spra/23/wa
przeczyw temv rze/24/kl
geden czlowyek prze/25/
czyw temv czo wyban /26/
wybran dzyeczom ytey /27/
panyey wopyekald/28/nyka
Gdysz ten vmar/29/ly czlo-
wyek sdrow stal /30/ przed
gayonym sandem
y dopytal szye pyrwey or-
tela mozely szwe zarobyone
gymyeny dacz komv ohcze

Umréc

dotalicium alias wyano pariter cum ipsa Anna
decessit alias Umarlo

1487 Reg. XIX 251

Umrzeć

Do gymyeny po tych dzyczoch szprawy na mych
umrzez myalo Ort. Mae. 82.

Umrzeć - succedere

To gromyenie po tych dzyczach szpradunye na myś,
Umrzeć myśło Ort. Akc. 82.

Umizei

Matthias porod puent. in iudicio ac-
cepere, quod si in sinum cecidit iste
predicte domine post filias, ex by
wajal w hono exo yey obryewky omarty,
et dicit se esse fore propinquior

1484 1792 XVI 386

wyny polski puchristow

Umryzec

T n p b yfz † ytho fwetczimi yprzi-
temesmi | bili [[gecz]] gfeze Janufz
fwoyczechem rok [[wo]] | fwonl
{naoprawon} ywŷnj nafchen {fwonl}
tu Janufz tweyj | roku neftal
otrzi grziwin ytho vmrecz | malo
ydfondu nemalo przig

1398 Rt Kou

nr 52

Umrecé

Ninye smy poznaly, ze diabla mas... ,
czy ti wecci si oczeza naseyo Abrama,
yenz "umr^{ca} gest" — (qui mortuus est) ?

ca 1425 GwK Reg 42 (Joh 8, 53

Umne

Itos pokluge etiza albo meiren,
smyerca, Umne

By Lev 20, 8

Sim. 16. 20, 10. 15, etc.

morte morictur

Umzei'

Ywi [braly] is wyjsey umzeu mysly
[karm] yamy pokalpac yb' ngerxi [stymy]

BYZ I Mach. 1, 65

mon

1 < i zione >

-----27d

/18/ A maya szobą dzyeczy
/19/ [Ten masz Vobadwa vm/20/
ra mogą-ly gych dzye/21/
czy gyemyenye wszancz?/22/
czyli czo praw gesth albo
/23/ NA to my przyszasz/24/
nyczy zmaydburku /25/ mow-
ymy prawo /26/ Spyly masz-
czyszna sznye/27/wyastą a-
lbo szdzyewką /28/ czo pr-
oszna gest albo szo/29/bye
wolna a potem ya /30/ poy-
mye wmalszenstwo

Dzyeczy czo szobye szobą
myely wmalszenstwe Thy o-
bu dwv wyeszma Gyemyenye

OrtOssol 30,1,w.18-30

nie OrtHoc 28

moris stur

Amrac

Umocí

umocí obyceny po svym ozeru jedno
albo wrytky, tedy zymyene odumore
na zych matkka ost Mac 89 (d)

Umsi

July ~~1900~~... bracia rosidat myedry
sob₂ vayingo, an feden sarys vune,
~~any~~ breuo ostala w zyovse... maye
myea usdro mya... then the dial

Jul 6T

mo. ex ipis mo tuo

14 160-1

Umroci

Gdyby dwa abo trze
bracza myedzy sobą dzal wczynyli, a potem jeden
s nych umarl, tedy any bracza any dzieczy brata
Dział. 54

umarłego nie mogą wzruszyć, aczkolwiek taki dział
przez nas abo naszego starostę nie był pozwolony.

/133/. O sabyczu słachczyca y knycza. /

55/ /A/ szkoli według prawa jest wstawione, y-
szo kto kogo sabyge, tedy głowa za głową, ale my
chcąc się wsiycz, wstawiany, acz kto sabyge ry-
czera, ten ma dać jego oczecz y naczerzy trzy-
dziesiąty grzywien a dziećom abo przyaczelon
scheszdessyath grzywien; a kto rany w rękę a-
bo w nogę abo w nos, pyathnascze, a za gyszny palec

Umrzei

Umrzei de cedere PrFil.V, 21.

~~1019. N 2036. J. Garl comp. v.~~
^{xv} ex.

~~Pr. ir. st. p. Nr. 21.~~

Brückner Prfil 5 21 kon XV

808

uwasz przeniec mur
murze!
murze est

-----92c

y powynen /31/ gemv sthego x
szluzycs /32/ na wyeky ten
Jako v/33/marl zostala po-
nyem /1/ gego zona y dzew-
ka [to /2/ dzyeczã vmarlo] a
math/3/ka przypowyedzala
szyã /4/ ku czasczy tego
dzyeczãczã /5/ rzekacs ysz
namyã od /6/ vmarlo they
dzyewky /7/ tey czãsczy te-
go to szopty/8/stwã przecz-
yw themv/rzekly przyrodzeny
tego /10/ dzyeczãczã y sz-
lowye mathkã nyemã prawa

OrtOssol 58, 3, w. 30-33 -

bu OrtNoc 79

58, 4, w. 1-11

/12/ GEden czlowiek /13/
 vmarl zostav/14/y1 posso-
 bye dwoge dzye/15/czy y
 zona pothem vmar/16/1e
 gedno dzieczą gyego /17/
 cząszcz od vmarla na mat
 /18/ką pothem tą nyewya
 /19/sthą poszla zamasz y-
 dzye/20/lyla szye szwogym
 dzye/21/czaczem y szgego
 opyeka/22/ldnykyem O wsz-
 ythko /23/ tho czo na nya
 spadlo

od gey dzieczaczą A wthych
 dzelnych rzeczach byl ge-
 den szrebny korczak

Murzel

 OrtOssol 64,2,w.12-23

fin. OrtMoz 85

Umree'

Alje poydryely thedyr ze mass, thedy
repyral rosta cresser wsego gymyeny.
a theho serby kthore yenowo dryeerya
vnarob, thedy tego dryeerya cresser
nye me moreer na mathka Ost chee 82(54)

-----107c

GEden czlowsyk vmarl y
szostawyl poszobyje zona
y dwogye dzieczy

/22/ gedno dzieczyą vmarlo

/23/ po oczczv agego czą-

szcz /24/ od vmarla na ge-

go ma/25/thką poszłą za-

masz za/26/masz Tedy zost-

tal po /27/ them tho vma-

rlym dzie/28/czaczv gedem

dom gescze /29/ bylo wy-

nowatho pya/30/cz grzywy-

en oty pyenadze /1/ wyno-

waczczv szye wpo/2/mynal

opyekaldnyk te/3/go dzie-

czaczą y masz tey /4/ tho

mathky

OrtOssol 64,4,w.22-30 -

65,1,w.1-4

Shurzel

-----10a
/12/ GEden czlowyek v/13/
marl zostawyl posz/14/oby
dwogye dzyeczy /15/ y zoną
pothem vmarlo gedno /18/
GEden czlowyek v/19/marl y
szostawyl po /20/ sobye
swa zoną y dwo/21/gye dzye-
czy malych /24/ Iako zeny-
no gyda/25/cze gymyenyne cz-
lowy/26/ek byerze albo mo-
ze bracz De exaëtionone ali-
as /28/ Schosowanyv /29/
Czlowyek czo przy/30/szagl
przed raczczamy /31/ ysz
on prawie szchoszoval

Amree!

OrtOssol 17,3,w.12-31

Umrzei

~~suppa dicitur evffa nel toto po
test dicit?~~

Decedet obiit umrze 3.

↑
muri obiit ?
obiit ?

76

Stown fac. pol. Cel.

Umneć

Zróbdi dom twoy, bo Umneć ti
z nye bódun riw

DL IV Ryg 20,2

moneris emim tu

Amrai

Tedi ... zona feroboumonà ... nalyarla,
ano checuq amarlo

B2 III Reg 14, 17

puer mortuus est

Umze!

Agdy ^vsmad herod, oho arjol
basy ^vkozal 1279 vesnye Iosepho^vty.

~~EWZom Ev. ar. xv AT xiv 196~~

~~smadlyq, shbroy 120 kaly dore
byeoyayya. ib. 296~~

~~g^o p^ost^ol^o v^o smadlych, vspamy^o daly
sa 120 kalyoy 196. ib. 304~~

ole funcho centem Herode

Mat 2, 13

Umrzec

yeslyby robyenyca vmart hedy... mayoz
yemo kossolye kopyca

1491 R K 7 ± VH 57

Umwelt

Y bil gest set nye wserthick brich lyat
cherybiset a dranasrye lyat y

umant

BZ Jan 5, 8

Jan. ob. 5, 14, 31 etc.

morkus est

/99/. Gdy syn gygra kostky.

/A/in gescze nyeoddzeleny od eczcza any ed
braczey, gygrayaczy kostky nyczsoby straczyl,
tedy thy wszythky rzeczy chezeny y vstawyany,
aby na gego czascz przylyczony.

/100/. O pokesyenyv trawy.

/B/artolt skarszyl na Andrzeya, ysze mv la-
ką pokosyl; tedy Bartolth poznal, ysz ląką po-
kosyl, ale to przyloszyl, ysze yą kryyl v wleda-
rsa Andrzeya za gotowe pyenyadze y zaplaczyl.

Ale ysze wlodarz vmari, ktory wzal pyenyadze,

-Dzial. 42-

AMR. II 32/2) Considerantes... mortem ipsius wladcy

Amorei

Arrekar: pra wy nycwycere othym,
kthotho wmatl? Jocz wam powycem

Aleksy n. 209

Uinno:

Tänge, stop pyrtwee nyszyca umize
bzym moy

XV ex. MPKY II 318

k. 3r.

monitur

-----18c

/4/ PRyyaczelsz/5/ ky pokl-
on na/6/przod myly /7/ prz-
yyaczyele py/8/talysczye
nasz o /9/ prawo takymy sz-
lowy /10/ Gdy mąszczyszną
poymye /11/ zoną a szwey
zenye wya/12/nvge naszmem
gydaczem /13/ gymyenyv Stho
grzyw/14/yen albo mnyey lu-
bo w/15/wyączzey przes szá-
dv [aten /16/ tho masz vmrze
yszosta/17/wy poszobyie dlu-
gy] ydz/18/yathky czo lath
nyema/19/yą ybratha albo

szyostry masza

OrtOssol 26,2,w.4-19

Jan. Orthol 20

Amree

-----26c
albo tesz gy/17/myenye
przymrze od gey /18/ rodz-
yny A gdy then masz /19/
wmrze przydzely gey tego
/20/ czo gymyenia czyly
nye /21/ przydzye Sprawa
albo /22/ czo prawo wyer-
ne vkaze /23/ NA tho my
przyszą/24/szncyzy Szmayd
/25/burkv mowymy /26/ pra-
wo czo masz szwa zo/27/ną
zarobyl tho zenye po /28/
nyem szostanye

OrtOssol 29,3,w.16-28

Almrec
m. Oshwe 27

-----27a
a nayn by /8/ poszła rze-
cz by byl wyle/9/ganyecz
a tego nyed/10/mowyl al-
bo szye temv /11/ nyewywy-
odl poko byl /12/ zyw a ny
od nyego nyk/13/th od
mowyl Ten czlo/14/wyiek ma
gymyeny y /15/ vmrze ktho
ma gyego /16/ wszadz Gego
przyrodze/17/ny mowya on
gest do/18/brze vrodzon
tho gesth /19/ szmalszens-
twa

a my mowimy ysz nyegest
szmalszenszkyego vrodu

-----

vmrze

-----31a
/30/ sznyewyastą gyną bez
/31/ malzenstwa tako asze-
by /32/ tho bylo yawno al-
bo a/33/sze by zastano ya-
wno albo /1/ Azby zatho
yawną poku/2/thą przyymo-
wal a yego /3/ zona wmrze
athen masz /4/ poymye oną
nyewya/5/sthą wmalzenstwo
czo sz /6/ nyą spal y prz-
ebywal /7/ bez malszenst-
wa agdy by /8/ myely szobą
dzyeczy mo/9/galy thy dzy-
eczy

wszacz gych gymyenyje czy-
ly nyemoga

Ort0ssol 31,2,w.30-33 -

31,3,w.1-9

Wmrze

/16/ DAley maly /17/ masz
 zoną /18/ malzenszką ydzy-
 ewka /19/ szyna vmrzely
 mv zo/20/ną adzyeczy szos-
 taną /21/ v oczczą a then
 czlow/22/yek poymye gynną
 /23/ zoną yvmrze potem /24/
 gestly byl szwozey pir/25/
 wey zony rzeczy szcho/26/
 wal osobnye y odlo/27/zyl
 dzyeczom albo tesz /28/ ta-
 ko gdy dzyeczy szosta/29/
 ną v oczczą athen czlo/30/
 vyek

Amreci

poymye gyną zoną tedy ony
 rzeczy Mayą gye dacz gego
 dzyeczom

-----62c
/16/ DAley maly /17/ masz
zoną /18/ malzenską ydzy-
ewka /19/ szyna vmrzely
mv zo/20/ną adzyeczy szos-
taną /21/ v oczczą a then
człow/22/yek poymye gynną
/23/ zoną yvmrze potem /24/
gestly byl szwozey pir/25/
wey zony rzeczy szcho/26/
wał oszobnye y odlo/27/zyl
dzyeczom albo tesz /28/ ta-
ko gdy dzyeczy szosta/29/
ną v oczczą athen czło/30/
vyek

poymye gyną zoną tedy ony
rzczy Mayą gye dacz gego
dzyeczom

Amrac

-----63a

/15/ Daley czo są dz/16/y-
eczy czo są /17/ od gedne-
go oczcza y od /18/ gedney
maczerze vm/19/rze ly ktho-
ry sznych dr/20/uczy czo
ponyem zosta/21/ną wyeszma
gego cza/22/sz a dzyeczy
czo nyesge/23/dnego oczcza
albo ged/24/ney maczerze
gego /25/ czaoczy nyewyesz-
ma /26/ dzalv zonymy dzye-
cz/27/my czo sznym od ged
/28/nego oczcza y od gedn
/29/ey maczerze ~~atho gest~~
atho gest sprawa prawego
ma

Amrec

OrtOssol 45,3,w.15- 29

by on. zamy/12/szkał prz-
 yszasznyk wrz/13/ad albo
 mogą ly przy/14/szasznykow
 szandzycz /15/ dla gynych
 wrzadow /16/ czo gyesth
 prawo /17/ NA tho my przy
 /18/szaszniczcy Sma/19/yd-
 borku mowy/20/my wmrze k-
 thory pr/21/zyszasznyk Te-
 dy mają /22/ gyny przysza-
 szniczcy /23/ czso są prz-
 ed thym by/24/ly wybrany
 ku przy/25/szaszney lawy-
 czy y ku /26/ prawu podz-
 wyerdze/27/ny a kthemv p-
 rzysza/28/galy

Stwrec

-----111a

Człowiek czo przyszagł
przed raczczamy
ysz prawie /5/ szcyszował
od szwego gy/6/myenyą Ja-
ko gest vnasz /7/ prawo y
obyczay a ya/8/ko wmrze
ten człowiek /9/ naydą
wyaczey pony/10/em procz
yego obrony /11/ gymyenyą
nyszly szo/12/szował pod
szwą przy/13/szaga A tho
wyaczey /14/ nyszly ged-
nac z Maya/15/ly zaprzane
y od przy/16/szazone
gymyeny raczczę wzancz
namyesczką potrzebą

Murze

OrtOssol 66,2,w.4-16

take nayn dokonano krzy-
woprzysząstwą

/1/ J straczył szwa cze-
szcz J prawo /2/ a gesth
zostal bez prawą /3/ Wm-
rzely czlow/4/yek a zos-
tawy /5/ poszobyte rowno
dwo/6/gye dzyeczy rodne
albo /7/ wyaczey y gymye-
nye /8/ gydacze y stoya-
cze aty /9/ dzyeczy maya
mathką /10/ Stych dzyeczy
vmrze /11/ gedno

A zaly gego czasz gymye-
nyą... od vmrze ly na ge-
go mathka

Amree

take nayn dokonano krzy-
woprzysząstwą

/1/ J straczył szwa cze-
szcz J pravo /2/ a gesth
zostal bez prawą /3/ Wm-
rzely człow/4/yek a zos-
tawy /5/ poszobyje rowno
dwo/6/gye dzyeczy rodne
albo /7/ wyaczey y gymye-
nye /8/ gydacze y stoya-
cze aty /9/ dzyeczy maya
mathką /10/ Stych dzyeczy
vmrze /11/ gedno

A zaly gego czasz gymye-
nyą... od vmrze ly na ge-
go mathka

vmrze

-----113b

A ktorzy są albo mogą
gey bycz blyszy przyro-
dzeny

y tesz kye/22/dy by wszy-
tky dzyeczy /23/ vmarly
na mathką /24/ wszythkye-
go gymye/25/nyą gych od
vmrą Acz /26/ ona szwimy
blyszy/27/my przyrodzony-
my /28/ stym moze czynycz
y /29/ nyechacz czo chce
Gdy /30/ ona szwoych dzy-
eczy /31/ zadnego nyemą
Agdy /1/ Ona vmrze Nakogo
to /2/ gymyeny

od vmrze gei-----

OrtOssol 67,1,w.21-31 -

67,2,w.1-2

Murzei

-----113c

Agdy Ona vmrze Nakogo to
gymyenyne

od vmrze na gei /3/ na

gey ly blysze przyro/4/

dzone bandz maszką al/5/

bo czo otho gest prawo /6/

Wmrzely dzyeczą /7/ posz-

wem oczczv /8/ gedno albo

wsz/9/ythky dzyeczy tedy

gych /10/ gymyenyne od vm-

rze /11/ na gych mathka A

vm/12/rzely potem tha ma-

tka /13/ wszythko gey gy-

myenyne /14/ od vmrze

na gey blysze przyrodzone

Wmzeć

OrtOssol 67,2,w.2-14

-----113c

Agdy Ona vmrze Nakogo to
gymyeny

od vmrze na gei /3/ na
gey ly blysze przyro/4/
dzone bandz maszką al/5/
bo czo otho gest prawo /6/
Wmrzely dzyeczą /7/ posz-
wem oczczv /8/ gedno albo
wsz/9/ythky dzyeczy tedy
gych /10/ gymyeny od vm-
rze /11/ na gych mathka A
vm/12/rzely potem tha ma-
tka /13/ wszythko gey gy-
myeny /14/ od vmrze

na gey blysze przyrodzone

OrtOssol 67,2,w.2-14

Wmz

-----122a

Pownyly dzal maya wszancz
dzyewczyny dzyeczy... s-
paropczymy

szlowie /17/ stey brathą
dzyeczmy al/18/bo czso
gest prawo podl /19/ NA
tho my przysz/20/asznyczy
Smaýd/21/borku prawo mo
/22/wymy Poyally then /23/
parobek zona za oczczo/24/
wą zywothą a vmrze /25/ly
oczczecz besz oddzyele/26/
nyą szyna szwego tedy /27/
dzyeczy tego tho nyeod/28/
dzyelonego szyna
wyeszma gymyeny szwego
dzada

Ammer

OrtOssol 7o,3,w.16-28

-----124d

/22/ Gdy vmrze cz/23/10-
wyek bandz /24/ mąszczysz-
na albo zencz/25/yszną a
mą poszobyę /26/ dzyada
albo przedzyada /27/ ban-
cz po oczczv bandcz /28/
pomaczerzy agyma /29/ te-
sz oczczowych y macze/1/
rzysznych dzyeczy /2/
kthory sthych maya o/3/
dzyerszecz tego 'to vmar/4/
lego człowyeka gymye/5/
nye dzyeczynne pod/6/lug
prawa maydbor

vmrze

Ort0ssol 71,3,w.22-29 -

71,4,w.1-6

-----128d

/13/ Wmrzely nye/14/wya-
stą a /15/ ponyey nyza
/16/dne dzieczą nyeszos-
ta/17/nye komv przydzye
/18/ gey gydacze gymye-
nye /19/ A mozely zona
szwe/20/mv mazowy oddacz
/21/ zaszwego zywothą
/22/ szwe gydacze gymye
/23/nye procz woley szw
/24/yh blyszych przyro-
dzo

Wm...

OrtOssol 73,2,w.13-24

-----142d
nyszly przyszedl dzen zap-
laczenia tego czo gymyeny
wszem dludze zapo/9/wyiedz-
al tedy zapow/10/yedanye
ma mocz m/11/yecz przed
szyą podlug /12/ prawego
prawą mayd /13/ NJsadnemv
czlo/14/wyekowy po/15/trz-
ebyszno vka/16/zanye albo
szwyadecz/17/stwa gynego
kv blysz/18/kosczy przyro-
dzenyą Ny/19/szly tako gdy
vmrze a /20/ zostawy posz-
obye gy/21/myenye przydzy-
ely /22/ kto a lyczy szye
temv /23/ vmarlemv przyro-
dzo/24/ny

vmrze

tedy ma czlowyek wymyenyecz
blyszkosczy

Ort0ssel 79,1,w.8-24

-----167a

/26/ Oddaly czlow/27/yek
szwe gy/28/myenye zaszwe-
go zy/29/~~wetha~~ czo ge mo-
ze od/30/dacz Tako ysz
sam moze /31/ wladacz po-
ky zyw anye /1/ Odwolaly
tego dawa/2/nya zazywota
tedy po /3/ gego szmyer-
czy to odda/4/wanye ma
stacz wswie /5/ moczy a-
wmrzely ten

Amrec

komv dano tedy to przydze
nagego przyrodzenie bly-
szche podlug prawa prawe-
go may

OrtOssol 88,3,w.26-31 -
88,4,w.1-5

-----178a
/1/ Nieszadny czlowyek /2/
moze wybracz /3/ zazywo-
tha ope/4/kaldnyka szwym
dzye/5/czom kyedy on vm-
rze /6/ Tedy gego blyschy
prz/7/yrodzeny masczyszna
/8/ ma tych nyedoszlych
/9/ dzyeczy szlowye czo
lath /10/ nyemaya opyeka-
ldny/11/ka bycz a ma szye
gy/12/my y gych gymyenyv
/13/ o pyekacz a ten mv-
szy

thym dzyeczom gych gymye-
nye gydacze vpewnycz ~~na~~
szwym nyegydaczym gymye-
nym to gest stoyaczym

OrtOssol 92,4,w.1-13

Wraci

Baley mady
masz zona /22/ malzonka
y dzyentka sy /23/ na vmr-
e by nu zona /24/a dsecy
kolamy w ocrosa etc

Amrad

Art Ossol 14, 3, w. 4-24

-----5d
/26/ Daley dzyeczy czo szą
od /27/ gednego oczcza y od
gedne/28/y maczerze vmrze
ly kthore /29/ De expedicio-
ne alias owy/30/poszaszenyv
dzyeczy per patrem /31/ Da-
ly czlowyek /32/ dzyeczy a-
gedy wyposzaszyl /2/ Tesh
nyemaya nykogo /3/ zaraczy-
cz wyszchey nyszly /4/ zacz
stogy tho gesth podlug /5/
yego zaplathy /8/ Daley go-
raczą rzecz czso /9/ szlvsz-
cha wgroczye prawo

vmrze

OrtOssol 14,3,w.26-32 -
14,4,w.2-9

/2/ Gdy zaprzane y od/3/prz-
 szazone gy /6/ Gdy komv s-
 prawa /7/ przysząga zkażą o
 dług /8/ albo o layanye /11/
 Iako maya dokonacz /12/ na-
 kogo krzywoprzystwą /13/ al-
 bo czo on za tho ma /16/ Um-
rzely czlowyek /17/ a zоста-
 wy poszobyie /18/ rowno rod-
 ne dzyeczy /19/ ygymye ydą-
 cze y stojące /22/ Iako wy-
 ele lath /23/ mamyecz dzyees
 cza a /24/ wktorych leczy-
 ech /25/ mogą gye sandzycz
 /28/ MOgaly dzyeczy pra/29/
 wem przyczysznać /30/ aby
 swe dzyeczycztwo /31/ prze-
dal

Amrec

-----11b
/1/ Gdy czlowyck bandze /2/
ozalował o przyszagą /3/ o
glową albo o rany /5/ Gdy
by czlowyck/6/k oczkoly my-
al przyszagą/7/gacz a nye wy-
erzcke przyszagy /10/ Gdy
by czlowyck masz /11/ albo
zona nalezon nye /12/ wmal-
zenstwe slowyck /15/ Gdy vm-
rze czlowyck /16/ bandz ma-
szczyszna ban/17/dz zency-
szną ama poszobyck /21/ Ban-
dzely maszczyszna /22/ albo
nyewyasta owy/23/noną slo-
wyck o myarą /24/ gedzenyą
pycka albo o wagą

Antec

-----11d
/18/ Kyedy by wnasz/19/em
myesczye czlowyck /20/ za-
czwyerdzon slowye /21/ po-
rąką /24/ Umrzely nyewya
/25/stą a ponyey nyszadne
/26/ dzyeczą nyezostanye
/27/ komv przydze gey gy
/28/dacze gydacze gymyeny
/30/ Gdy by czlowyck m/31/
yal nakogo szwyadecz/32/ny
lysth o dlug szgay/33/nego
sandv a then czlo/34/wyck
rzeklby tako /2/ Gdy by ge-
den czlowyckv /3/ drugemv
zastawyl rola /4/ albo
kthore stagey gy-----

Ort0ssol 18,4,w.18-34 -

19,1,w.2-4

Umrzec

Umroec'

a then the mąsz umroze, a zostawij
posobyje dlugij Ost Mac 20

Umorec'

yahto yesth pravo v mesh y obyera, yelno
wmore then erlowye, a nayda po nym
wyaceray bez yego obomy gymyeny nysly
srozowal ..., mayaly za pravo odpryzya-
zomye gymyeny naczere wyacer Artcher 88 (28)

odzeny; a gdy ona vmrze, tedy wszythko na dzie-
czy, acz ge ma, sspadnye. Ale gdyby gynszego
masza chciała poyacz, a dzieczyby były pyrwszego
masza, tedy oczczyzna wszythka ma spasz na dzie-
czy y dzal maczerzyny, czsa na nye slvsza, a
ona z ostathkyem masza poyme podlug swey woley.

/104/. O wydawanyv panyen.

/G/dy kto panna wyda wa za masz, tedy 'za po-
sag pyenyadzmy gotowymy tylko przed przyaczelmy
gey ma namyenyecz, ale dziedzyna abo gymyeny
przed krolem ma bycz namyenyono.

/I/an poszyczył Pyotrowy dzesyący grzywyen y wzał po nyem za nye rakoynye Wawrzyncza. Po- tem Pyotr Ianowy zaplaczył pyenyądze krom rą- koymyey, a potem Pyotr Wawrzyncza pozwał o rą- kogemstwo, a tente przed sądem rzecl, ysze pye- nyądze gemv są zaplaczony przez gyszcza. Tedy- my skazaly doswyathczyez zapłaty.

/103/. O wyanye a przy czem dzieczy maya ostacz.

/G/dy masz vmrze, tedy szona przy wienye swem ma ostacz, pyenyadzoch, perlach, kamyenyw.
Dział. 43

czastokrocz czyrpyą. Przeto ze wszym ryczer-
stwem wkładamy, aby kyedy macz vmrze, dzieczy
cząsczy od oczoza szadney nye poszyszcą, wygĩa-
wszy to, ysz oczecz gynszą szoną chczał poyacz,
abo tesz gdyby marnye gymyeny chczał roztruo-
szycz, tedy dzieczom z oczczem slvsza dzal vczy-
nycz.

/84/. O lychwie szydowskyey.

/G/dysz z lychwy pochodzy nyerządne lakom-
stwo, a to dla nyevstawienya podobnego platv

Umriec

Ustawiamy, aby zona, gdy maższ
umrie, (marito mortuo), tylko przy
posagu a wyenye ostala

Seu 74

marito mortuo

H 305

Umrieti

In starodawnina ... w ryektorem
capitule ... gest wyslowyomo, ysze
zona, kedy masz umrie,... (inavito mortuo)
prei usrijsttkem dabre.... myalaby
ostacz Seul 74

Umriec'

Ustavujeme, aby zona, kedz maza
umre, (marito mortuo) tylko przy
them opraviereny, exso gest domowne
... ostala Jul 75.

Umreč

W nyektorem vstavjeryu namyasthka.
naszego ... vstavjono bylo, aby keoly
maerens umreč (quod moriente matre)
..., okeery oth oerera myaly xodace
crasery Jul 75

-----25c
iako /29/ stogy zapyszano
odszlo/30/wa doszlowa wpy-
sza/31/nem reystrze A gdy
yv/32/sze tha nyewyasta v-
czy/33/nyla tho danye po-
szla /34/ zamasz y vmarla
Pothem /1/ Przyszedl gey
masz przed /2/ gayny sza-
nd ypytal orte/3/la thy
my szlowy Gdy cz/4/yem ya
szyedzal szwą zo/5/ną wgy-
ey gymyenyv /6/ pelnym pr-
awem mam/7/ly szwey zenye
prawo od/8/zyerszecz

ydoszagnacz gydaczego gy-
myenya y nyegydaczego

OrtOssol 29,1,w.28-34 -

~~29,2,w.1-8~~

dm. OrtHn 26

1
5
mortua
Szawiec

besz szwey /26/ zawady my-
 ch przyya/27/czol y czvdz
 ych Thą /28/ nyewyasta w-
marla /29/ a zostaly po ny-
 ey trzy /30/ Syostry rodz-
 one a stych /31/ tho trze-
 ch Szyostr yed/32/ney masz
 przyszedl prz/33/ed gayny
 szand y odwo/1/1al tho da-
 rowanye dla /2/ thych to
 nyewyesczych /3/ rzeczy
 tho gest gyerda do /4/ ro-
 ku y dnya szlowye ny/5/sz-
 ly dawnoscz wydze a pytal

Muzec

 OrtOssol 54,4,w.25-33 -

55,1,w.1-5

Am. Office 68

-----98d

/1/ ysz gey the dzyedzyczs-
two /2/ przed gayonym szan-
dem /3/ wszdano tako ona z-
lomy /4/ they drugey pany-
ey w/5/wyazanye przetho y-
sz /6/ ona wczasz ge odwol-
ala /7/ y przeczyw themv
mo/8/wyla podlug prawe/9/
go prawa maydborsz /10/ WA-
sche pyta/11/nye o prawo
/12/ gesth takye Ge/13/dna
pany myala dzye/14/dzyczst-
wo y nyewyescze /15/ rze-
czy y vmarla y zosta/16/wy-
la poszobyte gedne/17/go
szyna

OrtOssol 61,3,w.1-17

Amrei

Opyekaldnyczy wszaly tho
naroszmyszlenye

wthem tha /16/ pany wmar-
la pyrwey /17/ nyszly od-
powyedzely /18/ opyekald-
nyczy Potem /19/ masz v-
marl tey panyey /20/ Vpo-
mynal szye opyekal/21/d-
nykom a by gemv daly /22/
ten ■ szrzbrny korczak
ezso /23/ gy vnych zosta-
wyl szwą /24/ panyv przes
zamyaną /25/ a opyekald-
nyczy mow/26/ya acz kor-
czak ten od/27/wmarth
na tho szą zywe dzyeczy
tey panyey vmarley

Muzel

-----108a

on czo kupyl dom albo czo
nayn ty pyenadze od kaza-
ny Slubyl ge

ty pyenadze /16/ placzycz

gym wthem /17/ vmarla thą

zoną pyr/18/wey nyszly ty

pyena/19/dze zaplaczony

yvsz /20/ movyą thych dz-

yeczy /21/ przyrodzeny

acz thy /22/ pyenadze ot

vmarly /23/ od they pany-

ey na /24/ gey blysze

przyrodzo/25/ne tho są

gey dzye/26/czy kthemv

mowy tey /27/ panyey masz

gdy yemv thy pyenadze szlu

byl ten wynowaczecz dacz

OrtOssol 65,1,w.15-27

Amrac

-----109a
przeto zapowiedz polozono
o /3/ thy zapowyedne pye-
na/4/dze vgednego dobrego
cz/5/lowyeka kwyerney Rą
/6/cze tako dlugo asz by
ten /7/ czo ge zapowiedz-
al vka/8/zal czo zaprawo
ma ku /9/ thym pyenądzom
Potem /10/ vmarla ta pany
pyrw/11/ey nyszly szye s-
thym sza/12/powyednyczą
rosprawy/13/la tho gest
pospolu

szwym mazem

Ort0ssol 65,3,w.2-13

Amrec

-----156c
/22/ ZOna gednego /23/
dobrego czlo/24/wyeka ch-
krzczyła dzye/25/czą slo-
wye komotra /26/ zostala
gedney dobrej /27/ zenye
y sgey mazem /28/ potem
vmarla ta zona /29/ czo
dzyecza krzyczyla y /30/
masz oney slowye km/31/o-
try albo kmothr Czo /1/
mv dzyeczą krzyczyla sz/2/
godzylo szyą potem /3/
ysz masz oney vmrze /4/
zony
poyal zona tego vmarlego
maszą-----

Murze

OrtOssol 84,3,w.22-31 -

84,4,w.1-4

Umocé

Pothym umarka the wna, ero dryeerya
kozerya, y maz on, szlowye yey knotho
ortchee 114(al)

Umrei

Tepo crasi umaria Zolbora

B2 ju 35,8

morua est

umorec

Tako nam pomozi boog etc. Jako
tho etc. | Jako trzy latha mýnaly
Jako wmarla | dziewczka Szedrzy-
cowy Domaradfkyemv | arambin-
fkych szetrzenicza nyfz Jaffek |
Rambinfky pofzwem gy zagabal

1401

1428 Kóscian ~~NV 7401~~

-----22b
Tedy then masz prze/31/dal
they zenye oczczysz/32/na
szwą A wsząwszy /33/ pye-
nadze thy y gyne gey /34/
gydacze gymyeny ytesz /1/
Szwoge pyenadze ysz/2/mvr-
owal then szgorz/3/aly dom
Then tho masz /4/ vmarl y
szostawyl poszo/5/bye dzy-
eczy sthą zoną a /6/ tha
nyewyasta poszla /7/ zagy-
nego masza tedy rze/8/kly
dzyeczy

Muzec'

OrtOssol 27,4,w.30-34 -

28,1,w.1-8

Jim OrtMar 24

-----24d
/23/ zakhorego ona chcza-
la /24/ a on ya maszv dal
oczy/25/szne czyzczacz albo
besz /26/ gey wszythko wo-
lyey /27/ ywyedzenya Ten
masz /28/ vmarl atha szen-
czyszna /29/ poszla zadru-
gego masza /30/ Mogl ly sp-
rawem gey /31/ opyekaldnyk
gey masza /32/ dacz oczcz-
yszna bez gey /33/ voley
ywyedzyenya /34/ albo maly
they Szenczyszye /1/ wro-
czycz oczczyszna gey

Amree

OrtOssol 28,4,w.23-34 -
29,1,w.1

-----32c
/13/ Pytalysczye na/14/sz
o prawo ty/15/my Słowy Gy-
e/16/den poczeszny człowy-
ek /17/ nasz myesczany v-
marl /18/ a szostawyl swą
prawą /19/ dziewczką y bra-
tha rodzo/20./nego Tho dwo-
gye przy/21/szlo przed na-
sz wgayny /22/ sząd Jpyt-
aly nasz ktho /23/ sznych
mą wszączech tego /24/ vmar-
lego Sbroyą y ge/25/go ge-
mv przykroyone /26/ odzye-
nye agdy by vthei /27/
dziewky byly dzyeczy

Amrec'

-----92b
any Sukna krayacz /16/ any
gynego myeszky/17/ego o-
besczyą poszywacz /18/ ro-
wno szgynymy mye/19/szczany
a tho genv do/20/brze ra-
dcze mogą bron/21/ycz Jako
gesth prawo /22/ Pjtalys-
czye na/23/sz o prauo szlo
/24/wy thymy Geden czlo/25/
wyek vmarl aten byl /26/
kupyl szolthystwo to le
/27/szy wmarborszkyem /28/
y myeszkyem prawie /29/
tako ysz on szluszyl ste
/30/go krowy

Shwarz

/21/ ato wyszangnye wazal
 /22/ yawnye pyszno sthy/
 23/my szwyathky czo pray
 /24/ them byly Tedy nye
 /25/ moczny vmarl Tedy /26/
 tego vmarlego prayya/27/
 czele rzekly lho dano/28/
 wanye y sawyasanye /29/
 nyestalo czele prand gay
 /30/ nym Szaden jako gest
 /31/ prawo albo my nya/32/
 lo bycz Tedy rzekl ten
 /33/ zywy towarayak Jan
 /1/ Szye senym darowal y
 /2/ sawyasgal

Amzel

-----90c
/12/ Umarl czlowy/13/ek y
zostawil /14/ poszobyę Sz-
yestrnego /15/ szyna czo
byla od gedne /16/go oczcz-
a y od gedney ma/17/czerze
y tesz brathnego czo /18/
genv byl brath yedno /19/
pomaczyerzy anye po /20/
oczczv kthory thu gest bly
/21/szky ku gymyenyv tego
/22/ vmarlego czlowyeka sty
/23/ch to dwu podlug prawa

OrtOssol 57,4,w.12-23

Amrac

-----92c
y powynen /31/ gemv sthego x
szluzycz /32/ na wyeky ten
Jako v/33/marl zostala po-
nyem /1/ gego zona y dzew-
ka to /2/ dzyeczã vmarlo a
math/3/ka przypowyedzala
szyã /4/ ku czasczy tego
dzyeczãczã /5/ rzekacz ysz
namyã od /6/ vmarlo they
dzyewky /7/ tey czãsczy te-
go to szolty/8/stwã przecz-
yw themv/rzekly przyrodzeny
tego /10/ dzyeczãczã y sz-
lowye mathkã nyemã prawa

Amrei

OrtOssol 58,3,w.30-33 -

58,4,w.1-11

-----106a
/12/ GEden czlowiek /13/
vmarl zostav/14/yl posso-
bye dwoge dzye/15/czy y
zona pothem vmar/16/lo
gedno dzeczã gyego /17/
czãsz od vmarla na mat
/18/kã pothem thã nyewya
/19/sthã poszla zamasz y-
dzye/20/lyla szye szwogym
dzye/21/czãczem y szgego
opyeka/22/lđnykyem O wsz-
ythko /23/ tho czo na nyã
spadlo

od gey dzeczaczã A wthych
dzelných rzeczãch byl ge-
den szrebný korczak

OrtOssol 64,2,w.12-23

Amrei

-----107b

gdy ten korczak... namyą
 po mey zenye przyszedl a
 nye na gey dziecżą
 gdysz to /8/ gest gydacze
 gymyeny /9/ albo nyegy-
 dacze czo to /10/ gesth
 prawo podlug pra /11/ Ten
 srebrny kor/12/czak szl-
 usczą na /13/ they vmar-
 ley pa/14/nyey blyszą ze-
 nszka tw/15/arz bo szlu-
 szą ku nye/16/wyesczkyem
 rzeczam po/17/dług prawa
 prawego /18/ GEden czlow
 /19/yek vmarl /20/ y szo-
 stawyl poszoby /21/ zona
 y dwogye dzieczy

Amzec

-----132c

/10/ Gdy czlowyck /11/
czyrpyal rok /12/ y dzen
y daleko wya/13/czey Az
wodą zrynnny /14/ czyeklą
przesz gego dom /15/ a
naprzeczyw temv ny/16/gdy
przed prawem mo/17/wyl az
y vmarl poge/18/go szmye-
rczy szynowye /19/ gego
tego wyaczey czyr/20/pye-
cz nyechczą Any /21/ prz-
epuszczycz rzekacz

A gemv tho nasz oczczecz
przyyaczyelszkye przepus-
czal ale my nyechczemy
wyaczey any daley przepu-
szczacz

OrtOssol 74,4,w.10-21

Amrec

-----134d

/26/ Pytalysczye /27/ ~~xxx~~
nasz tesz o pr/28/awo
thymy /29/ szlowy Geden
czlow/30/yek vmarl azos-
taw/1/y1 poszobyte male
dzye/2/czy szące y dru-
gye ma/3/le nyedorosze
lath /4/ dzyeczynych mo-
zely te/5/go vmarlego cz-
lowye/6/ka blyzky przy-
rodzo/7/ny gymyenyte ytego
/8/ dzyeczy wzancz wszwą
/9/ opyeką bez woley
y dzaky gych mathky bandz
ona szła zagyny mąsz ban-
dcz nyeszła

Ort0ssol 75,3,w.26-30 -

75,4,w.1-9

Amuzec

-----139a

Dzyeczy moga szwa oczczy-
sna... rowno myedzy szobą
dzyelycz

ale /4/ nyzadne znych mo-

ze /5/ gymyenyje cze mv na

/6/ gego czaszcz od vmarlo

/7/ komv oddacz albo prze

/8/dacz przesz drugich

dzye/9/czy przyszwolelya

po/10/dlug prawa prawego

/11/ GEden myescz/12/ąyn

vnasz /13/ vmarl a zоста-

wyl po /14/ szobyje gymye-

nye stoya/15/cze y nyes-

toyacze wtho /16/ gymye-

nye wyaszal sz/17/ye ge-

den myesczanyn

OrtOssol 77,3,w.3-17

Amrec

-----156d

szgodzylo szyą potem ysz
masz oney vmrze zony
poyal zona tego /5/ vmar-
lego maszą slow/6/ye kmo-
trą gego pyr/7/wey zony y
braly szlub /8/ y vczynny-
ly szwaczba /9/ dal wyano
podlug /10/ naszej zemye
obyczaya /11/ y byly pos-
polu wmal/12/zenstwye dz-
yessacz lath /13/ bez
swego nagabanya /14/ a y-
myely pospolv ged/15/no
dzyeczą potem ten /16/
masz vmarl
y zostawyl tesz poszobyie
dzyeczą pyrwey zony

Chwyt

OrtOssol 84,4,w.4-16

-----163d

masz tesz procz zony wsz-
yal pyenyadzy na dwe
grzywnye

/24/ czynszchv tegosz do-
mv /25/ popo gorzenyv za-
szyą /26/ ale nye przed
gayonym /27/ sandem atesz
gest ten /28/ masz dluzen
procz zasta/29/wyenia do-
mv y tesz /30/ tha gego
zona raczyla /31/ tesz o
drugye dlugy za /1/ Szwe-
go thego maza ten /2/ ma-
sz vmarl a gego zo/3/na
wyszala szye
wgego polowyczą gymyenia

OrtOssol 87,2,w.24-31 -

87,3,w.1-3

Amstel

-----172a

Tedy zadal od woythą dnja
awoyth mv go nyechczal
dacz y zadal ponyem przy-
szagy

pyrw/6/e wthore trzecze y
czwarte /7/ A gdy nyechal
przyszacz /8/ przyszasz-
nyczy wstaly bo /9/ gych
woyth o nyzadne /10/ pra-
wo pythal a kako /11/ wo-
yth wszadzyl go wy/12/a-
cztwo any zadnego potem
/13/ sznym prawa vczynyl
po/14/them vmarl ten ra-
nyo/15/ny czlowsyk agdy
rzecz/16/nyk

myal fořdrowacz tego vma-
rlego czlowsyeka wszyal
pyenyadze od strony

OrtOssol 90,3,w.5-16

Amrac

-----185c
GEden czlowyck wyanowal
Swey zenye osmdzyesanth
grzywen

na /15/ szwym gydaczem
gymy/16/enyv oprócz sandv
po/17/tym then ysty czlo-
wyek /18/ dal swey zenye
przed /19/ gayonym sadem
polo/20/wyczą swego wsze-
go /21/ gymyenia nyeodwo
/22/layacz any wspomyl/23/
nayacz pyrwego da/24/wa-
nyą wyaną Ten /25/ czlow-
yek vmarl Mo/26/zely ta
pany odzyer/27/zecz
swe pyrwe danye wyano y-
tesz ktemv polowyczą gy-
myenią czo gey pothem
Masz dal

OrtOssol 95,3,w.14-27

Amrei

-----187b
Jwszdala mv swe wszythko
gymyenyne poswey smyerczy

dzyedz/13/ycznye myecz
thym oby/14/czagem Gdy by
on pyr/15/wey vmarl Tedy
by to /16/ wszyczko myalo
szye za/17/szye dzyedzy-
czne wro/18/czycz Ten ma-
sz vmarl /19/ przyrodzeny
przyyaczele /20/ tego ma-
zą mowya Tho /21/ wymowy-
enye nyema /22/ moczy any
szyą moze /23/ ostacz
przetho ysz ta pa/24/ny
wyele lath zasta/25/wyla
to gymyenyne
w obronye gey masza-----

Smuzec

-----187d

Ta pany mowy /7/ Gdysz
moy masz oczyw/8/yście
przed gayonym /9/ sandem
Bandz mym o/10/pyekaldny-
kyem mem /11/ v dawanyv
ywymo/12/wyenyv przyszwo-
lyl /13/ nycz przeczyw
themv /14/ mowyacz wthem
vm/15/ar1 przetho moye
daw/16/anye y wymowyenye
/17/ ma mocz y stacz pod-
lug /18/ spyewanyą mego
lystą /19/ podlug prawa
na tho prosymy wasz nav-
zczeye nasz sprawa ayako
szye myecz ma tą rzecz
podlug prawego prawa

Amurc

Ort0ssol 96,3,w.6-19

-----188d
pothem wszdano gemv gedem
dom

przed gayon/26/ym sandem
czo gy kv/27/pyl a wzdano
gy ge/28/mv y gego ponym
dze/29/czom wolno myecz y
/30/ osyecz dzyedzyczne
Ten /1/ Czlowyck vmarl a-
ge/2/go przyrodzenyv prz-
yva/3/czele mowya ysz ge-
go /4/ zona nyema dzalv w
/5/ them domv przetho ysz
/6/ten dom

wzdam gemv a y gego dzye-
czom po nym dzyedzyczne
myecz

OrtOssol 96,4,w.25-30 -
97,1,w.1-6

Amac

-----191c

/25/ GEden czlow/26/yek
vmarl /27/ y postawyl
swym dze/28/czom Opyekal-
dnyka /29/ dzieczą tego
vmarlego /30/ mowy ysz
ma lathą a /31/ ~~khzzam~~
chczalo by szye szamo
/1/ Opyekacz a opyekadl
/2/nyk mowy ysz to dzye
/3/czą lath nyema ktho
/4/ sznych to mą konacz
po/5/dlug prawa prawe-
go

Number

OrtOssol 97,4,w.25-31 -
98,1,w.1-5

-----203a
Ten czlowytek /8/ vmarl y
zostala ponym /9/ tha pa-
ny gego y dzye/10/czy ny-
edoroszle Ta zon/11/a wz-
ala cztyrzy y szyes/12/
czdzyeszanth grzywyen /13/
swego wyana anye zo/14/s-
talo wyaczey gothow/15/y-
szny gydaczego gymye/16/
nya gedno cztyrzy ydw/17/
adzyescza grzywyen Ty/18/
cz opyekaldnyk nyech/19/
cze dacz zenye they

rzekacz ysz nyemam thych
dzyeczy czym odprawycz
szlowye zywyecz

OrtOssol 102,3,w.7-19

Murci

-----2c
/7/ DAley gdy ktho kogo /8/
zabył albo ranył a tho /9/
by szamoszyodmo doszw/10/
yathczono ysz on tho vczi-
nył /13/ Pytalyszczye nasz
o pra/14/wo Geden poczesz-
ny czło/15/wyiek nasz myes-
czanyn /16/ vmarl a zоста-
wyl poszo/17/bye szwa dzye-
wka gy /18/ brathą rodzone-
go /21/ Pytalyszczye nasz
da/22/ley Gdy by gednemv
/23/ wydano prawo czo by
/24/ go nye lvbył a nyech
/25/cze myecz zaprawo

OrtOssol 12,2, w.7-25

Uwaga

-----8d
/27/ Daley wmarl geden /28/
czlowyek y szostawyl /29/
poszoby szyrothnego
syna /32/ Gdy by ktory cz-
lowyek /1/ myal woythostwo
/2/ dzjedzy wmyesczye wpra
/3/ Gdy by ktory krol al/4/
bo gyny pan albo dzye/5/dz-
yczny woyth myal /6/ woyth-
ostwo dzjedzy/7/czne wmyes-
czye /10/ Pytalysczye o pr-
awo /11/ Geden czlowyek vm-
rl' /12/ ten byl kupyl Sol-
thys/13/stwo co leszy wmay-
d/14/burszkyem prawye a
/15/ stego szluza krolowy

Smrec'

OrtOssol 16,3,w.27-32 -

16,4,w.1-15

-----8d

/27/ Daley wmarl geden /28/
czlowyek y szostawyl /29/
poszoby szyrothnego
syna /32/ Gdy by ktory cz-
lowyek /1/ myal woynthostwo
/2/ ^Wdzyedzy wmyesczye ^Wwpra
^Wdzyedzy /3/ Gdy by [ktory] krol al/4/
bo gyny pan albo dzye/5/dz-
yczny woynth myal /6/ woynth-
ostwo dzyedzy/7/czne wmyes-
czye /10/ Pytalysczye o pr-
awo /11/ Geden czlowyek ^Wvm-
rl /12/ ten byl kupyl Sol-
thys/13/stwe co leszy wmay-
d/14/burszkyem prawye a
/15/ stego ^Fszluza krolowy

^Wwpra (wie)
^Wdzyedzy (nie)

Uwaga!

OrtOssol 16,3,w.27-32 -

^Wumarl (=skrot)

16,4,w.1-15

^Fszluza

-----10a
/12/ GEden czlowyck v/13/
marl zostawyl posz/14/oby
dwogye dzyeczy /15/ y zoną
pothem vmarlo gedno /18/
GEden czlowyck v/19/marl y
szostawyl po /20/ sobye
swa zoną y dwo/21/gye dzye-
czy malych /24/ Iako zeny-
no gyda/25/cze gymyenyne cz-
lowy/26/ek byerze albo mo-
ze bracz De exactione ali-
as /28/ Schosowanyv /29/
Czlowyck czo przy/30/szagl
przed raczczamy /31/ ysz
on prawie szchoszoval
-----

luzec

-----10a
/12/ GEden czlowyck v/13/
marl zostawyl posz/14/oby
dwogye dzyeczy /15/ y zonę
pothem vmarlo gedno /18/
GEden czlowyck v/19/marl y
szostawyl po /20/ sobye
swa zonę y dwo/21/gye dzye-
czy malych /24/ Iako zeny-
no gyda/25/cze gymyeny
czlowy/26/ek byerze albo mo-
ze bracz De exactione ali-
as /28/ Schosowanyv /29/
Czlowyck czo przy/30/szagl
przed raczczamy /31/ ysz
on prawie szchoszoval
-----

lurec

-----12b
/29/ Gdy czlowyck ma /30/
szwyathczycz bandz o /31/
glowa bandz o dlud /33/ Mo-
galy raczche gynym /34/ lu-
dzem czo szą szlowie /1/ Z-
gynego myastha albo /4/ Py-
talysczye nasz opra/5/wo
Geden czlowyck v/6/marl y
zostawyl poszo/7/bye male
dzyeczy szące /8/ y druge
male /10/ Gdy kto odnasz
prysz/11/aszaznykow chce
kv szw/12/yadeczstwe o wsz-
danye roley /15/ Gedna nye-
wyasta v/16/rodzyla dzyecz-
ya atho /17/ myeny zoszmya
gynych dobr-----

liniec

Umreć

W marcu człowiek z zostawił po sobie
szczęśliwego syna Ost. 73 (nr)

Umree'

Then yeho vnaol vovitele po nym
zona yego y dryewha, to dryevya
vnaolo, a metliha nye popythawela
kw cresery teyo dryedryertlwa
Est Dec 74 (d)

Umreć za kogo

Dziewica Bogorodniona wotata reka-uy:
biada mnie, synu miły, kto mi da to, abych
mogła za cie umreć? Rom. 739.

Bo obyczaj był, kiedy kogo chciano umorzyć, iżę ję też biczowano, ale nawięcej czterdzieści razow miano go uderzyć a żydowie ubaczywszy to, iżę Pilat chciał tem biczowa(825)nim ich gniewu dosyć uczynić, le stego ubaczyli, iżę jego niedał w ich ręce, ale swem sługam kazał ję biczować, a oni osveyą chcąc, by umarł, natychmiast potajemnie tem sługam pieniądze i najęli ję (!), by ję tako bili, iż by żyw ostać niemogł. Rozm. 824—825.

Umrec' = pereos

Nima umrec' prorok kromia Jerusalem
[non capit, Prophetam perire extra Jerusa-
lem] Rom. 419.

Umrzeć = morior

Odpowiedział święty Piotr: Gospodnie,
nigdy cię nie zaprzę, aby mi umrzeć z tobą.
[etiamsi oportuerit me mori tecum, non te
negabo] Rom. 581.

Umreć

Zacięliaty ocy name pre śmierci wybranego
s Sion, który nini ma umreć Rom. 736.

Umreć

My mamy rakon a podlug tego rakona ma
umreć Qdm. 789.

Umreć

Odpowiedzieli żydowie: My mamy zakon, a po-
stug tego zakona ma umreć, bo sie synem
Bozym mieni? Rkm. 811.

Umreć

Trzewica Małga... rekła ku... paniam, kto:
re tamo były:... wy panie moje... przybądźcie
sie mnie, ... podźcie se mną, abych widać
piwnej, niżli umre Rom. 737.

Umrić

Tego dla ten, jako naśmiewawca Boży ma umrić
Korm. 838

Umiec - morior

wiespr.

nye vmarl
(ne moriatur)

ca 1461-67. Sermon. 322. v.

$\frac{1424}{108}$ ~~Ms. K. 322 v.~~

Sermones r. 1461-67

Kapit. Krak. № 1424/108 Ms. karta

~~Temzeć~~ Umzeć

A w tym to pani ^v smarla pierwszy
myszy odpowiedzely opiekadmycy.

Dot Mac 86(8)

Umreć

~~...Szescz cłowychow ranyono, a pyaner gich
mowya, kim raseu, stostego wygnugyo, rro
leszy we szmyert nich ranach, bo nyewem
bądre li szys abo umre...~~

427 Bibl. Warsz. 1864. III. 40.

nr 1423 Kol w 688

-----63b
atho gest /30/
sprawa prawego ma /31/ MA-
ly czlowiek /32/ dzyeczy
a ged/1/ny Wyposzazyl albo
/2/ wydal a dal ly ten dru
/3/gym czo vmarly Tedy /4/
maya pyrwey wszancz /5/
czo gym dal a czo wy/6/sz-
ey tego zostanye sth/7/ym
gymyenyym may/8/a szye dze-
lycz rowno

Gdysz mv szą wszythky ro-
wne dzyeczy agest sprawa
prawego ma

OrtOssol ~~45,3~~,w.29-32 -

45,4,w.1-8

Wmarty
Zawze

Umriec

To dryecra vmarlo

Oct. Br. VI 362

~~ii 1/2 xii J A vi 362~~

Umrzeć

Jeden człowiek zmarł a zostawił po
sobie małe dzieci szare.

Ant. Kab. 179

~~1/2 XIV Sitzer. (17) 179~~

Um, rzeć

A goly yvsze the nyewyasta very nyła
tho danye, posła za masz y vmasła.

Ort. Kat. 301

~~II¹ XI Silber. C¹ 301~~

Umrzeć

Dziesięć, co sta, od jednego wiersza y od
jednej macerze, umrze by kthory sz nych,
co po nyem zostana, wyszma jego
czascz.

Ort. Kat. 178

~~IV ¹/₂ XI St. ber. LXI 178~~

Umreec
umra

Ten masz [i z ona] obadwa umra, mogaly gych
dryeczy gye mye nye wsrancz

~~II'XV~~ brt. Utel 118

Umrzei - mori

~~Szmerednye murzeer umrzer, y wsiwko, czo gest
 twoe, umrze Bz Gen. 20, 7. Gdi is umrz, pockowayye
 myq' sb. III Reg. 13, 31. Umzerq' umrze sb. II Reg. 4, 16.
 Semyeroyt' aye umrzerq' z' sb. Gen. 3, 4. Nyo umrz' ock-
 czoayye za sini' sb. II Reg. 14, 6. Gzysly' spal' mpa' s' odu-
 dz' p'ozp, oba' spolu umrzeru' sb. Deut. 22, 22. Umzi, duseo
 meya' sb. Num. 25, 10. Zaby' l'acta' gy' Tozocher... a' Toziadas
 ... y' umar' sb. II Reg. 12, 21. Szecp' umar' sb. II Reg. 11, 17.
 Umar'la' dalbora' sb. Gen. 35, 8. Umar'ly' sp' Nadaba' obya' ita' Num. 3, 4.
 Nadab' a' obya' umar'la' ita' sb. 20, 61. Sen' gego' f'ozida, ab-
 umar' sb. I Reg. 26, 10. To, czoobi' umar'lo, gego' b'p'de' sb. 21, 34~~

~~3 a 33.~~	~~115 a 34~~	~~115 a 5~~	~~85 a 28~~	~~14 a 36~~
	~~211 a 13~~	~~256 a 28~~	~~86 a 16~~	~~209 a 32~~
~~4 a 4-6~~	~~121 a 14~~	~~84 a 13~~	~~30 1 3~~	
		~~85 a 28-31~~		

Umrzei

wg Košicou wr 80

~~Gdi umarl Beugustaw, teti Wayerach stal s nim w
prace 1397 lekcn. II, N° 1967. Potr ne umarl
od Sebanowich mők 1398 lekcn. I, N° 2637. Ta
sew sameraz umarla, ale ne zabilla Habelk 87.~~

→ wg Posu wr 379

Umorzei

Starrek dzielil s kmezem sot, kedi sro Starreowi
dostala ~~ta~~ croua a kmezeuivol a trzeze umarło

1403. Piek. ~~1755~~ 1757

mg Košicou w 227

Umrzec

Jarek od Sobieszkowich ranku nie umarł

1404 Piek. ~~Kość~~ 227.

mg Łosion w 259

Umzecz' cf. Odumzecz'

Amozec' of. Przyamzic'

Almrose of Almarby

Umwienie = passio [pro: umęwienie ?!]

Po twym umwieciu [pro: umęwieciu ?!],
synku mój, wierz, że kiedyś będziesz
li mieć od ciebie któreś uweselenie?

[post tuam fili passionem nunquid
te videbo, a te consolationem an aliquam
habebo?] Rom. 170.

pro umwienie

Umurouai

✓ On tamō gest vele kōurolof umurouai byl Gn. 180, a.
~~Jim. i. 184, a.~~

Tedy vōer sōby Gan gestey on do te tho me
me Aszie pōyseth byl a tako vōer ✓

Umurować

A tako wórk jego oczęce wórktemu
Gamu na cześce y na chfaló
gesthey mu on kosczoł umurował
był

Gn 184 a

Umyci = lavare

sim. Pur

Umyci medzi newinowalimi rperz moie Jh. 25, 6

(lavabo) prawi... rperz twoie umyie we kracu

garnego Jh. 57, 10. Umyciem medzi newinowalimi

rperz moie Jh. 72, 13.

Umyć - lavare

Weselick se bōdce prawi, gdi vszci
pomstō, rōce swozi vmyie (lava-
bit) we kowy grzestnego

Fd 57.10. sim. Puō

Umyć - lavare

Umyć iesm (lavi) medzi ne-
winnimi rękami moie

Fl 72.13, sim. Pul

Umyć - lavare

Ostanoye tu a omigeye (lavate)
nogi [wa]wasse, a z yutra pydreye

su: bñ. juž u or.

BZ Gen 19.2

buj: umyćie

Umyć się - lavari

Ńyę wroci syp aŃ do wyjezora
a wrnyę syp wodę (non reverte-
tur prius quam ad vesperam lavetur
aqua)

B7 Deut 23,11

Umyć - lavare

Pochowały koolya w Samary
a omily (laverunt) woz w samar-
skem stawku... a wędzidla omily
(laverunt) podle słowa boszego

BZ III Reg 22.38.

Umyć - lavare

Gdist vinydze Thobias, chotet
swe nogy vniot (ut lavaret)
w rzece

B7 Tob 6.2

Umyc' = lavo
~~M U~~

umyl nogi, ^{discipulorum (Jo 13, 12)} et in delicias dedit
eis corpus proprium
ad edendum
flavit pedes,

~~1461-67~~ Sermon. 315. r.

1424 ^v Mns. H. 315 r.
108

406

Sermones r. 1461-67

Kapit. Krak. M 1424/108 Mns. karta

Mnye = lavo

vmyl

(lavit)

ca 1461-67. Sermon. 315. r.

~~1424 / 108 24 Mns. 51. 315 r.~~

Sermones r. 1461-67

Kapit. Krak. № 1424/108 Mns. karta

Umyć się = baptizor

Żyd pogrążył myślić sam w sobie, czemu by się nie umył miły Jęsus przed obiadem [Phariseus autem coepit, intra se reputans, dicere, quare non baptinatus esset ante prandium] Rom. 305.

^{Umiję}
Niemumy ty = non lotus

[2] serca wychodzą... ale myśli, męrobojstwa,
cudrołostwa... to są ty rzeczy, które pokalają
ortowicka, ale niemumy ty ma rękoma jeść chleb
nie pokala ortowicka & haec sunt, quae coinqui-
nant hominem. Non lotis autem manibus man-
duare, non coinquinat hominem] Rom. 356.

Umyć się z ławo

Źrekb jemu: idri, umy [j] sie
w stawie Siłoe [wade, ława in kata:
toria Siłoe] Roum. 420.

Umyć się z ławo

On estowick... nekt mi: idri w staw
S: loe, umy [j] ie sie [vade ad nata-
Aoria ~~S: loe~~, S: loe, et ława] Rom. 421.

Umyć

Kto nie będzie umył świętem krystem,
spowiedzą i dostojną pokutą, nie będzie
mieć części o miłem Jesu chrystem Rom. 537.

Umýć = lavo

Jesus... řekl im: ... Nežodla kiedyiem ja
mistr i pan umyl nogi wane... wy macie
umywać jeden drugiemu nogi [si ergo ego
lavi pedes vestros, Dominus et Magister, et
vos debetis alter alterius lavare pedes] Rom.
538.

Umyć - lavare

~~Umyć - lavare, chęć swę nogę umoczyć~~ ~~Ps~~
~~Job. 6, 2. Umyć w wyjąte [ ] adsenye swe, a we~~
~~kręcy gronowej plawy sway~~ ~~Ps~~ ~~Gen. 49, 11. Oskanę~~
~~ka, a umięcę nogę wassze~~ ~~Jb. 19, 8. Poczayberg je~~
~~dyż, az umięcę rękę swę~~ ~~Jb. 19, 10. Umyć woz w Sa-~~
~~marstem stawka~~ ~~Jb. 11 Reg. 22, 38.~~

~~Umyć wód~~ ~~Ps~~ ~~Leut. 23, 11.~~

v (lavabit)

8320

Umyć - lavare

Postawymy go dziś a za jutro,
acz umyję (lavent) rucha swa

BZ Ex 19.10

Umyśl-animus

~~Uyetye rreoy w stundzech nycyanostyngce, ale
fudlag vmi sloz rocmagz tharzi. stcarani bywagz~~
fut. 6. Paklbi; zalwardzonym vmy stem / seu itli
qualtownik tegoftho erlowyeka / odecy maer tmyalbi;
tegi; mayan gi poswaacz ^(sub) 96.

Vslyerancerego...

^ (animo indurato)

Umysł - animus

(Zostł gest on prorok z ymena bo-
tego prorokował a to się nie stało,
tego iest pan nie mówił, ale z boja-
szni swego wniósł (per tumorem
animi sui) składał gest sobie prorok

v. m. timorem

B7 Deut 18, 22

B7: z pychy pochodzi słowa fałszywego proroka.
im: z tąd wstąpił serce swego prorok to enomyšlit

Umysł-animus

Wszystkim umysłem (toto animo)
poznacie, że ze wstęd słow nycor
gest nyc minplo

BZ Jos 23.14

BZ: wzdanie całym sercem i całą duszą swoją przedwiodzeni
Luce: całym sercem umiadać

Umysł

Wszystką radę i jego wszystkie
siły i wszystkie jego umysłem chciał, i
by miły Chrystus umęczony Róm. 585.

Umysł. animus
To wyrażenie Noemy, isze
Latawao zaim semislem Ruth bila tyo x parla i tyo
gydz, B2 Ruth 1, 18.
wyścay qey nyc bronyla

1 (obstinato animo)

8323

Bp: ie jest zdecydowana isé na nią
wuj: ie upotrzymi sercam umysłita z inia isé'

Umyst

Nyepewny vmyssly; nyepewnego vmysslu = animum
pendulum | 1466 | R. xxii, 10. ~~Posteqlong vmysslu~~
~~= ment animosa fib. 17.~~

Inimum enim pendulum, nyepewny v my-
ssly, nyepewnego vmysslu, fluitantem^v solet
affligere de multis promissionibus spes

v suspensivum dubitantem

ni. - dwiomy, wchajcy sig. swerdeczoway

Umyst

Odwraca umysł, w sdrok = distorquet acumen
 1466 } R. xxii, 12.

odwraca.
 (distrakit, pervertit.)

Munus enim anorma retri distorquet, gl.
 acumen, gl. id est aciem animi, intellectum.
 umysł,

iudicis et tetra involuit caligine mentem

Umyst

Corporis elipsum tenet alti copia cordis.
nam fragili peccat
~~fit~~ Mens animosa, gl. intencio virtuosa.
poszylony umyst, manv

1466 R XXII 17

Umysti

Jakom ya prayschethschy w dom kxandra
pyssarow gwalthem nye grosylem nu anym
ranky na parzuna zego poth nyossi umyszlem
gnewlyym y sz woha szlycaz yy

1470 Zap Wanz nr 3007

Wymysł

(war. kat.: wymysłowy)

Wymysłowy $\forall$ ad invenciones $\mathbb{B}$

~~1471 MAMKJ v 85~~

ca 1470 Mamlub 174

(Occupatio magna creata est omnibus hominibus, ...
cogitationes eorum et timores cordis, ad inventio
expectationis et dies finitionis Eccles 40, 2)

m. or.: wymyślenie

Woj: wielka troska jest stworzona dla wszystkich ludzi... myśli id i bogactwi
serca, sledzenie ockelivania i dziei kofca

Woj: Wój, darcenyl synie ludzkie... myśle o tym, czego ockelujaz
cf. Wymysł o dniu śmierci

Umyst

Λ ¹² Postjernejel wuzelow } vicissitudinis obumbratio
(apud quem non est transmutatio nec vicissitudinis obumbratio Jac 1, 17)

ca 1470 ManLub 304

V, quia non procedunt ab eo vicissim et mala,
id est Λ

~~OL~~

HP: który nie podlega zmianom: kolejnym sukcesywnym
wuj: od ojca świątosi, u którego nie maś odmiary ani zachowania.

Umysł

✓ Sic penitens est mentis, vmyslu, mobilis,

XV p. post. GlDom 82

*sicut nauta, p[ro]uoznyh
qui emittit remum*

Debes remum habere itg. wyoslo, ✓

Ulmyst

φ?

Ex parte omusly (pro: u mystu)

ad 500 R. XLVII, 373.

except: ex parte omusly, id est animi

Umysł

Przytę komuś na umysł

Pilat..., kiedy rekr: prawda co jest, natych-
miast przytę jemu na umysł on obywatel i cy-
dowski, ile im jednego jstego wypuszczać [w]
wielką noc Róm. 787.

Umyst

Jakoby rzekł, pirwěj kusił, kako by ji miał albo mógł puścić, ale już jakoby ustawiecznem umysłem. Rozm. 847.

V (cum bona sua mentis delibe-
ratione, ortMac 82: dobrem v-
myslem)

-----102b

kthori lysth tako spyewą
albo myeny

Bandz wyado/2/mo kaszdemv
ysz latha /3/ po bozem na-
rodzenyv /4/ Gayony sząd
czosz mv /5/ azano gencz
szthymy /6/ przyszasznyky
a b c etc /7/ przethym Sa-
ndem sto/8/yącz oczywys-
czye rostro/9/pny Jan szd-
row y w /10/ dobrem vmysz-
le/pital /11/ prawa Mozely
on szw/12/ym gymyenyym dzye
/13/dzycztwem stoyaczym
/14/ y nyestoyaczym
czo szwym dorobyenyym szob-
ye dobył czynycz czso ~~nn~~
chcze

OrtOssol 63,1,w.1-14

Always

Unyyst

pred radem stayerz verywyserye
gesth rowny yen radow y dobrem
wmyslem pythel prawe Ost Dec 82(8)

Umyst - sensus

Nye takey zoni na zemy w umile swich slow Bz
Judith 11, 19.

(in sensu verborum)

W weszteny, to krasye y

8324

Wyz: i w mgdrości słów

Umyst

Yst... vyelye otechy v standzch nye-
yanostayne, ale podlug omislaw roz-
magy thoszi (secundum capitum seu
animorum diversitatem)... gynako a
rosmagycze... rkatani bywaya,

V. Dzial 6: podlug swydz glow smy Sul 6
slo a starydz lalki rozvnow

Myst

istis namque verbis a sacerdote cum ^{omiflem} intencione
prolatis verum corpus Christi efficitur

XV med. Gl w noc 70 r

Umysł

Ieiunium debet fieri... cum pura intencione
vmyslem

ca 1500 ~~JARp X 6v~~
GllKarB I 28

Umysł

Miły Chrystus... chciał, a byśmy wiedzieli
umysł, który mieli żydowie o jego królestwie,
a by się on królem czynił, i dawali jemu
o to wieńcę Rzym. 778.

Umysti

in oracione,

V unanimes) qd uno umyryhu is mod-
litwe. estote (I Pet 3, 8)

XV med. 94/4 I 94. ~~1/2 1/2 1/2~~

Carissimi, omnes V

Umysti

✓ quid equo animo tolleraretur
czy by rownym umysem wyryal;

ca 1500, ~~ca 10, 384.~~

Gł Kar B I 88

Si passio domini ad memoriam
reducit, nihil erit homini tam grave.

Umyst

Qui non colligit, ne regnabit
mecum, dispergit (Luc 11, 23). In
hoc patet eorum contraria inten-
cio, umyst, nam Christus venit fi-
lios dei a dyabolo dispersos con-
gregare.

XV in. Gl Kor B II, 18

Umysl

umysl - intencio (Křst. N° 2369
XV p. post.)

Katal. Řeckop. Bibliot. Jag

~~1090~~

~~N° 2369 w. XV~~

Umyst

ts.

Intencio-umysl hrst. Nr 2369.

(XV)

Umysł - intentio

Conrad domo ziskował od Dominyka
a ko dostwyatczenyo swego umyśtu
(ad probandum suam intentionem)...
stosok wyathkwo podlug standrego przy-
kazanya powyodl

Sul 35

Umysl

poszyeczacz.

/G/dysz wnysl szydowsky na to nastogy zawsz-
dy, aby krzeszczyanystwe nyetylko w wyerze ale y
w gynyenyv znyeczyl a skazył, slvschne vstawycz,
aby daley szadny szyd krzeszczyanynowy w krolew-
stwye naschem swych pyenyadzy na zapysy abe na
lysty nye dawal, ale tylke na zaklad dostateczny
ma dacz podlug swyczaya dawne dzerszanego.

/160/. Kasdy ma swege wolne poszywacz.

/G/dysz wszythka prawa zakazvya gwalty,
slvschne krolewskyey wyelmosnosczy sakazacz, aby

Dzial. 65

Umysl - intentio

Umysl trudu usky na is nastogy zawody, chy korekcyang shoo
2 mystyl Dziad. 65.

umysł

Drogę, abí we wszech verzin-
czek miał umysł prosti, ný jako
mocna, ný ziským zadnim
albo smem a strachi nakorxi-
won

~~XV~~ R. XXII, 244.
(med.)

Tria habere debemus...: fidem veram,
accionem bonam, intencionem, vmysl, rectam

XV p.post. RRp XXV 1824322r

umysł

Łzy cyrpiąa przeżywności, zisch
swey dobre wolej niye odmyeniū (!!
aniy omisku otstapija

~~1/2~~ XV R. XXII, 245.
(med.)

Umyst

Manifesta autem sunt opera carnis.
que sunt: fornicacio, prosti gredi nye-
czysti, immundicia, q. id est cogitacio
vel consensus, eciam si opere non implea-
tur rozstrona nyczystota w umyśle
(Gal 5, 19)

XV med. 86] I 110

Umyst - intentio

(Gye od gych umyshu, non retraxerunt

Hec tamen omnia ~~es~~ ab eorum intencione, ✓

~~XV~~ sley r 269
(med.)

Non erat positus ^(sc. salvator noster) in precioso cubili,
non erat involutus in Sericeis fasciis, sed in vilis
panniculis. ✓

Umyst = intentio

Cum intentione sz. vmyslem, ca 1450 ~~ca 1450~~ ca 1450
PF

obok tego fo 16,25

Umysł - sententia

Stwórcą jest Pan Bóg Izraelski, dowodem na to koniec-
nego świata (ożerera mego)... a toby wyedrzeć zyc
dam BZ I Reg. 20, 12.

V (Kamlib 68: omiś sentenciam)

^ (si investigavero sententiam patris
mei)

k. - niedokładny, definitywny

8321

Bł: że wybrałku mego ojca o tej właśnie porze
Wuj: jeśli... dowiem się woli ojca mego

~~Umyt~~
Umyt

Umyt
Ampt 2 Leuteniam

~~1471 MPKJ. V. 37~~

Cor 1470 Mem Lub 68

Umysł - consilium

✓ Sycze mego umiśle (in corde meo consilium) posyła
BZ Judith 9, 18. corroboro

Wspomycen, panye, na slugę twę... a v

8322

Wuj; w sercu moim radę umocnij

Umysł = zamiar .

x Meyerskacz ^(deg. w umyśle) umyśllye F per stare

ca 1455 JA. XIV. 492.

Amyst
Veladi

Wskazy automyśli = machinationes

~~1471 WPKY. v. 58.~~

ca 1470 Nam Lub 114

(locuta ad eum oravit. sc. Esther, ut malitiam
Aman... et machinationes eius pessimas, quas
excogitaverat contra Judaeos, iuberet irritas
fieri Esth 8,3)

U. - nieprzyjaciły tamyob, wrogi tamias

wygi i jego zgrubne plany, które wyngiit przeciw tydom

Umyst

Umyst = conatus

(postea ingressa est Esther ad regem obsecrans,
ut conatus eius litteris regis irriti fierent
Esth 9,25)

1471

~~ca 1470~~
ca 1470 Mam Lub 115

cs. h. 1X

Woj. ab. zamysl jego przez lichy krolewski uniesca obrocone bym

Umyst

Podług umyślu — secundum propositum)
aut wloskerna,

~~1171 MOK 7 1/2 126~~

ca 1470 Manusk 279

(scimus autem, quoniam diligentibus deum omnia
cooperantur in bonum, iis qui secundum propo-
sitionem vocati sunt sancti Rom 8, 28)

wiej: miedziacym boga umyślu dopomaga do dobrego, tym co się
porowotani, według postanowienia 51886

Umysł - propositio

Otworzę w zoltaru umysł moją Psal. 48, 4.

(aperiam in psalterio propositionem meam,
Fl: polarsene moie)

p. - opisanie, wyłożenie myśli, sprawy

Woj: odhryje przy haćie zagalks mojs

Amyst-

Racryz my dacz, a bych przyyala... z shan-
kym wmyslem y z shaka pokora, jakoz v.
ryt^herno yest moyey Dvshy 77 av. 132.

V (tali proposito et intentione)

Umyst = propositum

Rozmyslaj pylnye pylnoscr^t tva y umyst,
tkoruy twym gynyenym srye opyebagya.

~~#~~ 1/2 XV R. I. S. XXXIX. (discute diligenter eorum
diligentiam et propositum,
qui tua administrant)
p. post.

Omnia

Nec bonum propositum, omnia,
habet

XV p. post. & Rp XXV 182

& 326 r

Cor eorum indurabitur quasi lapis. Etiam domi-
nus novit cor vatum. Vatum igitur cor est nec
bonam cogitationem, nec bonum susceptum, nec
bonum propositum omnia, nec bona opera habet, sed
totum submersum est in divitiis

H

unyst, u:

Hic autor prosequitur intentum suum

vlq. vnysl. ~~intentionem~~ PrFil.V, 27.
XV ex.

~~jay N 2036 comm. d. f. f. ad~~
K. 349

Pr. is. st. p. ss. 27.

Brückner Prfil 5 27 kon XV

1042

Umyst 'propositum'

propositum, ~~per gante furcata~~ vmyst

ca 1500 Err. Show 114

Err: vmyst, zamiat

Umysl

Vere penitens non est, qui confitendi vo-
luntati, ^dobregu vmyslv, non habet

V. 1048

ca 1500 ~~JARp X 57r~~

G. KaszBI 42

умысл

Vere penitens non est, qui confiten-
di votum, obrepto умыслу, non habet

ca 1500 глкарБГ 66

Umysł (= rozum?)

Nity Jezus po tem przedaniu, ukarując
miłość, a by sie nawrocit od swego tego umy-
słu, posadził ję [s. Judasa] na wieczny
między sobą a swoją matką Rom. 57.

Umyp?

O lichotny Judaszu, kako uie presta-
niesz od twego tego umytku, wi daj.
Tako (!) Paske twego pana i mi strec
Romu. 530.

Umysł = rozum?

O Judaszu, ... przestań twego stego
umysłu Rom. 535.

Umyp?

Mity Christus umył i Judasowi nogi,
chcąc je nawrócić od jego złego umyśłu
Rom. 537.

Umyśł?

Oprekłyty Judaszu, owa miśtra twoja...
umyśł tobie nogi... chce ciębie oderwać
od twego plega umyśłu R. 554.

Umysł (= rozum)

O słodkości ukaranego miłosierdzia, ile je
[sc. Judanowi] rekó przyjaciela, bo chciał j
jenze sde rżego umysła sderwać Rom. 621.

Umysł (= rozum, rozum))

Jesus smęcił się jest... Judaszowi miłosierdzie
się ratując i świadczyl jest, chcąc je od jego
tego umysła odwracać Rom. 544.

Umysł

Nie było z umysłu tych sług, ale
więcej z mocy Jesuistowej, i nie kwotnicy
od nich nie byli jęci Rom. 635.

Umyst

Mieć n. myś-inkudere

Zydowskie przewyżstwo... na postę-
pienie chrześcijaństwa zawsze umysł
ma / Snt. 79.

(in... depauperatione... intendit)

Umysti

1218. (64) Jakom ya nyeprzyyachal do domv nyegdi sla-
chethnego yana do Misczina ynyeprosylem go aby yachal (do)
nagymyeny golaschewo anym go wyodl wdom robothuyanczego
andrzea (!) rzeczzonego pankalya tham gysthe na golaschewye anym
go myal vmyslu zabycz, anym byl pomocznykyem zabicz thego tho
Jana Marczinowi luczyczowye (!) de Golaschewo kthory gy gwal-
them zabyl yvczynyl zzywego marthwego. Thako mj bozy (!) bog
etc. — Jago (!) ya tho wyem ysz Stanislaw.

1479 Zap Warsz nr 1218

Umyst

Jaco

Meerko beval na Michalovú hospodú s umistom 1395

~~Letar. II. Nr 458. Jacom ne sghat umistom [s]~~

~~svogey drogy 1405 [s] 258.~~

Dyždt nr 4

Umysl

~~Jacom~~ ~~przi~~ ~~tem~~ ~~bit~~, ~~Isz~~ Jaroslawa
sela s Umyslem samocz warta
na Toming dzedking i bila mu yego
voli

1411 Pyedr nr 325

Amyst

511. Jacom prztem bil iaco fwantomir
vÿial | [[ga] fzmafta fz vmillem..
zamodzelzant | fztaco dobrimi iaco
fzam. ydal mu rani

Zapiska skreślona w rkp.

1415 Kol nr 511

Aluyst

699

Tego nanje szaluješ, gdziez wecz-
týrzifta chlopow y wedwunafcze |
y wofzmÿ flacheziczow tako do-
brich yako sam wÿýali zumiflem |
ÿ łø yachali nadzedzinø [y nadom |
na yanow]

1423 Kal nr 699

Umyst
Z umystem

Is. co Kal no 699

Tego na nye szaluyaz gdresz we ertymi-
sta chlopow ywe dwonnosere y w oszmy
sluchericow tako dobrich yako sam
wyyaliz umistem y saz yachali
naz dredrimaz.

1427 Bibl. Warsz. 1861. III. 40.

Umyst

Jacowm ne sgedchal umislem
s welgey drogy *anym r[a]wol
Tomina syna anym kazal

1405 Pyzdry nr 250

Umysl - industria

Serbi kto s umyrla zabiti blyrnego swego...
od oltarra mego widrrevgy, Bk Ek. 21, 14.
abi umarl

V (per industriam)

nm. ca 1470 Reamlub
23.

8323

Umysl

Umysla = per industriam

~~MPKJ.V.17~~

ca 1470 Mantub 23

~~1471 MPKJ.V.17~~

Všpro. hromyštv, delibera-
Geden (x. iak) daroval dougese...
-----4-690

y gynie rzeczy /12/ szdob-
rey woley y szpoh/13/ mysz-
kv y zavyaszali /14/ szya
tako ktory by mye/15/ dzy-
nyny vnarl pyr/16/ wey tego
rzeczy y dobra /17/ maya
ostack temv czo /18/ szes-
tanye nyedsynym/19/ y zyw
besz wsehoy pra/20/ wey od
nowy gego blys/21/ kych y
powyedzyely to /22/ zavya-
szanye nyedzy /23/ szobą
y jawnym pysz/24/ arzom y
gych jawnym /25/ pyszmem
(rato animo)

OrtOssol 48,3,w.11-24

Orthac 59: y sz myszla staloyatal syze

Amys

Umogel

szchorny szlw

~~l. ps. XV~~ Ord. Obs. VII 547

/2/ szawyaszal tako Jako
 mye/3/dzy namy na pyssza-
 no /4/ wyawnem pyszmye
prze/5/tho nasze darowan-
nye y /6/ zawyaszanye ma
stacz /7/ Bo tho szye st-
alo myedzy /8/ namy szdo-
brey woley y /9/ szvmysz-
lu poczwyerdzono /10/ a
 szprawem nygdy przecz/11/
 yw temv rzeczono any /12/
 szgynaczono do yego szmy
 /13/erczy kthory thu mye-
 dzy/thymy ma sprawnye 0
 /15/dzerzecz tego vmarle-
 go /16/ rzeczy albo gymy-
 enye *(deliberato animo)*

Amyst

animus deliberatio est per se in mente, et in re

Umyśl

masz dozwolony me sthacz y zewyżerenge
bycz, bo sycz sthako myedry namy
sz dobrocy wolej y sz vnysslu, y sz pod-
wyrodzonym prawa (st chsz 60(8))

Umyśł

S umyśła czynny 2 arte molliebantur
(parro hi... ante ingressum cubiculi perstreperentes
excitandi gratia inquietudinem arte molliebantur
Judith 14, 9)

~~1. 1715~~
ca 1470 Mam Lub 112

1, ut... a sonantibus Holofernes evigilaret

Judith. XIV

...nasas solice... umyślnie niepokoj robiti

Umyst

~~XXXVIII~~

2 Umysta = de industria
(rogamus, ut occidatur homo iste, de industria
enim dissolvit manus vitorum bellarum Jer 38,4)

~~1471~~

ca 1470 Nam Lub 215

~~XXXVIII~~

Umysł

S umysł (war. kat.:

Z umysła) ex animo

1471

ca 1470 Nam Lub 305

(neque ut dominantes in clericis, sed forma
facti gregis ex animo I Pet 5.6)

Wuj: ani jako panujący nad księża, ale wrośni będy trudy z denci

Umysti

~~in animo:
(ob. priekšstone: ex umystā)
ex umystā (= ex animo
B. ~~id~~)~~

Ex animo, id est = umystā
(servi, obedite dominis carnalibus..., non ad
oculum seruietes..., sed ut serui Christi facien-
tes voluntatem dei ex animo Eph 6,6)

~~1471~~

ca 1470 Mankub 187

Woj: omniye wole boim + serca

Umyst

Credo, filijⁱⁱ carissimi, quod vno animo, vny-
lem, hic omnes conuenistis, ut passionem domi-
ni nostri... defleatis

ca 1500 ~~JARP X 188v~~

G. Kas BT 75

Umysł

z umysłem

Tedy Judasz zdrajca pojdzie z tą wielką wojską, z latarniami, z pochodniami, iże była noc, a oni też to z umysłem urobili, iże odwołowali, bo jego we dnie jęz nie śmieci Rom. 615.

Умысл

Умыслъ (curarum) ^a ~~pp.~~ XV/R. XVI, 345.
p. pt.

(curarum, Cytherca. tibi secreta fatebor)

Umysl

umysl fiducia

~~17~~ XV ~~est~~ XII 145.
p. post.

Umysł

Kryzi a fałszywi świadkowie... nie tem
umysłem mówili, którem Christus mówi?
Rom. 720.

, *Amysidei* cf. *Amysidi*

Uomylenie

Fidelis servus dei omne opus suum triplici

Uomyleniu, consideracione,

~~in. XV, R. XXIV, 68. G. Kar B II 105
Jag. nr. 1619 Mat. 2 Groc. K. 225~~

Pr. Kar św. I 31.

discutiat. Primo, an liceat..., 2° an deceat...,
3° an expediat

Rozpr. 29 str. 68 pocz. w. XV

606

UMYŠLENIE

Fidelis servus dei omne opus suum triplici
consideracione, vmislenim, discuciat.

juv rll ff

XV in.GlKazB II 105

Umyślenie

(albo krol... kogo przed swym ludzmy y
Kiedy pan Dzedzesthij ^{z gody} dobrem umyślenymy rada porady
ku szmyerory, ~~ten interes ad wadzomy utomyek ero~~
~~rozum przepadl?~~ Orł. Mac. 97.

V (ortossol 72,1: omyslenym)

Λ (cum ipsorum deliberato consilio)

Wism to jak thac

O. = namysl, namyslenie sic. rozważenie

Umystemie = propositum

Umystene, ^{non peccandi} Gn. gl. 42, b.

~~Judas item confitens et que cum eo erant,~~
~~scilicet pudor et dolor, et propositum, v~~

Umyšlenie

1

V Umyšlenim. proposita in. xv
~~R. xxiv, 60.~~ ~~pregnans et~~

Jay. nr. 1619 mai. 2 Grodz K8

Pr. Karšon. I 88 23
G. Karšon II 79

Rozpr. 24 str. 60 pocz. w. XV

bis in castimonia permanere... et curas, mislice,
ut perficeret, iam mens tua illo V 112

UMYŚLENIE

Vis in castimonia permanere... et curas
mislisz, ut perficeres, iam mens tua illo propo-
silio, vmislenim, pregnans est

Jan r. H. H.

XV in. GlKazB II 79

Umyślenie

2

V Umyślenie ad continuandum
propositum. ~~in. xv r. xxiv, 60.~~

~~bonum
Jaz. m. 1619. Mai. 2. Grzech. K. 8~~

~~P. Kar. sine T. 88. 23.
Quia hoc festum visitationis est utile V~~

Rozpr. 24 str. 60 pocz. w. XV

143

UMYŚLENIE

Quia hoc festum visitacionis est utile ad con-
tinuandum propositum ,vmislana, bonum

in o sstp

XV in.GlKazB II 79

Umystemie

mikr 20v

XV med.

Umystemie = intencio mentis R. XXIV, 48.

oss. nr. 1629. ~~seryl. wfg. tanc.~~

~~Dr. Kar. sro. I 88 11~~

[Lucerne ardentes in manibus vestris. In hac lit-
tera ostendit Rozpr. 2^a str. 48. w. XV tra. que quili-
bet debet suo proximo exhibere...]

Plures enim lucerne in manibus portari debent:
prima est pura mentis intencio, Umystemie, que
tunc in mano portatur, cum bono operi recta
intencio adiungitur

Umysłenie

Umⁱysłenye = figmenta

(tyrannorum imperio colebantur figmenta
Sap 14.16)

~~1471~~ ~~1477~~
ca 1470 Man Lib 156

Sap. 14 wuj. z rozkazu władców oddawano cześć pozogon
Władców oddawano cześć cześć pozogon

Umysticé

Disponunt vmslq̄ de ad confessionem ^{in. xv}
~~R. xxiv, 66.~~ Gb KarB II 98

Quartⁱ currunt in hac via... et isti sunt, qui depositis omnibus curis, opekana, ... soli deo insistunt oracione, sicut illi, qui habent currere, omnem gravitatem... deponunt... Nam sepius disponunt, vmslq̄, ^(sic) se ad confessionem, et postea evenit eis cogitacio de bonis terrenis... et sic occupati, opótani, tamquam longis tunicis, currere non possunt

Wmystlic

~~wmistlic~~

~~propomita~~ (ca 1428, Pr. Fil. I, 489) ^{2.} Duximus
wmistlylysmi ~~489~~

glossy około r 1428

MAL. Zab. j. polsk. №2503 Bibl. Jag

Prace Fil. t.1 str. 489

398

Umyslić - proponere

- Umyslił proponit

ca 1428 PFI 489

Umyslic 'decernere'

A thegodlya... nastlyj poddanid ko vrythko
vmistlylysmi prazecronich sandow...
wiprawicz a wiplecz nyeyanostaynoscz

Sul. 6

(decrevimus... evellere varietatem,
Diat 6: vlassylysmy tho myestanye
sadow bycz slomyono)

Umyslić - ducere

O granicach naszych ziemianow
takie umysłiliśmy obeszczec
(duximus prouidendum)

Sul 77

Umystic-ducere

U rokoch malych... thakosmy v mystiky obessorece
(duximus providendum) Jul. 78. ff

Umyslic

Prudens... ~~aut~~ aut dicit, aut facit propter hoc,
quod ~~quidem~~ digesta, *gl. deliberata* rozmyslone, loquitur et purga-
ta, gl. meditata, ingenio perconcepta vmyslone,
simul operatur

ingenio meditata ingenio perconcepta

XV med. RRp XXIII 280

k. 278

wg Wojasa

... ..

tekst z R XXII 26 k. 323

Uonyślic

Umislil = profix id | 1451 | R. XXII, 41.

(illa dies, gl. sc. passionis Christi, in qua pre-
flexit, gl. terminavit, locavit dokomat,
~~scenogyl, pologyl~~ conditor orbis musci-
pulam mortis tendere morte crucis)

s. - zehonicyl. posoyyl kres

dziel. u litym postanowit zastawil sidla smierci smierciq
ma koryan

Umyslic' - cogitare

~~A esto kolicev gim umishl uerivce, vam ucinyt
Bz. Num. 33, 56. Umishylan solye, i zekper 56.
Jadith 10, 13. Umishlyo sherece i b. Akh. 5, 7. Y po-
erzli tak eryayer, yakoz bily umishlyly ~~z~~ Gen. 11, 6.~~

BT

jakoz umyshliti dobane

8326

Umysłić - cogitare

Czasokolicezem gim umislil
votinic, wam vcinyf

(quidquid illis cogitaveram facere)

BZ Num 33, 56

Umyslić

Urozumyawsz Tonata, iste gednako
wmiszdyl jego ocyecz (quod defini-
tum esset a patre suo), abt razyl
Dauida

BZ I Reg 20, 33

Woj: rozumiał, że postanowiono było od ojca, aby zabił Dauida

Amystic.

Pro amystic
que pretendit

1462 R. XXV 270.

Umystić

Umystylem = decreverim ^u ~~1471,~~

(decreveram quidem magnifice honorare te
Num 24.11)

~~MPKJ. 7.26~~ ca 1470 Mam Lub 43

V7: jesciem umianil stornia porcić ciebie

Num. XXIV

Umyslic

(war. kal.: skazal)

Omysl (it) decrevit (II Par 2,1)

decrevit autem Salomon aedificare domum nomini
domini

ca 1470 Mam Lib
94

Umyslic

Umyslit, vlozil - destinavit

14M ~~in PK y v 128~~

MamKal 284

(unusquisque, prout destinavit in corde suo,
non ex tristitia aut ex necessitate II Cor 9,7)

Sub.: destinavit, id est deliberavit vlosyl, vmysk(it)

Umystlic'

Pomowil gy bycz obodzegya... y gynsze vele slow
~~tym rowna~~... czerzy gego *nagabayera* wozynyl
y czerzyer potem wmistil. 1474 Tab. 540.

Umyslic

Kjedy syc poy m^a, moszer gycy
kopyer, cross umyslyba.

1493 ~~Pr. Tit.~~ IV. 664

PF

omyslić

omysliem
preposui 1496 (PrFII.V,78.
-7)

ty DTHL nr 1706

~~LUB. Kilka zabytków~~

~~Glosy rok 1496~~

~~Pr, F, t, V str. 78~~

344

Umyslic

Scribere, gl. in scriptis compilare, pro-
posui, gl. . . . concepi vmyszlylem,
quod (?) mistica, gl. figuratiua sacri-
ficia, sacra . . . . propositi (?) missa
representent

PF V 78 k. 21r

Umystic

Umysty. ~~#~~ $\frac{1}{2}$ XV/ An. Fil. III 291.
p. post.

Pisum laudare decreuimus,
umysty (lismy), et reprobare

Umyslić

(sc. bog)

Thoz ~~Thoz~~ umyslił $\sqrt{2}$ wyemnoszy szbawer swoy ląd
sz zaloszy R. XIX, 52.

XV p. post.

Umystic - constitus

constitui ad hanc horam
cum uno quodam gravissimo
celloqui - umystilem they godrimy
nowice z marem powar new

(ex XV). ~~PF~~ III. 178.
PF

Umyslic
Myst.

decretum est actatem ducere
v. myshy wyser zywoth.

ex XV. ~~Pr. Fil III.~~ 180.
PF

Umysł'ic' = decernere

Tej si dziewicy nie jest słusno tego
s'lubu przemienić, iże Bogu sturyci
umysł'it[a] [Hinc ergo virginis non licet
violare votum, quod se domino decrevit
obligare] Rom. 28.

Umysłić i proponere

Zaciem umysłit nigdy oblubienice
albo iomy pojimować [ego nunquam
sponsam vel uxorem ducere proposui] Rozm.

33.

Umjélic

Rychta meryniz, co's umjélit merynié

Form. 552-3.

Umuylić

Chrystus rekt:... Trymunie, owa szatan... wy-
prosił, ażeby umuylił, aby przetęczył siebie od
wiary i uwyścił jako wyroczka- poronicy
siebie ruszają i dziwnie udręcają i ecce
satanas expetivit vos, ut cribraret sicut
triticeum] Rom. 559.

Umysłić - cogitare

Umislydo syerce me se mnō
(cogitavitque cor meum mecum)
a laialem slyadcyotom

BZ Neh 5, 7

Umysłić - cogitare

Prze to przeciwko umislyłam
sobye (cogitari mecum) rekpoz

BZ Judith 10, 13

Wn: o tej przyrodzie partykulari siebie mówię

Umyšlic

Per oracionem nos deo omnipotenti com-
mendantes et tunc secunde secedamus ad
negocia ^{et ad... opera,} ... per nos precogitancia, pro-
prie vmyslona XV p.post. GlDom 87

Umyslić

Umyslił sobie Judasz: noc jest, wszętek
lud już jest na pokoju, nikt nas nie uwarzy
Rdm. 553.

fp

Mmyslic

~~roftafna~~ (omislil)
 Quarto oracio debet esse attenta, ut homo intendat
 fobe
 ei

XV med. Gl W noc 37r

Umysłić

✓ *intendera, umysłily = intenderant*

~~B. i synonim~~

(ne aliter docerent neque intenderent fabulis
et genealogiis interminatis I Tim 1,4)

I Tim 1

1471

Mam Kal 289

BP: by nie zajmowali się baśniami
Wuj: żeby inaczej nie mogli ani się bawili baśniami i aplikacjami
rodzajów

Umystlic = intendere

Umist ku nawedzemu wozitko poganstwo Fl. 58, 6
(intendens~~is~~ ad visitandas omnes gentes) sim. Pul

Leop: pitar bytli ku nawidzeniu
Paul: swol byz uwaga ku nawidzeniu
kuj udaj sie na nawidzenie wasz narodó

Umjstie

XVI r.

Ne myzly vam ja vmyslyl
nyeko dobrego prymyryet,
poet. XVI w. M. H. 10, 391.

Umyslenie

1339. Tace nam pomoz bog Iszesmi przel tom byly
Isse pan Nicolay Thomiczsky ne schedl wi
traidzeszi tace dobrimi Jaco szam a s pa-
czadziesand podleischich do clastora do uni-
chow na pana Iyotra Slapo *hromiataya* hy
gwaltoime *nyayac* w roku *hady* *nycz* hy ne
szepohnal go s messozsa tam gdes on
szedzal Jednayacz

1429 Poan nr 1339

Przyb 21-22

Umyjcie

Famiersky ne schedt... na pana Piotra Stapa
humistnyy by gwałtowne 1429 przylb. 21.

Umysłnie
~~Umysłnie~~ Humysłnie

Nicolay Thomiecki ne sched... na pyotra Slapa
humysłnye by gwałtownye 1429 przyb. 21.

Cf. Umysłnie.

Umyslnie

Quomodo supervenisset violenter in
hereditatem eiusdem... homines eius
vulneraverat, percuserat umislnye...
~~homines~~

1440 AGZ XIV 2

Umyslnic - ex industria

V Slachuryerij (albo len propolicy lodce w doby larr...
w myslne w wreth wry) se positherey porarem zaryga
Sub. 99 (albo) (orykole)

V (ex industria)

Orastokroor obyde nry. przyzadacz, ystet

Umyst'nye

✓ Voluntarie d. v myst'nye

1454 (AGZ. XIV, 423.)

Quam violenciam fecisti sibi ✓

Umysłnie

Bo umysłnie na to godny,
ysz syc panu slye wodny

~~Arkit III. 162 1485.~~

~~II XV Uitel 191~~

Satyra w. 13

Umysłny

(var. lub.: poswyatne)

Umysłnye ∇ propositionis

~~1471 M PKy V 119~~

Mam Kal 263

(quomodo intravit, sc. David, in domum dei et panes
propositionis comedit Mat 12,4)

Umysłowy. Wielkomyślny

Umymwae' sig

Umivva, (var. kal.:

Umiva seho) baptizatur

(qui baptizatur a mortuo et iterum tangit eum,
quid proficit lavatio illius? Eccles 34.30)

ca 1470 HamLub 171

~~1471, MPE 171, 83~~

cf. umyge sie, var. sie umyje, sie umywa

Eccles. 34
cf: jeste (to) sig obmywa po [d. Henisau] rufok

Umywać

Gdy

(re. niewiasta wżądrona)
Własy swoje umywała ze bramy i
włosy oczyla Nowt. 168.

Umywać

Od Boga także dzień chowali, i że tego dnia
ani, ciąża umywali (^{adeo} ~~ad~~ sabbatum observa-
bant, quod nec ea die alvum purgabant)

Roma 183

Umywać = rigare

Tako niewiasta... stojący s tyłu u jego świę-
tych nog i poręta kręmi jego święte nogi umy-
wać [lacrymis cepit rigare pedes eius] Rzym. 319.

Umywać

Attulit ^a albastrum vngenti et stans
retro secus, ~~w tyle podług podług~~
pedes domini lacrimis cepit rigare,
maczacz y vmyvacz, pedes eius 1456
ZabUPozn 113 (Luc 7, 38)

Umywać = lavo

Twoi uczniowie... nie umywają swoich
ręku, kiedy jedzą chleb [non enim lavant
manus suas, cum panem manducant] Rom. 354.

Umywać = lavo

Chrystus... nalał wody w miednicę... i
począł nogi umywać swoim apostołom
~~Romu. 532~~ [et cepit lavare pedes discipu-
lorum] Romu. 532.

Umywać = lavo

Jesus... řekl im:... tedy když jsem
já mistr a pan umyl nogi vaše... vy
máte umyvat jeden druhému nogi [si
ergo ego lavi pedes vestros, Dominus et Magister
siet, et vos, debetis alter alterius lavare pedes]
Rom. 538.

Umywać

O radosciwa matko... by jwi wiedziata
syna twego kłokajze a umywajze nogi
tego, jen ji ma przedać... wim, iż by
two serce rozkoito sie wielką bolesią
Rohm. 538.

Umywadło - labrum

Podz y uoryn. czsokoly gest przy-
kazal pan: ... umiwadło (labrum)
y podstawek yego

BZ Ex 35,16

Umywado - laborum

Wzrostal y umiwado myedziane BZ Sk. 38,8.
(Laborum aeneum) s podstawowym siwym

8327

31: zbiornik miedziowy laj; umywalnis miedziowy

Umywadlo - labrum

Umywadlo (labrum) s podstaw-
kym jego postwyfery olejem

BZ Lev 8.11

BZ: kadz [na wody] kraj: umywalnia

Umywadbo

Umywadbo = labrum

(facies et labrum aeneum cum basi sua ad
lavandum Ex 30.18)

~~1471 MPKJ. V. 10~~

ca 1470 Mamlub 27

~~Ex. XXI~~ ^{caj: umywadbo}
pt: kalb miedziaru do mycia

Amynwada

Amynwada
~~Amynwada~~ = conchas

(fecit quoque conchas decem..., ut lavarent in eis
omnia, quae in holocaustum oblaturi erant
II Par 4, 6)

~~1471~~

ca 1470 Mamluk 95

II Par. 111 Et: 10 thronikou
loci: sprawst tek 10 wanni

Nmywadō

Nmywadō = labium (~~V. labium~~)

~~B. unguis~~ (faciesque illi labium aureum
per circuitum Ex 25, 24)

ca 1470

~~XXXXXXXXXX~~
MamLub 24

~~XXX, 24~~

EX XXV 24

Ex. Look at nice yellow color list

Umывание

Umывание, outplokanye, czyszczenie / baptismata

~~1124 mpx y 124~~

ca 1470 Nam lub 168

(war. kal.: omывание, czyszczenie, krozienie; alia multa sunt, quae tradita sunt illis servare, baptismata calicum et uoceorum et acrementorum (Marc 7,4))

PS: obmycie kielichu i drbanku
Cf. Umывание рук: umyvanie

Umywanie

Kiedy ścierne albo drewiane miw ali
umywania [dolabrum ferebant ligneum]

Roem. 183.

Un cf. On

Unaglenie

Unaglenie = indignatio (ideo hoc regnum, quod more
Esau praedictum populum persecutum est,

B. ^{id.} per demeritum Ab- ~~4771 M. P. 4 v. 113~~
diae prophetae incre- ca 1470 Tramlub 248
patus, quod non dei in-
dignatione, sed sua virtute populum superatum gloria-
batur,

(Abdu prob.)

podiel Undener

орыни ионичеки

stem tignis vel subtignis, propugnacu-
lo, ~~abias~~ Undener, circumquaque
cum fenestris et columnis in ^{na} Algari
podsanbogr, et circumdare aperi-
bus forma meliori. 1426 MMAe. XVI, № 991

~~r. 1426 № 991 478~~

V (pro podsanboge) [...]

MONUM medii aevi histor 16

f. - wykus, wytycz w murze obronnym
Ulan Acta capit Polnan

169

Węcewie.

~~Węcewie~~

ex inductione, skwonaczej-

nya, (skwoyedzenya), dia-

bolica 1466, R. XXV, 137.

~~Kazania Piotra z Miloslawia~~

~~Odpis Mikolajaja Star Radomlár 1466~~

~~Pols. I, 298. k. 88.~~

~~Brückner Kaz. Śrwa 3.~~

194: węcewie
inductio

~~Rozpr. 25, str. 137~~

190

Mwedzenie

Recordare paupertatis mee et afflictionis ⁱⁿ wedzenie, mee

XV, med. Gł Wroc 90 r
~~lib.~~

Mędrość

112v lw

~~(Hodnoffy)~~

wnedzene,

Videns vidi afflictionem, populi mei (Act 7.34)

XV med. Gł Wroc 112v

28, na korywidy ludu mojago
waj utracenie ludu mojago

ungoakemie

Pymus interpretatur angustia
visisane ne abo odróce <nie>, onodiene

1461-7 serm 90r

Unędrzenie

wezisznene abo wdrżerene) unędrzenie
angustia ca 1461-67. Serm. 90. r.

Wnętrze

wnętrze

ca 1461-67. Serw. 90 r.

1424
108

Wnętrze 90 r.

Unęczenie - afflictio

Gdyż

Unęczonym nie ma być przydane unęczenie (lub 42
(cum afflictis non sit addenda afflictio),

them the słowobrykom na pottem zapowjedamy
khoridkole zabiti obłopyacz

Dział: nykt dzieńma ranoma ma byt wdrożon

Umędrzenie = austeritas

✓ (U) umędrzeniu gęgo erala (in austeritate) Gn. 9. 164, a.

Sanctitas vite sue in quatuor consistit,
videlicet in humilitate, in castitate, in pietate, ✓

Mnedric

qui cum in principio ... Wnodzolo peccit
sibi aquam dare

v (pro wnodzono?).

XV med. Gł wroc 66 r

5 Też w rlyso, prawdziwie raw. wnodzono.

Mugobric

71v lw

Unde beatus Bartholomeus... pelle propria deposi-
(wonφdzod $\vee$ patar[ta])² natar[al],
ta et multis aliis laboribus attritus $\vee$ intravit in re-
gnum celorum

s.v. nataré: $\vee$ (pro w nφdzod?)

XV, med. glw noc 71v

...-zynski muzony

2 Pel w slyso $\vee$ ^{pro} wpin. wonφdzon

Unędzić

Unandreny afflicti

(lapidati sunt, secti sunt, ... egentes,
angustiati, afflicti Hebr 11, 37)

• ~~1471~~ 1471 Mamkal 296

Op: cierpieć niedostatek, udzielić i ponieść
kry: przesłanie, ucieszenie, utrapienie

Unędzie

~~II 9/2 XV~~

lassus nlg. una droni ~~Err. 5. 145.~~

XV p. post. Err. Glos 175

ERZEPKI SZCZĄTKI

(Glossy) str. 5

~~2. pol. XV. w~~

5

Unędrí

Merd... wirawny milego Jesucista tako
ziazanego i tako mus dronego... byl jemu
barro rad Rom. ~~796~~ 797

Unędzić

Święta Marja Magdalena też uźrawszy swego mistrza tako unęzonego, jednac krzyknąwszy padła także, jako (841) umarła, a potem gdy wstała Marja Magdalena, rzuciwszy sie ku szyi dziewicy Marjej i poczęła mowić rzekący: Rozm. 840—841.

Unędzić

a też się prze to utoykał, iż był tako unędzon, aż na-
nogach stać niemógł. Rozm. 834.

Unęolzić
unędzon

puśćcie ji, jużci dosyć unędzon. Rozm. 837.

Unędzić

Vidit corpus eius usque ad ossa laceratum,
vnadzone, vncis et flagellis *acutis pagany*

ca 1500 ~~JARp X 204v~~

Gł Kar B I 80

Unędzić

Unędzić } afficienī, id est affligent

~~1171 M P K y 121~~

ca 1470 Mam Lub 269

(pro unędzić, var. kal.: zabijać; consurgent filii
in parentes et morte afficient eos Marc 13, 12)

cf. Zabić wy: i bsdaję zabijać, BP ts.

Uwzględnić - affligere

✓ Gdzie uwzględnionym nie ma być przy-
dano uwzględnienie (cum afflicto non sit
addenda afflicto), tym to słowobny-
kom na polku zapowiadamy utwór-
kie zabitki obłąpać

trial: myt desiemu ranom ma
być wdrożon

Sul 42

Obcyrazem * słowobnym słowobnykom drittano było, yst gde kogo
na drodze zabytogo nalesty, statti... it nyczo słopyaly. 17 ✓

Unqdzii

^a
Unqdyly = affecerunt

~~Et~~ (patrem et matrem contumellis affecerunt
in te Ezech 22,7)

~~1471~~

ca 1470 Nam Lub 227

Et: u cielec zniecwaia sie oja i matke
waj: oja i matke somocili w talie

Unędzić

Unadza - officiam

~~1171 MPK j 114~~

ca 1470 Nam Lub 252

(contumeliis te officiam Mat 3,6)

BB: zgotufe ci microwage
Lug: zedze, etc

Unędzić

Unędzysz ^{szu} ~~szu~~ ^h ~~h~~ stomofamy - contumelias affert ^{listos} ~~listos~~

~~1474 NPK y v 124~~

ca 1470 Nam Lub 275

(illi autem tunc proque caedentes et afficientes
contumelia dimiserunt inanem Luc 20.11)

SP: polili, zniczajli
wuj! wliusz i zezamciwony

Unędziec

Unędziec = afflicti

B. id.

~~1171 MPKJ v 130. 133~~

ca 1470 Man. Lub 288

~~MPKJ. V. 120~~

(sed ante passi et contumelias affecti... in Philippis
fiduciam habuimus in deo nostro I Thes 2, 2)

BP: po ciępieniu i znieprawdowaniu w. f.
był: ale przedtem uciępienim i znieprawdowaniem w. f.

Unędzić

Ganyenym unędziły = contumeliosis afficerent

B. id.

1477

~~1477~~
ca 1470 Nam Lub 299

(ut contumeliis afficerent et lapidarent eos
Act 14.5)

~~51 r~~

W: zechci ja nieważni i ukamienować
Wey: aby ja spotwarzyli i ukamienowali

Uredzić

Głos ~~bydła~~ ~~konserwatywnego~~

obrońców przyczynienia

urzędowego ~~Pub. 141, arg.~~

p. - obdza, miarowa, obrata, przesłana

~~Pub~~

141.

Unędrić = contumelias afficio.

Żąwszy jego sługi unędrzwszy i pobili
[tennerunt servos eius, et contumelias affec-
tos occiderunt] Rom. 412.

Unedric - affligere

~~Unedricum unum in loco punitur et dicitur e. lat. 49.~~

✓ Skodany bily * unedzeny a pomurany 49.
(ut... damnis affligantur et puniantur), w orem
sgrossowily

Cheremy..., aby szynth rydk ymyer * zyadaly.
sstad V

a. poena - karai tactr. I 348

Unędrice

Nie musimy, aby prosta to sgrzeszenie
ten, który mię podał, nie był unędron
wieczną męką - Rom. 546.

Unędzić

Unędzi - angariaverit

~~1471 MPK y v 118~~

MamKat 261

(quicumque te angariaverit mille passus, vade
cum illo et alia duo Mat 5, 41)

lub.: angariaverit, id est iniuste exigerit
przygodnie 'musie. naleznie sika do cregos'

Wuj: albo byz cis, bolwieh przyomustat
Eli: jezli litoz musza cis, do jednego tysieca

Ungielt

Qui in suum deposuerit celarium aut
domum tale vinum et propinare voluerit,
talis ab eo ungelt solvere debebit ...
Sed quicumque insimul vendiderit, talis
ungelt non tenetur dare, solum ladegelt,
ca 1462 WilkPozn I 16

Uniczyć - eradicare

Expurgate vetus fermentum (I Cor 5, 7),

scilicet vos homines mi-
stias eradicatę mortale pec-
catum hominem qui adulte-
ratur et incestum comisit
eum uxore fratris sui.

Vnnyczycze,

1438 R XXII. 351.

of. Unikerzyc
Uniszoryc

rok 1438

~~H. Oss. 252~~

1 Rozpr. t. 22. str. 351.:

Uniechai'

(Præpuser, vnyechay - Dimitte) 1471 ~~11224, 1196~~

1471 Mamkal 203

(was. luf.: nyedhay; dimitte eos, qui contracti
sunt, liberos Is 58.6)

Latj: wygusi narodq ucienione wolno
Bl: wygusi ucienionya

Uniejowski - de Uniejow.

Starosta wneowski poslal iest na Boguslawow
dom ludzi 1417 Mac. Pam. II, 340.

Uwieszenie - raptus

(s pełna yost)
Theology wykonywał palerono polu roboty o
wyczerpany dziewczę Sul. 67.

M miasc

pr wnofcz³
Cum extendisset angelus manum ad Ierusalem⁴,
pogubil⁵
ut disperderet eam (II Reg 24.16)

XV med. Gł Wroc 44r

Woj. gdy walczyli z królami syryjskimi, aby je wytracić. 38 to.
3 Tak w rękop. rann. wnofcz.
pogubil popr. + pogubies

Uniesi

Rozpuseryl, vnyost = (sepra/vexil | 1466) / R. xxii, 27.

Inde triumphipotens super alta cacumina
scandens, clarius in patris se locat ecce
trono sceptraque, que vexit, gl. atulit roz-
puseryl, vnyost, vexillaque... in Sion erexit.
gl. sc. Cristus

złote

Włocławek - suwara

A dwaasere kamienow, gofo byli wynosli se dna
Jordanowegd. y polozil Jozse w Galgalis BZ
Jos. 4, 20.

(Vicus de Jordanis alveo sumptant)

8737

BP: które wyniesiono z Jordanu

Włocławek z Jordanowegd. Później wzięli byli

Uniesić = deportare

Tako się przygodziło, iż lew uniosł
syna jednego pastuch [a] [nam cum
iusdam filium pastoris deportavit
leo] Rom. 160.

Umiesc' of. Thumiesc'

Unikozyc (?)
Unikozony?

nr 252r

f Ut liber valeat sanguine rubricari Unikozony

(R. xxiv, 363.

XV med.)

Preparemus et nos corda nostra
et exhibeamus quasi librum,
ut... valeant... fide et veritate
per manum sancti spiritus exarari et Xpi
sanguine rubricari, q. id est illuminari
Unikozony, et bonis mori-
bus registrari znamyo-
nanhy

ef. Uniczyc
Unisrozye

Uniszeryc
Uniszeryny

Uniszerynego ^c Familialum pp. xv, R. XVI, 340.
p. pr.

cf. Uniszeryc
Uniszeryc

Unizic' cf. Unizyc'

Unizaić się = humilis me

Wszelki który się powysza bywa po-
nizon, a kto się uniza, będzie powyszon
[omnis, qui se exaltat, humiliabitur, et
qui se humiliat, exaltabitur] Rom. 381.

Uniać się = humiliować

Kto się będzie uniać, ten będzie po-

wyższon [qui se humiliaverit, exalta-
bitur] Rzym. 418.

Mušeute.

Mušeute bošhwa swego wpa
kuro odowycsey wyedykcy

cyryyal,

M.W 88, 8.

przetho nad wysokosy *nyebyskyey
iesth podnyastyon

Unizenie

Ingratitudo inimica est anime, exinancio, przemene-
ne albo vniszene, meritorum, virtutum dispersio

1403 G1Jag 94

si fac et III 1417 'unicestuzenie'

Uniznosć

[na wzdraz pyzawy przywyedre albo odnowy]

V corpus humilitatis etate uniznosocy,
szefmnosocy, nostre configuratum corpori
claritatis sue secundum operationem (Phil 3, 21)

XV med. $\frac{1}{2}$ y, I 121 ~~1/2 1/2~~

Qui reformabit V

BP: który przemieni nasze ciaro ponizone i uoyne p podobnym do srago
Wuj: który przemieni ciaro podobosci naszej przypodobane
ciaru jasnosci swojej wedle skutekosci

Unizyć się .

Cum dominus esset mundi, ex-
inaniuit, orissit se, semetipsum,
formam serui accipiens (Phil 2,7)

V (RRp XV 175: unyeryl)

XV in. Gd Kar B II 22

80: sam siebie poniżył; hymn o kenozie czyli poniżeniu Chr
Lui: wzniesł sam siebie przyjął postać sługi

Umizye sig .

50v lw

(wnyfil sze), ~~ftaloz~~
Dei filius exinanivit, seipsum formam servi acci-
piens (Phil 2,7)

XV med. Gł Wrocław 50v

Unizyc

Exinaniuit, vnyszyl, semetipsum formam
serui accipiens (Phil 2,7)

XV p.post. RRp XXV 175

k.98r

Unizyo
Unizic'ig

Unizil vrya (post corr. vnyzil vrya) = exinanivut se
~~vrya~~ R. xxiii, 281.

XV med.

Unisijsi

Humiliauit semet- Ukorenijit, unijryt
ipsum, factus obediens sem srebije, bzdger
usque ad mortem, mortem
autem crucis

XV med. 1777 I. 80, ~~1777~~

postluschen et do samyerony czystowey
(Phil 2, 8)

lois san de poniryt al... do Emierci

Uniziji sis,

Carissimi,

Humilissimi Unisere sre, okornice sre
sub potenti manu dei, pod moerna, moera,

XV med. Py, I 94 ~~100~~

boza, ot vos exaltet in tempore visitacio-
nis (I Pet 5, 6)

Et h
hui: unizajciš sis, tedy pod moerna, rške boza, ^{unizajciš} abo ^{ab} ^{unizajciš}

Umiertzyc WP: Umizyc
~~Umiertzyc~~ ~~Umiertzyc~~ ~~Umiertzyc~~

Pomyshlyem^{ut} a (vny[er]zylem) humiliavi B.
(pro pomyshlem)

1471 MPK 7. V 48.

V var. kal: ponyzilem, vschmyzilem
ca 1470 Mawlub 92

Ug popravie na vny[er]zylem, a pomyshly-
lem - moie volin
popravie
na pomysh-
lem
Cf. Usmierzyc
humiliavi universos inimici-

Г Рог 17 10 cos duos
log: pokizyten niepokiziacoty

~~Włocławek~~

Włocławek. ducere exilem ad patriam /
in pristinum statum,

Volens ergo p[ro]p[ri]e

Vetus veximur et se ipsum

v[er]o v[er]o v[er]o vel v[er]o v[er]o

formam serui accipieris (Phil 2,7)

XV p.
p[ro]st.

R. XXV, 172.

~~Brückner Kaz. św. 3.~~

~~Rozpr. 25, str. 172~~

~~(ib. 182: v[er]o v[er]o s[er]u)~~

~~Osł. 414. h. 6.~~

1917

Manizje sie

Volens igitur pius Dominus ^{wygnanego} exulem reducere
wnytil fze,
ad patriam seipsum exinanivit, accipiens formam
servi (Phil 2.7)

XV med. GŁWnoc 54r

Unizyc

Hec omnia tibi dabo, si cadens, vnysysz,
adoraueris me (Mat 4,9)

ca 1500 JARp X ~~III~~ Sv

GłKazB I 29

su

Uniżyć

Hec omnia dabo tibi, si procidens, vnyszysz,
averis
adores me

ca 1500 ~~JAp X 4r~~

Glkan I 23

Mat 11, 9 Bl: jeśli upadnie na twarz i zwiży mi kół
wuj: jeśli upadnie, uchyń mi pokłon

v(ort huc 40: v mnyystyct)

-----
wyszedly srye ktho, 44a
/32/ acz srye myastv dal
na /33/ myloszcz, Themv mo-
ze/34/cze vnyszchycz albo
mnoszycz /1/ Wyny Jako va-
szchą wo/2/la ale zaprzy-
lyszye ktho te/3/go ysz
by byl wasz wyno/4/waczocz
ten moze praw bycz /5/ na
krzyszv Sprawa /6/ PJtaly-
szye nasz /7/ tesz o pra-
wo ten /8/ czlowyck czo
szye dal /9/ na myloszcz
radze ymya/10/stv przepa-
dly (quam sc. veniam, aliquor
fare et minorare potestis)
tesz czo krolowy albo pa-
nv bo ony tego wyerzenyą
sprawa chcza
-----

chwyc

Unixyi

wszystkich albo mniejszych węgry
-mynera atis mern

~~2. pod. XV~~ Osł. Br. VII 570

Univoc'

v

wszelka góra y pagorek

bydzo ^vbyzozon (humiliabitur Luc 3.5)

~~Ev. ex. xv Pf xiv 298~~

Ev Zam 298

byz: panizon bydzie BP, nieal. bydy robowane

Unor

Unnov⁽²⁷⁾ ~~maximus~~ ~~MPH. II~~, 914.
(XV)

Bruchmatski, MPH VI 647-8

data XV pod Prasiniec "styczeń, pierwszy miesiąc roku,
miesiąc Januarius"

ts. co RAPH II

Unor. martius

Pralinek, Sechen, v unor - XIII s. AR Lit. III, 144.

Monarchy of Anarchy

Mnoscic

Ideo omnis scriba doctus in regno celorum
similis est homini patri [↑] familias, qui profert de
thezauro suo² wnofzy¹ (Mat 13, 52)

XV med. Gł Wroc 84 v

DP: wydobywającego

czyli który wyjmując z skarbu swego, daje i nowe rzeczy

¹ Tak w rękop. Wyraz ten można też czytać
jako wnosi.

Unosic

✓ Tercio quando aues

~~et~~ non sunt bene domesticae Unosione (o-tokofacti)

(Or. xxiv, 372. ex beneficiis eis collatis)

XV med.)

Notandum, quod triplici causa aues ad dominos suos reddere nolunt... V

Wnosić się

Alcius at penitus terre defigitur arbor,
esculus, buk, in primis, que quantum
vertice ad auras eterias, tantum radice
in Tharthara tendit wnoszą się, wyrasta

xv ex. Verg Georg 84

Unoszki cf. Junoszki

Maskopf vid. Hunkopf

npat, q

quod ipsi ^{* stellarum} signatur iterum,
sanctorum in fine mundi seu iudicium sunt
pro casum, casum

presuppa, ^{*} R. XXV, 183.

XV p. post

~~Drück der Koz 514. 3~~

~~Kozp 25 str. 183~~

~~osol. 414. R. 342.~~

3020

Upad = ruina

Restauracio ruine - przyroczenija
opadu ~~XV~~ ^F ~~9~~ ~~IV~~ 150
med.

Upad-ruina

A ony, porrewo lewiy, bily sz wozemu Izraelu upad BZ
II par. 28, 23. ~~Wzrost upad (in ruinam) na jagrozech~~
~~boi i berik myate musowem B. 11 Reg. 19, 25.~~

γ y genu (Avenint ruinae ei et universo
Israel)

(Reg. 11 upad)

8328

Wey: Golyi pociowymy dycuajem on byliam na
upadok i wozem Izraelu

Ufad

Otho polozzen yeal then narpad[√]
y na poorthange nōyelyg, nōysoaelyo

~~En. en. x. D. F. XIII 295~~

En. Rom 295

√ (in minam Luc 2, 34, Rom 79: kv vpa-
du)

Upad = ruina

To dziecię jest postano nimie ku upadu
wielu [hic puer erit positus multis in
ruinam] Rom. 79.

Upad

Beata virgo... dicit se esse creatam
ante secula non essentiali creacione
ne prebitku sed intellectuali, quia
deus scivit ante creacionem mundi
casum, upad, angelorum in celo
et casum hominum in paradiso

XV med. Glwroc 105v sim. xv p. post

R.Rp xv 182

Upad

ante

Deus... sciuit^{ante} creacionem mundi casum, vpad,
angelorum in celo

XV p.post. RRp XXV 182

k. 315* ~

Урад.

Генерал прыводзе шрабрыя рыне у маршве,

часам напелуе ўрад аццо-

лову і кону мядзедзёвае.

• M.W 88 b.

Upad

(sc. orationem)

Nam... , per eam, quasi per mare,

nostra

Omnia bona deo dirigimus per mare huius

mundi, sine naufragio, per vpadu, anime

XV p.post. GlDom 57

reparata

be plenitudine eius accipiant omnes
premium...: nam peccator veniam, iustus
ampliores gratias, angeli
De regine, ~~reparata~~, sue repa-
rationis leticiant

R. XXV, 182

~~Brückner Kaz. Str. 3.~~

~~Boz. 25, Str. 182~~

XV p. post

~~Os. sol. 44. h. 216.~~

2910

Upad

Finca misbe.
co oblo dusny

~~ca. XV~~

Upadu blyenego zaluy J. b. XV, 540.

ca 1500

Упад

Помяну... 12 трыбыя (слонце ~~у паўруцкім~~ ^{слонце срыталі} ~~гарада гана~~ ^{прэс. 20 ч. 10 дн.})

без упаду Р. XIX. 57.

ныбыскай срыталася

XV п. пост.

Upad = lapsus

Авестхлыбы кто оех (!)

~~сеп~~
sye ~~проныо~~ albo nye backacz prnysya-
gal z upadw yazyka snego albo z prath-
koscy... 1484 ~~1484~~ 117
Reg
Reg

tedy thali ongor thodnye w yecor ma
rozmyslyci, co volyelal

(qui die aliquo minus caute invenerit lap-
su linguae)

Upad

~~W~~

wtylek wpađzech / casibus)

1413 JA .14 .503.
(-4)

815

~~1413~~

~~ARCHIVUM SU. 503~~

~~upadac!~~

upadac!

Sic contingit illis, qui istum mundum diligunt,
numquam, upadaya, cum mun-
do

XV p. post. ~~Brückner K. z. St. w. 8.~~

R. XXV, 178.

~~Rep. 25, str. 178~~

2470

~~Essel 414. b. 257.~~

Upadać

Llakomy szam w próbie upada, a gynie-
mya nje trawy. ~~II~~ XV R. I. s. XL I.
p. post.

(recte vivit avarus, in se non pendens divitias)

Upadaic

Armat aues aquile virtus et

Viribus impelt et monitu, torpet gl. languet

vpada, altera turba metu

1466 RRp XXII 15

k. 206

wg Perz

Uparadac

Ipsa ingens arbor faciemque simillima
lauri et, si non alium late iactaret odorem,
laurus erat, folia haud ullis labencia,
wspada-gywozy, ventis, flos apprima tenax

Xvex. Verg^{Georg} 78.

11 133 (Musge druga)

Upadać

Qui continue récidivant 1456 ZabUPozn

wpoczął

115

Упадаци-

Упадаяаца поднасчой, шкраваяаца
в чвала прыгведз! ? ? ав. 153.

Upadaei

Upadatanere tauarizehtwo = ruentes complices
1444) R. XXIII, 205. per probra
pres ganiebnosce

(ligatus es, ut solveres mundi ruentis
complices per probra tergens crimina,
quae mundus auxit plurima)

Upadai-labi

guzi thakos obygrany a
KXv vbozstwu przywyedemj erasloknac w gorach
gorze upadaya Jul. 45. ut plurimum ad vitia
oletenora labuntur
(biat 36. he gorsemu psychochs, abo obygya
yo2)

Uradai

Quis infirmatur et ego non informor?

Quis scandalizatur;

ktorij wjemij, golijs
sre pogarsza, wpa-
dalizatur w grech,

Gl. sc. aliqua molestia
tribulacionum ruendo
in peccata.

et ego non oror?

1/4, 1/6, 1/2, 1/3, 1/4, 1/5, 1/6, 1/7, 1/8, 1/9, 1/10, 1/11, 1/12, 1/13, 1/14, 1/15, 1/16, 1/17, 1/18, 1/19, 1/20, 1/21, 1/22, 1/23, 1/24, 1/25, 1/26, 1/27, 1/28, 1/29, 1/30, 1/31, 1/32, 1/33, 1/34, 1/35, 1/36, 1/37, 1/38, 1/39, 1/40, 1/41, 1/42, 1/43, 1/44, 1/45, 1/46, 1/47, 1/48, 1/49, 1/50, 1/51, 1/52, 1/53, 1/54, 1/55, 1/56, 1/57, 1/58, 1/59, 1/60, 1/61, 1/62, 1/63, 1/64, 1/65, 1/66, 1/67, 1/68, 1/69, 1/70, 1/71, 1/72, 1/73, 1/74, 1/75, 1/76, 1/77, 1/78, 1/79, 1/80, 1/81, 1/82, 1/83, 1/84, 1/85, 1/86, 1/87, 1/88, 1/89, 1/90, 1/91, 1/92, 1/93, 1/94, 1/95, 1/96, 1/97, 1/98, 1/99, 1/100

(II Cor 11, 29)

(ktorz obnaje zgorbenia, iebym - ja nie plouet?)

Upadać

Scilicet quise sic factus, id est a deo creatus, non est
homo sicque subactus, gl. sc. computus non est,
gl. transeat

gl. contra suam voluntatem
Et contra meritum, vergat, aby vpadal, in om-
ne lutum, gl. in qualibet peccatum

1466 RRp XXII 19

k. ~~XXII~~ 250

wg Perz

Wpadać Upadanie
(upadać?)

Jan... gy... zlostliwimi słowni omovil, vpadaiť
w grzech wlaeranya. 1474 Tab. 540.

Upadać (wpać?)

Alios vero tenta^t (sc. diabolus)... et ab
eis post modum eicitur, sed tamen ad eos
redit, sicut sunt recidiv^vantes, vpaćayvcy,
in peccata

ca 1500 JARp X 14v

głównie B 31

Upadaí (?)

Cf. Upadaí 1474 Zab. 540.

~~abooódefghchijklmnoprsstuwzz~~

Upadły

podnoszą wpadła a roswian suge
wyasane

Xpus erigit elisos et ^{ipse} soluit compeditos

#2 XV Pr F II. V, 59.

RXVII 358:
post lee

~~med~~

(Psalm 145, 8)

MN 126a: sraszone, zintul,

(dominus soluit compeditos, ...
dominus erigit elisos)

~~LUB Kilka za bytków~~

głównie 1r: powalone A2 Głosy połowa w XV

Ft: srfzajzone

albo wraszonee Pr, F, t, V str. 59

skry: nawodn ~~skryt~~

Upadły -

gospodze moja, ...

Droga yeż bladnych, powyschshenye
upadlych || naw. 57.

Upadły

Ipsa (sc. oratio) 王...王 electos et sanctos
in sanctitate conservat ..., conversos re-
tinet, przygmuge, elisos, vpadle, erigit

XV p.post. GlDom 56

Upauity.

O, drzewo bardzo rozkoszne, owoc swyaty i sz
szybko wysuszajace,

ktory angyolow opadlych

^{wydehajem (kop. w wozlikiem).}
~~myasce k napeluy~~ ^{reszlu}

w myeloye.

M.W 936.

Upadły Ten psalm powiada, że
Krus grzechy upadłego i straconego
Luda Zefraim w tym myśli / Ps. 55, arg.

Upadły = transitorius

Pro transitorius vna vpadle. ca 1450 Br Fil. IV. 579.

premierzezy, vicenshi, pnapierawz

Uparty-lapsus

Jakoby macz gęzokroczą myślowal, a nyc *
W skakacz rymu skazowemu z bier opadłym.

Sub. 49

* otheswal any deszyatheryl, esso inowyl^v

(swat 40: nowna rymu, yako o pyrowe ma
pokryjacz)

(in similem poemam ipsum decrevimus
incidisse)

Upasi Upady

List upady = littera ^(asura) decisa, decisoria, prolapsa

Lysth upady

1457 Spw JNW. VIII 2, 27

Upisic Upadly

Litere ducali pro lapsu als vpadlemu hys-
thow

ZapRp
1456 ~~Wolff~~ Zakr. 4,175

Upadmiēnē - ruina

Katherina dicitur a Katha, quod est univer-
sum et ruina, quasi universalis ruina,

wschelkye vpadnye ^(me) /sic ram. -

~~vpadnyenye) - universalis~~
~~ruina~~ E

omne enim edificium dyaboli in ea uni-
versaliter corrumpit.

2 XV SKY V 284.
med.

Upadaienie

Monti crudeli

pl. partibus
divisiis

Zaluge, Upadnyenie zastony i miterelur sergio
pl. tempeli
veli / 1466 / R. xxii, 24.

(cum domibus celi de cruce clamat Irel)

(Mat 27, 51)

Upadnienie

gl. lapsus,
ructura

Terra tremens, celi caligo ^sscisio, vpadnyenye,
veli vos probat hebreos criminis esse
reos

1466 RRp XXII 25

(Luc 23, 45)

k. 303

wg Perz

den Lange: Ructura pro ruptura

Upadnienie Ecce positus est hic in ruinam,

Oloz postavyon na upadnyenyef R. xxiv, 266.

et in resurrectionem multorum ^{xv} mes. in Israel

(En Lam 295: na vpad, Rom 79: ko vpadu)

(Luc 2, 34)

Upadnienie

Droga ku Bogu jest niektory
wzrostek myśli... ale droga ku grzechu
jest niektore upadnienie Rom. 6:31.

Upadnienie - ruina

* Bo bi to loby bito na upadzenie Bz Jk. 34, 12.

Waroy syj, abi nygohi s prebiwaromy
zemye oney w przysiu nye wcha-
shal,*

(quae sint tibi in ruinam)

3329

Upadnienie

Próżność człowieka zmudliwego jest
dom jego w nadrygi upadnienia. [Status
hominis negligentis domus est ruinosa.]

~~R~~ $\frac{1}{2}$ XV R. T-s XXXXIX.
p. post.

Upadnienie = ruina

Spadł deszcz, przysły potopy, wzywały (!) wiatrowie bijąc ku onemu domu, tako natychmiast spadł, i jest upadnienie jego silno wielkie [et flaverunt venti, et irruerunt in domum illam, et cecidit, et fuit ruina illius magna] Rom. 285.

Upadnienie

Dozmyszlay pyluże pylnosz tuwa y ^{omysl,} v mysl,
tkozzy twym gymysemym szye opyekagya,
a tho przed upadnyemym. ~~II~~ ^{XV} R. T. ^{XXXIX.}
Bo wyatrusa yet seromotha p. post. s.
vposz, myli szye wdkyerecz od parantka
(labenti enim nonolum lapsa facultatibus)

Upadnienie

Ta... rodzaj (!) ulowycego upadnyenya
poprawy [humani generis lapsum repa-
rabit] Norm. 8.

Upadnienie = lapsus

Amielskie upadnienie przez się będzie
nawrocon^o [lapsus angelorum per te
restauratur] Rom. 41.

Upadnienie

Napiowej niewiasta sjawia Piotra ... Ta
istna dziewczka ... przyprawiała naprezenie
wolności a k temu ... była przyprawienie
upadnienia cerekwie Polm. 674.

Упадение = ruina

(с. г. о. р. о. д. и. м.)

История б. о. д. в. н. а. р. о. д. з. e. h. . . . . y. n. a. p. e. t. n. y. v. p. a. d. z. e. n. a

Fl. 109, 7 (implebit ruinas).

Wy: n. a. p. e. t. n. y. m. a. s. i. a.

Scop: m. a. s. i. a. t. e. n. e. c. y.
'n. a. p. e. t. n. y.'

Sim. P. u. t.

Uradniomy cf. Uradnoc

Upamiętać

Bozse, Yezu Kriste, offeruyō tobe ...
tō modlitwō i modlō s.ō tobe gospodne,
bi upamōtal, ezse twe stworzene yesm

^{XV in.}
XIV mod. ModlJag 36

Upamiętać

Slotka, nebeska krolefno, upamõtay o

oney twey czc·i, * ezse c·ebe boog ze

fszego s·wata vibrat, ... ^{XV in} XIV med. ModlJag

bpc dzira orpofnica ku twemu 36
sinowi

Упаміѣтаѣ' = recordor

Упаміѣтаѣ recordare. ca. 1450 in Fil. IV 578.

(Rosm 396: vospamyatay sye)

(Dixit ei Abraham: Fili, recordare, quia recepisti bona in vita tua, et Lazarus similiter mala Luc 16, 25)

Увоспомни;

Upamiętać

Upamiętać w sercu a*mysy

1449 R. XXV 167

op. lw. ... w pamiętaniu serca, myszy - in cordibus
vestris gl. i. e. in mentis attentione ✓
XV SKJI 118

(loquentes vobismetipsis in psalmis et hymnis
et canticis spiritualibus, cantantes et psal-
lentes in cordibus vestris domino Eph 5, 19)
(Błogosławieństwo i muzyka w sercu Pana)

Wpamngta:

Wpamyatayoor serae amilyy

1449 R. XXI 167

rp. hox. or pamyatanyo serae myilly

- in mendis attensione SKJ 118

Upamiṭtai

... yestly crya pan bog upamyanta
tha,

St. LB. III, 354 ~~Fragment~~

H gdy. na shu. myeszerere pryokere, pokla-
hny, a day bogu chwala, ... yestly
crya pan bog upamyantha, mey du-
sche nye zapamyathay. H tho yest
dobro yalis froch y yalis syemya,
a rathho yalis bob

Upamiętanie -

Daj mi upamiętanie grzechów
moich, aby chęć przysłała do ojców,
moje wyekwysłej Naw. 93.-4

Upamiętanie

My* cys k tobye, angelshym spywanym vol.
...pan boki ffrhmogwcy f twogcy gedly-
my, kthowys shym a zapamgetalym
gest upamgetanyc a dobrym ff syz
hffale prebywanyc

xv̄ ex. QWp 69

Wpamiętańie

^{ra}
~~Nas~~ myłoscynny panye..., doogre my wyba-
wzengge, abyh krodemw powgedal tffe
laskawe karanye a s mego karanya
yusym wpamiętańie

xv ex 9/11p 69

Upamiętnienie -

upamiętnienia
recompensarius ca 1428, Pr. I, 491.

glossy / około r 1428

MAL. Zab j. polsk. № 2503 Bibl Jag

Prace Fil. t. 1 str. 491

522

Upaść = interitus

pojętorem i s ludre w upatry, Fl. 9, 14.

idza sę wazywily

sim. P. 10

(in interitu)

Wny) pomgik pogowic as reha cenin, htoie
puzpawie.

Myra'sc'

Tamo vpaolli' sd, gisa' esing' lichotq'
cecidernunt
(Pmf: potlukly' srye) Fl 35, 13

Wing: vpaolli'

Upaic' = cadore

Gdi vpadne, no zarazy se, Fl. 36, 25. Upadnōō od
~~laku turego turek Fl. 90, 7. Same vpadni 14~~
Fl. 55, 13.

✓ bo gospodsin podclada svoiō rōkō
cum ceciderit
(Puf: saze potknye)

nyj: s'is porali.

~~Upan~~

Upaie' - cadore

~~Py role nad bursa~~

Yoz Py role oral bursa genu vpadla, Sul. ~~122~~⁵
(wlostne)

v lathovey bylo osmy skoth, o Mykoslav
mathyethic, valast the the kusez
(Dicit 44: cross get genu vpadl)
(bursa eidem accidit)

Upaść

34d

/105/. O szkodze pyenyąszney y o potwarzy.

/P/yotr szalował na Iana, ysze w dzen targowy na dobrowolney drodze gwałtownye s tobely wzał gemv osmy skoth pyenyądzy. Tedy Ian rzecł, 44/ ysze gy nyewynnye potwarza, chcąc s sją wy wywiescz szesczą swiathcow. Tedy my o taką rzecz skazalysmy Ianowy dwiemanacze swyathky nyepodeszrzany my odydz.

/106/. O szkodze pyenyąszney.

/P/yotr szalował na Iana, ysz gdy szedł na rolyą oracz, czrzos gest gemv vpadł s oszmya
Dział. 43-44

skoth, a tento Ian gydacz za nym nalazi; ale
 Ian zaprzal, aby nalazi czrzos. Tedy my Ianowy
 skazalysmy samemu sya odprzysyandz.

/107/. O drzewie owocowem.

/D/rzewo iableczne abo vszythcowe kto po-
 rabu, czyge gest, za szkoda wyardvnk z vyną
 pyathnadzeszcza.

/108/. O oczyszczeniu slvgy przeczyw panv.

/G/dy pan naprzeczyw sludze swemu abo wlo-
 darzowy o nyektore wyny abo krzywdy badze, te-
 Dział. 44

Upravit'

Upadl Orosias pres skus palacrowe, ...
(cecidit)

a na tento rozdraziv syd, nyemoel

Wry: spacti pner huals

B2 IV, Rez 1, 2

Upaść 'precipitare'

ne precipitaret (aby nye upadl)

ca. 1500 Err. ~~Stow~~ 114

Upašé . cado

Judan... driesí se i šnepš na powietru,
bo sie miéni, ié se urwał ten istny powór,
a upadł, a takoi šnepš Rom. 762.

Upaść

Sed cum sectatur mala iustus precipitatur, gl.
vpadne in inferno incidit

1466 RRp XXII 19

k. 238

wg Perz

ypasc!

~~manáccí~~

~~ypascí~~

Per casum, pres vpad, stellarum signatur
iterum, quod ipsi corizatoris a. consorcio omnium

~~sunt casus~~

sanctorum in fine mundi seu iudicii sunt casu
ni maya vpasca (Ap 6, 13)

xv p. post.

R. XXV, 183.

~~Brückner Kaz. str. 3.~~

3021

~~Rozpr. 25, str. 183~~

~~Cz. 1. 14. 1. 342.~~

Wpaśi'

Droga ku grechu jest niektóre upadnienie,
któremie słowiek upadnie od przednich rzeczy
ku poślednim Rom. 632.

Upasî 'dilabi

dilabi / opasex

ca. 1500 Erz. ~~S. 114~~

Упасѣ = rus

Короткого дня упадеꙗ върытѣи будова-
ня [ment edificia] Rom. 479.

Upo ii

Upadhyamya E Apr. xx R. xvi, 340.

(sc. miseranda senectute)

(in te corruimus, tua sunt quaecum-
que fatiscunt, ultima teque tuo confi-
cis ipsa malo)

~~upadnu, ho, pasic~~ upasíc

Upadlky gyey konyeck nosra,
s. ocru plynje krvava, rosra

~~MARKT. 181, 31.~~

~~Dyals. s. s. s. 31~~

De monte w. 31

Upasí' = cadere

pasere... upasere (cadere) Gr. gl. 161, 9.

Stude virtutes, ^{crimoti,} que ipsam ^{upasere,} cadere non
sinebant

Spasc!

~~Spasc!~~

quod decidit, vparelo,
in Adam, primo evigatur podmyerzo
no

~~Post. T. 475 b 69.~~

polowa w XV.

pot. XV, R. XXV, 154.
med.

1123

Upasc^{su}
Upadngc

Upadniony -

Aby Racyl raka ^{hwoya} & szeryagnoc, vpadnyona
podnyesca Naw. 142.

954

Masie!

~~gradue ease~~
51'

Sicut per feminam cornisti vlg. wparless,
sic per feminam es elevatus (sc. tu Poloni)

~~cornisti wparless~~

~~Brückner Kaz. St W. S.~~

~~Bozpi. 25, St. 182~~

XV p. post.

R. XXV, 182.

2908

~~Bozpi. 25, St. 182~~

Ураіс

Тесу Кресте... на муге цы, на дзюгекка
ураісганого дло сффе склвонг а весны,
а дд тхым лавангв фочесы

(Модльне полнучеце)

XV ex. глуп 68

Upać

Wiemu to Bóg przepuścił, ile uawistny
miedry jego swoleniki tako upadł, reprawny
jego? Romu. 692.

Spis!

~~Wymowa~~

Iste sunt volubilitates ^{odmyamy,} et defectus ad
eas. consequentes ^{significati;} vyznamyona
my in quas homo venit

vpadl pol. XV med. 1920

R. XXV, 153.

~~Let. 1. 475. b. 63.~~

122 mych praysale

~~Brückner Kaz. Srw. 3.~~

~~Rozpr 25 str 153~~

~~polowa w XV~~

Мрако:

⁴³
Хотел бы увидеть вас в жизни
мечты в мысли и в сердце.

M.W 89 lb.
2 regular copies in our care for 10
a n for 10 n 10.

24.
Kpasie

Kto małych grechów szuka (1),
wpadnie [w] większe Rzym. 690.

Upasi ~~u w~~

vpadl v uzlyery

1488 Prfil. v. 39

~~2588 XVI N6 1788/9~~

~~Pr. sr. st. p. st. 39.~~

Brückner Prfil 5,39 f 1488

Brückner Prfil 5,39 r 1488

1602

Uprawy

Powrozy spadohy my w serwyathy

(Fl: spadohy sp)

(funes accidemnt mlti in praecham's)

Pub 15, 6

Leop: powrozy na mwe pmpadto (dyscolictwo)
Uj: serwy pmpadty m na osobliwy.
B. Pm: serwy pmpadty m diicolictwo

~~ἡ πόσις~~ → ἡ πόσις

si militer et nos facere debemus,
si aequaliter succumbimus, ὁπδήρῃ μὲν,
in temptationes dyabolicas

ca 1500 fl Kar 3 i 28

Uyasci

Uyasci ool boku twego tysoce

(Pmf: padup)

(constant or latere two mille)

Il 90,7

Uy: paduc

13745: choiky tysoce pault u twego bolu

Upas'ě .

Upas'ě winy?'

898. (1178) Jako mą tako yednacze vyednali, esze ~~A~~ Jacub ~~7~~ myal yednane polozycz ayego nyepoloszenym yednanya, czo nany przysluschalo, (vskodzylma yako cztiri kopi) < vpadlem winy >. — Jakom ya thó vyednal esze myal Jacub yednane polozycz swey (!) ayego nyepoloszenym yednanya czo nany przysluschalo (vskodzyl paska yako cztiri kopi) < pael vpadl vini >. — Jakom ya przythem byl yednacze tako vyednaly, esze Jacub yednane myal polozycz swey czansczy ayego nyepoloszenym yednanya czo nany przysluschalo (vskodzyl paska yako cztiri kopi) < pael vpadl vini >.

1440 Zap Karo2 nr 898

Upaść

A gdzie są wszystkie upaść. ^{został zabitym} ^{polec} bojarstwie,
można ~~of~~ jest pan ko mnym nekōca
(^{postquam...} universi ceciderunt pugnatōres)

132 Dent 2, 16

(inni: gdy wysineli)

Upaść

Upadło wesołe serce naszego, obróciło się
w płacz serce nasze Rom. 736.

Upati-incurre

Thes n pnythcrach myssey popysamyd
Sta vya vpadnye, klokole poraty ~~...~~ Jul. 69.

try gramyze novobyone, tho gest crossing
necone

(in casibus etiam infrascriptis opus
hanc poenam incurrit)

Utraii ~~probi~~ - prolapsi pyancrobyesyand
vstavany, ~~2e~~ i chansoban
~~ysciy~~
Crij nashki poddani w ~~neonewym~~ vpartii
a skonamy.
Jul. 98. Vozni, ~~abi w priyandii nye vpadl,~~
~~ukare 102.~~

(in praedictis poenis prolapsi
et condemnati)

B 427
be poenis

Upašci = hueri penas

✓ Penas istas post cautionem istam huius, alijs
vpatl, sententiarum complere iuxta con-
suetudinem terre ^{1454 Titm Igd. 152} huiusmodi penam sex marcarum

✓ Nos exaudivimus, quod ipse confessurus
est ius terre caucionari et penas

Wpasc ? Upasc ?

Quod absit, si non persolverit vel persolvere
^{aliquo modo negligeret, tunc}

Eius domus wpathel in hiis

quatuor sexagenas domino

Casper Wyllk

1455 Us. M. W. I ^{no 371} 72

Upasc

Si secus fecerit, hoc est non solverit,
extunc hoc, quod dedit, ^sgynyalo
seu vpadlo

1465 KsJWarsa I ^{nr 645} 126

Upaśc

Si aliqua pars non tenuerit ra-
kladu...., extunc huet penam al.
vpadla octo sexagenas

nr 1011
1484 U. N. Warsaw I 245

Upasc

Si non solverint..., extunc cecident
al. zaklad vpadna unam sexagenam

1484 UsNwarz I ^{nr 1018} 247 /

Upaść

Si... Katherina... non solverit Johanni.
pecuniam, extunc luet penam al.
vpadnye zacladv octo sexagenas

1484 KsM Warszawa I ^{nr 1019} ~~247~~

~~U~~pasie'

(qui tunc in causa lapsus
Auenit)

-----95b

sz/29/lowye stroną albo k-
to /30/ gye ma dacz podlug
/31/ prawa prawego ma /32/

Nywyedzely przy/33/szaszny-
czy ortela /34/ a mowyą ly

to /1/ Na swa przyszaga gy-
sz /2/ go nyemoga naydz te

/3/dy moze woyth poszlacz

/4/ po then ortel tego kt-

ho /5/ ma poyn pocz a/ ktho-

re/6/mv vpadnye ten ortel,

/7/ szlowye ktho straczy,

ba/8/ndz powod,

bandz od powyedzcza, ten ma
zaplaczycz thy pyenadze za-
ten ortel

Ortossol ~~59~~, 4 w. 28-34 -

Upasä

Atthoremo vpadnye ten ortel xlowye
ktho straxy   Ort. Dr. VI 363

~~Atthoremo vpadnye ten ortel xlowye
ktho straxy   Ort. Dr. VI 363~~

Upaści

Ktoremu upadnie ten ortel, szlowsze ktho stracny, bandz
powod, będz odpowiadac, ten ma zaplaszyz ty pzenyadze
za then ortel ~~Mac.~~ Ort. Mac. 77.

-----180a

A wszdy nyeprezemoze

12/ ^{M 197 / < dbe >} Ma szya zaraczycz woy

/3/thowy, ysz który stra-

czy /4/ albo ypadnye ten

ma /5/ drugymv wazythka

stra/6/wę zaplaczycz | zwy-

na /7/ szlowye osam sze-

lagow /8/ ale ogyne rze-

czy jako /9/sczye pytaly

thy szą ross/10/maythe o

tych nyemo/11/zem wam po-

spolytego /12/ prawa od

pyaszacz

ale przydzely przed wasz
o ktora rzecz ortelą nay-
cz czego wy nyemozeczce od
prawycz... ocz donasz po-
szlecze naydzem wam ortel

OrtoSsol 93,3,w.2-12

Uprasie

Com tunc lapsus fuerit

Upari - pregrai sprawy sadowa

Maja syc oba zarzeczyer woythowu, yuz kkhory wpaadnye,
ten ma drugyemu worythka stratha zaplacyer Ort. Mac. 128.

Upaſi

Recognicio Heydenrich ^u cixi Costensi accidit
przypadła pro scultecia in Glinſko et Heinrico
Czaerſki upadła 1406 diek ~~1406~~ 303
Petraſſio Prbauowski recognicio wlg. wſteer accidit
wlg. przypadła pro ſubiudicem recognita, et domi-
ne Chualere do Woznyki upadła pro violenciis
1407 diek. 332.

~~Wpaw~~ Upawé

Wpawer = labes / 1466 / R. XXII, 23. ~~gdzby~~ ~~czlowiek~~
wpadłth / i. b. 20. Zalewaryczny wotny (pro:
velnamy) zebrena... wpadłaby = procellis quas-
sala (navis) ... illudatur / i. b. 11.

~~gradat~~
sc. canena

Ne mat, in preceptis Felontis imagine
gl. in maculas,
in errores
labes ~~wpawer~~

U 286

Ne, gl. sc. autorem, pius, sc. Criste, irra-
cha, pulsa Porporis, eclipsim, perque
metri salebras rege nostre plaustra ca-
mene,

Upsc

Petrassio Urbanowski recognicio vlg.
wstecz accidit vlg. pripadla per sub-
indicem recognita et domine Chfalczse
de Wosniki upadla pro violenciis

1407 Pich v 332

Upašc

List upadniony = littera casura, decisa, decisoria,
prolapsa

Lysth upadniony
(littera casura)

1461 Spr JNH. viii 2, 17

Upaść

442

/V/stawiany, aczby kto o zlodziejstwo abo
zboj przed sądem był przemoszon trzykrocz abo
dokonan, abo rzecz kradzoną abo gwałtem wziętą
obliężnye wroczył, tedy ten na wieky swą czesze
straczył any szadney czczy w krolestwie myecz
nye mozo, any od nas darow szadnych trzymacz.
/Aczlyby komv dane wyną a tego nye dokonano, a
tente swiatky są myalby odwiesez, gdyby w ged-
nem swiathkv vpadł, tym czczy nye straczy, ale
schcoda ma odloszycz

---Dział. 56---

(is, si' in unius testis testimonio de-
ficerit)

PKP. N. 45 (129)

Upasi -

Upasić w świątku - deficiere Testimonio Testis

Gdyby w jednym świątku spadł, tym więcej naje stracy,
ale szkoda, ma odiożyć Briar. 56.

Upaii

(sc. Jezusowi)

Matka

mu zabyciała

chwała jej ^x oglądać,

upadła

cr. XV, SK, I 145

a gdyby wyrzala, na wyemya

упасі!

~~срочна, е, а, с~~

Tunc ait Petrus: Precipio vobis angelo sa-
thane, qui eum fectis in aere, ut ipsum
cadere permittatis. et ^{statim}
~~corruit~~, vpathl, et expiravit

umarl XVp. post. R. XXV, 178.

~~Брѣкноу Каз. с. 178~~

~~Розпр. 25 с. 178~~

~~Смол. 44 к. 258.~~

2475

Upasc' = cado

Bo

Wyathura jest szromotha v paser, myzli
srye wdryerrecz od poczanku. [Labenti
enim nondum lapsa facultatibus minus
verecundie est abstinere, quam cadere.]

~~II~~ XV R. Ts. XX XIX.
p. port

Upai

Upathwry = cadente | 1466 | R.xxii, 17.

cedit eques, seque cadente, gl. pro-
strato upathwry, sedet

Upsc of Uradhy

Upatrzyć - cernere

Upatrzyć wri anioła słaypereggo ~~oblicza~~ pro. osliczaj..

Praydze po pola BZ Num. 22, 23.

obrocziwsi syb s obogy.

(cernens)

8331

Upawai = inebriare uturil ies w oleiu glowf
moj

a Kelich mój upawaięzi, kaco swatli iost! Fl. 22.7
si inebriansj.

calix meus

(Pud: crassa moja upawajęzi)

Wój kelich mój upojający jak kontrowny jest

Učelnie - plenarie

Pahlubi tey istey myenyescorje... dlusey zivye!

~~Ku pravu vpeľnye ma bics pri-
piscorazn Jul. 90. (plenarie redibi~~

v bics, mysly takymu moznu gvalton-
nemu prigodskylo syazn, thepoh ku pra-
vu i ku d[er]zavosye gymyemya yey, ya
ho myala presol gvaltem yey vcsinyo-
nim vpeľnye ma bics pripiscorazn

Upelnie - intergre

Nawrocy wszystko, czego ~~profes~~ lester odresvacz
cheryala, ¹⁰ upelnie BZ. Lev. 6, 5.

(reddet omnia, quae per fraudem voluit
obtinere, integra)

13. Tab. cele

Wny: zupelnie

3332

Blyp: zwoia caishowite, wantoic' sy neory

Upešnie
Upešnie? - (plenius)

Day guma, gospodnye, vpešnye chvalyoz tvoj myšice

BZ. Job. 8, 19.

(plenius benedicere te)

W: zupėšnie^{ey}
Leop. zupėšniej

Tab.
B. Zoon : plniegė chwaliaci tvoj milost

Babracnyh. pod pešnia

8789-

Upelnyj of. Zupetnie
Zupetnyj

al. 2 upelnyj ossantz

1473 AGZ XIX 536

Upetřzmenie = lapsus.

130 Witarqđ iest nogy moie od vpelzmena, Fl. 55, 13.

stusqđ moiqđ ze smercy a)

(de lapsu)

"Ej: od upadku

B. Zam. ot padu

bich lub bit przed

bogem

sim. Pw

Upešnie

Ysae wytargl dverš moją ze smerecy,

možny moze od vpešnena (a lapsu)

Fl 114,8

sim. Sut

Wyj: od upašlu

B2am. od pašlu

Upewnić

Panie... sieszyły dziewicę Marją... rekhae:

Omota pani Marja, uieszy sie, boe nie jest,
jako wy mowicie... boe imy widziaty tego, i i to
ji wioda do Pilata, i upewniamy cie, i iee nie
jest twój syn Rorm. 746.

-----6c

/25/ Dzyedzyczny woyth /26/
nymoze nyzadney zysz/27/ka-
cz albo wzancz procz /28/
gayonego sandv /31/ Dadza-
ly komv kv ga/1/yonemv sza-
ndw /3/ Saszyczszkye lu-
dzy /4/ czo nyeszlsruzą yą
ku na/5/szemv szandv thy
moze /6/ voyoth zaraczycz
aby pra/7/wu staly /10/ Wo-
yoth nyemoze ny/11/kogo v-
pewnycz ktho za/12/luge na-
kogo, gymyeny, /13/ czo nye-
lezy pod yego raka /15/ Czo
moze bycz zwano /16/ chro-
motha albo czyaszkye rany

upewnie

cent. / praet.
vass. n. sp. m
maewion

-----206c
/21/ Tho szlubowane /22/
czo ge czynyl ten /23/
czlowyek wya/24/cztwye w-
thakyem na/25/czyskv pod-
lug prawa /26/ nyema sta-
cz a nyetrz/27/eba mv pl-
aczycz tych /28/ dwu tys-
szaczv grzyw/29/yen pod-
lug prawa /30/ [Gdy by [ten]
czlow/31/yek vpewnyon /1/
Slowie dano mv myr /2/
przydz y*odydcz swe /3/
sprawycz |
y przedacz wolno agdy by
nyep przyszedl any foldro-
wal swego gymyenia stoya-
czego wrok y dzen

Alpawonic

/26/ GEden zyd zalowal
/27/ na krzeszczyyana ysz
/28/ mv layal y wyznal
/29/ ysz nazwal gy kurwym
synem /33/ GEden czlowyck
wna/1/sszem myesczye nawa-
czon /2/ panv lszywy tako
asz /3/ szye pan nayn ro-
szgnye/4/wal y kazal gy
yacz /6/ GEden czlowyck w-
na/7/sszem myesczye vpew
/8/nyon slowye dano /9/ mv
myr przydcz y ody/10/cz
swe sprawycz y prze/11/
dacz wolno

OrtOssol 22,3,w.26-33 -

22,4,w.1-11

lipenic

Упewниe - иpнawниe, рeсwалиe

Гдѣ бы тѣмъ ерловыекъ упewныи, стoиye дано мнѣ мнѣ
пирьдѣ, адѣтѣ, ерсе ирпawнѣ и пpеданъ волно, а гдѣ бы
нѣ foldrowal ирwego гымѣнѣ, ерѣ, ерo оmyедѣ yоgо
Данѣ, мoгo, бы оmy тѣмъ адѣтѣерѣе? Oct. Mac. 191.

U p e w n i ć - securare

Ceterum, si vir securatus, vpewnyon, esset a dominis mansionem suam in civitate habendam, intra et extra trahi posse et bona sua ac hereditaria infra diem et annum, longiori vel breviori tempore non alloqueretur

OrtRp 71, 4

Упені:

Упенігон — секретус

Ord. gl. 132

Upewnić

byłoby który człowiek upewnił, skąd
dano mu nóg przydr, odzdr, swę spowycer
y medeer wolw, a gdyby nyc przyreol
any folobrowal swęgo stęzerep gynyenya--
... , czyly more yenerę then człowiek
ko swem nyc pyteer y folobroweer
Ost Dec 141 (d)

Upewnić -

Upewnić w miarze

Chere by ten irlancki foldrowac swe gimnazje o the musy
on verymiz w rok y ~~to~~ dyen po tym albo ad thym
myast, yako go ~~wprowadzono~~ wprowadzono w myer
Drt. Mar. 182

Upewnić

47c

abo na naszego starostą przed byskvpem poznans-
skym abo prebesczen, yszesmy gege abo nasz sta-
rosta kv oczyszczenyv nye chczeli przypuszczycz.
61/ (Starosta tesz /temv abo takimv zbiegowy
mosze dacz myr, vpewnywszy gy za szescz nyedzel;
tento starosta przed namy abo naszymy namyestny-
ky abo naszymy wogewodany sprawiedlywosczy gemv
naya schvkacz. Aczlyby tego nye mogli nyecz,
yzzby mv dano dzen kv oczyszczenyv, tedy starosta
ten ysti abo wogewoda tego zbiega gleytowacz
swą moczą y przewiescz asz na granycze zemye.

(ipsum profugum servare potest Dział. 60-61
per sex septimanas)

(Sul 60: begayacego chowac niwie przez
szescz mychiel)

Upevici - firmare

Harold Lear obregomz moare dar nyr,
vpaunpury gy za trefur aeredel bria. 68.

Уповни́ - certificare

Certificavit eum - *уповнилъ его*
ex XV *мѣстѣ* II, 32b.

Qui adhuc longe esset, misericordia motus cecidit ^(sc. pater) super collum eius et osculatus est filium suum, id est certificavit eum, *уповнилъ его*, de remissione omnium peccatorum per gratiam suam
(Luc 15, 20)

Upewnic & certificare.

Upewnona (Helena certificata) fuit / Gn. gl. 101, b.

Et sic Helena certificata, upewnona,
fuit de lignis domini, quia vera fuit crux
Christi

Upewnić

Wojska pogańska i starosta ich... upew-
nieni Judasowem całowaniem zdrójce, ... je-
li mi tego Jesucrista Rom. 651.

/29/ PRAWYALY nadz/30/ecz-
aczv czo gego /1/ oczyecz
poszwey szmy/2/erczy zos-
talvyl wyno/3/wath a dzye-
czą yge/4/go przyrodzeny
othem /5/ nyewyedza | Tego
dzy/6/eczaczą maya vpewn
/7/ysz samoszyodna szw/8/
yadkow, slowye [nye] /9/ ma-
yą przyszacz naprz/10/ecz-
ywko gemv jsz gego /11/ o-
czecz tylve mv zostal /12/
wynowath poszmyer/13/czy |

a tako ge prawem przyczy-
szną ysz mvssy oczczow
dlug zaplaczicz

OrtOssol 83,1,w.29-30 -

83,2,w.1-13

extunc puerum in
formam debent metatim
Orthrac 112

Alpenwie

Ref Rp 542

Upewnić

tego dryecracra maya upewnyer samoszyodma
szwyadkow

~~z. pot. XV~~ Geri, Bar. VII 571

(z. dasz wyathczyer alle dowyesia - ynnernunge
il. 571 ynnern)

der schult sal man das kint ynnern
salbsebynde

U p e w n i ć - informare

Alloquitur puer pro debitis, quę pater mansit debitorius, de quibus ipse puer nec amici ipsius sciunt, extunc puerum informare, wpewnyć, debent metseptem

OrtRp 54, 2

Успеніс

Успеніс - информат

Орт.гл. 97

(nemineu... proscire potest bo-
nis in iudicio non saccubus)

66b

ksządu thy mo/9/zę woyth
zarączycz aby /10/ prawu
staly przed szwym /11/ Sa-
ndzą albo przed praw/12/em
alle bandzely kthory /13/
czvdzy czlowyek wgora/14/
czey rzeczy wktorem szlem
/15/ vczynku wffaczon then
/16/ muszy przed naszym Sa
/17/ndzą vnasz y prawem
/18/ mvszy bycz praw may
/19/ Woyth nyem/20/oze v-
pewnicz /21/ nykogo, ktho
zaluge na/22/ kogo gynego
gymyenyym

Alpenic

OrtOssol 47,1,w.8-21 *Contrac*
gess *na* *sim* *ib* *15,2* *57*

Упewнiчi

Може ли wraith упewничує когo зyгyм гyмчeнцy (с.) або нчe?
Wraith нчe мoзe упewничує нyкoгo, кiтo зaлyччe нa кoгo-
гyмчeнцy, цiо нчe лeжy пoд зyчeгo рaгкa, Ort. Mac. 57.

145a
przydzyely kto a lyczy
szye temv vmarlemv przy-
rodzony

tedy ma czlowyek /25/ wy-
myenycz blyzkosczy /26/ A
ma na to przyszancz /27/
szam ranką ysz mv gest /28/
wthem czlonkv atako /29/
blyzko przyrodzon ten /30/
vmarly Jako wymye/31/nyl
przed gaynym szą/1/dem a
tako moze szyą/2/gnacz po-
gego gymye/3/nye a ma to
tesz vpe/4/wnycz

naszwem stoyaczem gymyenyv/
aczby kthory przyrodzony
przyszede1 wrok y wdzen

OrtOssol 79,1,w.24-31 -
79,2,w.1-4 *Scim. Anthrac 105*

Hereditatem cavere propriis hereditariis

Hereditatem

tako moze szyagnacz poge-
go gymyeny a ma to tesz
vpewnycz

naszwem stoya/5/czem gy-
myenyv aczby /6/ kthory
przyrodzony p/7/rzyszedl
wrok y wdzen /8/ albo y
tesz po rok v yd/9/nyv gdy
myal ktorą /10/ zawada a-
by mv tego /11/ stampyl
podlug prawa /12/ | Szyag-
nal ly /13/ kto po od v
/14/marley rancze /15/ po
gymyeny, ten ma /16/ tho
vpewnycz

stoyaczym gymyeny w tem
ze prawye |

Alpernic
-----
*hic cavere debet hereditatem propriam
tantibus in* Ortossol 79,2, w.4-16 *sim. ib. 19,3*
sim. Ort Mac 105 *sim. ib. 79,3*

tedy przyszaszniczy maya
 naydz hy wyrzecz
 ktory sznych /1/ Gesth
 blyszy y temv /2/ maya
 dacz wyazanye /3/ a | ten
 to wszdy ma to /4/ gymye-
 nye vpewnycz /5/ stoyacz-
 ym acz by ktory /6/ bly-
 szy przyszedl a by /7/ mv
 go od stapył abą /8/ dzyely
 rowno blyszy /9/ temv v-
 marlemv tedy /10/ wyeszma
 obą rowny /11/ dzal gego
 gymyeny

Sjimeumy

Spewnic

A kaszdy sznych ma to v-
 pewnycz stoyaczym gymyeny

Ort0ssol 79,2,w.30 -

79,3,w.1-11

Упави́ти — ~~за~~cream + ~~за~~берієць на cream

Тому маю даєт ввызраже в tho ystle gymyenne, [a] ten
to wordy ma gymyenne tho upawuzer slozaryzm gymyenny,
cerky ktkhovy blyry porrodecom porymed, aly migo ten
odslapyl Ort. Shac. 105.

-----144a
tedy wyeszma obą rowny
dzal gego gymyenia
/12/ A|kaszdy sznych ma to
/13/ vpewnycz stoyaczym
/14/ gymyeny|ysz gdy/15/
by ktory blyszy przysz/16/
edl aby mv go od sta/17/
pyono podlug prawa /18/
PJszalyscze nam /19/ o ge-
den ortel /20/ czo przysz-
aszn/21/yczy wyrzekly tako
/22/ ysz nyewyasta szwym
/23/ od gey dzeczającą odv
/24/marly stoyaczym gy/25/
myenyem przyszwo/26/lenym
gey przyrodzonych gdysz sz
nyą staly przed gaynym sa-
ndem

Spewnic

-----12c
/20/ Mogaly kogo przyczysz
/21/nacz kv przyszandze
kye/22/dy by kto nakogo
zalowal /24/ Dзецzy moga
swą /25/ oczczyszna albo
przymar/26/le gymyeny ro-
wno m /29/ Azaly czy tho
szgynych /30/ stron albo
zyem rowno /31/ blyszy prz-
yrodzeny /1/ Czygaly ktho
po od/2/vmarley] gymyeny^(p w 24-25 ad-ly)
tem /3/ ma tho vpewnycz
stoya/4/czym gymyenym wth-
em/5/sze prawye

Ort0ssol ~~19,2~~,w.20-31 -
19,3,w.1-5

Alpenovic

powynyen ly ten opyekald-
nyk sprawycz dlugy tych
dzyeczy

ytey /22/ panyey a maly
albo /23/ mozely szoby
wzancz /24/ zyszk albo v-
robek za /25/ szwoy trud
czo vrobey /26/ szgych gy-
daczym gymye/27/nym a ma-
ly tesz vpew/28/nycz gy-
ch gydacze gy/29/myenye
szwym stoya/30/czym gy-
myenym albo /31/ czo gest
o tho zaprawo

Alpenovic

-----

*sim. Ort 110c 127: p...
czy...
OrtOssol 92,3,w.22-31*

*(an. eciam bona mobilia uxori et pu-
eris hereditatibus stantibus cavere op-
portet?)*

a ma szyć gymy y gych gymyenyv o pyekacz a /ten mvszy

/14/ thym dzieczom gych

/15/ gymyenyv gydacz vpe

/16/ wnycz szwym nyegy /17/

daczym gymyenyv | to /18/

geat stoyaczym a nye /19/

mayaly thy dzieczy /20/

nyedorozale maseczsny

/21/ przyrodzonego czo by

/22/ szyć gymy opyekal

/23/ Tedy woyth Szradzą

/24/ przyyaczol tych dzie-

eczy /25/ y sprzyswolelym

tych /26/ dzieczy ma dacz

y postawycz gym opyekald-

nyka y gych gymyenyv -----

OrtOssol 92,4,w.14-26

Alperovic

(fac. anim. troche)

(Thym dzieczom nyewy... gim. OrtOssol 92,4,w.14-26)

gyma tesz... nakaszdy Rok
lyczbą dacz... poko dzye-
czy lath nyemaya

/4/ aby wyedzaly gđzye /5/
szye gych gymyenyne /6/
podzyewą |ale oſtoya/7/cze-
gych gymyenyne n/8/yetrze-
bą gych opyeka/9/ldnykowy
vpewnycz /10/ Bo stoyacze
gymyenyne /11/ samo szye
vpewny |/12/ podlug prawa
pravego /13/ Gdy ktho od
/14/ nasz chce /15/ prz-
szasznykow ku Sz/16/wya-
dzeczstwu owszda/17/nye
rolyey albo ow/18/yassza-
nye

Spewnie

OrtOssol 76,1,w.4-18

dim. OrtMac

propria hereditaria auncus gladiis
cabere non indiget, nam per se ipse

102

gyma tesz... nakaszdy Rok
lyczbą dacz... poko dzye-
czy lath nyemayą

/4/ aby wyedzaly gđzye /5/
szye gych gymyenyne /6/
podzyewą ale ostoya/7/cze
gych gymyenyne n/8/yetrze-
bą gych opyeka/9/ldnykowy
vpewnycz /10/ Bo stoyacze
gymyenyne /11/ samo szye
vpewny /12/ podlug prawa
pravego /13/ Gdy ktho od
/14/ nasz chce /15/ prz-
yszasznykow ku Sz/16/wya-
dzeczstwu owszda/17/nye
rolyey albo ow/18/yassza-
nye

Spewnie /sic

Ураони

Рђзгисы проручауел ма шай то матхере ы дичеуыгом ылы
гударе гымчене ыреуыер на ирвем шогарем гымчене,
але о шогаре гых гымчене нче-реба оуекадныко-
ны гых ыреуыер, бо шогаре гымчене ирмо ире
ыреуыны падлуг права Док. Стас. 102.

Thych dzyeczy blyschy przyrodzony przyyaczel...
ma szę gymy opyekacz...

(y bez /22/ woley gych mathky /23/) a ma theytho mątcze /24/ y dzyeczom gych gyda/25/cze gymyenyę vpew/26/nycz naszmem stoya/27/czem gymyenyv, (a gy /28/ma tesz thych dzyedz /29/czy mathcze nakaszdy /1/ Rok lyczba dacz poko /2/ szye opyeka y poko dz /3/yeczy lath nyemaya aby wyedzaly gdzye szye gych gymyenyę podzyewa

Alpenic

OrtOssol 75,4,w.21-29

ipse. bona ipsorum, que 76,1,w.1-3
mobilia sunt, matris pariterque puenis cavere debet
promissis benedictariis

102

Упewни- забepиeрyи

Влысry пoрyгoдoзoнy мoдeрныe нa мa тyк дyцeрy oпyкaдoкyкeн.
Бyдeт, a тeн мeрy тyм дyцeрy oт упewнoгo гyк гyдaгe
гyмyчeнye cвeн cтoяcкyм гyмyчeнyм Дoт. Мaс. 127.

Uferm:

1/ gako op wanyze wperwysno - als hier geschild wurde

2/ gdy by ten wlowyze wperwysno Florie dano ma myr

~~z. pd. xv~~ Ord. Pw. VII 574

~~Wrony / Pewny = tulas~~ upernie

~~Dieterze~~ ~~Pewien!~~

~~Boz, rze (pingens... per punit arva rous)~~
~~1466; R. XXII, 29.~~

W pewnye (~~pro: pewny?~~) = tulo in antro
1466; R. XXII, 15.

hostem perde tulum, tulo iacet hostis in
antro

w pewnye
w Ezopie drukowanym mod
tulo gl. seuro, w skp. nie
ma radnei; glosy tes.

k. 208 (Ezop)

Упewнeнe

wpefnenye pocornofcz [por] proftocz
Pax est securitas mentis, simplicitas cordis,
tranquillitas animi

XV med. Gł Wroc 28v

Upewnienie Nona utilitas et spei et salutis nostre
vlp (sc. ascensionis Jesu Christi in cae-
lum)

solidacio ~~ca.~~ upewnene

ca 1420 / R. xxiv, 86.

Yag. nr. 1299 k. 97.

Bn. Kos. św. I. 49

97 v

Rozpr. 24 str. 86 pocz. w. XV

3071

Myśnienie

Hoc fecit propter 3es raciones: primo propter
przewpofnenye
resurreccionis certificationem

XV med. Gł Wroc 39v

Upewnienie - cautio

√ *Prze wyzna panowa, ^(leg. 2a) ~~ab~~ ^(leg. 2a) rakogemne
 upewnienie, to jest za rakogemstwo swego
 pana, kmyer nyc ma byc poradzzen Sul. 70.

√ Wstawyenyym tym dnyzans ma byc, abij

(brat 64: ... rakogemstwo panyskuz)

(pro pena militis aut fidelissima
 cautio)

Upewny

naupewniejszy

*in statu
vite presentis
semper ubique*

claud Donec mortal^{is} est^{is} ubique ^{et} semper vide
pedem cui tribuas) et in securioribus, gl. in re-
bus tucioribus nawpewnyeyschich, dubita

XV med. RRp ~~XXIV~~ 279
XXIII
k. 249

wg Wojasa *miler 112*

Урсовы?

Наврсовнычъschich = securioribus / 1449 / R. XXIII, 279.
XV m. ed.

Upicie = ebrietas *Upicie*

Ktho srye wymawya vupycrya, then srye
sram sroery. II XV R. Ts. XLV.
10. part.

(qui se ebrium verbis excusat)
(ebrietatem suam aperte accusat)

Upicie

Upiczye zle znamya na mloddyencst.

[Male sedet in iuvene vina cognoscere.] $\frac{\pi}{2} \frac{XV}{p. post.}$

R. T. S. T. V.

Upiē sīs - inebriari

Wyetye gych ku sandzengv rreery nye gynako
forichodzili; nyetyly alyer po obyedze napelnymvri
a wpiwri sīs Jul. 24. (kriat 12: opywosy nye)
a m tege soud mnyey wa-
ssoom a mgleysi kairney wesyzoom
(repleti et inebriati)

~~Brückner Kaz. erw. 3.~~

~~Rezpr. 95, str. 155~~

Libentes populissæ

~~Brückner Kaz. erw. 3.~~

~~Rezpr. 95, str. 155~~

~~Pat. I. 475. b. 95~~

pat. XV, R. XXV, 155.
med.

1236

Upić się

Upilem się, był piwem bydgoskim. ~~2~~ xv
Tab. 315. med.

Upic' sig

Crugyetr pryel, yress srye vpyl, waruy srye
byessryadi, [Tentis vinum, fuge consortium.]
II $\frac{1}{2}$ XV R. I s. XIV. ale srbukary ussuges lepyer
(p. post.) myrly thowarysthwa.

Upić się ebriani

ebriani, upycz szya

ca 1500 Em. ~~Stow~~ 114

Upić się = inebrior

Isrelii stowiek piwnej wino dobre
postawi a kiedy sie upija, tedy da, co
podlejsze ma [omnis homo primum bonum
vinum ponit et cum inebriati fuerint, tunc
id, quod deterius est] Rom. 209.

cf. Upity

Upić się

(sc. Niininen miösto)

Arxelo L. syö vpygesz

NZ Natk 3, 11

a bōkes potōpyone

et tu ergo
(inebriaberis et
eris despecta)

[desp. opigez

Upice - coquere

Chlebi... upyecere BZ Lev. 23, 17. ~~Upyety na
waga 16. II par. 35, 13.~~

Tak bopkece offyerowacz nowq obyaty
bogr.: chlebi pirwych wrod..., gesto upyeci-
ce s pirwich wrod panu (quos coquetis)

8333

Upiec
~~Sat~~

(leg. 2 solo)
La schola wpyceerfek = salo[spandies

(quidquid obtuleris sacrificii, sale con-
olies Lev 2, 13)

~~1471 MPKJ.V.21~~

ca 1470 Mandub 31

Lev. II

Upiec
I wolow takess verinyly Prisyaje y vpyekly
na ognye podle tego, iako stoy w zakonye

de bobus quoque fecerunt similitur
et assaverunt Phaise super ignem)

132 || Pour 35,13

~~upiece, ce, fac~~
upiece

Dalbych dobry ^{colacz} ~~golacz~~ upiece,
bych mogl przech ~~to~~ ^{tobu} ~~uczyeck~~

De morte w. 151

~~MAK J. I. 185, 154.~~

~~Pl. o sm. 150 151~~

Upiec

Peccavi upieklem in populo, in popule
comedi celum orela. $\frac{1}{2}$ XV Tab. 517.
med.

Upienie

Upienym - eiulatu B.

~~1471MPKYV 57~~

ca 1470 Krausius 115

(in platea medicae civitatis voce magna
clamabat, sc. Marolschaeus, ostendens amari-
tudinem animi sui, et hoc deiulatu usque
ad fores palatii gradient Esth 4,2)
(manuscript in Lutovshi: repierium)

Uperacis sis

Uperacis sis | 1466 | R. xxii, 25.

Pluvium signa, gl. multa miracula, sc.
Ihu cristi, vides (sc. tu gens Hebraea) et
adhuc in eum, gl. contra eum, sc. Crisstem,
male strides, gl. irasceris uperacis sis.

~~Uprizorai~~
Uprizorai

Uprizorai - ornaverunt.

in Kazaniam sę cyt. z Biblii.

ok. 1418. JA. 14. 571.

(Tunc surrexerunt omnes virgines illae et
ornaverunt lampades suas. Mat 25, 7)

SK YV 284: przyradyli

Romii 487: oprawyly ~~ok. r. 1418~~

Wuj: ochle olokyty

955

~~ARCHIOMIIV str. 511r~~

~~Upiskracac~~
Upiskrac'

Peim8.

Upakrze = decorat / 1448 / R. XXIV, 353.

~~Upsilon~~

Upsilon

Upsilon = ornatus / $\frac{1}{2}$ XII / R. XIII, 259.

K. 100

XV med.

In... ornatus, Upsilon = ornatus, ostendit te
populo in veste bona

~~upiskrac~~
Upiskrac = oruo

Cum immundus spiritus exierit ab hoc

upyacranj

mine, ambulat per loca inaquosa, querens

(ornatam)

requiam, et non ea 1461-67. serm. 98. v.
inueniens dicit: reuertar in domum meam,

unde exiui, ¹⁴²⁴ ₁₀₈ ~~U. Mns. H. 98 v~~

et cum venerit, inuenit eam ~~scopis~~ mur-

Sermones r. 1461-67

datam, vnye-
cranj, et ornatam upyacranj (Luc 11, 25)

nyj: oches, chranj cyt. FW

Uprękrac redimire

redimire, ^{est} idcoronare, oprękrac^{vel} ~~st.~~ przy-
brac

ca 1500 Erz. ~~Stow~~ 114

Wpiskrac' of. Wpiskrac'

Upiskranie
Upiskranie

k. 335

Perlovim upiskranion = Scemate gemmiferoj
1466j R. xxii, 26.

Scemate gemmifero, gl. rutilanti ornatu
perlovim upiskranim, rutilat fulgencior
auro (sc. Jesus)

Brücka. R. xxii, 34.

Upsilon name of Upsilon name

Uprity

* Uprity = temulentus

~~B. id.~~

ca 1470 Manusub 237

1471

~~MS. B. 109~~

(manuscript miltonian: praecipit se)

(Dan 5, 2: praecipit ergo iam temulentus,
ut adferrentur vasa aurea et argentea,
quae asportaverit Nabuchodonosor pater
eius de templo)

Opity

Pyerie opile = siceram

(var. lub.: pyere opyle ^{si[u]ceram}
Mam Lal 141

1471 ~~MPKJ. 4, 50.~~

(Prov 31, 6 date siceram maeventibus et
vinum his, qui amaro sunt animo)

v. opity

Alpijat sie

Ideo)

idei o / debemus vnyermye srye
nye di yadae, nyerpyae sya

ca 1500, ya, ~~10~~, 383.

q1 Kar B I 27

Upitwac'

Upitwac = ~~exentera~~ (1471, 11 P 47, v, 55.)
exanter[er]a

ca 1470 Mandub 108

(var. hal.: vypythwac)

(exentera hunc piscem et cor eius et fel
et iecur repone tibi Tob 6, 5)

.13 Typ. vopythwac
cf. Wypitwac

Uplešc'

Cilicis... usa fuit... et sonam de pilis
equorum contortam, vplecsoma, super lumbos
collicis defferbat

XV p. post. 12/2p xxv/27
k. 2230

Upleść

Cum quidam religiosus zonam sibi ex pilis
contortam, vpleczona~~m~~, in sacco porrexisset

XV p.post. ~~RP~~ XXV 177

k. 223r

Uplešć

~~Amniamia~~

~~Aplericy.~~

zoram contortam

vplexona R. XXV. 177.

~~Brückner Kaz. šw. 3.~~

~~Rozpr. 25. str. 177~~

~~Caseol 4/14 k. 223.~~

2333

Wplesi *Wplesi*

Wplesi cinctus (?)

ca 1500 R XLVII 355

~~Wpletść~~ Wpletść

Wplotwazy

232 v.

Plectentes 1476 Akd. III, 108.

Postquam autem flagellauerunt et tunc mi-
lites plectentes, ~~wplotwazy~~, coronam de spi-
nis et impresserunt, ~~wczysnazy~~, capiti suo

Maciej z Krzepio

(p. 19, 2) o. kowski Katalog Rękopisów

Kapit. Krak. № 150 w. ~~1476~~ 1476

(Roum 801: splotwazy
828: splotwazy)

59

Uplol

Uploth (coma puellarum, i.e. Uira) ^{id est} ^{XV} ppxv R^{xv}, 345.

Upluskací

Pochwatając... błoto... i rucali na miłego Jesucrista
i upluskali ji silno Rom. 804.

Upluszeryć cf. Upluszyc'

Pluszyi Upluszyc

made factum vpto (ausgestrichen)
vptovzone (pluszyi, vq. plucha)

ca 500. ~~411. 10. 380.~~

gikarBI 79

Nam vidit corpus eius quasi leprosum,
faciem concussam, ... crines lamiales ...
corpus solum sdrapane, in sangui-
ne made factum vptovzone

Uplawa.

Uthony...

był upław, dykrowaw, cis-
na, cynowa, okulturye koronowan

... 77b.

Uplwać

Obok, który dla odkupienia swya-
tha, chcąc się żyć — plwocynamy oplwać
ex xv Kalwin. 2982.

292

V narodczyz, ... od judassa wydawce po-
czalwanyz wydacz, ...

Uplwai

ex. XV/

Jesus... do Kayphara poslan a thamo yesth nplwan ~~St. K...~~ I 145

SKY I
▽

Uplwać = conspuo

Popelnicz się wrytki pisma, które są
przez proroki pisany o synu człowieczym,
bo będzie podan pogani stem i będzie nasmie-
wan, bierowan i uplwan [Tradetur enim
gentibus, et icludetur, et flagellabitur,
et conspuetur] Poru. 404.

Uplwać

A też preto mam uplwan być na
moje sady, bo tem chce słowicka i oblicze
jego oprysić Romu. 504.

Uplwać

Nasz zbawiciel... uplwan jako wgardrony, a
on jest Bog najwyższy Róm. 729.

Uplwać

Plwali w jego święte oblicze..., iż był tak
upłwan i tak nędznie ubit..., iż jedwo na
nogach stat Rom. 730.

Uplwai'

Dicwica Maja... n'irata suw mite dicicig
nplwane Rom. 757.

Uplwai'

Przysta Bogobawiona dziewica Marja,
wtrawny to jni wtore swe matce dziecię u ono-
wrytko uplwano Rom. 757.

Uplwaé

Pedy Judas mirai... swego mistra..., ire ji
tako uplwano Rom. 758.

u placac

~~czowscy. i filius terminus...~~

Jaco to swatczą yffe czffo bil rączil
pecz | Adam za pana pýotra a Jana
Bnýnf|ke groffewý {za XII et III
marcas} tego mv ýeft ne vplaczal |
we trzech leczech trzý grzýwen
yftego gý | wýprawýlý

1421 Kóscian^{nr} 1204a

Uplwać
uplwany
uplwanego

Potem powiedli miłego Jesucrista tako uplwanego
i udręczonego wpawłoczystem odzieniu, tarnowę albo
ostrożynową koronę nosząc naswej głowie. Rozm. 834.

Uptacac

grofzewy tego mu yest nawplaczal |
wetrzech lecech. trzy grzywen y
itego|fmÿ gÿ vyprawili

Sim. ib. nr 1204a

1421 Kosciam nr 1204

Upłacać

1470. (495 r. 1481) — — exolvendo debitum iuxta librum superiorem alias ~~v~~placzayancz dlugu pothlug kxang wyschych. |

1481 Zap Warsz nr 1470

lipiacic

477 Jacom przitem bil iaco iacufz vpla-
czil | *miroflaoui polpanti grziwni
yego | fzeni polzagu

1415 Kal m 477

Uplatění
(E 22)

Nicolay vplacel tego dluhu ... XVI groslos 1420

Práv. VII, № 1715.

Uplacit

Ex solvit - oplacit ~~xxx~~ XIII grossos 1424 K. ⁰⁰² M. II. nr. 222.

Quod ego Martinus subindex rector
procurator sacrocriminiensis exsolvit,
oplacit, Thomasio... pro Nicolas... tres
sexagenas et tredecim grossos.

Uplaceni

(leg. 2 za stan
Svetskoy)

Bronitz Vilheovi uplacit orslawskoye
y dwadsetera kopek 1424 K. M. II nr. 611.

Уплата

Законом за витрковом пополнит состави
вел об облигационе Сивесенскы *oline y
двачесца коп

1924 Кислово II нр
611

Uptacic'

Zakazany tobye nye pasczili za esm grzywyen,

anyzny gemu pyanczy grzywyen wplaczili a

trzech nye szaplaczili

1440 Pysdz nr 1184

Uptaci^u Andreas Stalechowski reco-
gnovit, quia sibi... Petrus Wniczkow
~~891.~~ *solveunt alias oplacili

debiti sibi Teuti Trigiuta marcas
super debitum centum marcarum

1443 AGZ. XIV. 114
~~Arch. B. XIV~~

Vcum Striborio fratre suo de Cultra al. de
Vyzna *

Archiwum bernardyńskie. T. XIV

Zap. sadów LwoWskich

R 1443. str 114.

203

Uptacić

3012. (177) Jakom my nyeraczily Janowy ząromyną(!) trzidzesczi <yszchecz(!)> koopp groschi polgroschkow pyenyadzi poszasznych zaszlachathnego Jacuba Golanthkowskyego /szekthorych(!) pyenyadzi tylko my vplaczono dwanęcze koop a kolecza(!)

1441 Zap Wamz nr 3012

(pro kawca) tyertho pyenyadzi nme placier nje cherece

Uplacić

1761. (270) (Jakosz thy mnye postapyl < przez smowcze >
schesthnascze¹ kop grosshy... (wpolgroszczeh po slachethney ka-
tharzine dzewcze thwey a zenye moyey) kthorey summi vplaczylesz
my polschosty kopy/a polJeneynascze kopy osthathkv posagw
iemv nyechczesch zaplaczicz y vyprawy konya vosnyka yako
sedmdzeschath grossy Czepyecz za polkopy kobyerzecz za czther-
dzesczy grossy Svknja yako za kopa Thako my pomozy bog.

1494 Zap. Kancz nr 1761

Optic of Whiteceme

Opocis.

Opocis

hinnectarius.

1440 R. ~~XXV~~ 241.

Уподарение 'donarium'

De donario उपदारण्य
ca 1500 R. XLVII. 343.

De primo sc. donario, id est उपदार
न्य

~~ἡπειρωτικῆ~~ ἡπειρωτικῆ? ~~ἡπειρωτικῆ~~

ἡπειρωτικῆ

ἡπειρωτικῆ ... ἡπειρωτικῆ = impulsus... a sus
1452, R. XXII, 46.

Qui male plaustra regens ruit instans
fulminis imo, qualiter impulsus,
ἡπειρωτικῆ, gelidis aquilonibus a sus
ἡπειρωτικῆ (R. XXII 23: scythrona)
(a sus est impressio meteorologica)

Upoić - inebriare

Бодрева, аҫауа своего оцера wynem BZ Gen. 19, 32.

(inebriatus eum vino)

8334

Uproic

Uproyony = crapulatus (var. lub.: uproyon)

~~Uproyon~~

Stam Skal 130

1471

(et excitatus est tanquam dormiens clami-
mus, tanquam potens crapulatus a vino
Psal 77, 65) Fl: iakobi moqderi uproyoni
ad vino

Ps. LXXVI 4. Uproic

Upoic'

(sc. synonime ludscy)

Upoiem bōdō'vod szynosci domu twego
y strumenu rozkosy. Woicy napogisz ie
(inebria buntur)

H 35, 9

Sims. Pub.

Uj bōdō' napogiem
Byp. sycas 215

Upoić = inebriare

Strumene jego vpoj, Fl. 64, 11 (inebria). Nawę-
dził iev zemę y vpožitiev ię Fl. 64, 9. Upoiemi
bōdō ot vryznosci domu swego Fl. 35, 9.

rozmnosze plod jego
(rivos eius inebria)

Sinn. Put

Wuj: napój

Upoic'

Časoby gy moglo vpozec. cor 450 R. F. IV 579.

Myoic'

Ураге стралы мае крвюд, а мыец
мае бэзе позначч сытац Руд бент 61
(інебріаб бент 32, 42)

Alpoic'

Stawedkil ies zemq y vpozil ies id

(Pnt: napoyl yes)

IP 64, 9

(inebriast: eam)

Упокаясь się

Ослабѣнъ, упокаясь = remittitur / 1856 / R. LXIII, 277.

Beneficencia liberalitatis remittitur

Upokoic'

Thó Tego dlaa obyathó sluszby
naschey, Thesch y * wschykey szeladzi
Thwey prosymi, panye, aby vpokoiony albo
miloschivy przyólbij (hanc igitur oblationem
servitutis nostrae sed et sanctae familiae
Tuae, quaesumus, domine, ut placatus
accipias)

1426 Msza * $\frac{IV}{A}$ 314

XII: luthoschywe

sluthoschywe * I

^{- aby}
VII: upokozył szyć, szmylował

szó szmylował & III

X: vkoiony, VIII: myloschywe

vkoywsza szmylowawsza & VI, XIV: vkoyw szyć &

UPOKOYL AZYE AMYLOWAL * VII
MYLOWCZYWE & VIII
STAWONY * X

Upokoić

Duas oves quotidie sibi (sc. draconi) dabant,
vt eius furorem sedarent vpokogili

ca 1500 GlGn 60

Upokoic'

Upokoye = quiescent (waw. lub. / uposuchaya
ya) quiescent
B. uposuchaya

(Ezed 3, 11: haec dicit dominus deus, si forte
audiant et quiescant)
1471, ~~1472~~

1471 /
Maurice 223

cf. Uposuchaó

Upokoiti = quiesco

a upokoila
et quiescit

ca 1461-~~14~~ f. serm. 153. r.

Terra tremuit et quiescit scadrata
a upokoila (Psal 75, 9)

(Pl: Pwt: odpoczynęla)

Alphabetic

Apokryphum paca[c]tum

(var. kal.: vpokryphene)

ca. 1970 Mander 6 119

Job 8,6: si mundus et rectus incessevis...
pacaatum resolet habitaculum iustitiae
huae)

Upokoi'

(R. XXV 220 m.)

Swiata cry... wacz ~~na~~ mni ~~ty~~ thy sobye (pro sobe) ~~na~~ napoye,
nedostatky upokoye ~~R. 1440 R. XIX, 100.~~

Swiata cry, ... wacz m^o thy sobye (pro sobe)
napoye, nedostatky upokoye, ca 1440 R. XXV
aby my crowth ne mogt skocoye! 220

Upokoic' Eciam oratur deum pro pace
et aere bono et magis istis temporibus,

~~Oratur~~ aby ye bog racyl upokoye a
daco nam myr ~~oratur~~ (skj.)
XV ~~148~~ = 148
ex.

Upokoić

Domine Jhu Christe ... ne respicias queso
peccata nostra sed fidem ecclesie congre-
gacionis tue sancte eamque secundum volun-
tatem tuam pacificare ... et regere dignare
panye Jesu Christe ... aby nye patrzył na
grzechi nasze, ale na szebranye czyrkwe
twey podlug twey swathey volyey vpokoycz
... y rzadzycz raczy 1446-7 Msza XIV s. 187

Upokoić

Pyanye, Yeszu Cristye, yenszye rzye-
klesz appostolom twoym : Pokoy moy
dawam wam ...,aby nye patrzył grzechow
nyaszych, alye nya wyerò czyrkwe
tweyey, kthorò podlug wyoley twey
vpokoycz y pomocz, pacificare, ...
raczy ca 1431 Msza XII s. 222

Upokoić = pacifico

87-3-

~~Sancti Jesu Christe... gentes repletis apostolorum tuorum
pocoy moy daja wasom pocoy moy astangam
wasom, aly nye patryl grechy nasze, ale na
wyar^o cxyrekwe tvey, ktora, podlug tvey wo
ley Upokoyz, Uponowz racz. yea Uyuzen etc.
Mac. Dod. 64 — I $\frac{1}{2}$ XV Mac. Dod. 64~~

1424 Inra III s. 64, .

(Domine Jesu Christe... ne respicias
peccata mea sed fidem ecclesie

sim. VI. XII. XIV. /.

Fuus, *eximiae* ²*secundum* *tuam*

coluntatem *pacificare* et *recondere*
(*origines*)

1724 *Shoa* 31. 64, *sim. Shoa* 6
VI

Упокой

Упокой = pacifico

<За> посполство ~~бы~~ тврых... крещеных
нов, yesxwu

~~Аще~~ ~~Посполство~~ покою цр, остры едр,
згеднар в гедноср, ~~ж~~ справяе рачыт

~~Mac Dod. 54.~~ (pro Eulena tua... quam
pacificare, custodire, adunare et regere
digneris) xv ^{p. post.} Пusza ~~xv~~ ^{vii si} 51

(Пusza II-IV. VI. VII. IX:

упокою, ~~3, 2, 4, 6, 9~~ ~~III, II, IV, VI, IX~~

~~упокою V~~

XI: усмыенце, ~~4~~ ~~XI~~ XII: усмереце y окою

Wpokoic' = pacificare yeesz my tobye doyetyye
 Za pospolstwo twych wyernich koczescy-
 yanow, yeesz pospolstwo)

~~Yeesz~~ pospolstwo wpokoyez, ostrzedr,
 ryednacr y spravyaer radkysz wrym
 okrogem zemskym. ~~III° XV~~ Mac. Sed 51. (pro
 Ecclesia tua sancta catholica quam pa-
 cificare, custodire, adunare et regere
 digneris...) 1424 Muzo ~~III° 51~~; sim.

~~wpokoyez~~ ~~5°~~ v smyeryez AA XI, XII: v smyeryez
 wpokoyez X VII XIV: vspokoyez y vkooyez

uspokoic' sig

To mowey pan bog tyvoh term to, gensee
to pest mylowal vssranje nofamy swiny
a nye upokoyt syd (non quiet)

137 Jer 14, 10

ny: a' mic prestaw

Uspokoic' sie - requiescere

Tu preb'odzet' kылko crasow — ^{s mym,} asery syđ satym.
Uspokogy gnyew brata twego Bz Gen. 27, 44.

~~Mytawal ^ostraznye nogamy a nye uspokoyl syđ~~
~~ib. Jer. 14, 10 (Ps. 11, 302). Mytawo syđ uspoko-~~
~~yl' ib. 14 Reg. 11, 20.~~

(donec requiescat furor)

preminuc', ustac', swatuz' 335
wuy' ne uspoko'

Upokoic sig

Uwaga: syg' wssitek tyvd zemski
a myasto syg' upokoylo

(civitas conquievit)

BZ IV Reg 11.20

Wuj: sig upokoylo

BZ: raiyoto spohojn, B. Pom. pomowan spohojn.

Upokoic się

Tho przyetho, the godla (obyatowanie szuszebi
narrey) ak y thez (wszystkeg czełady twey,
proszymy, ^{panie} aby upokoyl srye, smylowal y
raczyly (prziyancer). ~~I 1/2 XV Mac. Dod. 54.~~

[Hanc igitur oblationem servitutis nostrae, sed et
cunctae familiae tuae, quaesumus, Domine,
ut placatus accipias.] ~~I 1/2 XV Mac. Dod. 54.~~

XV ^(p. post.) M^{ca} 7 VII ^{S.} 54

sluthoszywe * I

szo smilowaal & III

v pokroju albo miłocziwy $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{14}$
w koryza azmylocwaza $\frac{1}{6}$ $\frac{1}{11}$
myłocziwy $\frac{1}{8}$ $\frac{1}{11}$
skroju $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{10}$

Upokoić-

upokojuje PF
conquiesco ca 1428, Fil. t. 1, 493.

45aβ

glossy / okolo r 1428
MAL. Zab j polsk. №2503 Bibl Jag
Prace Fil. t. 1 str, 493

655

Upokożenie = tranquilla vacatio

Tranquilla mentis vacatio - upokożenie
myśli swoich obożathnego, obłudnego, zdra-
nego, lserywego. * xv Tab. 523.
med.

Upokojenje

Si... volumus a deo exaudiri

Debemus habere sex condiciones: ...

honestam situationem, vpokoyenya, in cor-
de et mente XV p. post. GlDom 86

Upokojenje

Tercio, situacio, vpokeyeny, in corde
et mente, ut nihil aliud cogites, nisi
ad quid venisti XV p.post. GlDom 86

upokojenie

To blagoslawijenstvo gedna exlo-
wyecka ku bogu, ^{tako thofere zechu swa bo-} gen gest wýrx-
chnije dobre, tako ere ný w czem
nije ma otpocinijenja a vpo-
cogenija, geno w nijem

$\frac{1}{2}$ XV R. XXII, 242. ^{ga mgluye...} yaco tegs,
med.

Upokojuy = placabilis

Upokoynego (id est placabilem) Gn. gl. 47, b.

Secunda domus est uirginalis, hoc est
... corpus beate uirginis Marie... Hec domus
fecit nobis leonem, id est Christum, placabilem,
upokoynego, et mansuetum et ^useluom
nego

~~wpokorzył~~

wpokorzył. Voleus ergo pius deus
ducere exulem ad patriam
in pristinum statum,

~~quis~~ exinanivit se ipsum

wpokorzył vel vnisszył

formam servi accipiens

(Phil 2,7) ~~Brückner Kaz. św. 3.~~ XV p. post. R. XXV. 172.

Rozpr. 25, str. 172

Przemysł 292: przemysł,

1916

~~Assol. 414. 4. 6.~~

gł Kar B II 22: vnisszył
gł Wroc 500: -11-
54r: -11-

MW Rep gl. 66: marnego uczył,

Uspokorzié

Led semetipsum
ei naminiit,

^{id est}
Opl. i. e. maxime hu-
militavit.

szam srebié barzo
uspokorzié

xv mes. 127, 1, 79 it. ~~IV W.~~

Морозы.

а я мрътвы мёрзнуаще =

le thwoye ropobora (donec ponam

omnes inimicos tuos scabellum pedum tuorum

M.W.

89.6.

Psal 109, 1)

Upokorzyć się - reconcilior

Nieraz li dar twój albo twójś ofiarę
ku ołtarowi a to rozpaniętą, i ie
brat twój ma nieco gniewu napreciw
tobie, ... idź, upokor się bratu twemu
[vade prius reconciliari fratri tuo] Rom.

267.

Urobowicz

Urobowicz *Fiduciarius* 1446 R. XVI, 343.
XV p. 101.

~~Upomnienie~~ Upomnienie

Ktory by brath nyekarny... a potracziem
opomy nye nyv Vthral by w swey upornosery
... tedy taky ma byci vydan... visitatorowy

1484 Reg. 723

V(post trinse admonitionis)

Upomienica-

upomienica^u del obliquesa
exacto ca 1428, Bibl. I, 48b.

Stwierdzenie ten list iędo rego, przypominano ocypru

~~glossy okolo r 1428~~

~~MAL. Zab. j. polsk. №2503 Bibl. Jag~~

~~Prace Filol. 1 str. 486~~

174

Uromiense cf.

Uromiense

Upaminač

Tedi

Vmicolay prosil prebok by mu oth pustil
prisiže by pirwe by dinge esz do cwar-
tego mimo prawo a wosni gi hypominal--

1398 Bitt. Warr. 1861 IV. 34.

Upominai

Jako gost Boguslaw Haska ne upominal in duas
septimanas, ani go doma seastal 1398 Jpaes. IV, No 465.
~~Stoalesisni, jako pafna] Wancanecwi pcedane Voore-~~
~~chow i dtedini ^{et sum m²} ne lo pominal go Voorech sa trsi~~
~~lata 1398 deker. II, ^{Rom} No 1167. Tacom para wazewadq~~
~~upominal, qzbi mi mego ^{WV} ²⁴⁸ ¹⁴⁰⁰ ^{dick. 16.}~~
~~Jedi Nicolay prosil prezbok, by mu otk pustil~~
~~posri rigo... nesmo prawo, a wosni go k upominal~~
~~1408 Mark. 117.~~

Uspominac

bÿerz(e)m {bÿerza} kuczczÿ ygdu-
lzy | Taco † Jaco tho [[bÿerza]] Ifze
Nicolaus | de Pÿorunowo [[ten]] nÿch-
czakmi tego scotha | dacz [[anÿme
vpomÿnal a]] anÿmÿa vpo|mynal
napanfke fkazanÿe

1426 Rtkon

m 469

Uspominací

býerz<e>m {býerza} kuczczý ygdu-
fzý | Taco † Jaco tho [[býerza] Ifze
Nicolaus | de Pjorunowo [[ten] něch-
czalmi tego lcotha | dacz [[anýme
vpomýnal a] anýmýa vpo|mynal
napanfke fkazanýe

1426 Rtkon

w 469

UPOMINAC

X

Fratres, habentes donaciones secundum gratiam,
que data est a nobis differentes id est roszne sc
satis habentes baczcze myaczy, sive propheciam
prorocztwo secundum racionem fidei podlug roszv-
mv wary,] sive ministerium in ministrando, sluszba
koszczelna w slvzeny,] sive qui docet in doctrina,
qui exhortatur in exhortando vlgariter wpomya,
w pomynanv, qui tribuit in simplicitate wesz
w prostoszczy...

v (leg. w upominaniu)

1435 GIKazB II 49

Upominae

h. 221

Nunc age domine upominae ~~pp. xv~~ R. xv, 350.

rp peterob

Wypominaci

(wpominajocz)

91 v lw

Bernhardus doctor exhortans in se omnem fidelem

~~prof^B~~

ad⁷ veram agnitionem sic ait: Quid michi prod-
esset, si virtutes omnium herbarum cuiuscumque

drzewa

plantarum agnoscerem

XV med. Gł Wroc 91 v

X
sic
11+1
Vort Mac 156:

(monimus)

-----193c

/28/ Pytalyscze nasz /29/
opravo thy/1/my szlowy
Geden lay/2/al ortelowy y
postaw/3/y1 rakoymyą aby
po/4/lozyl powysche prawo
/5/ swe pyenadze a nye
/6/ kladzely gych any on
/7/ any porącznyk aczesz
/8/my ge czasto vpomy/9/
naly/kako dlugo maya /10/
czekacz thych pyenadzi
/11/ polozenya a gdy by
/12/ gych

na ten czas nye polozyly
zyszkaly thym drugą stro-
ną szwą rzecz

OrtOssol 98,3,w.28-29 -

98,4,w.1-12

Alpinac

Upomineé

a then my ye yuz crentlu
vpomynaly, yelo dluzo meny
ekkar thipt pyenyady polozenya
Vat mee 136(g)

Upominać

Armat aues aquile virtus et
Viribus implet, vpomya, et monitu, torpet
gl. languet vpadz, attens turba
metu

1466 RRp XXII 15

k. 206

~~wg Perz~~

Upominać = mouso

upominayāncz

(monendo)

ca 1461-67. Serm. 179. r.

~~1424/108 Mns. N. 179~~

330

Sermoes r. 1461-67

Kopit. Krak. № 1424/108 Mns. karta

Homines

per angelos et apostolos isti reges
et principes sui palatii genus huma-
num illuminando interius, tayemye [...]
osweczay[...], nawczaya[...], monendo
exterius [...].szwanczy[...]. vpomina-
yancz

- Serm 179r

Urominas.

~~Urominas, aac~~

Sollicitat vromyna

1475, R. XXV, 129. ~~Brückner Kaz. Str. 3.~~

~~Bozpr. 25, str. 129~~

~~Letr. I, 125, b. 198.~~

~~Kazania Macieja z Raciąza~~

~~Odpis Jana z Ruszczy r 1475~~

Upominai

Vyelye then y gymise

Wpomya^upa^upa^u, obya^upa^ual (!)ly u^ud^uw.

~~Ev. ex. xv~~ ~~AT XIII 300~~
Ev. Lam

r(exhortans Luc 3, 18)

Wimaponimayac

Luc 3, 18

Uponinač = monere

X

Uponynaycyz pokate nye poslo na
nyesexo [^{ad}monete ne cepta peregradiator]

ca 1500 ~~XV~~ JA. IV 94

Upominać

Jako my mówimy po polsku, kiedy kogoś
pełno upominamy, a bracie, bracie, mościu
to pro mię ucygnić, takiż miły Chrystus
barro upomina to rekając: ojcie, ojcie... Goum.

597.

UPOMINAC

X

Fratres, hortamur ,vpominamy wos, ne in vacuum.
darmo graciam dei recipiatis laszka boszką
abyscze nywszaly. Ait movya enim: Tempore accepto
~~p~~ przygemnego czasv exaudi vi te

/

Upominai = hortari

fo^t

Hortamur ^m ^m upominamy

1453 R. XLV 951/102 v

Fratres, hortamur vos ne in vacuum
gratiam dei recipiatis (II Cor 6, 1)

Ud Kes B II 51: upominamy
SK II 72: napominamy
R xxv 165

Upominać

Trzewica Majja upominata rydy, by sie
rozbaczyli a nie męczyli jej syna Rom. 739.

Upominać

Tako gim etc. † Jaco to fwaczimi
Jaco pa<nu> wancencewi¹ przedane
voczechowi dzedzinø², ne | wpo{mi}-
nal go voczech fatrzilata.

L. 1167: ¹ Wancentewi, ² dzedzini.

1398 Rtg_m

m 47

Upominai - monere

DLA O

Nje powynnen wyraznsery ku doszyzverzynyemy
 any go moer bandze wpomyaer Wul. 15: Sweqa
 dhrzebnyka [o] ~~pyenygdze / przyko upomy nal 46.~~
 Any rakayonya ~~byze moer biez za dbug upomyaer 46.~~

(nec ipsum poterit ammonere)

číslo 28. a on byst rozpisyň my-
gedney mowey daley myler nye more
Upominaci - ammore

✓ Any pros tento lyst zastawny skuthnye
upomynacz any zastawera staer powryzen
bez Jul. 48

(neque ... posterint obligantem
effectualiter ammore)

Udi[by] rydanye... serypyz pre dzye
lyere swes dlownika ... do serudo
nye porowryzen, tedy... thylko ne gys-
cynye a ne lyphye ... maysz dooyez
yuzez

Upominac

Quando veniret eius vitricus, tunc se
habet upomyrac eandem pecuniam,
quam debet dare ad aliud magnum
ius

ms B
1462 Us Mlworz I 109

Uyominac'

W[s] nominal (uv. kel.: vponyso-
mzl) repetiuit

ca 1470 Man dub 190

(et erit ... sicut qui repetit, sic qui
debet Is 24,2)

W: be dñe ... jako któny nř uyomine,
toť któny dñren

Urominai

X

~~1471~~

Opomyzae = repetitiv

~~B. opomyzae = repetitiv~~

(ver. lub.: opomyzajfe repetenis)

~~1471~~

1471, ~~1471~~ Mam Kal 203

(omnes delitores vestros repetitis 158,3)

158,3 wyzthe dūz niki wene paigane

Upominać

X

1. Jacofm przitem bil gdzie Sandzi-
wo<y>¹⁾ | vmouil fyeffztem yfe mal
vpominacz p<.>kego²⁾ o ten
dlug gdzie bi go nevipomi<nal>¹⁾ |
mu mal dacz [fwich cobil] czfo
lepfi zrze<biec>¹⁾

1386 Pozn nr 1
Lehsz nr 26

Upominek

921 Takomÿ pomożÿ bog † yako fcze-
pan amÿkolaÿ brathaⁿkowy katha-
rzynini nedawaly plathu othofmÿ |
grzywen katharzynee othetrzÿlath |
pothfwego szÿvotha, ÿogrzywna ne-
wpomÿnaly othetrzÿ latha ktho[ra
kmeza wÿkvpyono

1425 Kel nr 921

Upominaci

Paknyakili ktis ... swego dlo-
 rebnyka alyho gego wykoyuyaz
 <0> pyenyadre ... prykro upo-
 mynal

Jul 46

diaci 370

(a) inter moment suum delictorem
 " pro delicto)

(requisivistis mas,

Ort Mac 132 Wpomynal ^{szyc} 186b

yeden ktemv tesz ma myecz

X

/19/ czo gey masz od dal
 p/20/rzed prawem albo prz
 /21/ed gayonym sandem /22/
 y zapyssal podlug prava
 /23/ Wpomynaly/24/sczye
 nasz o /25/ ortel o konyv
zapow/26/yadanyv czosz my
 w/27/am pyssaly tho znamy
 /28/ Wy mowycze ysz nye
 /29/ mozeczye myecz szwya
 /30/deczstwa pospolnego
 /1/ Posla Ale ten czlowy-
 ek
 pod kymyesczye zapowyedz-
 ely ten koyn chce sam
szwyathczycz

Wpomynac

OrtOssol 95,4,w.19-30 -
96,1,w.1

sim. %

/32/ Gdy ktho zaluge nany
 /33/ewyasthą zeszwyathky
 /34/ o gego dlug albo sza-
 me /1/ De dotalicio o vya
 /2/ Geden czlówyel wya/3/
 nowal swey zenye ossz/4/m-
 dzyeszanth grzywyen /5/ na-
 swem gydaczem gy/6/myenyv
 gy badaczym /8/ Upomynaly-
szczye nasz /9/ o ortel o
konyv zapo/10/wyadanyv czo-
 szmy wam /11/ pysszaly tho
 sznamy /13/ Pytalysczye
 nasz opral4/wo

Upomynac'

 OrtOssol 21,3,w.32-34 -
21,4,w.1-14

Upominaci

X

Any vakovnyze ... kizdrife
moez hie ve dlog vponny-
naan

kel 46

Dist 37: any vakovnyze ve to me use
nyopyeoz any placyeoz

(nec fideiussor ... potent de debito ammu-
neri)

Upominać

X

c.d. Tako mi pomozi bog yfwnati † |
iacom pana woyewode vpominal |
yzbimi mego kmezza wrocil |.

1400 Pozn m 448

Piek v̄ m 49

Upravniaci

Jako súčasť Január ne^{*}obč. tab. ani sram.
v pomínaní, abieč v ním nacladala nestlav
volber 1424 K. Marti nr. 631

Sul 37: gychore cztery wspomniany!

Upominać ^{nie oddał}

20b

przysądziłyśmy Franczkowy wieczne nylezenie dla dawności a Ianowy dziedziną, trzymasz pyonyędzy dopłacysz.

/51/. 0 poszyceńw pszenycze^{2/}. /

27/ /F/ranczek poszyczył Pyotrowy trzydzess-
czy kłód pszenycze; a gdyśte exastokrocs vpo-
nył Franczek, aby w wroczył, tedy Piotr nie
chciał w wroczyć, a gdyś gy poswał, Piotr

27 Tytułik ten stanowi ostatni wiersz na stro-
nicy 26-ej. Poniżej onego a zatem już na mar-
ginesie pisars zanotował: de pena pyathnasese:

Dział. 26-27

(quas, plures, monitus, non restituit)

Upominać

Jako Thoma tą łączą j rola, o yasz gi

* ^{rth}Pyotr obzalow~~(?)~~, tą trzymał trzidzeszy
lat, nysz gy prawem wpominal

1415 Pyzdr nr 457

~~4 yestly oczeriec thych dzyeny~~
~~notat aluren pewnye dluhy~~

20c

pewnye dlugy, ozo /21/ ony-
ch wye Opyekald/22/nyk al-
bo prawem ban/23/dze vpom-
ynan Tego dla /24/ nyecha- (mg)
ly blyshy przy/25/rodzeny
po thych tho dze/26/czach
moze przedacz y za/27/pla-
czycz, ale sza ly bly/28/
szy przyyaczele tedy nye
/29/ moze stoyacze gymye
/30/nye przedacz przesz
woley /31/ thych tho dzye-
czy a the/32/dy ma tha rz-
ecz przedlu/33/szona bycz
do lath thych /1/ tho
dzyeczy sprawa

Ubaninac

OrtOssol 27,1,w.20-33 -

27,2,w.1, sim.

V (Wie-li)

-----19d
 przyszchancz /10/ sprawa
 wyelkrzwo them /11/ dludze
 opyekalnyk A /12/ bandzely
vpomynan mv/13/szy then dl-
ug placzycz y /14/ they ny-
ewyesczye wya/15/no szgyda-
czego gymye/16/nyą gesthly
go thako w/17/yele ysz gye
thesz tako wy/18/anowal sp-
 rawa etc /19/ DAley gescze
 /20/scze nasz py/21/taly o
 prawo /22/ acz by tho gydą-
 cze gym/23/yenye zatho nye-
 stalo Mo/24/szely

Alpaminac

opyekalnyk gymyenye thych
tho dzyeczy przedacz

V (pro eo monitus sit)

OrtOssol 26,4,w.9-24, ^{ib.2°} sim. art.

Mar 21

Upominač

albo pravem badrye upomijnan
stego Ort Mac 22 (y'ra)

Upominae sig

Włodek ...

V affectavit seu commonuit al. vpominal szyc
ultimam pecuniam, 1472 Stapp. IX, № 838.

STAR. Prawa pols pomn, T 9

Piekos. Akta sadu leńs.

w gród. Goleskim r: 1472 № 838.

~~169~~

Upominac' sig

289 Tako mi pomoz bog yfwanthi †
iako ian | nevpominal mi so fwego

praua kedi wtoro¹) | do podfethka
ial — — —

1391 Poru ni 289
Lehn! ni 1044

Uponinac

Quando ... Cristinus ... stetit
termino, uponinac sup roku
super Florianum ..., extunc
Prececlusus ... stans in iudicio
dixit

1424 TPaw VII nr 3886

~~250~~
Upominał się
Maciek Pogorzalcowicz Upomyna-
nal się roku in quarto tercio,
zanim habuit cum uxore Johanne
filio Fredricka 1444 AGZ. XI. 246
~~Arch. B. XI.~~

Archiwum bernardyńskie. T. XI

Zap. sądów sanockich

R 1444 str 246

283

kthemv hannus panye woy-
cze gdym yą tako podvbo-
zal

ysz nyemam gey /14/ czym

zaplaczycz y ch/15/czą

gey rolya wrocnicz /16/

y chczą straczycz vszy

/17/tek zadathek Anygdy

/18/ szye gego vpomynacz

/19/ y rolyą tą wolno w

/20/y pvsczycz y zapyss-

acz /21/ Pytam prawa mo-

ze/22/ly mye nawysche

/23/ prawo przywyescz

a y maly za to wyanczey

ktore gabanye czyrpyecz

azaly ona yvsze tako w-

they myerzé ma przyyac
zaszyą swą rolą

Spominac się

Ujawnienie nr

gdyżem ja tak podobał, że nie
mam już zapamiętać z czego, że wola
wobec z wszystkim zdrowe stracę,
a między nie go nie wspominać
Ost. k. 142 (ol)

Upominać się

1689. (489^v) Jako mynāła dzyesyacz Lath themv a ona Sla
zamašch a nyevpomynalasya Czasczy swey thako my pomozi
bog. — Jako ya tho vyem.

1495 Zap Warsz nr 1689

~~upomínám se, sa se, na se~~
upomínací se

Bog se ja se lyerby upomýna,
dyabel na grecký upomýna.

Shapca Floe 66. 43

~~M.P.K.J.T. 1981.~~

~~Zate usovier l. Nehr. d. J. 2194~~

^x 4. redunch, obredunch, spenordene i vy-
dabiv, i robonigren, i cupon

X
Upominać się

Venientes ad iudicium coram dominis monuerunt pro iurisdicione, vlg. upominali se o pravo, extunc domini iudices interrogauerunt, asserendo : habetis testes cum rota 1400 HubeSad 383

Uprominac' sis

X

Nye wimerzylarz my trzecey roley, a yam sraz
<0> tho byl w pomynal, a o thom wsrthal y thom
* got^ho [x.] wskazacz

1443 Tym Groc. 344

V (numquam eadem bona allo-
quendo)

-----60c
a druge mvszy/21/lem for-
drowacz a to /22/ czyem
dzyerszal zwa /23/ zona y-
myal ymyal /24/ spokojem
wyaczey /25/ nyszly rok y-
dzen A /26/ bandacz ona
sznamy /27/ wgednem domv
albo /28/ wmyesczye kuge-
dney /29/ czerkwy chodza-
cz myl/30/czala any otho
szye /31/ vpomynalatu
gdze /32/ by myala mocz
py/33/tamy naprawye
Azalymy nyemamy podobnye
tho gymyeny dzyerszcz

OrtOssol 44,2,w.20-33, *rim.*

Alpawinać się

X

✓

Upominae fig

Una o tho mylerata, any size o tho upomynala Ord. Acc. 51

V (manuit)

-----107c

GEden czlowyek vmarl y
szostawyl poszobyne zona
y dwogye dzieczy

/22/ gedno dzieczyą vmarlo

/23/ po oczczv agego cza-

scz /24/ od vmarla na ge-

go ma/25/thką poszłą za-

masz za/26/masz Tedy zos-

tal po /27/ them tho vma-

rlym dzie/28/czaczv geden

dom gescze /29/ bylo wy-

nowatho pya/30/cz grzywy-

en oty pyenadze /1/ wyno-

waczczv szye wpo/2/mynal W

opyekaldnyk te/3/go dzie-

czaczą y masz tey /4/ tho-

mathky

OrtOssol 64,4,w.22-30 -

VortMac 86: ✓

65,1,w.1-4

Spominac sie.

Uponimae' nis

Theody zostal po thym vnaolym
druceyazeryu geolen dom..., skthwoep
domu yescere wynowatho pyzer gonyzen,
o thy pyenyadre vponymaly nye wynowey-
crewy opyheolmyery Oct Dec 86 (nr)

Upominaci - exhortari

Ma vszelky pamyatati, aby
celadxi svooya ... ke bozey sluzbo
pripisoval y tex upominat y pory-
vodyl

Reg
1484 Refil. II 717

(exhortetur)

Upominac

✓ nabornego

Bracrya, (!)... yesily morga, maya, sobye zjednac...
maza y — cioryekal... ktorz by ye przyvodnyl
y upomynal kv pokuczye... a tho pylnye dryela-
yacz y tez upomynayacz

1484 Reg. 798

(qui eos ad poenitentiam ... hortetur
... monest et inducat

U porriuaé - monere

Prorok sam byebye v porry =
72

na shvalyuz boga ~~na~~ pub. 145, arg.

~~Pub!~~ 145.

Upominać

Primo commendatur ab induitione armorum
vpomyną naš kv vbyeraniv, gotvye

ca 1500 G1Gn 60

h. 9

Upominać z czego (= wypominać wś)

Dziwica bogobawiora upominała Gabriela
archanioła z onego wesela, kiedy jej syn
zwiąstował Rom. 494.

Upominać

Wielka Majja... proszę upominać
ojca niebieskiego rekący: ... O miłosierdy
ojca, gdzie jest twoje miłowanie siebie?
Roum. 525.

Upominać

Miły Jezu wróciwszy się po pierwszej modlitwie
ku swym apostołom i upominał je o ich krew-
kości Rzym. 600.

Upominaei sig

Stanislaks Questionem contra Cyborium... manu
colg. * w pominał 1400 Praw. IV, № 2257. ~~Stet. L~~
~~Secundo w pominał 1424 Praw. XII, № 3886.~~

Upominae sis

symionides, Sedonichos
in epistola kmetecyl

Dominus palatinus multis vicibus saepe upomi-
nal, quod sibi [kmetrones] statueret

1414 Tyme Lad. 165

~~II 2382~~

ale /14/ nyegestly starsz-
ey szyć/15/strze dano al-
bo wszda/16/no zgey mężem
przed /17/ gayonym Sądem
Te/18/dy przydze młodszą
Syo/19/stra wdal gymyenyą
/20/ gey odczyszny a tho
acz /21/ starszą sżyostra
Smąszem /22/ oszągnąla al-
bo dzyer/23/szala wmyescz-
kyem pra/24/wye Tho gymye-
nye /25/ rok y dzyen Jte-
sz acz /26/ Sżyostra młod-
szą myl/27/czala albo sz-
ya nyev/28/pomynala ✓

to gey nye moze zawadzycz
kv gey prawu podlug prawa

OrtOssol 44,4,w.13-28 *sim*

V (non est allocuta)

ort Msc 51

Spominac' sie

tae v.

-----19c

lath nyema/30/ya tedy ma
 mocz dlugy /31/ foldrowacz
 ydacz yszapla/32/czycz dl-
 ugy wszythkym /33/ obycza-
 gyem yako by /1/ Mogly v-
 czynycz thy tho /2/ dzye-
 czy gdy by latha my/3/aly
 przetho opyekalnyk /4/ th-
 en moze dlugy placzycz /5/
 o kthorych wye szgymye/6/
 nya thych tho dzyeczy /7/
 Aokthorych nyewye mo/8/ze
 szye dacz vpomynacz /9/
 albo onye

Alpominac' sien

przyszchancz sprawa wye-
 krzv o them dludze

OrtOssol 26,3,w.29-33 -

26,4,w.1-9

min.

Upominae' sis

opyekawllnyk --- mosze ollugy placryer...

a okthorych nyewye more srya daer

upomynaer Ortellae 21

(sivadeh)

U p o m i n a ć - informare

Eatenus ipse debita potest solvere, que no-
verit de bonis puerorum. Que autem debita
ignoraverit, illa se dabit informare, moze
sye dacz vpomynacz, prout iuris est, vel
potest pro eisdem facere iuramenta

OrtRp 12, 4

V (exposé)

-----106d

Opyekaldnyczy wszaly tho
naroszmyszlenye

wthem tha /16/ pany wmar-
la pyrwey /17/ nyszly od-
powyedzely /18/ opyekald-
nyczy Potem /19/ masz v-

marl tey panyey /20/ Vpo-
mynal szye /opyekal/21/d-

nykom a by gemv daly /22/
ten ■ szrzbrny korczak

czso /23/ gy vnych zosta-
wyl szwą /24/ panyv przes

zamyaną /25/ a opyekald-
nyczy mow/26/ya acz kor-

czak ten od/27/wmarth

na tho szą zywe dzyeczy
tey panyey vmarley

OrtOssol 64,3,w.15-27, sim.

Opowiadanie

Uromi mee'is

Pothym mer they panyey vnaaley
vponymal sye opyhadnykom, oby
yemu dely then koverak vst ches 96(y)

Myroninai

4

(vromy)²
Secundo angelus inpedit peccatum increpando
peccatum

XV med. Gł W noc 8A v

2 Wyraz nie dokonieramy, tyba = vromij (najsc)

Upominai = arguo

vponi(nay) lay... vsilne

argue observa.. vitupera

ca 1461-62. Sem. 149. v.

Uponinac

Apok III° Ego, quos amo, arguo, carzò,
et castigo, y kasznyò, dicit dominus
et Thimo IIII Argue, absecra et increpa,
vpomi[...] lay [...]vsilne (?? -vszene
??), alioquin si noluerunt argui et
castigari inpii in predicacione (?)

Serm 149v

Upominać się

--- Sdim szedł w koszarach kumiecem a ty
będący starsza najemnie oglasz my trzeci rólę
a yam szę thobyę wpoimyl a o thom wsthal
y thom gothow wlaszacz.

~~1438 72. Bibl. Warsz. 1861. Nr. 25.~~

1443 Tym Proc 344

upominać

J

knędi gyz (slachozycy ^{skresłone} ropomi-
nal) panycy obszyłal

1432 kościan ur 1456

Upominač

A bandzely ~~upomynan~~, moszy then dlug placryca

~~II-1-117~~ ^(or) Hotel 117.

Art Ossel 26, 4

Upominac'

Opiekalnyc then ~~the~~ more dlugy placzyer, o ktorzych
wye, sz gymyenyg, tych the dryecy; a o ktorzych wye
wye, more srye daer wpomynacz ~~ii~~ ^{bff.} ~~ii~~ ^{Ortel} 117.

Ort Orzol 26, 4

more sye daer wpomynacz - se dabit
in formare

Ort. gl. 14

Ort. Kp 12, 4

Upominać się

Gdyś ja, tako podvboxal, ... chca, gey
rolya wrocier y chca, stracyer vszy-
tek xadathek, a nigdy sxye gego
vpomynacz..., pytam prawa, moze by
mye na wysche prawo przywycer?

Art. Kat. 208

Art. Bossol 104.3

~~Art. Kat. 208~~

Upominac

A vosni gi ~~hypominal~~

~~1402 snam. 117.~~ = Bibl Waver
1861 III 34

Upominanie = monitum

~~Prostrany~~ Przekazanym prawym
nym ^{*} upominanym y dostojnym
y boschotnym ustanowionym stworzenym
samiymi rzeczami

~~1/2 xv 1726 y. 316.~~

~~pro~~ (praeceptis salutaribus moniti
et divina institutione formati audemus
dicere)

1426 Msza ^{IV} 316

/.

кратчену[ену] XI

накратчану 3, 7, 9 III, VII, IX

накратчену & VI

кратчену & VIII

накратчену XIV

UPOMINANIE

⁴Fratres, habentes donaciones secundum gratiam,
que data est a nobis differentes id est roszne sc
satis habentes baczcze myaczy, sive propheciam
prorocztwo secundum rationem fidei podlug roszv-
mv wary, sive ministerium in ministrando sluszba
kosczelna wslvzenv,] sive qui docet in doctrina,
qui exhortatur in exhortando wlgariter wpomyna
w|pomynanv| qui tribuit in simplicitate wesz
w prostoszczy...

(leg. w upomnieniu)

1435 GIKazB II 49

Wpomyślanie

49 lw

Dominus noster Ihesus Christus salutaria nobis

(sbawene)

(wpomyślanie)

doctrine tribuens monita quadruplici more dignatus
est informare.

XV med. Gł Wroc 49r

1 vponinane

epor u EB

Vponinane

(vpominana)

71 lw

et dabat eis monita salutis

XV med. gl Wroc 7A r

W dencē im vponinane vaurime
(Tob 1, 15)

Upominanie = admonitio

W karanyu jest grozni, a w upomynanyu lagadmi ~~król. Nr 2154~~

XV med. dent

~~XX~~

~~c = 1448~~

Upominanie 'censura'

censura, klathwa, upomynanye, poxyva-
nye, karanye

c. 1500 Ex. ~~Slow~~ 114

Upominanie

Tedi

Vošni po erwartem upominannu podnosl
crzis, tedi kneec Nicolay choral* porisa₃er
a Pasek tego nechczal za pravu₃ p₃nigier.

1398. Bibl Harze 1861 III. 34.

Upominanie - *monitio*

(*monitione*)

Taki zapyszeza za wspomnianym *ma elyanth*
bycz *Sub. 3.*

Upomnienie

26

szew mądrosozy napelnionych z radą, z dobrym
rozmyslem dla pokoyv pospolnego y opory koscziel-
ney, nocza szlrbv obv stron wkładamy między pa-
nem królem a tezz biskvpem:

4/ /2/. aby gdy kteri drapyczoza / dzesyaczi-
ny abe gwaltownyk rzeczy kosczielnych byli nale-
szen, ma byca vpomyenyon klyatwą z vpomynanym;
saprządą, aczby leszal w klyathwie nymc szeszez
miesyączy, tedy knyecze pod nym badaczy, którzy
dawaya dzesyaczyna, mayą bycz s panem kiaczy
asz do dosyczczynienya. A gdyby tezz nyektora
Bisk 4

Opominanie - requisitio

Skarwiemy is yestibi... zyemyanyw...
smialbi wnier... do miesera sązdownego
zbroino... a iestirebi na opominenye
sązdriego ~~nyesredt~~ albo yestiby onei
zbroye od siebye nyebodal... takow...

~~H~~ replacric ma [decernimus, quod si aliquis
nobilitate... cum armis... locum iudicii
intravent et ad requisicionem iudicis...
arma non deposuerit... talis.. solvet..]

1498 elloc ^{P. 100} Hps VI 273.

(absque absolutione) -----61b

/1/ Gesth ly tho gymyeny
/2/ starszey syestrze y
gey /3/ maszowy wszdano al
/4/bo wszdano przed gay/5/
onym szadem a odzy/6/ersze-
ly ge na tho rok /7/ y dzy-
en bez nagabanya /8/ albo
wpomynanya Te/9/dy tho ta-
kye dawanye /10/ ma mocz
myecz a mlo/11/dsza syost-
ra nye moze /12/ ktemv gym-
enyv przy/13/dcz any go
myecz

ale nyegestly starszey sz-
yestrze dano albo wszdano
zgey mazem przed gayonym
Sandem Tedy przydze

OrtOssol 44,4,w.1-13

Jan. X.

Alpominarie

Upominanie

zestly gymyemze srtuorrey sryestve...
denu... pred gaynym redem, oya dryly
ye me tho rok y dryen ben nagebenya
y upomymanya, tedy tho telye
denye me moer myer (ortelce 52 (st))

≡ doučenie 27 apr 1893

Upominanie z dŕugŕ - exactio

A opusurmi syodne lyato a z dŕugŕw ŕpomyŕa-
nŕa wrtelkey rŕki 13% Neh. 10, 31.

(dimittemus annum septimum
et exactiŕnem univerrse manus)

W rŕdu siŕdneŕŕ rŕmecharny i wyŕigga-
nie wrtelkej rŕki

8337

Upominanie

Długos upomynanie exactionum (Neh ¹⁰ 6, 31)
(dimittemus annum septimum et
exactionem universae manus

ca 1470 Ham L ^{ub} 103

Upominanie

Teďi voľni po ~~ezwartem~~ upominanu padnosť
erzis, teďi kmeer ~~mizolay~~ cheral prisitper 1402
Mark. 117.

Bibl Wenz 1861 III 34

Upominanie

dubl.

~~Tedi nosni po, chwatem
upominaniu podnosl spis
1402 snatk. 117.~~

Uphonanie of. Nieuponi-
name

Upominek 'arra'

1

arra upominek

arra, upominek, of. donum

c. 1500 Erz. ~~Stow~~ 114

Upominek 'memoriale'

2

memoriale, upominek

c. 1500 Era. ~~Stoa~~ 114

Upominek 'monimentum'

3

monimentum, upominek

c. 1500 Erz. Slow 114

Spomines.
~~*spomines*~~ 4

lodziec, radzyska, pod
nieta

*incitamentum (probud-
ka albo wprawynek)*

~~Brückner Kaz. 3.~~

~~Bozpr. 25, str. 156~~

~~Pat. I 175. k. 194~~
~~polowa w XV~~

pat. XV, R. XXV, 156.

1406

Upomianać

1

Przekazanym słowom w pomysłach:
[myśl] y dostrz^{li}żonym wstaw (język)
słow (osobny) lychom ssmyle (mówcy)
(praecipis salutaribus moniti et divi-
na institutione formati audemus dicere)
1413-4 Issa 263,

napomymany 3, 7, 9 III, VII, IX ^I nim %

wpomymany XIV
napomykany VI
upomyany VIII

XIV: napomyany

il pomionac'

Serm 442r

Benedicta ru in mulieribus et bene-
dictus fructus ven<tris> tui Luc I.

Nota Sicut preceptis salutaribus

~~xxx~~ moniti et divina instucione

formati audemus dicere Pater noster

iaco prziczazany[...] [dus] duchim

vp(o)meneni a bo(s)kim vstauenim

(~~odczytanie niepewne~~; vstaweny ??)

Upomionaj - arquere

/Dan bag wezrzal gest na myf... y ŕpomjonel
gest kryebvqwevryor BZ Gen. 31, 42.

(arquite)

W stropowst cig

8338

Упоминанъ, с

Hec, gl. sc. scriptura, qui sepe legit, recolit, que
nequiter egit et gemit, gl. recolendo deflet.
attonitus, que recolit monitus gl. avisatus
* vponymomy

1466 RXXII 21

b 282

Upomionac

albo ter nyeporlusna

Bracia nyekarna [maya upomyonac ei try-
kroci

1484 Reg. 722

(monitis trina praeveniat)

Upomienie

My przywołujemy Boga y takeysz naszym panom
raderam posłuszny byj w dne y w nocy. gdzekoly
nasz v pomomu (!) II $\frac{1}{2}$ XV Zab. 539.

Upomiongi

v pomyonyony v v r n g e

red with rony galy lye slye.

~~Ev. ex. xv~~ ~~ST~~ ~~XII~~ 296
Ev Lam

v (admonitus Mat 2, 22)

W. nepomyony

Mat 2, 22

Upominação

avisare i. premonere, ~~avertere~~, upomynac
nac

c. 1500 Err. ~~Slov~~ 115

wyd: por. PF IV 786

upominać

Tako gim pomozi bog ý fwãti |
crzilz. Jakotho fwateczò ýze kedi
(140) [[Broniflaw] Przibiflaw Pýotro-
wfki | vpomonól rokome Broniflao-
wý | [[tedý] wzalogò tedý ýefcze.
newe|dzał zakafný Crolewfke

1415 Košicam nr 531

✓ Upomienieć upominać

Yakosmy przy tem bili, gdy pan Sigmund

kladł penandze s pełna pyōtdzeszyanth

grziwen groszy szyrokyeh a pyantdzeszanth

grziwen pospolitich, w pyōtek przed sobotō,

na ktorō bili w zalogō wyachacz vpomye-

nyeny

1425 Pyzdr nr 788

Upomienię

Tako mý pomofzÿ bog † | ÿakom
natho woÿthka ofadzÿl | ÿlmÿ
963 myal [[fp]] szbudowacz | ÿothom
{gÿ} vpomÿonal nÿfzly otem|ne
szed anÿm gÿego okroda | wſzal
naktorim mal ſedlycz | ale wſyczko
ſpelna dzerſzal

1427 Kal nr 963

Upominać

1536

Tako gemu po | moſzibog † Jacom
vpominał pana pyotra | obrzycz-
kyego ſam oczwycze abymi | ya |
viprawyl oczydowky oth Jochny
pyrzvey | nylz namnye zydwka
prawem przedo | byla zaczem zayn
razyl zapolfchofty | grzywny gy-
ſcini Jako gego lyft obmawya |
apolfchofti grzywny lichwy |

1432 Pom nr 1536

Upramianšč

1

Kedy ... kumyar sz wley ... sbjery ...
thaky sbjescra ... ^{ma...} (w) radre gayonem
... vpramyenyon byz, aby me me
dedryna sz uworyl Jul 80

(debet ... ewcani)

Upomienięc

Bardziej ten slyek ... gossiy czynyl
posredzaniem wloz ... ^{pod kolumny lioty} pan ... wpo-
myenyony baczec, prawo polsce.
nyu ... me wczynyc

Jul 80

(~~tenditue~~ (requisitus))

Upomnienie

Gdy przez gidy pani upomnienie

* bandi, nabył przez strasni bandę
wymowa
Tako, jako wlostone wolothi dzya-
lacz obykli.

Jul 110

(requisiti fuerint)

U pomionaci' sie

845 Tako nam pomozi bog y fwã|ti †
yko (!)¹⁾ tho fwatezimi yako | Szÿ-
man y Szczepan Szÿbanowi | dzezcy
poziczilÿ v mÿkolaÿa Tho| (168)
miczkego lodzÿ, agdy<fzã>²⁾ | gim
ÿe vpomonanl <tedy>²⁾ | fzlÿ na-
gego dom zof<trø>²⁾ | bronø y fda-
ÿaly mu fla<flo>²⁾ | wa kuczczÿ
gemu y gego mateze

1/4/2 Pozu w 845

Upamianaj - ammonere

Prores erthirri latha nyagi nye bil opomyen Fon ...
o gymyenyé Jul. 37.

(nunquam fuit admonitus, †

Orici 26: nye hyl nagalan

* 'pozysé' niepolic' powanni odowym
a. rapmialeniem pow

Upomienięc

2

Franciszek Inegonowy przyjął
dwadzieścia czwarty preny-
ce, gdzie rozszedł wspomien-
ny naje othdal v list 37
(List 27: gdzie to czystokrew wspom-
-nal Franciszek

(ques, pluries monitus, non restituit)

Upominať - requirere

(requirere)

Nagod sa nastoynovera upomynaga na provi (švagich
szaradoid, aby. sladem) (slodzeja) goncer genu pomogli.
Sul. 39. Pan. upomynany byer, prau kotke
Lnym ma vyznyer sa gdi pres zick pani
upomynany bandi (1) robje pres stmasi
banda 110.

(Dial 28: s pylnoveru gsm pobodnyl)

1. 2. domegci nj, stera nj, wryuci porwaj

Upomienge
Upomienac

predictus dominus

D-nus ~~Jacobus~~ ~~de~~ ~~Vi~~ ~~ar~~ ~~at~~ ~~is~~ ~~po~~ ~~ca~~ ~~st~~
suum testimoniale, qui alias
wpomyanal isci ^(i.e. iscey) ymyenyv

1456 Stapp. IX, № 536.

cf. Upomienge

STAR. Prawa pols, pomn. T 9

~~62~~

Piekos. Akta sadu lenś.

w gród. Goleskim r: ~~1456~~ № ~~536~~

Upom^{ianaci}~~enie~~

Sulo

24

szew nadrosczy napelnionych z rada, z dobrym
rozmyslam dla pokoyw pospolnego y opory koscziel-
ney, moza szluby oby stron wkładamy myedzy pa-
nem krolem a teaz byskvpem:

4/ /2/, aby gdy ktori drapyczoza / dzesyaczi-
ny abo gwałtownyk rzeczy kosczielnych byli nale-
szon, na bycz wplynyenon klyatwa z wplynany;
zaprawda, aczby leszal w klyathwie nym szeszes
myesyaczy, tedy kmyeoz pod nym badaoczy, ktorzy
dawaya dzesyaczyna, may, bycz z panem klaczy
asz do dosyczyczynyenia. A gdyby teaz nyektora

(mentione in excommunicatur)

Управління

Управління - монополія

Старшина державного на вихід з промислових підприємств
з встановленим б'єж. 4.

Upomionai'

WG: vponny[^u]nsl

~~***~~

Upomyonai' = repetit^u

wwr. lub.: w[s] pominai

1471 Manuel 190

(et erit... sicut qui repetit, sic
qui debet ~~xxx~~ Is 24.2)

Is 24,2 V: kedue... joko ktory ni upa
mine, tek ktory dluhen

~~Wpominat~~
Upominaci

457. Jaco to swatecimi iaco Przedflaw
bil wżemý | mimo trzi lata a nigdi
moyka maczka | y yarofflawwa pra-
uem nýe vpomonol

Ul. 558.

1414 Kol nr 457

Upomionaé

Jaé

~~Przedslaw bit w seemy mimo trzi lata, a nigdi...~~

Yaroslawa prawem nyp upomonal 1414, AKH. III, 234.

= Kel nr 457

Upomionek ?

number 112

gl. doctrinae tum
8r

Demum regularium et monitionum, gl. informacio-
nis evisionis vpomyonkow, oblita musca, quietis
impaciens / cum in aranea laqueum incidisset,
rea cepit lamentari de indice.

XV med. RRp XXIII 279

k. 265

wg ~~Wojasa~~

upomionek

Musca sic ^{in part:} Certe magna sunt
^{deducis}
valde, que interuis(?). Mox ille, ^{et} sc. aranea,
responsit: Verum est, si hoc facis, non
^{nois}
^{in genium}
intellectum(?) bonum omnibus facientibus
cum. Demum (c. d. %)

Упомини́ = moneo (упомна́и?)

1

8

~~Исправда посрѣди, прикрасанымъ збываюымъ
упомненыи у доухотвномъ уставыемъ стѣн
рѣны, лѣшомъ стѣны мовыя. ~~Ис. бд. 65.~~~~

(praecipitis salutaribus moniti et divina
institutione formati audemus dicere)

впомненые [ны] емы XV ~~Ис. бд. 65~~
напомнаны XI ^{post.} VIII
впомнаны III, VII, IX напомненые VI
впомнаны IV напомненые XIV

Upomnieci - ammonere (admonuit)

Nyleral, any kyadi go upomnieci Vyamin Slovem
o plothi prerozezane Sul. 36.

~~nygdi nye bil upomnyenon o rzevi ib. 37~~

V drial 25. nize gest nygdy
nagabal

Upomniei

Mingla loss lala ~~ku~~ rokom plaarena, qui
go nigdy ne upompal 1408 Dietk. 359.
Pomn nr 661

Hypomnema

opere
mensis,
pochwała

powołanie
godności

Pri

Præconium pofalenie, oppatzenie,
wzpomnienie ≈ 1500 R. XLVII, 344. ≈ 1003

Primum erit præconium, id est pofa-
lenie, secundo erit opatzenie,
tercio *wzpomnienie

Cart. 2394

Pomocine 'utriusque pmo.
cy, wprawy, auxilium, adiu-
ventum alicui datur

Upomoc

x zachowaj cois dla kofci, dla ubra
nie karmis, wieszme

Tanye iesu criste... aby nye patryl
grecy narre ale na wyazę eryekwe
twey ktona] podlug twey woley upakoyez,
upomoc racz! (Domine Iesu Christe...
ne respicias peccata mea sed fidem
ecclesiae tuae eamque secundum tuam
voluntatem] pacificare et coadunare respi-
cias) digneris)

1924 Intra 3. 64

pomoc & VI, XII, XIV

III

Upomoc = coadunio

Msze III

Panie Jesu Chryste, zensre reklesz apostołom
twym, pokoy moy daja, waam, pokoy moy osta-
wgam wam, aly nye patrzył grzechy nasze, ale
na wyara, cze reklesz Twey, ktora, podlug Twey
woley upokoyer, upomoc racz. ~~yan sigwen etc.~~
~~Mac. Dod. 64. 1/2 XV Mac. Dod. 64.~~

Upora

(x. *Tamania nequity*)

A kthory by czlowyek thogo/sye pokussyl albo smyal
zkostowaczy swa upora, ma tho pewnye wyedzieci...
yze wpadnye thaky... w gnyew boga wszechmoga, crego

ni quis autem ^{1484 Reg. 724}

(Hoc attemptare praesument)

upor, uparte niepotrzebnie, su-
awolosci

Upornie-(animo indurato)

Bandze li fu heze klyanthve stacz upornye!
thaz kmjeere k'z thazisz pannyz mayz bycz
thasz klaneri Sul. 4.

Упроще

всехъ, навалне, упроще - импортне

~~Arch. 101, 485, 111~~

ca 1935 JA.14.485.

Упорниѣ - importune

te citat pro eo, quia tu partem bonorum
tuorum ... , te concernentem, importune
alias упорниѣ tenes, que bona
partis tue iure terrestri ... propter tuam
non servicionem ... ad expeditionem
bellicam ... sunt devoluta.

1498. АКН. IX. 324. sim. ib.

Upornie

Si vere pertinaciter, voporne, participat

XV p.post. GlDom 62

Upornošci

et si ultra aliquis Christianus sua

temeritate alia upornošcia aliquem

(ca 1360) Kad WP. III, 93

1554

Iudeum pro talibus rebus inculpave-
rit al. * obrynyelby, tunc eis ius

tale datus

COD. DIPLOM. MAJ. POL

T. III, r 03. 1360 str 93

15

1 x mawruca miewepe, melraucio
2 mawruca, mawro

Upomocē

Toi O

Ktory by brath nyekamy... a po trecciem
upomyngenyv thral by w szvey upomocay
pokutky y karanya nyeczacz przaczci tedy
taky ma byci ydan... visitatoroy

1484 Reg. 723

Uponosié 'contumacia'

Primo ^p Propter contumaciam, id est
wponoschy, quia unus alteri in con-
c. 1500 R. XLVII, 372. 591

592: wspoter-
noscer

silio non uult cedere

Uporność 'audacia'

1

audacia, uporność

c. 1500 Erz. ~~Slow~~ 115

J. odwręca, odwrotność, siwistość

Uporność 'contumacia'

2

contumacia, uporność, krąbrność

c. 1500 Etz. ~~Slov~~ 115.

] handzić, upór, uprzedzanie się, krąbr-
ność, upórzenie niepotuszczenie

Uporność 'importūnitas'

3

importūnitas, upornoscz

c. 1500 Erz. ~~Slow~~ 115

J. 1. niedogodności, dohualivnić, beruzgled-
ności; 2. niestajaca, cisła poiba

Upornosť 'peruicacia'

4

peruicacia, upornosca

c. 1500 Erz. ~~Stoa~~ 115

7 uytroctwic, statwic
upor; roictwic

Diē 15

Uporny - importunus
wylekcyjny...

✓ Dżes baktywos a uporna, gych semyloses!...
Wyerzan stuo obikli odnowy 28. Sub. 28.

✓ (per... importunam ... audaciam)

Uporny

2

Prosecny, vporny = importunus / 1466 / P. xxv, 13. 165

Sic importunus, gl. contrarius prosecny,
vporny, fit, gl. sc. coluber, magis

x 2 'opseciniczaj sz, oporny, (wzrostowy)

Upromy 'contumax'

1

henty, uparty, kungbony

contumax, id^{est} superbus et iniuriosus et
contemptor iudicij, upromy, crabny

c. 1500 Err. Slov. 115

↓ nepotuzny, upromy, kutyjcaj sij, zuchov-
ly, berachny, henty (temerarius, rebellis)

Uporny 'importunus'

2

2, dolunahny, rudnosty, sustavny

importunus, uporny

c. 1500 Err. ~~Saw~~ 115

Uporny 'obstinax'

3

obstinax, uporny

c. 1500 Erz. ~~Slow~~ 115

obstinaculum 'upor'

Uporny 'perlinae'

4

perlinae, uporny

c. 1500 crz. ~~S100~~ 115

2 mensisty, uparty, wisty

Uporny 'peruicax'

5

peruicax, uporny

c. 1500 Erz. ~~Stoa~~ 115

uporny, niernordowany, uporny, uporny

Uporny temerarius, presumptuosus, audax
industry revolutionarily, aw-
nyphandu. Gandhi, industry

6

temerarius, presumptuosus, audax,
oporny odusims
meintresomy
industry,
industry

c. 1500 Err. ~~Stow~~ 115

Uposabiācī-

Uposabyat = vendicat § 1451 / R. xxii, 41. 323

(Estimet, sc. daemou, imo reum, sc.
hominem peccatorem, tibi vendicat,
pl. usurpat, appropriat, ergo trophaeum,
sc. super Christum)

V = (R xxii 26: sposchabia)

'mnywlasany' sde, aliquid suum facere,
tibi vindicare

Upoztuchaci

Tegdi Moysesz wyprawył wswitko
synowu izrahelskym, ktorysz
to nyz upoztuchaly gego, pnez
nfdrenye duchu

B 2 Ex 6, 9

(non acquieverunt ei)

W utuchali

Упорядки

Она сыновья и внучки мои
упорядки <aj> и мои о. како
устройства персонала

BZ Ex 6, 12

(non audient me)

Устройства

Upōsluchac̃

B 20

wpsluchay - acquiesce. B.

~~ca 1470 AD PK, V, 11~~

Mam dub 12

(var. bal.: postluchay) → P 2:

(nunc ergo, fili mi, acquiesce con-
siliis meis Uen 27, 8)

Uen 27, 8

q. xxiii 134 acquiesce...

cf. Postuchać

W: przestani me wstrze mojej

Uposłuchai - audire

Faraon... obczypany słowem y nyc uposłucha
gich W32 Ek. 8, 15. ~~Owa synowie Jerahełszy
nyc uposłuch[aj]o mnye sb. 6, 13. Zalamy dylo
sre gest słowem Faraonowo y nyc uposłuchal
gich sb. 8, 19. Nyc uposłuchaly gego sb. 6, 9.~~

v yakossz bil pan przyharal
(non audiret eos)

W uśłuchst

8339

Uposluchaci

Zaturndrylo se gest srece flavo-
nowo y nye uposluchal gich, yako
bil pan prykaral

BZ Ex 8, 19

(non autint eos)

u postuchet

Upozwaci

Woczecha Starogrodzkiego Jina ne uposzwana
podlug prawa 1401/sek. 44.

= Jozn nr 505

upozornac

Jaco cest Biserhor ne vedral,
kedi upozricano s fe dredi ni o
mlin a o yenero

1396 Porn nr 318

Opozywać

Piek VI 251

cf. Upozywać

KsZPozn nr 2457

upozywać 3x

~~cf. Upozywać~~

~~Upozywać~~

Et tractati dominum petiverunt terminum,
Wporywac

Posent citare dominum Idwigem. vlg. Wporywacz
1396 Lek. I, No 2246. Martinus petivit sibi
~~dari terminum, donec principalem p[ro]cederet
ad iudicium citaret Wporywacz 1407 Lek. II 317*~~

d. Wporywacz - była tu jedna kartka
z Lek. I nr 2171 = 1396 Prze nr 318

* d. Ks 2 Pan nr 2457

Uprozywać

505. Jaco to fwatcø iaco voczecha | Sta-
rogrodzkiego¹⁾ fina ne upa | (75v)
fziwano podlug prawa kedi [fz]¹⁾
fzø | prawo dzelilo odluk ofmina-
cze | krziwen |

1401 Pan w 505
Piek v̄ w 138

Uposywać

553 Tako gim pomozi bog | y fwanti †
iaco to fwat|czø iaco Micolagew
czefcz | [vpofil] vposiwal. paną |
nakelfzkego, o yatka¹⁾ ywfi|dko
[fp] fpofze niz trzi lata Źwzili |

1403 Pan m 553

Piek vī m 399

Upozywać

Domini iudicio regali presidentes decreverunt, quod ipse dominus Mikossius hoc omnes, qui ad eadem bona ... ius haberent, debuit citare vlg. vposziwacz iuxta terre consuetudinem infra XVIII septimanas 1405 KsZPozn nr 2457

1
1405 V 257 upozywać: vposziwacz

Upoznać

Dominus Martinus petiuit sibi dari
terminum, donec principalem, yssacra,
ad iudicium citaret wpoznać

1407 Sied VI 317

a b c d e f g h c i j k l m n o p r s ś t u w z z z

Uprarowoi sie
die Erzählung vom König Manasse maka.
ronisirt; gdysz sya tess ille rex oppro
broval v onym tarcyr, ^{petyt agnam ~~ist daretus~~} ^{ubi bibere} a tako opyrosy
nya y sredehl (darunter slemv sla
robotą placzą)

Velker B I 69
ca 1500 ~~DA X 384~~

171

Br. Ält. pln. T. Arch, X 384

bibl. Racz, rkp. nr. 161 k. 165 b.

Quadragesimale GLOSŸ

ok r 1500.

96

ms 166.

Upracować

Xpus cecidit in terram, ... quia fatigatus,

upraczo(wan) et debilitatus erat, et post pusillum
respirans videtur et confortatus assurrexit et
cepit extruere sanguinem

vgl Kar B I 80

ca 1500 ~~JArp X 204r~~

(16.6.)

~~Upracowania~~ ^{ujacy} ~~Upracowania~~
~~Upracowani (Upracowani sio?)~~

Upracowania ^{XV p. 100 st.} ~~Upracowania~~ = sollicita es ^{H 1/2 XXV} R. XXIV, 374

Et respondens Iesus ait illi: Marta, Marta,
sollicita es, utpracowania ^{ujacy} ~~Upracowania~~, et tur-
baris erga plurimae, potro unum est
necessarium (Luc 10, 41)

Uj: troszczysz się i fraszysz około bardzo wiele
Uj: troszczysz się i niepolesisz o wiele

Uprac

Stenace srs ten tho ind pred tobk spoueda a thy se poreremay.

Abier any terre woge odrene vpraly Gn. 174, 6.

y cisto se mely

Uprać 'abluere'

abluere, uprać

ca 1500 Erz. ~~Stos~~ 115

Uprawa

Ago super te ex parte domini ducis pro eo,
quia nad uprawa, vel przez uprawa, cum do-
mino duce... non debuisti aliquo oneramine
kmettones (ducis domini) onerare.

ifuska II. 106. 1452:

1452 Tyn ~~106~~ 46
Lad.

Uprawa

Atgo sup. te ex parte dm. duce pro eo quo.
nad uprawą vel ~~pro~~ przez uprawą cu.
dno. duce Bolesław no. debuisti aliquo
onerar. kmethos.

A. Jank. 1438-72, 1453. Bibl. Warsz. 1861. III. 23.

toż wisim datur, na, wzmied 1452 Tym Sept 46,
ale jest chyba tyż samą

Uprawa

'układ ziemski'

Statuti terrestriis a. wprawy szrenskiej 1427. A.K.H.

III, 337.

Veniens Nicolaus Kmetbo de Kyanczyn
coram iudicio dimisit tota frumenta
hyemalia al. ozymyna ibidem in
Kyanczyn sita super integro manso
nobili domino Petro Secora de Gay
al. ... cum littera procuratorii rationi
statuti terrestriis al. wprawy szrenskiej;
quam non potuit facere et recessit
perpetue ab eisdem frumentis

Uprawca

7

~~Uprawić~~

venientes gwawarscy coram nostro
iudicio regali

384. — Szaftanpily y pana Jana Verze-
nicz|sky yfze on iest profzen ale
onŷ fe vpraw^{ca} icze fthaffkem luboff-
kym rog *alias* do po|roczkow o dze-
dzyna byefzdzrowfka.

1398 Pam m 384

Lek sz i m 2707

Uprawie'

Warkoer g'ej... rawidy dobre spleciony,
uprawiony i perorany [trice verso capillo-
rum... habiliter inflexe, non solute nec
distracte, sed semper bene fixe] Rom. 42.

Uprawic

30

2

może przesadzić, komu chce. /

15/. Z czego ma być dzeszyaczina dana.

I też gdziekolwiek plug w ogrodzech chodzą albo na polu, tlv dzeszyaczina ma być spelną dana, wygąwszy rzepą, mak, kapustą, cebula y gyszce wszystkie ogrodne, na które motyka albo rydlem rycz nogą, z tych dzeszyaczina nie jest.

16/. O dzeszyaczina konopną.

Dzeszyaczina konopną tako wstawyamy. Gdy kuyecz czalym plugyem, w kterem ma woli albo konye a orze, ma dać wprawyonych konopy cztery.
Dział. 5

Kythy (det gnathos ligaturus canapi parvati)

Sul 4: powyższy dacz szthiri kythi konopi gothovicki)

Uprawić - parare

Ma daz uprawyonyes konopy orbyory kyty briad.5

It. m., quod ducit una Szydorova testem B. Juska-
um de Kłoski. Rota.)

Uprawic
✓ Sic medeus, sicut sicut)

Testifico, quod Szydorowa uprawila de islo rōcho-
gemstwo 40 to dampnum non habet 1393 J/paw.

IV, № 171.

Cf. Wyprawic.

Wprowić → Uprawić

Jaco to swatec, iaco pany Margozatha
Symana wtranczila in dimi diam
decimani marcam, a sz tego
go ne ~~wprawila~~ 1401 fiek ~~71 38~~
Jozn ni 494

2

Uprawić

O kthore zytho i o owesz Marzey na
Szepeana zalowal, o thom gy ga
s nim uprauil, efore ne mal
man o the zalowacz

1424 Kolmar II nr 395

Uprawic

3) { O kthore zytho i owesz Maczey na Sze=
pana zalowal, o tho gy s nim vpravono, esse
^(nyn o tho)
ne mal zalowacz 1424 K. A. II m. 395.

~~1) { O kthore zytho i owesz na my Maczey
zalowal, o thom szo ya s nim vpravil,
esse ne mal o tho zalowacz~~

~~2) { O kthore zytho i owesz ib. 1424
Maczey na Szešana zalowal, o thom
gy ya s nim vpravil, esse ne mal
nan o tho zalowacz ib.~~

Uprawić

Okłócić dom na mię Jucusz
załować; i tenem gaz z tobę
wprawić, essem ymal wy nem
sedrecz do swantego Jockecha

1426 Ks Mar II nr 1977

Uprawić

~~O kłhori dou na mę Jacek zalowal, o tem
ya s tobe⁴⁾ uprawa, ezem ymal wy nom sedzeer
do swantego Woorecha 1426 Ks. M. II nr. 1971.~~

O kłhori dou Jacek na Pawla zalowal, o tem
ya ye⁴⁾ uprawil, ezem wy nem ymal sedzeer do
Swantego Woorecha ib.

1426 Ks. M. II nr 1971

4) ycedmal d.

Uprawic .

1) { O kithore ofhbiore slodree Bronisch
na mya saloval, o them ya s nim
sprawyon, esse na mya zalovacz
nye zmyal

1435 Ks Marz^{III} 1573

Uprawié

slodree

2) { O kthore otkbiere Bronisek aa Visichona
zalovyal, o tom ge ya upravil, ~~o kthore~~
~~o nim upraveyon~~ 1435 K. M. III nr. 1573
ess many nye ynyal zalovacz

Uprawić

3) { Okthore othbicae slydrec Bronisch
na Vischona zalowal, o tho on s nim
vpravyon, esse nany zalowacz nje
ymyal

1435 Ksiaz III nr 1573

Upravit

4) { O kthore othbiere sladree Bronisch
na Vischona zaloval, o tho on s nim
vpravyon, ess nany zalouacz
nye ymyal

1435 1/2 Mar III nr 1573

1

Uprawić

O kłopoty z tym i o cześ na miś Maczey
załował, o tym się już z nim upravit,
esse me mal o the zallowax

1424 Ks. Nar. II nr 395

Uprawić

O kthorci dymek na mój Andrey
zadowol, o thom seró goe s nim
vpravit, esse ne mal moe mój
zadowolacz

1925 Ksiaz II nr 1253

Uprawić się

Okłhori ~~chymek~~ Andrey na Marerina zalował,
o tho sro s nim uprawit, ezre ne mal nau
zalowacz 1425 Ks Mar II nr. 1253.

~~sinarib~~

~~Okłhori chymek na mō Andrey zalował,
o thom sro ya s nim uprawit, ezre
ne mal nau mō zalowacz~~

~~1425 Ks Mar II nr 1253~~

Uprawic

(wat. lub: opraszysz, ogniem)

Uprawysz ogniem = torrebis (si autem obtu-

leris munus primarum frugum tuarum
domino de spiciis adhuc viventibus,
torrebis igni et confringes in motem
sarris Lev 2, 14)

MPKJ. V. 81

Uprawic' cf. wyprawic'

Wiskroci' a'fata'is spod' Uprawic'
ma'is' pod' Uprawic'!

Uprawienie

2848. (253^v) Jacom ya ny^Ysal pov^Yprawenyv (?) panskem gindze
geno thv, gdzem pirwey zaoral. — Jaco ya tho wem Eze waw-
rzinecz ny^Ysal² pov^Yprawenyv panskem gindze geno thu, gdze
pirwey zaoral.

1428 Zapława nr 2848

(wat.: nye oral)

Uprawizna

89. [Jaco pritem bili] [iaco przitem bil] | Jaco Jandreyg podal Byal-dane¹⁾ | fzito fgeyg uprawizne. *Kmethones alii quatuor in testimonium dominicelli.*

1) L. 968: Grewfien, Byalidame

1391 Pozu nr 89
Lehsa I nr 968

Mprawiżna

344 <Czfo> Maczey przetho do^{mi}nicoui
woli ^{Łzi}vani, ifz | ne obranczil fza ni-
gedna vpravifzna.

1397 Pozn nr 344

Lekin i nr 2299

Uprawyżna

473. Jaco to fwatezimi iaco Olbrachth|
nemal v Jacuffa volnego polu¹⁾ |
fl[a]l[e]dza, ale mu noczo sbegl fge-
go¹⁾ | vprauifzno y to mu fzito
fdzil.

1400 Pozn nr 473

Piek v nr 92

Uprawizna

2. Jaco to fwatczø Jaco Staffzek
szedl | precz nęucziniw kfzeney
uprawifny

1386 Pozn nr 2
Loksz nr 67
7A IV 178

M prawdziwa

144. Jaco to fwacza [Jaco woczach] czo
ftafek [fwal woczachou] {mene}, to
ieft fwal, isz mu | ne vezinil ni iedne
vprauifni¹⁾ | itego^x otbegel²⁾.

1393 Pazu nr 144
Leksz I nr 1446
Hube 26 nr 206

Upravixna

— iaco to swadera, iaco Potrovi
Siban ne karal mu preer spredrini
a ne postampil zego žene upravixni
a ne bil vojvodin celovek
Poru. 1403 Bibl. Wern. 1857 II 800 pryp.

Uprawiana

726 Tako gim pomozi bog yfwanti | †
iaco to swatczø iaco Mirek .| bil .
stafzkow . czlowek, kedi gi | wfa-
dzal . wclodø anjmu ni | gedney
vprauifni vezinil. |

1403 Poru m 726
riek V i nr 458

uprawizna

Jaco Bawor dal Janowi przedacz |
Szoltiftwo zajcztirzi mefzancze do |
browolnye, an nepoftopil yemu |
vprawifni ifzedl przefyego voley |
precz

Piek. nie notuje.

1405 Kościuszki nr 285

uprawizna

Jaco Barthofz obfilal pyotrafza, |
bi mu kmezza wrocil czfo mu |
vprauifni nyeuczinił^{a)}

a) Piek. 1278: ne uczinil.

1408 kóscian nr 375

Uprawizna

anthosz
B, obital pyotraka, bi mu knecra wroerit, erca
me vpravizni ne ueritat.

1408 Piek. ~~Kosó~~ 366.
= kosciom as 375

p. lei pravitna

Uprawizna

Jaco Potit^[t] bil Nicolaiewim
Czeziradowim soltisseem

y posedl. y prowadzil sz sgego
dziedziny, ne postapjwsy gego
vzitkow anj vprawj snj przez
gego zapoweda bandance gego *ordowecz

1412 Pyedr nr 357

Uprawiana

699

Tako gim pomozi bog y fwanti | †
Jaco Ja to fwateczø Jaco Jan | ne-
wicradlize nocznø rzeczø otpana |
Jacoba Sokolniki ne postapÿfwfzi |
nigedney vprawifzni

1414 Pan w 699

uprawisna

Szczeci... de Tworzianiczo

Tako¹¹ etc¹¹. yz Marczyn¹². poftan-
piwizy | panu yanow¹³ vprawiz-
ma¹⁴ y lzedl¹⁵ | doTworzianicz¹⁶.
yb¹⁷ tam fecz. | nedzel. apan.
Jan go wedzal. | awtem go prawem
nencahal

14) uprawisna

1418 Koscian nr 708

Uprawizna

980 Taco etc. yaco | philip neofzadzil
rolej fladu wtworkowe | any fza-
ney wprawifny vczynil

1419 Pozu w 980

uprawizna

Jaco cziffo² Jandrzych przedemv³
zadal⁴ prawa | na Stacha⁵ carcz-
marza⁶, ten⁷ yvff⁸ byl Carczma⁹ |
przedemna wfdal yvprawifna¹⁰ pof-
tampil¹⁰ | nyfli¹¹ nayn¹² p^{ra}wa po-
landal¹³ {Et}¹⁴ alii scabini <n>a fta-
ra przyffang recipere¹⁴, non iurare,
quod penes fuerunt.

1424 Kosciarn^w 1103

Uprawizna

~~Klaszerek sredni precs, no uerinio kuzeney
uprawizny 1386 letu. I. No 67. Jandreyg
padal Byaldame sito f geyg upravizne 1391 No 968.
Kassey forsetho Dominiconi wali uerit, ite ne
obranivil ka nigedna upravizna 1397 No 2299.~~

~~ne uerivil ni jedne upravizni
doza 1393 slube 26. 19~~

~~Cf. Uprawizna~~

Uprawy - fringere

(*ex David*)

Rozdzielił^v w^vzr^vem... upraw^vo^v w^v olej^v z^vem^v BZ I par. 16, 3.
(divisit universis... fruxam oleo simitam)

Uj: i białe^v makę w oliw^ve smazonę

Cf. uprawić

8340

Uprażyć

Upraśysz ogniem (w. kal.: uprawysz
ogniem) torrebis (si autem obtuleris munus tri-
marum frugum tuarum domino de spicis adhuc
virentibus, torrebis igni et confringes in masam
faris lev 2, 14) ca 1470 Marmant 32

Uwaga: ale jeżeli ofiarujesz dar pierwszego zbioru
twojego wina, z kłosań jęszere zielonych, będziesz
prażyć ogniem i zetresz je jako kruszynę

Uprosie'

Abich uproslot = ^{styl} ut ^{querere} querere

(et vovi illic ieiunium invenibus in conspectu dei,
ut ^{quererem} ab eo bonum iter nobis et qui
nobiscum erant et filiis et pecoribus propter
insidias ¹⁴⁷¹ III Esdr. 8, 51)

ca 1471 Munich 106

Uprosić

A tu gesm slywbył post s młodreńci
w oblyzw bozem, abich uprosyl
od nycgo dobřo drozř nam
(ut gnacerecun ab eo bonum ites nobis)

BZ II Escl 8:51

Uproxić

(et etiam si ceteri probi homines virum
exrogare possent iudicio et civitati)

byłyby słowych oradron me srmyscer
sz prawa o krolewszka albo o gynnna
gwalthownsz ^(odwsta go od srmyscerzy albo yako niwrek) raka, a mayaly teraz
gynnny dobry ludrye thakrygo słowychu
w radryer albo w myesta ^{exrogare} uproszyer (Orthol 72, 2:
odpromyca)
poddng prawa Ortelles 97 (or)

Oradron, jako tego słowyczka mayz daley
piscaycz albo dryeracz

Uprosić

Przetosa nas prosi, abiscze my tez y v myey
y v iey sina laska vprosi^lli. MW. 50a.

Uprosić

876 ^{<t>} ³
jakom niezpućzý fedlýfzka vpru-
fz [[ko{fe}] yaraczewfzkego dla te-
go | ýfzmý kapla vprofzyl Bogufz

1424 Kal nr 876

Uprosić
(sc. kapłan)
y uprosy (sc. J) jej miłosz (im. trawit. me ei
veniam) a bōdnie jej odowserono

B2 Num 15, 28

Wuj: i uprosi jej odpuszczenie

extunc faciendos, utrum cui proximum
iudicium statuerent, si ad actore
de voluntate iudicis ulteriores in quibus
optinere et

habere non
possunt
de formis

maya rakomstwo przyacz a
rakoymya ma gy postawycz

napyr/26/wszy sand, acz
nyemo/27/ga myecz, slowye
vp/28/roszycz, dalszego
rokv /29/ wpowoda zwoytho
/30/wym przyszwoleonym] /1/

A to gest podlug prawa
/2/ Gdy by czlowye/3/k
zaczwyerdz/4/on szlowye
gdy by kv /5/ prawu nyes-
tal a prze/6/to by wynon
o glowa /7/ y o czyaszkye
rany
albo o gyna nyesprawna
rzecz

Aljensic

OrtOssol 94, 3, w. 25-30 -
94, 4, w. 1-7

Uprosiť

o Anno sruyata, ...

oprosy uau thego kasaka, ktho-
ny z cryebye obnal sobye matka^{hi}.

61b.

Uprosić!

Anno swyatha...

oprosz mowi laszkawe

wysluchajcie

W.W. 88 b.

Uprosić
Zordionijona bandz Maria,...

Uproszy my laską y ~~odpuszczeniem~~ od
praszonye mnogym wschylkijm grze.
chom Naw. 174.

Uprosić

Quidam heremita... rogavit deum pro venia,
za laska, impetranda, vprosson^a, demoni et
responsam est sibi per angelum

ca 1500 ^{vgl Kur B I 52} ~~JARp X 17v~~

Uprosiť

P. otr... agresyvná milosť uprosiť Rom.

692.

Uprosić

Taco mi pomosi bog Jacom bil po-
flem | do Jafzca od Jacuffza y rocu
yemu vprofil

P. 647: ¹ Curzino.

1403 Rt Gu

nr 145

Uprosić

Taco mi pomofzi bog etc. Jacom | bil
poslem do Jafzka od Jacufza y rocu |
yemu yprofil

P. 820.

1404 RtGm

nr 118

Uprosuw

Sakowa badz... bora matiko syo th |wa...
~~day th~~

yrrechom uprosu^{*} p~~o~~pos~~o~~kenye
(Ra. xv) Pamdit. xxvi 398.

Upravi

Boze matko svjata, ...

ca 1500

Odprazn name slocery, vprose nam dobrocy R. XIX, 68.

Uprosić = impetroro

Przykład o figowem (offyego vy!) drzewie,
ktore nie czyniło... swocu..., wie je ogrodnik
jedwo uprosit do roku (roka), i je go nie
karał porębić [pro qua cultor vinee vix
impetravit annum] Rom. 374.

~~Uprosić~~

~~Jacom był postem do Tarca od Jacuszca y rosi
yemu uprosił 1403 piek. 185.~~

(unde nos attendentes, quod nullus
deseret res alienas attractare dominum invitum)

Uprosie nec rogato, praedictum Egidium in simili
casa acerrimus fore admittere 27c

wszytek obroczył. Falco poznał, ysze myecz y
tobola wziął byl, ale gemv zasyą yą wroczył,

ale o pyenyądze zaprzal. [Ale my poznawszy, ysz
nykt krómye czygey woley nysządney rzeczy nye

ma wącz, alyszby gego vproszyl, przetosmy w
tey schtucze Gydzikowy sskazaly przyssyądż na

swą schkoda.]

/77/. Gdy kogo vkąssy pyes.

/I/dzyk szalował na Falka, ysze s posczwa-

nya gego gest gy pyes vkąszyl tako, ysze chra-

mal. Falco zaprzal sczwanya; ale ysze Idzyk nye

Dział. 35

Sul44: yszyby ~~nykt~~ nykth nye myal
czwedych neczy bacz ptes dzechy pama ych

Uprawie

Nykt krąmye erygay wotey niszakly scery
nize manq herazec, alyshy gego vpravyl bziat. 35.

Uprosić

cię-c'

376. (48 r. 1433) Jako mnye Micolay penedzy nedal nathen (czasch) dzen nak thori czecz vprosszil. — Jakom ya przithem byl Micolay Janoui penedzi nedal nathen dzen nakthori czecz vprosszil. — Jako ya tho wem Micolay Janoui penedzi nedal (nak thori) na then dzen nakthori czecz vprosszil.

1433 Zap. Kana nr 376

Uprosić

Jaco Jacusz wprósil v mnye roku y szawałal mi
szą pyenądze dzewącz grziwem poscze zaplaczicz

1414 Pyzdr nr 424

Uprosić

<> ghot(o)wa
Popiżossimi Mariey..., aor nam ghot(o)wa v si-
na swego vprossiz daru ducha swentego.
1423 Tab. 209.

Uprosić - impetrare, petere

~~Kaplan... uprosy gey mitowez, a bódze gey odpu-
stozono Bz. Num. 15, 28. A ka gossm slubyl post
... abich uprosyl od nyego dobro drogá nam ib.
H. 2edr. 8, 51. Uproszyly spó ad Egiptokich náššow
zlotich ib. Ek. 12, 35. y srebriach~~

Alge

(et petierunt ab Aegyptiis vasa
argentea et aurea)

Nuj: i prošiti Egiptjanow nacyma srebřnego
i zlotego

8341

Uprosci

XVI w. ...

Roz nam ... vproszyc ... dat duela szaryanthezo
obrymanye Gn. ^{ap.} 1, a.

Упросение - obsecratio = (горячая молитва, заклінанне)

Obsecratio впросення святагоscopy

1453 R. XLVII, 351.

(nihil solliciti sitis; sed in omni oratione et
obsecratione cum gratiarum actione petitiones
vestrae innotescant apud deum Phil 4, 6)

Frags

Frags: але не worryціем праць молитвы і просьбы
з дзякваннем і ўдзячнасцю ў вас не будзе
знаёмае ў бога

Frags: але не worryціей молитвы і просьбы з дзякваннем
і ўдзячнасцю ў вас будзе, у бога значнае

Phil 4, 6

Uprosenie

Tyabolus est mutus ad veniam petendam kv
vprosenyv lasky de sua transgressionem,
imluratum enim est cor eius

Uzkuz B I 32
ca 1500 ~~JARP X 17v~~

Por Job 41, 15

(Uprożnić, Uprożnić się)

Uprożnić = evacuare

Item idem recognovit, quod si de hereditate Sankocin-
vrgno adie date presentum (per duas septimanas)
non exierit, viz. nye wyprożnył by sam, et ipsam heredi-
tatem liberam non fecerit ac egerim. ~~filium septimanum~~
[Domum] evacuare, ut gauder vprożniez
super secundum aduentum domini ducis in Wascho-
vidam ad resignandam hereditatem Sankocino
non staterit, extunc sexadon Tur. vi- genas sexaginta
pene vallate racione ¹⁴³⁰ ~~Mar. Mar.~~ 111
soluere debebit, medietatem domini duci et me-
diam (s.) ipsi Botithe et ~~ipso~~ (isto non obstante post
duas septimanas manus ducalis ipsum Stephanum
de hereditate Sankocino et domo sua eicere
debet et eam Botithe evacuare viz. vprożniez.
Si autem haec omnia superscripta non adimple-
verit, extunc omnes alie inscriptiones, que
Matriculam ducalis ~~et social~~
in libro Mezauri continentur, firmiter, ut
ante, stabunt et ille se etc.

Wypróżnić?

Iacobus vero in Spiritu Sancto confidenter agens
omnes asserciones evacuabat ostendens eis ex Scrip-
turis Sacris.

(asserciones podwerdzona¹ vprosfny) <t>

XV med. Gł Wroc 66 v

4 Wywar niedokroniczny, dyba = vprosfny (t)

Uprzei sie - decorecare

A tu wstawisz koenzym i inne

(decrevisset)

Zatwardzaliem i umielaem Ruth bila dyk i paola

i nyk gedy. BZ Ruth 1, 18.

nykocy sey nye bronyla

Knij: umy'slita

Tys: widze, ze Rut uposzywie obstarz przy tym, aby isc z mar

8342

u
Upróścić = evacuare

Evacuans: vprosnyl. (legem mandatorum
decretis ~~evacuans~~ ut duos
~~Saceres nase gresy y mysly~~ ~~Evacuare~~
~~abij oddalylo od siebie~~
condat in semetipso in unum novum
hominem faciens pacem Eph 2,15)

Typ.: w owym ciele probawil On mocy Prawo
pryharani wytarione w zaroprentajle

Eph 2,15

M. W. G. ~~P. 19~~ / 66.

~~43~~
2 ty: Izakon pryharansa wyro
Kamni skotawory abij dwul
stwarzy w samym sobie jedynego ortomix

~~Uprożić się~~

Uprożić się - vacare

(vacate, fl: bódzere)

Uprożycze się

wydz c, Psal. 45, 10.

ysz ya yestm bog

Luj: uspokójcie się a obawcie, reciem ja jest bog

Fyd: skoniercie z tym

Psalm 45. 10.

Uproci' sig

^{stanowem}
~~LXXXIII~~: In id ipsum, id est constantē conspirari

Uproceer sig = conspirari (quasi in silva lignorum
securis exiderunt ianuas eius, in id ipsum in securi
et ascia deiecerunt eam)

1471 Mamka 130

2ryj: jako w lesie drzew siekierami: wyrzbowali dowi
jego pospotu

Tys: Podobny so do tych, co siekiera, wyrwijaja w gzeru,
już ~~LXXXIII~~ jego toporem fluka, zarorem i miotem

uprzedac

Jacom ȳa ot tąd ȳaco pofwȳ wȳflȳ,
nȳe | vprzedala niczfi Scotu anȳ
bidla *nisi quantum recognoscet.* Et
quidquid recognoscet, istius medie-
tatem eidem puelle solvere tenetur.
Et equi, quos Stanislaus exfideiussit
vel de patrimonio haberet, hos non
debent dividere. Et si sibi non crede-
tur, debet tunc iurare. — Rota: Ja-
co[m] ȳa tȳ conȳe mam lwe oczczif-
nȳ | ale nȳe loczczȳfnȳ teȳ pannȳ

1425 Kościan^{nr} 1126

Уртаедас. (?)

Уртаедас у тема

српонеке темпорализа.

1440 R. ~~XX~~ 242.

Upredrać - antecedere

Upredrala je jako pschothmya
antecedebat eos tanquam lucerna
(Mat 2, 9) divini lucis ut ipsos ad divinam lucem
adduceret

2 XV SKJ V 268

(et ecce stella quam videbant in oriente antece-
debat eos tanquam lucerna usque dum veniens
staret supra ubi erat puer Mat 2, 9)

Dij: A oto gwicarda... srita pred nini

~~apud Romanos~~

Uproseci!

Johannes enim fuit lucifer, quia sicut
~~veritas scripta~~
lucifer pretendit solem vixit
pretensit vproseci

XV p. post.

R. XXV, 178.

~~Brückner Kazimierz~~

~~Bozpa 26, str. 178~~

~~Cart. 114. b. 252.~~

2444

Upředeař

popředeař' temp.

gwyrada, chdara, wydrzely
na ^wschod doniza, upředeařa ggc.

~~Ev. ex. XI~~ ~~PF~~ ^{Ew Zam} ~~KII~~ 294

(stella, quam viderant in oriente, antecedebat
eos Mat 2, 9)

gys ~~gys~~: gwirada, ktora, widzieli na wschodzie, sřta
před nimi

gys: gwirada... sřta před nimi

Uprzedzać

Tam precedentes, Zydow^vye ktorysz vprzedzaly,
quam sequentes respiciebant Xpm

ca 1500 ~~JARP X 29r~~ glKar^BI 37

Uprzedzaci

~~XCIV~~

~~LXXXIII:~~

Uprzedzamy (ber wyrazu faciunt)
praeoccupemus)

1471, Mamika (131)

(venite, exultemus domino,
iubilemus deo salutari nostro;
praeoccupemus ~~figura~~ eius in confessione
et in psalmis iubilemus ei Psal' 94, 2)

Sny: uprzebliamy oblicze jego z wyznawaniem

Sys: przystapimy przed oblicze jego z uwielbieniem

Ps. XCIV.

~~Wskazywanie~~

Uprzedzac!

(festum sollempne
prevenimus skwyatha
Barthoyna v przedramy)

~~Brückner Kaz. sr w. 3.~~

~~Rozpr. 25 str. 150~~

~~Prta 1. 475. k. 2~~

~~polowa w XV~~

~~kol. XV, R. XXV, 150~~

784

XV med.

~~Wp~~ ~~Wp~~ ~~Wp~~ Wpředzai

honore invicem pre- wpředzaijaję ijeden
uenientes
drugogo osoba, pored-
stęzrij. (Rom 12, 10)

Wp, i, 58, 1/2 XV w.

Wp: wzajemnie jeden drugiego wpředzajac
Wp: w okazywaniu wzajemnie wpředzajac

Rom 12, 10

Wprzedać = praevernio

wprzedać... laskę do... praeven
prevenit per gratiam subsidium

ca 1469-87. Term. 96. r.

Uprzedziciel

Et Johannes precursor, vprzedziciel,

domini XV med. ZabUPozn 127

~~abcdefghijklmnopqrstuvwxyz~~

Uprowadziciel
XV p. post.

✓

uprowadziciel R. XXV, 275.

tel. draconum smokowi

~~jad nyccyppiednuczcz; pccc possol plascbnyk; uprowadziciel~~ i. Glosy
zdają się również kopiowane, nie przypisywane oryginalnie.

~~W~~
~~W~~
~~W~~
~~W~~
~~W~~

Br. Dr. zab. jez, pol R pr, t, 25

s. 275 GLOSZY Bibl. Jag, nr. 2634

219

4

Upředzié - praewenio

upředzeni

(prewentii)

ca 1461-87. Sermon. 442. r.

~~1424
108~~ ~~Mns. R. 442 r.~~

Sermones r. 1461-67

571

Kapit. Krak. № 1424/108 Mns. karta

Uprzedzić

uprzedzić, preoccupare, upred-

~~crimi PrFil. V. 35.
Zatark. I N456 Goth. de Sepp. 1906~~

Pr. in. N. p. 4835.

Brückner Prfil 5 35 pocz w XV

144^e

Uprzedzić

Dixit (sc. Iesus) discipulis: Postquam
autem surrexero, precedam vos, vprzedza vasz, in
Galileam

XV in. RRp XXIV 67

k.208v

Mat 26,32
Marc 14,28

UPRZEDZIĆ

Póstquam autem surrexero, precedam vos
vprzedza, vasz in Galileam

1 mi 5 51p
ze RRP XXIV 67

XV in.GlKazB II 101

q. 11. Uprædic
^{et non ego rogo}
^{revelat}
Re, quæro, relet crimen reus, gl. peccator, immo
reuelet... medicis, gl. sacerdotibus, quod,
gl. sc. crimen, latet in pedicis, antequam
salvatur, gl. sc. peccator libenter, sc.
a peccato, quam, gl. antequam, leto
preueniatur, gl. occupetur upredron
1466 RRp XXII 20

Komentar: Hic auctor confitentem... hortatur,
ne confitendo aliquod scelus occultet et dicit:
quæro, ne peccator occultet peccatum, sed →

→ potius revelet medico, quod latet
in corde suo, antequam morte
ocupetur

Uprzedzić

Prevenisti cum, opredlesz gy in benedic-
tionibus dulcedinis (Psalm 20, 4)

Uprzedlesz gy = prevenisti

enum in. xv / R. xxiv, ~~70~~

Jag. m. 1619 Ma. 2 Groch. H. 318

Pr. Kar. serw. I 33.

~~24~~ Tys: to pomyślnie Wogromienstwa wresniej
nani zcitalis

755

Rozpr 24 str. 70 poz. w. 21

UPRZEDZIĆ

Prevenisti eum vprzediiesz gy in benediccio-
nibus dulcedinis

imi oftp
ze RXXV 70

XV in.GlKazB II 114

Uproedric

Uproedric = antecedit | 1486 | R. xxiii, 276.

Et idcirco cum (oculum) si cluseris, statim offendiculis disrutus in tenebris confunderis.

Nec pes unquam ducem oculum
antecedit uproedric

Super impiorum ne iocunderis interitu,
Uprzedzić quorum vita ex abrupto velut a taxante praesiditur
preservari, nullo mortis indicio praesurrente, gl.
id est signu antecedente oboratum, nec opineris, quod deus

Deus eos morte ^{ut} prevenire, gl. precedere

vprzedzony bycz, ^{3/} finit precipiti

utroque

1466 RRp XXII 12

k. 145

w/g Perz.

Uprzedzić

(war. lub. i. uprzedzić)

Uprzedzić = anticipare (anticipaverunt
vigilias oculi mei Psal 76, 5)

~~Uprzedzić~~

: Nam Kal 130

MPKJ. V. 65

1471

Zuj: uprzedzić straż nocne oczy moje
Tys: odnowiasz sun moim sercom

Upredzić

Zadna sywera yego dul yes yemu, a wolej
yego wazg nye odgalesz yemu, bo upre-
dyle ~~ff~~ gy w bloslawyestwe slothoscy
(*praeverisisti eum in benedictionibus dulcedinis,*
Fl: *praedidit ies ei in bloslawyestwech*
slothosci)

Ps 20, 3.

Fys: bo pomyslnie bloslawienstwa wresniej
nan restates

Uprzedzić

Diuicte autem vestre ad ella vos antecede-
re, vprzedzycz, possunt, sed sequi non possunt

XV p.post. RRp XXV 182

k. 320r

Uprednić

Antecedere upredrycz

XV p. post. R. XXV 182

Similia autem vestre ad illa antecedere,
upredrycz, possunt, ~~sed~~ ^{sed} sequi
non possunt

Upokredek' 'popredni' temp.

A tny dryecaza prorokeyem navyssego budryera
vervany)

Oblyem v'prazdky'z przed oblyem
pana Gotowacz drogy jego.

~~Ev. ex. xv. 17. 18. 19. 20.~~

(procebis enim ante faciem domini parare vias eius
Ew. Tom 290
Luc 1, 76)

2 Inj: bo uprednisz przed oblicznością pańską,
abyś gotował drogi jego

2 Jys: bo póżdriesz przed Panem, tworząc Mu drogi

Uprzedzić Non sistamen in eis, gl. satiet
rebus... + dissipator, sed presit

Uprzedzyc thwemo vsywanego = (debet) presce
suae sumptuacioni) 1456) R. xxii, 10.

Sed presit tue sumptuacioni, gl. debet
necesse ~~opradzyc~~ tue consumpcioni
upredzyc thwemo vsywanego, modestia
largienda, gl. ipsa temperancia, mode-
rancia, distribuenda vdrclayacra

21/17 edzic' - praevemire

≡ Ratio modlytrouuova v 17e=
(et mane oratio mea praevemiet te, 17; praevemire orbe)
olzy cze Par. 87, 14. Uprsedzilas
yy w blagostawenstve 20, 3.
sim. 115 1166

Putt - 87, 14.

Upræditi = prævenire.

A ia, panze, ku tobie volelem
y namo modlytwa moja v =

præditi krievite [et mane oratio
mea præveniet te Psal 87, 14

M. W. 116. B.

Uprzezdzięczyć (?)
~~Uprzezdzięczyć~~

edictum iudicium ~~volgariter~~ ~~przejrzany~~
sąd wyższego prawa 2.

coagetur? uprzezdzięczy
Art. 3.

coagetur

coactio - gwałtem przymuszać, siłować, wnieść
coactio - działac wspólnie
coactio, coactio, coactum 1. skłonić, zgromadzić, 2. zapędzić,
przymusić, przyśwadać, zniechęcić

55

Stown. fac. pol. Cel.

Uprozespieczac' sie = securo

(si te securos)

Acz srye vprozespyeczasi, nye myszlicz nye-
przyaczyla twego, tho, czoro srye vprozespye-
czasz, na skoda, srye kam wydawasz. II $\frac{1}{2}$ XV

R. T. XL I.

Uprzespicerai tię- niti

Kto to jest dořfanye, na nemozeto syć
uprzespicerasz? BZ IV Reg. 18, 19.

(quae est ista fiducia qua nitens?)

Biblia taborska: ktere jest to dořlanie na něšto zpořehař?

Znyj: tak mami... król assyryjski: Co to za ufanie?
na kterem się wspierasz?

Fyo: cůz to za bezpierrezinstwo, kteremu ty zampates'?

Uprzeżyczenie & cautio

Lubó przez rakajemské uprzeżyczenie, lubó
którimkole pírím obicajem, thaký štáb myedy
ye wnydze Sub. 76.

(sive per fideiussorium cautionem vel alic quoocumque
modo tale pactum intervenierit)

Uprzeprzezyć

Zprzeprzezyła (w. kat.: uprępręczyl) tutavit
(abstodivit illum ad inimicis et a seductoribus tutavit illum)

Uprępręczyl = tutavit Sap 10, 12)

~~Uprępręczyla = tutavit~~

Fys: przed wrogami ustąpiła go, uchroniła przed gotujacymi
zasadkami

1471A

MPKJ. 7.76

uprępręczyla - tutat B.

ib. 76

Sap. 10

Mpustuchae cf. Mpustuchae'

W

Urust = meatus aquae

Meatum aque ... vrust. (1350) 1543 Kod Pol. II 7 13.

Uprust = eductio aquae

Fontem dictum Stromgen

(Ab eductione aque, in vulgo od ^vprusta. 1414

Kod Wp. V 240 situm et protensum^v

Upust

tt

pro reparacione aggeris ^{vly.} upusta in
Schloniky circa magnam piscinam, pro robotibus
1420 MMAe. XV, 555
emptis et sarratis et a labore IX mar. (ars).

Mon med Aevi hist t xv

Piek Rach Dw Jag r#20str555

309

Urust

portus

Et portus ex utraque parte sinu^{se} se debent

reformare:

funum ^{na} ~~na~~ vpusore et alium na sadrawe

1424 Jyn Proc. 235

Upust = pons

Nicolaus aggerem et pontem, ^{viz.} ~~viz.~~ dictum
upust tenetur reformare

1427 Mon. J. v̄ 67

Upust = aquaemissorium

In aquaemissorio, ^{vlg.} ~~in garter~~ na upusere, sub
molendino

Mon. Jur. VI
1429 ~~Act. Mar.~~ 15

Item dedit eidem Jacobo pro sua necessitate
in aquaemissorio, vlg. na upusere, sub molendino
piscis prandendi potestatem

u prust

Tako czym pomolzÿ bog yfwan|thy
krzyfz [Jako tho fwathezymÿ | Ifzye
przyethÿm nÿfzmÿ pofwanÿ | trzy
lÿatha Jacofzmÿ nÿe powÿ|fchali
pogrodek, vpuftow ÿ | ftawÿdl]

3
1484 Koscian nr/484

Uput

Jahom ya nye virozuerit Hauida s Kadmiroua
vputa^{milku} 1435 Ki M. III nr. 1680.

Upust

Item dominus cantor penes molendinum suum,
quod adiacet ex ista parte ville Dwyekozy,
quod debet stabilire eviterne a rippa domini
ni Luce, ubi sunt transitus aque, al. v-
pusth, incipiendo in agerem eiusdem molendini
ni triginta quinque cubitis in latitudinem
et ad altitudinem rippe domini Luce (1440)
DokMp II 335

Upust

Damus... Nicolao et Alberto...

borream, que est inter ipsorum
bona et fluvium incipiendo
ab ^{emissione} vlg. od upustu
aggeris ^{antiqui} molendini ad antiquum fluvium usque
ad limitacionem graniciorum

(1442) Dokup III 44
Mat II nr 136

Upustī

incipiendo ab emissionē vulgarit̄r p̄d
upustu aggeris antiqui motendini ad
antiquum fluvium

(1442) XVI in. Matr. III Suppl. nr 136

^{u pust}
Wpust (2x)

Tako gim pomoz bog † [Jako ten wpuft, którym
oprawyal., tenem | Oprawyal nafwem Naprawem, kto-
rifeh wpuft przislucha. do grobley | kuftavu do mlyna
zajanczkowlkego ftaradawna |

1442 Poznań nr 1605

Upust

Nobilis Martinus... debet complere laudum
terrestre de molendino, videlicet upusth...
et minora... domine ^{Srenpkey}
^{Wol.}
1453 Tyn ~~Wol.~~ 7

Upust

Abbas et suus conventus Lubinensis res
possidebant al. wydzerschali zemska dawnosc
tres annos secundum ius terrestre, eiusdem agge-
ris, vpusthow et fossatorum

(1446) BenLub 251

sim. ib.

Upust

Iurare debuit (sc. Stephanus) erga...
Petrum... pro elevacione aggeris al. gaczy et aque
obstruccionem al. uthyanye, transitum aque al.
vpustow

(1446) BenLub 251

Ugust = emissio aquae

Eciam... desererunt, quod castrense molendinum
prefatum coartatum et angustam habet

Emissionem aequae abis ugusth

^{Ac Posn}
1459 ~~297~~ I 297.

Dicta duo molendina... debent... habere aequales

emissiones aquarum abis ugusth ib.

tam in profunditate quam
in latitudine

Ac Posn I 297

Dominus Nykiel non debet aggerem superius
elevare progi, vpusty, przygrodki vel pogrodki
kola nisi ita, sicut hodie stat

(1464) BenLub 301

(7)
supput

Item tempore locum decessitatus sue
piscine decessitatus archiepiscopus
sempre libere habebit piscari sub
decessitatus ol. prodysultem
sue piscine presentis

1469 ^{GAGZ.} ~~1469~~ v. 215

Archiwum bernardyńskie T. V

DYPLOMATARYUSZ

R

1469

str

215

~~74~~

② Upust

Nec ipse dominus archiepiscopus nec sui
kmetheones debent piscari in piscina
domini Kamkowski, excepto tempore
demissionis et hoc solum pod upusthem

1469 AGZ V 215

Upustī

qui sic per vos destināti demissionem
~~alias~~ upusth piscine violentē deiecerunt.

1471 A92 XV 181

Urust

ab emissario, ~~ab~~ od vrustu
de piscina

¹⁶¹⁷
(1474) Arch. Slav II, 223

Upust dictus dominicus libertatem habebit pro
usure predicto terram accipere in bonis Borouhyn pro compo-
sitione dicti pignoris.
~~2409.~~ Et obstaculum alias upusth
non in alio loco esse debet nisi pene-
rippam a Judolowere dicti dominici
fore debet per petue 1494 AGZ. XVIII, 352

~~: Arch. D. XVIII~~

Archiwum bernardyńskie T. XVIII

Łąp. sądów Przemyskich

R 1494.

STR 352.

401

206. u Tacimikow

Upust

Ad gatoru ~~plac~~ upustowi
1495 warsch ^{Fun} / I noy.

(Schleuse)

Upustel

Nos motum facimus... quod... abbas monasterii de Mogila...
(vys. upust)

Emissionem aque upustae vulgariter dictam
supra fluvio Dlubna... lacturam se
astrinxit

1402 Sąd 2 Kr 98
= SPP II nr 867, chociaż
to SPP II jest ranej
streszczenie

Upust
conuentus monasterij de Mogila)

~~Upust vulgariter dictam super
flumio Slubna, ... facturum se
adstrinxit..~~

1402 ~~Slpp~~ - No. 867.
~~Heb. II,~~

~~Brak. 1402.~~ 22

Nicolaus abbas et conuentus monasterij
de Mogila upustq̄ vlg. dictam super
flumio Slubna

~~211~~
1402 Slpppp II ut 867

Stanislaus... et dominus Petrus... talem fecerunt
Upustay) concordiam.)
(Sic quod Jacobus molendinator... debet)

Facere dimissionem aque vlg. wppustay) 1422) Hppp.

II, No 1863. inferius ipsius molendini in Passowice, quam
Petri Fleth nocet aqua, nec ut molendinum in Passowice
firmiterum pariat.

Dum autem incipiet Passowice mlyn molire, tunc
Petrus Fleth non debet nec dimissionem aque
vlg. wppustam facere, nec inundare fossata;

Ante autem dimissionem aque vlg. pored wppustay,
debet infigi palus et in polo tercus claws; posthunc
clawm debet aqua in mensura stare, sic, quod
molendinum ipsius Petri Fleth, debet se aqua
satis habere ad molendinum: idem autem Jacobus
nunquam debet aquam mittere de fossatis.

Nichilominus idem Jacobus debet dimissionem aque
vlg. wppustam attemptare, ne dampnum molendinum
Petri Fleth posteretur.

upuszczai

T n b p y f † [Jacofzmy yednalý |
ywyednalý aprawofzmý gich *Szme-
fzke | nýgdy *newpafzczaly] |
*Sub XV marcis et alias XV marcis
pro alio reservando.*

1420 Rt. Kou

nr 368

Upuzorae

Dominicus de ^{ius} bona voluntate dimittit. Upuzora laborum
post dies homines annuo praesentat, tantum sibi reservat ^{symone}
dies laboris 1491 | ~~AGZ~~ XIX. 86.

Uprawy i inne pod uprawy

Rożni 343

Upuscié

Zpuszczyli (wai kal.: opuszczyle) submitterunt
(submitterunt Jeremiam furibus in lacum
Jer 38, 6)

ca 1470 Manduc 215

Luz: spuscié Jeremiasza powtorzumi w studniu,
Tys: spuszczaé Jeremiasza na smiech

Wpuszcic posito pod Upuscic

Wpuszcic = submissant

1471, MPKJ. V, 101

Upuścić

(zwozić)?

Jako prace pani Adamkova se Nikolaiem,
swim sinem, upuścila bratka... v obkopyem-
sthwa, czeto bol raveril sa nya dzerper grin-
nen 1411 J.P. VI, 212.

~~Prace: ja Nikolaiem ego sinem
czyt jest upuścila prace sinem~~

24puscić

'puscić, wypuscić'

(a) nym

546. (172^v) Jacom ya pyotrowa yanczcza nyeupuszczyl -nym (!)
go othnego bral. — Jaco ya to wem eze Jndzych² pyotrowa yanczcza
nyeupuszczyl anygo odnego bral.

1441 Zap. Wawa nr 546

Upuscic = dimittere

upuscic rode, = dimittere aquam

Nicolaus... aquam dimittere lenebitur, volga-
riter upuscic

1427 Mon. Iur. V 79

Dominus Hansch aquam pro piscina sua ibidem
recipere potest pro necessitate molliendum, sicut sibi
necessarium fuerit ita tamen, quod aqua de eodem
riolo fluente in summitate piscine eiusdem, ubi due
grancies circumquaque rioli eiusdem Oklanda
ex opposito ipsorum sunt facte, non debet diffundi
de rippa et sic, quod abire diffunderit et pro eo ad
iudicium per partem tractus fuerit, penam luet ipse
Hansch et aquam remittere teneatur. . . .

Item si aqua ultra grancies predictas in riolo
huiusmodi versus ortum eiusdem flumi non diffusa
de rippis mortua steterit, illa ordinacionem
non impediet et aqua stare poterit sine impedi-
mento partis utriusque. [Et si, quod abire, diffuserit
et pro eo ad iudicium tractus fuerit ipse Nicolaus Hansch,
penam luet et aquam dimittere tenebitur vobis
Wpursicz], hoc excepto, quod aqua mortua vobis, mortua
in ipso riolo ultra grancies predictas non diffusa
de rippis et aqua in vallis dictis doly et in undacionibus
dictis Bramli, que non infringent huiusmodi ordinacionem.

obnizje
publicie, opoznosc

Uprzejmie ~~st~~

Idem unguis (re. piscinae) non debet nocere agris...
atque consules ~~Cromenses~~

✓ nam piscinam civilem debent submitte-
re alias uprzejmie... propter emissionem

piscine eiusdem ~~gajslar~~. 1490 AGZ. XVI, 409

~~Arch. B. XVI~~

Et consules debent sibi agerem seipere ut. ~~faraz verynyez~~
... et hoc idcirco, quia aqua ex piscina consulum
debet fundere ad sepcionem aggeris ut. kw
tharashovi

Archiwum bernardyńskie. T. XVI

Zap. sądów sanockich

R 1490 str 409

420

Upusić: amittere
Legi uelitus

Swoje gmyenye, v tegolko pana ostawywie,
nyeodrewnye strawy i upusery. Sub. 108. Skaz-
yami; ~~aly nyestoyzery rzeer upusyyl y strawylye.~~

(tunc omnia et singula bona sua, apud
eundem dominum demissa, irrevocabiles
perdet et amittet)

(extunc Nicodanus sum causam
ammisit)

-----54d
y ortelowy layal /9/ albo
przyganyl yprzy/10/sedw na-
lawycza wyrze/11/kl gym ta-
ky ortel thy/12/my szlowy
[Gdy szem /13/ szye ya pus-
czył na w/14/arszowo wyszn-
anye a /15/ wysznał a przy-
szancz /16/ nychczal, Tedy
myko/17/lay vpuszczyl szwo-
ge /18/ prawo y straczyl
szwa /19/ rzecz naprzeczyw-
ko mn/20/ye] kthory ortel
mye/21/dzy thymęa dwyemę
/22/ moze szyą ostacz spra-
wa

Wpuszcic

Upuszcic

Nykolaj zwa prawa wpuszczal i skracal Pol. Noc. 47.

Упусіці

Годысем мае га пуссеры(т)не Харово
вызнаме, а вызнал, а прынядр
мае чырал, теды Миколой сва прера
впусерыл з стхоерыл реер непраерыло
наме Oct Mac 47(d)

Upuścić

Skazujemy, aby występacy...
orzec wproszyl y stacierzyl

(decernimus, quod contumax causam, pro qua
dinoscitur esse citatus, perdat et ab ea cadat,
Brunt 18; tedito, ver budre pozwon, mu stacierzyl)

Sul 30

upisic'

czy, co foldowaly, swa zaloba, szthacnyly.
albo upisicnyly y nye magya czy wynq,
czy pokupem pokopyez (ortellic 84(d))

-----209d

a wthem koyn gego szko-
czył nakol

y wrażył szyć /26/ a cze-
ladz moya nye /27/ gonyła
gego konya /28/ gestly ya
thv czso wy/29/nowath po-
dlug pra /1/ [Wmyely/pop
(za emeli)]
p/2/rzyszancz sam /3/ swą
rąka, ysz /4/ gego czeladz
Grzegorz /5/owa konyą V
chczacz v/6/pvsczyly, Te-
dy pop gest /7/ praw y
proszen od Grze/8/gorzą]
podług prawą

<niegonita>

<Kani zwego konia>

Wpisac

OrtOssol 105,1,w.25-29 -
105,2,w.1-8

Wpuścić

Umie ly pop przyszanar... ysz jego
cueladz ... * any szwego konya + cheraçz
opusczyly [pro: opusczyła], tedy pop gost
praw.

Ord. Kal. 210

~~11-7-11 Silber. 011-210~~

Упасице - пасице

Уставе бы байтко прыгляд, усе яго селадзе ные
гоняла Грегоровна Каныа, аны сваяго Каныа
чергову впусчыла. Теды байтко яст прау Дот. Ас. 143

Wpuszcic postto pod Wpuszcic

Abv nye vpuszil = ne forde mitlat

~~B. aby nye vpuszil.~~

147/MPKJ.V.8

~~MPKJ.V.8~~

Upuścić - desertum facere

^{tabernaculo}

Miasta wazra obrócę w puściznę, a ^vsepę ^vsepę
swy pęcz wazrę BZ Lev. 26, 31.

(abominabitur vos anima mea, in tantum ut
urbes vestras redigam in solitudinem et desertum
sanctuarium vestrum)

Dług: Tak bardzo, iż ~~miasta~~ ^{miasta} obrócę w puściznę i spustoszę
^{miastnicę} wazrę.

Fys: spustoszę wazrę miejsca święte

Biblia taborska: miasta wazre obrócę w puściznę a opustim
swatynie wazre

8344

Upuścić

Mikolaj opuścyl swoje prawo
y stracył swa mecz naprzecywo
mnye. Ort. Kat. 141

~~# 1 XV Silber. CXI 141~~

Upravitel

v. Wpaučic

Upsyhai

Upsyha (premit) pp. ^{TP.} XV R. XVI, 340.

Et quos grata prius siliorum seta tenebant,
desuper incumbens hispida silva premit,

hispidus - najeziony, szorstki, chropowaty

nr 1346

Utr - Utr. m. l.

Yace gescm bog, genzem er40 wiwyodl z Utr
Kaldeystkich Bk Gen. 15, 7.

8345

Urabiać

a freno ad quod novae wadzzydla ferrea
wrapiano dedi I orll.

1500 Trig. Bud. 47

Uvrazenie

Non enim fecit vulgariter, bo nye vczynyl podluk pabo-
wyczego obyrazu, aby masto strozey vstavyl yerezy
sluga, ale s wylkwego vraczenia servo, hoc est homi-
ni cuilibet magnam principem coelestem, quia ange-
lum, delegavit. XV ^{oprac.} Stril. I 199.

Uraczenie = dilectio - uracunek

Vere magna dilectio wyelyke uraczenie, by ge pzo-
wyek veraciter uraczył, quia a coelesti palatio
nobis custos mittitur et datur. XV Profil. I doo.

Wacryc iebie pod Zboćie

Rom 229

Uradowai tię - gaudere

Bo to wyedr, że iako rickio pomares,)

Otworę syć serię qego, a patri oyer dway wyatto
nyebgeske a twe porinye, wyelny syć uraduge.
Bz Tob. 11, 8.

(scias enim, quoniam mox aperientur oculi eius
et videbit pater tuus lumen caeli et in
adspectu tuo gaudet)

8346

Uradzić - decernere

U radzily, aby posłali posły Bz II Par. 30, 5.

Ku wojenne Izraelu (et decreverunt ut
mitterent nuntios in universum Israel)

Suj: i postanowili, aby posłali posły do
wszystkiego Izraela

8317

Uradzić się
(wasi. kal.: gdy etc. r. 1870)

(proze) Gdy się (wradzić = dum habent persuasum iniquum

(dum enim persuasum habent iniquum Sap 17, 2)
posse deperire ill. PKJ. V, 77. nationi vinculis tenebrarum
et longae noctis compediti ↪

Typ. i. niogobrowy, ca. 1470 Marm. Lub 15.7

co zamysłiti ogromic lud swiaty, legli, uwiezieni sicut
moscia, zmiwoleni dluga noc,

Sap 17, 2

Uradzic

(vradzyl)

Ut disposuerat ⁵⁰

1493 G1 Aug 125